

هەریمی کوردستان - عێراق
پەرلەمانی
کوردستان - عێراق

پروۆتۆکۆلەکان

١٢٩

سالی / ٢٠٢٢ - بەرگی سەدو بیست و نۆ

چاپی یەكەم / سالی ٢٠٢٣

له بلاقراوه كانى پەرلەمانى كوردستان - عىراق

ناوى كتيب: پرۆتوكۆله كانى سالى (۲۰۲۲) ى پەرلەمانى كوردستان - عىراق

بەرگى: ۱۲۹

چاپى يەكەم: ۲۰۲۳

تيراژ: ۲۵۰

پیداچوونه وه ونه خشه سازه: سنوبر صابر حسن

ئىنصات كردن: نه ورۆز شيرزاد، دلپير اكرم، شوان محمد، كوڤان خسرو، تارا رشاد،

رئيبين رشاد، شيلان ملا عباس، رهنجدەر رقيب، شوان محمد، عورفى فقى.

ژماره ى سپاردنى به كتيبخانه ى نيشتمانى هه ريمى كوردستان:

چاپخانه ى شه هاب - هه ولير

پىرىست

- پروٹوكۆلى دانىشتنى ژماره (۵) ى خولى پىنجه مى ھەلبۇزاردن - چوار شەممە ۲۰۲۲/۹/۲۸ ل ۵
- پروٹوكۆلى دانىشتنى ژماره (۶) خولى پىنجه مى ھەلبۇزاردن - پىنچ شەممە ۲۰۲۲/۹/۲۹ ل ۷۹
- پروٹوكۆلى دانىشتنى ژماره (۷) ى خولى پىنجه مى ھەلبۇزاردن - يەك شەممە ۲۰۲۲/۱۰/۲ ل ۱۱۵

پەرلەمانى كوردستان - عىراق

پرۇتوكۆلى دانىشتنى ژمارە (۵)

چوارشەممە رېكەوتى ۲۰۲۲/۹/۲۸

خولى پىنجه مى ھەلبىژاردن

پروتۆكۆلى دانىشتنى ژماره (۵)

چوارشەممە رېكەوتى ۲۰۲۲/۹/۲۸

كاتژمېر (۱۰) ى بەيانی رۆژى چوارشەممە رېكەوتى (۲۰۲۲/۹/۲۸) پەرلەمانى كوردستان - عىراق بە سەرۆكايەتى د. رېواز فائق حسين سەرۆكى پەرلەمان و، بە ئامادەبوونى بەرپىز ھېمىن ھەورامى جىگىرى سەرۆك و، بەرپىز منى نى قھوچى سكرتېرى پەرلەمان، دانىشتنى ژماره (۵) ى ئاسايى خولى پېنجه مى سالى (۲۰۲۲) ى خۆى بەست.

بەرنامەى كار:

بەپىى حوكمى ماددەى (۵) بېرگەى (بەكەم) لە ماددەى (۱۶)، بېرگەى سېپەم لە ماددەى (۱۸)، بېرگەكانى (بەكەم و دووهم و سېپەم و چوارەم و پېنجهم) لە ماددەى (۲۰)، ماددەكانى (۴۷)، (۴۸) بېرگەى (بەكەم) لە ماددەى (۵۲) ماددەكانى (۵۴)، (۵۵)، (۵۶)، (۵۷) لە پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمان بېپارى دا بەرنامەى كارى دانىشتنى ژماره (۵) ى ئاسايى خولى پايپىزەى سالى چوارەم لە خولى پېنجه مى ھەلبژاردنى پەرلەمان لە كاتژمېر (۱۰) ى بەيانی رۆژى چوارشەممە رېكەوتى (۲۰۲۲/۹/۲۸) بەم شېوہىە بېت:

۱- بەردەوامبوون لەسەر خويىندەوہى دووہم بۆ پېرۆژە ياساى پەروەردە و فېركارى لە ھەرىمى كوردستان بە پىى حوكمى ماددەكان (۸۷)، (۸۸)، (۸۹)، (۹۷) لە پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان.

بەرپىز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەناوى خواى بەخشندەو مېھرەبان.

بە ناوى گەلى كوردستان، دانىشتنى ژماره (۵) ى ئاسايى خولى پايپىزە سالى چوارەم لە خولى پېنجه مى ھەلبژاردنى پەرلەمان دەست پى دەكەين، سەرەتا داوا لە بەرپىز سكرتېرى پەرلەمان دەكەم بۆ خويىندەوہى پوختەى كۆنووسى كۆبوونەوہى پېشوو و بەرنامەى كار و ناوى ئامادەنەبووان، فەرموو.

بەرپىز منى نى نادر قەھوہىچى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرنامەى كار

بەپىى حوكمى ماددەى (۵) بېرگەى (بەكەم) لە ماددەى (۱۶)، بېرگەى سېپەم لە ماددەى (۱۸)، بېرگەكانى (بەكەم و دووہم و سېپەم و چوارەم و پېنجهم) لە ماددەى (۲۰)، ماددەكانى (۴۷)، (۴۸) بېرگەى (بەكەم) لە ماددەى (۵۲) ماددەكانى (۵۴)، (۵۵)، (۵۶)، (۵۷) لە پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمان بېپارى دا بەرنامەى كارى دانىشتنى ژماره (۵) ى ئاسايى خولى پايپىزەى سالى چوارەم لە خولى پېنجه مى ھەلبژاردنى پەرلەمان لە كاتژمېر (۱۰) ى بەيانی رۆژى چوارشەممە رېكەوتى (۲۰۲۲/۹/۲۸) بەم شېوہىە بېت:

۱- بەردەوامبوون لەسەر خویندەنەوێ دووھەم بۆ پرۆژە یاسای پەرۆردە و فێرکاری لە ھەرێمی کوردستان بە پێی حوکمی ماددەکان (۸۷)، (۸۸)، (۸۹)، (۹۷) لە پەیرەوی ناوخوای پەرلەمانی کوردستان.

پوختەى دانىشتنى ژمارە (۴) ی ئاسایى:

بەپێی حوکمی بڕگەى دووھەمی ماددەى (۲۰)، (۵۲) لە پەیرەوی ناوخوای پەرلەمانی کوردستان، پوختەى دانىشتنى ژمارە (۴) ی ئاسایى خولى پايزەى سالى چوارەم لە خولى پینجەمی ھەلبژاردنى پەرلەمان لە کاتژمێر (۱۰) ی بەیانی رۆژى سێشەممە رێکەوتى (۲۷/۹/۲۰۲۲) بەم شێوھەى خوارەوھە بوو:

یەكەم: دەستپێکردنى دانىشتن لەلایەن بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

دووھەم: خویندەنەوێ بەرنامەى کار و پوختەى دانىشتن ناوى ئەندامانى ئامادەنەبوو بە مۆلەت و بى مۆلەت لەلایەن بەرپز سكرتێرى پەرلەمان.

سێھەم: دەستپێکردنى بڕگەکانى بەرنامەى کار لەلایەن بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

چوارەم: خویندەنەوێ دووھەم لە ماددەى (۲) تا (۱۳) لە كۆى گشتى (۱۸۱) ماددە بۆ پرۆژە یاسای پەرۆردە و فێرکاری لە ھەرێمی کوردستان.

پینجەم: كۆتایى ھاتنى دانىشتن لەلایەن بەرپز جیگرى سەرۆكى پەرلەمان.

لیستى بە مۆلەت و بى مۆلەتى ئەندامان لە دانىشتنى ژمارە (۴) ی ئاسایى (۲۷/۹/۲۰۲۲) بەیانییەكەى:

مۆلەت	-بەھمەن كاك عبدالله أحمد
مۆلەت	-دابان محمد حسين
مۆلەت	-رېقىنگ محمد محمد
مۆلەت	-سلام عبدالله حسن
مۆلەتى نەخۆشى	-سلمه فاتح توفيق
مۆلەتى نەخۆشى	-صبح محمود محمد
مۆلەت	-عمر عبدالله فتاح
ئامادەنەبوو	-فرید يعقوب ايليا
مۆلەت	-لنجه إبراهيم عبدالرحمن
مۆلەت	-ليلى عبدالجبار حدو
مۆلەت	-مەم إسكندر مەم
مۆلەت	-ھاوړى بناء محمد
مۆلەت	-ھدیە مراد حيدر
مۆلەت	-ھېرش حسن حمد

لیستى بە مۆلەت و بى مۆلەتى ئەندامان لە دانىشتنى ژمارە (۴) ی ئاسایى (۲۷/۹/۲۰۲۲) ئیوارەى:

مۆلەت	-باپير كاملا سليمان
مۆلەت	-بەھمەن كاك عبدالله أحمد
مۆلەت	-جنان جبار بویا

مۆلەت	-دابان محمد حسين
مۆلەت	-رزگار عيسى سوار
مۆلەت	-رېقىنگ محمد محمد
مۆلەت	-سروان محمد على
مۆلەتتى نەخۇشى	-سەلمە فاتح توفيق
مۆلەتتى نەخۇشى	-شوان كريم محمد
مۆلەتتى نەخۇشى	-صباح محمود محمد
مۆلەت	-عمر عبدالله فتاح
ئامادەنەبوو	-فريد يعقوب ايليا
مۆلەت	-لنجه ابراهيم عبدالرحمن
مۆلەت	-ليلى عبدالجبار
مۆلەت	-مەم اسكندر
مۆلەت	-هاورئى بناء
مۆلەت	-هديه مراد
مۆلەت	-ههورامان حەمە شريف
مۆلەت	-ھېرش حسن حمد

زۆر سوپاس.

بەرىز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى، داوا لە سەرۆكايەتى ھەردوو لیژنەى پەرورەدە و یاسایی دەكەین بفرموون، بە گەرمى بەخیرھاتى بەرىز وەزىرى پەرورەدە و ھاوکارانى دەكەین، ئەم كۆبوونەو دەرىژكەرەو دەى كۆبوونەو دەى دوینىیە بەرىزان، دوینى نوقتەى نيزامیمان وەرگرت، (۱۵) ماددەمان تەواو کردوو، دەبى ئەو پەرۆزەى تەواو بکەین، دوینى وەرمانگرت، بەیانیش دانیشتنى پەرلەمانە بەرىزان، سوور دەزانن نوقتەکانتان نوقتەى نيزامى نییە، ئەو دەرىژکراو دەى كۆبوونەو دەى دوینىیە كاك سروان برای عەزىزى، ئیو خەلکى بەرىز و بە تەقدیرن، تەقدیرى جەلسەكەى پەرلەمان بکەن، ئەو دەرىژکراو دەى كۆبوونەو دەى پيشوو، بەلى ماددەى (۱۵) بخویننەو دە. عبدالسلام، بیخویننەو دە فرموون، پەیرەو وەرناگرم، دوینى وەرمانگرت، بەو دەى كە دەیلین دەزانم پەیرەو دەى نییە، فرموو كاك بزار، بیخویننەو دە بیزەحمەت.

بەرىز بزار خالد عبدالله:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەشى سېیەم: خویندنى ئامادەى:

تەو دەرى یەكەم: بنەماکانى خویندنى ئامادەى.

ماددەى (۱۴):

۱-قوناغى خویندنى ئامادەى لە خویندنگە و كۆمەلگەى پەرورەدەى.....

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

ماددەى (۱۵) بخویننەو.

بەريز بزار خالد عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

تەوهرى دووهم: ئامانجەكانى خویندىنى ئامادەيى:

ماددەى (۱۵):

۱- بەھيژکردنى تواناكانى خویندىنكار سەبارەت بە گەشەکردنى بېرکردنەوھى زانستى، قولکردنەوھى توانستى تووژينەوھى و تاقىکردنەوھى، بەكارھينانى سەرچاوەكان و راھاتن لەسەر شيوازە ھاوچەرەخەكانى خویندىن و تەكنەلۇجىيائى پيشكەوتوو.

۲- ئامادەکردنى خویندىنكار بۇ دريژەدان بە خویندىن لە ئاستە ھەمەجۆرەكانى زانكو و پەيمانگاكانى خویندىنى بال.

۳- بنياتنانى بناغەيەكى بەھيژ بۇ گەشەپيدانى كەسايەتى خویندىنكار و بەشداريکردنى لە ژيانى كۆمەلايەتى و ھاندان بۇ پيكەوھى ژيانى ئاشتىيانە.

۴- گەشەپيدانى توانستە زانستىيەكانى خویندىنكار و بايەخ پيدانى تا بتوانيت سەر بەخويانە كار بكات و تواناي ھەماھەنگى لەگەل كەسانى ديكەدا ھەبيت.

۵- بنياتنانى توانستى پيشەيى خویندىنكارانى بەشە پيشەيەكان و ئامادەکردن و مەشق پيكرديان بۇ بازاری كار.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى بەريزان، ليژنەكان، ھەر دوو ليژنە يارمەتيمان بدن، بۇ ئەوھى تۆزئى يەئنى ھەندئى ماددە برؤين، (۱۸۲) ماددەيە بەريزان، فەرموو قسە بکە، بەس كاك كاو، (Gentleman) ى و ئەخلاقى، نيزامى نەبوو دەبيرم، بەس مەلئى بۇ دەبيرى و ناھيئلى قسە بکەين، فەرموو.

بەريز كاوہ عبدالقادر حسن:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

كەس لە خوومان بە ئەخلاقتر نازانين لە مەسەلەى ئەوھ.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

ئەكيد ئەكيد.

بەريز كاوہ عبدالقادر حسن:

داواى ليبووردن دەكەم، بەپيى ماددەى (۶) لە پەيرەوى ناوخوى پەرلەمانى كوردستان خولى پەرلەمانى چوار سالا لە يەكەم دانىشتنەوھى دەست پئى دەكات و بە كوئايى ھاتنى دوايىن دانىشتن لە سالى چوارەم دا كوئايى ديئى، لە سەرەتاي ئەم وەرزه لە (۹/۱) بيست و ھەشت رۆژ پيش ئيستا، تەقريبەن زۆربەى فراكسيونەكان جەختيان لەسەر ئەوھ كەردەوھى كە دەبئى ياساى ھەلبژاردن و كاراكردنەوھى كۆمسيون بخريئە بەرنامەى كار بە زووترين كات، ئەوھ بيست و ھەشت رۆژ رۆيشت لەم وەرزه تا ئيستا نە ياساى ھەلبژاردن، نە كۆمسيون نە خراوہتەوھى بەرنامەى كار، كە (۳۷) رۆژ ماوہ پەرلەمان و حكومەت و سەرۆكايەتى ھەريم ماوہيان بەسەر

دەچىنى و دەكە ونە فەراغى ياسايسى، بۆيە جارىكى تر تەئكىد دەكە يەنە، ئوبالى نەخستەنە بەرنامەى كاردەخەينە ئەستۆى ئىوۋە وەك سەرۆكايەتى، بەرپرسىيارىتەيىيەكەش دەخەينە ئەستۆى ئەو زۆرىنە سىياسىيەى كە ئىستا لە پەرلەمانى كوردستان ھەيە كە نايانە وئىت ھەلئىژاردن لە كاتى خۆى ئەنجام بدريت

بەريز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، د.مىحى الدين، د.إسماعيل، كاك سىپان، كاك ديارى، بدريه خان، مامۆستا عمر، كاك مەم، ھەلەز خان، سەرچنار خان، د.شېركۆ، مامۆستا أبوبكر، كاك جمال، كاك كاروان، روپاك خان، رۆژان خان، د.زىدان، كاك ئازاد، كاك وەيسى، كاك چيا، كاك جلال، سارا خان، كىيى تر؟ تىكايە يارمە تىمان بدەن لىژنەكان، لەگەل لىژنەى خۆتان قسە بكەن، كاك عثمان، كىيى تر؟

بەريز شىرىن امين عبدالعزيز:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

پرسىيارىكم ھەيە.

بەريز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى قسە بكە، فەرموو.

بەريز شىرىن امين عبدالعزيز:

كاك كاو ھەر وەكو ئىمە ئەندامىكى ئەم پەرلەمانەيە، ئىمەيش ئەندامى ئەم پەرلەمانەين، بۆ ئەم جىكارىيە دەكرىت كە بەريزىك رېگەى پى بدريت قسە بكات؟ بۆ ئىمە رېگەمان پى نادري قسە بكەين؟ تەنھا ئەم ھۆكارەم دەوى...

بەريز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

وتم وەرتان دەگرم، ھەر جارەى يەكىكتان.

بەريز شىرىن امين عبدالعزيز:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

من لەسەر دوو تىيىنى قسە دەكەم بەپىيى ماددەى (۵۴) و (۵۶) فەرموو بگەرپەرەو بۆ پرۆتۆكۆل ھەر كاتىك من بە خالى پەيرەوى ويستم تىيىنيەك، سەرنجىك بگەيەنم ئەگەر خالى پەيرەوى نەبوو وەكو سەرۆكى پەرلەمان مافى خۆتە مايك بكوژىنەتەو وەكو ھەميشە كە كوژاندوتەتەو و قسورت نەكردوو دەرحەق بە من، بەلام بگەرپەرەو بۆ پرۆتۆكۆل دووبارەى دەكەمەو، دەيان ئەندامى بەريز لەم پەرلەمانى كوردستانە بە بى ئەوہى ئاماژە بە خالى پەيرەوى بكات، بەريزتان رېگەى پى دەدەن قسە....

بەريز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى، د.مىحى الدين، فەرموو.

بەريز د.مىحى الدين حسن يوسف:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

رۆژتان باش.

سەبارەت بە ماددەى (۱۵) بەراستى جىڭەى دەستخۇشى يە پرۆژەكەى كە ھاتوۋە باس لە تواناى قوتايبيان و قولكردنەوہى توانستى توۋژىنەوہ و ئەو بابەتەنە دەكات، بەلام دەپرسەم ئايا پىداوېستىيەكانى توانستى توۋژىنەوہ لە ئامادەيەكانى ئىمە بەردەستە؟ بۇيە پېش ئەوہى ئەو بابەتە ئەوہ بىكەينەوہ، پىموايە پىويستى بە ھەندى پىداوېستى ھەيە كە رەنگە ھەم پىپۇرى لەو بابەتە، ھەم بابەتى مەنەجى، ھەم پىداوېستىيەكانى تر بۇ توۋژىنەوہ، چونكە توۋژىنەوہ بىرەك زەحمەتە، پىويستى بە مامۇستاي بابەتى تايبەتى ھەيە، پىويستى بە بابەتەك ھەيە كە بخوئندىرئ لە مەنەجەكان، بۇيە پىشنيارى ئەوہ دەكەم ئەگەر ئەو بابەتە بچىتە بوارى جىبەجى كردن بە تايبەتى سەبارەت بە توۋژىنەوہ لە قۇناغى ئامادەيى، بەتايبەتى لە دەيەم و يازدەھەم دا كە رەنگە قوتايبيانى ئىمە نەتوانن ئەو كارە ئەنجام بەدن، بۇيە پىويستە راھىنانيان پى بىرئ و مامۇستاي تايبەت ھەبى، مەنەجەك ھەبى بخوئندىرئ، سەبارەت بە بىرگەكانى (يەكەم) و (چوارەم) پىشنيارى ئەوہ دەكەم ھەردوۋ بىرگە لىك بىرئ چونكە زۇر لىك نىزىكن، لە كۇتايى دا لەو ماددەيە باس لە پىنج ئامانچ دەكات بۇ ھىنانەدى ئەو بابەتەنە، ئايا ھىنانەدى ئەو ئامانجانە پىويستى بە ميكانىزمىك نىيە بۇ چۇنەتە جىبەجى كردنيان؟ بۇيە يەكەك لە ئەركەكانى ۋەزارەت پىموايە كار بىكات بۇ ھىنانەدى ئەو ئامانجانە لە پىگاي ھاندان، گيانى فېرېوون، داھىنان، پەرەپيدانى تواناكان، راھىنان و خولى شياندن و دابىن كردنى پىداوېستىيەكان، لەگەل رېژم دا.

بەرپىز د. رىۋاز فائق حسين / سەرۋكى پەرلەمان:

زۇر سوپاس، كاك جمال، فەرموو.

بەرپىز جمال حويز مصطفى:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

بەخىرھاتنى ۋەزىرە بەرپىزەكان و شاندى ياۋەريان دەكەم، ماددەى (۱۵) كە تايبەتە بە ئامانجەكانى خوئندى ئامادەيى، ديارە لە پىنج بىرگە خۇى دەبىنەتەوہ، بىرگەكان لە يەك نىزىكن دەكرا لە دوۋ بىرگە چىر بىرئەوہ، بەلام ديارە لە قۇناغى ئامادەيى جەنابى ۋەزىرىش لىرەيە، دوئى ئامازەى بەوہدا وتى ئەو بىرگە و ماددانە بۇ خۇشەبەخت كردنى خوئندكارانن، لە مەرحەلەى ئامادەيى تەلەبە خواست و ئارەزوۋ و بلىين ئامانچ بۇ خۇى ديارى دەكات، بزائى دەچتە چ كۇلئىك، بەلام بەداخەوہ ئەو سى سالەى لە ئامادەيى خۇى ماندوۋ دەكات، ئەو ئامانجەى كە ھەيەتى لە دەرسە عىلمىيەكان دەرجەى باش دەينى، بەلام بەداخەوہ لە كوردى يان لە زمانى عەرەبى ھەفتا دەينى، ئەو تەئسىر لە كۇى نمرەكانى دەكات، لىرەوہ دەروونىەن ئەو تەلەبە تىك دەشكى، ئايا جەنابى ۋەزىر ئىۋە بەرنامەيەكتان نىيە ھەر لە ئامادەيى پىپۇرىيەكان لىك جيا بىكەنەوہ؟ سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فائق حسين / سەرۋكى پەرلەمان:

بەلى زۇر سوپاس، پۇژان خان، فەرموو.

بەرپز رۆژان إبراهيم على:

بەرپز سەرۆكا پەرلەمانى.

يا من خالا پەپرەوى بى، ئەگەر مەجالىت بەدى بەحس كەم.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

مەيلى خالى پەپرەوى، د.زىدان، فەرموو.

بەرپز د.زىدان رشيد خان اودل:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ويپراي بەخپرهاتنى ميوانه بەرپزهكان، سەبارەت بە ماددە (۱۵)، پيشتريش لە ئامانجە گشتييهكانيش ئاماژەك پيكردييه، بە تەواوەتى لەگەڵ ئەوەدا نيم ماددەى جياواز هەبى لە هەمان ناوئيشان دا، بۆيە لە ئامانجە گشتييهكان پيكمخستۆتەو و داومە بە ليژنە، بەلام ليرە پرسيارىك دروست دەبیت، پار سالیس لە بيروكەى خویندىن بالادا ئاماژەم پيكرد، يەك لە كيشە و گرفتهكانى ئيمە بۆ قوتابيان بەتايبەت لە قوناغى ئامادەيى ئەو يەكە قوتابى خویندىكى ئاسايى دەخوینیت، بەلام دواى تەواوکردنى ئەم قوناغە بە شيوازی كریدت لە زانكو وەردهگيرى، ئايا ئيمە بەرنامە و پلانمان چۆن دەبیت، بۆ ئەو ی ئەو قوتابيه ليرابيين كە شيوازی وەرگرتنى لە زانكو جياوازه لەو شيويهى كە دەخوینیت، ئەو يەك لەو گرفته يەكە دەبى لە ئيوان وەزارەتى پەرورده و خویندىن بالا چارهسەر بكرى، كاريگەرى لەسەر ئەم قوناغە هەيە، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، كاك ئازاد، فەرموو.

بەرپز ازاد اكرام بهرام:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەگويرەى ماددەى (۱۵) پرسيارەكم لە جەنابى وەزير هەيە، لە برگەى (۱) و (۲) و (۳) و (۴) دەلى (بەهيزکردنى تواناكانى خویندكار و قولکردنەوى توانستى توپژينهوه و تاقیکردنەوه و ئامادەکردنى خویندكار بۆ دريژەدان بەخویندن و بنیاتنانى بناغەيەكى بەهيز بۆ گەشەپيدانى كەسايەتى گەشەپيدانى توانستى.....

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

كاك ئازاد مەخوینەرەوه، پيشنيارى چ دەكەى؟

بەرپز ازاد اكرام بهرام:

دەمەوى ئەوانە بليم....

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

ئاخر مەخوینەرەوه ماددەكە.

بەرپز ازاد اکرام بهرام:

باش، دەلیم بە گویرەى ئەو بېرگانە (۲۹) سالە مەكتەبى تورکمانیمان ھەيە، ئەورپۆ كە كتاب تەوزیع كرايە لە (۳۰) كتاب زیاتر نەچووینتە مەكتەبەكانى تورکمانى، ئەوجا تەرجومە نەكرايە، تەبەق نەكرايە، ئەلموھیم كتاب نەچووینتە مەكتەبى تورکمانى، باشە لۆ ماددەى ئیختیصاص مامۆستامان نییە، باشە بە گویرەى ئەو ماددانە تەلەبە كو پیرادەگا و كو واز لە مەكتەبى ناینى؟ زۆر تەلەبەمان ھەيە وردە وردە واز لە دەگەنە صفى (۱۰) و (۱۱) و (۱۲) واز لە مەكتەبى دەینن، دەلین ئەگەر مامۆستای ئیختیصاصمان نەبى، كتابمان نەبى، باشە چۆن دەتوانین ئەمە خەلكى ئامادە بكەین وەكى خەلكى ئومیدبار كەین بۆ موستەقبەلى خۆى؟

بەرپز د. رېواز فائق حسین / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، ھەلژ خان، فەرموو.

بەرپز ھلژ أحمد محمود:

بەرپز سەرۆكا پەرلەمانى.

تیبینییت من سەر ماددا (۱۵) سەر بېرگا (۱) و بېرگا (۴) گەلەگ لیک نیزیکن، ھەردووکا بەحسى بەھیزکردن و گەشەپیدانا تواناکانى زانستى خویندكارن، ئەگەر صیاغەكا دى تر بۆ بیته کرنى، ھەردوو پیکفە بیئە دەمچ کرنى، دا ماددیٹ وئ بېرگیت وئ ژى كەمتر لى ئین، بېرگا (۲) تەحصیل حاصلە، یەعنى لەبەرى نوکە ئەمە لە ماددا دى ژى ئاماژە پى کر، تەبەعن ئەگەر قوتابى قۇناغا ئامادەبى تمام کردبى بەرھەف بت بچیتن زانکۆ یان پەیمانگەھا بیته وەرگرتنى، ل بەر ھەندى ئەز د گەل ھەندى دامە بېرگا (۲) بیته لادان.

بەرپز د. رېواز فائق حسین / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئ زۆر سوپاس، مامۆستا عمر، فەرموو.

بەرپز عمر عبدالله فتاح:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

وہللا من تەقربەن پرسیاریکم ھەيە لەسەر بېرگەى (۵)، بیوورە قسەكەى من كراوہ، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسین / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئ زۆر سوپاس، كاك دیارى، فەرموو.

بەرپز دیارى أنور ھەمە رحیم:

بە ناوى خواى گەورە.

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

لە ھەموو بەشەكانى خویندن لەم پېرۆژە یاسایەدا ئامانجەكانى خویندن بە جیا دیارى كراوہ، ئەمە كۆمەلئ بېرگە و ماددەى ھەم ھاوشیوہن، ھەم پیموایە بەشیكى زیادە، بۆیە دەكریٹ ئامانجەكانى خویندن ھەر لە بنەرەتیئەوہ تاوہكو ئامادەبى و خویندنى پیشەبى و ھونەرى و ئەوانى دیکەى ھەمووى بە یەكجار بكریٹ بە یەك ئامانج، ئامانجەكانى خویندن، بۆیە پیشنیاز دەكەم ئەم ھەموو بەشە لە ئامانجەكان ھەر بەشیكى خویندن و ئامانجیكى تاییەت بە جیا،

ئەگەر سەيرى كەي لە ئەسلى دا ھەموويان ۋەكو يەك وان، جگە لەوھى كە بۇ نمونە كە دەكرىت بلىيى گرنكى بە تواناكانى بۇ نمونە خوئىندكار دەدرى لە بواری پيشه يى، ھونەرى، زانستى، ۋەرزشى، ئىتر ھەتا دوايى، بۇيە من پيشنياز دەكەم ھەموو ئەم بەشانە، ھەر بەشكى خوئىندن كە ئامانجەكانى تىايە، ئامانجەكان بكرىن بە يەك ئامانجى ھاوبەش بۇ ھەموو بەشەكان، سوپاس.

بەريز د. رپواز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، روپاك خان، فەرموو.

بەريز روپاك أحمد رحمان:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددە (۱۵) بېرگە (۳) ۋ ھەروەھا ھاوتاي دەكەم لەگەل خالى پەيرەوى ھەر لەسەر ئەو بېرگەيە، ماددە (۵۸) كە لە پەيرەوى ناوخۆي پەرلەمانى كوردستان دەلى پرسىارى زارەكى ۋ نووسراو ھەيە، من لەم پوانگەيەو پرسىار لە ۋەزىرى پەرورەدە دەكەم كە بۆچى ۋەزارەت دەستى بردوو ھە بۇ دەستكارى كردنى وانەي پەرورەدەي ئىسلامى لە پۆلى (۱۱) لە چاپى سالى (۲۰۲۲) پۆلى (۱۱) ئامادەيى، كە ھەر لە پەرتوو كەكەي، بەريز سەرۆكى پەرلەمان رېم پى بە...

بەريز د. رپواز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:

روپاك خان، تۆ قانونيت، ئەم دانىشتنە دانىشتنى موناقتەشە كردنى قانونە، ئەو دانىشتنەي كە تايبەتە بە پرسىارى زارەكى دانىشتنىكى جياوازە.

بەريز روپاك أحمد رحمان:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

تايبەتە بە بېرگەي (۳) بنىاتنانى بناغەيەكى بەھيز بۇ گەشەپيدانى كەسايەتى.

بەريز د. رپواز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:

چيت ھەيە؟

بەريز روپاك أحمد رحمان:

بۆچى لە پۆلى (۱۱) ئامادەيى لە سەرەتاي پەرتوو كى پەرورەدەي ئىسلامى كراووتە پەرورەدەي ئىسلامى ۋ ئايناسى، بەشى (۵) لە لاپەرە (۸۱) ھەتاو كە (۸۸) ئاينى جوولەكە دەخوئىندرى، چ پيوست دەكات قوتابى موسولمان ئاينى جوولەكە بخوئىن؟ ھىشتا تەمەنى ياسايى تەكليفى تەواو نەكردوو كە (۱۷) سالە، بۇ ئاينى جوولەكە؟ چ پيوست دەكات؟ ھەروەھا پۆلى (۱) بىنەرەتى لەسەر ئەو كە نووسراو لە دواي بەرگەكە فەرموودە ۋ ئايەتەكان بۇ لەبەر كردن نين، چ عوزرېك ھەيە بۇ ئەوھى لەبەر كردن نەبى؟ ئەگەر مەسەلەكە ئەوھيە كە تەمەنى بچوو كە، ئەي بۆچى لە باخچەي ساوايانى ناكومى بە زمانى ئىنگليزى دەخوئىندرى ۋ فېریش دەبن..

بەريز د. رپواز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس روپاك خان، ئەو بەكەرە پرسىارىك بە نووسراو بينىرە بۇ ۋەزىر، مولزەمە ۋەلام بەداتەو، بەس ھى ئەم مەجليسە نىيە، كاك كاروان، فەرموو.

بەرپز كاروان عبدالرحمن عبدالله:

بە ناوی خواى گەورە و مېھرە بان.

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من دوینیش له چەند ماددەییەکی پېشوو موناقلەشەى ئەم بابەتەمان کرد، تەرحى ئەوهم کرد که ئەم یاسایە بەراستی شتى زۆر دوبارەى تېدايە، ئامانجى یاسا ئەوہیە که تۆ لە ماوہیەکی کورت، بە کۆمەلێک وشەى کورت ئامانجیکی گەورە بپیکى، ئەم یاسایە ئەوہى که من خویندبیتەوہ زباتر لە دوو جاریش بریتى یە لە واقع، لە غایە، لە روئیا، که ھەر سیکیان بەرجەستەن لە یاسایە کەدا، بەلام بۆ دوبارە لێرە ئامانجمان ھەہیە؟ ئەم ئامانجانە بۆچی؟ لە کاتیەک دا کہ لە ماددەکانى تریش دوبارە بۆتەوہ، ئەگەر ھەر دەمپنیتەوہ من پېشنیاز دەکەم کہ لابردرئ، ئەگەر ھەر بېمپنیتەوہ، جەنابى وەزیر لە ماددەى (۱۵) لە برگەى (۱) لە کۆتا دپر نووسراوہ تەکنەلۆژیای پېشکەوتوو، واتا شارەزایى وەرگرتن لە تەکنەلۆژیای پېشکەوتوو، من پېموايە ئامانج تەنھا وشەسازى نییە، تەکنەلۆژیای پېشکەوتوو کۆمەلێک شت دەگریتەوہ کہ زۆر زۆر مۆتەتەویرن کہ پەنگە لە جامیەش دەستەبەرى نەکەین بە ئاسانى، خو من تەمەننام دەکرد لە مەکتەبەکانى خویمان ئەوہندە پېشکەوتوو بوونایە کہ زۆر باشن، لە ئاستیکی باشیشدان، بمانتوانیایە تەکنەلۆژیای پېشکەوتوو لە سەرەتای قۇناغى ئامادەیی و ناوہندى دەستەبەر بکەین و بەدەستى بپنن، وەکو ئینتەرنیت (artificial) جەنابى وەزیر من پېموايە کہ ئەمە بابەتیکى زۆر زۆر قورسە لە خویندنگەکان دا بتوانین بەرجەستەى بکەین، ئەم تەکنەلۆژیای پېشکەوتوو مەبەست لە چییە؟ برگەى (۲) وەکو ھەلەز خانیش ئاماژەى پیکرد، ئەمە تەحصیل حاصلە، تۆ خویندکار ئامادە دەکەى بۆ ئەوہى برۆا بۆ پەیمانگا و زانکۆکان، پېچەوانەى ئەوہیە کہ کەسێک خوێ واز بپنیت، بۆچی لێرە ئاماژەى پى بکەینەوہ دوبارە؟ برگەى (۳) بنیاتنانى بناغەییەکی بەھیز، من ئەمە دادەرپژمەوہ دووبارە (بناغەییەکی بەھیز بۆ گەشەپیدانى کەسایەتى خویندکار و بەشداریکردنى لە ژيانى کۆمەلایەتى و سیاسى و ئابوورى و ئاینى)، چونکە ئیمە بە نەتیجە دەمانەوئ کادیرگەلیک پەرورەدە بکەین کہ بیاننیرین بۆ کۆمەلگە بەشدارى ھەموو کارەکانى کۆمەلگە بکەن، نەك تەنھا بەشدارى کردنیکی کۆمەلایەتى، بەلكو بەشدارى کردنیکی سیاسى، بەشدارى کردنیکی ئیدارى، بەشدارى کردنیکی ئابوورى، برگەى (۵) ئەمە بە پرسىار ئاراستەى جەنابتانى دەکەم کہ بابەتیکى زۆر موھیمە بەلامەوہ، بەستەوہى خویندنگاکان و خویندکاران بە بازارى کارەوہ، ئەمە چۆن دەکریت؟ چونکە من دوبارە کوێ یاساکەم خویندەوہ بەراستی شتیکی وا نییە کہ تەنسیق و ھەماھەنگیەکی تەواو بکات لە نیوان بازارى کار و لە نیوان خویندنگەکانمان دا بۆ ئەوہى کہ بتوانین ئەمانە بە بازارى کارەوہ ببەستینەوہ، ئەمە بە ستراتیزی ئیوہ، بە روئىای خوٹان، بەرنامەتان چییە؟ تېروانیتان چۆنە؟ چۆن دەتانەوئ بەرجەستەى بکەن؟ سوپاس بۆ ئیوہ، دوبارە دەستخۆش.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى زۆر سوپاس، كاك چيا، فەرموو.

بەريز چيا حميد شريف:

بەريز سەرۆكا پەرلەمانى.

تېببىنى يا من (۱) لاي ھەلز خانى ھاتە گۆتن، تىكرار ناكەم، پشتەقانىي رەئىاي دكەم، تېببىنيا (۲) ئامادەكرن و مەشق كرن بۇ بازارى كار، بازارى كار بە گشتى، ھەم حكومى، ھەم ناحكومى تېتە بەحس كرن، من قېر وئ پېم باشە گرنگيدان ب كەرتى تايبەت لى بېتە زىدە كرن، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى كاك چيا، كاك جلال، فەرموو.

بەريز جلال محمد عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

زۆر سوپاس، پر بە دل بە خىرھاتنى گەرمى ۋەزىرە بەريزەكان و شاندى ياوهرى ۋەزارەتى پەرۋەردە دەكەم، باس باسى قۇناغى دواز دەيە، كە يەكېكە لە قۇناغە ھەرە ھەستيارەكان، ھەموو تاكيك لەم ۋلاتە، ھەموو خىزانەكان راستەوخۇ كە تاقىكردەنە ۋەي پۇلى (۱۲) ئامادەيى دئ ھەموو دەستيان لەسەر دليانە بۇ ئايندەي كورەكان و كچەكانيان، ھەيە دوو سالل جاريك، سى سال، پېنج سال ماۋەتەۋە، بە ھەر ھۆكارىكى سياسى، كۆمەلايەتى، ئابوورى نەيتوانيوە ۋەكو پېويست نمرە بەدەست بېنېت، دواتر دەرچوۋە، يەنى دەرەجەكى بە دەست ھېناۋە، لە ھىچ زانكو و پەيمانگايەك ۋەرنەگىراۋە، دواتر ئىستا دەلېن دەبى تاقىكردەنە ۋەي نىشتىمانى جاريكى تر ئەنجام بەدەنەۋە، بۇ ئەۋەي بېنەۋە ناو ململانئ لە زانكو ۋەرگىرېن، باشە ئەگەر ئەو قوتاببىيە دەرەجەي نەھېنا، پېشتەر دەرچوۋە، ئەو جارە لە تاقىكردەنە ۋەي نىشتىمانى دەرەنەچوو چۆن مامەلەي لەگەل دەكرى؟ زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى سوپاس، كاك مەلا ۋەيسى، فەرموو.

بەريز ۋەيسى سعید ۋەيسى:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەي (۱۵) كە تايبەتە بە ئامانجەكانى خويئندى ئامادەيى و پروزەي ئامادەيى لەم ياسايەدا ھاتوۋە، ئەم ماددەيە پېويستى بە ۋەستان و لى وردبوونەۋەي زياترە، چونكە بەستەنەۋەي خويئندى ئامادەيى بەتايبەتى لە پۆلەكانى (۱۰) و (۱۱) و (۱۲) لەگەل تەكنەلۇژيائى سەردەم و شۇرپشى تەكنەلۇژيائى خالپكى جەۋھەرييە بۇ گۇرپانكارى و بەرەۋوپېش بردنى سيستەمى پەرۋەردە لە پرووى كوالتى و چۆنبيەتى و چەندايەتى، ھاوشىۋەي ۋلاتانى پېشكەوتوو ئامادەكردى قوتابى بۇ قۇناغى زانكو، بەلام پېويستە ھەر لەياساكەدا ميكانيزمەكانى دابىن كرنى تاقىگە ۋئامپىرەكانى ئەليكترونى ۋەك كۆمپيوتر لەلايەن ۋەزارەت و دامەزراۋەكانى پەرۋەردەيى دابىن بكرىت و بكرىتە ئىلزامى، ئەگىنا بە بى بوونى تاقىگە و ئامپىرى كۆمپيوتر ناتواندرىت ئەم ئامانجانەي خويئندى ئامادەيى بەپىندرىتە دى، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حىسېن / سەرۋىكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، مامۇستا أبوبىكر، فەرموو.

بەرپىز أبوبىكر عمر عبدالله:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

سەرەتا پىشتىگىرى لە قسەكانى د. محى الدين و مامۇستا ھەلز دەكەم، تېپىنى دووھەم لەسەر بېرگەى (دووھەم) ە كە ئامادە كىردى خويىندكارە بۇ دىژەدان بە خويىندن، بەرپىز ۋەزىرى پەرۋەردە ئەگەر ئىمە لەم ياسايە يەك ئاراستە بگۆرپىن ئەۋىش ئەۋەيە كە ئامادە كىردى خويىندكار بۇ زانكۆ و پەيمانگا، ئاراستە كارى سەرەكى لە پىرۆسەى پەرۋەردەدا تاۋەكو ئىستا تەنھا تاقىكىردنە ۋەكانە، ئىمە لە جىياتى تاقىكىردنە ۋە جۇراۋ جۇرى ھەلسەنگاندىش بىكەين بە بنەما، يەنى ھەردوو جۇرەكە ھەبىت، مەسەلەن ھەم تاقىكىردنە ۋە، ھەم ھەلسەنگاندى جۇرى، ئەو ھونەرمەندە بەرپىزەى كە مۇنۇمىنتى ھەلەبجەى دروست كىرد، كە شىۋە كارىكى گەۋرەى لى دەرچوو، مەعقوله خوى دەلى سى سال لە پۆلى شەش لە زمانى عەرەبى دا بىكەوم؟ چ پىۋىستەم بە زمانى عەرەبى يە؟ بۇ نمونە يەنى، جارىك من گويم لە كونسولى يەككىك لە ولاتان بوو، قونسولى ئەمريكا، گوتى سەيرە لە ولاتى ئىۋە بۇ ۋەرگرتن لە كۆلىژى پىزىشكى تەنھا پىشت بە نمرە دەبەستەن، ئىمە لە ئەمريكا (۹) پىۋەرمان ھەيە، يەككىيان نمرەيە، يەككىك لەۋانە ھەستى مرۇف دۆستى و ھەندى بابەتى تى دەروونى ھەيە، بۇيە ئەۋە گۆرانكارى تىا بىكەين كە ھەلسەنگاندى جۇرىش بىكى، خالى (۵) لە راستى دا مەسەلەى بازارى كار چەمكىكى زۆر ئالۆز و كىشەدارە، لە جىياتى ئەۋە بىكەين بە (بەشداربوون لە پىشخستنى ئابوورى دا)، بەشداربوون لە پىشخستنى ئابوورى دا، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حىسېن / سەرۋىكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس مامۇستا أبوبىكر، كاك سىپان، فەرموو.

بەرپىز سىپان سالم حسن:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمانى.

ئامانجىن خويىندنا ئامادەيى ب تەمامى، ب جوانى گەلەك ھاتىنە داپشتەن، لە يەكەم پىرسىارا ئاراستەى ۋەزىرى پەرۋەردى دكەم، ئەم ھەمى دگەل وئ چەندىنە خاندن كرنا لە ئاستى ھەرى باش بن، دگەل وئ چەندىنە سەرچەم پىتقىيىن زانستى بەيىن دابىن كىرن، ب تايبەت ماددىن كىمىا، ئەحىا، فىزىا، ئايا ئەف تاقىگە ھەل ناقا سىستەمى خاندن، ل ناقا خاندنگا ھادا ھاتىە بەرجەستە كىرن؟ ھاتىنە ئامادە كىرن ب شىۋازىكى باش؟ چونكى ھەنگى ئەز خويىندكار ئەف تىشتە بىراستى مە لە خاندنگە ھىت خۇ نەدىتن دەما كو ئەز خويىندكار ل قان قۇناغاكا كو وئ چەندى بىيىن بىراستى، ھەتاكو قى دەماش پىرسىار دكەين زۆر بەيا خاندنگە ھابى تاقىگەن، لەۋرا گىرنگە دگەل قى ياساى كو ب جوانى ئامانجىت وئ ھاتىنە دىارى كىرن، پلانا ۋەزارەتا پەرۋەردى

ژی وهکی پيشخستنا خان تاقیگهها ب شیوازی دی بهرهف باشتر، ههروهسا پشتگیریا گوتنی د.محي الدين و هه‌لز خان و ماموستا ابوبکر هه‌له‌دنی دکهم، زور سوپاس.

به‌ریز د. ریواز فائق حسین / سه‌روکی په‌رله‌مان:

به‌لی سوپاس کاک سپیان، کاک مه‌م، فه‌رموو.

به‌ریز مه‌م برهان محمد قانع:

به‌ریز سه‌روکی په‌رله‌مان.

ئی‌مه به دریزایی دوینی که لیژنه‌ی په‌یوه‌ندی‌دار تی‌بیینیه‌کی ورد هه‌ستمان نه‌ده‌کرد بینووسن، هیوادارم ئەم قسانه‌ی که ده‌یکه‌ین تی‌بیینی لای خۆیان تۆمار بکه‌ن، چ ئەوان، چ لیژنه‌ی نوینه‌رانی حکومه‌ت و وه‌زیری په‌روه‌رده، کیشه‌ی ئەم یاسایه زور له دریزادریدايه، له‌گه‌ل خۆشه‌ویستیم بۆ هه‌موو ئەو که‌سانه‌ی پیوه‌ی ماندوو‌بوون، زور زور دریزادری تیدا کراوه، بۆ نمونه له‌کۆی ئەوانه‌ی که له‌ ماده‌ی (5) دا هاتوو، به‌ هه‌موو ئەو برگانه‌ی که پینج برگه‌یه، من یه‌ک پيشنیاز ده‌که‌م به‌ سێ دیر هه‌مووی جیگه‌ی ده‌که‌ینه‌وه‌ تیايدا، پیویست به‌وه‌ ناکات، من ئەم پيشنیازه ئەخه‌مه‌ روو بۆ دارشته‌وه‌ی کۆی ماده‌کان که‌ زمانه‌ن هه‌موو ئامانجه‌کان له‌ خۆ ده‌گریت، ئامانجه‌کانی خویندی ئاماده‌یی به‌ بی‌ بوونی برگه، به‌هیزکردن و گه‌شه‌پیدان و بونیاتنی که‌سیتی خویندکار له‌ کایه‌ زانستی و پيشه‌بیه‌کان و خزمه‌تکردنی کۆمه‌لگا له‌ بواره جیاجیاکان و زه‌مینه‌سازی بۆ به‌ره‌و پيشبردنی زیاتری توانایان و به‌ده‌سته‌پیدانی پله‌ی به‌رز له‌ بواری خویندن دا، له‌م چوار دیره‌دا یه‌ک شتی تیا نییه‌ بگره‌ زیاتریشی تیايه و لی‌ره زور دوباره‌یه، بۆیه هیوادارین ئەو پيشنیازانه به‌ هه‌ند وه‌رگرن، کارێک بکه‌ین هه‌موومان به‌شداربین له‌ که‌مکردنه‌وه‌ی وشه‌کانی ناو ئەم یاسایه و پوخت کردنه‌وه‌ی، زور سوپاس.

به‌ریز د. ریواز فائق حسین / سه‌روکی په‌رله‌مان:

به‌لی زور سوپاس کاک مه‌م، سه‌رچنار خان، فه‌رموو.

به‌ریز سه‌رچنار أحمد محمود:

به‌ریز سه‌روکی په‌رله‌مان.

پشتگیری له‌ وته‌کانی ماموستا ابوبکر و هه‌لز خان و کاک سپیان ده‌که‌م، له‌گه‌ل ئیزافه‌یه‌ک بۆ ئەو دارشته‌ی که برگه‌ی (یه‌که‌م) له‌گه‌ل برگه‌ی (چواره‌م) دا ئەگه‌ر ده‌مج بکریت ئا به‌م شیوه‌ی لی بکریت (به‌هیزکردنی تواناکانی خویندکار سه‌باره‌ت به‌ گه‌شه‌...) ئیتر ئەوه به‌و شیوه‌یه برگه‌ی (یه‌که‌م) بخوینمه‌وه‌ بی تا ئەخیر (.....و بایه‌خ پیدانی تا بتوانی سه‌ربه‌خۆیانه کار بکات و توانای هه‌ماهه‌نگی له‌گه‌ل که‌سانی دیکه‌ دا هه‌بیت)، ئەمه‌ خالی (یه‌که‌م) به‌م شیوه‌یه‌ی لی بکریت، خالی (دووهم) ته‌حصیل حاصله‌ و زیاده‌یه‌ و لابیری، خالی سی‌هه‌م ئەو (بونیاتنان)ه بکری به‌ (بونیاتنان)، خالی (چواره‌م) ئەوه ده‌مجمان کرد، خالی (پینجه‌م) یش وه‌کو خۆی بمینیتته‌وه، سوپاس.

به‌ریز د. ریواز فائق حسین / سه‌روکی په‌رله‌مان:

به‌لی زور سوپاس، کاک عثمان سپده‌ری، فه‌رموو.

بەرپز عثمان كریم سواره:

بەرپز سەرۆكى پەرله مان.

ماددهى (۱۵) برگهى (۳) من پيشنيار دهكهم بهم شيوهى لى بكرىت (بنياتنانى بناغهيهكى بههيز
بو گه شه پيدانى كه سايه تى خویندكار و به شدارى كردنى له ژيانى كوومه لايه تى و هاندانى بو
پيکه وه ژيانى ناشتيانه و نيشتيما نپه روه ريانه)، زور سوپاس.

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرله مان:

به لى زور سوپاس، ماموستا عبدالستار، فهرموو.

بەرپز عبدالستار مجيد قادر:

به ناوى خواى به خشندهى ميهره بان.

بەرپز سەرۆكى پەرله مان.

دياره ته وه رى (دووهم) كه ماددهى (۱۵) به ئامانجه كانى خویندن له خو ده گرى، خوئى ئامانج نه و
شوینه يه، يان نه و لوتكه يه كه ده ته وئى قوتابى پيى بگات، فونايگيشه بو ئاماده كردنى نه و
كه سه بو قونايى ئاينده، ههر به خوئى ئاماده يى يه، له رووى توانايى زانستى، له رووى هوئىيارى،
له رووى كه سايه تى، له رووى هه لسوكه وت، هه تا به راستى له رووى ره وشت و ئاكاره وه كه من
پيموايه ئيستا ئيمه گه نجه كانمان به تاييه ت دواى نه م قونايه به قهيرانى هه لسوكه وت و به عنى
به راستى مامه له تى ته ندروست و جوان دا تيد په رپت، من پيشنيار دهكهم بو نه م به سه ته له
جياتى خالى (چوارهم) يان نه وهى كاك مه م باسى كرد كه پشتگيرى دهكهم به لام به
ده ستكار ييه وه، نه وهى كه ماموستا ابوبكر باسى كرد ههر پشتگيرى دهكهم، بيكه ينه په روه رده
كردن و پيگه ياندن و گه شه پيدانى توانايى قوتابى له رووى زانستى و هه لسوكه وت و ويپراى
به رزكردنه وهى ئاستى خویندن و زانستى، چونكه به راستى من به پيوستى ده زانم له و قونايه دا
ئيمه زياتر چاومان له سه ر قوتابى بى، له ده ره وه نه گه ر بينيبتان زورجار ته ماشاي نه وهى ناكه ن
ته نها نمره كانى چه نده، له رووى كرده ييه وه زور شتيان فير دهكهن كه بو داهاتوو، بو
كومه لگا كه يان قازانجه بين به كه سايه تيبه ك كه له داهاتوودا خزمه تى باش بكن، سوپاس.

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرله مان:

زور سوپاس، سارا خان، فهرموو.

بەرپز سارا دلشاد بكر:

بەرپز سەرۆكى پەرله مان.

منيش هاورام له گه ل هاوييشه كانم، ئامانجى خویندننى ئاماده يى و ئامانجى خویندننى بنه رته تى و
هه موو قونايه كان ئامانجيان بو ديارى كراوه، له مادده (۴) يش ئامانجه كان به گشتى باس
دهكات، نه م مادده يه م پى زياده، له مادده (۱۵) پيم زياده، له مادده كان به گشتى له (۱۱) مادده
پيکه اتوو.

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرله مان:

به لى سوپاس سارا خان، د. رپواز، فهرموو.

بەرپز د. رېبوار عبدالرحيم عبدالله:

به ناوی خوای گه وره و میهره بان.

بەرپز سەرۆکی پەرله مان.

بەرپز وهزیری پەرورده به خیری بی. ئەم برگیه به پراستی کۆمه لیک تیکستی به هاداری تیدایه، من گومانم نییه له دلسۆزی بهرپزتان بۆ کهرتی پەرورده، به لام من ترسم له وه ههیه که ئەو ئامانجانە ئەک له ئیستا، به لکو بگره بۆ چەند سالی داها تووش به شیکی جیبه جی نه کرئ که دوا جار هەندیک پابه ندبوونی یاسایی دهخاته سەر ئەستۆی وهزاره تی پەرورده له کاتی جیبه جی نه بوونی، بۆ نمونه باوکی قوتابییه ک یان قوتابییه ک له ماوه ی چەند سالی داها توو، یان له ئیستا، یان دوای ئەوه ی که ئەو یاسایه دەرچی، پەنگه پرسباری ئەوه بکات بۆچی ئامپیره کانی تهکنه لوجیا به رده ست نین بۆ ئەوه ی که بتوانی سوود له تهکنه لوجیا بیینی؟ به کئ له تهوه ره کان ئاماژه ی پیکراوه بریتی یه له توانستی تووژینه وه، بهرپز وهزیری پەرورده پیموایه توانستی تووژینه وه بابه تیکه له قوئاغی زانکو ده خویندرئ، هەر وانه یه کیش ههیه به ناوی میتوده کانی تووژینه وه ی زانستی، من پیموانییه قوتابی له قوئاغی ئاماده یی بتوانی تووژینه وه بکات، خالیکی تر ئەوه یه که بۆ مه سه له ی بازار پیموایه ئەوه ی که دەرچووی زانکو یه ده توانیت کاری ده ستکه وئ له بازار، قوئاغی ئاماده یی هیشتا ئەو موئه هیلاته ی تیدا نییه بتوانی کاریکی ئەوتۆی به گویره ی توانا کانی بی، له بهر ئەوه ی هیشتا له قوئاغی ئاماده یی توانای زانستی و موئه هیلاتی و که فائته تی نه گه یشتوته ئەو ئاسته که کاریکی ئەوتۆی ده ستکه وئ شیانی موئه هیلاته که ی بی، زۆریش گرنه گه بهرپز وهزیری پەرورده جگه له و ئامانجانە یه عنی هه ندئ برگیه هه بی په یوه ست بی به ریکخستنی هه لسوکه وتی قوتابییان له قوئاغی ئاماده یی، چونکه خوتان ده زانن که له قوئاغی ئاماده یی هه ندئ هه لسوکه وت هه یه له لایه ن هه ندئ قوتابیانه وه ده کرئ که جی سهرنجه، پیویسته رینگری لی بکرئ و ریک بخری، بۆ نمونه جگه ره کیشان، قوتابیمان هه یه له قوئاغی ئاماده یی جگه ده کیشی، پەنگه له نیو هو لی خویندنیس دا بی، یان بۆ نمونه موبایل، ئەوانه ده کرئ لیره دا جیگه ی بکریتته وه بۆ ریکخستنی زیاتری هه لسوکه وتی قوتابییان، سوپاستان ده که م.

بەرپز د. رېبواز فائق حسین / سەرۆکی پەرله مان:

به لی زۆر سوپاس، د. شیرکو، فهرموو.

بەرپز د. شیرکو جودت مصطفی:

بەرپز سەرۆکی پەرله مان.

سهره تا من پشتگیری له وته کانی مامۆستا هه لئز و کاک دیاری و مامۆستا أبوبکر و د. رېبوار ده که م، له سه ر دوو خال ئەوه ستم، یه که میان له برگیه سیهه م باس له بونیاتنانی که سایه تی ده کات، ئەوه ی تریان په یوه ندی به مه سه له ی بازاری کاره وه هه یه، بونیاتنانی که سایه تی ته بعن سه د ساله که سایه تی ئەم ولاته ی ئیمه لی ئەدرئ و تیک ئەشکی، بۆ خو شمانه وه که ئیستا له و قاعه یه وه مه وجودین، ئاسه واری جهنگه کان و شه ره کان و کاره ساته کان به سه ر که سایه تیمانه وه دیاره، ئەم ئامانجه ئەگه ر بیته و وریای نه بین ده بیته ئامانجیکی زۆر واقعی، چونکه ئیمه ته بعن پیشتر

ياساي مروفسازيمان وهكو فراكسيوني يه كگرتوو پيشكەش به وهزارهتي پەروەردە كرد و بەداخه وه پەفزيان كرد، به بئ ئەوهي بزائين بۆ و به بئ ئەوهي كه گفتوگو شمان له گەل بكەن، كه مەبەستمان ئەوه بوو تيايدا كه ئەم مروڤه چۆن كه سايه تي بنيا تېگرېته وه له كاتيڪ دا دەيان ساله ئەم كه سايه تي يه تيك دەشكى، به پړيز وه زيري پەروەردە، بونياتنانه وهي ئەم كه سايه تي يه بهم پۆلانهي ئيستا و بهم مامۆستايانهي ئيستا و بهم توانا مروبي و مادديانهي ئيستا كه ههته له وهزارهته كهت دا ناكري، بونياتناني كه سايه تي فيركردن نيه ته نها، يه عني كتيبيك نيه بيخوينيته وه كه سايه تي، مه وزوو عيكي پەروەردە يه پي دەوترئ (Personality Development)، له هه موو عالم دا كه پەيرەو دەكرئ دەبي به پروگرامي تايهت بكرئ، بەداخه وه ئيمه پروگرامه كه مان پيشكەش كرد، وهزارهت رەفزي كرد به بئ ئەوهي بزائين بۆ؟ من پيشنباري ئەوه ده كه م له م برگه ي سيهه مه دا ئيزافه يه ك بكرئ بۆ ئەوهي كه فرياي كه وين، به وهي كه ته نها ئيزافه كه ئەوه بي بليين له ربي پروگراميكي تايهت وه، بونياتناني كه سايه تي له ربي پروگراميكي تايهت وه، كه ئەو پروگرامه تايهت به ته ئكيد وهزارهت ئەوه ندهي پسپور هه يه كه كه سايه تي مروڤ له رووي ئوميد و متمانه بوون به خود و هه موو بواره كاني تر بتوانئ ئەو پروگرامه دابريزيت و مامۆستا و كه ساني پسپوري بۆ ته ئهيل بكات و دواتر جيبه جيبي بكات، سه بارهت به بازا ربي كار...

به ريز د. ريواز فائق حسين / سه روكي پەرله مان:

كاك دكتور دوو ده قەت هه يه ته واو، زور سوپاس، د. اسماعيل، فەرموو.

به ريز د. اسماعيل علي طه:

به ريز سه روكا پەرله ماني.

نيسهت خالا (١) و (٤) كو ده مچ بين، ئەز پشته قانيا فان مامۆستا دكه م، كاك چيا، د. محي الدين، خوشكه هه لئ، مامۆستا ابوبكر، كاك سپان، خوشكه سه رچنار، د. شيركو، ديسان بۆ خالا (٣) ئەز پشته قانيا د. شيركو دكه م كو فعلەن ئەوه بيته ئيزافه كرن بيژن ديف به رنامه كني تايهت، بۆ خالا (٥) پشته قانيا مامۆستا ابوبكر دكه م بۆ په يقا مه شق كردن ببهتە پشكداري كرن باشتره و پترل گەل ژيبي وي و عه مرئ وي ده گونجئ، سوپاس.

به ريز د. ريواز فائق حسين / سه روكي پەرله مان:

به لئ زور سوپاس، بدره خان، ليره نيهه؟ د. شايان نوخته ي نيزامي؟ فەرموو.

به ريز د. شايان كاكه صالح محمد:

به ناوي خواي گه و ره.

به ريز سه روكي پەرله مان.

به پي مادده (١٦) برگه ي (٥) و برگه ي (١٠) له ئيستا دا كو ماري ئيران دوو پوژه توپاران ده كات، توپاراني گوندي گه لاله ي كردوو له دوو پوژي رابردوو، ئەمپروش زرگويز له سليماني، پردئ، هه روه ها له كو يه ش ديموكراته كاني توپاران كردوو، به پي مادده (١٦) برگه ي (٥) و برگه ي (١٠) داواكارم ده سته ي سه روكا يه تي به يان نامه به ك ده ركا يان هه لويستيك بنوينين به شيوه يه كي

فهرمی، چونکه ناکرئ ئیمه هه‌میشه تۆبیاران بکرئین له‌لایه‌ن ئیران و له‌لایه‌ن تورکیاوه، خه‌لکی مه‌ده‌نی تیدا بچن، زۆر سوپاس.

به‌رێز د. رێواز فائق حسێن / سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

زۆر سوپاس، پێشنیاره‌که‌ت به‌جێیه، موناقه‌شه‌ی ده‌که‌ین له‌ نیوان خۆمان دا، به‌لئێ، فهرموو به‌رێز د. ئالان، وه‌زیری په‌روه‌رده، پێنج ده‌قه‌ت هه‌یه‌ بۆ وه‌لامی ئەندامانی به‌رێزی په‌رله‌مان.

به‌رێز ئالان حه‌مه‌ سعید / وه‌زیری په‌روه‌رده:

به‌رێز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

زۆر سوپاس، تێبینیه‌کی گشتیم هه‌یه، به‌ گوێره‌ی په‌یره‌وی ناو‌خۆی په‌رله‌مانی کوردستان هه‌ر ماده‌یه‌که‌ ده‌خوێنرێته‌وه‌ ده‌بێ له‌سه‌ر ئەو ماده‌یه‌ قسه‌ بکه‌ین به‌راستی، نه‌که‌ له‌سه‌ر بابته‌ی دیکه‌، هه‌ندێک جار گه‌فتو‌گۆکان ده‌چنه‌ سه‌ر بابته‌ی دیکه‌، ئیمه‌ به‌ گوێره‌ی ئەو عیلاقه‌یه‌ی له‌ نیوان هه‌ردوو ده‌سه‌لات هه‌یه‌ ئاماده‌ین ئەگه‌ر جه‌نابتان ئیزن به‌فرموون ئاماده‌ین بۆ وه‌لامدانه‌وه‌ی هه‌ر پرسیاڕێکی ده‌ره‌کیش، به‌لام زۆری یاساکه‌، پرۆژه‌که‌، زۆری ژماره‌ی به‌شداربووان، ئەو حاله‌ته‌ش که‌ ئاوا ده‌بێت ته‌سه‌ور ده‌که‌م کاتیکی زیاترمان پێویست بێ، له‌به‌ر ئەوه‌ پێشنیاری من ئەوه‌یه‌ یان به‌گوێره‌ی په‌یره‌وه‌که‌ مامه‌له‌ بکه‌ین، یان ده‌بێ ته‌حه‌مولێکی زیاترمان هه‌بێ له‌گه‌ڵ پرۆژه‌ی یاساکه‌.

به‌رێز د. رێواز فائق حسێن / سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

پابه‌ند به‌وه‌ی که‌ ماده‌که‌ چی له‌سه‌ر وتراوه، وه‌لامی ئەوه‌ بده‌وه، دواتر ده‌توانی به‌ نووسراو وه‌لامی پرسیاڕی ئەندامانی په‌رله‌مان بده‌یته‌وه‌.

به‌رێز ئالان حه‌مه‌ سعید / وه‌زیری په‌روه‌رده:

سه‌باره‌ت به‌ ئەم یاسایه‌ خوێندنه‌وه‌ی له‌سه‌ر ئەم ماده‌یه‌، به‌رێزان ئەمه‌ ئامانجه‌، ئامانجه‌ دانراوه‌ تۆ له‌ ئامانج که‌ له‌ پرۆژه‌ یاسا یان له‌ ده‌ستوور یان له‌ هه‌ر بابته‌ی دیکه‌ی قانون هه‌یه، تۆ هه‌ول دده‌ی بۆ جێبه‌جێ کردن، ئەگه‌ر به‌ گومانێکی زۆره‌وه‌ لێی بروانی، ئێ باشه‌ با هه‌ر نه‌ینوووسین، که‌ وابێ هیچ ئیلتیزاماتیکی له‌سه‌ر حکومه‌ت نییه‌، دوو / ئەمه‌ ئیلتیزامیکه‌ ده‌که‌وێته‌ سه‌ر حکومه‌ت، به‌ گوێره‌ی ئەو ئیلتیزامه‌ حکومه‌ت له‌ چوارچێوه‌ی ئەم ئامانجان هه‌ر کاره‌کانی خۆی پێک ده‌خاته‌وه‌، من تێبینیه‌کی گشتی دده‌م، ئەگه‌ر پرۆژه‌ یاساکه‌تان پێ زۆره‌، ده‌توانین کورتی بکه‌ینه‌وه‌، به‌لام به‌رێزان ئەم پرۆژه‌ یاسایه‌ بۆ له‌به‌رکردن نییه‌، ئەم پرۆژه‌ یاسایه‌ ئیمه‌ که‌ ئەوه‌مان کردوو ئەمه‌ گه‌وره‌ترین کاره‌ که‌ په‌رله‌مانی کوردستان ده‌یکات، ده‌مانه‌وێ پرۆسه‌ی په‌روه‌رده و فێرکردن له‌ کوردستان له‌ میزاج دوور خه‌ینه‌وه‌، ئالان حه‌مه‌ سعید به‌ ئاره‌زووی خۆی نه‌بێت رێنماییه‌که‌ بگۆڕێ و بریارێ بگۆڕێ هه‌ی وه‌زیرێکی پێشوو، وه‌زیرێکی دیکه‌ هه‌ی ئالان و به‌م شیوازه‌ پرۆسه‌که‌ نایستیه‌قرا به‌تی پێوه‌ ده‌بێ، ئەوه‌ی که‌ بۆ رێنمایی یه‌، ئیمه‌ دامانناوه‌ بۆ رێنمایی یه‌، ئەوه‌شی که‌ بۆ ئەوه‌یه‌ که‌ خه‌تیکی گشتی هه‌بێ، سابت بێ، ئیلا له‌ رێگه‌ی ئەم په‌رله‌مانه‌وه‌ ته‌عه‌یل بکرێته‌وه‌، ده‌نا ئەگه‌ر خۆی بێته‌ سه‌ر بابی واقیعی خۆ که‌س هه‌ز ناکا هه‌رچی ده‌سه‌لاته‌کانی خۆی هه‌یه‌ بیداته‌ جێگه‌یه‌کی دیکه‌ ئەوان بۆی بکه‌نه‌وه‌، به‌لام ئەمه‌ پرۆژه‌ یاسای په‌روه‌رده و فێرکردنه‌، ئیستیه‌قرا پرۆسه‌ی په‌روه‌رده‌یه‌ له‌ مه‌دایه‌کی دوور و

درېژ، ھەر خالېك له وانه كه دهیبین له وه دهچې وهكو ئیجرائاتېكى ئیداری بیبینن، پرواتان بی ھهنگاویكى ستراتىجى یه، ههنگاویكى گرنګه بۇ ئەوھى پرۆسەى پەروەردە ئىستىقرار بکات، له بهر ئەوھى من هیوادارم پیتان دوور و درېژ و درېژدادېرى نه بىن، بۇ له بهرکردن نییه، ده بی پېوهى ماندووېین، ئەى ئەو ئەندام پەرله مانانەى كه له ولاتانى دىكه (۹۰۰) مادده بۇ پرۆژەى پەروەردە دائه پرېژن، خو ئەوانیش ھەر پېوهى ماندوو دهن، له بهر ئەوھى داواكاریم ئەوھیه پېشنیاریم ئەوھیه، ئەگەر ئەو بابەتەتان پى دوور و درېژە دەتوانین ھەمووى بکهینه دوو لاپه رە و به دوو پرۆژیش کۆتایى پى دەینین، به لām ئەمه بۇ ئەوھیه كه مۇئەسسەسەیه كى ته شریعى له كوردستان كه پەرله مانى كوردستانه رۆلى ھه بی بۇ ئەوھى ئىستىقرار بۇ پرۆسەى پەروەردە دروست بکات، سەبارەت به بابەتى ئەوھى كه ئیمه جیاکردنه وه مان نه کردوو له به شهکانى عیلمى یان ئەدەبى له م پرۆژە یاسایه، تیاپه تی له خالەکانى دىكه به پرېزان، ئەگەر ماددهکانى دىكه بخوینریته وه دەسەلات دەدا به ئەنجومەنى وه زارەت كه به شهکانى زانستى و ویزه یى به گویره یى توانای وه زارەت دابهش بکات، بۇ نمونه ده كرى به شى زانستى ته قسىمى قسىمى ئەحیای و ته تىبىقى بکرى، له وپوه ئەو ئامانجانە روون دهنه وه ئەوانەى كه ده چنه هه ندهسه و ده چنه (طب) و ئەوانه ده چنه چ به شىك؟ ئەوانەى كه ده چنه به شهکانى دىكه ی عیلمى كۆلیژەکانى دىكه یى زانست و ئەوانه ده چنه وى، له بهر ئەوھى له ناو پرۆژەكه هه یه ئەگەر به وردى بخویندریته وه، ده سەلاتى داوه به ئەنجومەنى وه زارەت كه به شى عیلمى بۇ نمونه یان به شى ئەدەبى ته وزیع بکات بۇ به شى ئەدەبى و فەننى، به لām ئەوه دەسەلاتىكه دراوه به ئەنجومەنى وه زارەت، سەبارەت به قوتابخانه تورکمانییه کان، مامۆستا ئازاد، به مۇبایل، به نووسراو، به نامه، به هامش، من هه موو شتېك بۇ جه نابتان کردوو، وتوومه هه موو ئىستىسنایه ك له رېنمایى وانه پېزان ده كەین بۇ مامۆستایانى تورکمانى له قوتابخانه تورکمانییه کان دا، به لām ئەوه په یوه ندى هه یه ئەوھى كه ئیمه چه نىك ده رچوو مامۆستای تورکمانیمان هه یه؟ راسته بۇ پىكهاته ی هه م تورکمانى، هه م سربانى، هه ندى جار تووشى ئىشکال ده بىن به راستى، له ته رجەمه کردنى سوئال تووشى ئىشکال ده بىن، ئەو مامۆستایه ی كه دى پرسیاره کان ته رجەمه ده کات، كاك د. سەيوان سەرۆكى لیژنه ی بالایه، ئەوان زیاتر له ورده كارین، یه عنى ئیمه ئەو مادده یه نازانین ئەو مامۆستا سربانى یه زمانه كه نازانین، بۇ تورکمانییه كەش به هه مان شپوه یه، ده بی ھەر له نه ته وهى خوئان بی و ئیعتیما دمان له سەرى ئەوھیه، بۇ ئەو بابەتەش به جه نابتان و تووه و به رېز سكرتېرى پەرله مانیش ئاگاداره كه ئیمه ئاماده بووین هه موو ئىستىسنایه ك بۇ قهتابخانه كانی تورکمانى بکهین، سەبارەت به وهى ئامانجه کان بکرى به یه ك و زیادن، ئامانجه کان ناکرین به یه ك، له بهر ئەوهى ئامانجى قۇناغى باخچه جیاوازه، قۇناغى بنه رته ی جیاوازه، قۇناغى ئاماده ییش جیاوازه، ھەر هه مان شته، ده بی بیبه یته وه بۇ یه ك باب له چوارچپوهى یه ك باب دا داىبىنن، به لām ده بی بینوو سیته وه، بۇ ئەوهى ئەو سەر لى تىكچوونه نه بی له گەل ھەر قۇناغىك دا ئامانجه کان دیارى كراون، سەبارەت به وهى روپاك خان پەروەردەى ئىسلامى و ئاینناسى له دەر وهى بابەتە كه یه، پەروەردەى ئىسلامى و ئاینناسى ئیمه ئەمسال نه مانگۆرپوه و ده سترکارىمان نه کردوو، چه ندىن ساله كتیبه كانی ئیمه له پۆلى (۱) تا پۆلى (۱۰) ناوى پەروەردەى ئىسلامى یه، ئەوانى دىكه ش پۆلى (۱۱) و (۱۲) ش ناوى پەروەردەى ئىسلامى ئاینناسى یه،

ئايىنەكانى دىكە دەخوئىنرى، بەلام ھىچ بى رېزىيەك، ھىچ نەنگىيەك بۇ ئاينى پىرۋى ئىسلام يان بۇ ھەر ئاينىك ئىمە نەمانكردوۋە لە ناو كىيەكانى خوئىندىن، رېگەشى پى نادەين، ۋەزارەتەش مەۋەلە بە دانانى كىيەكانى خوئىندىن، بەلام گرنگ ئەۋەيە كە ئەۋ بابەتە كە جەنابت باسى دەكە يەنى ئەۋ سال گۇرابى كىيەكانى ھەبى بە ناۋى پەروەردە ئىسلامى ۋ ئايناسى، ئەۋە شتى ۋا نىيە، (۱۱) ۋ (۱۲) ئامادەيى ناۋى پەروەردە ئىسلامى ۋ ئايناسى يە، ئىزدى دەخوئىندىرى، باسى ئاينى جوۋلەكە دەكرى، باسى ئەۋە دەكات، ۋەكو بەرچاۋروۋنى، بەلام بەشى ھەرە زۇرى ماددەكە تەرخان كراۋە بۇ پەروەردە ئىسلامى، سەبارەت بە كاك كاروان (مەبەست لە تەكنەلۇجىيە پېشكەۋتوۋ چىيە؟) تەكنەلۇجىيە پېشكەۋتوۋ (Smart Board) يان ئەۋ ئامپىرانەيە كە لە بەشەكانى پىشەيى بەكار دەھىنرىن لە بەشى صناعەكان، لە ئەۋ بەشانەي كە خوئىندى پىشەيىيان تيا دەكرى، مەبەست لە تەكنەلۇجىيە پېشكەۋتوۋ دابىن كىرنىتى بۇ ئەۋ ناۋەندانەي خوئىندىن، بەرپىزان ئەمە ئامانجە، يەنى نەيوۋتوۋە حكومەت دەبى (۱۰۰%) ئەۋە بكات بە ئىلتىزامىكى موتلەق، ئامانجىكە كە ۋەزارەتى پەروەردە ھەۋلئ بۇ دەدات يان كۆشانى بۇ دەكات، بۇ ئەۋەي لە قۇناغى ئامادەيى ئەۋە جىيەجى بكات.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حسىن / سەرۋكى پەرلەمان:

بەلئ زۇر سوپاس، بەرپىز ۋەزىرى پەروەردە.

بەرپىز ئالان ھەمە سەيد / ۋەزىرى پەروەردە:

ئەگەر دوو خالى دىكە ۋەلام بەدەمەۋە، ئىجازە ھەبى.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حسىن / سەرۋكى پەرلەمان:

بەلئ فەرموو.

بەرپىز ئالان ھەمە سەيد / ۋەزىرى پەروەردە:

سەبارەت بە (چۇن ئەۋە بىستىنەۋە بە بازارى كارەۋە؟) ئەگەر ناۋەندەكانى خوئىندىن بەتايىبەتەش لە خوئىندى پىشەيى دا كە ئىمە ئەمسال لە ئىستائە دەستمان پىكردوۋە لەگەل كەرتى تايىبەت دا ئەۋ رېزەيە قوتابىيىانى يان خوئىندىكارانى خوئىندى پىشەيى دەچنە ناۋەندەكانى خوئىندىن، دەچنە ناۋەندەكانى بازارى كار لە كۆمپانىياكان، بۇ نمونە ئەۋانەي بەشى سەيارات دەخوئىن، لەگەل كۆمپانىياكانى سەيارات ھەماھەنگى دەكرى بۇ ئەۋەي بچن لەۋى خول بىين، چوارە رۇژ، پانزە رۇژ لەۋى بىينەۋە، خولىان لەگەل دەبىن، يان لەگەل ئەۋ شوئىنەي دىكەش كە بەشە جىاۋازەكانى پىشەيى ئىمە چەندىن پىسپورپىمان ھەيە، ئايا تاقىگە ھەيە؟ بەلئ تاقىگەمان ھەيە بەلام بەشىكى قوتابخانەكانىشمان تاقىگەي نىيە، ئەم ئامانجانەي كە لېرە دانراۋن بۇ ئەۋەيە كە ۋەزارەتى پەروەردە ئىتارىكى قانونى لەبەر دەست دا بى، زياتر ھەۋل بدات كە تاقىگەكان بەھىز بكات، ئەۋەي مامۇستا أبوبكر فەرموۋى، ئىمە لەگەل پىشەيىيارى يەكەمىن كە بەس تەنھا تاقىكردنەۋە نەبى، ھەلسەنگاندن بى، بۇيە ئەۋە لە رېبەرىك بە پەيرەۋىك ئەۋە دەردەچىت، بەلام ئەۋ خالەي دىكە (ۋەرگرتن لە زانكۆكان) ئەۋە عايدى ۋەزارەتى خوئىندىن بالايە ۋ پەيوەندى بە ئىمەۋە نىيە، ئەۋەي كاك جلالىش فەرموۋى پەيوەندى بە ئىمەۋە نىيە، سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسېن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئ زۆر سوپاس، بەرپز وەزىرى پەرورەدە، ماددەى (۱۶) بخویننەو بەرپزان، دوو دەقەى ھەيە، ھەشت دەقەمان دا پېئى بۆ ئەوہى وەلامتان بداتەوہ، سەبارەت بە ماددەكە ھەر چىتان ھەبئ دەبئ وەلام بداتەوہ، فەرموو بىخویننەوہ ماددەى (۱۶).

بەرپز سلام عبداللە حسن:

تەوہرى سېيەم:

بەشەكانى خویندنى ئامادەبئى:

ماددەى (۱۶):

۱-قۇناغى خویندنى ئامادەبئى لە بەشى زانستى، وئزەبئى، پېشەبئى پېك دېت.

۲-بەشى زانستى و وئزەبئى ھەر يەك لە پۆلەكانى دەيەم، يازدەم، دوازدەھەم لە خۆ دەگرېت.

۳-بەشى پېشەبئى لە بەشى جۇراو جۇر پېك دېت كە ئەنجومەنى وەزارەت برپارى لئ دەدات و پۆلى دەيەم و يازدەيەم و دوازدەھەم لە خۆ دەگرېت.

۴-ئەنجومەنى وەزارەت بەپېئى پېوہرى برپار لېدراوى ئەنجومەنەكە برپارى وەرگرتنى خویندكارانى پۆلى دەيەمى خویندنى ئامادەبئى دەدات و دەتوانئ لەسەر بنەماى ھەلسەنگاندن و شايستەبئى بەسەر بەشەكانى زانستى، وئزەبئى، پېشەبئى دا دابەشيان بكات.

۵-ئەنجومەنى وەزارەت دەتوانئ پاش ئامادەكارى و ھەماھەنگى لەگەل وەزارەتى خویندنى بالآ بەشەكانى زانستى و وئزەبئى بەپېئى پېسپۆرى دابەشيان بكات.

۶-ئەنجومەنى وەزارەت دەتوانئ بەپېئى پېويستى خویندنگەى ئامادەبئى، پېشەبئى، حكومى بۆ پەيمانگای پەرورەدەبئى پېشەبئى پېنج سالە بگۆرېت.

بەرپز د. رېواز فائق حسېن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئ زۆر سوپاس، كئ قسەى ھەيە لەسەر ماددەى (۱۶)؟ بدريە خان، كاك ديارى، كاك سىپان، د.إسماعيل، مامۇستا أبوبكر، مژدە خان، مامۇستا عمر، سەرچنار خان، ھەلزان خان، مەم برهان، د.شېركۆ، كاك زىاد، گولستان سعید، كاك فيصل، كاك ملا ناصر، شيرين خان، كاك بهجت، كاك جلال، رۆزان خان، كاك شېخ ظاهر، كاك ھېقىدار، ليزا خان، كاك شېخ ظاهر، فەرموو.

بەرپز ظاهر محمد على:

بە ناوى خواى گەورە.

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۱۶) لە خالى سېيەم و چوارەم و پېنجەم و شەشەم ھاتووہ باسى ئەنجومەنئك دەكات، من تەماشام كرد لە سەرەتا پېناسەى ئەم ئەنجومەنە نەكراوہ، ھەرچەندە لە ماددەى (۱۶۰) باسى پېكھېنانى ئەو ئەنجومەنە و دەسەلاتەكانى ئەو ئەنجومەنە كراوہ، بەلام لە پووى صياغە كردن وا باشتەرە كە پېناسەى ئەنجومەنەكە بكرئ ئېنجا باسى ئەركەكانى ئەنجومەن بكرئ، بۆيە پېشنيار دەكەم لەم ماددەبئە پېناسەى ئەنجومەن بكرئ ئېنجا ئەركەكانى ديارى بكرئ، خالى پېنجەم ئەنجومەنى وەزارەت دەتوانئ پاش ئامادەكردنى بە ھەماھەنگى لەگەل وەزارەتى خویندنى بالآ بەشەكانى زانستى و وئزەبئى بەپېئى پېسپۆرى دابەش بكات، لېرە پرسىار دەكەم كە

مەبەست لە پىسپۆرى چىيە؟ ئەگەر مەبەست لەو ھەيە كە ئامادەيى و ويژەيى يە ئى خو ھىشتا پىسپۆرپان ديارى نەكرايە، چۆن ديارى دەكرىت؟ زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى زۆر سوپاس، كاك جلال، فەرموو.

بەريز جلال محمد عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

زۆر سوپاس، ماددەى (١٦) شەشەم، لە ھەموو دونيا گرنگيەكى يەكجار زۆر بە ئامادەيى پيشەسازى، بازرگانى، كشتوكالى دەدرىت، خوژگە بە جدى بىر لەو دەكراوہ كە پەيمانگاي پەرورەدەى پيشەيى پىنج سالەش، چونكە وەك دەزانين ئيمە ولاتىكى كشتوكالين، ولاتىكى پيشەسازين، لە ھەموو پرويكتەو پيشكەوتووين، يەعنى ئەوہ لە ولاتى ميسر جيرانى خو مانە ئەو ھەندە شانازى دەكەن كە دەلئين (خريج كلية التجارة)، يان (صناعة)، بۆيە گرنگە بەراستى پەرورەدەى پيشەيى پىنج سالە بىت لە جياتى سى سالە بو ئەوہى زياتر گرنگى بەو سى بەشە بدرئ، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى زۆر سوپاس، كاك بهجت، فەرموو.

بەريز بهجت على ابراهيم:

ب نائى خودئ مەزن و دلوفان.

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەشەكانى خوئندنى ئامادەيى (١٦) خالى چوارەم، حەقەت لقيرە ئەنجومەنى وەزارەتى پىشتگيرى يا كاك شىخ زاھرى دكەم، پىتقيا بەھاتبا پىناسە كرن كە چىيە، بەس لقيرە ئەنجومەنى وەزارەت سەر بنەماى ھەلسەنگاندىن و شايستەيى، قوتابى و خوئندكارا دابەش كە سەر بەشيت زانستى، ويژەيى، پيشەيى، ئەز پيشنيارى دكەم بو بەريز وەزيرى پەرورەدە لقيرە ئيعتيمادئ بكاھ سەر نمرىت دەرچووئ قوتابى، يەعنى پؤلا (٩) مەسەلەن ل ماديت زانستى بو نمونە ئەگەر قوتابىيەكى دەرەجيت وى فيزيايە، كيميائيە، ئەحيايە، يان بىركارىيت باش بن دەرەجيت وى، تەوجيە بكەن بچيتە بەشەكى ئەدەبى، وە بەرەكسى وئ ئى، ھەرورەسا بو بەشنى دى ئى، بەو شپوہى لىبىتن (بنەماى ھەلسەنگاندىن و شايستەيى و نمرەكانى قوتابى دەرچووئ پؤلى (٩) بنەرەتى و ئارەزووى قوتابيش بەرچاف بىتە گرتن)، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى زۆر سوپاس، رۆزان خان، فەرموو.

بەريز رۆزان ابراهيم على:

بەريز سەرۆكا پەرلەمانى.

برگا (٤) ژ ماددا (١٦) مەھەز دكەن زىدەتر وەزيرئ پەرورەدەيئ قئ پووئكردىنى سەر بداتن، بۆمە ھەمى يا جھئ گومانىيە، ئەف ھەلسەنگاندىنە ھەجەبەن ئىجبارى يە؟ وەلئى دكاتن ھەتا نووكە مەسەلەن تۆ بەشى ويژەيى يان زانستى ئىختيار كەى، ئىختيارى يە، من نزانم ئەف

ئەنجومەنەنە ۋە ئىدەكەتن بىتتە ئىجبارى دىقى ھەلسەنگاندنى، ھەمان بۇچوونا كاك بەجت و كاك شىخ ظاهرى، پىشتىگىرى يا ئاخافتىت وانە دكەم، سوپاس.

بەرپىز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، كاك زىاد، فەرموو.

بەرپىز زىاد جبار محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە برگەى (۵) ديارە لە پابردوو و لە ئىستاشدا تاوھكو ئىستاش وايە، راستە ويژەيى و زانستى لە زانكو و پەيمانگاكان ۋە رگىراون، بەلام بەشيك لە پىشەيىەكانى چىگە كراونەتەوھ كە ئەوانەى خواستىيان ھەبوو، تمووھى ئەوھيان ھەبووھ بچن لە زانكو بخويىن، بەلام لەم برگەيە ۋا دەرکەوتووھ كە تەنيا ويژەيى، فورسەتيكى نەھىشتوتتەوھ بۇ پىشەيىەكان، لەبەر ئەوھ پىويست دەكات بە شىوھيەك لە شىوھكان پىشەيىەكانىش لەگەل ويژەيى و زانستىيەكان ناوى پىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، گولستان خان، گولستان سعید، فەرموو.

بەرپىز گولستان سعید حمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (۱۶) برگەى (۱) كە ئاماژە بە بەشى زانستى و ويژەيى و پىشەيى دەكات، پىم باشە ئاماژە بكرىت بە ئامادەيى و پەيمانگا پەرورەدەيى و پىشەيىەكان، چونكە ئەوھ زۆر گرنگە، ئىمە پەيمانگا شمان ھەيە كە پىنج سالىيە لە (۳) ى متەوھستەوھ ئەرپون، لە (۹) ۋە ئەرپون، سەبارەت بە برگەى (چوارەم) پىشتىوانى لە قسەكانى بەرپىز كاك شىخ ظاهرى، كاك بەجت، رۇژان خان دەكەم، سەبارەت بە برگەى (پىنجەم) پىشتىوانى لە قسەكانى كاك زىاد دەكەم، سوپاس.

بەرپىز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، شىرىن ئەمىن، شىرىن خان، فەرموو.

بەرپىز شىرىن أمين عبدالعزيز:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (۱۶) برگەى (يەكەم) پىشتىگىرى لە قسەكانى گولستان خان دەكەم، سەبارەت بە برگەى (سىھەم) كە دەلى بەشى پىشەيى لە بەشى جۇراوجۇر پىك دىت كە ئەنجومەنى ۋەزارەت برىارى لى دەدات و پۆلەكانى دەيەم و يازدەيەم و دوازدەيەم لە خۇ دەگرىت، پىشنىيازى ئەوھ دەكەم سەبارەت بە ۋ برگەيە بۇ چەسپاندن و گرنگيدان بە بەشى پىشەيى پىويستە دەرمانە ياخود ھاندانىك بۇ خويىندكار دابىن بكرىت، بۇ ئەوھى رپو ۋە بەشە بكەن، سەبارەت بە برگەى (چوارەم) كە بە پىي ئەو بنەماي ھەلسەنگاندنە كە بۇ بەشەكانى با بلىين زانستى و ويژەيى و پىشەيى دابەش دەكرىت، ئەم دابەشكارىيە بۇ ويژەيى و زانستى و پىشەيى راستى رەنگە ناھاوسەنگى دروست بكات، لايەنى كەم ھىچ نەپىت بەپىي توانستى

زانستی و خولیا بی، چونکه له و ولاتهی ئیمه تاوه کو ئیستا که ده توانین بلین خولیا زهری صفر کراوه تهوه بهوهی که تو خواستیکت هه بی له سهر به شیک، رهنکه تموحت هه بی و هه ولی زیاتری بو بدهی وه که ئهوهی که فهرز بکریت به سهرت دا، بویه پیشنیازی ئهوه ده که م لایه نی که م یان له ریگهی لیژنه یه کی مه عنیه وه که دروست هه لسه نگاندن بو توانای ئه و خویندکاره یان ئه و فیروازه بکریت، سوپاس.

به ریژ د. ریواز فائق حسین / سه روکی په رله مان:

به لی زور سوپاس، کاک فیصل، فهرموو.

به ریژ فیصل عباس عولا:

به ناوی خوای گه وره و میهره بان.

به ریژ سه روکی په رله مان.

به خپرهایتی میوانه به ریژه کان ده که م، وه لا من له مادهی (۱۶) پیشنیار ده که م خالی (چوارهم) و (پینجه م) لایبریت، خالیکی تر دابندریت به م شیوه یه لی بیت (خویندکار سه رپشک بکریت له ده ستینیشان کردنی ههر به شیک له به شه کانی زانستی، ویژه یی، پیشه یی، پشتگیری له قسه کانی کاک شیخ ظاهر، کاک بهجت، رۆژان خان، کاک زیاد ده که م.

به ریژ د. ریواز فائق حسین / سه روکی په رله مان:

به لی زور سوپاس، کاک ملا ناصر، فهرموو.

به ریژ عبدالناصر أحمد علی:

به ناوی خوای گه وره و میهره بان.

به ریژ سه روکی په رله مان.

سه بارهت به مادهی (۱۶) من پیشنیار ده که م خالی (۴) و (۵) لایبری، ئه و دابه شکارییه له لایه ن ئه نجومه نی وه زارهت بو به شه کانی زانستی و ویژه یی و پیشه یی ناهاوسه نگی دروست ده کات، خالیکی نوئی به م شیوه دابندریت (خویندکار ئازاد بیت له هه لپژاردنی به شه کانی ویژه یی و زانستی و پیشه یی)، پشتگیری له قسه کانی ماموستا زیاد و کاک فیصل و براده رانیس ده که م له سهر ئه و خاله، زور سوپاس.

به ریژ د. ریواز فائق حسین / سه روکی په رله مان:

به لی زور سوپاس، بدریه خان، فهرموو.

به ریژ بدریه اسماعیل محمود:

به ناوی خوای به خشنده ی میهره بان.

به ریژ سه روکی په رله مان.

وه لا منیش سه بارهت به کوی پرۆژه یاساکه له گه ل ده ستخووشی زورم بو ههر دوو لیژنه ی ناماده کار، زوریک له ماده کان یان یه که ته وه ری له خو گرتوو، یان یه که دیپی له خو گرتوو، ئه گه ر بکرئ به چهنه برگه یه که وه باشتره، تۆزیک چون ده لیی کورتنر ده بیته وه، سه بارهت به مادهی (۱۶) بو خالی (یه که م) پشتگیری له قسه کانی گولستان خان ده که م، به لام که ههر خالی

(يەكەم) دەلىق لە بەشى زانستى و ويژهىي و پيشهىي، من پرسىيارىك لە جەنابى وەزىر دەكەم ئەى خوئىندى ئىسلامى چى لى دىت؟ ئايا چۆتە سەر ئەوقاف؟ ياخود نا؟ سەبارەت بە خالى (چوارەم) پشتگىرى لە قسەكانى شىرىن آمىن دەكەم، پشتگىرى لە قسەكانى كاك زياديش دەكەم، بۇ خالى (پىنجهم) يش بەلىق كاك زياد باسى پيشهىي كرد، ئەگەر خوئىندى ئىسلامى نەچۆتە سەر ئەوقاف، جەنابى وەزىر باس لە پروانامەى خوئىندى ئىسلامى دەكات بە ھاوتايە بە پروانامەى ويژهىي، مەنووئم ئەگەر وەلامم بداتەوہ ئايا سابت بووہ و چۆتە سەر وەزارەتى ئەوقاف؟ دەستتان خووش بى، زۆر سوپاس.

بەريز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلىق زۆر سوپاس، كاك ديارى، فەرموو.

بەريز ديارى انور حەمە رحيم:

بە ناوى خواى گەورە.

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بۇ ماددەى (۱۶) بەريز وەزىرى پەرورەدە ويپراى دەستخوشىم، بەلام پرسىيارەكەم ئەوہىيە لە كاتى جياكردنەوہ برپاردانى وەزارەت بۇ ويژهىي و بۇ ئامادەىي تا چەند؟ يەعنى من لەگەل ئەوہدام تواناكانى خوئى، چەند لە ويژهىيەكان دا باش بووہ و چەند لە زانستىيەكان باش بووہ، ئەوہ يەكەك لە پيوەرەكان بى بۇ برپاردان لەوہى كە ئەم قوتابىيە، ئەم خوئىندكارە دەچىتە ئەدەبى يان دەچىتە ويژهىي، بەلام پيشنياز دەكەم كە ئارەزوومەندانە بى، ئارەزوومەندانە يەكەك بى لە مەرجهكان، واتا ئەگەر خوئى ئارەزووى ھەبىت لەوہى كە بچىتە ويژهىي، بەلام دەرەجەى ويژهىيەكەى ئەو ستاندارد و پيوەرەنەى كە دانراون بۇ ويژهىي ھەبىت، ئەو كاتە قەرار بەردى نەك بسەپىنرى بەسەرى دا، چونكە لە ماددەى (۲۰) دا دەلىق كاتىك ويستى بەشەكەى بگۆرپىت بۇ نمونە بەشەكەى بگۆرپىت، بۇ ئەوہى نەچىتە ئەم حالەتە سەرەتا جورىك لە ئارەزوومەندانەى تىدابىت، بۇ ئەوہى دواىي بىر لەوہ نەكاتەوہ بەشەكەى بگۆرپىت بلىق بە زۆر دايانناوم، پوونە؟ سوپاس.

بەريز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلىق زۆر سوپاس، كاك سپان، فەرموو.

بەريز سپان سالم حسن:

بەريز سەرۆكا پەرلەمانى.

ل ماددە (۱۶) (يەكەم) ھەمان پرسىيارا بەدرىيە خانى دكەم كو واىە خاندنپن ئىسلامى ب تەمامى چووينا سەر وەزارەتا ئەوقافى يان نا؟ لە برگا (۵) پشتگىرىا گوتنىت كاك زيادى دكەم، لە خالا (۴) وەكو زۆربەيا بەريزان ئاماژە پى دا كە ئايا ئەف بنەما ھەلسەنگاندنى و شاىستە بوونى بە چ شىواز؟ ئەگەر پوونكردنەوہ زىدەتر جەنابى وەزىرى پەرورەدە بداتن ژ بۇ وەى كە ھەم خوئىندكارى ژى بزانى، ھەم ئەمى ژى بزانىن كە شىواز و ميكانىزم دەبى چ پەنگ بيتن؟ گەلەك سوپاس.

بهريز د. رپواز فائق حسين/ سهروكي په رله مان:

به لئ زور سوپاس، د. اسماعيل، فرموو.

بهريز د. اسماعيل على طه:

بسم الله الرحمن الرحيم.

بهريز سهروكا په رله ماني.

خالا (۱) جه نابی وه زيری مه دوو خاندنی ته نيشت يهك بيته فهرق کرن، مه ههنده مه دارس هه بوون سره نه وقافي هاتنه سره تهر بيه، جاره كادي زقري نه فا نه وقافي، مه نه به حسني وييه، مه خاندنه كا هه تهر بييت هه بووه خاندنييت ئيسلامی (أعدادية الدراسات الإسلامية) كو دهر چوويي وان مه دارسه مه، مه دارسييت نه عداديييت ئيسلامی سره ب تهر بيه قني بوون، نه مه دارس چ ليھاتن؟ مه صيری وان؟ ديف قني ياسايي مه عنه وي نه ماینه، نه مه دره سا دينی، مه خصه دا يي هه و نينه، نه مه دره سا دينی يه وه سره ب نه وقافي، هاتيه سره تهر بيه، جاره كا دي برپار هاته دان زقري ته قه، ژ بلی قانا مه دارس هه بوون (ثانوية الدراسات الإسلامية)، جا هندا بازيړا (ثانوية) بوو (۱) متوهه ستی حه تا (۶)، ههنده عه ردا ژي بهس ناماده يي بوو، ناماده يي ئيسلامی، ناماده يي ديراساتي ئيسلامی، نه ها مه صيری قان ناماده يي، يه عنی نه ز حه ز دکم جواب نه و نه بيت نه ف مه دارسييت قني دي ما يه كي زقري نه قني نه وقافي، نه و يا مه علومه، ناماده يي ئيسلامی (ثانوية الدراسات الإسلامية) كو به شك بوون، پشكهك بوون، ژ سيسته مي تهر بيي، تابعی تهر بيي بوون هه ر ژ سالييت حه فتی دا، ژ سالييت حه فتی دا حه تا دگل وي، نه و مه دارس چ ليھاتن؟ مه صيری نه وان هه دي قيت مه عنه وي نه ماینه، بوچی نه ماینه؟ بو ناميني؟ سوپاس.

بهريز د. رپواز فائق حسين/ سهروكي په رله مان:

به لئ زور سوپاس، كاك مه م، فرموو.

بهريز مه م برهان محمد قانع:

بهريز سهروكي په رله مان.

سه بارهت به ماددهی (۱۶) پيشنياز ده كه م برپه كانی (دووه م) و (سييه م) لابيړی، برپه گی (يه كه م) به م شيوهی لي بکري (قوناغی خویندنې ناماده يي له به شي زانستی، ويژه يي، پيشه يي پيك ديت و هه ر يهك له پوله كانی ده يه م، يازده يه م و دوازه يه م له خو ده گريت)، (چواره م) ته به عن برپه گی چواره م ده بيته برپه گی (دووه م)، نه نجومه نی وه زارهت لابيړی يه كسه ر وا داخيل بين، به يي يي پيوه ری برپار لي دراوی نه نجومه نی وه زارهت برپار له وه رگرتنی خویندكارانی پولي ده يه می خویندنې ناماده يي ده ريت، ده توانيت وشه ی (ده توانيت) ليره لابيړی، يه عنی ده شتوانی نه يكات، يه عنی ئيختياری يه، بويه نه وه پيويست ده كات نه مر بي ليره دا، ده توانيت نا، يه كسه ر بووتريت له سره بنه ماي هه لسه نگاندن و شايسته يي به سره به شه كانی زانستی و ويژه يي و پيشه يي دا دابهش ده كرين، نه وه يه عنی نه مره، به نيسبه ت برپه گی (بينجه م) ده بيته برپه گی (سييه م) ديسانه وه ده توانيت لابيړيت چونكه وه كو پيشتر باسم كرد كه مه سه له كه ئيختياری ده بيت، بويه بو نه نجومه نی وه زارهت نابی ئيختياری بي ليره دا، نه نجومه نی وه زارهت پاش

ئامادەكارى و ھەماھەنگى لەگەل ۋەزارەتى خويىندىننى بالآ بەشەكانى زانستى و ويژهيى بەپيى
پسپوړى دابەش دەكات، شەشەميان ھيچم نيبه و زور سوپاس.

بەريز د. ريواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى كاك مەم زور سوپاس، سەرچنار خان، فەرموو.

بەريز سەرچنار أحمد محمود:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

لە برڭەى (يەكەم) دا منيش پشتگيرى لە بەريزان بدرىه خان و كاك د. اسماعيل دەكەم، لەسەر
ئەوھى كە خويىندىننى ئيسلامى چى ليھاتووھ؟ ئەگەر چۆتە سەر ۋەزارەتى ئەوقاف
پوونكرندنەوھمان بەدەنى؟ ئەگەر نا دەبى لپره لە دواى برڭەى يەكەم كە دەلئى (قۇناغى خويىندىننى
ئامادەيى بەشى زانستى، ويژهيى، پيشه يى، خويىندىننى ئيسلامى پيك ديت) ئەگەر چووويىتە سەر
ۋەزارەتى ئەوقاف پوونكرندنەوھمان بەدەنى، چونكە ناكريئ بە موعەلەقى ئەم بابەتە بمينيتەوھ،
سەبارەت بە تەوھرى سيبەم كە نووسراوھ بەشەكانى خويىندىننى ئامادەيى، يەنى دەبى بەشى
خويىندىننى ئامادەيى بيت، يەنى برڭەى يەكەم و برڭەى دووھم دەگرئتەوھ لەگەل برڭەى سيبەم
دا، ئەمما برڭەى چوارەم و پينجەم و شەشەم كە ئەنجومەنى ۋەزارەتە و لە ماددەى (۱) برڭەى
پينجەم باسى ئەنجومەنى ۋەزارەتى پەروەردەى كردووھ دەبى بچيتەوھ سەر ماددەى (۱۶۱)ى
ئەم ياسايە، چونكە لەوئى باسى ئەنجومەنى ۋەزارەت دەكات، ئەوھش لە ئەركەكانى ئەنجومەنى
ۋەزارەتە نەك لە بەشەكانى خويىندىننى ئامادەيى دا بيت، سوپاس.

بەريز د. ريواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى زور سوپاس، ليزا خان، فەرموو.

بەريز ليزا فلك الدين صابر:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

سەرەتا پشتگيرى لە بۆچوونەكانى كاك ديارى دەكەم، برڭەى چوارەم لە ماددەى (۱۶) تەناقوز
لەگەل ماددەى (۲۰) دا دروست دەكات، چونكە لپره لە برڭەى چوارەم دەلئى ئەنجومەنى ۋەزارەت
بەپيى پيوهر برپيار دەدات كە قوتابيبەكە بچيتە چ بەشيك، بەلام لە ماددەى (۲۰) دەلئى
خويىندكارى ئامادەيى مافى گورپىنى بەشەكەى ھەيە بۆ بەشيكى تر، بۆيە پرسىيار لە جەنابى
ۋەزير دەكەم، ئايا ئەم ماددەيە و ئەم برڭەيە چۆن دەتوانين بنە تەواوكەرى يەكتر؟ زور زور
سوپاس.

بەريز د. ريواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى زور سوپاس ليزا خان، كاك ھيقيدار، فەرموو.

بەريز ھيقيدار أحمد سلمان:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۱۶) ماددەيەكى گرنگە، حازرى قوتابى يە بۆ خويىندىننى بالآ، من پرسىيارم ھەيە لە بەريز
جەنابى ۋەزير، بەشى سيبەم، يەنى ئيستا ئەم ماددەيە دوو رەھەندى ھەيە، خويىندىننى ميبەنى

يە و پىي دەلېن مەدەنى دەچىتە كولىيە كانى دىكە، كە زۆربەي تەلەبە كانى مە ئىستا لە و كولىيە تە دەخوئىن، قانۇنە و علوم سىياسەيە و (طب) ە و ئەوانە، بەشى پىشەيى چۆن پۆلېنتان كردييە؟ چەند بەشە؟ يەنى ئەم پىشەيى يە وەختى خۆى من لە (۳) ى مەوہستە بووم دەيانگوت لە زاخۆ ئەعدايەتى صناعە ھەبوو خەلك لەوئى گلۆپ دروست دەكات، يەنى باشتري تەلەبە كانى زۆرتري نمرەي ھەبوو، دەچوويە ئامادەيى زراعە لە زاخۆ، كشتوكال، ئىستا نەماوہ، شوكر، ئىنجا ئە و بەشەي كە ئىوہ باسى دەكەن پىشەيەكە چۆنە؟ چۆن تەتەورى دەكات؟ ئەوہ بناغەيەكى باشە بۆ ھاندانى قوتاييە كانى ئىمە، بۆ دروست كردنى كارگە، دەستى كار، يەنى لە دەھۆك لەبىرمە شەقامى خەيات ھەبوو، شەقامى ھەدادەكان ھەبوو، ئى نەجارەكان ھەبوو، يەنى ھى پىشەيى بوو، ئىستا بەس ناوہكەي ماوہ پىشەكەي تىيدا نەماوہ، لە زاخۆ باشتري ئامادەيى پىشەسازى و زراعە ھەبوو ناوى نەماوہ، ھەيە بەس ناوى نىيە، ئىنجا ئەم پىشەيى يە ئەگەر جەنابت بۆمە روون بكەيەوہ چۆنە؟ دەتانەوئى فيكرە چىيە لىي؟ چەند تەتەور بكەن؟ زۆر سوپاس.

بەريز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى زۆر سوپاس، روبينا خان، فەرموو.

بەريز روبىنە اويملك عزيز:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەي (۱۶) بپرگەي (۴) دەلېت (ئەنجومەنى دەتوانئى لەسەر بنەماي ھەلسەنگاندن بەسەر بەشە كانى زانستى، وئژەيى، پىشەيى دا دابەش دەكات) ئايا قوتابى خۆى بەشى خۆى ھەلئابزىريت بۆ وئژەيى ياخود زانستى؟ ئەگەر جەنابى وەزىر لەسەر ئەم ماددەيە تەوزىحەك بدات، مەبەستى چىيە ئەنجومەن دابەش دەكات؟ بە چ ميكانيزم دابەش دەكات؟ لەگەل پېزم، سوپاس.

بەريز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى زۆر سوپاس، ھەلئى خان، فەرموو.

بەريز ھلئى احمد محمد:

بەريز سەرۆكا پەرلەمانى.

سەبارەت ماددە (۱۶) (يەكەم) پىشتگىريا سەرچنار خان و بدرىبە خان و كاك سىپان و د. اسماعيل دكەم، تەوزىحەك ھەبىتن سەر خاندنا ئىسلامى، ماددا (۲) دگەل ماددا (۱) بىتە دەمچ كرنئى، پىشتگىريا مەم برھانى دكەم، سەبارەت خالا (۴) و (۵) و (۶) پىشتگىريا سەرچنار خانئى دكەم، چونكى ئەقە ئەمە ماددا (۱۶۱) ھەي ئەركئى ئەنجومەنى وەزارەتى چووبانە وى ئەخىر دا باشتري بىتن.

بەريز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى زۆر سوپاس، د. شىركۆ، فەرموو.

بەرپز د. شيركو جودت مصطفى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەرەتا هیوادارم جەنابت رێ بەدەى كە بەرپز وەزیری پەرورده وەلامى هەموو پيشنیارەكان بداتەو.

بەرپز د. رێواز فائق حسین/ سەرۆكى پەرلەمان:

ئەلێ هەر ماددەیهك دوو دەقەیه، ئیمه پینج دەقەشى دەدەین.

بەرپز د. شيركو جودت مصطفى:

لەبەر ئەوێ كە كاتێ كە طەرحێك دەكەین بە سى سال ئەزموونەو لەسەر كەسایەتى ئەم هەریمی كوردستانە، مەرقى ئەم هەریمی كوردستانە، طەرحێك دەكەین، لەبەر ئەوێ ئەم پەرلەمانە یەك دەقەى زیاتری نییه كە بەپێى پەرەو ناكړی تەقیدى مومەسیلى حكومەت بكری بە وەقت بۆ وەلامدانەو، یەك دەقەى تری نییه، ئەو كەسایەتى یە دارماوێ خەمىكى بخۆین و پيشنیارى بۆ بكەین و بخړیتە بەرنامەى كارەو، هەرەها داواكارم یەكەم/ بەرپزان لە لیژنەى پەيوەندیدار دلنیا مان بكەنەو كە طەرحەكانمان دەنووسن، كاتێ كە سێ پەرلەمانتار پشەتگیری دەكەن، چونكە ئەو زۆر گرنگە، دوو/ ئەو پەرەى حكومەتە، یەعنى پەرەى حكومەت دەبێ لەسەر هەموو پيشنیارێك هەبێ..

بەرپز د. رێواز فائق حسین/ سەرۆكى پەرلەمان:

د. شيركو كۆبوونەوێ دوینى من لێرە نەبووم، هەر ئەندامێكى فراكسیۆنەكەى بەرپزتان وتووتانە بەپێى پەرەو دوو دەقەیه، بۆچى نیو سەعاتى دەدەیتى؟

بەرپز د. شيركو جودت مصطفى:

من طەرحم كردوو، بەرپز وەزیر وەقتى نەبوو وەلامم بداتەو.

بەرپز د. رێواز فائق حسین/ سەرۆكى پەرلەمان:

ئى نازانین ئیمه چى بكەین؟ پەرەو دەلێ دوو دەقە.

بەرپز د. شيركو جودت مصطفى:

یەعنى رێ لى مەگرن، چونكە بەپێى پەرەو ناتوانى بلیى وەقت نەماو بە نوینەرى حكومەت.

بەرپز د. رێواز فائق حسین/ سەرۆكى پەرلەمان:

چۆن ناتوانم؟ ماددەكە دەلێ دوو دەقەى دەدریتى بۆ هەر ماددەیهك، چۆن ناتوانم؟ دەتوانم بە سەرۆكى حكومەتیش بلیم كاتت تەواو بوو.

بەرپز د. شيركو جودت مصطفى:

كەوابى ماددەكان وا دیزاین بكەنەو كە مەجال كورت بێ.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

تۆ باسى موستەقبەل دەكەى كاك شېركۆ، قسەى خۆت بكە.

بەرپز د. شېركۆ جودت مصطفى:

ئىستا ديمە سەر خالەكەى خۆم، پەروردهى ئىسلامى مەوزووعى ئەوهى كە چۆتە سەر ئەوقاف، پەرورده و خویندن ئىختیصاصى وەزارەتى پەروردهیه، چۆن ئەوه دەدریتە وەزارەتى ئەوقاف كە ئىختیصاصى ئەو نییە؟ لەولاشەوه وەزیری ئەوقاف كەتاب دەردەكات دەلى ئەوهى پسپۆر نەبى نابی قورئان بلیتەوه، خۆشى مومارەسەى ئیشیک دەكات كە ئىختیصاصى ئەو نییە، كە پەرورده و خویندنە، بۆبە تەنھا نەك ئیعدادیاتى ئىسلامى، كە ئەوه یەعنەى داواى وەلام دەكەین لەسەرى، تەنانت تەرحیل كەردنى بۆ وەزارەتى ئەوقافیش جیى پرسیارە، چۆن وەزارەتى ئەوقاف مومارەسەى ئىختیصاصى پەرورده و خویندن بكات لە كاتیک دا ئىختیصاصى وەزارەتیکى ترە كە وەزارەتى پەروردهیه؟ بۆ دەنیریتە سەر وەزارەتیکى تر؟ سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، بەرپزان ماددەى (۸۸) بېرگەى (دووھەم) (ئەگەر لە كاتى گەتوگۆ كەردنى پەرۆژە یان پېشنىازەكە وەزیری پەيوەندیدار ئامادەبوو دەتوانى لە بارەى ھەر ماددەبەكەوه دوو خولەك بدوئ، ئیمە وتوومانە پېنجیش كە موخالەفەمان كەردوو، لە سەرۋوى پېنجەكەشەوه سى دەقەى تر، ھەشت دەقە قسەى كەردوو، ماددەكە وا دەلى، بەرپزان ھەمواریك بۆ پەپرەوى ناخۆ پېشكەش بكەن، بلىن كاتى ئەنجومەنى وەزیران و وەزیرە بەرپزەكان كراو دەبى لە كاتى قسە كەردن لە ھۆلى پەرلەمان، بەلام چەندین جار وتووتانە وەزیرەكان زۆر درپزادەپى دەكەن، مامۆستا أبوبكر، فەرموون.

بەرپز أبوبكر عمر عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

قسەكانى من كران لە بارەى ھەموو خویندنە پېشەى و خویندنە ئىسلامى، بۆبە پشەتگىرى سەرچنار خان و كاك زیاد و كاك دیارى و خاتوو شیرین ئەمین و كاك مەلا ناصر و كاك سىپان و د. اسماعیل دەكەم، سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، مامۆستا عمر، فەرموون.

بەرپز عمر عبدالله فتاح:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من سەبارەت بە بېرگەى (چوارەم) تەبعەن میکانیزمە خراوەتە روو، بۆ ئەوهى عیلاجى ئەو میکانیزمە بى كەوا تېنەگەبەنرى كە ئەنجومەنى وەزارەت بە ئیجبارى یان لەسەر بنەمای ھەلسەنگاندن بەشەكان دابەش دەكات، وشەى خواستى خویندكارى بۆ زیاد بکرى، واتا دەتوانیت لەسەر بنەمای ھەلسەنگاندن و شایستەبى و خواستى خویندكار، سەبارەت بە بېرگەى (پېنجەم) پاش ئامادەكارى و ھەماھەنگى لەگەل وەزارەتى خویندنە بال، تەبعەن ئەو بېرگەیه زۆر زۆر

گرنگه، به پراستی من چه زدم ده کرد ئەم یاسایه نهك (۱۷۶) مادده، (۴۰۰) ماددهش بوايه و خویندنی بالاشی پیکه وه کۆکرد بایه وه، بۆ ئەوهی پهروه رده و خویندنی بالا وه کو سیستمیکی موته کامیل بهیه که وه مامه لهی له گه ل بکری، به داخه وه نه بوونی ئەم هه ماهه نگی و پیکه وه کار کردنه ی وه زاره تی پهروه رده و خویندنی بالا که له کابینه کانی پابردوودا رهنگدانه وهی سیاسیشی هه بووه، یه عنی زۆربه ی کات، ئەگه ره نه لیم هه ره هه موو کابینه کان وه زیری پهروه رده له حزبیك بووه، خویندنی بالا له حزبیکی تر بووه، ئەمه رهنگدانه وهی بووه له سه ره پیکه وه کار نه کردن و هه ماهه نگی وه زاره ته کان، له کاتیك دا ئیمه ئەو مناله ی له شه ش سالی ده پینیرینه پۆلی (۱) ی سه ره تایبی ئەمانه نوئ بهیه که وه هه موو ئەو سیستم و منه هه جهی تا زانکۆش ته واو ده کات هه موو موته کامل بی، ئەو ئینسانه صالحه، دروسته، خزمه تکاره، یاسا دۆسته ی که ئەمانه نوئ دروستی بکه ین، هه موو بهیه که وه ده توانین دروستی بکه ین، هه م پهروه رده و هه م خویندنی بالا، بۆیه ئەم برگی پینجه مه زۆر زۆر جوان و زۆر زۆر چاکه، ته نانه ت ئەگه ره له ئامانجه کانی ش بوايه من هه ره پیی رازی بووم، به لام ئایا وه زاره تی پهروه رده هه چ پرۆژه یه کی له م جۆره ی له گه ل وه زاره تی خویندنی بالا تاوتوئ کردووه؟ چونکه ئەوه ش ئەوه ی کاک ابوبکر له مادده ی پیشو و موناقه شه ی کرد ته قریبه ن ئەوه ش هه ل ده کات، که به شه کانی زانستی و ویزه یی بۆ به شی وردتر جیا بکری نه وه، ئیستا ده زانین که قوتابی و خویندکار ده کری به هه له س نه گاندن، پسپۆرانه تر، باشت، بابه تییانه تر بۆ ئیختیصاصه کانی له زانکۆ ئاماده بکری، زۆر سوپاس.

به ریژ د. ریواز فائق حسین / سه روکی په ره له مان:

به لئ زۆر سوپاس مامۆستا عمر، مژده خان، فه رموو.

به ریژ مژده محمود محمد:

به ناوی خوای گه وره و میهره بان.

به ریژ سه روکی په ره له مان.

سه باره ت به مادده ی (۱۶) پشتیوانی له قسه کانی کاک د. شپیرکو و کاک سیپان و د. اسماعیل و بدریه خان و مامۆستا ابوبکر و هه ل ز خان و سه ره چنار خان ده که م سه باره ت به خویندنی ئیسلامی، من پیموایه خویندنی ئیسلامی خویندنه و ره بتی به وه زاره تی ته ربییه وه هه یه، بۆچی ده خریته سه ره وه زاره تی ئەوقاف؟ چونکه ئەوه ته ربییه یه، سه باره ت به خالی (دووهم) پیشنیار ده که م وشه ی پیشه یی بۆ زیاد بکری، چونکه له خالی سییه م دا دیرپک هه ره به زیاده نوو سراوه ته وه، وه زیر باسی ئەوه ی کرد که ئەو پرۆژه یه بۆ له بهر کردن نییه، راسته منیش ده زانم، هه موومان ده زانین که بۆ له بهر کردن نییه، نه خویندنه واریکی ش ئەوه ده زانی، به لام یاسایه کی کرچ و کال و به س له بهر دوور و درپژکردنه وه، ئیستا به س به زیاد کردنی وشه ی پیشه یی له برگی دووهم دا خالی سییه م هه ل ده بی، یه عنی ئەوه دیرپکی لئ زیاده، سه باره ت به خالی (چوارهم) پیشنیار ده که م ئاره زوو مه ندانه بی، چونکه له خالی (۲۰) دا که ده لئ خویندکار مافی گۆرینی به شه که ی هه یه، هه م کیشه بۆ خویندکاره که دروست ده بی، هه م کیشه له وانیه بۆ ئاماده ییه که دروست بی، هه م رۆتینیات بۆ وه زاره ت دروست ده بی، پیشنیار ده که م ئەو

برگه يه ئارەزوومەندانە بى، سەبارەت بە خالى (۵) وشەى (دەتوانىت) لابرېت و لە كۆتايى دا وشەى (بكات) بكرىتە دەكات، ئەى بۆچى پىشەى لى جياكراووتەو؟ سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، پيش ئەوئى دەرفەت بەدەين بە بەريز وەزىر بۆ ئەوئى قسە بكات، بەريز سەرۆكى لىژنەى ياسايى سەبارەت بە نووسىنەوئى تىبىنىيەكان پوونكردنەوئى بە داوئى بە سەرۆكايەتى دەمانەوئى باسى بكةين، بەريزيان ئەك بۆ ئەم قانونە، بۆ ھەموو قانونەكان تۆمارى دانىشتنى پەرلەمان دەباتەوئى بۆ مالىوئى، ھەموو ئەندامىكى پەرلەمان ھەر قسەىەكى وتبى دەينووسىتەوئى، دەقەى چەند بووئى، سانىيەى چەند بووئى، دەينووسىتەوئى، چەند ئەندامى پەرلەمان پىشتىگىرى ئەندامىكى بەريزى پەرلەمانى كر دووئى دەينووسىتەوئى، ھەر پيشنارىكى ئەندامىكى بەريزى پەرلەمان كەسى كۆتايى و پيش كۆتايى بى دەينووسىتەوئى، ھەر ھەموو دىنيتە ناو كۆبوونەوئى لىژنەى ياسايى، ئىنجا ەرز دەكرى، واتا ھىچ شتىك نىيە بەريزان ئەندامانى پەرلەمان بىلەين و پيشنارىيان ھەبى و پىشتىوانى ھەبى بەريز سەرۆكى لىژنەى ياسايى تەسجىلى ئەكا و نەيھىتتە بەردەمى لىژنەكە، ئىمە متمانەمان بە سەرۆكى لىژنەى ياسايى ھەيە، بەلى، بەريز وەزىرى پەرورەدە، فەر موو.

بەريز ئالان ھەمە سعید / وەزىرى پەرورەدە:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

زۆر زۆر سوپاس، سەبارەت بە تىبىنى بەريزان، سەبارەت بەوئى سانەوئىەى دىراساتى ئىسلامى نەماوئى، سانەوئى دىراساتى ئىسلامى دەيان سالە نەماوئى، لەبەر ئەوئى خوئىندى ئىسلامى لە وەزارەتى ئەوقاف بوو، بەريزان بە فەرمانىكى خوئىندى ئىسلامى گوازاووتەوئى سەر وەزارەتى ئەوقاف، واتا لەسەر وەزارەتى پەرورەدە نامىنى، ئەوئى ئىستا پروسەكە لە جىبەجى كر دىنايە، لە جياكر دىنەوئى مىلاك، لە جياكر دىنەوئى بالەخانەكان، لە ھەموو ئەو بابەتەنە، دەتوانن لىژنەى ئەوقافتان ھەيە بۆ خۆتان لە رىگەى وەزارەتى ئەوقافەوئى موبابەعە بكةن و پرسىار بكةن، پيشترىش لەسەر ئەوقاف بوو، چەند سالە ھاتۆتە سەر پەرورەدە بەراستى، ستراتيگى وەزارەتى ئەوقاف مەن تەوزىحى ناكەم، دەكرى خۆيان تەوزىحى بكةن، بەلام لەوئى دەچى مەبەستىيان ئەوئى بى لە چوارچىوئى وەزارەتەكەى خۆيان دا پىگەياندىيان ھەبى بۆ ئەو دەرچووانە، بۆ (أئمة) و (خطباء) كان لە مزگوتەكان دا، دەكرى لەوان زياتر بپرسن بەراستى، بەلام لەگەل تىمەكانى ئىمە و ئەو لىژنە موشتەرەكەى كە ھەبووئى ئىمەش قەناعەتمان ھەبوو كە لەلای ئەوان بى، تەنھا وەزارەتى ئەوقافىش نىيە كە خوئىندى لەلا بى، پەيمانگاكانى نايىستانىش سەر بە وەزارەتى كۆمەلەيەتىن، پروسەى خوئىندى، بەلام وەزارەتى پەرورەدە ھاوكارىيانە، قوتابخانەكانى، خوئىندىگانى چاكسازىيەكان لە زىندانەكان دا ئىمە (۵۹) مامۆستامان بۆ دابىن كر دووئى كە (۳۶۹) قوتابى و خوئىندىكارى ھەيە، بەلام وەزارەتى كاروبارى كۆمەلەيەتى سەرپەرشتىيان دەكات، ئەو ھەماھەنگىيانە ھەيە، بەريزان سەبارەت بەم ماددەيە و ابزانم باش لىك تىنەگە پىشتىك لە بابەتى خالى (۵) لای كاك جمال و مژدە خان بە تايبەتى ھەبوو، دەلى (ئەنجومەنى وەزارەت دەتوانىت پاش ئامادەكارى و ھەماھەنگى لەگەل وەزارەتى خوئىندى بالادا بەشەكانى زانستى و

وېژھيى به پيى پسيپوري دابه شيان بكات) باسى پيشه يى نه كړدوو له بهر ئه وهى به شى پيشه يى خوئى دابه ش كراوه بو ئه قسام، چوار جور ئه عدايه يى پيشه يى هه يه (صناعه، تيجاره، زراعه، سياحه)، به لام نزيكى (۳۰) به شيان هه يه ئه مانه، ئه وان خوئيان دابه ش كراون، بوئيه ليره باسى پيشه يى ناكات، به شى پيشه يى خوئى دابه ش كراوه، باسى علمى و باسى ئه دهبى ده كات، وه كو عه رزم كړدن ده توانيى به شى ئه دهبى بكرئته به شى وېژھيى و هه روه ها هونه رى، ده توانيى به شى عيلمى بكرئته به شى ئه حيايى و به شى ته تبقيى، ئه وه وه كو توانين، ئه گه ر وه زاره ت به گونجاوى زانى به هه ماهه نكي له گه ل خوئندنى بالا ده توانيى ئه وه به رنامه يه دابنى، سه باره ت به وه رگرتنى قوتابيين ئه وه پيوره انه ي كه ديارى ده كرين بو وه رگرتنى قوتابى له قوناغى ناماده يى كه ليره نووسراوه، به رپزان زور موناغه شه يان كړد، به س كاك مه م پيى پى برد كه بابته كه ده لئى ده توانيى وه زاره ت ئه وه بكات، يه عنى مه رج نيبه وه زاره ت بيكات، به لام هه ر كاتيک وه زاره ت به گونجاوى زانى كه ده رچووانى پولى (۹) له سه ر به شه كانى زانستى يان وېژھيى يان پيشه يى دابه ش بكات، به ميكانيزم، به پيوره ده توانيى دابه شيان بكات، ئه ي ئه وه بابته ي هه ر قوتابيه ك ده رچى ئايا ده توانيى بچئته كولييه ي (طب) بخوئنى؟ بو چييه؟ بو دروست كړدى هاوسه نكي نيبه؟ هه ر كه سى ده رچى ده توانيى له به شى ياسايى بخوئنى؟ حه تمه ن پيوره هه ره بو وه رگرتن، ئه مه ش مه به سته كه ليره ئه وه يه وه زاره ت ئه گه ر به گونجاوى زانى، چونكه ئيتيجا هه كه به ره و ئارپاسته ي ناهاوسه نكيه كي زور ده روا، ئه گه ر داتاي ژماره ي قوتابيين و خوئندكارانى پيشه يى و وېژھيى و زانستيتان پى بلئم (Gap) يكي زور زور هه يه به رپاستى، ئه گه ر له ئاينده ش به م شيوانه برپوات له وه ده چى زوربه ي ئه قسام هه ر دابخه ين، له وه يان هيج ره غبه تيكي له سه ر نه بى، گرنگيدان به خوئندنى پيشه ييش پيويستى به هه ندى پيوره، مه رج نيبه ئه وه پيوره انه سه د له سه د هه مووى پيوره ي ئيجبارى بن، ديارى نه كراوه، ده لئى پيوره ره كان ئه نجومه نى وه زاره ت دياريين ده كات، حه تمه ن به هاندانه وه، بو ئه وه ي كه تو قوتابيه ك بنپرى بو خوئندنى پيشه يى ده بى هانى بده ي، ده بى ئه وه كلتوره له كومه لگا كوئايى پى بينين كه خوئندنه پيشه ييه كان شمولى ئه وه كه سانه بن كه نمره ي باشيان نه هيئاوه، ئه نجومه نى وه زاره ت له كاتى خوئى برپارى لئى ده دات، بابته كه بابته تيكي ئيختيارى يه، هه ر ته وزيحه كه له سه ر ئه وه بوو زياتر كه ببوو به گرفت بو به رپزان.

به رپز د. رپواز فائق حسين / سه روكى په رله مان:

به لئى زور سوپاس، به لئى فهرموو.

به رپز د. اسماعيل على طه:

به رپز سه روكى په رله مان.

مه دوو جورئت خاندنيت هه ين، ما خاندنه كا يا ته خه صوصى، هه ده ف ژئى ئه م به ره هف كه ين، ناماده كه ين بينه ئيمام و خه تيب، ما خاندنه كا ئيسلاميا هه ي وه كو خاندنه كا گشتى عام وه كو هه مى خاندنى دى، به رى نوكه دئى گوئنى (ثانوية الدراسات الإسلامية)، ئان (الأعدادية الإسلامية) ئه وئى عه لاقه ت ب هه ندى فه نه بوو نه تا ناماده كرن بيئته ئيمام و خه تيب، مومكينه بيئته موده ريسى (اللغة العربية) مومكينه بيئته موده ريسى (التربية الإسلامية)، ئه گه ر ته ربيه

ئىككىنچى ب ھەندى كرىت بەس چۈنكى ئەو مەدارىسىت دىنىيە ھەدەف ئى بىنە ئىمام و خەتىب نەقل كەينە ئەوقافى و لىقېرى ئەمىنىت، ئەم پېشنىار دكەم پېشنىارا خۇ جارەكى دى نەبىزى تا ئەو ماف نىنە، مەدارسىت ئىسلامى جارەكا دى ھەگەر ھاتبەنە لەغو كرن نزانم بە چ؟ ئىدى ھاتنە بېرپارەكى؟ قانۇنەكە؟ نزانم، جارەكا دى بېتە تەسبىت كرن وەكو پېشنىار، پېشنىارا من ئەقەيە جارەكا دى بېتە تەسبىت كرن، قە ئەز دىبىز ئەقەيت پىرسىار كرى ئەگەر لە ژېر پىرسىار كەين ھەمى ژى پىشتىگىرىيا، پىشتەقانىا قېت دكەن، ژ بەر ھەندى ئەف پىرسىارە كرى، قە بېتە بۇچوونەك، ئىقتىراحەكا پىشتەقانى بۇ ھەي بېتە كرن ناف بۇ خاندنا سېيىدا، سوپاس.

بەرىز د. رېواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئ زۆر سوپاس، ماددەى دواى ئەو بەخوئىنەو، قەرموون.

بەرىز د. گلاوئىز عبىد عثمان:

تەوهرى چوارەم/ تەواوكردىن خوئىندن لە قۇناغى ئامادەى

ماددەى (۱۷):

بۇ تېپەركردنى قۇناغى خوئىندى ئامادەى بەشى زانستى و وئىژەى و پىشەى دەبىت خوئىندكار تەواى بابەتەكانى پىرۆگرامى خوئىندى خوئىندىت و تىايدا سەرکەوتوو بېت.

بەرىز د. رېواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئ بەلئ بەرپىزان، كى دەيەوئ قسە لەسەر ئەو ماددەيە بكات؟

بەرىز د. ھىمىن أحمد حمە صالح / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئ بەرپىزان، ئەو بەرپىزانەى دەيانەوئ لەسەر ماددەى (۱۷) گىتوگۇ بكن برىتىن لە بەرپىزان، شىرىن خان ئەگەر ئىجازە بەدى بەرپىز سەرۆكى پەرلەمانىش تېبىنىيەكى بۇ نووسىوى، تكاتان لى دەكەم بەرپىزان ئەمە مەسئولىيەتتىكى موشتەرەكە، چاوپىر بكن، شىرىن خان ئەگەر ئىجازە بەدى، ئەم مەسئولىيەتە تەنھا ھى جەنابت نىيە، ھى ھەموو پەرلەمانى كوردستانە، چاوپىر دەكەين ئىستا برادەرانمان پاسپاردوون زانىارىيەكى پوختمان بەدى، بۇ ئەو بەدى بەدواداچوونىكى ورد بىكرىتەو لەسەرى، سەرۆكايەتى پەرلەمان ھەر ھەلوئىستىكى توند و ئىدانە بېت پىش ئىو دەيگىرەنە، لەبەر ئەو تكاتان لى دەكەم لەسەر كۆبوونەو بەكەى خۇمان بەردەوام دەبىن، ئەو سەرۆكى پەرلەمان چۆتە دەرى بۇ ئەو بەدى بەدواداچوونىك بكات، چاوپىر بكن تا بتوانن سەرۆكايەتى پەرلەمان بە ئەركى پەرلەمانى و ياساى خۇى ھەلدەستى، ئەم بەرپىزانە دەيانەوئ لەسەر ئەم ماددەيە گىتوگۇ بكن: بدريە خان، مامۇستا عمر، كاك د. اسماعيل، نجاة خان، گولستان خان، گولستان سعید، شىرىن ئەمىن، د. پىپوار، پۇژان خان، د. شىركۇ، د. پىپوار، قەرموو.

بەرىز د. پىپوار عبدالرحيم عبدالله:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

وہلا من لە دانىشتنى رابردووش رېنمايىيەكى وەزارەتى پەرورەدە ھەبوو لەبەر ئەو کاتى جەنابى وەزىرى پەرورەدە لەوئ نەبوو، لەم دانىشتنە ھەز دەكەم دووبارەى بکەمەو، گىرنگە، ئەویش كە پەيوەستە بە چارەنووسى قوتابىيان، رېنمايىيەك ھەيە لە وەزارەتى پەرورەدە

پەيوەستە بە تاقىكردنه وەكان، رېنمايىيەكە جەخت لەسەر ئەو دەكاتەو كاتىك كە قوتابى بۇ دوو سال لە پۇلىك دا بكوئى دواى ئەو بچىتە ئەزموونى دەرەكئىيەكان لەوئىشەو بكوئى بۇ نىيە درىژە بە خوئىندن بدات، من پىموايە ئەو ستمىكە لە قوتابى و لە ئايندى خوئىندى قوتابى دەكرى، داوام لە بەرپىز وەزىرى پەروەردىيە ھەموارىكى ئەم رېنمايىيە بكات، سوپاس.

بەرپىز د.ھىمىن أحمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك د.شېركۆ، فەرموو.

بەرپىز د.شېركۆ جودت مصطفى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ئىزافەكردىنى باسى ئىسلامى دەلى زانستى، وئىژەيى، پىشەيى و ئىسلامى، لەبەر ئەوئى كە لە مەنھەج دا تەسبىت كراو، لەم ياسايەش دا تەسبىت دەكرى كە ماددەي پەروەردى ئىسلامى ئەساسىيە وەكو ماددەكانى تر، سوپاس.

بەرپىز د.ھىمىن أحمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، رۆژان خان، فەرموو.

بەرپىز رۆژان إبراهيم على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمانى.

دەستپىكى دەستخۆشى لە لىژنا تايبەتمەند دكەم و ھەروەسا وەزارەتى بۇ قى دروست كرنا قى پرۆژە ياسايى، راستى زۆر گرنگە، تىببىنا من سەر ماددە (۱۷) وشا بۇ تىپەركردنى، باشتەر ئەگەر بنويسن (بۇ بە دەست قە ھىنانا باوہرنامە بەكالۆرىوسى) كو ئەف ھەر دوو بەشە تەواو دەبىتن، يا دى ژى دبلۆمەكا بۇ پىشەيى يە، ھەر ئەقە، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.ھىمىن أحمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، گولستان خان، گولستان سعید، فەرموو.

بەرپىز گولستان سعید حمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەي (۱۷) جارئىكى دىكە من تەئكىد لەو دەكەمەو لە بەشى زانستى و وئىژەيى، ئامادەيى و پەيمانگا پىشەيىيەكان، وەك پەيمانگاى نەوت، كۆمپىوتەر، ئەوئى كە ھەيە ئىستا ئەوانە ئىزافە بكرى، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.ھىمىن أحمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، مامۆستا نجات، فەرموو.

بەرپىز نجات شعبان عبدالله:

بەرپىز سەرۆكا پەرلەمانى.

پىشەكى ب خىرھاتنا رېزداران ھەردوو وەزىران و شاندى دگەل دا دكەين، ل قىرا پرسىيارم بۇ جەنابى وەزىرىيە، تمام كرنا خىندئىن قۇناغىن ئامادەيى چاوان دى سەرکەفتى بيت ئەگەر ئەف قۇناغە زۆر ھەستىيار و گرنگە، ئەگەر بەئى قوتابخانىن دى قۇناغا (۱۲) ل دەرھەي سەنتەرئىت

پارېزگاھا تو بېينى مامۇستايى تايبەتمەند زۆر كېمىن، وەك فېزىيا، كېمىيا، بىركارى، رېزا كا مەزن
 ژى دكەنن فان قۇناغىت (۱۲)دا، بەرى خۇ بدەينى بۇ نمونە دەقەرا ئامېدىا بگرىن، ئەو دەقەرەكا
 چىايى يە كە چەتا سى ھەيف بوونە ئەف ماددە نەھىنا گوتن، قوتابى لى بى بەش بن، بېيتە
 زەرەمەند، كو ب سەرکەفتى بە قۇناغا دەرباز نەكەن، من دوو پېشنيارى بۇ جەنابى رېزدارى
 ھەين، ئەگەر ل قېرە پېشنيارا من ئەو كە بېتە دامەزاندن فان بابەتت ھەستيار بۇ فان
 سەنتەرېت دەرقەي پارېزگەھا بەھتە كرن، دوو ئامانجى ھەبن ئەو ژى پركردنەوا بۇشاييا لە
 ھەمان وەخت دا ژى ھەلېت كارا بۇ دەقەرا چونكى ھەلېت كارى ژى نېنن بۇ دەقەرا، ل بەر
 ھەندى دەبى دوو بۇشاييا پركات، ھەتا بېرى خو بدەينى سالا (۹۷) چەتا (۲۰۰۵)ى سىياسەتەك
 ھەبوو وەزارەتا پەرورەدى ئەو ژى ئەو بوو كو ھاندانا مامۇستايان بېتە كرن بۇ وان قوتابخانېت
 دەبى مامۇستايىت تايبەتمەند كېمە ئەو مادېت ئېشارەت پېداين، ئېنگلىزى ژى تېدا بېت،
 بابەتت وېژەبېشى تېدا ھەبن، ھاندان ھەبېتن دى حالەتى دا، دى ھەمى قوتابخانە بېنە پركرن و
 دادپەرورەدى دى سەرانسەرا ھەرېما كوردستانى جېبەجى بېت، زۆر سوپاس.

بەرېز د. ھېمىن أحمد حمە صالح / جېگرى سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، شېرىن خان، شېرىن أمېن، فەرموو.

بەرېز شېرىن أمېن عبدالعزىز:

بەرېز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (۱۷) قسەكانى من كرا، پىشتىگرى لە رەئى د. شېركۆ و گولستان خان دەكەم،
 زۆر سوپاس.

بەرېز د. ھېمىن أحمد حمە صالح / جېگرى سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بدرىە خان، فەرموو.

بەرېز بدرىە إسماعيل محمود:

بەرېز سەرۆكى پەرلەمان.

من پېشنيار دەكەم ئەم دوو تەوەرە بركى بە يەك، لەبەر ئەوەى ماددەكە تەنھا يەك تەوەرە لە خۇ
 گرتوو، منېش ھەمان پېشنيارى كاك (د. شېركۆ)م ھەيە كە باس لە پىرۆگرام دەكات، بۇ پىرۆگرامى
 ئېسلامى تېدا نېيە كە بىپارى لەسەر دراوہ كە لە پېش دا پەرورەدى ئاينى بوو؟ داوا دەكەم
 جەنابى وەزىر پوونكردنەوہيەك بدات، زۆر سوپاس.

بەرېز د. ھېمىن أحمد حمە صالح / جېگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرېزان پېش ئەوہ داوا لە فراكسىيۆنەكان دەكەم ئاگادارى ئەندامەكانيان بكەنەوہ بى زەحمەت
 بېنەوہ ژوورى، بۇ ئەوہى ئەگەر دوايى سەرۆكى پەرلەمان ھاتەوہ پېويستى بە ھەر بابەتتېك كرد
 گفتوگۆى لەسەر بكەين، مامۇستا عمر، فەرموو.

بەرپز عمر عبدالله فتاح:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (۱۷) تەبەن ئەمە بە مەرج گىراوہ لە بابەتەکانى پرۆگرامى خویندن سەرکەوتوو بېت خویندکارەكە، بەلام لە ماددەى (۱۸) باس لە پرۆژەى ئامادەى دەکات، لېرەش بە مەرج گىراوہ پرۆژەى ئامادەى ھەبى ئىنجا بە سەرکەوتوو حىسابە، بۆيە ئەگەر چى من قسەم لە سەر پرۆژەى ئامادەى ھەيە، بەلام بۆيە پىموايە دەبېت پرۆژەى ئامادەيىش بە مەرج بگىرېت لە ماددەى (۱۷)، چونکە لېرە بابەتەکانى پرۆگرامى خویندن لە پىناسەکان دا پرۆژەى ئامادەى ناگرېتەو، زۆر سوپاس.

بەرپز د. ھىمەن أحمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك د. اسماعيل، فەرموو.

بەرپز د. اسماعيل على طه:

بسم الله الرحمن الرحيم.

رېژدار سەرۆكى پەرلەمانى.

جارەكى دى داخووزيا خو ئەز دووپات دەكەم ئەقە لقيرى خانديت ئىسلامى بېنە ناف پرۆگرام، ناف ياسايى دا، ديسان جارەكا دى بىژمەقە مەبەستا من دىراسات ئىسلامى يە، نە مەدەرسا دىنى سەر ب ئەوقافى بى، مەدەرسا دىنى سەر ب ئەوقافى جودايە، ئەو نايىتە پاساو و حجەت كو بىژىت مادام ئەوقافىت ھەيە ھەوجا نىنە لقيرى ھەبىتن، ئەقە جودا ھەبوو بۆچى ھاتە راگرن؟ بۆ نا زقرىتە قە پشتگىريا وان بۆچوونات دكەم د. شىركۆ، خوشكا شىرىن، خوشكا بدرىە، زقرىتە قە مەدەرسا ئىسلامى، سوپاس.

بەرپز د. ھىمەن أحمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەرپز جەنابى وەزىر ئەگەر لە ماوہى دوو، سى دەقەيەك دا بتوانى بە كورتى.

بەرپز ئالان حەمە سعید/ وەزىرى پەرورەدە:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە بۆردوومان کردنى ئەو ناوچانەى كە قوتابخانەى لىيە دەمەوئى يەك تەوزىح بەدەم، ئىمە لە وەزارەتى پەرورەدە ئىدانەى ھەموو بۆردومانىك دەكەين بۆ سەر ھەر دامەزراوہى پەرورەدەى ئەوہى كە پەيوەندى بە ئىمەوہ ھەيە، ژيانى قوتاييان و خویندکارانمان لە ھەموو شتى پى گرنگترە، ھىواخووزىشىن ھىچ جۆرە جوولەيەكى چەكدارى لەو ناوچانە نەبى كە قوتابخانەى لى نزيكە، لەگەل بەرپوبەرايەتى يە گشتىيەكانىش دا ئىستا نامەمان گۆرپوہتەوہ، ئەگەر پىويست بکات لە ھەر شوئىنىك دەوام رابگرين دەسلات لەلای بەرپوبەرى گشتى و پەرورەدەى قەزاكانە بۆ ئەو ناوچانەى كە ناوچەى بۆردومانن، دەسلاتيان ھەيە كە دەوام رابگرن، سەبارەت بەم ماددەيە تىپەركردنى خویندننى قۇناغى ئامادەيى، حىكەت لەم ماددەيە ئەمەيە بۆ ئەوہ دانراوہ ھىچ كەسك پروننامەيەكى پى نەدرئ ئەگەر ماددەيەكى مابوو، دوو ماددەى مابوو لە قۇناغى ئامادەيى پى بچىتە زانكۆ بە ھىچ شىوازيك، فۆرمىكى قانونى يە كە قوتابى خویندكار دەبى ھەموو بابەتەکانى تەواو کردبى، دەرچووبى، ئىنجا مافى ھەيە

بروانامه ی پى بدرى، ئەوھى پرۆژەى ئامادەبىش تەعارووز ناکات، چونکە پرۆژەى ئامادەبى لى ماددەى (۱)دا بە ئىلزامى نووسراوھتەوھ، تەنھا ماددەکە ئەوھى، بابەتى دىراساتى ئىسلامىمان مامۇستا إسماعىل زۆر تەئكىدى لى دەکاتەوھ، ئەوھ بىست سالىشە ئەو ئەعداىانە لى ناو وھزارەتى پەرورده نەماون، ئەوانەى کە بوونەتە بەدىلى ئەو ئەعداىانە قوتابخانەکانى خویندىنى ئىسلامى بوون، قوتابخانەکانى خویندىنى ئىسلامىش سەر بە وھزارەتى ئەوقافن، ئەو کەسەشى لەلای ئېمە بى بە مامۇستای شەرىعە و مامۇستای ئابن و مامۇستای زمانى عەرەبى، لە بەشى زانستى بى يان لە بەشى وئزەبى، دەتوانىت تەقدىمى زانکۆ بکات لە شەرىعە وھردەگىرىت، لە قسىمى عەرەبى وھردەگىرىت، دواتر وھکو مامۇستا دادەمەزرى، يان دەکرېتە وانەبېژ، سوپاس.

بەرېز د.ھىمن أحمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى زۆر سوپاس، ماددەى دواى ئەوھ، ماددەى (۱۸)، فەرموون، داوا لە فراکسىۆنەکان دەکەين بگەرېنەوھ ھۆلى پەرلەمان، بى زەحمەت.

بەرېز ئاشنا عبدالله قادر:

بەرېز سەرۆكى پەرلەمان.

تەوھرى (بېنجهم): پرۆژەى ئامادەبى.

ماددەى (۱۸):

۱- ئەرکى خویندکارى پۆلى يازدەبەمى ئامادەبى زانستى و وئزەبى پرۆژەبەکى زانستى، يان وئزەبى، يان کۆمەلايەتى بە ناوى پرۆژەى ئامادەبى ئەنجام بدات.

۲- ئەو خویندکارەى پۆلى يازدەبەمى ئامادەبى زانستى، وئزەبى کە پرۆژەبەکى ئەنجام نادات، ياخود نمرەى خوار لە (۵۰%) لە پرۆژەبەکى دىئىت بە دەرئەچوو ئەژمار دەکرېت.

۳- دەبىت خویندکارى پۆلى يازدەبەمى پېشەبى لە جىاتى پرۆژەى ئامادەبى بەشدارى لە خولېكى راھىنان لە بوارەبەکى خۆى بکات، کە لە چواردە پۆلى پشووى ھاوین کەمتر نەبىت.

بەرېز د.ھىمن أحمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى بەرېزان بۆ ماددەى (۱۸) ھەر بەرېزىک دەبەوئى گفوتوگۆ بکات، پۆزان خان خالى بەبەرەووبەبەکى وھرگرىت، فەرموو.

بەرېز پۆزان إبراهيم على:

بەرېز سەرۆكى پەرلەمان.

خالا من پەبەرەوبەبە دىف ماددە (۵۶) پەبەرەوئى ناخخۆى پەرلەمانى ل سەر پرۆژە ياساين ژمارە (۲۰)ى سالا (۲۰۲۱) پرۆژە ياساى سەرپەرشتىارانى پرۆژەى کشتوکالىبە، پشتى دەرچوونا رېنمايى يا ژمارە (۲۸۳) يا پۆژنامەى رەسمى يا وھقائىعى کوردستان، گەلەك خودان نقيسینگەھىت ئەف پرۆژە ئى دگرىتن گازندە دکەن کو ئەف ياسايبە زىدەتر بۆ پرۆژا بى، راستەت ماددە (۱۷) مە بەحسى نقيسینگەيا کرى کو ئەف ماددە ل سەر نقيسینگەھا بىتن جىبەجى کرن، ھەمان ياساين دا ماددە (۲) بپگا (۱۴) مە بەحسى کرى کو پرۆژە بىت تەحدىد کرنئى حەجمى پرۆژەى، بەس ل

پېنمايى دا مخابن هيچ تەھدەك بۇ نقيسىنگەھى نەھاتە كرنى، ھەمى ژى دزانن نقيسىنگە يەنى ئەف دېيژن دوكان،

بەريز د.ھيىمن أحمد حمە صالح/ جيگري سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس رۆژان خان، دەقەكەت تەواو، خالە پەيرەوييەكەت يەك دەقەيە، ئەگەر بتوانى بە ياداشتېك بماندەيتى بۇ ئەوھى بەدواداچوونى بۇ بکەين...

بەريز رۆژان إبراهيم على:

..دئ بگەھيىنم پەياما خۇ، دوو سى مەترە ھەمى، دوو بۇ سىيە، سەرپەرشتيارەكېيى بۇ دەينن داھاتوويى دووكانى ھەمى نابيتن ھەشت سەد ھەزار، ھەشت ھەزارا بەدى سەرپەرشتيارەكى.....

بەريز د.ھيىمن أحمد حمە صالح/ جيگري سەرۆكى پەرلەمان:

ئەگەر بە ياداشتېك بماندەيتى بۇ ئەوھى بەدواداچوونى بۇ بکەين، زۆر سوپاس، ئەو بەريزانەي دەپانەويى گفوتوگۇ بکەن لەسەر ماددەي (۱۸) بریتين لە بەريزان بەريە خان، خاتوو شيرين أمين، كاك موسليم، كاك جنان، روپاك خان، كاك موسليم، فرموو.

بەريز مسلم عبدالله رسول:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ديارە لە ماددەي (۱۸) پيوهرىكى تر بۇ ھەلسەنگاندنى قوتابى زياد كراوہ بە پيشكەش كردنى پرۆژەيەكى زانستى لەلايەن قوتابىيەو، لە بواری ويژهيى يان زانستى يان كۆمەلايەتى، پيشنيار دەكەم بەشە كۆمەلايەتيەكە لادېرى، چونكە وازحە زانستى و ويژهيى چى دەگريتهو، ديارە بەر مەبنای دەرچوونى قوتابى و كەوتنى ئەم پرۆژەيە ئيعتبارى بۇ دەكرى كە لە (۵۰) كەمتر نمرە بيىنى يان ئەوھتا ھەر نەيكا بە كەوتوو ھەژمار دەكرى، بەلام يەك كيشەمان ھەيە ليرە، ئايا ئەو مامۆستايەي كە سەرپەرشتى ئەو پرۆژەيە دەكات چۆن ديارى دەكرى؟ چۆن دەتوانى مامۆستايەك ئيشرافى سەر ئەو پرۆژەيە بكات، ئايا ھيچ ئيعتبارىكى ماددى لەبەر چاو گيراوہ؟ چونكە ئەوھ تەكليفە لەسەر مامۆستاش بەراستى، ئايا قوتابى ليرە ئيختيارە بۇ ئەوھى كە بتوانى مامۆستايەكى سەرپەرشتيكار بۇ ئەم پرۆژەيەي كە دەيەويى پيشكەشى بكات ھەلبۇيرى؟ سوپاس.

بەريز د.ھيىمن أحمد حمە صالح/ جيگري سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، شيرين خان، شيرين أمين، فرموو.

بەريز شيرين أمين عبدالعزيز:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەپيى برگەي (دووھەم) لە ماددەي (۱۸) بە ھوكمى ئەوھى كە ئەو خویندكارەي كە پيويست دەكات بەشدارى لەو پرۆژە ئامادەيى يە بكات و مەعنيە بە چارەنووسى ئەو خویندكارە، ئەگەر بە دەرئەچوو ئەژمار بكرىت، لە برگەي سېھەم دا باس لە خولپكى راھيىنان دەكات، منيش ھەمان پرسيارم ھەيە، ئايا ئەو دەورەيە، ئەو خولەي كە پيويست دەكات خویندكار بەشدارى تيدا بكات مەعنى دەبيت، واتا لە ناوھندەكەي خۇي دا، لە ناوھندە خویندەكەي خۇي دا ئەو خولەي

راھینانە پېویست دەکات بۆی دابین بکریت و فیڕ بکریت و راھینانی تیدا بکات؟ یاخود دەرەوہیہ؟ ئەگەر لە دەرەوہی ناوہندی خویندەنە من پېشنیاری ئەوہ دەکەم کە ستافیکی تایبەت لە کەسانی شارەزا و پسیۆر دەستنیشان بکریت، وەکو ئەو بابی خول و راھینانەیی کە لە ھەموو وانەکانی تر دا، یاخود فیڕبوونی زمانەکانی تر دا بەداخەوہ بە شیوہیہکی ھەرپەمەکی ھەموو مامۆستایەک مافی ئەوہی ھەبە کە وانە بلێتەوہ، رەنگە بەپیی پېویست نەبیت، بۆیہ ئەو پېشنیارەم ھەبە، سوپاس.

بەرپز د. ھیمن أحمد حمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بدریہ خان، فەرموو.

بەرپز بدریہ إسماعیل محمود:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددە (١٨) بڕگەیی (دووہم) کە دەلێ (ئەو خویندکارەیی پۆلی یازدەھەمی ئامادەیی و زانستی و وێژەیی کە پڕۆژەکەیی ئەنجام نادات، یاخود نمرەیی خوار لە (٥٠%) لە پڕۆژەکە دا دینیت بە دەرەچوو ئەژمار دەکریت، من دەلێم مادام لە وانەکان دەرەچیت پېویست نییە ھەلێکی تری پئی بدری؟ مادام کە لە وانەکان دا دەرەچن ھەلێکی تری پئی بدری کە بە کەوتوو ئەژمار نەکری، سەبارەت بە خالی سێھەم لەگەڵ خالی دووہم دا ھەست دەکەم تەناقوز ھەبە، بۆیہ پېشنیار دەکەم ئەم دوو خالە تیکەلکیش بکری، زۆر سوپاس.

بەرپز د. ھیمن أحمد حمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، کاک جنان، فەرموو.

بەرپز جنان جبار بویا:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

دەربارەیی ماددەیی (١٨) سێھەم بەرپای من چوارەدە پۆژ کەمە، لەبەر ئەوہ لەو چوارەدە پۆژەیی مومکینە دوو جومعە و دوو پینجشەم (١٠) دەمینێ، لەو (١٠) پۆژەش مومکینە دوو، سنی پۆژ عوتلەکی وەرەگری، بەرپای من یەک مانگ ببیت باشتەرە، ھەتا تەلەبە کە سووادمەند بیت لەو فەترەیی زیاتر. زۆر سوپاس.

بەرپز د. ھیمن أحمد حمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، روپاک خان، فەرموو.

بەرپز روپاک أحمد رحمان:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

من پشتگیری لە راپەکەیی کاک مسلم دەکەم، سوپاس.

بەرپز د. ھیمن أحمد حمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، رۆژان خان، فەرموو.

بەرپىز رۆژان إبراهيم على:
بەرپىز سەرۆكى پەرلەمانى.

ماددا (۱۸) ئەگەر موختەسەرى بېژم ئەز دېژم ئەو چواردە رۆژە بىن ھەيفەك و ئەف پىرۆژە ژى ئەمى دىيىن زۆر جارا يەنى نزانم گلەيى بيت چ بيتن، موھىم پىرۆژە يىت ماستەرى تىت كۆپى كرنى و تەقدىم كرنى، بۇ دەست بە ھىنانا شەھادەك ماستەرى يان دكتۇرا، جا چاوا قوتابىيەك بچىتن پىرۆژەكى تەقدىم بكات، دېژم بىرگا يەك و دووى زىدەنە، تەنھا بىرگا سىيى بىمىنن، ئەو ژى بىرپىتە ھەيفەكى راھىنان و خول، راھىنان بيت، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.ھىمىن أحمد حمە صالح/ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:
زۆر سوپاس، بچنە سەر ماددەى (۱۹) بەرپىزان، فەرموو.

بەرپىز خىدجە عمر طە:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۱۹):

۱- وەزارەت بە ھەماھەنگى لەگەل وەزارەتە پەيوەندىدارەكانى دىكە و كەرتى تايبەت كار دەكات بۇ بەستنەوھى خويىندى ئامادەيى، پىشەيى بۇ بازارى كار لەلايەك و خويىندى بالاً لەلايەكى دىكە.

۲- ئەركى وەزارەتە گىرنگى بە ھاندانى كىردنەوھى خويىندىگە پىشەيى حكومى و ناحكومى بدات.

بەرپىز د.ھىمىن أحمد حمە صالح/ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىزان، ئەوھى دەيەوى گىفتوگۆ لەسەر ماددەى (۱۹) بكات، كاك عثمان، كاك كاروان، شىخ ظاھر، كاك جنان، گولستان خان، كاك عثمان، فەرموو.

بەرپىز عثمان كرىم سوارە:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۱۹) بىرگەى (دووھم/ ئەركى وەزارەتە گىرنگى بە ھاندانى كىردنەوھى خويىندىگە پىشەيى حكومى و ناحكومى بدات)، من پىشەيىار دەكەم ئەركى وەزارەت و ئەنجومەنى وەزارەتە كە گىرنگى بە ھاندان، يەنى (ئەنجومەنى وەزارەتى) شى بۇ زياد بىرى، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.ھىمىن أحمد حمە صالح/ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى سوپاس، كاك شىخ ظاھر، فەرموو.

بەرپز ظاهر محمد علی:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددەى (۱۹) خالى (يەكەم/ وەزارەت بە ھەماھەنگى لەگەل وەزارەتە پەيوەندىدارەكانى دىكە) لىرە پيشنيار دەكەم وەزارەتە پەيوەندىدارەكان و دامەزراوہ سەربەخۆكانيش كە ھەماھەنگى بكات، بۆ ئەوہى دەرفەتى كار بدۆزیتەوہ، زۆر سوپاس.

بەرپز د.ھىمن أحمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئ سوپاس، كاك جنان، فەرموو.

بەرپز جنان جبار بويا:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگىرى قسەكانى (شىخ ظاهر) دەكەم، زۆر سوپاس.

بەرپز د.ھىمن أحمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئ سوپاس، گولستان خان، فەرموو.

بەرپز گولستان سعید حمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (۱۹) بـرگەى يەكەم/ (وہزارەت بە ھەماھەنگى لەگەل وەزارەتە پەيوەندىدارەكانى دىكە و كەرتى تايبەت و بە پىي وىستى بازارى كار ئەو خویندنانە بكاتەوہ كە پىويستن)، ئامادەيى، پيشەيى، لە خالى دووہمىيان دا (ئەركى وەزارەتە كە گرنكى بە كردنەوہ) ئەك (ھاندان) يەعنى بە رەئى من كردنەوہ خۆى ئەركى خۆيەتى، ئەك ھان بدات، كوئ ھان دەدات؟ بۆيە پىويستە ئەركى وەزارەتە گرنكى بە كردنەوہى خویندنگەى پيشەيى حكومى بدات و ھانى كەرتى تايبەت بدات بە خویندنەوہى ناكومى بە پىي وىستى بازار، بازارى كار.

بەرپز د.ھىمن أحمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئ سوپاس، كاك كاروان، فەرموو.

بەرپز كاروان عبدالرحمن عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۱۹) بـرگەى يەكەم دووبارە ئەوہ جەوھەرى ئەو بابەتەيە كە ئىمە دەمانەوئ لەسەرى بوہستين، كە بەستنەوہى بازارى كارە بە ناوہندەكانى مەعريفى لە ھەريمى كوردستان دا، بەلام ئەوہ تەنھا بە قسە ناكري، بۆيە من پيشنياز دەكەم لىرە دەرفەتتىكى باشمان دەبى بـرگەيەك ئيزافە بكەين، بەم شيوہ بە بليين (قوتابى و خویندكار ياخود فيرخواز جگە لە دوا قوناغى خویندن ھەتا شەشى ئامادەيى يە وابزانم قوناغى (۱۲) دەكات ناچار بكرى بە وەرگرتنى وانەيەكى فيركارى، واتا بە ھەرمەند بوون، جا وانەكە ھەر بابەتتىكى فيركارى بى، بۆ ئەوہى كە بتوانى ئەمە زەمىنەسازى بۆ بكات بۆ ئەوہى بە بازارى كارى بىەستتەوہ، ھىوادارم بە ھەند وەرېگرن بۆ ئەوہى ئىستيفادە لەوہ بكەين كە چۆن بتوانين كەرتى تايبەت بە ناوہندەكانى مەعريفىيەوہ بىەستينەوہ، زۆر سوپاس.

بەرپز د. ھېمن أحمد حمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

بەلئ سوپاس، وەکو لیژنە چتان ھەبە؟ فەرموو.

بەرپز د. گلاویژ عبید عثمان:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

دەستخۆشی لە ئەندامانی بەرپز دەکەم بۆ دەولەمەند کردنی ئەم ماددەبە، ئەو ھەبە گەرنگە لێرە کە کاک کاروان باسی کرد بازاری کار، بۆ خۆی مەرجه بابەتیک لە بابەتەکانی خۆبندنی پێشەیی و خۆبندنی ئامادەیی مەرجه کە مەشق بکات بۆ ماوەی مانگیک یان چوار دە رۆژ و تووژینە ھەبە پێشکەش بکات، ئەگەر ئەو ماددەبە دەرنەچیت کەواتە بە ساقیت حیساب دەبێ، بۆ ھەبە ئەو لێرە داندراپە و لەگەڵ کەرتی تاییەت ھەماھەنگ کراپە، لەگەڵ مەسەلەن کارگە تاییەتەکان ھەماھەنگی دەکریت کە قوتابییان لەوئ راپھێنان بکەن و پەرۆزە تویژینە ھەبە پێشکەش بکەن، سوپاس.

بەرپز د. ھېمن أحمد حمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، ماددە (۲۰) بخویننەو، فەرموو.

بەرپز خدیجە عمر طە:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددە (۲۰) خۆبندکاری ئامادەیی مافی گۆرینی بەشەکە بۆ بەشیک دیکە ھەبە ئەگەر مەرجهکانی بەشە نووئەکە تیدا بیت و ئامادەبیت بەشەکە لە سەرەتاوہ بخویننەو.

بەرپز د. ھېمن أحمد حمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

ماددە (۲۰) کئ دەبەوئ گەتوگۆی لەسەر بکات؟ کاک چیا، کاک بەجت، رۆژان، شیخ ظاھر، کاک چیا، فەرموو.

بەرپز چیا حمید شریف:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ھەر ب کورتی من پئ باشە لقیئ ماوەی دیار بکەت، دەستپیکا سالیئ حەق ھەبە بگۆریت، نیقە سالی، یان دوو ما یا سالی، یان سالی؟ ئەقە ھیچ یەعنی ماوەک دیار نەکرە، قوتابی کەنگی ماف ھەبە؟ دەستپیکا سالی، نیقە سالی؟ ئەگەر سالی بگۆریت یان سالی دووئ، پیتقیا ماوەبەک بئ دیار کرنئ، مەسەل پستی چەند ھەبە ماف ھەبە؟ زۆر سوپاس.

بەرپز د. ھېمن أحمد حمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

کاک بەجت، فەرموو.

بەرپز بهجت على ابراهيم:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت ماددەى (۲۰) من ئى ھەمان تىببىنى ھەبوو، پىشتىگىرىيا بۆچوونا كاك چىيى دكەم، پىشنىيار دەكەم قى شىوھى لى بىت (بە مەرجهك يەك مانگ زىاتر نەبىت لە دەستپىيىكردىنى سالى خويىندن)، ئەوھى وەختەكە دىيار بىتن كە تەلەبە نەكو بىتتە نىوھى سال ئىنجا پەشىمان بىتتەوھ بەگەرپتتەوھ، بۇ ئەوھى سالەكەى نەفەوتى، زۆر سوپاس.

بەرپز د.ھىمىن أحمد حمە صالح/ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

رۆژان خان، فەرموو.

بەرپز رۆژان محمد كرىم:

بە ناوى خواى گەورە.

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من پىشنىيار دەكەم ئەم ماددەيە لىرە لىبىرپت و لەگەل برگە چوارەمى ماددەى (۱۶) دا دابىرپزىرپتتەوھ، پىشتىوانى ئەو پىشنىيارەى كاك چىيا دەكەم لەگەلى دابىرپزىرپتتەوھ، سوپاس.

بەرپز د.ھىمىن أحمد حمە صالح/ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك شىخ ظاھر، فەرموو.

بەرپز ظاھر محمد على:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۲۰) دىيارە مەبەست لىرە پىموابى بەشى وىژەبى و زانستى يە، دىيارى نەكرابە لە چ قۇناغىك دەبى بەشەكەى خوى بگۆرپت، يەئنى لە سەرەتا بى، لە كۆتايى بى، بۇيە پىشتىگىرى كاك چىيا و كاك بهجت دەكەم، زۆر سوپاس.

بەرپز د.ھىمىن أحمد حمە صالح/ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، ماددەى دواى ئەوھ بەرپزان، ماددەى (۲۱)، فەرموون.

بەرپز خدىجە عمر طە:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەشى چوارەم/ پەيمانگا پەرورەدەيە پىشەبىيەكان.

تەوھرى يەكەم: بئەماكانى خويىندن لە پەيمانگا پەرورەدەيى يە پىشەبىيەكان.

ماددەى (۲۱):

يەكەم/ قۇناغى خويىندن لە پەيمانگاى پەرورەدەيى لە پىنج پۇلى خويىندن پىك دىت.

دووھم/ ۱- دواى تىپەراندىنى قۇناغى خويىندى بئەرەتى لە ھەموو بابەتەكانى خويىندن بە سەرکەوتوويى، خويىندكار مافى ھەيە بى بەرامبەر لە پەيمانگاىيەكى پەرورەدەيى حكومى

دەست بە خویندن بکات، ئەگەر مەرجەکانی پەیمانگای پەروەردەیی پەيوەندیداری تیدا بێت و تەمەنیشی لە بیست ساڵ زیاتر نەبێت.

۲- قوتابی دەتوانێت لەسەر تێچووی خۆی لە پەیمانگایەکی پەروەردەیی ناھکومی بخوینێت.
۳- خویندکار بەپێی ھۆکمیەکانی ئەم یاسایە مافی بەردەوامبوونی خویندنی لە پەیمانگا پەروەردەیی یە ھۆکمیەکان ھەبێت بە مەرجێک تەمەنی لە بیست و ھەشت ساڵ تێپەر نەکات.
سوپاس.

بەرێز د. ھێمن أحمد حمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

بەلێ زۆر سوپاس، ھەر بەرپزێک دەبێت لەسەر ماددە (۲۱) قسە بکات، کاک رزگار، کاک عثمان سیدەری، کاک عثمان، فەرموو.

بەرێز عثمان کریم سوارە:

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان:

ماددە (۲۱) بڕگە (یەكەم) ھەمووی ناخوینمەو بە تەفاسیل لەبەر ئەوەی کاتەکە دیارە، کاتەکەمان وا پێویست دەکات، بەلام مەسەلە تەمەنەکە کە لێرە نووسبوونی تەمەنی لە بیست ساڵ زیاتر نەبێت، من پێشنیار دەکەم بێت بە بیست و دوو ساڵ، زۆر سوپاس.

بەرێز د. ھێمن أحمد حمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

بەلێ زۆر سوپاس، کاک شیخ زاھەر، فەرموو.

بەرێز زاھەر محمد علی:

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان:

من پێشنیار دەکەم خالی دووھەم (قوتابی دەتوانی لەسەر تێچووی خۆی لە پەیمانگایەکی پەروەردەیی ناھکومی) ئەو بڕگە پێموای زیادە، لایبەریت.

بەرێز د. ھێمن أحمد حمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

بەلێ زۆر سوپاس، کاک رزگار، فەرموو.

بەرێز رزگار محمد محمود:

بەرێز سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

ماددە (۲۱) بڕگە (۲) (قوتابی دەتوانێت لەسەر تێچووی خۆی لە پەیمانگایەکی پەروەردەیی ناھکومی بخوینێت)، بەلام لە ماددە (۲۱) لە بڕگە (یەكەم) و لە بڕگە (سێھەم) دا تەمەنەکە دیاری کراوە، بەلام ھەق وایە لە بڕگە (دووھەم) بە بێ پەچاوی تەمەن ئەوە ھین بکری، دیار نییە یەعنی، دەلی دەتوانی بخوینێت، بەلام تەمەنی دیاری نەکردبێ.

بەرێز د. ھێمن أحمد حمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

بەلێ زۆر سوپاس، ماددە دوای ئەوە بخویننەو، فەرموو گۆلستان خان وەکو لیژنە مۆلاھەزەییەکی بچوو.

بەرپز گولستان باقى سلیمان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (۲۰) بەشەكەيش برادەران پرسیار کردبوو گۆرپنا بەشى زانستى ژوئەيى لە دەست پىكا سالى دەمىت ھەلبۇزىرى مانگىت ئەو ھەيىنە بەشى دەستپىكا يا سالا خاندنئىيە، مانگا ئىكى، مانگا دووى يە، ئەز باوەرم ئەگەر دەرباز بوو ناشىتن گۆرپنى بکاتن، ئىلا ئەگەر بکەشىتن يان ساقىت بىتن نيوەى سالى دى بۇ سالا پاشتر دەچىتە بەشى دى، ئەز باوەرم ھەمى زاړوگا تە دزانن رىنمايى چاوانە، زۇرا دىش قى رەنگى برىارى لسەر ھەندى دەدانن، رىنمايىا دەردەکاتن، زۇر سوپاس.

بەرپز د.ھىمن أحمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۇر سوپاس، ماددەى (۲۲)، فەرموون.

بەرپز گولستان باقى سلیمان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

تەوہرى دووہم : ئامانج و بنەماکانى خویندن لە پەیمانگا پەرورەدەيىەکان.
ماددەى (۲۲):

۱- ئامادەکردنى خویندکار بۇ پىشەيەكى ديارىکراو لە بازارى کاردا.
۲- بەھىزکردنى تواناکانى خویندکار سەبارەت بە گەشەکردنى بىرکردنەوہى زانستى، قوبوونەوہى زانستى، توانستى توئزىنەوہ، تاقىکردنەوہ، پىادەکردنى پرۇگرامى خویندن، بەکارھىناني سەچاوەکان و راھاتن لەسەر شىوازە ھاوچەرخەکانى خویندن و تەکنەلۇجىيائى پىشکەوتوو.

۳- بنىاتنانى بناغەيەكى بەھىز بۇ گەشەپىدانی کەسايەتى خویندکار و بەشدارى کردنى لە ژيانى کۆمەلایەتى و ھاندانى بۇ پىشکەوہ ژيانى ئاشتيانە و گەشەپىدانی توانستە زانستىيەکانى و بايەخ پىدانی تا بتوانىت سەربەخۇيانە کار بکات و توانای ھەماھەنگى لەگەل کەسانى دیکەدا ھەبىت.
زۇر سوپاس.

بەرپز د.ھىمن أحمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

ماددەى (۲۲) ھەر بەرپزىك دەيەوئى گفٹوگۆي لەسەر بکات، کاک شىخ ظاھر و کاک چيا، فەرموو کاک چيا.

بەرپز چيا حمید شريف:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددا (۳) ھەمان ئەف ماددە تىکرارە، د ماددە بەرى وئ دا ماددا (۱۶) بى ئەف نەفسى قى دارشتنى ھاتىە، من پىم باشە ئەف ماددە بى لادانى، بەشى خەلاصىت، زۇر سوپاس.

بەرپز د.ھىمن أحمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۇر سوپاس، کاک شىخ ظاھر، فەرموو.

بەرپز ظاھر محمد علی:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددە (۲۲) خالی (یەكەم) (ئامادەکردنی خویندكار بۇ پيشهیه کی دیاریکراو له بازارى کاردا) من پیم باشه بهم شیوهی لی بکریٹ (ئامادەکردنی خویندكار به پهیداکردنی پسپۆری له پيشهیه کی دیاریکراو له بازارى کاردا)، زۆر سوپاس.

بەرپز د.هیمن أحمد حمه صالح/ جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

به لی زۆر سوپاس، دواى ئەوه، ماددەى (۲۳)، فەرموون بەرپزان.

بەرپز سلام عبدالله حسن:

ماددەى (۲۳):

وه گرتنى خویندكار له پهیمانگا پەرودەییەکان به پپی رینمایى دەبیٹ که ئەنجومهنى وهزارهت پيش كۆتایی مانگی (۳)ی هەر سالیك برپاری لی دەدات و وهزیر دەری دەکات.

بەرپز د.هیمن أحمد حمه صالح/ جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

به لی بەرپزان له سەر ماددەى (۲۳)، ماددەى دواى ئەوه ماددەى (۲۴) بخویننهوه، فەرموو.

بەرپز د.گلاویژ عبید عثمان:

تهوهرى سبیه م: پرۆژەى پهیمانگا.

ماددەى (۲۴):

خویندكارى پۆلى چواره می پهیمانگا پەرودەییەکان دەبیٹ یه کیک له م دوو بژاردەیه هه لێژیریٹ:

۱- پرۆژەیه کی زانستی یان پيشه یی به ناوی پرۆژەى پهیمانگای پەرودەیه یی ئەنجام بدات، ئەو خویندکارەى له پرۆژەکه ی دا نمره ی پيوستى به دهست نه هیئا به دەر نه چوو هه ژمار ده کریٹ.

۲- به شداری له خولیکی راهینان که له چوارده رۆژ پشوو ی هاوین که متر نه بیٹ بکات، ئەو خویندکارەى پابه ندی به شدار بوونی ته واو نه بیٹ به دەر نه چوو هه ژمار ده کریٹ.

بەرپز د.هیمن أحمد حمه صالح/ جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

به لی بەرپزان له سەر ئەم ماددەیه هەر به رپزیك ده یه ویٹ گفتوگو بکات، كاك كاروان و شیخ ظاھر، فەرموو.

بەرپز کاروان عبدالرحمن عبدالله:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددەى (۲۴) که دوو برپگه یه، برپگه کان (یان) ی تیدایه، واتا بژاردەیه که، ئیختیاریکه له نیوان ته له به دا، ئایا چوارده رۆژی پشوو ی هاوین ده بیته به دیل بۇ پرۆژەیه ک؟ کاتیك که باس له پرۆژە ده که یین، پرۆژە کۆتا کارى خویندكاریکه که له پهیمانگا ئەنجامی دەدات و ئەوه جوهدی ئەو خویندکاره یه به وه ی که فیری بووه بتوانی به رجه سته ی بکات و بیدات به مامۆستا به رپزه کانی خو، به لام ئەگەر ئایا ئەمه نه کات چوارده رۆژی پشوو ی هاوین هه لێژیریٹ، من لیره وه دلنیاتان ده که مه وه زۆرینه ی زۆری پشوو ی هاوین هه لده بژیریٹ، چوارده رۆژ خولیک ده بینى، به لام ئەمه

كافى نابى، بۆيە پېشنيار دەكەم ژمارەى چواردە رۆژەكە زياد بكرىت، ياخود پرۆژەكە، يان بكرىتە يەك بركە، بۇ ئەوەى كە بتوانرى خويىندكاران سوودى لى بېينن، سوپاس.

بەرپىز د.ھىمىن أحمد حمە صالح/ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، كاك شېخ ظاھر، فەرموو.

بەرپىز ظاھر محمد على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

خالى (۲) (بەشدارى لە خولئىكى راھىنان كە لە چواردە رۆژ..) منىش پېشنيار دەكەم ئەم چواردە رۆژە بكرىتە (۳۰) رۆژ و پشنگىرى كاك كاروانىش دەكەم، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.ھىمىن أحمد حمە صالح/ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، ماددەى دواى ئەو بەرپىزان، فەرموون، ماددەى (۲۵).

بەرپىز روبىنە اويملك عزيز:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۲۵):

پېويستە وەزارەت بە ھارىكارى وەزارەتە پەيوەنديدارەكانى لەسەر كەرتى تايبەت كار بكات بۇ ئەوەى خويىندن لە پەيمانگا پەروەردەبىبەكان لەگەل بازاى كار لەلايەكەو و خويىندى بالاً لەلايەكى تر بگونجىت.

بەرپىز د.ھىمىن أحمد حمە صالح/ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى بەرپىزان لەسەر ئەم ماددەيە، دواى ئەوەى ماددەى (۲۶) فەرموون.

بەرپىز ئاشنا عبدالله قادر:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەشى پېنجەم: حوكمە ھاوبەشەكان.

تەوەرى يەكەم/ بنەما ھاوبەشەكان.

ماددەى (۲۶):

۱- پېويستە دامەزراو ھكومى و ناھكومبىبەكان و فەرمانبەرانىيان لە پېناو جىبەجى كردنى بنەما و ستانداردەكانى دلىياى جۆرى و بەدەست ھىنانى متمانەى دامەزراوھى و متمانەى پرۆگرامەكان كار بكن.

۲- پېويستە ھەموو دامەزراوھىبەكى ھكومى ناوئىكى جياكەرەوھى ھەبىت و نابىت دامەزراوھەكان ھەمان ناو يان ھەمان ناوى لىكدراوى ھەبىت كە دامەزراوھىبەكى دىكە لە ھەمان بەرپوبەرايەتى گشتى پەروەردە ھەيەتى.

بەرپىز د.ھىمىن أحمد حمە صالح/ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى بەرپىزان لەسەر ماددەى (۲۶)، كاك چيا، فەرموو.

بەرپز چيا حميد شريف:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

خالا (۱) بەس تەنھا مقيا لە ژيەر چاقديرييا وەزارەتى پەرورەدە لى بىتە زياد كرن، چونكى ئەگەر يەعنى ئەف متمانه و دامەزراوى بىتن پىتقييت جيهەتەك هەبىت كو چاقديرييا وان بىتە كرنى من پى باشە ئەگەر هى حكومى بيت وەزارەتا پەرورەدى ل ژيەر چاقديرييا وان بيت، زۆر سوپاس.

بەرپز د.هيمن أحمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى بەرپزان، ماددەى دواى ئەو، ماددەى (۲۷)، فەرموون.

بەرپز خديجه عمر طه:

ماددەى (۲۷):

۱- پىويستە دامەزراوہ کان پلانى سالانەيان بۆ گەشەپيدانى بەرپوہ چوونى پرۆسەى پەرورەدە و فيرکردن هەبىت.

۲- پىويستە سەرجم مامۆستايان پلانى سالانە و وەرزانه بۆ ئەم بابەتانهى لە ئەستۆيان دابريژن، خشته و چالاكويه پلان بۆ دانراوہ كان لە خۆبگرن و لە هەفتەى يەكەمى هەموو وەرزىكى خويندن دا بەسەر قوتاببيان و خویندكاران دابەش بكرين.

۳- دامەزراوہى حكومى لە وەرگرتنى مۆلەتى وەزارەت دەتوانىت لە پۆل دا سوود لە دوو مامۆستا وەربرگيەت، يەكيان دەبىتە مامۆستاي سەرەكى، ئەوہى ديكەش دەبىتە مامۆستاي هاوکار.

بەرپز د. رىواز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:

كى دەيهوى لەسەر ئەم ماددەيه قسە بكات؟ كاك كاروان، فەرموو.

بەرپز كاروان عبدالرحمن عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من پيموايه ئەم ماددەيه ماددەيهكى زۆر زۆر گرنگە و دەستخۆشى لە جەنابى وەزير و ستافەكەشى و ليژنەى پەرورەدەى پەرلەمانيش دەكەم بەوہى كە ئەمەيان جيگە كردۆتەوہ، پيموايه ئەمە يەككە لەو تەريقانهى كە دەتوانى خویندكار رابھينى بەوہى كە بە شيوہيهكى شارەزاiane شارەزا بن لەوہى كە ئايا چى دەخوينى؟ ماددەكانى چى دەبن؟ چى نابن؟ بەلام پرسيارىكى موھيم هەيه ليرە، ئەگەر جيەجى نەكرا چى دەكرىت؟ بەتايبەتى پلانى پەيمانگا كە خۆى، يەعنى شوينەكە خۆى پلانى مامۆستاكانيش خۆيان، ئەگەر ئەمە جيەجى نەكرىت ئايا ئيجرائاتى وەزارەت بەرامبەر ئەمە چى دەبىت و چ ريكارىك دەگرنەبەر؟ زۆر سوپاس.

بەرپز د. رىواز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى، كاك شيخ ظاهر، فەرموو.

بەرپز ظاھر محمد علی:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددە (۲۷) (یەكەم) (پېویستە دامەزراوەكان...) ئەگەر لێرە مەبەست دامەزراوە پەروردهییهكانە پېویستە ئاماژەى پى بکړیت (دامەزراوە پەروردهییهكان)، ئەگەر دامەزراوەكانى تریشه ئەوه شتیکی تره، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

بەلێ، دواتر، ماددەى دواى ئەوه بخویننەوه.

بەرپز حسیبە سعید ابراهیم:

ماددەى (۲۸):

۱- ئەركى دامەزراوەكانە تېروانىيان لەسەر بنەماى ئەوه بېت كه هەر قوتابى و خویندكارىك رېژكەیهكى تايهت به خۆى ههیه بو فیربوون و داهینان و پېویستە پرۆسهى خویندن و توانا و تايهتەندى هەر قوتابى و خویندكارىك وهك تاك به جیا له بهرچاو بگيریت.

۲- ئەركى دامەزراوەكانە پشتیوانى قوتابى و خویندكار له ئەستۆ بگرن و كارى بو بكن، به تايهتیش پشتیوانى ئەو قوتابى و خویندكارانهى پېویستیان به هاوكارى زانستى زیاتر ههیه، ده بېت ئەو پالپشتى یه له سالانى یهكەمى قوناغى بنهپهتى دا چرتر بېت. سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

بەلێ زۆر سوپاس، كى قسهى ههیه؟ ماددەى دواى ئەوه مان بو بخویننەوه.

بەرپز گولستان باقى سلیمان:

ماددەى (۲۹):

ده بېت دامەزراوەكان دۆسيهيان سه بارهت به هەر قوتابى و خویندكارىك هه بېت، دۆسيه كه هەر له سه رهتای خویندنه وه زانیاری سه بارهت به قوتابى خویندكار و چۆنیهتى هاوكارى كردنى و چۆنیهتى بهرپوه چوونى خویندنى ئەو قوتابى و خویندكارهى تیدا تۆمار ده كړیت، بو ئەو مەبەسته وه زارهت ده توانیت سیسته مى ئەلیكترپۆنى به گەر بخت. سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

بەلێ زۆر سوپاس، كى قسهى ههیه؟ كاك به لێن، كاك على، كاك كاروان، به لێ كاك به لێن، فەرموو.

بەرپز به لێن اسماعیل حاجى ابراهیم:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

دیاره هەر له كارنامهى حكومهتى هه ریمیش مه سه لهى به ئەلیكترپۆنى كردنى داموده زگاكانى ده ولەت یه كێك بووه له بهرنامهكان، بۆیه ئەوهى كه له كۆتایى دا نووسراوه بو ئەم مەبەسته وه زارهت ده توانى سیسته مى ئەلیكترپۆنى به گەر بخت، من پیموایه بکړیته ئەركیك، نهك ئەوهى كه ده توانى یان ناتوانى، پېویسته، بو ئەم مەبەسته وه زارهت پېویسته سیسته مى ئەلیكترپۆنى به گەر بخت، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس كاك بەلېن، كاك كاروان، فەرموو.

بەريز كاروان عبدالرحمن عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

من لەسەر دوو بابەت قسە دەكەم، يەكەم زانیاری سەبارەت بە قوتابی و خویندكار و ھاوکارىکردنى، ھاوکارىکردنى وەكو چى؟ چى تۆمار كرايه؟ ھاوکارى قوتابى وەك چۆن يەنى؟ ئەمە يەكەم، دووهم / وەكو كاك بەلېنىش ئاماژەى پېكرد، ئەمە دەبى بکرى بە (پېويستە) نەك (دەكرېت)، چونكە (دەكرېت) ئىختيارىيە، بەلام (پېويستە) ئىجبارى يە، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك على، فەرموو.

بەريز على حمە صالح طه:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

قسەكانى من كران، سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، پشتىوانى كى دەكەى؟ ھەردوو كيان، شادى خان، فەرموو.

بەريز شادى نوزاد وھاب:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بۆ ئەم خالە من تەنھا يەك پرسىيارم ھەيە، ئايا ئەو ھاوکارى کردنە مەبەست لىي ئەو ھەيە كە لەم سەجھەى قوتابى دا ھەموو ئەو كېشە و گىروگرفتانهى كە لەلايەنى دەروونى كۆمەلايەتییەو ھە بۆ توێژەرى دەروونى كۆمەلايەتى؟ ياخود پەروەردكار رەصدى کردوو ھە و كارى لەسەر کردوو ھە دەچیتە فايلى خویندكارەكەو ھە؟ چونكە ئەو ھە خالېكى زۆر زۆر ئىجابىيە و پېويستە بکرى، سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى زۆر سوپاس، ماددەى دواى ئەو، بەريز وەزىرى پەروەردە ئەگەر ويستتان قسە بکەن دەست بەرز بکەن ھەو دەتانبىنم، فەرموو.

بەريز سلام عبدالله حسن:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

تەو ھەرى دووهم / پرۆگرامەكانى خویندن و ھۆيەكانى فيرکردن.

ماددەى (۳۰):

و ھەزارەت تايبەتمەندە بە دانانى پرۆگرامەكان و كتيبەكانى خویندن، گەشەپيدانى شيوازەكانى وانەگوتنەو ھە و كەرەستەكان و ھۆيەكانى فيربوون بە جوړيک كە كتيبە بنەرەتییەكانى فيربوونى زمان و زانستەكان و بىركارى و ميژوو و جوگرافيا و پەروەردەى ئىسلامى و (پەروەردەى مەسىحى و پەروەردەى ئىزدىياتى بەيى تايبەتمەندى)، ھونەر و وەرزش، ئەو بابەتانهى كە

وہزارہت دواى ھەلسەنگاندنى زانستى بە پېويستى دەزانىت بۇ گەشەپېدانى کارامەيى زانستى
و بەھاي قوتاببييان و خویندکاران و پیکەوہ ژيانى گەلى کوردستان بخویندریت.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئ زۆر سوپاس، كئ قسەى ھەيە لەسەر ئەو ماددەيە؟ كاك شاخەوان، كاك جمال، كاك رۆميو،
شنۆ خان، بەلئ فەرموو كاك رۆميو.

بەرپز رۆميو حزيران نيسان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

وہللا جەنابى وەزير ئىشارەتېكى دا بە قوتابخانەى تورکمانى، وابدانم مەبەستى ھەر قوتابخانەى
فېرکردنى پرۆسەى زمانى سربانېشى گرتەوہ بۇ ھەندئ كەموکورى كە ھەيە لەم دوو پرۆسەيە،
ھيوادارين ئەم كەموکورپانە تەواو بکریت، چونكە ئيمە وەكو نەتەوہيەك شانازى بەوہ دەكەين
كە لە ھەرئيمى كوردستان دا ھەر لە سالى (۱۹۹۲) دا ئەم پرۆسەيە بەرپۆدەدەچیت، بە خەلكى
خۆشمان لە دەرەوہ دەلپين كە نزيك بە شەست قوتابخانەى جۆراو جۆرمان ھەيە وەكو
پەرورەدەى سريانى، ئەمە شتېكى باشە دەستخۆشيت لى دەكەين، بەلام ھيوادارين ئەم
كەموکورپانەى كە جەنابى وەزيريش بە شپۆوہيەك لە شپۆوہكان ئىشارەتى پى دا لە مامۆستاي
وانەبيژ و ئەوانى تردا بۆيان جيبەجى بکریت و پربکریت، چاويكيش بەراستى لەوانەى كە
بەرپرسن لەو پرۆسەيە بۇ ماوہى (۳۰) سالە كە من خۆم بەكېكم لە زۆرىك لە فورسەتەكان
ياخود بۆنەكان باسى ئەو كەم و كورپانەم كردووہ، چاوخشانديك، پيداچوونيك لەو بەرپرسانە
بكریت كە ئەوہ (۳۰) سالە لەو كارەن، بەلام كەموکورى رۆژ بە رۆژ زياتر دەبى، ئەمە يەك، دووہم/
كە باس لەوہ دەكات زمان و بىركارى و ميژوو و جوگرافيا و پەرورەدەى ئىسلامى و (پەرورەدەى
مەسيحى و پەرورەدەى ئيزديياتى بەپيى تايبەتمەندى)، من ئەم قەوسە بە زيادەى دەبينم،
ھەمان وەكو بىروبوچوونم ھەبوو لە نووسينەوہى دەستورى عىراق كە دەلئ (شعب العراق
يتكون من قوميتين رئيسيتين)، باسى كورد و عەرەب دەكات، ئەوجا ئەوہ خۆى لە خۆى دا
تەمىزىكە، بە ھەمان شپۆوہ ئيمە من پيموايە ئەم قەوسانە لابريئ و دەستەكانتان خۆش.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئ زۆر سوپاس، كاك شاخەوان، فەرموو.

بەرپز شاخوان رۆوف مصطفى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

لە پرۆگرامەكان و خویندن و ھۆيەكانى فېرکردن ماددەى (۳۰) يەنى لپرە لە ماددەى (۳۰) باسى
ھۆيەكانى فېربوون بە جۆرىك كە كتيبي بنەرەتبيەكانى فېربوونى زمان و زانستەكان و ميژوو و
جوگرافيا و پەرورەدەى ئىسلامى، بابەتە نىشتيمانىيەكان لپرە تا راددەيەك يەنى روون نييە لە
كوئى دا جيبى كراوہتەوہ، ئەوہى كە پەيوەندى ھەيە بە بابەتى نىشتيمانى و نەتەوہيى، يەنى
روون نييە، نازانم ئەگەر لە ناو ميژوو بۇ نموونە جېگە كرايپتەوہ، دەبوايە روونتر لەسەر بابەتى
نىشتيمانى و نەتەوہيى ئىشارەت و ئاماژەى پى بکرايە، سوپاس.

بەرىز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، شىنۇ خان، فەرموو.

بەرىز شىنۇ اشقى عبدالله:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

پرسىيارەكم ھەيە لە جەنابى وەزىرى پەرودەدە، باس لە بابەتە سەرەككىيەكان دەكات، ھونەر و ھەرزى تىايە، ھونەر و ھەرزى خۆى لە ئىستادا بەپىى ئەو پرۆگرامانى ئىستا ھەيە دوو بابەتى لاوھكىن، نمرە دانانىش لەلايەن مامۇستاكەنەو بە شىوھەيەكى مىزاجى يە، زۆرجار لە قۇناغەكانى بنەرەتى بەتايىبەتى لە بازنىە يەكەم و دووھم و سىيەم ئىستىغلالى ئەو دەكرى بۇ بەرزكردنەوھى تىكرپاى نمرەى قوتابىيەك يان نزم كردنەوھى تىكرپاى نمرەى قوتابىيەكى تر، بۇ ئەوھى يەككىيان يەكەم بى و ئەوى تريان دووھم بى، سىيەم بى، ئەو زۆر زۆر ئىستىغلال كراو، بەتايىبەتى لەم چەند سالەى دوایى دا، ئايا ئەم دوو بابەتە دوای دەرچوونى ئەم پەرۆژە ياسايە دەبن بە بابەتى سەرەكى؟ پىداچوونەوھە دەكرى؟ پرۆگرام گۇرانكارى بەسەردا دىت؟ ئەوھە پرسىيارەكم، تەواو، دەستت خۇش بى.

بەرىز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك جمال، فەرموو.

بەرىز جمال حوىز مصطفى:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە بابەتە ئاينەكان، خویندىنى ئاين لە پرۆگرامى خویندىن، ديارە من لەگەل ئەوھەدامە برايانى مەسىحى و توركمان و پىكھاتەكانىش لە كوردستان دا ھەن، من چ مافىكم ھەيە ئەوانىش ئەو مافەيان بۇ دەستەبەر بكرى، لە ھەموو شتەكانيان، بەلام ئەگەر مەبەست ئەوھەيە پەرودەدى مەسىحى و ئىزدىياتى و يان ئاينەكانى دىكەش بخرىنە پرۆگرامى خویندىن، خویندىكار و ئەوانە بلىين ھەر فرىاي ئەوھە دەكەون ئاين بخوینن، دەكرى لە ئەو مەجالەى كە بۇيان پەخسايە خویندىنگاى تايىبەتياى ھەيە، لەوئ بە ئازادانە و ھەرچى پەيوەندى بە ئاينى خۇيانەوھە ھەيە لەوئ جىى بۇ بكرىتەوھە، زۆر سوپاس.

بەرىز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەرىز وەزىرى پەرودەدە قسەت ھەيە؟ بەلى فەرموون جەنابتان.

بەرىز ئالان حمە سعید / وەزىرى پەرودەدە:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەشىوھەيەكى گشتى لە ماددەى (۲۰) ھەوھە چەند تىيىننىيەك ھەبوو بە كورتى وەلاميان دەدەمەوھە، كاتىك كە قوتابى دەيەوئ بەشىك بگۆرئ لە نىوان ئامادەيىەكانى پىشەيى، زانستى، وىژەيى، بۇ نموونە ئەگەر قوتابىيەك لە پۆلى دوانزەى وىژەيى بىھەوئ بچىتە بەشى زانستى، ئەو قوتابىيە ناتوانئ لە دوانزەى زانستى بەردەوام بى چونكە ئەو قوتابىيە لە پۆلى (۱۰) و (۱۱) كىمىا و فىزىيا و بايۇلۇجى نەخویندووھە، ھىچ بنەمايەكى نىيە، كەوابى دەبى بگەرپتەوھە، ئەوھى لە ماددەكەدا ھاتووھە دەبى بگەرپتەوھە بۇ سەرەتا بەشى زانستى بخوینئ ھەتا وەكو دەگاتەوھە قۇناغى (۱۲).

چونكى پىسپورىيەكان جياوازه، سەبارەت بەوھى كە كاك كاروان باسى كرد و ابزانم، بۇ حكومى لە پەيمانگانگان نابى لە بىست سال زياتر بى، بەلام لە ئەھلىيەكان مەرجى تەمەن دانەنراو، سەبارەت بەو خالەى كە كاك كاروان و ابزانم ھەر ئاماژەى پى دا چواردە رۆژ كەمە، فيعلەن لەوھ دەچى چواردە رۆژ كەم بى، تىبىنيەكى دروستە، دەكرىت زياتر بكرى لەلایەن لىژنەى بەرپىزەو، سەبارەت بەوھى ھەر كاك كاروان پرسیارى كرد (ئایا چى دەكرى ئەگەر ئەو پلانى وانە وتنەوانە جىبەجى نەكرا لەلایەن مامۆستایانەو؟)، لە ئىستادا لەم كاپىنەى كە ئىمە دەستمان پىكردوو، يەك دامەزراو ھەلسەنگاندنى بۇ دەكرى، قوتابخانەكان تەصنيف كراون بەسەر چوار ئاست دا، ئاستى يەك و دوو و سى و چوار، چوار بەرزترىنە، ئەم سالى خویندىن پابردوو بۇ ھەموو قوتابخانەكانى كوردستان پۆلپىنەندیمان كردوو لەسەر ئەساسى دلنیاى جۆرى، دوو/ مامۆستا ھەلسەنگاندنى بۇ دەكرى، كە ئەم سال ئەو پرۆسەى بە تەواوھتى لە قوتابخانەكانى كوردستان ھەموو جىبەجى كراو، لەبەر ئەو ھەر مامۆستایەك بۇ نمونە ئىستا ئىمە لە پرۆسەى وەرگرتنى ئىشرافاىن، يەككە لەوخالانەى كە لە ناو پرۆسەكە لەسەرئىتى ئەوھى مامۆستا ھەلسەنگاندنى دوو سالى لەسەر يەك چۆن بوو؟ بەپى ئەو نمرە وەرەگرى و مافەكانى بۇ دەستەبەر دەكرى، باس لەوھى ئەلىكترۆنى كرا، كاك على و ھەموو بەرپىزان تەئكىدىان لەوھ كرددو و كاك بەلین ئاماژەى پى دا، ئىمە ئىستا لە وەزارەتى پەرورەدە بۇ جىبەجى كردنى كارنامەى كاپىنەى نۆبەم خاوەنى گەرەترىن سىستەمى ئەلىكترۆنىن كە بە سىستەمى پەرورەدە ناسراو، داتای زياتر لە دوو ملیون ئىنسان كە برىتىن لە قوتابى و خویندكار و مامۆستا و فەرمانبەر لەو سىستەمە تۆمار كراو، تەواوى قوتابخانەكانى بە دىجىتالى كراو، واتا ئەگەر لە ناو قوتابخانەىكە دا كورسىيەك و مېزىكىش ھەبى بە دىجىتالى كراو، داتای مامۆستا لە يەكەم رۆژى دامەزراندنىيەو ھەتا دەگاتە ئىستا ھەموو شتەكانى، ھەتا ئەگەر فاكسىنى وەرگرتى كارتى فاكسىنەكەشى ھاوپىچ كراو، ئىمە لە (۸/۲۵) ھەو دەستمان پىكردوو، خاوەنى گەرەترىن پلاتفۆرمى دىجىتالىن لە ناو وەزارەتى پەرورەدە، گواستنەوھى قوتابى لە قوتابخانەىكە بۇ قوتابخانەىكە دىكە ھەموو بە دىجىتالى دەكرى، وەرگىرانى پرۆانەمەكان بە دىجىتالى دەكرى، بۆیە من پىم باشە ئەگەر رۆژىك لىژنەكانىش یان ئەندام پەرلەمان پىیان خۆش بى، ئىمە ئامادەىن لە وەزارەت سىستەمەكەى خۆمان عەرز بکەین، لەبەر ئەوھ لەو بابەتە ئىمە دلنیاى تەواومان ھەيە كە ھەموو شتەكان بە دىجىتالى دەروات، سەبارەت بەوھى كە چۆن قوتابى ھاوکارى دەكرى ئەوھى كە شادى خان ئاماژەى پى دا، خالىكى گرنىگ بوو، ئەوھ ھەموو قوتابىيەك فایلىكى دەبى، گرفتى دەروونى، ئاستى زانستى، ئەگەر پىويستى بە پالپشتى بوو ھاوکارىكردنەكە مەبەست لەوھى تۆمار دەكرى، بابەتەكانى وەرزش و ھونەر بابەتى لاوھكى نینە، ئەوانىش بابەتى بنەرەتىن، پرواتان ھەبى ئىوھ سورەتە عامەكە وا دەبینن، بەلام قوتابى ھەبوو زۆربەى دەرەجەكانى (۱۰۰) بوو بەلام لە وەرزش (۷۰) ھىناو، مامۆستاكە ئامادە نەبوو (۱۰۰) ى بداتى، لەبەر ئەوھ ھەلسەنگاندنى كردوو، بۇ ئەم سالى خویندىنىش ئىمە رپبەرمان دروست كردوو بە قۇناغى يەك تا شەش بۇ ھەموو مامۆستایان، كە ئەمە يەكەمین سالە لە وەزارەتى پەرورەدە رپبەرى وەرزشى دروست بكرى، پرۆگرامەكانمان لە پۆلى ھوت و

هەشت و نۆ ئىستا داناوہ بۇ سالى خويىندى ئايندە ئامادە دەپ، لەبەر ئەوہى ئەو بابەتانە بابەتى گىرنگىن، گىرنگىبەكى تايبەتايان بۇ دادەنرى لە ناو وەزارەتى پەرورەدە، زۇر سوپاس. **بەرپىز د. رىواز فائق حىسین / سەرۆكى پەرلەمان:**

زۇر سوپاس بەرپىز وەزىرى پەرورەدە، ماددەى دواى ئەوہمان بۇ بخويىننەوہ. **بەرپىز د. گلاوئىز عبىد عثمان:**
بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

تەوہرى سىيەم: وەرز و کاتەکانى خويىندى لە دامەزراوہ حکومىيەکان دا. ماددەى (۳۱):

۱- ھەر سالىكى خويىندى لە وەرزى يەكەم و دووہمى خويىندى پىك دىت و وەرزى يەكەم لە مانگى ئەيلول و وەرزى دووہمىش مانگى كانونى دووہم دەست پى دەكات، لە دۇخى ئائاسايى ئەنجومەنى وەزارەت دەتوانىت بۇ سالىكى خويىندى گۇرپانكارى لەو کاتانەدا بکات.
۲- ھەر سالىكى خويىندى بەلايەنى کەم سەد و حەفتا رۇژى خويىندى لە خۇ دەگرىت، ھەر حەفتە يەك لاينەنى کەم پىنج رۇژى خويىندى لە خۇ دەگرىت و ھەر رۇژىكى خويىندى لە چوار کاتزىمىر کەمتر نابىت.

۳- پشووہکانى دامەزراوہ حکومىيەکان ئەمانەى خوارەوہى:

يەكەم/ پشووى سەرى سالى زايىنى لە رۇژى (۳۰)ى كانونى يەكەم تا رۇژى (۲)ى كانونى دووہم. دووہم/ پشووى نيوہى سال كە دواى كۆتايى ھاتنى تاقىکردنەوہکانى كۆتايى وەرزى يەكەم لە مانگى كانونى دووہم دەبىت و نابىت پشووہكە لە يەك ھەفتە زياتر بىت.
سىيەم/ پشووى سەرى سالى كوردى لە رۇژى (۱۹)ى ئازار تا رۇژى (۲۴)ى ئازار دەست پى دەكات. چوارەم/ پشووى ھاوين كە ماوہكەى لە دوو مانگ كەمتر نابىت و بەرپەچاوكردنى كاتى تاقىکردنەوہکان و دۇخى ناھەموار دەكرىت بەپى بىرى ئەنجومەنى وەزارەت گۇرپانكارى تىدا بكرىت.

پىنجەم/ پشووى جەژنەكان.

۴- وەزارەت دەتوانىت لە كاتى پىويست دا گۇرپانكارى لە كاتى پشووہكان بکات بە مەرجىك لەگەل ئەو پشووانەى لە ياسا بەرکارەكان و بىبارەكانى پەرلەمان دا ھاتوون ناكۆك نەبىت.

بەرپىز د. رىواز فائق حىسین / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى بەرپىزان كى قسەى ھەيە لەسەر ئەو ماددەيە؟ فەرموون، ناويان بنووسە، كاك سىپان، شادى خان، كاك شاخوان، شىرىن امين شىرىن خان، عثمان سىدەرى، كاك مەلا وەيسى، كاك ھىقىدار، كاك چيا، د. اسماعيل، كى تىر بەرپىزان دەيەوئ قسە بکات؟ شىخ ظاھر، شىرىن امين، شىرىن خان، فەرموو.

بەرپىز شىرىن امين عبدالعزيز:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (۳۱) بىرگەى (۲) (ھەر سالىكى خويىندى بەلايەنى کەم سەد و حەفتا رۇژى خويىندى لە خۇ دەگرىت و ھەر حەفتە يەك لاينەنى کەم پىنج رۇژى خويىندى لە خۇ دەگرىت و ھەر

رۇژىكى خويىندىن لە چوار كاتژمىر كە متر نابىت) بەپىي ئەو دارىشتنە ۋە يە بىت بەتايىبەت كە دەلى
لە چوار كاتژمىر كە متر نابىت بۇ رۇژىكى خويىندىن، كە ۋابى سىستەمى سى دەۋامى نامىنىت،
ئەمە شتىكى باشە، بەلام پىرسىارىكم ھەيە بۇ بەرپىز ۋەزىر، دەپرسەم ئايا ئامادەكارى كراۋە بۇ
ئەۋەي لە پۇلەكان دا كە ژمارەي قوتابى ۋ خويىندىكار رىژەيەكى زۇرى تىدا نەبىت ئەگەر
سىستەمى سى دەۋامى ھەلبىگىرىت؟ دەست خۇش.

بەرپىز د. رىۋاز فائق حسين / سەرۋكى پەرلەمان:

بەلى زۇر سوپاس، كاك عثمان سىدەرى، فەرموو.

بەرپىز عثمان كرىم سوارە:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

برگەي (۲) كە باس لە پشووئى نىۋەي سال دەكات، كە لە يەك ھەفتە زىاتر نەبىت، من پىشنىار
دەكەم بكرىت بە (۱۵) رۇژ، ھەروەھا برگەي چوارەمىش كە پشووئى ھاۋىن كە ماۋەكەي لە دوو
مانگ كە متر نەبىت پىشنىار دەكەم بكرىت بە سى مانگ، زۇر سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فائق حسين / سەرۋكى پەرلەمان:

بەلى زۇر سوپاس، كاك ھىقىدار، فەرموو.

بەرپىز ھىقىدار أحمد سلمان:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ماددەي (۳۱) (دوۋەم) جەنابى ۋەزىر نووسراۋە لە چوار كاتژمىر كە متر نەبىت، ئەي ئەعلاكەي
چەندە؟ بۇ نموونە لە مەكتەبە ئەھلىيەكان ھەتا سەت (۳) يە، ھەوت سەت خويىندىن ھەيە
لەۋى، سىيەم (پشووەكان) لە دوۋەم نووسراۋە ھەر ھەفتەك لايەنى كەم پىنج رۇژ، ئەمە
تەھسىل ھاسىلە پىنج رۇژەكە لايەنى كەم، يەنى ئىحتىمال ھەيە شەش رۇژىش دەۋام بكات،
ۋا نىيە؟ ئەگەر ئەمە تەھسىل ھاسىل بىت، سىيەم لە پشووەكان پىم باشە يەكەم بەم شىۋەيە
بىت ۋاتا ئەگەر دوو رۇژىش بى پشووەكە دەبى دوو رۇژەكە دىارى كراپىت، ئايا پىنجشەم بۇ
ھەينى يە، يان ھەينى ۋ شەممەيە، ئەمەشى تىدا دەستنىشان بكرىت، زۇر سوپاس بۇ ئەم
دەرفەتە.

بەرپىز د. رىۋاز فائق حسين / سەرۋكى پەرلەمان:

بەلى زۇر سوپاس، كاك شىخ زاھەر، فەرموو.

بەرپىز زاھەر محمد على:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ماددەي (۳۱) خالى (۴) پشووئى ھاۋىن كە ماۋەكەي لە دوو مانگ كە متر نەبىت، لىرە دىارى
نەكراپە ئەي لە چەند زىاتر نەبىت؟ زۇر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى سوپاس، كاك مەلا وەيسى، فەرموو.

بەرپز وىسى سعيد وىسى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (۳۱) لە خالى پشووەكان، پشووى سەرى سالى زايىنى لە رۆژى (۳۰)ى كانونى يەكەم تا رۆژى (۲)ى كانونى دووهم دەست پى دەكات، ئەو سالاڤە حكومەتى ھەرئىمى كوردستان بۇ چەند سالىك دەچىت بەرنامەيەكى ھەيە، لە (۲۵)ى كانونى يەكەم دەكاتە پشووى سەرى سال و ئەوانە، پىم باشە بەروارەكە وەكو خۆى لى پىتەووە كە پىشووتريش لە وەزارەتى پەروردە لە (۲۵)ى مانگەووە پشوو بوو، ئەوەى تريش ھاوپاى كاك عثمان سىدەرىمە كە ماوەى يەك ھەفتە بۇ قوتابى و خانەوادەكەى زۆر كەمە، زياد بكرىت، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى سوپاس، شادى خان، فەرموو.

بەرپز شادى نوزاد وھاب:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بۇ ماددەى (۳۱) برگەى (۲) ئايا ئەو چوار كاتزمىرەى كە خویندكار لە خویندنگەيە، ياخود قوتابى لە قوتابخانە بەسەرى دەبات، تەنيا ئەو كاتەيە كە ماددەى تيا وەردەگرى؟ يان بەو پشووانەشەوہيە كە لە نيوانى ماددەكان دا ھەيە، چونكە ئەگەر وا پىت ماددەكان زۆر كەم دەكاتەو، خالى دووھەم، پرسىارى دووھەم ئەوہيە پشووى سەرى سال دوو رۆژە، بەلام پشووى نيوہى سال كە يەك ھەفتە كەمتر نەبى، كاتى نووسراوہ كەمتر نەبى و اتا دەسەلات شۆر دەكرىتەو بە قوتابخانە و خویندنگاكان ديارى بكەن چەند رۆژە، يان وەزارەت رىنمايى دەردەكات ھەموو سالىك بۇ ئەوہى كە پشووہكە چەند رۆژە؟ زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى زۆر سوپاس، بدريە خان، فەرموو.

بەرپز بدريە اسماعيل محمود:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (۳۱) برگەى سىيەم، پىشنيار دەكەم خالى يەكەم و دووہم و سىيەم ھەتا پىنجەم لابرىت، لەبەر ئەوہى لە برگەى چوارەم دا كە دەلئى (وہزارەت دەتوانىت لە كاتى پىويست دا گۆرپانكارى لە كاتى پشووہكان دا بكات بە مەرجىك لەگەل ئەو پشوووانەى لە ياسا بەركارەكان و برپارەكانى پەرلەمان دا ھاتوون ناكۆك نەپىت)، مادام خالى چوارەم ھاتووە و وەزارەت رىنمايى دەردەكات، پىشنيار دەكەم ئەم چوار پىنج خالە لابرئى، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى زۆر سوپاس، كاك شاخەوان، فەرموو.

بەرپز شاخوان رۇوف مصطفى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددە (۳۱) خالى (۲) بە نىسبەت پشوو نيوەى سال، من هاوپراى كاك عثمان سىدەرى و كاك مەلا وەيسى و شىرىن خانم، چونكە دەلى له حەفتە بەك زياتر نەبى، پيشنيار دەكەين له دوو حەفتە زياتر نەبىت، لەبەر ئەو ھاوپراى هاوپيشەكانم، سوپاس.

بەرپز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زور سوپاس، د. اسماعيل، فەرموو.

بەرپز د. اسماعيل على طه:

بەرپز سەرۆكا پەرلەمانى.

خالا (۲) (سىيەم) بىژىت (پشوو نيوەى سال) و ابزانم ئەو سىستەمە ھەر نەمايە، سىستەمى مە وەرزىيە، كۆرسن، مادام كۆرسە دەبىتە پشوو وەرزى يەكەم، نە نيوە سال، نزانم ئەگەر نيوەى سالى و سەرى سالى تى ئىمتىحان بن، ئەز نابىنم يا گونجاو بىت ئەو موستەلەحە، سوپاس.

بەرپز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زور سوپاس، كاك سىپان، فەرموو.

بەرپز سىپان سالم حسن:

بەرپز سەرۆكا پەرلەمانى.

بەشى ژ گۆتنييت من هاتن كرن، لى ماددا (۳۱) (دووم) داخازا روونكردنهو ژی جەنابى وەزىرى دكەم كە ئەو پىنج پوژ بە چ شىواز؟ ئايا پوژا شەمبى دەبىتە پشوو وەكو ھەندەك كۆمەلگەھىن پەرورەدى؟ يان كو سەرجم خاندنگهش شەمبى حەتاكو پىنجشەمبى دەوام تىتە كرن؟ ئەگەر پشوو بەك بىت رەنگە ژ بو ھەموو خاندنگهابتن، ھەمى مامۆستايپىن، چونكى ھەموو ماف و ئىمتيازاتىيان وەكو يەكە، نەك ژ يەك بىتە جوودا كرن، لەورا داخازا روونكردنهو دكەم ئەگەر شەمبى كو بىتە پشوو بەكە فەرمى بو ناوہندىت خاندنى، جاكو لقى ياساين دا ئامازە پىكرى ياخود رىنمايى ئامازە پىدات و لە سىيەم ژى پشتگىريا د. اسماعيل سگىرى دەكەم، زور سوپاس.

بەرپز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زور سوپاس، كاك چيا، فەرموو.

بەرپز چيا حميد شريف:

بەرپز سەرۆكا پەرلەمانى.

من دوو تىبىنى ھەبىت، تىبىنيەك كو وەرزى يەكەم لە مانگى ئەيلول دەست پى دەكات، مانگى ئەيلول (۳۰) پوژە پىتقىا لپرە بىتە دەستنيشان كرن، پىتقىا بىتە ديار كرن كو پوژا (۹/۱) دەست پى دەكات يان (۹/۱۰) ئەفە بىتە تەسبىت كرنى، ھەمى سالا قوتابخانە دەست پى بكات، تىبىنيا دوو ل سەر پوژا شەمبىانە وەكو پشوو، پوژانى شەمبىا من پى باشە پشوو فەرمى بىت وەكو

جومىنى چونكى مامۇستا پېشنىارا گەلە گەلەك مامۇستا داخازيا مامۇستانە، ژ بەر وەزىنى مالباتى و عائىلى، چونكى ئەو كەسىن فەرمانبەرن تەنھا پۇژى جمعه زارۇكى وان پېم باشە ئەگەر شەمبېش ھەبى، دەر فەتەك بۇ خېزانى ھەبە، ھەر وەساش لايەنى ئابوورى بە فايدەبەكى زۇر دەگەينىتە حوكمەتا ھەرىما، بە ھەزاران مامۇستا دى مال بن، بە ھەزاران ئۆتۆمبېل دى سەكنى سەكن، بە گاز و كەھربا و ئەف شتى دى ھەموو تېتە ئىستيفادە كرن، ژ بۇ ئابووريا ھەرىما كوردستانى، من پى باشە پشوو بېت و بە رەسمېش بېتە ديار كرنى، زۇر سوپاس.

بەرىز د. رېواز فائق حسېن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۇر سوپاس، كاك ئازاد، فەرموو.

بەرىز ازاد اكرام بهرام:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە ھەفتەى يەكەمى ئەيلول بنووسرى بە رەئى من باشترە، چونكە دوو كۆرسە، لە بېست و چوار كۆتايى بېتن، لە بېست و پېنچ پشوو دەست پى بكات، پازدە پۇژىش بى وەكى پېشان عوتلەكە، عوتلەى نيوەى سالى، بەراستى عوتلەى بەھاران زۇر وەزەكەى تېكدايە، خاصتەن لە صەفى شەشى ئەعدادى تېكدايە، سى پۇژىان چوار پۇژى عوتلەى نەورۇزى بى بەرەئى من باشترە، زۇر درېژە، يەئنى تېك دەدا، كۆرسى دووھى زۇر تېكدايە بەراستى، دوايېش ئەو سالە ئىمتېحانى بەكالورىيەى صەفى شەش دەورى يەكەم و دەورى دووھم بېست پۇژ بەينيان ھەبوو، يەئنى ئەو بېست پۇژە تەلەبە چەند موراجەعەى ديسان دەرسەكان دەكاتەو، بەرەئى من كۆرسى يەكەم كە ديار كرا وەرزەكە چەند دەخېندرى، ئىمتحانەكە كەنجين بى، كۆرسى دووھمېش ديار بكرى، مەسەلەن لە كۆرسى دووھم تاقىكردنەوكان بە رەئى من لە (۴/۱۰) دەست پى بكات، على الاقل پەنجا پۇژ بدرېتە تەلەبە لۆ موراجەعە، چونكە ھەفت دەرسە، ھەفت جاران ھەفت ئەگەر ھەفتەى يەك دەرسى موراجەعە بكات دەكاتە چل و نۆ پۇژ، لۆيە ئەگەر ھەموو سالىك يەك شكل بېتن مەسەلەن باشترە بەو شكەلى بېتن، ئىستا وەنېيە بەراستى، ھەندەك جار ھەبە تەواو لەبەر كۆرۇناى بوو، لەبەر ئەو شتەنە بوو، بەلام تازە ئىستا كۆرۇنا نەمايە، يەئنى تەسبېت بكرى، كۆرسى يەكەم عوتلەكانى كۆرسى يەكەمى ئىمتېحانەكانى خاصتەن بەكەلۇرياش زۇر تېكەلەكى تېدايە، چاك بېتەو، سوپاستان دەكەم.

بەرىز د. رېواز فائق حسېن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۇر سوپاس، ئاشنا خان، فەرموو.

بەرىز ئاشنا عبدالله قادر:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

تەوهرى چوارەم: پاگرتنى خوېندن لە بارودۇخى نااسايى دا.

ماددەى (۳۲):

۱- لە بارودۇخى نااسايى دا وەزىر دەتوانېت دەوامى دامەزراوكان بۇ ماوہى ھەوت پۇژ رابگرېت، بە مەرجېك ئەنجومەنى وەزىران لە برپارەكە و ھۆ و پىكارەكانى پاگرتنەكە ئاگادار

بكرپنهوه، ئەنجومەنى ۋەزىران مافى درپژكردنەوهى ماوهكەى بەدرپژاىى بارودۆخە ئائاساييەكە ھەيە.

۲-لە بارودۆخى ئائاسايى دا بەرپۆبەرى گشتى پەروەردە لە پارپژگا ۋە ئىدارە سەربەخۆكان دەتوانىت دەوامى دامەزراوكان بۆ ماوهى دوو رۆژ رابگرىت، بە مەرجىك ۋەزىر لە برپارەكە ۋە ھۆ ۋە رپكارەكانى راگرتنەكە ئاگادار بكرپتەوه ۋە ۋەزىر مافى درپژكردنەوهى ماوهكەى بۆ ماوهى ھەوت رۆژ ھەيە. سوپاس.

بەرپژ د. رپواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپژان كى دەيەوئ لەسەر ئەو ماددەيە قسە بكات؟ بەلئى بەرپژان ئەو بەرپژانەى دەيانەوئ قسە بكەن: كاك كاوه، د. اسماعيل، ھەلەز خان، سەرچنار خان، مامۆستا عمر، كاك كاروان، كاك ھىقىدار، كاك سەروان، كاك زىكرى، كاك جلال، بديرە خان، گولستان خان، بەلئى كاك كاوه، فەرموو.

بەرپژ كاوه عبدالقادر حسن:

بەرپژ سەرۆكى پەرلەمان.

لە ماددەى (۳۲) لە بارودۆخى ئائاسايى ۋەزىر دەتوانىت بۆ ماوهى يەك ھەفتە ۋە ئەنجومەنى ۋەزىرانىش ئەگەر بارودۆخەكە بەردەوام بوو دەتوانى درپژى بكاتەوه، لپرەدا ھىچ كاتىك ديارى نەكراوه بەپپى بارودۆخە ئائاساييەكەيە، بەلام ئايا ئەو ماددەيە ناكۆك نابى لەگەل ماددەى (۳۱) كە دەلئى لە برپگەى (۲) (ھەر سالىكى خويندن لايەنى كەم دەبى (۱۷۰) رۆژ بى)، لپرە ئىجبارى يە دەبى (۱۷۰) رۆژ بخويندرئ لە ھەر سالىكى خويندن، بەلام ئەگەر لپرە كاتەكەى درپژ بوو ۋە، بارودۆخى ئائاسايى درپژەى پيدا، نەتىجەكەى چۆن دەبى؟ ئەگەر پوونكردنەوهى زياتر بدات جەنابى ۋەزىر، زۆر سوپاس.

بەرپژ د. رپواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، سەرچنار خان، فەرموو.

بەرپژ سەرچنار أحمد محمود:

بەرپژ سەرۆكى پەرلەمان.

ئەم ماددەيە خۆى باسى راگرتنە، راگرتنى خويندن لە بارودۆخى ئاسايى دا، بە دوو برپگە، برپگەيەكيان ۋەزىرە، برپگەى دووهميان بەرپۆبەرى گشتى پەروەردەيە، ئەگەر ئيمە برپگەيەكى ترى بۆ زياد بكەين، چونكە بارودۆخەكە ئائاساييە بۆ ئەوهى كاروبارەكان بەشپۆهەيەكى خيراتر برپوا بليين برپگەى (۳) پەروەردەى قەزاكان.. چونكە باس نەكراوه (..مافى راگرتنى دەواميان ھەيە بۆ ماوهى يەك رۆژ بە مەرجىك بەرپۆبەرى گشتى پەروەردە لە برپارەكە ۋە ھۆكار ۋە رپكارەكانى راگرتنەكە ئاگادار بى)، چونكە حالەتتىك بۆ نمونە ۋەكو ئەمپۆ روو دەدات، بۆ ئەوهى پاستەوخۆ بتوانرپت كار رايى بكرپت لەو بابەتە، سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:
بەلئى زۆر سوپاس سەرچنار خان، كاك سەروان، فەرموو.

بەريز سروان محمد على:
بە ناوى خوداى گەورە و مېھرەبان.
بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بۇ ماددەى (۳۲) (لە بارودۆخى ئائاسايى دا وەزىر دەتوانىت.. ئەو ئەگەر لە جياتى (وەزىر) بىكرىتە (ئەنجومەنى وەزارەت) باشترە، چونكە دەبىنى حالەتى نەخوازراو بۇ خودى وەزىرەش پوو دەتات، ئەو وەزىر لە شوئىئىكى دوور بوو، ئىتىصال پىو نەكرا، كوردستانىش تووشى بارودۆخىكى ئائاسايى بوو، ئەو كاتە چۆن يەنى دەوام هەر دەبى بىكرىت لەبەر ئەو وەزىر لىرە نىبە؟ ئەنجومەنى وەزارەتەش خۆى لە ماددەى (۱۶۰) هاتوو كە بە سەرۆكايەتى وەزىر و ئەندامەتى بىركارى وەزارەت و بەرپىوبەرە گشتىبەكان و پراوئىزكارەكانى وەزىرن، بۇيە ئەگەر بىكرىتە (ئەنجومەنى وەزارەت) باشترە، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:
بەلئى سوپاس، كاك زىكرى، فەرموو.

بەريز زكري أحمد اسماعيل:
بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددا (۳۲) (لە بارودۆخى ئائاسايى دا وەزىر دەتوانىت دەوامى دامەزراوكان بۇ ماوہى حەوت رۆژ رابگرىت..) من پىم باشە ئەو حەفت رۆژە ديارى نەكات، بە پىي پىويست بىت، جار هەيە بەلكو پىويستى بە كەمتر بىت، بەلكو رۆژ هەيە پىويستى بە زياتر بىت، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:
بەلئى زۆر سوپاس، كاك جلال، فەرموو.

بەريز جلال محمد أمين:
بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ديارە لە برگەى (۱) هاوپاى قسەكەى كاك سەروانم كە وەزىر بگۆردرىت بە (ئەنجومەنى وەزارەت)، هەر وەها لە برگەى (۲) هاوپاى قسەكانى سەرچنار خانم كە پەرورەدى قەزاكانى بۇ زياد بىكرئ، سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:
بەلئى زۆر سوپاس كاك جلال، بدريه خان، فەرموو.

بەريز بدريه اسماعيل محمود:
بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بىشتىگىرى لە قسەكانى كاك كاو و سەرچنار خان دەكەم، منىش پىشنيار دەكەم برگەى سىبەم بۇ گوند و قەزاكان زياد بىكرئ، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:
بەلئى زۆر سوپاس، هەلەز خان، فەرموو.

بەرپز ھلز أحمد محمد:

بەرپز سەرۆکا پەرلەمانى.

سەبارەت ماددا (۳۲) ئاخافتنىت من ھاتنە گوتن و پىشتىگىرى سەرچنار خان و بدرىە خان دەكەم.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، مامۇستا عمر، فەرموو.

بەرپز عمر عبدالله فتاح:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بۇ باشتر دارىشتنەوھى ماددەكە پىم باشە لە ھەردوو پرگەكە (بۇ ماوھىيەك كە لە ھەوت رۆژ زياتر نەبىت)، لە دووھمىشان دا (بۇ ماوھىيەك كە لە يەك رۆژ زياتر نەبىت)، يەنى لانى زۆرىنەھى ديارى دەكەھى، واتا كەمەكەشى دەسەلات ھەيە، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك ھىقىدار، فەرموو.

بەرپز ھىقىدار أحمد سلمان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ھى من موداخەلە نىيە لەسەر ئەم ماددەيە، پرسىيارمان كرد لە بەرپز جەنابى وەزىر لەسەر ماددەھى پىش ئەو، لەسەر پىشووھەكان، وەلاممان وەرنەگرت، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى، كاك كاروان، فەرموو.

بەرپز كاروان عبدالرحمن عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

وہ لاقسەكانم كرا، بەلام من دەمەوئ لە ھەمووى ئىزافە بكەم، ئەم ھەوت رۆژە ئەوھە صەلاھىيەتە وەزىرە ھەق نىيە ديارى بكرئ، چونكە بارى نائاسايى وا ھەيە كە پىپويست ناكات تۆ ھەموو رۆژئ دانىشى برىارىك بەھى، يەك جار قەرارىك دەردەكەھى بۇ موددەيەكى ديارىكرا، بۇيە ھەوت رۆژەكە لابرىئ و دوو رۆژەكەش لابرىئ و ھەوت رۆژى درىژكردنەوھى كۆتايىش لابرىئ، بەلام پرسىيارى ئەساسى ئەوھەيە لە ھالەتىك دا وەكو كۆرۇنا دا مانگىك دەفەوتى، دە رۆژ دەفەوتى، چۆن قەرەبوو دەكرىتەوھە؟ سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، د. اسماعيل، فەرموو.

بەرپز د. اسماعيل على طه:

بەرپز سەرۆكا پەرلەمانى.

ئاخافتنىت من ژلايئ خوشكە ھەلز و بەدريە خان و خوشكە سەرچنار و كاك جلال ھاتە كرن، پىشتىگىرى ئەوانە دەكەم.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، گولستان خان، گولستان باقى، فەرموو.

بەريز گولستان باقى سليمان:

بەريز سەرۆكا پەرلەمانى.

سەبارەت ماددى (۳۲) بېرگا (۲) لەسەر مافى راگرتنا دەوامىن دامەزراوھەيپىن پەرورەدەيى، بىف رەنگى بىتن مافى دريژ كرنا ماوھى راگرتنا دەوامى بىدەنە پىقەبەريىن گشتى و كارگيريىن سەربەخۆ، ب حوكمى ھەندى پتر ژ بارودۆخى ناوچى ھەنە سەبارەت ھەر بارودۆخەكى نەخازراو بەس بە ئاگاھداريى جەنابى ۋەزىرى بىتن، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، بەريز ۋەزىر دەتەوئ قسە بكەي؟ بەلى فەرموون بەريزتان.

بەريز ئالان ھەمە سعيد / ۋەزىرى پەرورەدە:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

زۆر سوپاس، كاك ھىقىدار داواي پروونكردەوھى كرد بەس ھىشتا سېھى قسە كردنم نەھاتبوو بۆيە، ماددە (۳۱) باس لە سائنامەي خويىدن دەكات كە لە (۱۷۰) پۆژ كەمتر نەبى، سائنامەكە لېرە باس نەكراوھ، سائنامە و وردەكارى سائنامەكە ۋەزارەت و ئەنجومەنى ۋەزارەت لە كۆبوونەوھى خۆي دايدەنى، ۋەكو ئەوھى كە ئەمسال سائنامەي خويىدنى بلاو كردۆتەوھ، كەلىمەي پشووئ نيوھى سال تەعارووز ناكات كاك اسماعيل، لەبەر ئەوھى دەلى خويىدن لە دوو ۋەرز پىك دىت، ۋەرزى يەكەم و ۋەرزى دووھم، پشووئ نيوھى سال كە داواي كۆتايى ھاتنى تاقىكردەوھى ۋەرزى يەكەم، واتا دوو ۋەرزەكە نيوھەكەي كۆتايى ۋەرزى يەكەم، داواي ئەوھ دەبىتە پشووئ نيوھى سال، لەبەر ئەوھ تەعارووز ناكات، سەبارەت بەوھ كە پۆژەكان چۆن ديارى دەكرى؟ دەلى لە پىنج پۆژ كەمتر نەبىت دەوام كردن، يەئنى دەكرى شەش بى، بەلام نابى لە پىنج پۆژ ھىچ دامەزراوھەكە كەمتر بى، واتا نابى چوار پۆژ بى، ئىستا ئىمە حالىھن لە زۆربەي قوتابخانەكان شەش پۆژ دەواممان ھەيە، ھەندى قوتابخانەش پىنج پۆژ دەوامى ھەيە، بەس ئەو قوتابخانەي، پرسىارىك ھات ئەو قوتابخانەي كە پىنج پۆژ دەواميان ھەيە ھەندى قوتابخانە يەك دەوامن و بابەتەكان زياتر دەخويىن، لەباتى ئەوھى سەعات (۱۲:۲۰) تەواو بن، سەعات (۱) تەواو دەبن، بۆ نموونە، واتا وانەكانى پۆژى شەمە تەوزىع دەكرىتەوھ بەسەر وانەكانى پۆژەكانى دىكە، بۆ ھەر پۆژىك لە يەكشەمە تا پىنجشەمە وانەكانى پۆژى شەمەي بەسەردا دابەش دەكرىت، چونكە لە يەكەك لە ماددەكان باس لەوھ دەكات كە ئىمە دەبى بە شەوانەكان سالانە لە مانگى پىنج دا بنىرىنەوھ بۆ ھەندىك ناوھندەكانى خويىدن، بە گوپرەي ئەو بەشە وانانە پۆژەكانى خويىدننىش زياد دەكرى، سەبارەت بەوھى كاك سپان گوتى ئەو ماددەيە تەعارووز ناكات ئەگەر ئەنجومەنى ۋەزىران كاتەكە زياتر رابگرى لەگەل (۱۷۰) پۆژەكە، تەعارووز ناكات لەبەر ئەوھى لە يەكەك لە فەقەرەكان ئاماژە بەوھ دەدا لە حالەتى نائاسايى دا ئەنجومەنى ۋەزارەت مافى ھەمواركردەوھى سائنامەي خويىدننى ھەيە، ئەنجومەنى ۋەزارەت بە بى ۋەزىر ناتوانى كۆ بىتتەوھ، بەريزىك فەرمووئ ئەوھ بكرىتە ئەنجومەنى ۋەزارەت، ئەنجومەنى

وہزارہت بہ بی و ہزیر ناتوانی کو بیٹتہوہ، ئەگەر و ہزیر لەوئ نہبی، دەبی مۆلەتی کردبی، ھەر حالەتیکی ئەخواراوی بی بە گویرەئی ئەو پەیرەوہی لە ئەنجومەنی و ہزیران ھەبە دەبی و ہزیریکی دیکە بە وەکالەت دابنری (الوکیل کالأصیل) دەتوانی جیگەئی بگریتەوہ، تەوقیعی بکات و ریئاسەئی کۆبوونەوہی ئەنجومەنی و ہزارەتیش بکات، زۆر سوپاس، بەس ئەوہی کە جەنابی فەرمووی تا حەوت رۆژ ئەوہیان راستتریکە ئەگەر ئەو کەلیمەییە زیاد بکری، لە بارودۆخی نائاسایی و ہزیر دەتوانی دەوامی دامەزراوہکان نەک بۆ ماوہی حەوت رۆژ، تا حەوت رۆژ پابگریت، و اتا لە یەک تا شەش ئەوہ دروستتریکە ئەو تەعبیرە، سوپاس.

بەریز د. ریواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

یەعنی ئەو پەری حەوت رۆژ بی، بەلی زۆر سوپاس، کاک ھیشیدار، مەجالمان ھەبە ئیمە بۆ دەنگدان ئەو پیشنیارانەئی کە بەریزان ئەندامانی پەرلەمان کردوویانە دیراسەئی دەکەین بە جزووری بەریز و ہزیر، راپۆرتی دەنگدان حازر دەکەین، ماددەئی دوای ئەوہ، ماددەئی (۳۳).

بەریز روبینە اویمک عزیز:

بەریز سەرۆکی پەرلەمان.

تەوہری پینجەم: بەشە وانەکانی خویندن.
ماددەئی (۳۳):

پیش کۆتا ھاتنی مانگی ئایار ھەموو سالیک دەبییت و ہزارەت لایەنی کەم ژمارە وانەکانی خویندن لە ھەر بابەتیک دا بۆ ھەر قۆناغیکی خویندن بۆ سالی خویندنی داھاتوو دیار بکات بە مەرچیک لەگەڵ بازنەکانی خویندن و چوارچۆوہی پرۆگرامی فیڕکردن دا بگونجیت.

بەریز د. ریواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

بەلی، کئ قسە دەکات لەسەر ئەو ماددەییە؟ کاک چیا، فەرموو.

بەریز چیا حمید شریف:

بەریز سەرۆکا پەرلەمانی.

بۆ ھەر قۆناغەکی خویندن بۆ سالی خویندن (بۆ وەرزی خویندنی داھاتوو)، چونکە تۆ لە ھەمان سالی، لە ئایار مانگی (۳) یە بۆ سالی داھاتوو نەھاتووہ، یەعنی بۆ وەرزی داھاتوو بیئتە بنووسی، نە بۆ سالی داھاتوو، زۆر سوپاس.

بەریز د. ریواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

بەلی زۆر سوپاس، ماددەئی (۳۴) بخویننەوہ، فەرموو.

بەریز خدیجە عمر طە:

بەریز سەرۆکی پەرلەمان.

تەوہری شەشەم: بیدانی کتیب و بیداوئیستیبەکانی خویندن.
ماددەئی (۳۴):

۱- ئەرکی و ہزارەتە لە سەرەتای سالی خویندن دا کتیبەکانی خویندن بە خۆپایی بۆ دامەزراوہ حکومییەکان دابین بکات، بە مەبەستی دابەش کردنیان بەسەر قوتابییان و خویندکاران دا.

۲- پېئويستە وەزارەت لە سەرەتای سالی خویندن دا کتیبەکانی خویندن بە تیچووی خوئی بۆ ئەو دامەزراوە ناھکومییانە پڕۆگرامی حکومی بەکار دەھینن دابین بکات بە مەبەستی دابەش کردنیان بەسەر قوتابیان و خویندکاران دا بەخۆراپی.

۳- ئەرکی وەزارەتە بە مەبەستی بەرپۆھچوون و پەرەپێدانی پڕۆسەیی خویندن پێداویستیەکانی قوتابخانە بۆ دامەزراوە حکومییەکان دابین بکات.

بەرپۆز د. رېواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

بەلێ ئەو ماددەییە کێ قسەیی ھەییە؟ دەیخویننەو ناوھکان: مامۆستا أبوبکر، مامۆستا عمر، بدریە خان، د. شپۆرکۆ، کاک ئازاد، کاک مەلا وەیسە، کاک سەروان، کاک شپۆخ ظاھر، د. ھەورامان، کاک عثمان سیدھەری، شیرین خان (شیرین آمین)، کاک علی ھەمە صالح، کاک کاو، کیمان نەنووسیوھ؟ بەلێ، کاک ئازاد، فەرموو.

بەرپۆز ازاد اکرام بەرام:

بەرپۆز سەرۆکی پەرلەمان.

بەنەیسبەت ماددەیی (۳۴) بڕگەیی (۱) کە دەلێ (پێدانی کتاب لەسەر وەزارەتە)، دیسان لە جەنابی وەزیر دەپرسم مادام لەسەر وەزارەتە کتابەکانی مەکتەبی تورکمانیش ھەر لەسەر وەزارەتە، پێشنیار دەکەم ھەییئەتە کێ تەرجومە کە وەزیر جوابی داوھ گوتی ئەوھ تورکمانەکان دەبی خویمان ئەوھ بکەن، بەلام وەزارەت با ھەییئەتە کێ رەسمی تەرجومە دابنێ بۆ ئیمتیحانات و بۆ تەرجومەیی، ھەموو سال ئەو موشکیلە بۆ مەکتەبی تورکمانی ھەموو سالی ھەییە، ھەموو سال کتابمان کەمە و پاش نیوھیی سالی رێکی دەییخین بە مەلزمە و بەو شتانە، ئەوجا با ئەو سالە ئەو ئیشە نیھایەتی بی و ھەلی بکریت، سوپاستان دەکەم.

بەرپۆز د. رېواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

بەلێ سوپاس کاک ئازاد، کاک شپۆخ ظاھر، فەرموو.

بەرپۆز ظاھر محمد علی:

بەرپۆز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددەیی (۳۴) خالی (۱) (ئەرکی وەزارەتە لە سەرەتای سالی خویندن دا کتیبەکانی خویندن بە خۆراپی بۆ دامەزراوە حکومییەکان دابین بکات)، لە خالی (دووھم) یش بەرپۆز سەرۆکی پەرلەمان (پېئويستە وەزارەت لە سەرەتای سالی خویندن دا کتیبەکانی خویندن بە تیچووی خوئی بۆ ئەو دامەزراوە ناھکومییانە پڕۆگرامی حکومی بەکار دەھینن)، پیم باشە ھەردوو خال بکریتە یەك، چونکە ھەر دابین کردنی پێداویستی یە، بەو شپۆھییە لێ بکریت: (ئەرکی وەزارەتە لە سەرەتای سالی خویندن دا کتیبەکانی خویندن بە خۆراپی بۆ دامەزراوە حکومییەکان و بۆ دامەزراوە ناھکومییان دابین بکات)، زۆر سوپاس.

بەرپۆز د. رېواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

بەلێ زۆر سوپاس، کاک علی ھەمە صالح، فەرموو.

بەرپىزى ئالى مىھەرەت:

بەرپىزى سەرۆكى پەرلەمان.

كە دەلىللىن دامەزراۋە ناھكۆمىيەكان وا لىك دەدرىتەۋە جەنابى ۋەزىر قوتابخانە ئەھلىيەكانن، مىن مەبەستەمە ئەمەى قوتابخانە ئەھلىيەكان بەۋ شىۋەيە دارپىزىتەۋە (ۋەزارەتى پەرۋەردە چاۋدىرى و سەرپەرشتى پرۆسەى دابىن كىردى پەرتووك دەكات بۇ قوتابخانە ئەھلىيەكان لەسەر حىسابى قوتابخانە ئەھلىيەكان ھەر خۇيان)، واتا دەست بە كراۋە نەبن بە ۋىستى خۇيان لە كوئى تەيەكەن، چاپىكى باش، چاپىكى خراب، كىتپىكى ھەرزان، يان شتى تر چۆن پەيەى دەكەن، واتا ۋەزارەتى پەرۋەردە سەرپەرشتى و چاۋدىرى بكات، بەلام لەسەر ئەركى خۇيان و پارەكەيان لى ۋەرگىرئىت.

بەرپىزى د. رىۋاز فائق حىسئىن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، كاك عثمان سىدەرى، فەرموو.

بەرپىزى عثمان كرىم سوارە:

بەرپىزى سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۳۴) بىرگەى (۳) ئەركى ۋەزارەتە بە مەبەستى بەرپۆۋەچوون و پەرەپىدانى پرۆسەى خۇيىندىن پىداۋىستىيەكانى قوتابخانە بۇ دامەزراۋە ھكۆمىيەكان دابىن بكات)، مىن پىشنىار دەكەم ئەركى ۋەزارەتە (پىش ۋەرزى خۇيىندىن) بۇ زىاد بكات، زۆر سوپاس.

بەرپىزى د. رىۋاز فائق حىسئىن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، د. ھەورامان، فەرموو.

بەرپىزى د. ھەورامان مىھەرەت:

بە ناۋى خۋاى بە خىشندەى مىھەرەبان.

بەرپىزى سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (۳۴) بىرگەى (۳) ئەۋەى كە كىردوئىتى يە ئەركى ۋەزارەت كە بۇ بەرپۆۋەچوون و پەرەپىدانى خۇيىندىن سەرجم پىداۋىستىيەكان جىبەجى بكات، خۇى ئەۋە بەراستى ۋەكو نووسىن شتىكى زۆر زۆر باشە، بەلام ئايا لە مەيدانى جىبەجى كىردن دا، بەرپىزى جەنابى ۋەزىر، ئەۋە جىبەجى كراۋە؟ لە كاتىك دا ئىمە تەقربەن ئەۋە بۇ دوو خولى پەرلەمانى دەروات پرۆژە ياساى بودجەمان نىيە، ئايا كە لە پرۆژە ياساى بودجە گۆژمەيەك تەرخان نەكراى بۇ ئەم بابەتە، بە چ مىكانىزمىكى دىكە ئىۋە ئەۋ پىداۋىستىيە جىبەجى دەكەن؟ ئايا جەنابت بەپىى بەدواداچوونى خۇت رازىت لەۋ پىداۋىستىيە كە بۇ قوتابخانەكان و بۇ سەرجمە دامەزراۋەكانى تر جىبەجى كراۋن؟ سوپاس.

بەرپىزى د. رىۋاز فائق حىسئىن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس كاك دكتور، كاك كاۋە، فەرموو.

بەرپىز كاوه عبدالقادر حسن:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

منىش تەقريبەن بۇچوونەكەم نزيكە لە كاڭ على حەممە صالح، لەسەر بىرگەى دووهم لە ماددەى (۳۴) كە دەلى (پىيوستە وەزارەت لە سەرەتاي سالى خويندن دا كتيبه كاني خويندن بە تىچووى خوى)، يەنى بۇچى وەزارەت لەسەر تىچووى خوى، لەسەر ئەركى خوى كتيب بۇ دامەزراوہى ناحكومى ئامادە بكات ياخود دابىن بكات؟ دەكرىت لەسەر ئەركى وان بى، بەلام وەزارەت سەرپەرشتى بكات، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رىواز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى سوپاس كاڭ كاوه، د. شىركۆ، فەرموو.

بەرپىز د. شىركۆ جودت مصطفى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگىرى لە بۇچوونەكەى كاڭ على و كاڭ كاوه دەكەم، كە فيعلەن وەزارەت بۇ تەحەمولى كولفەى پەرتوو كەكان بكات بۇ دامودەزگا ناحكومىيەكان؟ ھەر وەھا مەسەلەى دابىن كىردنى كتيب بىرگەى (۱) دابىن كىردنى لە سەرەتاي سالى دا، ئەو تەحەدايەكە ھەمىشە بەرەو پىووى وەزارەت بۆتەو كە لە سەرەتاي سالى دا ئەوہى پىيوستە دابىنى بكات، بەلام ئەگەر بىكەىن بەوہى كە پيش دەستپىكردى سالى خويندن پىموايە زۆر باشتەر بەوہى كە بە ياسا ھەمىشە ئامادەكارى پيش وەختە كرابى، پيش ئەوہى سالى دەست پى بكات ھەموو شتىك ئامادە كرابى، نەك لە سەرەتاي دەست پىكردى دا، چونكە ديارە لەوانەيە لەويا ئىشكالىك ھەبى، پيش دەستپىكردىنەكە باشتەر.

بەرپىز د. رىواز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، مامۇستا أبوبكر، فەرموو.

بەرپىز أبوبكر عمر عبدالله:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

منىش پشتگىرى قسەكانى كاڭ كاوه و كاڭ على و د. شىركۆ دەكەم، ئەگەر ئەو ھەلەى رىنووس نىيە، تىچووى خۆيەتى يان تىچووى خۆيان، ئەگەر (تىچووى خۆيان) ئەو ھەلەى پەيوەندى بە كەرتى تايبەتەوہى، ئەگەر (تىچووى خۆى) ھەلەى بۇ وەزارەت لەسەر حىسابى كەرتى گشتى، كەرتى حكومى بىت كتيب بۇ كەرتى ناحكومى چاپ بكات؟ سەيرە لە راستى دا، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رىواز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى كاڭ سەروان، فەرموو.

بەرپز سروان محمد علی:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ئیمە ناوی ھەرئیمان ناو ھەرئیمی پیکەو ژیان، بۇ ئەو تەئیدی یان ھاوړای برای بەرپزم کاک نازادم بەراستی، ئەو ھی تریش بە نېسبەت تیچووی خۆی حوکمەت ھاوړای برای بەرپزم کاک علی ھەمە صالحم، بۇ؟ ئیمە ترسمان لەو دەبیت حوکمەت بۆچی بە تیچووی خۆی پیداوېستی و کتیبەکان بۇ نمونە بۇ قوتابخانە ناھوکومی دابین بکات؟ ئەو کات وای لئ دیت ھەموو کتیبە باشەکان بۇ قوتابخانە ناھوکومییەکان دەچن، ئەوانە خراپە و کەونیشە بۇ حکومییەکان دەمینئ، بۆیە حوکمەت بە ھیچ جۆرئک تیچووی ئەو ھی ناھوکومی نەکات، با خۆیان چونکە موستەفید ئەوانن، بۇ حوکمەت تیچووی ئەوان بگریتە ئەستۆ؟ تەئیدی کاک علی ھەمە صالح دەکەم، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

بەلئ، کاک مەلا وەیسى، فەرموو.

بەرپز وېسى سعید وېسى:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددە ٣٤ ی تایبەت بە دابین کردنی کتیبی مەنھەج یەکیکە لەو گرفتانە ھی کە پېویستە ھەلۆستە ھی جیددی لەسەر بگریت، مەسەلە ھی خویندن لەسەر مەلزمەکان و کورتکردنەو ھی بابەتەکانی کتیب لەلایەن کۆمەلئ مامۆستاو، بەتایبەت لە پۆلەکانی (١٠) و (١١) و (١٢)، بەکارھێنانی زانست و پرۆسە ھی پەرورەدە بۇ بازرگانی پیکردن کارئکی مەترسیدار و نایاسایی یە، دەرەنجامی ترسناکیشی لئ دیتە کایەو، پرسیارئکم ھەیە لە بەرپز وەزیری پەرورەدە، ئایا ھیچ برپار و رینمایبەکی وەزارەتی پەرورەدە ھەیە بۇ قەدەغە کردنی مەلزمەکان؟ چونکە ئەگەر وەزارەتی پەرورەدە بە جیددی کار لەسەر ئەم بابەتە نەکات، ئەوا ئەو ھەموو خەرجییانە ھی وەزارەتی پەرورەدە بۇ دابین کردنی کتاب بە فیرۆ ناچیت، لە ھەمان کاتیش دا پشتگیری پای برای بەرپزمان شیخ ظاهر دەکەین بۇ لیکدانى ھەردوو ماددەکە، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

بەلئ زۆر سوپاس، شیرین أمین، شیرین خان، فەرموو.

بەرپز شیرین أمین عبدالعزیز:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددە ٣٤ برگە یەکەم و برگە ی سیھەم کە دەلیت (ئەرکی وەزارەتە) پېشنیار دەکەم کە بگری بە (پېویستە وەزارەت)، چونکە بۇ ئەمسال بەداخەو لە ناوئەندەکانی خویندن

دا، له هه ندىك ناوه ندى خویندن بۆ ئه و قوتابییانه ی که له هه مان پۆل ماونه ته وه وتوویانه له سه ر کتیبه کانی سالی پار بخویننه وه، گریمان ئه و قوتابی یه ئه و کتیبانه ی دراپوو، یاخود له ناوچوو بوو، که واته ئه و قوتابی یه بی کتیب بیت، بویه پیویسته له سه ر وه زاره ت کتیبه کانی خویندن به خوړایی بۆ فیرخوازان و قوتابیان دابین بکات، سه باره ت به برگی دووه م پشتگیری له ره ئی کاک علی و مامۆستا ابوبکر ده که م، زۆر سوپاس.

به ریژ د. ریواز فائق حسین/ سه روکی په رله مان:

به لئ زۆر سوپاس، مامۆستا عمر، فهرموو.

به ریژ عمر عبدالله فتاح:

به ریژ سه روکی په رله مان.

سه باره ت به برگی دووه م له ماده ده ی (۳۴) من وای لی تیده گه م تیچووی خوئی مه به ستیان ئه وه یه که چه ندى تیچوو، به بی قازانچ، جا راست بکریته وه باشتره، مه سه له ن بووترئ به بی قازانچ پییان بدات به خویندنگه ناحکومییه کان، یاخود ئاواشی لی بکری (ئه رکی دیزاین و چاپ له ئه ستوی وه زاره تی په روه رده یه به بی قازانچ بداته وه قوتابخانه ناحکومییه کان، ئه وه پوونتر بی باشتره، سه باره ت به خالی (۳) به راستی پیداویستییه کانی قوتابخانه و خویندن یه که له شته زۆر زۆر گرنگه کانه، مندال ناتوانئ به سه رما، به گه رما له ناو پۆلیکی قوتابخانه فییر بییت، هه ر بله رزی و فییریش بیت، بویه دابین کردنی پیداویستییه کانی قوتابخانه ده بی یه کی که له ئه رکه گوره و گرنگه کانی وه زاره ت بی له کاتی خوئی دا، مه سه له ن به داخه وه ئه و روئینی سیسته می خه رچی و کرینه که له حکومه ت هه یه وا ئه کا له زستان داوای نه وت ده که ن به هاوین بویان دیت، داوای سوْبه ده که ن ده گاته به هار ئینجا ده گات، له هاوین داوای موبه ریده ده که ن ده گاته کاتی بارانبارین ئینجا ده گات، ته به عن ئه وه خه تای وه زاره تی په روه رده نییه بزه بت، به لام سیسته میکی خه رچی و نه بوونی یاسای بودجه و ئه وانه هه یه، وای کردوه که ئه و شیواوی یه هه یه له و دابین کردنی پیداویستی یه، بۆ ئه وه ی شته که پوون بی من پییشنیار ده که م ئاوای لی بکری (پیداویستییه کانی خویندن و قوتابخانه بۆ دامه زراوه حکومییه کان له کاتی پیویسته دا)، خالی که زیاد بکه ین بۆ ئه و ماده یه، ئه ویش ئه وه یه (له سه ر وه زاره تی دارایی پیویسته) چونکه به راستی ئه وه به س ئه رکی وه زاره تی په روه رده نییه، (له سه ر وه زاره تی دارایی پیویسته بودجه یه کی تایه ت بۆ پیداویستییه کانی قوتابخانه دابین بکات)، به داخه وه بودجه ی هه ری می کوردستان که ده وو زۆرینه ی بۆ په روه رده و فییرکردن بی، بۆ په روه رده و فییرکردن نییه، بۆ که رتی سه ریازی یه، ئی مه ئه گه ر بمانه وئ ئینسان دروست بکه ین له م ولاته ده بی په روه رده دروست بکه ین، ده بی گرنگی به په روه رده بده ین، ده بی پارهمان بۆ په روه رده ته رخان بکه ین، بویه زۆر به زه رووری ده زانم خالی که زیاد بکری به زنجیره ی چواره م (له سه ر وه زاره تی دارایی

پېويسته له رېگه ي بودجه يه كي تايبه ته وه پيداويستيه كاني قوتابخانه دابين بكات، زور سوپاس.

به رېز د. رېواز فائق حسين / سه روكي په رله مان:

به لي سوپاس، بدریه خان، فەرموو.

به رېز بدریه اسماعيل محمود:

به رېز سه روكي په رله مان.

من پشنگيرى له قسه كاني كاك على، كاك كاوه، ماموستا عمر، كاك عثمان سپدهرى بو برگه ي (۱)، ماموستا هورامان و هه موو ئه و به رېزانه ده كه م كه، بو خالى (۱) هه م بو سه ره تاي خویندن پيش سه ره تا و ده ستيك پيداويستيه كان ديارى بكرى، پيشنيار ده كه م خالى (۱) له گه ل خالى (۳) بكرته يه ك خال و تيكه لكيش بكرى، له بهر ئه وه ي هه ردوو كيان ئه ركى وه زاره ته كه پېويسته هه ردوو كيان ليكچوون و بكرت به يه ك، زور سوپاس.

به رېز د. رېواز فائق حسين / سه روكي په رله مان:

به لي زور سوپاس، به رېز وه زيرى په روه رده قسه تان هه يه؟ فەرموو.

به رېز ئالان حه مه سعيد / وه زيرى په روه رده:

به رېز سه روكي په رله مان.

سه باره ت به و تيبينيه ي كه كاك چيا له سه ر ماده ي (۳۳) كه ده لي بو سالي خویندن داها توو ديارى بكرى، به شه وانه بو وه رزيك ديارى ناكري، بو سالي خویندن ديارى ده كرى، يه عنى له مانگى (۵) ئيعلانى بكه ي كه به شه وانه ي سالي ئاينده چهنده به هه ردوو وه رزه كه وه، سه باره ت به و ئيشكاله ي كه دروست بووه له سه ر خالى دووه م له ماده ي (۳۴) (پېويسته وه زاره ت له سه ره تاي سالي خویندن دا كتيبه كاني خویندن، به تيچووى خو ي) وانا ئه و تيچووه ي له سه ر كتابه كه حيسابه، چونكه وه زاره ت جيهه يه كي قازانج نه ويسته، حوكمه ته، تيجاره ت ناك، كتيبيكى به دوو هه زار ته بع كردي به مه كته بي ئه هلى بداته وه به چوار هه زار، به هه مان تيچووى خو ي كه ئه و كتيبه چهندي تيچووه به وه نده ده يدانه وه مه كته به ئه هليبه كه، به خوړايى نايداته وه، له بهر ئه وه ئه گه ر صيغه كه وازح نيه، يان شته كه وازح نيه، به س جه نابيين ته وزيحى كرد، ئه گه ر وازح نيه ده توانن وازحى بكهن، به لام بو قوتابيه كه، بو خویندكاره كه به خوړايى يه، ئه گه ر له مه كته بي ئه هليش بخوینى، به لاشتانه وه ئاسايى بنى، خو ئيمه ده ليبن له يه كي كه به ماده كاني پشته وه ده ليبن (كرى خویندن ئه وانه ده گرته خو، كتيبيش ده گرته خو ي، وانا له ناو ئه م قانونه نووسيو مانه يه ك جار پاره له مندا ل وه رده گيرى له قوتابخانه، سه باره ت به كتيبيش، سه باره ت به جل و به رگيش، به لام خو اردن و گواستنه وه په يوه ندى به ئيمه وه نيه، به لام ئه وه ي كه نووسراوه بو ئه وه يه پاره يان لى وه رده گيرى، بو ئه وه ي وازح بنى، به ريزيك پرسيارى كرد ماموستا هه وارمان بوو، ئايا رازين له وه ي كه بو تان دابين كراوه؟ له قه ده رى توانا و

ئىمكانىياتى ئەو بودجەيەي كە لەبەر دەستى حكومەتى ھەرئىمى كوردستان ھەيە، باشە، پىداوويستى ناوئەندەكانى خويىندى ئىمە زۆرە، بۇ ئەمسالى خويىندى بىست مىليار دىنار تەرخان كراوہ و خەرچىش كراوہ، بۇ نمونە رۆژانە زياتر لە ھەزار رحلە دەگاتە پارىزگان، كېشەمان نەبووہ لە ھىچ محافەزەيەك مەسەلەن سەبارەت بە رحلە، بە وايت بۆرد، لەبەر دەستيان دا ھەيە، لە (۹/۱۰) پىش دەستپىكردى خويىندى پىنج ھەزار موبەرىدە گەيشتۆتە بەرپوبەرايەتى گشتى پەروەردەكان، بەلام لە شوينىك گرفتىك ھەبى بەرپوبەرىك ناچى وەرىبىگرى، يان تەربىيەكە وا دەكات، نەيتوانيوە وەرىبىگرى وەكو پىويست ئىستىلامى بكات، ئەمسال بايى بىست مىليار دىنار پىداوويستى دابىن كراوہ، (۱۰) رۆژى دىكە نزيكەى چوار، پىنج ھەزار لاپتۆپ دەگاتە ھەموو ناوئەندەكانى خويىندى كە بەكارھىنەرى سىستەمى دىجىتالين، پرىنتەر بۇ (۹۰%)ى قوتابخانەكان پرىنتەرى نوئى دابىن دەكرى، فۆتۆكۆپى نوئى دابىن دەكرى، نزيكى پىنج ھەزار تەنكى ئاوى سەربانمان بۇ ھەموو تەربىيە گشتىيەكان ناردووہ، ئەوانە پىداوويستين، حكومەتى ھەرئىم كىردوونى، رەزامەندى زياتر لە يازدە مىليار و نۆسەد و ھەشتا مىليۇن دىنارمان ھەيە بۇ كرىنى نەوتى سىپى بۇ ناوئەندەكانى خويىندى، زياتر لە ھەقدە مىليار دىنار دراوہ بە تەبەى كىتب، دەتوانم بلىم بەشى ھەرەزۆرى كىتبەكان لە (۹۵%)ى لە (۸/۲۴) ھەگەيشتۆتە ناو پەروەردە گشتىيەكان، لە قەدەرى ئەوہى كە توانا و ئىمكانىيەتى حكومەت ھەيە، جىا لەوہى كە چل و شەش مىليار و پىنج سەد و بىست و چوار مىليۇن دىنار بۇ تەواوكردى شەست قوتابخانە و دروستكردى سىانزە قوتابخانەى نوئىش تەرخان كراوہ، لەگەل نۆژەنكردەوہ، لە قەدەرى ئەوہ نزيكەى سەد مىليار دىنار كە حكومەتى ھەرئىمى كوردستان بە گوئىرەى ئەو توانا و ئىمكانىيەتەى كە ھەيەتى و دەعمى نىيە لە بەغداوہ و لەو حالەتەى كە خۆتان دەيىبن باشە، بەلام پىداوويستى ناوئەندەكانى خويىندى ئىمە زياترىكە، ئەوہى كە لەم كابىنەيە تا ئىستا دەعمى وەزارەتى پەروەردە كراوہ سەروو دوو سەد و بىست مىليار دىنارە، باسى نەفەقاتى يان تەعويزاتى موەزەفەين ناكەم، باسى رەواتب ناكەم، باسى بودجەى تەشغىلى مودىرىيەتى عاممەكان ناكەم، بەس تەنھا بۇ پالپشتىكردى كەرتى پەروەردە لەم كابىنەيە زياتر لە دوو سەد و بىست مىليار خەرچى و تەرخان ھەردووكان بەيەكەوہ بۇ دەعمى كەرتى پەروەردە كراوہ، پىداوويستى زياترىكە؟ بەلئى زياترىكە، نۆژەنكردەوہى زياترمان پىويستە، بىناى زياترمان پىويستە، كەل و پەلى زياترمان پىويستە، ھەمووى لەگەلتاندام، بەلام ئىمكانىيەتى حكومەتپىش ئەوہى كە توانىيىتى بىكات درىغى نەكردووہ، سەبارەت بە مەلزەمە لە ناو ئەو پىرۆژە ياسايە ھەيە دەلئى كىتبەكانى خويىندى، پىرۆگرامەكانى خويىندى مافى خاوەندارىتپىيان دەگەپتەوہ بۇ وەزارەتى پەروەردە، ھىچ كەسپىك مافى كورتكردەوہ و پوختكردەوہ يان دەستكارى كرىنى، بە جورىك داپىژراوہ كە تەعبىرە لەوہى كە مەلزەمە قەدەغەيە و ھىچ مامۆستايەك ناتوانئى ئەم كارە بكات، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلن زۆر سوپاس، بەريزان ئەندامانى پەرلەمان، دانيشتنەكەمان هەلدەگرين بۆ ئەوھى ليژنەھى ناوخۆ كۆبوونەوھى بەپەلەھى خۆھى بكات، بەرچاوپروونييمان بداتن سەبارەت بەوھى ئەمرو بە ھۆكارى بۆردوومانەكان روويداوه، ئامادەكردنى ھەلوپستى پەرلەمان دواى راپويژلەگەل سەرۆكى فراكسيۆنەكان، بۆيە دانيشتنەكەھى ئەمرومان هەلدەگرين، سبەينى سەعات (۱۰) كۆبوونەوھەكانمان دريژەھى دەبيت.

د. رېواز فائق حسين
سەرۆكى پەرلەمانى
كوردستان - عىراق

ھيمن ھەورامى
جيگري سەرۆكى پەرلەمانى
كوردستان – عىراق

منى نبى قھوچى
سكرتيري پەرلەمانى
كوردستان – عىراق

پەرلەمانى كوردستان - عىراق

پرۆتوكۆلى دانىشتنى ژمارە (۶)ى

پىنج شەممە رىكەوتى ۲۰۲۲/۹/۲۹

خولى پىنجەمى ھەلبىژاردن

پروتوكۆلى دانىشتىنى ژماره (6)

پېنج شەممە رېكەوتى ۲۰۲۲/۹/۲۹

كاتژمىر (۱۰) ى بەيانى رۆژى پېنج شەممە رېكەوتى (۲۰۲۲/۹/۲۹) پەرلەمانى كوردستان - عىراق بە سەرۆكايەتى بەرپىز ھېمىن ھەورامى جىگىرى سەرۆك و، بەرپىز منى نبى قھوجى سكرتېرى پەرلەمان، دانىشتىنى ژماره (6) ى ئاسايى خولى پېنجەمى سالى (۲۰۲۲) ى خوى بەست.

بەرنامە ى كار:

بەرنامە ى كار، بەپىيى حوكمى ماددە ى (۵) برپگە ى يەكەم لە ماددە ى (۱۶) و برپگە ى (۳) لە ماددە ى (۱۸) و برپگە كانى (۱، ۲، ۳، ۴، ۵) لە ماددە ى (۲۰) ماددە كانى (۴۷، ۴۸) برپگە ى (۱) لە ماددە ى (۵۲) و ماددە كانى (۵۴، ۵۵، ۵۶، ۵۷) لە پەپرەوى ناوخوى پەرلەمانى كوردستان دەستە ى سەرۆكايەتى پەرلەمان برپارى دا بەرنامە ى كارى دانىشتىنى ژماره (6) ى ئاسايى خولى پايىزە ى سالى چوارەم لە خولى پېنجەمى ھەلبژاردنى پەرلەمان لە كاتژمىر (۱۰) ى بەيانى رۆژى پېنج شەممە رېكەوتى (۲۰۲۲/۹/۲۹) بەو شېۋە ىه بېت:

۱ بەردەوام بوون لە سەر خويىندە ھى دووھم بۇ پرۆژە ياساى پەرۋەردە و فېرکردن لە ھەرېمى كوردستان بە پىيى حوكمى ماددە كانى (۸۷، ۸۸، ۸۹) لە پەپرەوى ناوخوى پەرلەمانى كوردستان.

بەرپىز ھېمىن احمد حمە صالح / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەناوى خوى بەخشندە و مېھرەبان.

بەناوى گەلى كوردستان، دانشتنەكەمان دانىشتىنى ژماره (6) ى ۋەرزى پايىزە ى سالى چوارەمى خولى پېنجەمى پەرلەمانى كوردستان ئەكەينە ۋە، بەرپىزان دويىنى بەداخو ۋە چەند ھېرشىك كرايە سەر ھەرېمى كوردستان بى پاساۋ، لە سەرۆكايەتى پەرلەمانى كوردستان ئە ۋە راگە ىە نزاۋەمان ھە ىە، دويىنى (۲۸ / ۹ / ۲۰۲۲) سوپاى پاسدارانى كۆمارى ئىسلامى ئىران بە چەندىن موشەك و درۆنى خۆكۆژ چەند ناۋچە ىەكى ھەرېمى كوردستانى لە سنوورى پارپىزگاكانى ھەولپىر و سلىمانى بۆردوومان كرد، پىش چەند رۆژىكىش پەلامارى ھەندى ناۋچە ى سنوورى سىدەكان و دەقەرى برادۆستى دابوو، لە ئەنجامى ئە ۋە ھېرشە نارە ۋا و بى پاساۋە ى كۆمارى ئىسلامى ئىران ژمارە ىەك ھاووللاتى شەھىد بوون و ژمارە ىەكىش برىندار بوون، لە ۋە پەلامارە چەندىن ناۋچە ى سقىل و قوتابخانە و مال كرابوونە ئامانچ، بە ناوى پەرلەمانى كوردستانە ۋە بە تووندى ئىدانە ى ئە ۋە ھېرش و پەلامارانە ئەكە ىن و پىمان ۋا ىە لە ژىر ھەر پاساۋىك بى ناكرى پەنا بۇ توندوتىژى و مووشەك و پەلامارى سەربازى و بۆردوومان كردن بىرى، پەرلەمانى كوردستان سوورە لە سەر ھەلۆبىستى نەگۆرى خوى بە ۋە ى خوازىارى پەيوەندى دۆستانە ىە لە سەر بنەما ى رپىز و بەرژە ۋەندى ھاۋبەش و سەرۋەرى و بنەماكانى دراوسپىتى باش بە پىيى ياسا و عورفە نپودە ۋەلەتتە ىەكان لەگەل دراوسپىكانى و پىشتىۋانى ھىچ ھەول و جولە ىەك نىيە كە خاكى ھەرېمى كوردستان بۇ پەلامارى ۋلاتانى دراوسى بەكاربھىنرى، پىمان ۋا ىە چارەسەرى سەربازى و ھېرش و پەلامار و موشەك باران نەك كپشەكە چارەسەر ناكەن، بەلكو

ئالۆزتىرى ئەكەن، پەرلەمانى كوردستان داوا لە حكومەتى فیدرال و كۆمەلگەى نۆدەولەتى ئەكات ئاستىك بۆ ئەو پەلامار و پېشىل كوردانەى خاك و سەرورەى عىراق و ھەرىمى كوردستان دابىت، جارىكى تر و پىراى نىگەرانى و سەرکۆنە كوردنى ئەو ھېرش و پەلامارانەى سوپاى پاسداران پرسە و سەرەخۆشى پەرلەمانى كوردستان ئاراستەى بنەمالەى شەھىدەكان ئەكەينەو و ھىواى زوو چاك بوونەو بۆ برىندارەكان ئەخووزىن، ئىستاش وەك پەرلەمانى كوردستان دەقىقەيەك رانەو ھەستىن بۆ رىز لىنان لە گىانى پاكى شەھىدەكانمان و سەرجم شەھىدانى رىگای رزگارى و سەرفرازى كوردستان، ئىستاش داوا لە بەرپىز سكرتېرى پەرلەمانى كوردستان ئەكەين بەرنامەى كارى دانىشتنى ئەمپۆ و پوختەى دانىشتنى پىشوو و لەگەل ناوى ئامادە نەبووان بە مۆلەت و بى مۆلەت بخوینىتەو.

بەرپىز منى نبى قەوھى / سكرتېرى پەرلەمان:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرنامەى كار، بەپىى حوكمى ماددەى (۵) بىرگەى يەكەم لە ماددەى (۱۶) و بىرگەى (۳) لە ماددەى (۱۸) و بىرگەكانى (۱، ۲، ۳، ۴، ۵) لە ماددەى (۲۰) ماددەكانى (۴۷، ۴۸) بىرگەى (۱) لە ماددەى (۵۲) و ماددەكانى (۵۴، ۵۵، ۵۶، ۵۷) لە پەيرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمان بىپارى دا بەرنامەى كارى دانىشتنى ژمارە (۶) ى ئاساىى خولى پايزەى سالى چوارەم لە خولى پىنجەمى ھەلبژاردنى پەرلەمان لە كاتژمىر (۱۰) ى بەيانى رۆژى پىنج شەمە رىكەوتى (۲۰۲۲/۹/۲۹) بەو شىوھىە بىت:

۱- بەردەوام بوون لەسەر خویندەوھى دووھم بۆ پرۆژە ياساى پەرورەدە و فېرکردن لە ھەرىمى كوردستان بە پىى حوكمى ماددەكانى (۸۷، ۸۸، ۸۹) لە پەيرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان. پوختەى دانىشتنى ژمارە (۵) ى ئاساىى:

بەپىى حوكمى بىرگەى (۲) ى ماددەى (۲۰، ۵۲) لە پەيرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان پوختەى دانىشتنى ژمارە (۵) ى ئاساىى خولى پايزەى سالى چوارەم لە خولى پىنجەمى ھەلبژاردنى پەرلەمان لە كاتژمىر (۱۰) ى بەيانى رۆژى چوارشەمە رىكەوتى (۲۸-۹-۲۰۲۲) بەو شىوھى خوارەو بوو:

۱- دەست پىکردنى دانىشتن لەلايەن بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

۲- خویندەوھى بەرنامەى كار و پوختەى دانىشتن و ناوى ئەندامانى ئامادە نەبوو بە مۆلەت و بى مۆلەت لەلايەن بەرپىز سكرتېرى پەرلەمان.

۳- دەست پىکردنى بىرگەكانى بەرنامەى كار لەلايەن بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

۴- خویندەوھى دووھم لە ماددەى (۱۴ تا ۳۴) لە كۆى گشتى (۱۸۱) ماددە بۆ پرۆژە ياساى پەرورەدە و فېرکردن لە ھەرىمى كوردستان.

۵- كۆتايى ھاتنى دانىشتن لەلايەن بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لىستى بە مۆلەت و بى مۆلەتى ئەندامان لە دانىشتنى ژمارە (۵) ى ئاساىى (۲۸/۹/۲۰۲۲):

ھەموويان مۆلەت بوون:

بەھمەن كاكە عبداللە

دابان محمد حسين
ژيان طاهر احمد
سلمه فاتح توفيق - مؤلّه تي نه خوښي
سوسن محمد ميرخان
صبح محمود محمد - مؤلّه تي نه خوښي
فريد يعقوب اليا - مؤلّه تي نه خوښي
كلارا عودا يعقوب
له نجه ابراهيم عبدالرحمن
ليلي عبدالجبار
مم اسكندر مم
هاورې بناء محمد
هديه مراد حيدر
هه لكه وت انور خليفه
هېرش حسن حمد
ياسين خضر طه

بهريز هيمن احمد حمه صالح / جيگري سهروكي په رله مان:

ئېستاش دهست به جي به جي كړدني بهرنامه ي كار نه كهين كه بهرده وامي دانېشتني دوښنيه،
داوا له دهسته ي سهروكايه تي لېږنه ي ياسايي و پهروهده نه كهين، دووباره به خپره اتني بهريز
وهزيري پهروهده و ستافي وهزارهت نه كهين، فرموو، شيرين خان فرموو نوقته ي نيزامي.

بهريز شيرين امين عبدالعزيز:

بهريز سهروكي په رله مان.

دوښني لېره داوام كړد نوقته ي نيزامي نه تانه پېشت، مايكه كه تان نه كوژانده وه، يو نه وه ي په يامه كه
نه گات، دوښني هوكار چي بوو ئيدانه نه كرا نه مرو به يهك ووشه ئيدانه نه كړي، نه وه موو
شه هيدده درا دوښني تا دره نگان هه را كرا له م هو له، نه وه موو شه هيدده نه تانتواني له په يجي
په رله مان ته نانهت ئيدانه په كيش بلاو بكه نه وه.

بهريز هيمن احمد حمه صالح / جيگري سهروكي په رله مان:

بهريزان نه وه هه لويسته ي نه مرو ي په رله ماني كوردستان هه لويستي فرميه و ته عبير له هه موو
په رله مان نه كات، فرموو دكتور اسماعيل.

بهريز اسماعيل علي طه:

بهريز سهروكي په رله مان.

ديف ماددي (۵۸ تا ۶۵) ريځخستنا كاري پرسيار ناراسته كرنا بو وهزيري و نه نجومه ني وهزيران،
نه شه ريكه كا بو زيره قانيي و چاقديري ل سهر كاري حكومه تي، موخابن وه كو حكومهت نه ف
ريكي تي ته قريبه ن هه لوه شاندي و نايه ته وهرگرتن، چنكي نه وه پرسياره تيته كرن نه وه لامی وی
بره سقه كا درسته، نه شه ياسايه كه (۲۰۱۲) دهركه وفتي حه تا فيگافيه موعه ته له، چنكي رېنمايي

ئەنجومەنى ۋەزىران بۇونە دەرخستىيە، پىرسىيار ئەنجومەنى ۋەزىران كرى بۇچى ھەتا قى گاقى
ئەقە (۱۲) سالە قانۇن دەركەفتى رېنمايى نە دەركەتتە ۋە موعەتەلە، جەۋابا ئەنجومەنا ۋەزىران
ئەۋە بوو ھەركاتى مە رېنمايى دەركى.....

بەريز ھىمن احمد حمە صالح / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك ئەبو بەكر.

بەريز ابوبكر عمر عبداللە:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ئامازە بە ماددەى (۲) لە پەيرەۋى ناوخۇي پەرلەمانى كوردستان، چاكسازى گەورانى ھەولپىر
مامەلەى زۆر نادروستە لەگەل پەرلەمانتار، كاتى سەردانى ئەۋ چاكسازىيە ئەكرى پەرلەمانتار
بەدواداچوون ئەكات بۇ پەۋشى سزادراوان، دوئىنى سەرۆكى دەستەى مافى مرؤف رۇيشتووۋە
نەيانھىشتووۋە بچىتە ژوورەۋە، لەۋە ناشىرىنتر ئەۋەيە پەرلەمانتار ئەۋا كە خۇم رۇيشتووم
ئەفسەرىكت بۇ دېنن ناتوانى دوو قسە لەگەل سزادراۋەكە بكەى، نە لە دھۆك و نە لە سلىمانىش
ھەيە، پىوستە لە رېگەى سەرۆكايەتى پەرلەمان و حكومت سەرنجى ئەۋ شوپنە پاكىشن.

بەريز ھىمن احمد حمە صالح / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

ئىمە لىژنەى تايبەتمەندمان ھەيە، ھەر ئەندامىكى بەريز لەگەل لىژنەى تايبەتمەند بەدواداچوون
بكات، فەرموو كاك عوسمان.

بەريز عثمان على سمايل:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

لە چەند مانگى رابردوۋ ناۋى سەرۆكى نووسىنگەكان بە برپارىكى شەفەۋيانە گۇرپدراۋە بە
لپىرسراۋى نووسىنگە.....

بەريز ھىمن احمد حمە صالح / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

كاك عوسمان ئەۋە بابەتتىكى ئىدارىيە، فەرموو لىژنە، ماددەى (۳۵).

بەريز عباس فتاح صالح:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

تەۋەرى ھەۋتەم:

مافى خوئىندن بە زمانەكانى دىكە لە قوتابخانە ۋە خوئىندنگا حكومىيەكان:
ماددەى (۳۵):

۱ - خوئىندن بە زمانى عەرەبى، توركمانى، سىرمانى، كلد و ئاشوور، ئەرمەنى بۇ قوتابى و
خوئىندكارانى ئەۋ پىكھاتانە لە قوتابخانە ۋە خوئىندنگاكانى حكومى تايبەت بەۋ زمانە دابىن
ئەكرى بە مەرچى بەخپوكارى قوتابى زمانى دايكى جىاۋازى لە زمانى كوردى ھەبىت و
ژمارەى قوتابىيان و خوئىندكاران بۇ كردنەۋەى قوتابخانەيەكى لەۋجۇرە گونجاۋ بى و زمانى
كوردىش لەۋ ناۋەندە بخوئىندرى.

۲- ئەگەر قوتابىيەكى بنەرەتى لە قوتابخانەيەكى حكومى بخوئىندرى كە بە زمانى دايك نەبى
مافى ھەيە بە بى بەرامبەر و بۇ ماۋەى (۲) كاتژمىر لە ھەفتەيەكدا بە زمانى دايك بخوئىندرى بە

مەرچى خۇي داواي ئەوۋە بىكات و بەخپوكارى قوتابى زىمانى داىكى جىاواز لە زىمانى كوردى ھەبىت و ژمارەي ئەو قوتابىانەي كە ئەيانەوئى بەو زىمانە بخوئىن لە (۱۰) قوتابى كەمتر نەبىت. ۳- ۋەزارەت ئەتوانئى بەپىيى ھوكمەكانى ئەو ياسايە باخچەي منالان و قوتابخانە و خوئىندىنگا و پەيمانگاي پەرورەدەيى ھوكومى بە زىمانى جىھانىيەكان بىكاتەوۋە لەگەل مسوگەر كوردنى خوئىندى زىمانى كوردى تىيىدا.

بەرپىز ھىمىن احمد حمە صالح / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

كى قسەي ھەيە؟ (كاك دىكتور محى الدين، كاك دىكتور اسماعيل، موژدە خان، كاك دىيارى، كاك مەم برھان، سەرچىنار خان، ھەلەز خان، بەدرىيە خان، كاك عبدالستار، كاك كاروان، كاك محمد سعدالدين، كاك جلال، خەدىجە خان، سوسن خان، كاك شىخ زاھىر، كاك زىدان، كاك ازاد، كاك ھىمداد، كاك رۇمىو، رۇبىنە خان، سارا خان، شادى خان، كاك راھى، كاك ھىكمەت)، فەرموو كاك محمد.

بەرپىز محمد سعدالدين انور:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

دەست خۇشى لە بەرپىز ۋەزىرى پەرورەدە ئەكەين، ئەو ماددانەي تايىبەتن بە پىكھاتەكان، ئىمەش ھەمان تىبىنىمان ھەبوو جىگىر كراو، دەست خۇشى بە تايىبەتنى خالى دوو كە لە ۋلاتە پىشكەوتوۋەكان ئەو جوۋرە ماددانە جىگىر ئەكەي، پىشنىار ئەكەم ئەوۋە ئىزافە بىكرى (ۋەزارەت ھەموو پىداۋىستىيەكانى فىركردن و زانستىيان بۇ دابىن بىكات)، لەبەر ئەوۋەي كىشە ھەبوو باس كرا، يان خالىكى تر بنووسرى پىكھاتەكان لە قوتابخانەكانى خۇيان جگە لەوانەكانى تر وانەي تايىبەت بە مېژوو و كەلتوورى خۇيان ھەبى، ئەو قوتابخانانە تاكە دەستكەوتى پىكەوۋە ژىبان و مافى پىكھاتەكانە، بۇيە داوا ئەكەين پالپشتىمان بىكرى.

بەرپىز ھىمىن احمد حمە صالح / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك ھىكمەت.

بەرپىز ھىكمەت محمد عبو زىد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرگەي دوو دىيارى كرىيە ھەر كەس بىيەويت ھەفتى دا (۲) سەعات بىزمانى خۇ بخوئىنئىن، پىم وايە (۲) سەعات كىمە، رۇژى (۱) سەعات بىتن، ھەفتى (۶) سەعات بىتن.

بەرپىز ھىمىن احمد حمە صالح / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو سەوسەن خان.

بەرپىز سوسن محمد مىرخان:

بەرگەي يەك و دوو پىم وايە ئەو دوو بەرگەيە بىكرىتە يەك، چونكە يەك بابەتن، چىرتىش بىكرى، بەرگەي سى، راستە وانەي كوردى ئەخوئىندىرئى لەو قوتابخانانە، بەلام گىرنگى بە زىمانى كوردى نادىرئى، لە ئايندە نەوۋەيەك ئەبى نەنووسىنى كوردى و نەخوئىندەنەوۋەي، پىيوستە ۋەزارەت فشار لەسەريان دروست بىكات گىرنگى زۇرتىر لەو قوتابخانانە بە زىمانى كوردى بىرئى، سوپاس.

بەرپز ھېمن احمد حمە صالح / جېگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك راھى.

بەرپز راھى رەبەر ابراھىم:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

دوا رستەى بىرگەى دوو ئاماژە دراوہ ئەبى (۱۰) قوتابى كەمتر نەبى، بۇ ئەوہى زمانى داىك بخوئىنى، ئەگەر كەمتر بى چارەسەر چىيە؟ ئەگەر چارەسەرى واىہ مافى ئەوہى ھەيە بچىتە قوتابخانەيەكى تر بخوئىنى، ئەبى لېرە ئاماژەى پى بىرى سۇپاس.

بەرپز ھېمن احمد حمە صالح / جېگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك عبدالستار.

بەرپز عبدالستار مجىد قادر:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

زمان ھۆكارىكە لە ھۆكارەكانى لىك تىگەيشتن، ھەر قەومىكىش زمانىكى خۇى ھەيە، مافى خۇيەتى بە زمانى خۇى قسە بىكات و بخوئىنى، بەلام دياردەبەك ھەيە سوسن خانىش وتى و پشتىگىرى ئەكەم، قوتابخانە حكومىيەكان باس نەكراوہ، نەوہيەك پىئەگەيەنى نازانى بە كوردى قسە بىكات، لە ھەندى مندال گويم لى بووہ گوتووويەتى گلاسەكە لەسەر تىشە، ھەمووى ئىنگىلىزىيە، كوردى نازانى قسە بىكات، بنووسرى خويئىدىن لە قوتابخانەى حكومى و ناحكومى، ئەگەر خالى يەكەم و دووہم دابىرئىن بە كورتى و بلىين (وئىپراى زمانى كوردى قوتابخانە و خويئىدىنگا حكومى و ناحكومىيەكان مافى خويئىدىنى زمانەكانى دىكە كە بە زمانى داىك قسە ئەكەن دەستەبەر ئەكات)، سۇپاس.

بەرپز ھېمن احمد حمە صالح / جېگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك كاروان.

بەرپز كاروان عبدالرحمن عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

دوو تىبىنىم ھەيە، لە ماددەكانى پىشوو ئاماژە كرا زمانى كوردى گىرنگە و پىويستە سەرەكى بىت لە خويئىدىنگاكان، درىغىتان نەكردووہ بەراستى، بۇ ھەر زمانىكى تىرىش ھەر راستە، بۇ توركمانى و سىرمانى و خەلكانى تىرىش، بۇيە پشتىوانى كاك حىكەت ئەكەم دوو پۇژ كەمە، شەش پۇژنا، زۇرە، بەلام دوو سەعات زىاتر بى، ئەگەر توركمانىك لە كۆمەلگايەكى كوردى گەورە بى، ئەگەر زمانى خۇى ھەر نەزانى حەقى خۇيەتى چەند سەعاتىك بخوئىنى، دوو، با ئەوہندە دژى زمانە بىيانىيەكانىش نەبىن، ئەوانىش گىرنگن، سى، پشتىوانى كاك راھى ئەكەم ئەگەر (۱۰) قوتابى كەمتر بى، پىم باشە ئەگەر يەك كەسىش بى مادام وجودى ھەيە مافى خۇيەتى بخوئىنى، ئەو (۱۰) كەس زۇرە بىرى لايىدەن باشە، سۇپاس.

بەرپز ھېمن احمد حمە صالح / جېگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك محى الدين.

بەرپز محى الدين حسن يوسف:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

باسى مەرچىك ئەكات ئەوھى ئەيەوئ بچىتتە خوئىندىنگايەكى حكومى زمانى دايكى جياواز بى، بەلام ھەندى كەس بە ئارەزووى خوئى ئەچىتتە قوتابخانەيەك كە زمانى دايكى كوردىيە و ئەچىت لە قوتابخانەيەكى عەرەبى يان توركمانى ئەخوئىنى، ئەو ئارەزووھ مافى ئەوھى نىيە بچىت ھەر قوتابخانەيەك بى بخوئىنى، ئەو مەرچە لابرى، بىرگەى سى، وەزارەت ئەتوانى ھەندى قوتابخانە و باخچەى ساوايانى بە زمانى بيانى بىكاتەوھ، بىرگەى دوو ئاماژە كراوھ زمانى كوردى فەرمىيە لە خوئىندىنگاكان، ئىستا زمانى كوردى واى لى ھاتووھ نەك لەسەر تابلوى شوئىنەكان، بەشېك لەوانەى لە زانكو و پەيمانگاكان وەرئەگىرئىن زمانى كوردى وەكو ماددەكانى بىركارى و كىمىيا ئازادە لەوھى بىخاتە سەر نمرەى خوئى يا نا، بەشېكە لە فەرامۆش كردنى زمانى كوردى، ھەموو نەتەوھەيەك شانازى بە زمانى خوئىان ئەكەن، پىشتىگىرى راپەكەى سەوسەن خان و مامۇستا عبدالستار ئەكەم، سوپاس.

بەرپز ھىمىن احمد حمە صالح / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو دكتور اسماعيل.

بەرپز اسماعيل على طه:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

قسەكانم كرا، پىشتىگىرىا كاك راھى و كاك كاروان گەزەنەيى دكەم، ژمارە بىتتە راگرتن، چىنگى ئىك بى يان دوو زمانى خو بزانى، پىشتەقانىا مامۇستا عبدالستارى دكەم، خالا سى بىژىتتە بزامانە جىھانىيەكان، ئەز بىژم قەيدەكى ھەبىتتە زمانە جىھانىيەكان زۆرن، بەس زمانە سەرەكى بىتتە، قەيد ھەبىتتە، ئەوھى مە پىويستى ھەى.

بەرپز ھىمىن احمد حمە صالح / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك ديارى.

بەرپز ديارى انور حمە رحيم:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بىرگەى يەك، پرسىيارم لە لىژنەى پەرورەدە و وەزىر، لە كۆتايى ئەللى ژمارەى قوتابىيان و خوئىندىكاران بۇ كردنەوھى ئەو جۆرە قوتابخانە گونجاو بى و زمانى كوردىش فەرمى بى، پرسىيار ئەوھە چ ستانداردىك ھەيە گونجاو بى؟ دوو، پىشتىوانى ئەو ھاوړپپيانە ئەكەم دوو كاتژمىر لە ھەفتەيەك بە زمانى دايك بخوئىنى، ئەللى لە (۱۰) قوتابى كەمتر نەبى، پرسىيار، رەنگە لە ھەندى ناوچە كۆمەللىك خوئىندىكار بى بەش بىن، پىم باشە با بە ئەلىكترۇنى بى و كەس بى بەش نەبىت ئەگەر يەك قوتابىش بى، ئىنجا (۴ يان ۶) كاتژمىر بى، بىرگەى سى، ئەللى لەگەل مسۆگەر كردنى خوئىندى زمانى كوردى، جەخت ئەكەمەوھ گىرنگى بدرى بە زمانى كوردى، پىشتىوانى قسەكەى كاك كاروان ئەكەم زمانى ئىنگلىزى باشە، بەلام با لە پىناوئى زمانى تر زمانى دايك بىر نەكرى، پىم باشە جەخت لەو بابەتە بىكرىتتەوھ، سوپاس.

بەرپىز ھىمىن احمد حمە صالح / جىڭرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو رۇبىنا خان.

بەرپىز رۇبىنە اومىلك عزيز:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرپىز ھىمىن احمد حمە صالح / جىڭرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك ھىمداد.

بەرپىز ھىمداد صباح بلال:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرپىز ھىمىن احمد حمە صالح / جىڭرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو سارا خان.

بەرپىز سارا دلشاد بكر:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرپىز ھىمىن احمد حمە صالح / جىڭرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك شىخ زاھىر.

بەرپىز زاھىر محمد على حسين:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرپىز ھىمىن احمد حمە صالح / جىڭرى سەرۆكى پەرلەمان:

(۱۰) قوتابی، پشتگیری ئەو ھاورپیانە ئەكەم ئەو ژمارەيە نەمینی، یەکی لە ئامانجەکانی ئەو یاسایە یەكسانییە لە نیوان قوتابیان، سێ، وەزارەت ئەتوانی بە پێی حوکمەکانی ئەو یاسایە باخچەي مندالان و قوتابخانە و خویندنگا و پەیمانگاکانی پەرەوهردهیی بە زمانی جیھانیەکان بکاتەوہ لەگەڵ مسۆگەر کردنی خویندنی زمانی کوردی. ئەو لەگەڵ مسۆگەر کردنە بە مەرجی خویندنی زمانی کوردی تییاندا، سوپاس.

بەرپز ھیمن احمد حمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو کاک جەلال.

بەرپز جلال محمد عبداللە:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

قسەکانم کرا، سەبارەت بە (۱۰) قوتابی ئەگەر لیکەوتەي جوگرافی ئەو ناوچەيە ئەخوای ئەگاتە (۱۰) قوتابی، کاتژمێرەكە ھەفتە شەش رۆژە بەلام با (۶) سەعات بێ، ئەوہی تر گوناحی وەزارەتی پەرەوهرده نییە، زۆربەي زۆری دایک و باوک شانازی ئەکات مندالیک ئینگلیزی بزانی بەس کوردی نەزانی، سوپاس.

بەرپز ھیمن احمد حمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو خەدیجە خان.

بەرپز خدیجە عمر طە:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەي (۳۵) بپرگەي یەك پیم وایە كە باسی بنەماکانی پەرەوهردهمان کرد لە ماددەي (۳ یان ۲) بوو، ئەو بپرگەيە ھاتووہ، ھەرچەند لێرە تەفسیل ترە، پێویستە لێرەش دووبارە ناوھینانی ئەو پیکھاتانە لەگەڵ یاسای ژمارە (۵) ی (۲۰۱۵) بگونجیندری، بپرگەي سێ، ئەگەر سیاغەكە بەو شیوہيە بێ باشترە (وەزارەت ئەتوانی بە پێی حوکمەکانی ئەو یاسایە باخچەي مندالان و قوتابخانە و خویندنگا و پەیمانگای پەرەوهردهیی حکومی بە زمانە جیھانیەکان بکاتەوہ بەمەرجی زمانی کوردی وەکو وانەيەکی سەرەکی بخویندری، ھاورام لەگەڵ ھاوپیشەکانم، پشتگیری کاک شیخ زاھیریش ئەكەم، جوړیک لە ئیلزامی زیاتری تیدابن، ئیھتیمام بە زمانی کوردی بدری، زۆرجار قوتابی زمانی کوردی زۆر لاوازە، سوپاس.

بەرپز ھیمن احمد حمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو شادی خان.

بەرپز شادی نوزاد وەھاب:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ھاورای ئەو بەرپزانەم باسی ژمارە ئەكەن ئەبێ ھەلگیري، یەکی لە مافەکانی مرۆف ئەوہيە بە زمانی دایک بخوینن، (۲) سەعاتیش كەمە بکریتە لای كەم (۴) کاتژمێر لە ھەفتەيەك، سوپاس.

بەرپز ھېمن احمد حمە صالح / جىڭرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو سەرچنار خان.

بەرپز سەرچنار احمد محمود:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرپگەى يەك، زمانى كوردى باس ئەكرى وەكو پېويست گرنكى پى نادرى، ئەتوانرى ئەوھى بۇ زياد بكرى له دېرى ئەخىرى بەرگەى يەك (ھاوكات زمانى كوردى له و ناوھندانە بخویندرىت و بابەتى سەرەكى خویندن بى، چونكە كە بوو بە بابەتى سەرەكى ھەم له ژمارەى حيسەكانى رۇژانە زياتر ئەبى، گرنكى مامۇستايانىش زياتر ئەبى، دوو، بەرگەى دوو ئەلى ئەگەر قوتابىيەكى بنەرەتى له ھەر قوتابىخانەيەكى حكومى بخوینى كە بە زمانى دايك نەبى مافى ھەيە بى بەرامبەر بۇ ماوھى (۲) كاتژمېر له ھەفتەيەك بە زمانى دايك بخوینى بە مەرچى خوئى داواى بكات، بە پېى ياسا ناتوانى، چونكە تەمەنى سنى قانونى نىيە، ئەبى له رېى بەخپوكار بى، بە مەرچى بەخپوكارى قوتابى داواى بكات، سوپاس.

بەرپز ھېمن احمد حمە صالح / جىڭرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرموو موژدە خان.

بەرپز مژدە محمود محمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتىوانى قسەكەى سەرچنار خان ئەكەم، خالى يەك باسى خویندن بە زمانى ئەوھ سريان و كلد و ئاشوور يەك زمانە، ئەلى ژمارەى قوتابى گونجاو بى بۇ كردنەوھى قوتابىخانەيەكى له و جوړە، تەحيدى نەكردووه، پېم وايە ئەو (۱۰) قوتابىيەى خوارەوھ رەبتى نىيە، دوو، پېم باشە دوو كاتژمېر بكرى بە و چوار و له ھەفتەيەك دوو جار بى، ئەلى خوئى داواى ئەوھ بكات بكرىتە بەخپوكار، سوپاس.

بەرپز ھېمن احمد حمە صالح / جىڭرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو بەدرىيە خان.

بەرپز بەدرىيە اسماعيل محمود:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرگەى يەك، پشتگىرى قسەكانى مامۇستا عبدالستار ئەكەم كە باسى خویندى زمانى كلدانى و سريانى و ئاشوورى، پېم باشە بكرى بە زمانى دايك، پرسىارم له لىژنە كە باس ئەكات له و جوړە گونجاو بى مەبەستى چىيە؟ پېويستە ديار بى، بەرگەى سى، پېم باشە بابەتى باخچەى منالان ھەر لادرى، باسى چەند ھەنگاوپك ئەكات بۇ باخچەى ساوايان فېرپوونى زمان، زۆربەى باخچەى مندالان ئەوانەى فېرئەكرىن كە راھىنان و جولەيە، پرؤگراميان نىيە، تاقى كردنەوھ ناكەن، پېم باشە مادام تاقى كردنەوھ ناكەن لادرى، سوپاس.

بەرپز ھېمىن احمد حمە صالح / جىڭرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك ئازاد.

بەرپز ازاد اكرام بهرام:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگىرى ئەو برادەرلەر ئەكەم كە گرنىگان دا بە زمانى دايك، پشتگىرى كاك محمد و كاك ھىمداد و رۇبىنە خان و سارا خان و كاك راھى و كاك كاروان و كاك جەلال، زمان بۇ پىكھاتەكان گرنىگە لە ھەرپم، ئەگەر زمان نەمىنى پىكھاتەكە و جودى نابى، گرنىگى دان بە مەكتەبى پىكھاتە گرنىگە، لە ھەموو مەنصەبەك گرنىگرە، ئەكىد ئەكەينە سەر مەكتەبى توركمان ئەگەر ھەموو مەنصەبەكان وەرگرنەو ھە لىمان بەس گرنىگى بە مەكتەبى توركمانى، بۇيە پىداويستى ناو مەكتەبى توركمانى كە مامۇستايە، لە ناو قوتابخانەكانى پىكھاتەكان فېربوونى زمانى دايك پۇلى تايبەت و پىويستى تايبەت و مامۇستاي تايبەت دابىن بكرى، سوپاس.

بەرپز ھېمىن احمد حمە صالح / جىڭرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك رۇمىو.

بەرپز رۇمىو حىزان نىسان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرگەي يەكەم، خويىندىن بە زمانى عەرەبى و سىربانى و توركمانى و ئاشوورى، پىم وايە تىكە لاوييەك ھەبە لە نىوانى زمان و نەتەو، ئەو كلد و ئاشوورە لا بېرى، چونكى باسى زمانە، لە ھەمان بەرگە ئەلنى بەو زمانە دابىن بكرى بە مەرچى بە خىوكارى قوتابى زمانى دايكى جياواز بى، ژمارەي قوتابيان گونجاو بى، پشتگىرى ئەو كەسانە ئەكەم وتيان ئەو گونجاو، چونكى تەھدىد نەكراو، ئەو نەمىنى، ھەقىكە ھەر تاكىك، بۇيە پىژەكە ديارى نەكرى، نە بەگونجاو و نە ژمارەي قوتابى، بەرگەي دوو، باسى دوو كاتزىمىر ئەكات و باسى دە قوتابى ئەكات، پىم وايە ئەگەر نەتەو ھەكان ھەقى خويىندىن بە زمانى خۇيان ھەبى ناكرى نىمچە پىگريانە ديارى بكرى، بەرپىزىك باسى ئەو ھەي كرد لە شوينى جوگرافى دابەش بوونى ئەو نەتەوانە مەرچ نىيە دوو قوتابىش لە شوينىك بى، بەلام ئەو ھەقى، ئەبى ھكومت ئەو ھەقى بەو خەلكە بدات، قسەي كۇتايىم، لە يەكى لە دانىشتنەكان باسەم كرد، داوا لە ھەزىر و ھەزارەتى پەرورەدە بكرى پىداچوونەو بكرى، لە ھىچ شوينىكى دونيا نەبوو مەنىك بەرپىسى پىرۇسەيەكى خويىندى نەتەو ھەبەك بەم بۇ (۳۰) سال و (۱۰) سالى تىرىش مەن بەم، پىم وايە كارەكتەرەكان خۇيان ھەندى جار كىشەن بۇ پىرۇسەكە، سوپاس.

بەرپز ھېمىن احمد حمە صالح / جىڭرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو دكتور زىدان.

بەرپز زىدان رشيد خان اودل:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

قسەكانم كرا، بەلام لە ھەرپمى كوردستان زمانى فەرمى كوردىيە ئىنجا زمانەكانى تر، لە خالى يەك بەداخو ھە لە دىرى ئەخىر نووسراو ھاوكات زمانى كوردىش ئەخويىندى، كەوايە بە

شيئويهكى پاشكو ئاماژهى پيكراره، ئه بى بليين سهرهراي خويندى زمانى كوردى خويندىن به زمانى عهره بى و توركمانى و سريانى كلد و ئاشوور و ئهرمه نى بو قوتابى ئه و پيكره اتانه له قوتابخانه كان ئه خويندى، ئه بى له سهره تاوه بى، دوو، پرسيار كرا له سهر ريژهى قوتابى، ئه گهر كردنه وهى پوله ئه وه شتيكى ئاساييه، ئه بى ريژه ته حديد بى، ئه گهر راهاتنه، ئه كرى ژماره ديارى نه كرى بلى ته نيا بو فيربوونه، سوپاس.

به ريز هيمن احمد حمه صالح / جيگرى سه روكى په رله مان:

فهرموو هه له ز خان.

به ريز هلز احمد محمد:

به ريز سه روكى په رله مان.

يه كه م و سييه م پشتگيريا سه وسه ن خان و ماموستا عبدالستار و دكتور محى الدين و سهرچنار خان دكه م، به س تيروانيه كا جودا هه بوو ل برگا دوويى هه ز دكه م جه نابى وه زيبرى يان هه تا سه روكتايا ليژنا روون كردنه كا بده تن، ئه وه به حسين وان قوتابيا دكه تن بنه رته بيه، قوناغا ئيكي، زمانه كى دخينن نه زمانى دايكه، دچنه قوتابخانه كا نموونه توركمانه دچته قوتابخانه كا كوردى دخونيت، قيرى مافى دايبى هه فتياهه دوو ده مژميرا زمانى خويبى دايبى دخونيتن، پرسيار ئه قه يه، كى دقئى زمانى دايبى نيشا ته له بهى داتن، ئايا ماموستايى ميلاكه، ئه گهر وايه هه مى دزانين ته سنيفه كا هه مى ماموستايى توركمانا زوربهى جارا دچيته قوتابخانى توركمان، ماموستايى مه سيحى دچته قوتابخانى خو، ئايا ته له به يه كى مه سيحى مه دره سه كا كوردى دخينيتن كى قى دهورى راييتن؟ كى دى زمانى وى دايبى نيشانداتن، ئه گهر وه كى خو ما پشتگيريا سهرچنار خان و موژده خانى كوى لقيرى قوتابى بخو بخو بازنى ئيكي تاييه تى ئيكي هه تا سيبى مه سه له هه تا خو نزانيتن، بيتقيا به خيوكارى قوتابى بريارى بداتن.

به ريز هيمن احمد حمه صالح / جيگرى سه روكى په رله مان:

فهرموو كاك مه م.

به ريز مم اسكندر مه م:

به ريز سه روكى په رله مان.

پشتگيرى بوچوونه كانى سهرچنار خان ئه كه م، ئه مه وى ماددهى (35) برگه ي لابرى و برگه ي دوو بكره ته برگه ي يه ك به و شيويه بى، له بهر ئه وهى برگه ي يه ك به شيويه كى كه ميك ده ستكاربه وه له برگه ي دوو ماددهى سى هاتووه، برگه ي دوو ئه بيته يه كه م، خويندىن به زمانى پيكره اته كان زامن كراوه و زمانى كورديش ئه خويندىن، ئه گهر قوتابيه كيش له قوناغى خويندىن بنه رته تى له قوتابخانه ي حكومى بخوينى تا كوئايى، له قوتابيه كيش قوناغى خويندىن بنه رته تى دابنرى، به و شيويه ليكبرى.

به ريز هيمن احمد حمه صالح / جيگرى سه روكى په رله مان:

ئو به ريزانه ي داوايان كرىبوو گفتوگو كوئايى پى هات، فهرموو به ريز وه زير روون كردنه وه.

بەرپز ئالان حەممە سەئىد صالح / ۋەزىرى پەرۋەردە:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو ماددەيە بە بۆچۈۋى ئىمە قابىلى كورت كىردنە ۋە نىيە، چۈنكى فەقەرەي يەكەم حەقى مۇتلەقى پىكھاتەكانە، مەنە نىيە، بىرۋا بوۋنە، تىرۋانىنى قىادەي كوردى لە سەرۆكايەتى ھەرپمە، بىرگەي يەكەم حەقىكە كە پىكھاتەكان ئەبى قوتابخانەي خۇيان ھەبى، تىبىنى ھەيە كە قوتابخانەيەكى لە ۋۇرە بە ژمارەي قوتابى گونجاۋ بى، ئەزانن ئىشكال ھەبوو كە عەدەد دىارى بىكەين بۇ كىردنە ۋەي قوتابخانە گىرەت دروست ئەكات، ئىستا بە گۈيرەي پەيرە ۋە ھىچ قوتابخانەيەك ناكىرئە ۋە ئەگەر (۱۵) قوتابى كە مەتر نەبى، ھى سالى (۲۰۰۹) يە، لەسەر بابەتى ژمارە كە كاك راھىش ۋتى (۱۰)، رەقەم دەستكارى نەكرى بۇ ئەۋەي ۋە زارەت تەحدىدى بىكات، فەرقى نىۋانى خالى يەك ۋ دوو، خالى يەك كىردنە ۋەي قوتابخانەيە بۇ پىكھاتەيەكى عەرەب ۋ توركىمان ۋ مەسىحى، ئەۋە تەسبىت ئەكرى، ئەۋەي دىكتور زىدان ۋتى ئەبى بلىپى سەرەپاي زمانى كوردى، نابى، لەبەر ئەۋەي قوتابخانەكە خۇى سىرپانىيە، بەلامزمانى كوردىش يەكەكە لە ماددەكان، ئەۋانەي بە زمانى ئىنگلىزى ئەخوئىنن زۇربەي دەرسەكان ئىنگلىزىيە، زمانى كوردىشى تىدايە، نابى زمانى كوردى بىخەيتە پىشەۋە، سەبارەت بەۋەي ئەكرى بە ئەلىكترۇنى بىخوئىنن، ئەكرى، قوتابخانەي ئەلىكترۇنىمان ھەيە، (۸۰۰۰) قىدىۋ تۇمار كراۋە، بادىنى ۋ سۇرانى، ۋانەكان لە پۇلى يەك تا دوانزە ھەيە، كىتەبەكان بە (پى دى ئىف) ھەيە، حەقى ئەۋەشمان ھەبى گەلەيەكى برايانە لە پىكھاتەكان بىكەين، زۇرمان ماندوۋ ئەبىن تا قەناعەت بە مامۇستا ۋ كەفائەتەكانىان بىكەين تا قىدىۋيەك تۇمار ئەكەن بۇ ۋانەيەكى ئەلىكترۇنى يان بۇ ئەۋە بابەتەنە، ئەگەر ھاۋكارى ئىمە بن باشتەرە، بابەتى ئەۋە خالە راست بىكرئە ۋە بە مەرجى خۇى داۋاي ئەۋە بىكات، بەخپىكارى قوتابى ئەبى داۋاي ئەۋە بىكات، دروستە، ئەۋە مندالە ئەھلىيەتى ئەۋەي نىيە، سوپاس.

بەرپز ھىمەن احمد حمە صالح / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموۋ ماددەي دواتر. فەرموۋ.

بەرپز مۇسلىم عبداللە رسول:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

تەۋەرى ھەشتەم:

قوتابىيان ۋ خوئىندكارانى خاۋەن پىداۋىستى تايەت:

ماددەي (۳۶):

۱- قوتابى ۋ خوئىندكارى خاۋەن پىداۋىستى تايەت كە لە چوارچىۋەي ياسايى تەمەنى خوئىندى دايە، مافى خوئىندىن ۋ دابىن كىردى ھەلى يەكسان ۋەرگىرتن ۋ بەردەۋام بوۋنى خوئىندىيان لە دامەزراۋەكان دا ھەيە بە رەچاۋ كىردى بىرگەي سىيەمى ماددەي (۳۹) ى ئەۋە ياسايە.

۲- پېويستە له هه موو قوناغه كاني خويندن گرنكى به قوتايان و خويندكارانى خاوهن پيداويستى تايبەت بدرى به پېي جياوازي توانست و ئاماده باشيان له گه ل دابين كردنى مامۇستايانى پەروەردەى تايبەت.

۳- ئەبى وەزارەت پېوهر و ھۆكار و كەل و پەلى تايبەت و شپوازي ھەلسەنگاندىن و تاقى كردنە ھەى گونجاو بۇ قوتابى و خويندكارانى خاوهن پيداويستى تايبەت دابين بكات.

۴- ئەركى وەزارەتە ناوهرۆكى پلانى فيركردن و پروگرامە كاني خويندن و بەلگە پەروەردەى پەيه كان بۇ ميلاكە كاني فيركردن و چالاكيە تايبەتە كان كە پەيوەستن بە كتيبە كاني خويندن گە شە پى بدات و بيانرە خسييت.

۵- ئەركى وەزارەتە كار بكات بۇ پتە وكردنى رۆلى ھۆشيارى كۆمەلگە و بەشدارى پى كردنى كەس و كارى قوتايبە كان و خويندكاران و ريكخراوہ كاني كۆمەلگەى مەدەنى.

۶- ئەركى دامەزراوہ كانە كار بكەن بۇ ئەوہى تەلارى قوتابخانە و خويندنگا و پەيمانگا پەروەردەى پەيه كانيان له گه ل پيداويستى كاني كە سانى خاوهن پيداويستى تايبەت بگونجىن و ژينگەى كە پەروەردەى و فيركارى گونجاويان بۇ دابين بكەن.

۷- ئەركى وەزارەتە ريروہى خويندنى جوراوجور و پيداويستى خويندنى پيشەى و تەكنيكي بوارە كاني ديكەى گونجاو له گه ل توانا كانيان بۇ قوتايان و خويندكارانى خاوهن پيداويستى تايبەت دابين بكات.

بەريز ھيمن احمد حمە صالح / جيگرى سەرۆكى پەرلەمان:

كى قسەى ھەيه ؟ (كە عبدالستار، شادى خان، رويك خان، كاك شاخەوان كاك بەلپن، كاك كاروان، كاك چيا، سەوسەن خان، دكتور ريبوار، شيرين امين، عثمان سيدەرى، شنو خان، كاك حاجى ھيرش، كاك بەلپن، ليزا خان، گوليزار خان، خەديجە خان، كاك شيخ زاھير، كاك دكتور اسماعيل، كاك سپان، بەدرىە خان، مامۇستا ابوبەكر، موژدە خان، ھەلەز خان، سەرچنار خان، كاك ديارى، كاك سەركو، كاك مەم برهان)، فەرموو كاك بەلپن.

بەريز بەلپن اسماعيل حاجى ابراهيم:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

برگە كاني ئەو ماددەىە تا رادەبەك بە باشى دارپژراوہ، ئەوہى تيبينيم من بوو ئيستا زوربەى خيزانى خويندكارانى خاوهن پيداويستى تايبەت ئەوانەى موەزەفن يا له وەزارەتى پەروەردە دەوام ئەكەن تووشى ئيشكاليەت ئەبن، ريوشويى ئەو قانونە ئەگەر له ماددە كاني دوايى ھەبى من ديقەتم بەرچاو نەكەوتبى بمبەخشن، چ حەقيك ئەدەى بە دايك و باوكى ئەو خويندكارەى خاوهن پيداويستى تايبەتن له مامەلە كردنيان ھەم له وەزيفە ھەم له شپوازي دەوام كردنى خويندكارە كانيان له قوتابخانە، سوپاس.

بەريز ھيمن احمد حمە صالح / جيگرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك شاخەوان.

بەرپز شاخوان رۇوف مصطفى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرگەى دوو، پېويستە لە ھەموو قۇناغەكانى خويندن گرنكى بە قوتابيان و خويندكارانى خاوەن پېداويستى تايبەت بدرئ، تا ئېرە تەواو، لە بەرپز وەزىر ئەپرسم لەسەر خزمەتگوزارى خويندنگاكان بۇ خاوەن پېداويستى تايبەت بەشى زۆرى خويندنگا كۆنەكان لەسەر ديزاين و تەصمىمى كۆنن كە ھىچ خزمەتگوزارى تېدا نىيە، ھەرچەند بەپېى تەصمىمى تازە كە خويندنگاكان دروست ئەكرين خزمەتگوزارى خاوەن پېداويستى تايبەت لە خويندنگاكان دروست كراو، بەلام بە ديزاينە كۆنەكە وەكو خۆيەتى، پېم باشە ئەو خويندنگاكانەى خويندكارى خاوەن پېداويستى تايبەت تېدايە وا بكەن ھەم بۇ دروست كردنى دەرختەى تازە كە پەيوەندى ھەيە بە رېگەى ھاتووچۆى خاوەن پېداويستى تايبەت بكرئ، سوپاس.

بەرپز ھېمن احمد حمە صالح / جېگرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەلاموو شىرىن خان.

بەرپز شىرىن امين عبدالعزىز:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگىرى راکەى كاك بەلېن ئەكەم، پرسىارىكم لە وەزىر، ئايا پەرورەدە و پرۆگرامى تايبەت بە خاوەن پېداويستى تايبەت دەستبەر ئەكرئ؟ چونكە جۆرى خاوەن پېداويستى تايبەت رەنگە جياواز بېت و بۇ ھەندىكىان گرفت دروست بئ لەو شىوازە، ھەندئ ھەن خاوەنى بەھرەيەكى جياوازن، تا چەند وەزارەت توانيوييەتى گرنكى بە بەھرەكانيان بەدات؟ سوپاس.

بەرپز ھېمن احمد حمە صالح / جېگرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو حاجى ھېرش.

بەرپز ھېرش حسن حمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پرسىارم لە وەزىر، ئايا ھىچ داتايەك ھەيە بتوانئ رىژەى قوتابيانى خاوەن پېداويستى تايبەت؟ بە نىسبەت ھۆشيار كردنەوہى قوتابيان و خويندكاران لە خويندنگاكان، پېويستە رېنمايى پېويست بدرئ بە خاوەن پېداويستى تايبەت، بۇ ئەوہى خويندكاران ھەلسوكەوتى تايبەت لەگەل ئەو خاوەن پېداويستى تايبەتەنە بكەن كە ھەست نەكەن بۇ خويندن گونجاو نين، سوپاس.

بەرپز ھېمن احمد حمە صالح / جېگرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو گوليزار خان.

بەرپز گلزار رشيد حاجى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پرسىارم لە وەزىر، خاوەن پېداويستى تايبەت پېناسە كراو، بەس زۆر وازىح نىيە، ھەيە مېشكى شەلەلى نوسفى ھەيە؟ پېويستى بە خويندنى بەتەنئ ھەيە، ئيوە وەكو وەزارەت چۆن چارەسەرتان كردووہ؟ سوپاس.

بەرپز ھېمن احمد حمە صالح / جېگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو شېخ زاھىر.

بەرپز زاھر محمد حسين:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

يەكەم، قوتابى و خویندكارى خاوەن پېداويستى تايبەت، لېرە خاوەن پېداويستى تايبەت بە گشتى ھاتووە، جياوازی نەكردووە لە نېوان جوړەكانيان، نموونە ھەيە ناپيناىە، شەلەل دەماغە، ئىفيلجە، چۆن جيا ئەكرېتەو، خالى تر، لە پېنجم، بەشدارى پى كردنى كەس و كارى خویندكار و قوتابيان، بكرېتە خاوەن پېداويستى تايبەت، ھەرچەند لەسەر خاوەن پېداويستى تايبەت، بەلام لە پرووى سياغە كردن ئەو بەشترە، پيم باشە خاليكى تريس زياد بكرى كە ھاوكارى كردنى كەس و كارى قوتابى خاوەن پېداويستى تايبەت ئەگەر فەرمانبەر بن لە دامودەزگاي حكومەت، سوپاس.

بەرپز ھېمن احمد حمە صالح / جېگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو سەوسەن خان.

بەرپز سوسن محمد ميرخان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

برگەى دوو پيم باشە بەو شىوازەى لى بكرى (پيوستە لە ھەموو قوناغەكانى خویندن گرنكى بە قوتابيان و خویندكارانى خاوەن پېداويستى تايبەت بدرى بە پى جياوازی ئاست و توانا و ئامادەبىيان لەگەل داين كردنى مامۆستاي تايبەت بە قوتابى خاوەن پېداويستى تايبەت)، لە برگەى چوار، ھىچ ئاماژە بە ناوى خاوەن پېداويستى تايبەت نەكردووە، بەلگە پەرودەبىيەكان چىيە؟ مەبەست پەرتوو كە پەرودەبىيەكانە؟ برگەى شەش، پيم باشە رستەى دووھم پيوستىيەكانى كەسانى بكرېتە پېداويستىيەكانى كەسانى خاوەن پېداويستى تايبەت، برگەى ھوت، پيم باشە بەو شىوھى لى بكرى (ئەركى وەزارەتە رپرەوى خویندننى جوړاوجوړ و پېداويستى خویندننى پيشەشى و تەكنىكى گونجاو داين بكات كە لەگەل بارودوڅى قوتابيانى خاوەن پېداويستى تايبەت بگونجى، سوپاس.

بەرپز ھېمن احمد حمە صالح / جېگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو دكتور رېبوار.

بەرپز د. رېبوار عبدالرحيم عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە مافەكانى قوتابى خاوەن پېداويستى تايبەت بەشيك لە مافەكانيان ئاماژەى پيكرارو ھەم لە ماددەى (۳۶ ، ۳۹)، بو ئەوھى تەفسىرى جياواز ھەلنەگرى ھەندى ئيتىفاقى دەولى ھەيە، مافەكانى سەقافى، ئيتىفاقى نيودەولەتى تايبەت ھەيە بە مافەكانى خاوەن پېداويستى تايبەت، ئەگەر بكرى ئاماژە بەو ئيتىفاقيانە بدرى، بو ئەوھى تەفسىرى جياواز ھەلنەگرى، نەلپن بەشيكى تپدايە، ھەميش قىەمى عالەمى ئەدات بە پرۆژەكە، سوپاس.

بەرپىز ھىمىن احمد حمە صالح / جىڭرى سەرۆكى پەرلەمان:
فەرموو كاك ئازاد.

بەرپىز ازاد اكرام بەھرام:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرپىز چوارەم، ئەللى ئەركى وەزارەتە پرۇگرام و چالاكى و مىلاك، بە نىسبەت بەرپىز پەرلەمان پەرلەمانى
گىشتى پەرلەمانى توركمانى و سىرمانى ھەيكەلى نىيە، ئەگەر نەبى ناتوانى، داواكارم لە وەزارەت
ھەيكەلىيەك بۇ پىكھاتەكان دابىرى، مەسەلەن پرۇگرام، چالاكى، نەوەك ھەر وا ئەمىنى، سوپاس.

بەرپىز ھىمىن احمد حمە صالح / جىڭرى سەرۆكى پەرلەمان:
فەرموو كاك ھىمداد.

بەرپىز ھىمداد صباح بلال:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

وەكو ئەندامى لىژنەى مافى مرۇف پىويستە ئىھتىمام بە خوئىندكارى خاوەن پىداوېستى بدەين،
بەلام خاوەن پىداوېستى تايبەت جياوازى نەكرايە، جوړيان ھەيە، خالى چوار، راي كاك ئازاد
ھەيە، مىلاك ھەيە، بەلام وەكو بەرپىز پەرلەمانى گىشتى بە وەكالت نىيە، پرسىارم لە وەزىر،
ھەيكەلى بەرپىز پەرلەمانى توركمانى كەى دائەنرى، خالى پىنج و شەش ئەركى وەزارەتە، وابزانم
پىويست بە و ھەموو ئەركە ناكات.

بەرپىز ھىمىن احمد حمە صالح / جىڭرى سەرۆكى پەرلەمان:
فەرموو مامۇستا ئەبوبەكر.

بەرپىز ابوبكر عمر عبداللە:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سى تىبىننېم ھەيە، يەك، پىشتىگىرى شىرىن خان ئەكەم كە پىويستە خاوەن پىداوېستى تايبەت
پرۇگرامى تايبەت بە خۇى ھەبى، چونكە تواناى فەھمى بۇ ماددەكان وەك كەسى ئاساىى نىيە،
دووم، ئەو دوو بىرگەى ماددەى چوارەم بەپىندىرپتە ئىرە، بۇ ئەوەى بىرئ بە يەك ماددە، سى،
پىويستە خاوەن پىداوېستى تايبەت بەدەر بى لە حوكمەكانى ماددەى (۱۰، ۱۴) ئەوەى پەيوەندى
بە دىارى كردنى تەمەنەو ھەيە، چونكە حالەتى تايبەتياى ھەيە، خالى پىنج نازانم چ پەيوەندى
بە خاوەن پىداوېستى تايبەت ھەيە، پىم وايە زيادەيە.

بەرپىز ھىمىن احمد حمە صالح / جىڭرى سەرۆكى پەرلەمان:
فەرموو كاك دىارى.

بەرپىز دىارى انور عبدالرحىم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە كۇتايى ئەللى بە رەچا و كردنى بىرگەى سىيەم لە ماددەى (۳۹) ئەو ياسايە، ئەگەر بچىن بۇ ئەو
ماددەيە لە بىرگەى سىيى ئەللى نابىن دامەزراو ھكومىيەكان جىگە لە قوتابخانە و خوئىندىنگا
تايبەتمەند و بەھەرەدارەكان، مەرجى پىشووختە و تاقى كردنەو ھەى دەرەكى بۇ وەرگرتنى

قوتابىن و خوڭندكار دابىن، جگه له مهرجهكانى تواناى زمانهوانى قوتابى و خوڭندكار و ئه و مهرجانى له و ياسايه رڭگه پڭدراوه، بهلام دڭينه برڭگه چوار ئه لى وهرگرتنى مندل و قوتابيان و خوڭندكارانى خاوهن پڭداويستى تاييهت به يهكى له و دوو ميكانيزمه بڭت، يهكه م و دووهم، واته ئه بڭ بلى به پڭى ماددهى (۳۹) برڭگه چوارهم نهك برڭگه سى، هيوادارم تهركيز بكن، ماددهى چوارهم په يوهسته به و بابته نهك برڭگه سى، يهكيكى تر، بهرڭز وهزير له خوڭندى خاوهن پڭداويستى تاييهت له ههرڭمى كوردستان يهكى له كيشهكان نابيستانه، تا ئيستا هيج قوتابخانه يهكى فڭربوونيان نبيه، ئه و رڭزه له گه ل به شيكيان قسه م كرد ئه يانوت تا ئيستا گه وره ترين كيشه پرڭسه ي خوڭندنه، پرسيار ئه وه يه چڭن جڭيان ئه كرڭته وه؟ و له ئه زموونى حكومهتى ههرڭم و وهزارهتى په روه رده له و (۳۰) ساله ئه گه ر نه توانراڭ وه كو پڭويست كه له و پرڭزه ياسايه باس كراوه ئايا دواى تڭپه راندنى ئه و پرڭزه ياسايه حكومهتى ههرڭم و وهزارهتى په روه رده ئه توانى ئه و خوڭندنه فه راهم بكات بڭ خاوهن پڭداويستى تاييهت؟ سو پاس.

به رڭز هڭمن احمد حمه صالح / جڭگى سه رڭكى په رله مان:

فه رموو كاك سڭيان.

به رڭز سڭيان سالم حسن:

به رڭز سه رڭكى په رله مان.

به گشتى ئه و مادده يه زڭر باشه بڭ خاوهن پڭداويستى تاييهت، دگوتنييت مه دگه ل رڭكخراوين تاييهت ب مافڭن خودان پڭتقى تاييهت گه له ك گازنده وى چه نديت كه ن، ل ماددهى (۵۴) دا ئماژه ب وى دا يه هه ر كه سه ك دوو ساله له قڭناغه كا خودا بمينيتن دڭيت بڭيته خوندا ئيقاران، ل خودان پڭتقى تاييهت ژبه ر كو حالته وى وان نابڭتن، داخاز دكه م ماديين تاييهت تاييهتمه نديه كا تاييهت بڭ وان تا دوو ساله ل قڭناغه كا بمينيتن نه چيته ئيقاران، چونكى زڭر به ها خوندنگه ها ئيقاران رهنگه دوريت مالڭت فان ئه قهش بڭ وان بارگرانيا زڭره.

به رڭز هڭمن احمد حمه صالح / جڭگى سه رڭكى په رله مان:

فه رموو مامڭستا عومه ر.

به رڭز عمر عبدالله فتاح:

به رڭز سه رڭكى په رله مان.

دهست خڭشى له لڭژنه و ئه و به رڭزانه ئه كه م كه ئه و مادده يان دارشتووه، ئيمه كڭشه مان زڭره له خوڭندن، بڭبه چه نده سه رنجڭك ئه خه مه روو هيودارم به بايه خه وه وه رڭبڭرن، يهك، به نڭسبهت ناوه كه بڭ ئه وهى روون تر بڭ خاوهن پڭداويستى تاييهت ناويكه ئه گه ر وشه ي كه مئه ندامى له گه ل بڭ، خڭيان رازين به و وشه يه، ياساى ژماره (۲۲) ي (۲۰۱۱) هه يه ئه و وشه يه هه يه، له گه ل كورته بالاش، داواى خڭيانه، له برڭگه سى، پڭوه ر و هڭكار و كه ل و په لى تاييهت له گه ل شڭوازى هه لسانگاندى و تاقى

کردنەو تىكەل كراو، جىيا بىكرىتەو زەرپوورە، چونكە پىداوويستى و كەل و پەل ، بۇ نموونە قوتابخانەكان رەمپايەك ھەبى، منالېك لەسەر عەرەبانەيەك بتوانى بچىتە ژوورەو، ئاودەستى تايبەتيان ھەبى، خالى تر، سەرەپاي ئەو خالانەي لەو ماددەيە ھەيە، بەلام بە ھۆي ئەو مەعاناتانەي ھەيە بۇيان زۆر زەرپوورە (۲) بىرگە زياد بىكرى بە پوونى مافى خويىندن بۇ منالانى خاوەن پىداوويستى تايبەت دەستەبەر بىكات، يەك نابى لەمپەر و كەمئەندامى جەستەيى بىكرىتە رېگىرى لەبەردەم كار ئاسانى كەمئەندام و خاوەن پىداوويستى تايبەت لە پۆلە ئاسايىبەكان، منال ھەيە ھەردوو دەست يان قاچى نيىە، نموونەيەك ھەبوو لە (۲۰۱۷) گەنجىك وەرگىرابوو لە زانكۆي چەرمۆ لە چەمچەمال ھەفتەي يەكەم خويىندكارە ھاوريكانى بە كۆل لە قاتى يەكەمەو ئەيانبرد بۇ قاتى ھەوتەم، پۆلەكەي لەوئ بوو، ئەگەر وشيارىەك ھەبى، ئەبى بيانەكە مەسەدى تىداپى، سوپاس.

بەريز ھيمن احمد حمە صالح / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك عبدالستار.

بەريز عبدالستار مجيد قادر:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

خاوەن پىداوويستى تايبەت ناويان بە خۇيان ھەيە، پىدويستيان بە ھاوكارى تايبەت ھەيە، كەمئەندام يان خاوەن پىداوويستى تايبەت مووچەيان ھەيە بە ياسا، (۱۵۰) ھەزار، زۆر كەمە، داوا كرا زياد بىكرى نەكرا، ئىستا سەبارەت بەوان ويىراي پشتىگىرىم بۇ مامۇستا عومەر و شيرين خان و مامۇستا ئەبو بەكر، خالى دووھم واى لى بىكەين، گىرنگى تايبەتيان پى بدەين، بلىين، پىدويستە لە ھەموو قۇناغەكانى خويىندن گىرنگى بە قوتاييان و خويىندكارانى خاوەن پىداوويستى تايبەت بدرى كە مانگانە لە (۵۰) ھەزار كەمتر نەبى ھاوكارى بىكرىن، سوپاس.

بەريز ھيمن احمد حمە صالح / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو شنۆ خان.

بەريز شنۆ اشقى عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

لە پووي شىكليىەو بەرگەي چوارەم و پىنجەم و شەشەم و ھەوتەم ئەركى وەزارەتە پىم باشە بىكرىتە يەك ماددە و چەند خالېك، لە پووي ناوەرپۆك بەرگەي دوو كە لە قۇناغەكانى خويىندن گىرنگى بە خاوەن پىداوويستى تايبەت بدرى بە دابىن كردنى مامۇستاي تايبەت، زۆر گىرنگە دابىن كردنى ھۆي گواستەو ھەبى خاوەن پىداوويستى تايبەت، بەرگەي شەش، ئەركى دامەزراوەكانە كار بىكەن بۇ ئەو ھەي تەلارى قوتابخانە بگونجىن لەگەل تواناي خاوەن پىداوويستى تايبەت، پىم باشە بىكرىتە ئەركى وەزارەت، لەبەر ئەو ھەي دامەزراوە ناتوان، تا ئىستا قوتابخانە ھەيە گلە، كابىنەيە، چۆن ئەگونجىندرى؟ ئەو ئەركە وەزارەت بىكات، سوپاس.

بەريز ھيمن احمد حمە صالح / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو شادى خان.

بەرپز شادى نوزاد وھاب:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگيريم بۇ وتەكانى كاك عومەر و ئەو بەرپزانەى وتەكانيان لەگەل وتەكانى كاك عومەر يەك ئەگریتەو، چەند تېيىنەكم ھەيە، يەك، بنەماى كارکردن لەگەل خاوەن پېداوويستى تايبەت لە ناو ئەو ياسايە لە ھەر شوينيك وشەى خاوەن پېداوويستى تايبەت ھاتووہ ناوئيشانى ياساى خاوەن پېداوويستى تايبەت و كەم ئەندامان و كورتە بالايان، بۇ جى بەجى کردنى ئەو بېرگانەى لە ياساكەى تر ھاتووہ كە ئەكەوئتە ئەستۆى وەزارەتى پەرورەدە، چونكە چەند بېرگەيەك ھەيە كە وەزارەتى پەرورەدە مولزەمە بە جى بەجى کردنى ئەو پېداوويستيانەى كە لەگەل خاوەن پېداوويستى تايبەت يەك ئەگریتەو، بنەماى كارکردن لەگەل خاوەن پېداوويستى تايبەت عەدەم تەمىزە، وەكو تاكپكى ئاساىى مامەلە لەگەل خاوەن پېداوويستى تايبەت بکەين بە دابىن کردنى پېداوويستىيەكانى لە خویندن، دوو، ئەو خالەى كاك شاخەوان ئاماژەى پېدا پشتگيرى ئەكەم، نەك تەنيا ئەو پېگايانەى ھاتووچۆ ئەبى بۇيان بکرى، شوينى دانىشتنيان لە پۆلەكان و شوينى ئاو خواردنەوھيان و ھاتووچۇيان لە کاتى تەعمير کردنەوہ و دامەزراندنى خویندنگەى تازە، خالى سى ھاتووہ وەزارەت ھۆكار و كەل و پەلى تايبەت و شيوازی ھەلسەنگاندىن ديارى ئەكات، ئەو ھۆكارە تايبەتەنەى ھەن بۇ نابىنايان ئامادەى ئەكەن؟ بۇ نابىستان زمانى ئاماژە ئامادە ئەكەن؟ يەكى لە ئىشكالەكان ئەو دوو خالەيە، بۇ خالى پېنجەم، زەرپورە فەقەرەيەك زياد بکرى، رېبەريەك بۇ مامۆستا و فەرمانبەرى قوتابخانەكان بۇ جى بەجى کردنى تەواوى ھۆشيارى كۆمەلگە و ھۆشيارى مامۆستا پېويستە وەزارەت رېبەرى ھەبى، سوپاس.

بەرپز ھېمن احمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو لېزا خان.

بەرپز لېزا فلك الدين صابر:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

لەگەل ئەوہى لە ماددەى (۳۷) باسى خویندنى ئەليكترونى ئەكات، بېرمان نەچى خېزان ھەيە بارى دارايى باش نيە منالەكەى بە كۆل ئەبا بۇ قوتابخانە، بۇيە پېم باشە لەو ماددەيە بېرگەيەكى تر زياد بکرى، خاص بۇ قوتابيانى خاوەن پېداوويستى تايبەت، بەو شيوہيە (ئەگەر پېويستى کرد ئەركى وەزارەتە مافى رېگەپېدانى خویندنى ئەليكترونى بداتە قوتابى و خویندكارى خاوەن پېداوويستى تايبەت بە پېى رېژەى پېداوويستىيەكەى، ئەوہ ھەم ئەو مشتووومرە كۆتايى دى كە ئەلى زۆربەى قوتابخانەكان بە گوڤرەى پېويست نيە بۇ خاوەن پېداوويستى تايبەت، ئەوہ ئاسانكارىيە ھەم بۇ وەزارەت لە رووى دارايىەوہ، ھەم ئاسانكارىيە بۇ خویندكار و خيزانەكەى، لە مالەوہ وانەى خۆى ئەخوینى، سوپاس.

بەرپز ھېمن احمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو خەديجە خان.

بەرپز خدیجه عمر طه:

بەرپز سەرۆکی پەرله مان.

ئەو ماددەیه زۆر گرنگە، ریک خو گونجانندنە لەگەڵ پیوهر و ستانداردی نیودەولەتی که هەن سەبارەت بە خاوەن پیداوایستی تاییبەت بۆ دابین کرنی ژینگەیه کی ئابووری و کۆمەلایەتی، تەنیا لە پرووی شکلی شتی باشی تیدایه، لە پرووی شکلی ئەتوانین پیداوونەوهی پی بکهین، لە برگی سئ ئەتوانین بەو شیوه پی (ئەرکی وهزارهته ئەوانه ی خواره وه ئەنجام بدات)، برگی سئ بیته خالی یهك، دابین کردنی تا کۆتایی خاوەن پیداوایستی تاییبەت، دابین بکات نەمینی، برگی چوار بیته خالی دوو بەو شیوهیه (گەشە پیدانی ناوهرۆکی پیدانی فیرکردن تا ئەگاتە کتیبه کانی خویندن، برگی حەوت بیته خالی سئ، لە جیاتی ئەرکی وهزارهت دابین کردنی رپرەوی خویندن تا خاوەن پیداوایستی تاییبەت، برگی پینجه میش بیته خالی چوارەم، برگی شه شه م بیته خالی پینجه م، بەو شیوهیه گونجاو تر ئەب.

بەرپز هیمن احمد حمه صالح / جیگری سەرۆکی پەرله مان:

فهرموو كاك چيا.

بەرپز چیا حمید شریف:

بەرپز سەرۆکی پەرله مان.

دوو تییینی هه بوو، یهك، پی باش بوو خاوەن پیداوایستی تاییبەت هاتبا شەرح کرنی، چ کهسانی خاوەن پیداوایستی تاییبەت، بۆ نموونه ئۆتیزم، ئایا بەشەك وان چ نەوعی نەخۆشیه، ئەف ماددا پیچه کی تیکرار و دووبارە تیدایه، پی باشە شنۆ خانیش ئیشارەت پیدایه، ماددا ئیکی و ماددا سیی بیته دەمج کرن، چونکی نەفسی مەفهومە، ماددا شەشی کو باسی تەلاری قوتابخانی دکەت تشتیت پیویست بۆ بیته کرنی، ل ماددا سیی عەینەن تشت گونجانندی خوینکارا، نەفسی مەفهومیه، بیته یهك ماددا، پشتگیری مامۆستا ئەبو بەکر هەلەدنی دکەم، ماددا پینجی هیچ پەیهوندی فی ماددی نینه، پی باشە ئەف ماددا بیته لادان، چونکی گشتییه، ماددا این بەری فی وازحی بەحس کریه، ئەف ماددا پیویست نییه بۆ خاوەن پیداوایستی تاییبەت.

بەرپز هیمن احمد حمه صالح / جیگری سەرۆکی پەرله مان:

فهرموو كاك سهركو.

بەرپز سەرکو آزاد حسین:

بەرپز سەرۆکی پەرله مان.

بە هەمان شیوهی كاك دیاری که باسی ئەوه ئەکات بە پەچاو کردنی برگی سیی ماددە (۳۹) ی ئەو یاسایه برگی چوارەمە نەك سئ، پرسیارم لە وهزیر ئەوهیه ئەگەر ئەو هەموو باباتە ی لەسەر خاوەن پیداوایستی ئەکرئ، بەداخه وه لە پرووی واقیعیه وه هیچ شتی نەکراوه، رپرەوی چوونه ژووره وهشیان نییه، ئەبی لە دروست کردنی خویندنگاوه ئەبی دەست پی بکهین، ئەگەر بکرئ برگیهك زیاد بکرئ که لەگەڵ پیداوایستی و کەل و پەل باسی چۆنییهتی دابین کردنی ژیانیان، ئەزانن ئیستا قوتابخانە ههیه (۸۰) خویندکاری ههیه له جهمه لونه، ئەو قوتابخانە ی لە گوند و

قەزا و ناحیەکانە لە کابینەییە زۆربەیان، سیستەمی سویدی بەلام سۆمالی، یان وەکو خۆی جی
بەجی بکری یان بەس کۆمەلێک وشەییە و جی بەجی ناکری، سوپاس.

بەرپز هیمن احمد حمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو سەرچنار خان.

بەرپز سەرچنار احمد محمود:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

برگەیی یەكەم پشٹیوانی قسەکانی مامۆستا ئەبوبەکر ئەكەم، ئەو برگەییە ئەبێ بە شیوہییەك بێ
كە تەمەن رێگر نەبێ، راستە باسی برگەیی سێ كراو، بەس ئیستیسنائیكی دروست كرددوو هەر
رێگری دروست ئەكات، پیم وایە ماددە (۳۹) و (۳۶) تێكە لاویەك كراپە، برگەکانی
كە مكرابووایە، بەلام ئەمەوئ بلیم قوتابی خاوەن پیداوێستی تاییەت جاری وا هەییە لە
مەداریسێ تەئەیلە، تەمەنەكەیی رێگری بۆ دروست ئەكات وەكو منالیكی ئاسایی ناتوانی درپژە بە
خویندن بدات، یان وەرگرتنی بۆ بکری لە خویندنگاگان، ئەبێ ئەو تەمەنە زەمەنییە نەبێ بە
رپگر، برگەیی دوو باس لە مامۆستا ئەكات كە مامۆستای پەرورەدەیی تاییەت، نموونەییەكی
واقیعی بێنێنەو لە قوتابخانەییەك بۆ نموونە (۱۰) قوتابی هەمووی خاوەن پیداوێستی تاییەت
بێ ئایا (۱۰) مامۆستا هەییە؟ ژمارەیی مامۆستا لەگەل ژمارەیی قوتابی خاوەن پیداوێستی تاییەت
رەچاو نەكراو، میکانیزمی دانانی مامۆستا دیاری نەكراو، ئایا بە پێی پۆلە یان ژمارە یان
قۆناغ؟ برگەیی چوار، مەنەجی قوتابی ئاسایی ئەبێ جیاواز بێ لەگەل خاوەن پیداوێستی
تاییەت، راستە لە ماددە (۳۹) باس كراو، بەلام دیسان ئیستیسنا كراو، ئەو ماددانەیی باس
ئەكری وانەیی زانست و كۆمەلایەتی بۆ منالیكی ئاسایی نییە، ئەبێ جیاوازی هەبێ، سوپاس.

بەرپز هیمن احمد حمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو كاك مەم.

بەرپز مەم برهان محمد قانع:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەمەوئ تەوزیحێك بدەم، كاتی ئەلێین ئەبێ كورت بكریتەو مەبەست لێدان نییە لە پێكها تەییەك
نە لە توێژێك، بەلكو خزمەتی یاساكە ئەكەین و بەقەدەر شەش ئەو نەدەیی دەستووری ئەمريكا
ئەبێ، (۱۸۰) ماددە جی بەجی كردنی قورس ئەبێ، بە نیسبەت برگەکانی، ئەو ئەخەمە بەردەم
لێژنە و وەزیری پەرورەدە، برگەکانی (۳، ۴، ۵، ۷) چ حیکمەتی تیدایە لێرە و بۆ لە ئەركی وەزارەت
نەبێ، زۆر لە ماددەکان پێویستە وەزارەت وا بکات، لە باپێك لە ئەركەکانی وەزارەت كە جیگەیی
كراو تەو بە لێرەش جیگە بكریتەو، بۆ نموونە لە برگەیی دوو ئەلێ پێویستە واتە پێویستە و
ئەكری پێویستیش نەبێ، ئیلزامی نییە، سێیەم ئەلێ دەبیت، ئەویش بەكار نیت، وەزارەت ئەمە
ئەكات، لە برگەیی پێنج ئەگەر گواسترایەو بۆ ئەو شوینە و دەنگی هێنا دیسان ئەركی وەزارەتە،
ئیختیارییە، ئەبێ بلی وەزارەت ئەو و ئەو جی بەجی ئەكات،

بەرپز هیمن احمد حمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو روپاك خان، لێرە نییە، فەرموو مامۆستا عمر.

بەرپز عمر عبدالله فتاح:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ھاتمە سەر ئەوھى (۳) بىرگە زىاد بىكەين، پىشتىوانى لە ھۆل دروست ئەبى، بىرگە يەك زىاد بىكرى (نابى لەمپەرى كەمئەندامى جەستەبى، باسى دوو شت ئەكەم، منالېك كەمئەندامى جەستەبى، دەستى نىيە، يان قاچى نىيە، ئەمە نابى بىيىتە پاساوى رېگىرى كىردن بە پوونىش بنووسرى، ئەزموونم ھەيە بەداخەو بە ھۆى نەبوونى ھۆشيارىبەو ھەندى لە ستافە ئىدارىبەكان ئەو رېگىرىيە ئەكەن، بىرگە يەك زىاد بىكرى بۇ ئەوانەى كىشەى عەقلى و دەروونى و ژىرى توانايان ھەيە، ئەو ئەگەر راپورتى پزىشكى سەلماندى تواناى فېرېبوونى ھەيە ئەوانىش ئەبى لە پۆلى ئاساييا بىن، رېژەيەك ئۆتيزم يا داون يا ژىرى ھەيە، ئەوانە راپورتى پزىشكى ئەتوانى يەكلایى بىكاتەو بە زۆر كات بە ھۆى رىژەيەكى شەلەل دەماغ منال بى بەش ئەكرى، بە ھۆى رېژەى كەم بىنن بى بەش ئەكرى، خويندكارانى نابىست تا ئىستا لە سىستەمى پەرودەدە وەكو بنەما وەرناگىرى، تا پۆلى (۹)ى بنەپەتى لە وەزارەتى كاروبارى كۆمەلایەتى دەرەفەتەيان پى ئەدرى، لېرە پىم باشە بىرگە يەك زىاد بىكرى (ئەركى وەزارەتە دەرەفەتى خويندىن بۇ قوتابيان و خويندكارانى نا بىست لە قۇناغەكانى ئامادەبى و ئامادەبى پىشەبى و پەيمانگا پەرودەدەبىيەكان برەخسىنى، منالېكى نا بىست ئەتوانى فېرى دارتاشى و كۆمپىوتەر بى، ھەولېك ھەيە لە سلىمانى و ھەولېر كە لە فېرېبوونى كۆمپىوتەر ئەخوين سەلماندووشيانە كە كە سەركەوتوون، خالى تر، لە ھەر بەرپو بەرپا يەتیبەكى گشتى ھۆبەيەكى تايبەت بە پاراستنى مافى كەمئەندام بىكرىتەو بە بۇ ئەوھى كاروبارە ئىدارىبەكان ئەو ھۆبەيە سەرپەرشتى بىكات، ئەو سى بىرگە يەك زىاد ئەكەم بە پوونى لە بىرگەكانى تر بە عام ھاتووە، خالى پىنج باسى ھۆشيارى ئەكات بەداخەو كۆمەلگەى ئېمە ئەو ئاستە بالايەى ھۆشيارى بەرامبەر كەمئەندام نىيە.....

بەرپز ھىمىن احمد حمە صالح / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك عوسمان.

بەرپز عثمان كرېم سوارە:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پىشتىوانى قسەكانى كاك عومەر و شىخو خان و لېزا خانىش، بۇ بىرگەى دوو پىم باشە مامۆستاي توپزەرى كۆمەلایەتى بۇ ئىزافە بىكرى، وسائىلى گواستەوھشى بۇ زىاد بىكرى لەبەر ئەوھى بەشىكىان بارى داراييان لەوانەيە باش نەبى، سوپاس.

بەرپز ھىمىن احمد حمە صالح / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك كاروان.

بەرپز كاروان عبدالرحمن عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

دەست خۆشى لە ستافى وەزارەت ئەكەم، ئەو بابەتە زۆر گرنگە، ھەرچەند لە ماوہكانى رابردوو لە (۲۰۲۲/۴/۲) پىرۆژە ياسايەكمان تەقدىمى سەرۆكايەتى كردوو لەسەر ئۆتيزم، ھىوادارم وەزارەت رەزامەندى دەربرېت، تووشبووانى ئۆتيزم بابەتېكى گرنگە بەداخەو چارەسەرى وەكو

پېويست نېيە، ئەو بابەتە ئەكرى دەولەمەندتر بكرى بە چەند سەرنجىك، نموونە، ھەقالان باسيان كرد پشتگيريان ئەكەم، بابەتە ديزانى قوتابخانەكان، يەكپەكە لە كېشە گەورەكانى خاوەن پېداويستى تايبەت و ئۆتيزميش، بۇ مندالانى ئېستا لە خویندنگاكان، ئەك ديزاينى خویندنگاكان بەلكو خویندنگاكانيش، ئەو خواردنانەى كە لەويش ھەن، پېم باشە چەند بېرگەيەك ئيزافە بكرى، يەكەم بە بېرگەى ھەشت (ئەركى وەزارەتە رېگرى لە ھەر جياكارىيەكى پەروەردەيى بەرامبەر مندالانى خاوەن پېداويستى تايبەت و ئۆتيزم بكات لە ناوەندەكانى خویندن)، دوو (ھەر جياكارىيەكى دەروونى و جەستەيى بەرامبەر ئەو قوتابيانە لە بېرگەى ھەشتى ئەو ياسايە ھاتووہ دەقنوووس كراوہ بە سزايەك سزا ئەدرى كە ديارى ئەكرى، دە، ديزاين كردنەوہى قوتابخانە و خویندنگاكان بە جۆرېك لەگەل ھەلومەرجى جەستەيى خاوەن پېداويستى تايبەت و ئۆتيزم بگونجى، واتە ھەلگرى ئۆتيزم و خاوەن پېداويستى تايبەت، ئەو سى بېرگەيە ئەگەر قابىلى ئيزافە كردنە باش ئەبى، ھەرچەند لە ماددەى (۳۹) ئاماژەى پى كراوہ، پشتيوانى قسەكانى مامۇستا ئەبو بەكر ئەكەم فەرمووى لە ئەحكامەكانى ماددەى (۱۰ و ۱۴) مندالانى خاوەن پېداويستى تايبەت لە مەرجەكانى وەرگرتن لەو حوكمە بەدەر ئەكرىن، بە تايبەت مەرجى تەمەن، ھەر وا قسەكانى مامۇستا عومەر و برادەرانيش.

بەريز ھيمن احمد حمە صالح/ جيگرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو دكتور اسماعيل.

بەريز اسماعيل على طه:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

پى باش بوو ئەف ماددا چوبا شونا (۳۹) ھى و ئەويش ھاتبا قېرى دا رېزبەنديا دروست با، چونكو (۳۹) ھى بەحسى وەرگرتنا قوتابيا دكاتن، ئەقە بەحسى قوتابىيت تايبەتە دكەت، مەعنا وى قوتابى تايبەت چوبا پشت قى ماددى دا رېزبەندى باشتر لېھيتن، پشتگيري مامۇستا ئەبو بەكر دكەم و كاك كاروان و مامۇستا عمرى و كاك سپانيش كو رينماييت بۇ قوتابى دى و جودا بۇ وان ھەبن، ئەز پى باشە كو بۇ وەرگرتنا قان قوتابيا مە دوو تەمەنى ھەى، تەمەنى زەمەنى و تەمەنى عەقلى، تەمەنى عەقلى بېتن نە زەمەنى، يەعنى (۶۰) ساللە ھيشتان تەمەنى عەقلى شيانە، تيبينيا دى، مەنھەجى وان فەرق بېتن دگەل مەنھەجى وى دى، خوشكا سەرچار گوتى پېشتقانيا وى دكەم، ئاخير تيبينيا من ئەقەيە، بۇ وان رينمايىي تايبەت ھەبېتن چونكى وان بېتقى تايبەتن.

بەريز ھيمن احمد حمە صالح/ جيگرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو مژدە خان.

بەريز مژدە محمود محمد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

پېم باشە لە بېرگەى يەكەم مەرجى تەمەن بۇ وان جيا بېت و تەمە پېوەر نەبېت، ھەيە تەمەنى (۱۰) ساللە و ژيرى دواكەتووہ، بېرگەى سى و چوارى ماددەى (۳۹) ى بۇ زياد بكرى، خالى چوار ئەلى ئەركى وەزارەتە ناوەرۆكى لايەنى پرۆگرام تا ئەخير، پېم باشە لەبەر ئەوہى بابەتەكە

خاوهن پېداويستی تايپه ته به هه ماهه نگی له گه ل و ه زاره تی کار و کاروباری کۆمه لایه تی هه بیته،
ئهو بابته تانه ی که نموونه زانست و کۆمه لایه تی بو ئه وان قورسه، مه فروزه جیاکاری هه بیته،
ئه گه ر له مه کته بی تايپه تی بی هیچ له وانیه مه نهه جی تايپه تی خویان هه بی، به لام له
خویندنگای گشته بی زانست و کۆمه لایه تی بو ئه وان قورسه، خالی شهش ئه لی ته لار، ته لار
نه گونجاوه، ته لار نییه له کوردستان، بو شتیکی گه وره یه، کاک سه رکۆ وتی زۆریک له
خویندنگا کان له جه مه لۆن و کابینه ن، پرسیارم له وه زیر، ئایا ئه و خویندنگایانه ی ریپره و شوینی
توالیت و ئاو خوار دنه وه، له هه موو مه کته به کان ئه توانن؟ پشتیوانی قسه کانی کاک عبدالستار و
کاک عومەر و کاک ئه بو به کر و سه رچنار خان و کاک به لاین و دکتۆر اسماعیل ئه که م، شتیکی تر،
مه سره فی خاوهن پېداويستی تايپه تی قورسه، راسته (۱۵۰) هه زاریان هه یه، بو یه پی م باشه
وه زاره تی په روه رده بو ئه وان بودجه یه کی تايپه تی هه بی، سوپاس.

به ریژ هیمن احمد حمه صالح / جیگری سه رۆکی په رله مان:

فه رموو هه له ز خان.

به ریژ هلز احمد محمد:

به ریژ سه رۆکی په رله مان.

هه ر که سه کی گرنگی بیداته خاوهن پېداقیه ن تايپه تی ده ست خۆشی لی دکه م، چونکا ماددا (۳۹)
په یوه ندی هه ی ب وه رگرتنا مندالان و خویندنگاران ئه ز پېشنیار دکه م بیته شونا ماددی (۳۶)،
ماددا (۳۶) بیته (۳۷)، چونکی لیویرادا مه رجی هاتیبه ده ست نیشان کرنی، به رهندی پیش و
پاشی بیته کرنی، سه باره ت به برگا ئیکی پشتگیریان وان به ریژیت دکه م ته مه نیت وان نه بیته
ریگر، چونکی مه ئیشکالیت وان هه ی بتایبه تیا بچنه سه نته ریت ته ئه یلی کو ماوه یه کی درپژ
پیتقی، برگا دوو پشتگیریان سه رچنار خان دکه م، قیری راسته مامۆستایی تايپه تی دیته دانان، لی
مه عیار نه هاتیبه دانان ئایا ژماره قوتایییا چهنه بیتن، چ قوناغی بیتن، بو نموونه ل دهۆکی
قوتابخانه کا شهش پۆلی قوتابییت جودا جودایت تیدا هه ی، ئیک مامۆستایی په روه ردا تايپه تی
سه رپه رشتیا وان دکه تن، چاوا (۶) سالی و (۱۰) سالی هه مان ته عامول دگه ل بیته کرنی، برهندی
پیتقی پلاننه هه بی، پرسیار وه زیری په روه ردی، ته داخوله ک هه ی ناقبه ینا کاری وه زاره تا کار و
کاروبارین کۆمه لایه تی و وه زاره تا په روه ردی سه رقی بابته تی هه نی، پار مه داخازا هه ر دوو
ریقه به ریا گشته کرن هاتنا ده ف مه، نوکه بیژم مه که سه ک هه ی نابیستا، وان په یمانگا هیوا هه ی،
نوکه میلاکی وه زاره تا په روه ردییه، وه ک سه رپه رشتی کرن یا کیبه؟ تابعی وه زاره تا کار و کاروبارا
کۆمه لایه تیا، ئایا بو ئه ف جودا کرنی هه ی؟ که سانی تايپه تمه ند ل وه زاره تا کار و کاروباری
کۆمه لایه تی دبیژن شۆلمی تنی ته ئه ییل کرنه

به ریژ هیمن احمد حمه صالح / جیگری سه رۆکی په رله مان:

فه رموو به دریه خان.

بەرپز بدريه اسماعيل محمود:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگيرى شيرين ئەمين و دكتور اسماعيل و مامۇستا ئەبوبەكر و كاك كاروان و كاك سيپان و موژدە خان و گوليزار خان و كە باسى نيسبەى كرد، ئەبى ديارى بكرى، شىخ زاهير ئەبى گرنگى به به خپوكەرى خاوهن پيداويستى تايبەت بدرى، مامۇستا عبدالستار و كاك سەركۆ باسى خزمەت گوزارى كرد بۇ خاوهن پيداويستى تايبەت، پشتگيرى كۆى قسەكانى مامۇستا عمر و مامۇستا هەلەز كە باسى گۆرانكارى ماددەكانى كرد، پشتگيرى شنۆ خان و ليزاخانىش ئەكەم، شادى خان و سەرچنار خانىش باسى ديارى كردنى مامۇستاي كرد، سەبارەت برپگەى يەكەم كە باسى قوتابى خاوهن پيداويستى تايبەت له چوارچپوهى تەمەنى ياسايى و دابىن كردنى هەلى يەكسان و دادپەرورى بۇ زياد بكرى، سەبارەت به ناوەندى خویندن كە داتا هەيه سەبارەت به خاوهن پيداويستى تايبەت پشتگيرى سەرچنار خان ئەكەم بۇ كەمى مامۇستا، زياد له (۹۰۰۰) قوتابى خاوهن پيداويستى تايبەت هەيه كە زۆرىك مەحروميش هەيه له خویندن، سەبارەت به ناوئيشان كە ئەلى قوتابى و خویندكارى خاوهن پيداويستى تايبەت منيش ئەليم خاوهن پيداويستى سى جۆرن، كەمئەندام و خاوهن پيداويستى تايبەت و كورته بالان، خالى پينچ، ئەركى وهزارەته كار بكات بۇ هۆشيارى كۆمەلگە و بەشدارى كردنى كەس و كارى قوتابيان و خویندكاران و رېكخراوهكانى كۆمەلگەى مەدەنى و مامۇستايانى ئاينيش زياد بكرى.

بەرپز هېمن احمد حمە صالح/ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

ئىستا دەرفەت ئەدەينه بەرپز وهزير فرموو.

بەرپز ئالان حمە سعید صالح/ وهزيرى پەرورده:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو بابەته تازەيه بۇ خاوهن پيداويستى تايبەت، تا دوو سال له وهو پيش وهگرنتى مندالى خاوهن پيداويستى تايبەت له چوارچپوهى سياسەتى عەزل كردن بوو ئەك تىكەل كردن، هەنگاويكى تازەيه وهزارەت بهو شپوازي بويرانه كردوويهتى، ئيوەش ئەبى تەحامولمان بکەن، له سەرەتاي پرۆسەكەين، هەندى قسە هەيه دروست نييه، زۆربەى قوتابخانەكان كابينەن، وا نييه، (۱۳۰) قوتابخانەى كابينە هەيه له (۶۸۱۵) قوتابخانە، ئەبى به لوغەى ئەرقام قسە بکەين، پيش راپەرين (۷۲۵) قوتابخانە هەبوو، ئەو حكومهته دروستى كردوو، كەمە؟ بەلى، بەس ئەوه نييه هيج نەكرابى، تەلاريش هەيه، سى مليار دیناريشى تىچوو، كۆمەلگەى پەروردهى هەيه شەش مليار دینارى تىچوو، حكومت به دريژايى سالانى رابردوو و ئىستاش كارى كردوو ئەشيكات، ژمارەى قوتابخانەكانيش (۷۵۰) قوتابخانە نەبوو، بەلام ئەو تەلارانه پيشتر دروست كراون بىر لهو بابەته كراوه؟ نا، بەلام ئىمكانىيەت هەيه ورده ورده ئەو بابەته بخەينه سەر رېرەوى خۆى، دەستمان بردوو بۇ پرۆسەيهكى تازە، بۇ زانيارى ئەو پرۆژە ياسايە موتابقه به هەموو مەعايره نيودهولەتتیهكان هەردوو عەهدى دەولى (۱۹۶۶) و ئيتيفاقیهى جنيف و پاراستنى مافى مندال و جەمعیهى عامه و يونسكو، هەمووى دیراسه كراوه، بەلام دەستمان

کردووه به کاریک نوڤستانیشمان ئەبئ، پښتر مندالی خاوهن پښداویستی تایبەت ئەبوايه جیا بکړیتهوه، ئەمسال دەستمان پښ کردووه.

ئەمه به شیکي کهلتووره، ههتاكو مامۆستایهك ئەو شته قبول بکات، ئەبئ مندالی خاوهن پښداویستی تایبەت له گهه مندالی ئاسایی تیکهه بکړئ، جیا کردنهوه بۆخوی توندوتیژییه، مندالی مامۆستا و مندالی ترهرقیان ههیه؟ به پښی یاسای کاروباری کۆمه لایهتی ههركه سیکه فه رمانبهری دهولەت بئ ئەگه مندالی خاوهن پښداویستی تایبەتی هه بئ ئەتوانئ ئیجازه ی چاودپری کۆمه لایهتی وهگرئ، فهرق ههیه له نیوان حهقی تهعلیم و ریعایه، مامۆستا ئەگه مندالی خاوهن پښداویستی تایبەتی هه بئ له مالهوه مووچهشی بۆ سهرف ئەکړئ، چۆن بتوانین پرۆگرامی جیا دابنښین.

به شیوهی گشتی پرۆگرامی جیا دانانرښ، به لام مامۆستای پهروهردی تایبەت ئەوانه ی ئیستا دەستمان پښکردووه له قوتابخانه ی تایبەت ئەوان شارهزان که چۆن له ناو پۆل هاوکاری ئەو مامۆستایانه بن که وانه ی ئاسایی ئەلینهوه، تهسنیفاتی جۆراوجۆری ههیه، به پښی تهشخیصاتی توبی فه رعی لئ ئەبیتهوه، باس کردنی له پرۆژه یاسا باش نییه، نابیستا سه ر به وهزاره تی کاروباری کۆمه لایه تین، له وئ تاقی کردنهوه ئەدەن، به لام پۆلی (۱۲) ئاماده ییان لای ئیمه یه، له (۷۵%) ماده دیان بۆ داخله، بابه تی بیرکاری ئیعفا کراون، له بابه تی زانست و ره سمی بایلۆجی ئیعفا کراون، له فه قه ریه ك دواتر خویندنی ئەلیکترۆنی به گشتی باس کراوه، له سه ر قسه کانی کاک عومه ریش، ته عریفمان کردووه که قوتابی خاوهن پښداویستی تایبەت چییه؟ له ماده یه ك هه یه، ئەوانن گه رتی جهسته یی و ناجهسته ییان هه یه، ئەوه نییه به پوونی بنووسری، ئەوانه ی گه رتی جهسته یی و ناجهسته یی، خاله کانی تر له کۆتایی ماده دی (۳۹) هه یه، ئەوه ی دیکه نابیستا و وهزاره تی کاروباری کۆمه لایه تی، هه ر پرۆسه یه کی خویندن ئەگه ر وهزاره تی مه عنی رازییه بیخاته سه ر وهزاره تی پهروهردی ئەوه ی هه له ز خانیش باسی کرد لای ئیمه ئاساییه، به لام ئەبئ ئەوان بیکه ن، سوپاس.

به رپز هیمن احمد حمه صالح / جیگری سه رۆکی په رله مان:

فه رموو سه رۆکی لیژنه.

به رپز عبدالسلام عبدالله حسن.

به رپز سه رۆکی په رله مان.

پیم وابئ به رپز وهزیری پهروهردی وهلامی زۆربه ی پرسیاره کانی دایهوه، ته نیا تیبینی که هی زۆربه تان بوو، له سه ر ماده دی (۳۶) و (۳۹) بپگه ی (۳، ۴) تیبینیه کان جیی خۆیه تی، له ئەسلی پرۆژه یاساکه له ماده دی (۴۰، ۴۱) هاتبوو، به لام دوا ی راستاندنی یاسایی کرا گۆرانکاری کرا، ده مچی هه ندئ ماده کراو و ئەوتیبینیه له شوینئ خۆیه تی و ئینشالله چاره سه ر ئەبئ، سوپاس.

به رپز هیمن احمد حمه صالح / جیگری سه رۆکی په رله مان:

فه رموو دکتوره گه لاویژ.

بەرپز گلاویژ عبید عثمان:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

دەست خۆشی لە ھاوڕێیان ئەکەم بە تیبینیەکان و پشتگیریان ئەکەم، ئەوەی گرنگە خالی (۵) لە ماددە (۳۶) ئەلین لادری، بەلام پیم باشە بمینى، بەلام ئەوەی بۆ زیاد بکری (ئەركى وهزارهته کار بکات بۆ پتەو کردنی رۆلی ھۆشیاری کۆمەلگا و بەشداری پێ کردنی کەس و کاری قوتابیان و خۆبندکاران و ریکخراوەکانی کۆمەلگەى مەدەنى بۆ چۆنیەتى مامەلە کردن لەگەڵ قوتابیان و خۆبندکارانی خاوەن پێداویستی تاییەت)، بڕگەیهکی تریش زیاد بکری (پێویستە ھەر قوتابخانەیهک قوتابی یان خۆبندکاری خاوەن پێداویستی تاییەتى ھەبێ لای کەم مامۆستایەکی دەرچووی بەشی پەروردەى تاییەتى کۆلیژی پەروردەى لێ بێت.

بەرپز ھێمن احمد حمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو ماددەى دواتر.

بەرپز عبدالسلام عبدالله حسن:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

تەوهرى نۆیەم: خۆبندنى ئەلیکترۆنى:

ماددە (۳۷): وەزارەت لە کاتی پێویست لە ھەر قونغاغیکی خۆبند دابیت مافی رینگەپیدانی بە خۆبندنى ئەلیکترۆنى و ئونلاين و ئاویتە بە ھەموو جۆرەکانییەو ھەبێ.

بەرپز ھێمن احمد حمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

کى قسەى ھەبێ؟ (کاک کاو، دکتۆر اسماعیل، بەدریە خان، کاک نزار، کاک دکتۆر زیدان، کاک حکمت، کاک چیا، دکتۆر رېبوار، مەلا ویسی، شیرین یونس، شیرین امین، کاک مسلم، دکتۆرە شایان، دکتۆر محی الدین)، فەرموو دکتۆرە شایان.

بەرپز شایان کاکە صالح محمد:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ھەرچەند وەزیر لێرە نییە، لە ماددە (۳۶) ھەندى پوون کردنەو ھى دا، تیبینی من لەسەر ئەو ھەبێ، ھەندى منداڵ ھەبێ کە نەخۆش ئەبن بۆ نموونە نەخۆشییەکانى شىرپەنجە یان تووشى پووداوى ھاتوچۆ ئەبن، شوینیکی ئەشكى پێویستە لە مال بن، بەلام ھەمووکات بە نەخۆشى سەرف نابى، رەنگە لێرە وەزارەت ئەگەر بتوانى شوینی ئەو ھەبکاتەو ئەو ماو ھى لە مال ھەن تاقەتیا ھەبە بخوینى خۆبندنى ئونلاينیا بۆ بەردەست بکات، رەنگە ھەر سى مانگ نەخۆش نەبى، ئەو پێشنياره ئەگەر پەسند بوو لە کۆتاییەکەى ئەو ھى بۆ زیاد بکری چ بۆ تاکی بن یان بۆ یەك قونغا، تیبینیەکیش بۆ سەرۆکی لێژنەى پەروردە وتى راستاندنى بۆ کراو ھەب لایەن لێژنەى یاساییەو، بەلام دوینی کاک بزار وتى ھەر لە راپۆرتەکەش ئاماژەیان بەو داو ھەب لایەن لێژنەى یاسایی راپۆرتى لێژنەى پەسندە، سوپاس.

بەرپز ھېمىن احمد حمە صالح / جېڭرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك مسلم.

بەرپز مسلم عبدالله رسول:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو بابەتە راستە بە دوو دېر باس كراو، بەلام قسەى زياتر ھەلگىرى، چونكە لە پېش ھاتى ئەوا رەنگە بە گەورەتر دووبارە بېتەو، دوو خالەم ھەپە ئەگەر زىاد بىرى، يەك، ئەركى وەزارەتە بە ھەماھەنگى لەگەل وەزارەتە پەيوەندىدارەكان كار ئاسانى بكات بۇ فەراھەم كىردى ھۆپەكانى ئىنتەرنېت و بەرپوۋەچوونى پىرۆسەپەكى تەندروست لەسەر جەم پەروەردەكان لە ناو پەروەردەى قەزا و ناحىە سنوورىيەكانىش، چونكە كېشەپەكى زۇر ھەبوو لە سەردەمى كۆرۇنا بە تايبەتر لە ناوچە سنوورىيەكان كېشەى ئىنتەرنېت كە كارىگەرى خراپى خستە سەر خويىندىن، خالى تر، دانانى پەيرەو يان پلانېكى گونجاو لەلايەن وەزارەت بۇ كىردنەو ھى خولى تايبەت لەو بوارە بۇ مامۇستايان بۇ شىۋازى پەخش كىردن و تۆمار كىردى وانەكان، لە سەردەمى كۆرۇنا مامۇستايان ئەزموونىكى واپان نەبوو بۇ تۆمار كىردى وانەكان و دابىرانى قوتابى لەگەل مامۇستا، پەروەردە ئەبى پەيرەويكى ھەبى، سوپاس.

بەرپز ھېمىن احمد حمە صالح / جېڭرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك نزار.

بەرپز نزار ملا عبدالغفار:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە وەزارەت لە كاتى پىپويست لە ھەر قۇناغىكى خويىندىن مافى رېگە پىدانى بە خويىندى ئەلىكترونى و ئۇنلاين بە ھەموو جۇرەكانى داو، مەبەست چىپە، پىت وائىيە رەھەندى دارايى ئەبى؟ وەزارەتى پەروەردە بىرى كىردۇتەو رەھەندى دارايى نابى، دوو، سەبارەت بە ئۇنلاين پىتان واپە لە وەزارەتى خويىندى بالاسەركەوتوو بوو تا وەزارەتى پەروەردەش بىر لەو بەكاتەو؟ سوپاس.

بەرپز ھېمىن احمد حمە صالح / جېڭرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك چىيا.

بەرپز چىيا حمىد شىرىف:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پىشتەقانىا كاك موسىلمى دكەم، وەزارەت لە كاتى پىپويست و لە قەيرانەكان و تىكچوونى كەش و ھەوا بۇ ماوہىپەكى دىرپۇز لە ھەر قۇناغەكى، ئەف بابەتى وەكو بابەتى كۆرۇناپا ھەر حالەتەكى ناكاو بېتە زېدە كىرن، سوپاس.

بەرپز ھېمىن احمد حمە صالح / جېڭرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو دكتور رېبوار.

بەرپز رېبوار عبدالرحيم عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو بابەتتە ۋەكۆ ھالەتتىكى كرۇنا ھاتتۇتە پېشەۋە، بۇيە ھاتتۇۋە ئەلنى لە كاتى پېئويست، پېم باشە بكرىتتە لە ھەلومەرج ۋ كاتى پېئويست، چونكە ئەۋە بۇ ھەلومەرجى تايپەتە، ئاماژە بەۋەش بكرى دۋاى ئەۋ ھالەتتە خويىندن ئاسايى بكرىتتەۋە، سوپاس.

بەرپز ھېمىن احمد حمە صالح/ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو دكتور زىدان.

بەرپز زىدان رشيد خان اول:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

لېرە كۆمەلېك پرسىيار دروست ئەبى، ئەبى سەيرى پېكھاتەى خۇمان بىكەين لە رەۋشى پەرۋەردە، ئەگەر بۇ دۇخى نەخۋازراۋ بى ئەگەرى ھەيە ھەموو سالىك دۇخى نەخۋازراۋ ھەبى، خوانەخواستە ئەگەر دويىنى درۇنى دوژمن چەند قوتابخانەيەكى تىرى كىرەبۋايە ئامانچ پىرۇسەى خويىندن چەند رۇژى ئەۋەستا، يان لە كاتى نەخۋازراۋى ۋەكۆ كرۇنا، بوونى وشەى ئەلېكترۇنى لەگەلم ئەتۋانين مەنھەج لە سايىتى ۋەزارەت يان لە شوينىكى ديارى كراۋ مەنھەج بە گشتى دابنېن، بەلام خويىندى ئۇنلاين ۋ ئاويىتە لە ھەرىمى كوردستان ۋ پەرۋەردە ئىمکان نيپە بىكەين، چۇن ئەتۋانين لە ياسا جىيى بىكەينەۋە، ئەگەر سەيرى دۇخى كرۇنا بىكەين لە زانكۆكانى ھەرىم نەيانتۋانى بە ئۇنلاين سەركەۋتۋو بن كە ئىمکانىيەتى زۇرشىيان بەردەستە ۋ ژمارەى زانكۆكانىش زۇر كەمە بەرامبەر قوتابخانە، چۇن ئەتۋانى لە پەرۋەردە، ئەگەر بەراۋرد بە ۋلاتانى ئەۋروپا نا دەۋرووبەرى عىراق بۇ نموونە ئوردن كە يەكەم ۋلاتە لە ئاستى خويىندن لە ۋلاتانى ەرەبى، نەيتۋانى سەركەۋتۋو بى، ئىمکانىيە بىدایەكانى ئىمە لە ھالەتى نەخۋازراۋ كە زۇر ئەگەر ھەيە بەيانى بىتتە پېش، وشەى ئۇنلاين ئەركى قورس ئەخاتە سەر ۋەزارەت، وشەى ئەلېكترۇنى باشتەرۋە ئەتۋاننى ھالەتى خۇى پى بەرپى بىكات، سوپاس.

بەرپز ھېمىن احمد حمە صالح/ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كا مەلا ۋەبىسى.

بەرپز ۋەبىسى سەيد ۋەبىسى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەۋ ماددەيە گىرنگە، ئەزموونى رابردوۋ كاتى كۇرۇنا ئەۋ گىرقتە ھەبوۋ، پىشتىگىرى قسەكانى كاك موسلىم ۋ كاك چىا ئەكەم، پېشنىيار ئەكەم لە دارشتنى ۋەزارەت لە كاتى پېئويست ۋ يان رووداۋى سىروشتى لە ھەر قۇناغىكى خويىندن مافى رېگە پىدان لە خويىندى ئەلېكترۇنى ۋ ئۇنلاين ۋ ئاويىتە ھەيە، رووداۋى سىروشتى ئىزافە بكرى، سوپاس.

بەرپز ھېمىن احمد حمە صالح/ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەدرىيە خان، فەرموو دكتور اسماعيل.

بەرپز اسماعیل علی طه:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەز دېنم پەيشا نەچارى بەرى پېويست بەيت، چونكى دەبېتە زەرپورەت، پېويست يەنى ئىحتيات، مەتائىيە، بس بېژىت وەزارەت لە كاتى نەچارى يەنى وەكو زروفىت كرۇنايى پەنايەت باتە بەر خویندى، پشتگىريا مامۇستا مسولم و كاك چيا دكەم، سوپاس.

بەرپز ھېمن احمد حمە صالح / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو دكتور محى الدين.

بەرپز محى الدين حسن يوسف:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

وېراي پشتگىريم بۇ كاك موسليم و دكتور رېبوار و دكتور اسماعيل، ئەو بابەتە لە زۆر بېرگە و ماددەكان ئامازە بە دەسەلات كە وەزارەت وا ئەكات، پېم وابى بەشى لەو دەسەلاتانە لە ناو خویندى ئەليكترونى و ماددەكانى تىرىش باس كرايە، بچىتە ژېر بابى دەسەلاتى وەزارەتى پەرورەدە، ئەك لە خویندى ئەليكترونى رېگا بە وەزارەت بدرى، لە زۆر ماددە باسى كردنەوى خویندىنگاى تايبەت و ئەھلى، بەشېكە لە دەسەلاتى وەزارەت، سوپاس.

بەرپز ھېمن احمد حمە صالح / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك كاوه.

بەرپز كاوه عبدالقادر حسن:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ھاورام لەگەل كاك موسليم لەسەر ماددەى (۳۷)، لەگەل ئەوھم خویندى ئەليكترونى و ئۇنلاين و ئاويتەش ھەبى لەگەل ئەو ماددەيە، لەگەل پېشكەوتنى كۆمەلگە پېويستمان بە گۆرانكارى ھەيە، رەنگە لە قۇناغى داھاتوو خویندى ئۇنلاين و ئەليكترونى بېتە مەنھەج، زەرپورە ئەو ماددەيە ھەبى بەلام بە كۆمەلنى وردەكارىيەو، بۇ نموونە لېرە ئەلنى وەزارەت لە كاتى پېويست لە ھەر قۇناغىكى خویندىن مافى ھەيە.

بەلام ئەبى مۇستەلزەماتىش دابىن بكات، پېشتر كېشە ئەو بوو لە سەردەمى كرۇنا بە ھوى خراپى ھىلى ئىنتەرنېت سەركەوتوو نەبووين، ئىنجا خویندى ئەليكترونى لە ئىستاش بوونى پېويستە، ئىستا خویندىنگا ئەھليەكان سەرەپاي ئەو وانانەى لە پۆل ئەلېنەو لە ھەمان كات وانەكانىش لە يوتوب و مەوقەى خۇشيان ھەيە، بۇ نموونە ئەگەر رووداويك بېتە پېشەو خویندىكارىك ناتوانى چەندىن رۆژ بچىتە قوتابخانە، ئايا دابىرى لە خویندىن؟ كۆمەلنى قوناغمان بىنيو، دوومانگ دابراوہ ئەو سألەى فەوتاوہ، ئەكرى لە رېگەى ئۇنلاين يان ئەليكترونى، دوينى بەرپز وەزىر باسى كرد لە ئىستا سيستەمى وەزارەتى پەرورەدە بەرەو ئەليكترونى ئەچى، ئەكرى سوود لەو بېرگەيەش ببىنرى، سوپاس.

بەرپز ھېمن احمد حمە صالح / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو شىرىن خان.

بەرپز شيرين يونس عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

قسەكانم كرا لەلايەن كاك موسليم و كاك چيا و دكتورە شايان، پشتگيريان ئەكەم، سوپاس.

بەرپز هيمن احمد حمە صالح / جيگري سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو شيرين خان.

بەرپز شيرين امين عبدالعزيز:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

قسەكانى من كرا، پشتگيري قسەكانى دكتورە شايان كاك موسليم و دكتور ريبوار و دكتور

اسماعيل دكەم، سوپاس.

بەرپز هيمن احمد حمە صالح / جيگري سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك حكمت.

بەرپز حكمت على طه:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگيري كاك كاوه ئەكەم، ئەقەر ولاتى مە پيشبكه قى، ولاتى پيشكهفتى دونيايى شيوهى

ئۆنلاين بەردەوامە، نە بۆ كاتەكى پيوست، بەر هندی داوا دكەم قى رەنگى بېتە نقيسينى ماددى

(۳۷)، دواى خویندى سەرەتايى مافى رېگەپيدان بە هەموو جۆرەكانى ئەليكترونى و ئۆنلاين

ئەدات، سوپاس.

بەرپز هيمن احمد حمە صالح / جيگري سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو شادى خان.

بەرپز شادى نوزاد وەهاب:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پوون كردنەوهم پيوستە لەسەر دەستەواژەى لە كاتى پيوست، ئەو ئەگەپەنى خویندى

ئۆنلاين لە هەموو كات دەرفەت هەپە كەسانىك لېى سوودمەند بن، چونكە رەوئەندەكان و گوندە

دوورودەستەكان هەپە، رەنگە لە گوندىك يەك قوتابى هەپى، لەو حالەتە سوودى ئەپى، يان ئەو

كەسانەى دەستيان لە قوتابخانەكان ناگات، ئەگەر لە كاتى پيوست ماناى ئەوئەپى باشە،

سوپاس.

بەرپز هيمن احمد حمە صالح / جيگري سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو بەرپز وەزير.

بەرپز ئالان حەمە سعید صالح / وەزيرى پەرورەدە:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگيري قسەكانى كاك كاوه ئەكەم، ئەو بەرپزانەش كە پشتگيري كاك كاوهيان كرد، ئەمەوئى بە

گشتى پوون كردنەوہ بەدم، تەكنەلۆژيا لە هەموو بوارەكان سوودى لى وەرگيراوہ، لە بواری

سوودى پەرورەدە سوودى لى وەرئەگيرى، پرسيارىكى گرنگە، دوو، لە كابىنەى نۆپەم بوونىيەتى

تەكنەلۇژيا كە ھاتىن سفر بوو، تۋانىوومانە لە ماۋەى يەك مانگ قوتابخانەى ئەلكتىرۇنى دروست بىكەين، زىاتر لە ھەشت ھەزار قىدىۋ بە شەو و پۇژ تۆمار بىكەين لە بابەتەكانى خويىندىن، بۇ خويىندى تۈركمانى و سىرمانى و شىۋەزارى كرمانجى و سۇرانى و عەرەبى، ئەۋەى كاك كاۋە باسى كرد ئەگەر قوتابىكە ئىمكانىيەتى نەبوو ئەتۋانى سوۋدى لى ۋەرگىرى، (۱۵) پۇژ بە ھۆكارىك لە خويىندىن داپرا سوۋدى لى ۋەرگىرى، لە لەندەن لەگەل كۆمپانىيەى مايكروئۇسۇفت و مودىرى (شرق الاوسط) تۋانىوومانە يەك مىليۇن و پىنج سەد ھەزار ئەكانت بۇ مامۇستا و قوتابىانى ئىمە دەسەبەر بىكەين كە لەگەل پلات فۇرمى قوتابخانەى ئىمە رەبتمان كر دوۋە، واتە پلات فۇرمى قوتابخانەى ئەلكتىرۇنى ھەم وانەكانى بە تۆمار كراۋى تىدايە، ھەم پىدى ئىفى كىبەكانى خويىندى تىدايە، ھەم ئەكانتى شەرىكەى مايكروئۇسۇفتى تىدايە كە پاكىجى فول ئىجوگەيشنە ئەتۋانى بەكارى بىنى، ھەر پاكىجىك مانگانە نرخی دوو دۇلارە ئەگەر يەكى بىەۋى بىكرى، بەلام ئەۋەى ئىمە بەدەستمان ھىناۋە باۋى نىكى (۴۵) مىليۇن دۇلارە بۇيان فرى كر دوۋىن، ئىمە لە رىگەى ئەو پلاتفۇرمانە خۇمانەۋەى تۋانىوومانە نەك بۇ خزمەتى قوتابىانى كوردستان، بۇ ئەوانەشى لە دەرەۋەى كوردستان لە (۳/۶) كۇرسى زمانمان بۇ (۱۰۹) مندال كر دوۋتەۋە كە لە ۋلاتە جىاۋازەكان لە تاراۋگە ئەخويىن، ئىستاش ئىعلانى كۇرسى دوۋەم كراۋە، بۇ ھەموكاتى زەرۋورە، نموۋنە، دويىنى باۋكىك تەلەفۇنى كر دوۋە وتى مندالەكەم شەلەلى ھەيە ناتوانم بىبەمە قوتابخانە، داۋا ئەكەم رىگە بدەن خويىندى ئەلكتىرۇنى بخويىنى، (۲) سال يەكەم بوۋە بە خويىندى ئەلكتىرۇنى، بەس تاقى كردنەۋەكانى لە قوتابخانەيە، پىم واپە ئەبى پىشتىگىرى ئەو ماددەيە بىكەين، سوپاس.

بەرىز ھىمن احمد حمە صالح / جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان:

بەرىزان پوون كردنەۋەيەك بۇ دانىشتەكانى پەرلەمان، لەبەر ئەۋەى ئەو پىرۋژە ياسايە كۆمەلپك ماددەى زۇرە، ئەمىرۋ كۇتايى بە جەلسەكە ئەھىنىن، پۇژى يەك شەمە جەلسەيە، پۇژى دوو شەمە نابى، سى شەم تا پىنج شەم جەلسەيە، بەو شىۋەيە كۇتايى پى ئەھىنىن.

د. رىۋاز فائق حسين
سەرۋكى پەرلەمانى
كوردستان - عىراق

ھىمن ھەورامى
جىگىرى سەرۋكى پەرلەمانى
كوردستان - عىراق

منى نبى قھوچى
سكىرتىرى پەرلەمانى
كوردستان - عىراق

پەرلەمانى كوردستان - عىراق

پرۇتوكۆلى دانىشتىنى ژمارە (۷)ى

يەك شەممە رېكەوتى ۲۰۲۲/۱۰/۲

خولى پىنجه مى ھەلبىژاردن

پروتۆكۆلى دانىشتىنى ژماره (۷)

يەك شەممە رېڭكە وتى ۲۰۲۲/۱۰/۲

كاتژمىر (۱۰) ى بەيانى رۆژى يەك شەممە رېڭكە وتى (۲۰۲۲/۱۰/۲) پەرلەمانى كوردستان - عىراق بە سەرۆكايەتى د. رېواز فائق حسين سەرۆكى پەرلەمان و، بە ئامادەبوونى بەرپىز ھېمىن ھەورامى جىڭرى سەرۆك و، بەرپىز منى نبى قھوجى سكرتېرى پەرلەمان، دانىشتىنى ژماره (۷) ى ئاسايى خولى پېنجه مى سالى (۲۰۲۲) ى خۆى بەست.

بەرنامەى كار:

بەپىى حوكمى ماددەى (۵) برگەى (۱) لە ماددەى (۱۶) و برگەى (۳) لە ماددەى (۱۸) و برگەكانى (۱) و ۲ و ۳ و ۴ و ۵) لە ماددەى (۲۰)، ماددەكانى (۴۷ و ۴۸) برگەى (۱) لە ماددەى (۵۲) و ماددەكانى (۵۴) و ۵۵ و ۵۶ و ۵۷) لە پەيرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمان برپارى دا بەرنامەى كارى دانىشتىنى ژماره (۷) ى ئاسايى خولى پايىزەى سالى چوارەم لە خولى پېنجه مى ھەلبۇاردنى پەرلەمان لە كاتژمىر (۱۰) ى بەيانى رۆژى يەك شەممە رېڭكە وتى (۲۰۲۲/۱۰/۲) بەم شېوھەى بېت:

بەردەوام بوون لەسەر خويىندەنەوى دووھم بۇ پروژە ياساى پەرورەدە و فېركارى لە ھەرىمى كوردستان بە پىى حوكمى ماددەكانى (۸۷ و ۸۸ و ۸۹ و ۹۷) لە پەيرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان.

بەرپىز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەناوى خواى بەخشندەو مېھرەبان.

بەناوى گەلى كوردستان، دانىشتىنى ژماره (۷) ى ئاسايى، خولى پايىزە، سالى چوارەم، لە خولى پېنجه مى ھەلبۇاردنى پەرلەمانى كوردستان دەست پى ئەكەين، سەرەتاش بەناوى پەرلەمانى كوردستانەو ھاوخەمى قولى خۆمان بۇ كەسوكارى ئەو پېنچ پېشمەرگەيەى كە دوپىنى لەرپىگەى گەرانەوھەيان لە ئەركى فەرمى شەھىد بوون رانەگەيەنين، ھاوبەشى خەميانين، داواكارين لەخواى گەرە ئارامى و سەبوورى بە كەسوكارىان بېخشى پېشمەرگەكانيش بخاتە بەر پەحمەت و بەزەيى خۆى و بە بەھەشتى بەرين شاديان بكات بۇ روحى پاكى ئەوان و ھەموو قوربانيانى رېڭاكانى ھاتووچۆ و پووداۋەكانى ھاتووچۆ، فەرموون دەقىقەيەك بەبى دەنگى رانەوھەستين، بەلى داوا لەبەرپىز سكرتېرى پەرلەمان ئەكەم بەرنامەى كارى ئەم كۆبوونەوھەى و پوختەى كۆنووسى كۆبوونەوھەى پېشوو ناوى ئامادەنەبووان بخويىتتەوھە، فەرموو.

بەرپز منى نبى قهوهچى / سكرتيرى پەرلەمان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرنامەى كار:

بەيپىى حوكمى ماددەى (۵) برگەى (۱) لە ماددەى (۱۶) و برگەى (۳) لە ماددەى (۱۸) و برگەكانى (۱) و ۲ و ۳ و ۴ و ۵) لە ماددەى (۲۰)، ماددەكانى (۴۷ و ۴۸) برگەى (۱) لە ماددەى (۵۲) و ماددەكانى (۵۴) و ۵۵ و ۵۶ و ۵۷) لە پەيرەوى ناوخوى پەرلەمانى كوردستان دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمان برپارى دا بەرنامەى كارى دانىشتنى ژمارە (۷)ى ئاسايى خولى پايىزەى سالى چوارەم لە خولى پيىنجەمى ھەلبژاردنى پەرلەمان لە كاتژمير (۱۰)ى بەياني رۆژى يەك شەممە ريككەوتى (۲۰۲۲/۱۰/۲) بەم شيوەيە بيت:

بەردەوام بوون لەسەر خويندەنەوى دووهم بۇ پرۆژە ياساى پەرورده و فيركارى لە ھەريمى كوردستان بە پيى حوكمى ماددەكانى (۸۷ و ۸۸ و ۸۹ و ۹۷) لە پەيرەوى ناوخوى پەرلەمانى كوردستان.

پوختەى دانىشتنى ژمارە (۶)ى ئاسايى

بەپيى حوكمى برگەى (۲)ى ماددەى (۲۰ و ۵۲) لە پەيرەوى ناوخوى پەرلەمانى كوردستان پوختەى دانىشتنى ژمارە (۶)ى ئاسايى، خولى پايىزەى سالى چوارەم، لە خولى پيىنجەمى ھەلبژاردنى پەرلەمان لە كاتژمير ۱۱ى بەياني رۆژى پيىنج شەممە ريككەوتى (۲۰۲۲/۹/۲۹) بەم شيوەيەى خوارەو بوو:

۱ - دەستپيكردى دانىشتن لەلايەن بەرپز جيگرى سەرۆكى پەرلەمان.

۲ - خويندەنەوى بەرنامەى كار و پوختەى دانىشتن، ناوى ئەندامانى ئامادەنەبوو بە مۆلەت و بى مۆلەت لەلايەن بەرپز سكرتيرى پەرلەمان.

۳ - دەستپيكردى برگەكانى بەرنامەى كار لەلايەن بەرپز جيگرى سەرۆكى پەرلەمان.

۴ - خويندەنەوى دووهم لە ماددەى (۳۵ - ۳۷) لە كۆى گشتى (۱۸۱) ماددە بۇ پرۆژە ياساى پەرورده و فيركارى لە ھەريمى كوردستان.

۵ - كۆتايى ھاتنى دانىشتن لەلايەن بەرپز جيگرى سەرۆكى پەرلەمان.

ليستى بە مۆلەت و بى مۆلەتى ئەندامانى پەرلەمان لە دانىشتنى ژمارە (۶)ى ئاسايى (۲۰۲۲/۹/۲۹) بەرپز سەرۆكى پەرلەمان ھەموويان مۆلەتيان پيدراو، (ارشاد حسين محمد، بزار خالد عبدالله، جوان يونس محمد، دابان محمد حسين، ژيان طاھر احمد، سەروان محمد على، سلمە فاتح توفيق (مۆلەتى نەخۆشى)، سيروان فرج محمد، شەمۆل اشين صابر، شوان كريم محمد (مۆلەتى نەخۆشى)، صباح محمود محمد (مۆلەتى نەخۆشى)، فريد يعقوب ايليا (مۆلەتى نەخۆشى)، كلارا عوديشو يعقوب، لنجە ابراهيم عبدالرحمن، ليلي عبدالجبار حدو، مم اسكندر مم، ھاوپرئ بئە محمد، ھديه مراد حيدر، ھەلكەوت انور خليفه، ياسين خضر طه)، زور سوپاس.

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئ زور سوپاس، بەخيھاتنى بەرپز وەزيرى پەرورده ئەكەين، بەلئ بيان نووسە، ناوہكانتان ئەخوينمەو بەرپزان، كاك رۆميؤ، كاك ھيقيدار، كاك بەھمەن، كاك جلال، كاك ھەلكەوت، كاك

سەروان، كەس ھەيە نەمان نووسى بى لېرە؟ باشە، مامۇستا عبدالستار، كاك زكرى، كاك عباس، كاك كاروان، شىرىن خان، شىرىن امين، كاك رزگار، گولستان خان، گولستان سعید، كاك دابان، مامۇستا ابوبكر، مژدە خان، د.شېركۆ، كاك كاوه، بدریە خان، كاك ياسين، تەواو؟ كاك رۇمىۆ فەرموو.

بەرپز رومىۆ حزيران نىسان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بۇ ھەفتەبەك دەچى كە ئەو قەسفە ساروخىەى كرا بۇ چەند ناوچەبەك لە قەزای كۆبە، ئىمە لە بەدواداچوونىك بۇ گوندى ھەرمۆتە كە زياتر لە (۱۰) خىزان لەخۆى دەگرئ و تەنھا دووسەد مەتر لە شوپنى قەسفەكە دوورە، من سى شتم بىنى، يەكەم/ سەرجمە دەرگای مالەكان سەرجمەيان داخرايوون، واتا گوندەكە تا ئىستا چۆلكراو، دووہم/ جادەكان پربوون لە ساچمە و پارچە ساروخ، سىيەم/ تەنھا مەجموعەبەكى كەمم بىنى لە گەنجەكان تەنھا بۇ حىمايەى ياخود بۇ پاراستنى خانووہكان، ئەو خەلگە گلەبىيەكى زۇريان ھەبوو لە دوو شت، يەكەم/ گلەبىيەكى زۇريان ھەبوو لە بەرپرسە ئىداربەكان كە تا ئەو لەحزەبەى دوپنى ئىمە لەوئ بووين كەس سەردانىان نەكردوون تەنھا لەپرووى با بلىين نەفسىەوہ و مەعنەويەوہ بۇ ئەوہى تەشجىع بكرين بۇ ئەوہى زياتر لەوئ بمىننەوہ، دووہم/ بەراستى گلەبىيەكى زۇرىش لە پەرلەمانى كوردستانىش ھەبوو، كە پەرلەمانتارە بەرپزەكان تەنھا براى بەرپزم كاك عباس سەردانى كردبوون، ھىچ كەسىكى تر سەردانى نەكردوون، بۇيە من دەنگم دەخەمە پال دەنگىيان و داوا دەكەم كە لايەنى پەيوەندىدار ئاگادار بكرىتەوہ ناكري شوپنىك چۆل بكرىت، با بلىين گوندىكى سەر سنوورى نىيە....

بەرپز د. رىواز فائق حسىن/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئ گەبىشت، كاك ھىقىدار فەرموو.

بەرپز ھىقىدار احمد سلمان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەپىي ياسا بەركارەكان ھەر پىشمەرگەبەك ئەگەر شەھىد بوو لە شەردا لەسەر سەنگەردا ئەوانە بە شەھىد ھەژمار ئەكرين، دوپنى ئەو پىنج پىشمەرگەبە شەھىد بوونە دەست خۆشى لە جەنابت دەكەم كە بۇ وەستاون لە حادىسەبەكى زۆر گەورە و ناخەژپن دا شەھىد بوونە، داوا لە جەنابت دەكەم لەبەرپز سەرۆكى حكومەتى ھەرىمى كوردستان دەكەم ئەمانە بەرچاو وەربگرن، ھەر پىنجىيان خەلكى سەيدصادقن، سىيان لەبەك كۆلاندايە تازىبەكەيان، ئەوان لە ئەرك دابوونە وەكو ئەرك لەوہىە لەشەردا شەھىد بوونە، بەرپز سەرۆكى پەرلەمان، ئىدىيوىيەبەككىيانم بىنيوہ لە شەرى داعش دا لە سربەكەى ئەوان تەنيا دوو كەس ماون ئىستا ھەمووى شەھىد بوونە لەشەرى داعش ئەمانەش بەشداريان كردووہ لە شەرى داعش دا ھەر ئەمانە يەككىكان ناوى توانايە كە شەھىد بووہ لەشەرى داعشدا لەشەردا گۆرانى شقان پەروەرى گوتووہ بۇ ئەوہى وەرى پىشمەرگەكانيان بەرز بىت، تكايە ئەمە لەبەرچاو وەربگرن، بەرپز سەرۆكى

پەرلەمان نامەى ژنى پېشمەرگە يەك بۇ من ھاتوو دەلېت ئېمە ئەوئەندە ھەژارېن خۇ دەبى ئىلا مېردەكەم شەھىد بى ھەتا پارچە زەوېەكى پى بدىت، رجائەن پېداچوونەو بەكەن سەرۆكى پەرلەمان.

بەرپىز د. رېواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئ زۇر سوپاس، بەرپىزان سەبارەت بە بابەتى بە شەھىد ھەژمارکردىيان ھەر ئەم بەرپىزانە نىن بە ئىشكالىيەتى قانونىيان بۇ دروست دەبى داوا لە بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان دەكەم سەبارەت بەو بابەتە پېشنىيازە ياسايەك پېشكەشى پەرلەمانى كوردستانى بەكەن، زۇر حالەتى تىرى لەو شېوېەمان ھەيە بە پېشى ياساكە بە شەھىد ھەژمار ناكړېن و تەنھا پەرلەمانى كوردستان دەتوانى چارەسەرى ئەو بابەتە بىكات، داوا لەلېژنەى تايبەتمەند بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمانى كوردستان دەكەم ئەو تەعدىلە حازر بەكەن ھەر پېشمەرگە يەك لە ئەرك دا شەھىد بوو بەھەر ھۆكارىك بېت بە شەھىد ھەژمار بىكړت، مامۇستا ابوبكر فەرموو.

بەرپىز ابوبكر عمر عبدالله:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من ئاماژە بە ماددەى (۲) لە پەپرەوى ناوخۇى پەرلەمانى كوردستان، دە سالە حكومەتى ھەرېمى كوردستان ئەو جادەيە تەواو ناكات، بەس لەم ھەفتەيە ئەمە نۆ كەس لە ماوھى ئەم سال ئەمە سەد كەس، ئەم حكومەتە ئىستا جەنابت ياداشتت لە بەردەستە داواى كۆبوونەو ھەمان كوردوو ئەيمە ئەمرۆ لە جەنابت داواى وەعدىكى كۆنكړتې ئەكەين كە كۆبوونەو ھەيەكى پەرلەمانى كوردستان بۇ تەواو كړدى جادەى كەلار سلېمانى تەواو بىكړى، ناكړى ئەم حكومەتە بى باك بى بەرامبەر بە گيانى ھاوولتايەكانى، بەرپىز وەزىرى پەرورەدە نۆ منال دوئىنى بى باوك بوونە، نۆ منال كە قوتابى سەر بە وەزارەتەكەى جەنابت بەھوى يەكېك لە ھۆكارەكان كە خراپى رېگابان و ھاتووچۇيە، ناكړى ئەم بابەتە بابەتېكى ھەنوگەيى، پېمان بلېن بۇ بە دەسال حكومەت ناتوانى شەست مىليار دىنار ئامادە بىكات، بەلام ئەم ھەموو پرۆژانە پرۆژەى تايبەت لەم ھەرېمەيا ھىچى نەوئەستاو، (۷۹۱) مقال لە سلېمانى مايەپوچ بوون، (۸۷۱) پرۆژە راگىراو، پرۆژەكانى ئەم كايىنەيەش ھىچى دەست بەكار نەبوو، بەتايبەتى رېگاي كەلار - دەرەندىخان، ھەرورەھا دەرەندىخان - سلېمانى، ئەو بابەتېكى ھەنوگەيى ئەبى ئەمرۆ جەنابتان وەعدىكمان پى بەن، بەزوترىن كات كۆبوونەو ھەيەك لەو بارەيەو بىكړى.

بەرپىز د. رېواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئ زۇر سوپاس، كاك كاو فەرموو.

بەرپىز كاو عبدالقادر حسن:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە دوئىئو ھەموومان ھاوخەمى دەردەبېرىن پىرسە دەرتەبېرىن بۇ قوربانىيان و بۇ شەھىدانى ئەم كارەساتەى ئەو رووداوى رېگاي گەرميان - سلېمانى، بەلام يەئنى بۇ خەلكى ئەو ناوچەيە ھاوخەمى دەرېرىن چ سوودىكى ھەيە؟ يەئنى بۇ حكومەت لە دوئىئو ھەيە كە ھاوخەمى ھەيە و بەرپىرسانى بالاي ئەم ولاتە ھاوخەمى دەردەبىرن، بۇ بىرپارىكى نەدا كە بەزوترىن كات دەست

بكرى به تەواو كوردنى ئەم رېڭايە، يەنى ۋەكو مامۇستا گوتى شەست مىليار بۇ حكومەت چىيە؟ بۇچى (۶۰) مىليار دىنار تەرخان ناكات بۇ ئەۋەى ئەم رېڭايە تەواو بكرى، يەنى ھەتا كەى ھاۋولائىيانى گەرميان چاۋەپپى مەرگى رۆلەكانيان و مەرگى خۇشەۋىستانيان بكن لەو رېڭايە كە رۆژانە حادىسەى تىدا روودەدات، يەنى دوو، سى رېڭاي زۆر زۆر سەرەكى ھەيە، رېڭاي گەرميان - سلېمانى، رېڭاي دوكان - رانىە، رېڭاي كۆيە - ھەولپىر، كۆمەلېك رېڭاي تر ھەيە كە رېڭاي ستراتىجىن يەنى پېۋىستە حكومەت بوودجەى بۇ تەخسىس بكات، مانگانە بە دەيان مىيۇن دۆلار بەۋلاو بەۋلا سەرف ئەكرىت و لە داھات ديار نييە؟ بۇچى ئەم رېڭايانەى پى چارەسەر ناكرى؟.

بەريز د. رېۋاز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، شىرىن خان فەرموو.

بەريز شىرىن امين عبدالعزيز:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ئامازە بە ماددەى (۴۳) لە پەيرەۋى ناوخۇى پەرلەمانى كوردستان ئەمە دووھەمىن چارە پىشنىيازى ئەۋە دەكەم كە سەرۆكايەتى پەرلەمانى كوردستان برپار بدات لەسەر پېكھىننى لىژنەيەكە كە بۇچى داھاتى گەرميان بە ناديارى ئەمىنئەتتەۋە، بۇچى برپارى ئەنجومەنى ۋەزيران لەسەر خەرج كوردنى برى ئەو ۶۰ مىليار دىنارە ناچىتە بوارى جى بەجى كوردنەۋە، زياترلە مىيۇنلېك خەلك لە سنوورى ئىدارەى گەرميان دا بوون بە قوربانى رېڭاي ھاتوۋچۇ و تەواو نەكردنى رېڭايەك كە دوو كابينەيە نەتوانىت رېڭايەكى مەرگ تەواو بكات، گەرميان لە ئەنفال دا گەرميان لە قوربانى، گەرميان ھەموو جۆرە شتىك يەنى ھىچ شتىك نەماۋە نەيەتە رېڭەى گەرميانىەكان، بەلام بۇ دەبىت حكومەتلىك دەسەلاتلىك شعورى نەبى لەبەرامبەر تەواو كوردنى رېڭايەك كە تەنھا داھاتى گەرميان ئەگەر لەسەدا نيۋەى داھاتى گەرميان بۇ ئەو رېڭايە دابىن بكارايە ئىستا دەمىك بوو ئەو رېڭايە تەواو بوو، تەمەنا ئەكەم ئەو پىنج يىپىشمەرگەيەكى ۋەكو ھاۋوشىۋەى كەسەكانى ترى گەرميان خوئىنيان بوو بو قوربانى ئەو رېڭايە دەسەلات و حكومەت و پەرلەمان شعورى ئەۋەيان ھەبى تۆزىك ويژدانىان بچوللى لەبەرامبەر بەفېرۆچوونى خوئىنى گەرميانىەكان، تكايە بەس تەنھا داھاتى گەرميان دابىن بكرىت بۇ تەواو كوردنى ئەو رېڭايە خىر و سەدەقەى حكومەت و دەسەلات و حزب و بەرپرسمان ناۋىت.

بەريز د. رېۋاز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، كاك بەھمەن فەرموو.

بەريز بهمن كاك عبدالله احمد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

راستى ئىدى مال ئەما لە گەرميان قوربانى نەدا، يەنى من ئەۋە سى سالە لەم مېنەرەۋە ھاۋار دەكەين، گەرميان بە پېۋىستى بە خىرو سەدەقەى ھىچ شارىكى ترى كوردستان نييە، من حەز دەكەم بە سەراحت پىتان بلىم ئەۋەى لە شارەكانى تر ھەيە لە گەرميان زۆر بە زياترەۋە ھەيە، داھاتى ناوخۇ ھەيە لە گەرميان، خالى سنوورى ھەيە، دوو خالى سنوورى لەسەر ئەو رېڭايە،

نەفت باشتىرىن نەفت لەو ناوچەيە ھەيە، تى ناگەم ئەم جادەيە بۇ تەواو نابى؟ كىن ئەوانە؟ يەنى ئاخىر خەبەر ئەو ھەيە كە بىستوو مانە تەنانتە ئەو پارەيەيە حكومت سەرفى دەكات مدير بانكىك رېگرە، ئەمە بۇ قبول دەكرى؟ داوات لى دەكەم جەلسەيەكى پەرلەمان رېك بخرى وەزىرى مەنى برادەرانى ئەنجومەنى وەزىران بانگ بکەن ھەتا كۆمپانىياكە بانگ بكرى جەنابى سەرۆكى پەرلەمان، وەختى سەرۆكى پەرلەمان، سەرۆكى حكومت، يان جېگرى سەرۆكى حكومت دەچنە گەرميان دوو سەد ئالەت دېتە سەر ئەو جادە ئيش ئەكات، كە ئەوان نامېن يەك ئالەت ئيش ناكات، بۇ لە دوو سايدىەكانى تر ئەمە نابىن، يەنى ئىمە جادەي (رۇقىيا - دھۆك) مان بىنى وەكو لىژنەي مەنى چووینە سەرى، دوو سەد ئالەت لەيەك پۇژدا ئيشى ئەكرد، بە بى ئەو ھى سەرۆكى حكومت لەوئى بى، بەبى ئەو ھى جېگرەكەي لەوئى بى، يەنى چى ئەم جادەيە ئاوا لە خەلك بکات؟ ئەم جادەيە من پېشنيار دەكەم لە داھاتوو ناوى نەنپن جادەي كەلار - سلىمانى، ناوى بنپن جادەي سەد ھەزار شەھىد، بەراستى خەلكى گەرميان دارزا بە دەست ئەو جادەيەو جەنابى سەرۆكى پەرلەمان.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى راست ئەكەي حەقى خۆتانە، زۆر سوپاس، كاك سەروان فەرموو.

بەرپز سروان محمد على:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خوداي گەرە و مېھرەبان، من ھاوپاي براى بەرپزم كاك ھىفیدار وكاك بەھمەن و ھەموو ئەو پەرلەمانتارانەم كە لەسەر بەراستى مەرگى ئەو پېشمەرگە بویر و خۆشمیرانە قسەيان كرد، يەنى ھەموو جارئ ئەو لەو ھەتەي بوومەتە پەرلەمانتار زۆرجار بە من دەلپن بۇ باسى پېشمەرگە، بۇ وا؟ كاكە من تەمسىلى پېشمەرگە ئەكەم و پېشمەرگە بوویمە و ھاووومەتە پەرلەمان، فەخرىش بەناوى پېرۆزى پېشمەرگاتىەو دەكەم، لە لىژنەي پېشمەرگەشم وەزىفەي منە، ئىمە ھەموو پەرلەمانتارەكان (۱۱) پەرلەمانتار لە لىژنەيەكە كاكە ئەو ھى موختەسە بە لىژنەكەي خۆي با كېماسى و ھەموو شتەكانى پەيوەست بە لىژنەي خۆي باس بکات بۇ ئەو ھى چارەسەر بۇ ئەو باسانە بدۆزىنەو، بەراستى بېست سالى زياترە ئەوان داواي ئەو دەكەن ئەو جادەيە داواي چاككردنەو ھى دەكەن، پېشمەرگە بویرەكان يەكەم قوربانى ئەو رېگايە نپن، لەو پروايش دام دوا قوربانىش نابن، چونكە لېرە باس دەكرېت و مايك دەكرېتەو، بەلام چى كراوہ يان چى دەكرېت، بېورە سەرۆكى پەرلەمان ئەگەر ئىزنم بەدى..... .

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى زۆر سوپاس، مامۆستا عبدالستار فەرموو.

بەرپز عبدالستار مجيد قادر:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خواي بەخشندەي مېھرەبان، واللە منيش پشتگىرى بەشىكى قسەكانى كاك ھىفیدار و مامۆستا ابوبكر و ئەو بەرپزانە دەكەم كە باسى ئەو جادەي مەرگى گەرميانيان كرد، ئەمن پېشموايە ھەر بە جدى دەسەلات بەرپرسيارە لە خوینى ئەو خەلكە، شەرەن ئەگەر ئېستا لېكى

بدیهه وه به پای من خوینی ئەوان دەکهوئته سەر ئەستۆی دەسلەت، دەسلەتیک که بهرپرسیاره له ژبانی خەلک کاتیک ژبانی خەلک بهم شیوهیه مهسهلهن زۆر به زهقی یهك جار نییه دوو نییه و سێ نییه لهم جادهیه مهسهلهن دهبنه قوربانی من پیموایه راسته وخۆ دەسلەت بهرپرسیاره جا سەرۆکی حکومهته جیگره کهیهتی و ئەو وهزیری مهعنییه، شارهوانی ئەوییه مهسهلهن قایمقامی ئەو، بهراستی پێویسته ئەم پهڕلهمانه وهکو باسکرا با کۆبوونهوهیهکی تایبته بهم بابته بکات و ئەو تهعدیلەش زۆر زهروه، ئەوانه ی که له ئەرکن دهبن بهراستی حسابی تایبتهیان بۆ بکریت کاتیک که دهبنه قوربانی لهم حالهتانهدا، سوپاس.

بهريز د. رپواز فائق حسين / سهروکی پهڕلهمان:

بهلێ زۆر سوپاس، گولستان خان فەرموو.

بهريز گولستان سعید حمد:

بهريز سهروکی پهڕلهمان.

وێرای سهرهخۆشيم له خانهوادهی ئەو شههيدانه، به دلنیايه وه منيش پشتیوانی له هه موو ئەو هاوڕێبانه م ئەکەم که له سەر ئەو رێگایه ی که لار - سلیمانی قسهیان کردوو و کۆی ئەو رێگایانه ی هه رێمی کوردستان، ئیمه ئەگەر نهك دهقهیهك بوهستين به پێوه، هه موو رۆژهکان به پێوه بوهستين ههچ پاداشتیک بۆ خانهوادهی ئەو که سانه ناکات که قوربانیهکانیان لێ ئەپوات بۆیه زۆر گرنکه بهراستی پهڕلهمانی کوردستان فشاری تهواو له حکومهت بکات که بتوانين ئەم رێگایه کۆتایی پێ بێنین، چونکه ناکرێ هه موو رۆژی مه رگی نازيزان و هاوولاتیان بێنین، له گه ل ئەوه دا من که سییکم لایه که ئەو که یسه په یوه نداره به بهريز وهزیری پهروه رده، که سییک له ئیمتحنانی به که لۆری به شدار کردوو و ئەم که سه له ئەسلا داخلی ئیمتیحان نه کراوه، به لام دوايي بهر له رۆژیک ئەم که سه هه ويه ی بۆ دروست کراوه له شوینیک ئیمتیحانه که ی کراوه که دوور لهو قوتابخانه یه ی که برپاره قوتابیهکانی تر تیا بن، ئینجا پاشان ئەگەر بهريزت رێگه م بدەي.....

بهريز د. رپواز فائق حسين / سهروکی پهڕلهمان:

بهلێ زۆر سوپاس دوايي به یه که وه قسه بکه له گه ل جهنابی وهزیرا، کاک کاروان فەرموو.

بهريز کاروان عبدالرحمن عبدالله:

بهريز سهروکی پهڕلهمان.

بهناوی خودای گه و ره و میهره بان، ئەم بابته دووباره یه که باسی لێ ده که م، به لام ده یهینێ نهك له پهڕلهمان ده یهینێ سێ مانگ باسی ئەم بابته بکهین، چونکه کۆتایی پێ نایهت زام و برینی ئەو پێشمه رگانه ی که دوینێ که سوکاریان نه ساپیژ نابێ بگره، به لکو به رده وام ده بیته و به رده وامیش ئەم بابته دووباره ده بیته وه، ته نها سالی ۲۰۲۱ بهريز سهروکی پهڕلهمان (۷) هه زار کهس له رێگاکانی کوردستان بوون به قوربانی، ئەم جاده یه پێویستی به (۶۰) ملیار دینار له کاتیک دا مانگانه نزیک به دوو سه د ملیار دیناری داها تی نه وتی ئەم ولاته دیار نامی نێ، ته نها به گوپره ی راپۆرتهکانی دهسته ی ده ستپاکی (۳۰۰) ملیار دیناری ئەم ولاته دزراوه، به هه ده ر دراوه کهس نازانی چی به سه ر هاتوو، یه عنی بهريز سهروکی پهڕلهمان ناکرێ سهروکی حکومهت و

حکومتی ھەریمی کوردستان ھەموو پوژئ بېراریک دەربەن بۆ ئەوھى كە رېڭاى گەرميان و رېڭاكانى كوردستان چاك بكن، بەلام دیناریكى بۆ سەرف نەكەن، ناکرئ چیتەر گەمارپۆی ئەو مەنتیقەبە بدرئ، ناکرئ چیتەر خەلكى ئەو مەنتیقەبە باجى ئەو بەدات كە ئەم جورە عەقلیەتە ئیداریەى لە ھەریمی كوردستان وجودى ھەبە بەم شیوہیە مامەلەى لەگەل بکات، خوینی ئەو پېشمەرگانە ئەمە کارەساتیكى سیاسى گەورەبە، کارەساتیكى كۆمەلایەتى گەورەبە، خوینی ئەو پېشمەرگانە لە ئەستۆى حكومتی ھەریمی كوردستانە، ناکرئ بەو شیوہیە بەردەوام بئ، بۆبە داوا دەكەم دانیشننى پەرلەمان بكن لەسەر ئەم بابەتە.....

بەرپز د. رپواز فائق حسین / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئ زۆر سوپاس، كاك دابان فەرموو.

بەرپز دابان محمد حسین:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خواى گەورە و مېھرەبان، بەرپز سەرۆكى پەرلەمان پشٹیوانى لە قسەى تەواوى ئەو پەرلەمانتارە بەرپزانە ئەكەم كە لەسەر رېڭەى كەلار - سلیمانى قسەیان كرد، تەبەعن ئەم رېڭایە زۆر نیبە، بەو شیوازە نیبە كە باس ئەكرى كە ئەوترئ رېڭاى كەلار - سلیمانى ھەموو مەوداكەى (۳۰) كم لە نیوان باوہنوور بۆ دەربەندیخان سى كیلۆ مەترە، بەرپزیشت كە خەلكى دەربەندیخانئ ئەرۆیتەوہ ئەو رېڭەبە لە عەربەتەوہ (۱۳) كم رېژەكەى ئەوہنە زۆر نیبە، بەلام قسەكە ئەوہبە پەرلەمانى كوردستان پشٹیوانى دەكا وەزیرى ئاوەدانكردنەوہ وەكو پەرلەمانتاریك قسە ئەكا ئەلئ پشٹیوانى ئەكەین، جیگرى سەرۆكى حكومت ئەلئ پشٹیوانى ئەكەین، سەرۆكایەتى ئەنجومەنى وەزیران ئەلئ پشٹیوانى ئەكەین، بەلام بۆ تەواو نابئ ئەمە بووہ بە چیرۆك، دوو / گەرمیان وەكو كاك بەھمەن وتى پئویستى بە خپر و سەدەقە نیبە، ھەنئ مانگ لەمەرزى پەرپز خان داھاتى مەرزەكە رۆیشتووہتە ۳۵ ملیار دینار، جگە لە داھاتى نەوتى سنوورەكە، جگە لە داھاتى نانەوتى لەو سنوورەبە، خالپكى تر رېژەى قوربانى

بەرپز د. رپواز فائق حسین / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئ زۆر سوپاس، كاك د. شېركۆ فەرموو.

بەرپز شېركۆ جودت مصطفى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خواى گەورە، بېگومان رېڭاى سلیمانى - كەلار کارەساتیكى گەورەبە، من دوو، سئ رەقەم ئەخەمەر وو لەم باسەبە كە ئەمە دووجارە پارەى بۆ تەخسبئ ئەكرئ، بەلام پارە لە بانقى ناوہندى ھەرىم لە سلیمانى نامینئ، ئەو (۶۰) ملیار دینارە بەكسانە بە بەك چەكى بئ رەسیدى سەرمايەدارىكى سلیمانى كە بە قاچاغ و بە نایاسایى بە پشٹیوانى كەسانىك لە ئەنجومەنى وەزیران بۆى سەرف كراوہ بۆ ئەو چووہ و نەچووہ بۆ مەشروعىكى ئاوا كە ئاوەدانكردنەوہى ئەو شەقامەبە، دوو / بەرپز سەرۆكى پەرلەمان، تەجاوزات لەسەر شارەوانى و مولكى دەولەت بە وازحى ديارە، لەپارپزگای سلیمانى ناحیەبەك بە كاملى وا تاپۆ ئەكرئ لە كاتىك دا مولكى دەولەتە بەناوى بەرپرسان و باخەكانیانەوہ، یاداشتمان پېشكەش كرددووہ بۆ ئەوہ كە كۆبوونەوہى

پەرلەمانى لەسەر بىرى تىكايە بە زووترىن كات ئەو كۆبۈنەوھەيە ساز بىكەن با بەرپىرسان سزا بىرىن و ئەو ھەرىمى كوردستانە نەبى بە مولكى چەند سەركردەيەك و چەند بەرپىرسيك كە باخ و باخاتيان ھەيە و تەجاوزيان لەسەر مولكى دەولەت كىردوھە.

بەرىز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، بىرىە خان فەرموو.

بەرىز بىرىە اسماعيل محمود:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خىواي بەخشندەي مېھربان، ەمرى كورى خەتاب (رەزا و رەحمەتى خىواي لى بىت) كاتىك بەناو رىگاكان دا دەپۇي خەمى دەخوارد بۇ جى گاسنى حەبوانىك ئەگەر ئازارى ئى بگەيشتايە، من نازانم دەسەلاتدارانى ئەم ھەرىمە چى وەلامى خوا ئەدەنەوھە بۇ ھەموو ئەو خىوين پىشتن و ئەم ھەموو بىنناز كىردن و ئەم ھەموو ھەتىو خىستەنە، مەعلومى جەنابتانە بەرىز سەرۆكى پەرلەمان كەمپىنىكى لەبەردەمى نووسىنگەي پەرلەمان بە پىادەپەوى ھاتن داواكارىان ئەوھ بوو كۆبۈنەوھەيەكى تايبەت ئەنجام بىرى و ئەم گىرفتە بە زووترىن كات چارەسەر بىرى، بەداخەوھە پۇژ بەپۇژ قەبىرانەكان و قوربانىەكان زىاتر ئەبن بۇيە ئىمە ياداشتان داوھە وازووى پىويستى بۇ كۆبۈوھە داوا ئەكەين جەخت دەكەينەوھە بە زووترىن كات كۆبۈنەوھە ئەنجام بىرى و تىمى حكومەت لىرە ئامادەبى و بەلىن بىدات كە ئەو گىرفتە و ھەموو رىگاوبانەكانى سنوورى سلىمانى و گىشت شارەكان و پارىزگاكانى ھەرىمى كوردستان چارەسەر بىرى، زۆر سوپاس.

بەرىز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، مژدە خان فەرموو.

بەرىز مژدە محمود محمد:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خىواي گەورە و مېھربان، سەرەتا سەرى رىز و نەوازش دادەنۆيىم بۇ ھەر پىنج قوربانىان و ھەموو قوربانىانى رىگاي كوردستان، بەرىز سەرۆكى پەرلەمان ماوھى (۱۵) پۇژ كۆمەلىك گەنج لە دەربەندىخان و كەلارەوھ لەبەردەمى پەرلەمانى كوردستان ھاتن بەپى، لەبەردەمى پەرلەمانى كوردستان گىردبۈنەوھە و مانىان گىرت بوو لەپىناو ئەوھى ئىمە و خەلكى كوردستان ئەو دىمەنە نەبىنى، بەلام بەداخەوھە رىزىان لى نەگىراو بىنيمان خوا دەزانى چەند كەسى دىكە بەھەمان شىوھ دەبنە قوربانى بەھۆي بى باكى ئەو دەسەلاتەوھە بەھۆي دىزىنى پارەي نەوت و داھاتى ناوخۆوھ، پۇژانە دەبى ئىمە گويمان لە قوربانىەكانى رىگەي رىگا خىراپ و بى كەلكەكانى كوردستان بى، بەداخەوھە ھەفتەي رابىردوو لەرپىگەي رانىە - دوكان پىنج كەسى دىكە شەھىد بوون، ئىران ئەو ھەموو قەسەھى ھەرىمى كوردستانى كىرد (۱۳) كەس شەھىد بووھە، بەلام لە ماوھى دوو ھەفتەدا بەس دە كەسمان بەس لەرپىگەي رانىە و لەرپىگەي دەربەندىخان (۱۰) كەس شەھىد بوو، جاران پىنج پىشمەرگە سوپايەكى بەسىان تىك دەشكاند و داستانىان تۇمار دەكىرد، بەلام بەداخەوھە لەماوھى يەك دەقەدا ئىمە ناچار بووىن ئەو دىمەنە بىنبن بەھۆي بى

باكى دەسلەتتە، تىكايە سەرۆكى پەرلەمان بەس تىكاي ئەوتاللى ئەكەم كە ۋەزىر ھات با ھەر ۋەزىر نەبى، سەرۆكى ھۆكۈمەت ۋە جىگىرەكەي ۋە ۋەزىرى دارايى

بەرپىز د. رېۋاز فائىق ھىسېن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، كاك جەلال فەرموو.

بەرپىز جلال محمد عبداللە:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پىشتىگىرى ھەموو ئەو خوشك ۋە برا بەرپىزانە دەكەم بە تايىبەت ئەۋەي كاك بە ھەمەن گوتى، گوتى كە بەرپىزان سەرۆكى ھۆكۈمەت ۋە جىگىرەكەي دېن ۋە دووسەد، سى سەد ئامپىرەكان لە شەقامەكان ۋە ھەستاون، بەئىنى جارى تر من قىسەيەكەم كىرد ھەندەك برادەران بەراستى دىيان نىگەران بوو، دوو كۆمپانىيە زەبەلاح لە ۋە دەقەرە چونكە ۋاي لى ھاتوو ۋا قىسە دەكرى كۆمپانىيە (كاڧىن گروپ ۋە كۆمپانىيە ھىمەن) كە بەراستى ئەۋانە دەبىنن كارەكانىيان چەند بە كارامەيى ئەنجام دەدەن ۋە بە پروفىشنالى ۋە بەر لە ۋە كاتەي خۆي كە دەكرى جارى ۋايە سلفەشيان نادىتتى، ئەمەن دەلىلى مۇتلەق ھەيە پاشى (۲۰) سالى دىكە پارەكانىيان ۋەردەگىرە، خۆزگە ھەندىك كۆمپانىيەكانى ئەۋبەر زۇرجار گوتىيان ئەۋانە مۇستەفەد بوۋىنە، ئەۋانەي سلىمانى ۋە ئەۋ دەقەرەش مۇستەفەد بوۋىنە، خۆزگە بە روھەكى نىشتىمانى پەرۋەرى ئەۋ شەقامانە تەۋاۋ دەكەن ۋە بەخۋاي ئەۋ پارەي مۇستەفەد بوۋىنە بەئىنى ئەۋ رېڭايانە دەكا ۋە ئومىد دەكەم ۋەكو كۆمپانىيە كاڧىن گروپ ۋە ھىمەن بە خەمى ئەۋ نىشتىمانە ۋە ئەۋ رېڭايە بن، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فائىق ھىسېن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، كاك ھەلكەۋت فەرموو.

بەرپىز ھەلكەۋت انور خلىفە:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناۋى خۋاي گەۋرە ۋە مېھرىبان، پېشەكى سەرەخۆشى خۇم ئاراستەي كەسوكارى ئەۋ پېنج پېشمەرگە قارەمانە دەكەم كە دۋىنى بە كارەساتىكى دلتەزىن شەھىد بوۋن، بەراستى كارەساتە كە دەيان شەھىدى ۋەكو ئەۋ پېشمەرگە قارەمانانە لە ئەسنای دەۋام شەھىد دەبن ۋە بەھەر شىۋەيەك گىيان لەدەست دەدەن، چە ياسايەك رېڭگە ئەدا كە بەدەيان شەھىدى ۋەكو ئەۋ پېشمەرگە قارەمانانە شەھىد دەكرىن ۋە بە شەھىدى سەنگەر ئەژمار ناكرىن، بۇ نەۋنە مانگى پېشوو شەھىدىكەمان ھەبوۋ بەناۋى (كاك عبدول) لە فەرماندەي گەرميان لە (زمارەي سابىر) لە ئەسنای ۋاجبا لەناۋ مزگەۋتا رۆيى نوپىزى جومعە بكا شەھىد بوۋ، ھەقە ئەۋانە بە دووجارى شەھىد بكرىن، شەھىدىكە لەرپىگەي خۋاي گەۋرە لە ناۋ مزگەۋتا ۋە شەھىدى لەرپىگەي پاراستىنى خاكى كوردستان، شەھىدى تىرمان ھەبوۋ ھەر لەشەرى داعشدا بە ناۋى كاك (تايەر سەيد توفىق) لە عەشىرەتى تاۋەگۆزى لە شارى زەرايەن لەناۋ رەبايەكەي خۇيا لەشەرى داعش جەلدە لىيدا مرد، بە شەھىدى ھاۋۋلاتى حساب كراۋە، بۇيە دەنگى خۇم ئەخەمە پال دەنگى ھەموو

پەرلەمانتارەكان كاك ھېقىدار و كاك بەھمەن و كاك سەروان و ھەموو برادەرلەنەى كە داوادەكەن كە ئەم رېڭايە لەو نەھامەتتە رزگار بىرئى، لەبەرئەوۋە كەسوكارى شەھىدان ئەوۋەنە شەھىد نەبن. **بەرپىز د. رېواز فائق حىسېن / سەرۆكى پەرلەمان:**

بەلئى زۆر سوپاس، بەرپىزان لاي خۇتانه ئەو پېشنىيازە ئامادە بىكەن بېھىنن بۇ سەرۆكايەتى، كاك ياسىن فەرموو.

بەرپىز ياسىن خىزىر:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خىزىر گەورە و مېھرىبان، پىشتىگىرى ھەموو ئەو بەرپىزانە دەكەم كە باسى رېڭايە كەلار - سىلمانىيان كورد، بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان ديارە لە ھەولپىرى لەسەر رېڭايە كەركووك (گەردمخەمەد) ھەيە، لەناو ھەولپىر مەعمەل شىشەك ھەيە بەناوى (گەردمخەمەد) ئا لەوئى مەعمەل شىشەك ھەيە شەوانە و رۇژانە بېرۇن بەس تەماشاي بىكەن فلتەرى دوكلەكەى نابەستى، من دلئيات دەكەمەوۋە دە سالى دىكە ھەولپىر ۵۰% ى تووشى شىرپەنجە دەبى، بۇيە داوات لى دەكەم لايەنى پەيوەندىدار و لىژنەى مەئنى رەوانەى ئەو مەعمەل شىشە بىكەن، يەئنى بەراستى ھەولپىرى تەنيوۋە، دە سالى دىكە ئىمە ھەر بەھسى رېڭاوبان دەكەين، بەس بەھسى ئەو ژىنگە پارىزىيەى ناكەين، بەراستى يەئنى من بۇ خۇم چووم تەسویرم لەلايە ھىچ كەسپك لە ئىمە ناتوانى دوو رۇژان لەوئى بئى، خالەكى دىكە بۇ جەنابى وەزىرى پەرەدە،

بەرپىز د. رېواز فائق حىسېن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى زۆر سوپاس، ياداشتەكەت ئامادە بىكە دەيدەينە لىژنەى موختەس كە لىژنەى تەندورستى و ژىنگەيە، كاك زىكى فەرموو.

بەرپىز زىكى احمد اسماعيل:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بناقى خودئى مەزن و دلۇقان، بەرپىزان ئەندامانىت پەرلەمانىت بەرپىز، ديارە بەرى پىنج سالا وەكو ئەقرۇ، كەسەكى كورد پەرەور و كەسەكى نىشتمان پەرەور و كەسەكى گەورە ناف مىللەتى كورد كو ئەوئىش (سەرۆك مام جلال) بوو ئەمرئى خودئى كر، براستى عىراقى و ھەرىما كوردستانى ئەم نوكة يى توش و قەيرانا جەن خودئى لى خۇش بووى ھەقال مام جلال بووى، پىشتى خودئى لى خۇشبىت مام جلال ناف گەلى كورد و ناف عىراقى چووۋە دەرى ئەم ھەمى دزانىن كا عىراق تووشا چ كىشا مەزن بى و ئەمى دبىنن رۇژانە نەتەوۋەى كورد يى تووشى بودجە بېرىنى بوويت و تووشى قەيرانا دبىت، نەتەوۋەى كورد ب تايپەتى ھەرىما كوردستانى يا تووشى تۇپارانى دەولەتى دەوروبەر بىت، پىويستە نەتەوۋەى كورد وەفایەك ھەبىت بۇ ئەو كەسى ئەو سەرکردەيى گەورە، ئەو سەرکردەى نىشتمانپەرەور، پىويستە، ئەز پىويست دزانم دەقەيەكى راوەستىن بۇ رېزگرتن سەرگىاننى پاكى ھەقال (مام جلال) زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى زۆر سوپاس، مەراسىمەكە بەيانىيە انشاءلله ئەركى خۇمان جئ بەجئ دەكەين، بەلئى بەريزان زۆر سوپاس، داوا لە ليژنەي پەرورەدە و سەرۆكايەتى ليژنەي ياسايى دەكەم بەفرموون بيئە ئيرە، كاك رزگار فەرموو.

بەريز رزگار محمد محمود:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

سەرەتا پشتگيرى لە وتەي ئەو پەرلەمانە بەريزانە ئەكەم كە قسەيان لەسەر رېگاي كەلار - سليمانى كرد، بەريز سەرۆكى پەرلەمان وەكو براى بەريزم كاك بەهمەن و كاك دابان و شيرين خان باسيان كرد يەعنى گەرميان خۆي داهايتىكى زۆرى ھەيە، ھەندئ داھات ھەر بە ياسا رېكخراو، مەسەلە ئەگەر باسى ياساي مەلئەندى كېشەكان بكەين كە ئەمە بۆ رېگابان سەرف ئەكرئ، ئەو داھاتانەي كە لە مەرزى نيودەولتەي و لەمەرزە لاوھەكەكان ھەيە، دوو دۆلار كە ئەمە ھەقى ھەموو ناوچەيەكە لە ھەر بەرميليك نەوت كە نەوتى تيا بئ بۆ ئەو ناوچە سەرف بكرئ، ئەم دوو دۆلارە حسابمان كرد سالانە (٤٠) مليار دينار ئەكا، ئەگەر دوو سال بۆ رېگەي كەلار - سليمانى خەرج كرايە لەو ساتەوہ ئەو رېگايە تەواو دەبوو، بەلام بەداخەوہ سەرف ناكري و ئەبرئ.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى زۆر سوپاس، كاك عباس فەرموو.

بەريز عباس فتاح صالح:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خواي گەورە و مېھرەبان، زۆر باسى ئەم رېگايانە كرا، ھەرچەندە ئەمە خالى نيزامى نيبە ئەمە كيشەي ھەنوگەيبە و ئاسايشە رېگە بدرئ لە دەقەيەكيش زياتر بئ، بەراستى من بەرپەئى خۆم يەعنى پيموايە ئيمە فراكسيونەكانى يەكيتى و پارتى و گۆران ليرە ئەم قسانەمان كردوو، وەزيرى ئاوەدانكردنەوہ و وەزيرى دارايى و جيگر و سەرۆكى حكومت ھى ئەم سئ حزبەيە، يا با لەم ھۆلە ئيمە مقاتەعە بكەين تا ئەوان ديئ و جوابى رەسميمان دەدەنەوہ تا ھيچى ديكە قسە لەسەر ئەم بابەتە نەكەين، ئەمە رەئى خۆم، رەئى دووہم، فەرموو ئەندامانى پەرلەمانى بەريز با بيكەينە نموونەيەك ھەريەكى سەد ويئە لە خۇمان بگريئ، ئەو شەقامانەي كە پيئنج و دە لەسەرى شەھيد بووہ لە شوينەي كە رۆوداوەكە دروست بووہ ويئەكانيان گەورە بكەين بۆ ئەوہى ھەموو دنيا بزائى و حكومت وە دەسەلاتدارانەش كە بەو رېگايانە دا دەرپۆن بزائى كە ئەم رېگايانە چەند كارەساتيان بۆ ئەم ميللەتە دروست كردوو، پيموايە لە ھەموو ئەو قسانە زياتر باشترە و دەتوانين ھەنگاويكى باش بنويئ و سوپاستان دەكەم.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى زۆر سوپاس، بەريزان زۆر سوپاس بۆ پەرۆشيتان ئەوہ دەليلى ئەوہيە كە ئيوہ نوينەرايەتى خەمەكانى خەلك ئەكەن، ئيمە ئەو ياداشتەي كە دابووتان بۆ ئامادەبونى لايەنە پەيوەندارەكان ئاراستەي حكومەتەمان كردوو، ھەموو ھەولئى خۇمان ئەخەينە گەر بۆ ئەوہى

ئەو دانیشتنەى پەرلەمانى كوردستان بكرى، بەپىي پەيرەوى ناوخۆ مودەكەى تەواو نەبوو، لەو مودەبە كە ديارى كردوو پەيرەو ئىمە قسەى خۆمان ئەكەين و ھەول ئەدەين ئەو دانیشتنە بە ئامادەبونى ئەو كەسانەى كە دەتوانن برپار بەدن ئەنجام بدرى، ماددەى (۳۸) دەخویننەو، ئەو بەرپزانەى ناوم نەنووسیون وەرتان ناگرم، كاك بزار ماددەكە بخویننەو، زۆر سوپاس فەرموو.

بەرپز بزار خالد عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

تەوهرى دەبەم قوتابخانە و خویندنگەى تايبەتمەند و بەھرەداران
ماددە(۳۸):

۱- وەزارەت مافى كردنەوھى قوتابخانە و خویندنگەى تايبەتمەند و بەھرەدارانى ھەيە.
۲- مەرجهكانى تەمەن، وەرگرتن لە قوتابخانە و خویندنگەكانى بەھرەداران، چۆنبيەتى خویندن تياياندا، تاقى كردنەوھەكان، كاروبارى كارگىرپى و چۆنبيەتى سەرپەرشتى كردن بە پەيرەويك رېك دەخرىت كە ئەنجومەنى وەزيران لەبەر رۆشنايى پيشنيارى وەزارەتى پەرورەدە دەرى دەكات.
۳- دەكرىت مەرجهكانى تەمەن قوتابخانە و خویندنگەكانى بەھرەداران بەدەر بن لەو مەرجهانەى لە ماددەى (۱۰ و ۱۴) ى ئەم ياسايدە دەق نووس كرەون.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپزان كى لەسەر ماددەى (۳۸) قسە ئەكا ناوى بنووسين، د.رېبوار، گوليزار خان، كاك جەلال، كاك شېخ زاهر، مامۆستا عبدالستار، كاك كاروان، كاك ھيرش، كاك ياسين، كىيى تىز؟ كاك ھىقيدار، رۆبينە خان، ھەلز خان، كاك مەم، مامۆستا ابوبكر، د.اسماعيل، مامۆستا عمر، روپاك خان، بدريە خان، كاك كاو، د.شېركۆ، كاك مسلم، مژدە خان، كەس ھەيە نەمان نووسى بى؟ كاك چيا فەرموو.

بەرپز چيا حميد شريف:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

تېببىنيا من ھەر ل سەر ماددەى ئىكەم و دووھم پىكقەيە، ب پەيرەوھەك ئەز ماددى ناخينم، چونكە درېژە، بە پەيرەوھەك رېك دەخرىت، ماددا (۳۰) دىبىزىتن دەكرىت مەرجهكان، ب رەئيا من دەكرىت بىتە لادان، مەرجهكانى تەمەن بە پەيرەوھەك رېك دەخرىت، بەس ئەقە لى زىدە بكەت، ھەردوو ماددا تەقريبەن يەك ماددى دا زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، د.رېبوار فەرموو.

بەرپز رېبوار عبدالرحيم عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خواى گەورە و ميھرەبان، بەرپز سەرۆكى پەرلەمان، جەنابى وەزىرى پەرورەدە بەخىرپىيى لە ماوھى رابردوو وىپراي دەست خۆشپەيەكى گەرم بۆ حكومەتى ھەرئىمى كوردستان و وەزارەتى پەرورەدە كە ھەلسان بە دروست كردنى قوتابخانە و نوژەن كردنەوھى بەشېك لە قوتابخانەكان، بەلام لە حالى حازردا بەرپۆبەر و مامۆستايەكانى قوتابخانەى تۆھ كە دەكەويتە

گوندی توه سهر به قهزای په روه ردهی خه بات داواکاریه کیان ئاراسته ی ئیمه کردوه که له پړگه ی ئیمه وه بگه یه نینه جه نابتان ئه ویش ئه وه یه، به پړز وه زیری په روه ده ئه و قوتا بخانه له سهر دارمانه، ئه وه وینه ی قوتا بخانه که یه و ژووره وه ی قوتا بخانه که یه که ئه گهر جه نابتان هیمه تیک بکن بو ئه وه ی که گیانی قوتا بیانمان و ماموستایانی به پړز له و قوتا بخانه پیاریزن، چونکه هه ره شه ی دارمانی له سهره، بو یه تکا ده که م ئه و داواکاریه لیره وه ئاراسته ی جه نابتان ده که یین بو ئه وه ی که خه میکی لی بخون و مشوریکی لی بخون، سوپاستان ده که م.

به پړز د. ریواز فائق حسین/ سهروکی په رله مان:

ژور سوپاس، گولیزار خان فهرموو.

به پړز گلزار رشید حاجی:

به پړز سهروکی په رله مان.

ماددا (۳۸) پیټقیتن خاله کی دی بیته ئیزافه کرنی، ئیشاره تی ب هندی بدریت، ئه ف مه دره سه و باخچیت ئه هلی هنده ک مه عایر هه بن دیف وان مه عایرا وزارت، تهبعن وزارت ئان مه عایرا بو داینیت، دیف ئان معایرا روخسه ت پی بهیته دان، هه روه سا هه ر مه دره سه کا ئه هلی دیف ئان معایرا حکومه ت قیت سهره کی بو دابنی، ئه و سهره زی یا مه عقول بیتن، بو نموونه مه سه له ن مه باخچیت حکومی هه نه ته قریبه ن (۴۰۰) و تشته ک باخچه ییت حکومی هه نه پیټقیتن هه ر مه حه له کی ل هه ریمن کوردستانی باخچه ک تییدا هه بیت بو هاریکاریا بچیکیت فهرمانه را، باخچیت ئه هلی بو نموونه ۱۰۰ هه زار هه تا ۱۵۰ هه زار کیم نینه، ئه ف فهرمانه ریټ هه نی ب راستی که م ده رامه تن، نه شیټ بچیکیت خو بنه ئان باخچه، لازمه حکومه ت سهره کی موحه ده د بو ئان باخچیت ئه هلی دابنیت، هه روه سا بو هندی کو شیانی ئان فهرمانه را هه بیتن بچیکیت خو به نیرنه ئان قوتا بخانا، هه روه سا عه داله تیه ک زی به ریا بت ئه ف بیژین ئه ف جیاوازی چینیزک ناف کو مه لگه هی دا نه مینیت، سوپاس.

به پړز هیمن احمد حه صالح/ جیگری سهروکی په رله مان:

سوپاس، کاک حاجی هیرش فهرموو.

به پړز هیرش حسن حمد:

به پړز سهروکی په رله مان.

به ناوی خوا ی گوره و میهره بان، به پړز سهروکی په رله مان، مادده ی (۳۸) برپگه ی (۲ و ۳) پیویسته پیشنیار ده که م به م شیوه یه ی لی بکریټ، دووه م/ جی به جی کردنی کاروباری کارگیږی و په روه رده یی و فیرکردن و وه رگرتنی فیرخوازان له قوتا بخانه و خویندنگه ی به هره داران به په رپه ویک ریک بخری که ئه نجومه نی وه زیران له بهر پویشیای پیشنیاری وه زاره تی په روه ده ده ری بکات، سییه م/ پیویسته مه رجه کانی ته مهن له قوتا بخانه و خویندنگه ئه هلیه کان و خویندنگه کانی به هره داران به ده ر بن له و مه رجانه ی که له مادده ی (۱۰ و ۱۴) ی ئه م یاسایه دا ده قنوس کراوه، سوپاس.

بەرپز هېمن احمد حمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، كاك عبدالستار فەرموو.

بەرپز عبدالستار مجید قادر:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

والله ئەمە شتیکی باشە ئەو پێوەرانەى كه ئاماژەى پێكراوه لەم ماددەیهدا لە ماددەى (۳۸)، بەلام بەو مەرجەى كه ئەو پێوەرانە كه دیارى دەكرێ پێوهرى وردو دەقیق بێ بۆ ئەم بابەتە، بەتەواوى جى بەجى بكرى و جیاكارى تیدا نەكرى، چونكه بەپراستی لەو قوتاعانەى رابردوو و لە زۆر شوپین حەقیقەتەن لەم پوانگەوه جیاكارى زۆر كراوه، دەستى تێخراوه و بەهرەدار نییە كراوتە بەهرەدار، مەسەلەن موستەحەق نەبووه، ئیستحقاقى پێدراوه، ئەمە یەك، دوو/ والله من هەر لەسەر قەزىهەى وشەى بەهرەدار نازانم راستە بۆ ئەوانەبە كه توانایەكى تاییه تیان هەبە، بەس هەست دەكەم زۆر لەجیا كێدنه وه و دروست كێدنى تەبەقاتى تیدایە، یەعنى من پیموایە هەر ئەوه نەدەى كه قوتابخانە و خویندنگەى تاییه تەمەند پیموایە كیفایەتە، چونكه مەفهومی موخالەفەكه یەعنى غەیری ئەوان بەهرەدار نییە، خو مەرج نییە ئەگەر یەكێك لەم بابەتە بەهرەدار بوو لە هەموو شتیكى بەهرەدار بێ و ئەوهى كه بەهرەداریش نەبوو لەم بابەتە مەرج نییە لە شتەكانى دیکە بەهرەدار نەبێ، سوپاس.

بەرپز هېمن احمد حمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، كاك یاسین فەرموو.

بەرپز یاسین خضر طه:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

بەناوى خودای گەوره و میهرەبان، بەخیرھاتنى جەنابى وهزیر دەكەین، والله بەرپز سەرۆکی پەرلەمان، ماددەى ۳۸ خالى یەكەم و خالى دووهم و سێیەم، باسى بەهرەدار دەكات، كین ئەوانەى كه بەهرەدارن؟ لە چیه وه بەهرەدارن؟ یەعنى بۆ ئەوهى بەجوانى بۆمان پوون بێتە وه، ئایا دەیانەوئ نەوعیكى دیکە قوتابخانە دروست بکەن بە ناوى قوتابخانەى تاییهت و بەهرەدار؟ یان ئایا كورپك لە پۆلى (۱۲) یان لە (۶) زۆر زیرەكە و زیرەكایەتیهكەى بەحەد زۆر بەتوانایە دەبخەنە ئەو مەكتەبانە، یەعنى بۆیه ئەگەر لیژنەى پەرودەردە و یان بەرپز جەنابى وهزیر بۆمان پوون بکاتە وه کامەن ئەو بەهرەدارانە؟ زۆر سوپاس.

بەرپز هېمن احمد حمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، هلز خان فەرموو.

بەرپز هلز احمد محمد:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێكەم جار من پرسیارەكا هەى ژ لیجنیت تاییه تەمەند دگەل جەنابى وهزیرى، تایتلى وئ داھاتى قوتابخانە و خویندنگیت تاییه تەمەند و بەهرەداران، ئەو تاییه تەمەندە مەبەستا وان چییە، ئەم زانین بەهرەداران یەت هەین، بەس تاییه تەمەند چییە؟ چونكه ئەگەر مەبەستا وئ بتەنئ لقیڕئ قوتابخانیت نموونەییە بەرى چار، پینج ساله كا ئەقیه هاتیه هه لوه شاندى، لسه ر ماددا (۳۸)

دووهم/ لقيرى به حسى مهرجيت وهرگرتنى دكاتن و تاقى كرنا كاروبارين كارگيرى بيژيت به پهيرپوهه ريك دهخريتن، ب ديتنا من ب رينما تيته هل كرئى، يه عنى هه و جا ناكات نه نجومه نى وه زيران ب كاره كى وه سا مژيل بكهين كو چاره سه ربا وى ل دهف وه زاره تى خو خويه، جه نابى وه زيرى دشپتن هنده ك رينماييا دهر بكهتن، فان رينماييا نه ف برپگه پى چاره سه ر بيتن.

به رپز هيمن احمد حمه صالح/ جيگرى سه روكى په رله مان:

سو پاس، كاك مم فهرموو.

به رپز مم برهان محمد قانع:

به رپز سه روكى په رله مان.

پشتيوانى له هه ل ز خان نه كه م، عاده تن په يره و بو پرسيك دهرده چيپت كه په يوه ندى به توپژيكي فراوان يان كو م لگاوه هه يه، به راي من رينماييه كه رهنكه جيگه ي خو ي بگرئ و سو پاس.

به رپز هيمن احمد حمه صالح/ جيگرى سه روكى په رله مان:

سو پاس، ماموستا عمر فهرموو.

به رپز عمر عبدالله فتاح:

به رپز سه روكى په رله مان.

به ناوى خواى به خشنده ي ميهره بان، سه باره ت به م مادديه من ئيشكاله كه م له گه ل وشه ي تاييه تمه ندا هه يه، ته بعن وشه ي به هرهار دياره نه وانه ي به پيى سيستمى تاقى كردنه وه ي (IQ) نه كرپت نه وانه ي ژيريان له سه رووى ژيرى منالانى ئاساييه وه هه يه، قوتابخانه به هرهار اريان بو بكرپته وه، به س به داخه وه ئيستا كوردستان پر بووه له قوتابخانه ي جوراو جور هينديكي منزه مه يه هه نديكي كه سايه تيه، ته قريبه ن نه توانم بلپم قوتابخانه حكوميه كان بو فه قير و هه ژاره كه ماونه ته وه، بو يه نه م وشه ي تاييه تمه نده لابرئى، حكومه ت ته نها قوتابخانه ي حكومى و ناحكومى هه بيت له گه ل به هرهاران، زور سو پاس.

به رپز هيمن احمد حمه صالح/ جيگرى سه روكى په رله مان:

سو پاس، كاك كاوه فهرموو.

به رپز كاوه عبدالقادر حسن:

به رپز سه روكى په رله مان.

والله له سه ر وشه ي تاييه تمه نده كه له مادده ي (۳۸) برپگه ي يه ك منيش تيبينيم هه يه، يه عنى نه كرئ جه نابى وه زير روونكردنه وه بدات مه به ستى له تاييه تمه ندى چييه، يه عنى بو نمونه ئيمه كو م لپك ئيختساسمان هه يه، بو نمونه قوتابخانه ي نه وانه ي كه تاييه تن له وه رزشى، نه وانه ي كه تاييه تن له هونه رى يان پيشه ييه كان، نه وانه مان هه يه، به لام تاييه تمه نده مه به ست له تاييه تمه نده چييه؟ ئينجا به هرهاران نه وه دياره، نه و خه لكانه ن كه به هرهاره يه كيان هه يه كه زياد له هدى خو يان زيره كن و تواناي نه وه يان هه يه، به لام نه وانه ي تر بو؟ ئينجا له مهرجه كانى ته مه ن كه ده لى به دهر له مادده ي (۱۰) و (۱۴) ئاخر چون به دهر بيتن له مهرجه كان، بو نمونه ده لى له

ماددەى (۱۰) باس لەو دەكات كە پېۋىستە قوتابى بىنەپەتى پېش تەمەنى (۱۹) سالى تەواۋى بىكاتن، ئايا لېرەش ئەو دەگرېتەو ەيان دەبى پېش ۲۴ سالى ئامادەبى تەواۋى بىكات يان ئەم مەرجانە لېرانە لېرەش پەيرەو دەكرى يان تەنھا مەرجى ەەرگرتنەكە نەمېنىت پېۋىستى بە روونكردنەو ەبە سوپاس.

بەريز ەيىمن احمد حمە صالح/ جىگرى سەروكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك مسلم فەرموو.

بەريز مسلم عبدالله رسول:

بەريز سەروكى پەرلەمان.

دىارە قوتابخانە و خویندنگەى تايبەتمەند و بەەرەداران لە ماددەى يەك لەبرگەى (۴۷) دا پېناسە كراو، ئەو كاتەش ئېمە وەكو رەئى خۇمان بەشېكىش لەرەئى برادەرانى ھاوپېشەم لە لېژنە ئەو بوو كە ئەو خالە لاجى بەلام كە ماو تەو بەراستى تېبىنېمان ەبە ئايا مەبەست لە خویندنگەى تايبەتمەند چىبە؟ بەەرەداران وازحە، بەلام تايبەتمەند دەكرىت رېخۇشەكەرى بىت وەك لە برگەى يەكەمېش دا ھاتوو مافى كردنەو ەى قوتابخانە و خویندنگەى تايبەتمەندى ەبە ەزارەت خەلكى دىكە دەخزىرېتە ناو ەو و بەراستى سنوورەكەى فراوانتر دەبى كە ئېمە لەو بوارەو بەدواداچوونمان كردوو، خەلكىك ەبە رەنگ بى پېو ەرى بەەرەدارانى نەبى لەو قوتابخانانە ەرگىراون و دەكرى ئەو رى خۇشكەرى بى سبەبىن چەندان قوتابخانەى تر بىرېتەو ە خەلكىك لەو ەى ەرگىرى و شايەن نبى، ئايا مەرجى ەەرگرتنى ئەو قوتاببانە چىن كە لەو قوتابخانانە ەردەگرېن، راستە مەرجى جىاوازى تاقى كردنەو ەكان و كاروبارى كارگرېرى و چۆنىەتى سەرىرەشتى كردن بە پەيرەوېك رېك دەخرىت، بەس ئەى مەرجى ەەرگرتنى قوتاببان چىبە لەم قوتابخانانە؟ زۆر سوپاس.

بەريز ەيىمن احمد حمە صالح/ جىگرى سەروكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك ەيىقېدار فەرموو.

بەريز ەيىقېدار احمد سلمان:

بەريز سەروكى پەرلەمان.

بەريز ەزىرى پەروەردە، لەگەل دەرچوونى ئەم ياسايە دەرچوونى نەو ەبەكى نوى دروست دەبىت، واتا دواى (۲۲) سالى تر ئەگەر ئەم ياسايە ئېستا دەرچو ئېمە نىك دەبىنەو ە لە سالى (۲۰۰) ئېستا ژمارەى دانېشتوانى دنيا نىكى (حەوت ملىون و نۆسەد ملىارى) تېپەرانوو، ئەو كات دەبىتە نىكى دە ملىار كەس جەنابى ەزىر، ئەم ياسايە بۇ جىلېكى نوى چ بەرەمېكى تېدا ەبە، يەنى دەتوانىن چى بىكەن ئاستى كوردستان بەرەو كوئ دەچىت؟ مەترسىەكانى ژبىنگە ەبە مەترسىەكانى خۇراك ەبە، ئېستا ەموو ئىقتىصاد و تەكنەلۇژيا لە دەستى حكومەتەكان نەماو ەوتوونەتە دەستى فەردەكان و كۆمپانىكان، ئەم ياسايە جىلېكى ئەو ھا دروتس دەكات بۇ موستەقبەلى ئەم ەرىمە، بەريز ەزىرى پەروەردە ەلآتېكى ەكو تايوان، ھۆنكۇنگ، سەنگافورە نەوتيان نبى ە ەىچ سامانىكى سروسىتبان نبى، ەبەرەھىنانىان كردوو ە لە ەقلى منداال گەراون مېشكى منداال چى تېدايە دەريان ەبناو ەئىستا كۆرباى باكوور دەيان

به هیژترین ئابووریه له ریگه‌ی خویندنه‌وه، تایوان به هیژترین چوارهم ده‌وله‌تی دونیایه له‌پرووی داراییه‌وه ته‌نھا له‌پری علمه‌وه خویندنه‌وه به‌ریز وه‌زیری په‌روه‌ده، نوقته‌ی قوه‌تی وه‌زاره‌تی په‌روه‌رده و ئەم خویندنی به‌هره‌داران مامۆستایه، ئەبێ مامۆستا ده‌ست نیشان بکری، ئەم قانونه‌هه‌مووی دوینی ئەو خویندنه‌وه له‌مسهر بۆ ئەو سهر کرۆکی ئەم قانونه‌ له‌ ماده‌ی ۹/ ده‌ست پێ ئەکات هه‌تا ماده‌ی ۱۰۴ مامۆستا چۆن بێت، پیداکۆتیه‌که‌ی چۆن بێت، ئەو تووژینه‌وانه‌ی ده‌کریت، یه‌عنی ده‌کریت ئەم خویندنه‌وه هه‌موو ته‌رکیزه‌که‌ی له‌سهر وی بیتن، رجائهن وه‌زیری په‌روه‌رده ئەمه‌ په‌یوه‌ندی به‌ منداڵی من و هی جه‌نابت و هی ئەم قاعه‌ و هی هه‌موو خه‌لکی هه‌ریمی کوردستانه‌وه هه‌یه، یه‌عنی ته‌ماشای ئەم قاعه‌ی په‌رله‌مان بکه‌ به‌ریز سه‌رۆکی په‌رله‌مان چی کوردستانی تیدا دروست کراوه، وه‌زیری بازرگانی به‌منی وت ده‌توانم ۹۰% ی پیداو‌یستیه‌کانی هه‌ریمی کوردستان له‌ ده‌روه‌ ده‌ین، له‌به‌رئه‌وه‌ی به‌هره‌دارانمان نییه‌ له‌ هه‌ریمی کوردستان، له‌ دونیا چوار پینچ پپوه‌ر هه‌یه، ماس ئیمه‌ له‌بیرکاری له‌ کووین؟ له‌ زانست له‌ کووین؟ له‌ ئەندازیاری له‌ کووین؟ له‌ هونه‌ر و ته‌قه‌نیا له‌ کووین له‌ هه‌ریمی کوردستان، پیداجوونه‌وه به‌ مووچه‌ی مامۆستایان بکریت بۆ ئەوه‌ی به‌هره‌داران هه‌موو ته‌له‌به‌کانی کوردستان به‌هره‌دار بن، مامۆستا ده‌گه‌رێ کام ته‌له‌به‌ زیره‌که، قه‌سه‌کی کۆتایی هه‌یه به‌ریز سه‌رۆکی په‌رله‌مان، ده‌لی (وانه‌ی که‌متر علمی زیاتر).

به‌ریز هیمن احمد حمه‌صالح/ جیگری سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

سوپاس، رۆبینه‌ خان فهرموو.

به‌ریز روبینه‌ اویمک عزیز:

به‌ریز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

ماده‌ی ۳۸/ ئیکه‌م بیژم وه‌زاره‌ت مافی کردنه‌وه‌ی قوتابخانه‌ و خوینگی تایبه‌تمه‌ن و به‌هره‌دار هه‌یه، ئایا له‌ هه‌موو قه‌زا و ناحیه‌ دیته‌ قه‌کرن؟ ئەگه‌ر نا ئەگه‌ر هاتوو قوتابیه‌کی به‌هره‌دار هه‌بیتن ل گونده‌کی چه‌وا به‌هری خۆ دیار که‌تن؟ لپه‌ردا پپویسته‌هه‌نده‌ک معیاریت یاسایی به‌ینه‌ دانان، سوپاس.

به‌ریز هیمن احمد حمه‌صالح/ جیگری سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

سوپاس، کاک جلال فهرموو.

به‌ریز جلال محمد عبدالله:

به‌ریز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

زۆر سوپاس، هه‌ر له‌ ماده‌ی (۳۸) والله‌ من پشستگیری وشه‌کانی کاک چیا ده‌که‌م که‌ وشه‌ی (ده‌کریت) لابرئ، ئەوه‌ی تر ئەمیش له‌ تایبه‌تمه‌ند تی نه‌گه‌یشتم به‌راستی مادام به‌هره‌داران هه‌یه ئەوه‌ی تر پرسیاره‌ک بۆ جه‌نابی وه‌زیر و شانیدی یاوه‌ری زیره‌کی زۆر قوتابی هه‌یه له‌سهر ئاستی زیره‌کی خۆیه‌تی. له‌زۆربه‌ی ولاتان ئەوانه‌ی زۆر زیره‌کن، یه‌عنی خوایی گه‌وره‌هه‌قلپکی باشی پیداون و میشکه‌کی باشی پیداون قوئاغیك جاری وا دوو قوئاغ ده‌بریته‌ پيش یه‌عنی له‌به‌ر زیره‌کیه‌که‌ی توانای له‌راده‌به‌ده‌ری نازانم له‌ کوردستان ئەو شته‌هه‌یه‌ یان نا؟ ئەوه‌ی تر به‌هره‌دار الحمدلله‌ ئیستا زۆره‌ له‌ کوردستان، به‌لام قوتابخانه‌کان که‌من، ئەمن ده‌زانم مامۆستای

تاييه تمه نديشى پى دەويت، هه نديك جاريش به راستى زورجار مه حسوبيهت و مه نسوبيهت هه يه و به هرهداريش نه بووه له وى و هرگيراوه، به لام خووش به ختانه نهوسال جه نابى وه زير خووى ته داخولى كردو نهو حالته زور كه م بووه و انشاءلله هه ر كه م يش ده بى، زور سوپاس.

به ريز هيمن احمد حمه صالح/ جيگري سه روكى په رله مان:

سوپاس، كاك شيخ ظاهر فهرموو.

به ريز ظاهر محمدعلى حسين:

به ريز سه روكى په رله مان.

به ناوى خواى گه وره، قوتابخانه و خویندنگه تاييهت به به هرهداران، من پيمو ابى نهو پرسياره م هه يه پرسيارى برده ران ئايا تاييه تمه ند و به هرهداران چييه؟ مه به ست نه گه ر مه به ست لي ره تاييه تمه ند به به هرهداران بيت نهو ه پيوسته (و) ه كه لابري و تاييه تمه ند بكریته به هرهداران، پيشنيار ده كه م پيناسه ي به هرهداران بكری، ئايا به هرهداران كين؟ چ كه سيك به هرهداره؟ كى به به هرهدار و چ مندالیک به به هرهدار داده ندری؟ له برگه ي (۲) دیری كوتايى كه نه نجومه نى وه زيران له به ر پوشتايى پيشنيازى وه زاره تى په روه رده ده رى ده كات رپنمايى و په يره ويك لي ره پيشنيار ده كه م نهو په يره وه له چوارچيويه حوكمه كانى نه م ياسايه ده ربكات، خالى (۳) ده كريت مه رجه كانى ته مه ن له قوتابخانه خویندنگه كانى به هرهداران به ده ر بن له و مه رجه نى مادده ي (۱۰ و ۱۴) نه م ياسايه دا ده ق نووس كراون، نهو ه لي ره باسى ته مه نه، پيمو ابى نهو مادده يه برگه ي ۳/ جياكارى دروست ده كات و پيشنيار ده كه م نه م خاله لابريت و زور سوپاس.

به ريز هيمن احمد حمه صالح/ جيگري سه روكى په رله مان:

سوپاس، كاك د. زيدان فهرموو.

به ريز زيدان رشيدخان اول:

به ريز سه روكى په رله مان.

دووباره به خيرهاتنى به ريز وه زيرى په روه رده و ستافى وه زارهت ده كه ين، سه بارهت به مادده ي (۳۸) منيش هاوړاى نهو به ريزانه م كه له سه ر وشه ي تاييه تمه ند پرسياريان هه بوو، به لام نهو ه ي كه لي ره به شيكى زورى براده ران پرسياريان كرد نهو ه كه قوتابخانه ي تاييه تمه ند و به هرهداران له مادده ي يه كه (۴۸) پيناسه ي تيديه نه م قوتابخانه يه پيناسه نه كراوه، به و شيويه يه كه لي ره ئاماژه ي پيكرايه، به لام نهو ه ي كه گرنگه له خالى (۳) كه مه رجه كانى ته مه ن ديارى ده كرى، به ريز وه زيرى په روه رده ئيمه له تاييه تمه ند و به هرهداران مه رجه ي ته مه ن بو خالى (۱۰) ده بيت ئيستسناى بو بكریت، به لام بو خالى (۱۴) بو ئاماده ييه كان له مه رجه ي (۲۰) سال و (۲۴) سال ته واو بكن كاتيك كه به هرهمه نده ده بيت له ماوه ي ياسايى خووى ده بى زووتر ته واو بكات، نه ك دوا بكه وييت ئيحفا بكری، و اتا له مادده ي (۱۰) ئاساييه قوتاييه كى به هرهمه نده له ته مه نى (۵) ساليش دا له و قوتابخانه وه ربگيرى به لام ئاسايى نييه له مه رجه ي ياسايى خووى له ئاماده يى دواى كه وتنى دووسال و سى سال ئينجاش رپنگه ي پى بدری هه ر بمينيته وه له به هرهمه ندى، بو يه نه مه خاليكى گرنگه ده بى له مادده ي (۱۴) ئاماژه ي پى بكری و لي ره بسريته وه ته نها مادده ي (۱۰) ئاماژه ي پى بكریت، زور سوپاس.

بەرپز ھېمىن احمد حمە صالح / جېڭرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، شىرىن خان فەرموو.

بەرپز شىرىن يونس عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۳۸) خالى (۳) پېموايە زىادە لە بەرئەوھى لە دووھم مەرچەكانى تەمەن خۆى نووسراوھ، ئەگەر ئەو پەيرەوھ لە خالى دووھم ئەگەر پەيرەوھ ئەنجومەنى وەزيران دەيكا ئايا قوتابخانەكان سەر بە وەزارەتن يان سەر بە ئەنجومەنى وەزيرانە؟ وشەى بەھرەداران، بەھرەداران تا ئېستا روون نەبۇتەوھ ئەگەر بەھرەداران لەسەر نمرە پيوەر بکړيټ، ئيمە مومارەسەمان ھەيە لەرپاردوو دەتوانن يەعنى زور ئاسايى دەرەجە بۇ زور کەس زىاد دەرکړى و کەم دەرکړيټ، سوپاس.

بەرپز ھېمىن احمد حمە صالح / جېڭرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، کاک کاروان فەرموو.

بەرپز کاروان عبدالرحمن عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

زور سوپاس، ماددەى (۳۸) جەنابى وەزير تەبعەن بەشيك لە ھەقالان خەوفى ئەوھيان ھەيە کە ئەم بابەتە بابەتئىكى حەساسە و لە شوئىنى خۆشپەت، چونکە پيشتەر بينيومانە حالەتى زور نەخوازراو ھەبووھ، ھيوادارم کە جەنابتان رېڭگە بەو دياردەيە نەدەن کە خەليک بەھرەدار نەبى بەو شيوەيە مامەلەى لەگەل بکړيټ و بخريټە شوئنيکەوھ کە بۇ بەھرەداران بيت، لەبرگەى ۱/ کاتيک کە باس لەوھ دەکەين وەزارەت مافى کردنەوھى ھەيە لەراستى دا پيويستە بکړيټ بە وەزارەت پيويستە، چونکە من دلنيام کە بەھرەدارئىكى زور ھەيە لە ھەريمى کوردستان مافى کردنەوھش ئەوھيە کە شتيک بىى بە ئيختيارى بۇ وەزارەت، بەلام ئەگەر بىى و پيويستە ئەمە ئەرکيکە لەسەر وەزارەت بۇ ئەوھى کە بتوانئى ئەم بابەت زووتر جئ بەجئ بکات، برگەى ۲/ کە دەلئ ئەنجومەنى وەزيران پيوەرە کە رېک دەخات، بۇ ئەنجومەنى وەزيران رېكى بخات؟ ئەم بابەتە موختەسە بە وەزير و وەزارەتى پەروەردەوھ، بۇ پەيرەوھە کە لای خۇتان دەرئەچيټ، ئەمەن پيشتياز دەکەم بکړى بە وەزارەتى پەروەردە يان ئەنجومەنى وەزارەتى پەروەردە بۇ ئەوھى کە پەيرەوھە کە رېک بخەن، برگەيەك زىاد بکړيټ، چونکە ليرە تۇزئ بە مەتاتى ھيلدراوھتەوھ من پيشتياز دەکەم برگەيەك زىاد بکړى بەو شيوەيە کە تيچووى خوئندن لەسەر حکومەتى ھەريمى کوردستان دەبيټ، چونکە دەرکړيټ ليرە بەشيوەيە کە ئەم خوئندنگەيە ياخود ئەم قوتابخانەيە بدرئ بە کەرتى تايبەت ياخود بە باشتر، ياخود ئەگەر ئيزافەى بکەين ئەگەر جەنابت رەئيت وايە کە ئەمە وانابئ، باشترە کە ئيزافەى بکەين کە ئەمە حوکمى دەبيټ و راستەوخۇ وەزارەتى پەروەردە سەرپەرشتى دەکات بۇ ئەوھى کە مەتاتى نەبيټ، ئينجا پرسيارەکەى رۇبينە خان زور بەجيبە من دووبارەى دەکەمەوھ ئەمە ئەگەر کەسيک لە شوئنيکى دوورە دەست بىى، وامان دانا قوتابخانەيە کە لە ھەوليرە يان لە سلیمانبيە يان لە دھۆکە، بەلام ئەگەر کەسيک لە

باله كايه تي بي يان له گه رميان بي يان له بادينان بي چون ده تواني دهستي بگات به و قوتابخانه يه و زور سوپاس.

بهريز هيمن احمد حمه صالح / جيگري سهروكي په رله مان:

سوپاس، ماموستا ابوبكر فهرموو.

بهريز ابوبكر عمر عبدالله:

بهريز سهروكي په رله مان.

وابزانم هه شت په رله مانتار باسي وشه ي تايبه تمه نديان كرد ماده ي (۱) له برگه ي (۴۷) پيناسه ي تايبه تمه نديشي كردووه يه عني كه ئه لئ تايبه تمه نند به هونه ر يان وه رزش يان هر باب ته يكي ديكه كه وه زار هت په زامه ندي له سهر ده دات، دووه م / من له جه نابي وه زير ده پرسم ئايا داتايه كيان له به رده ستدايه كه به هره داران چهن دن له كوردستان؟ من خوم بو جه نابي وه زير ناوي منالپكم بو نارد به ناوي (هيما هه ردي) كه به داخه وه هيچ قوتابخانه يه كي حكومي وه ري نه گرت، به ناچاري باوك و دايكه كه كه له دوخيكي ئابووري خراپيش دان له كرپچيشان له په يمانگه يه كي ناحكومي كه رپژه ي زيره كيه كه ي (۱۳۹) بووه هيشتا له ۵۵% يشيان بو داشكاندووه، به لام هه ر ناتواني ئه و بره ي تر دابين بگات، پشتيگري كاك مه م و ماموستا هلز و كاك مسلم ده كه م له سهر باب ته ي رپنمايي، زور سوپاس.

بهريز هيمن احمد حمه صالح / جيگري سهروكي په رله مان:

سوپاس، روپاك خان فهرموو.

بهريز روپاك احمد رحمان:

بهريز سهروكي په رله مان.

پيموايه زور به ي قسه كاني من كرا، منيش له سهر وشه ي تايبه تمه نند پيموايه روونكردنه وه ي پيويست بدرت، به هره داران يش ئه و جيكا ريه كه دروست ده بي ده بي پيوهر دابندر ت، ئه گه رنا ده بيته هو ي جيكا ري له نيوان خه لكي ده ست رپويشتوو و خه لكي ئاسايي، له رابردووش بينيومانه به هره دار نه بووه و له قوتابخانه ي تايبه تمه نديش دانراوه، ياخود له قوتابخانه ي به هره داران، هه روه ها رپژه يان پيوهر دياري بكرت بو به هره دار ئايا كييه و به چ پيوهر يك ئه وه پي ده گوتري به هره دار، پشتيگري له قسه كاني ماموستا عبدالستار و هه روه ها ماموستا عمر و كاك مسلم ده كه م، سوپاس.

بهريز هيمن احمد حمه صالح / جيگري سهروكي په رله مان:

سوپاس، مزده خان فهرموو.

بهريز مزده محمود محمد:

بهريز سهروكي په رله مان.

به ناوي خواي گه وره و ميهره بان، سه باره ت به ماده ي (۳۸)، يه كه م / وه زار هت مافي كردنه وه ي قوتابخانه و خو پندنگه ي تايبه تمه نند و به هره داراني هه يه، مافي كردنه وه كه بكرتته پيوسته،

وہزارہت پیوستہ ئو قوتابخانانہ بکاتہوہ، سہبارہت بہ ہر ئو خالی یہ کہم پیناسہ کراوہ لہ ماددہی (۴۷) ی ماددہی یہ کہم، بہ لَام تہ سہور دہ کہم ہلہ یہ کی تیدایہ، دہلی قوتابخانہ خویندنگہی بہ ہرہ داران و تاییہ تمہند بریتیہ لہ و قوتابخانہ خویندنگہی بہ ہرہ داران، یان تاییہ تمہند بہ ہونہری یان و ہرزش، ئیمہ لہ کوردستان قوتابخانہی تاییہ تمہند بہ ہونہرمان نییہ یان و ہرزش، ئوانہ پیمانگان، ئینجا نازانم ئوہ چوئن راست دہ کریتہوہ ہیوادارم و ہزیر تہوزیحیکمان بداتی سہبارہت بہو بابہ تہ، پشتیوانی لہ قسہ کانی ہلز خان دہ کہم سہبارہت بہوہی کہ بہ پیرہو نہ بی بہ پینمای بی، چونکہ ئوانہ یہ عنی ژمارہ یان ئوہندہ زور نیہ پیوست بکات ئو نجومہنی و ہزیران پیرہوی بؤ دہربکات، سوپاس.

بہرپز ہیمن احمد حمہ صالح/ جیگری سہرؤکی پەرلہ مان:

سوپاس، کاک د. شیرکو فہرموو.

بہرپز شیرکو جودت مصطفی:

بہرپز سہرؤکی پەرلہ مان.

سہبارہت بہ مہسہلہی بہ ہرہ داران دیارہ کہ ئو ولاتانہی کہ بہروونی گہشہ یان کردووہ و لہ ماوہیہ کی قیاسیا یہ کیل لہ نہینی گہشہ کردنہ کانیان ئوہیہ کہ بہ ہرہ دارانیان بایہ خ پیداوہ و دؤزیویانہ تہوہ، لہم ہہموو یاسایہ لہ (۱۸۱) ماددہیا پیناسہی بہ ہرہ داری تیا نییہ، و تراوہ بہ پیرہو بہلی زور گرنگہ یا بہ پیرہو یا بہ پینمای بکری، بہ لَام ئو نجومہنی و ہزیران لہم مہوزوعہ یا تہ داخول بکات بؤ لہ بہرئوہی کہ کاتیک داوا لہ دہ کرئ پیرہو دابنی، کاتیک تہ قاتوع کا لہ گہل و ہزارہ کانی ترا، بہ لَام ئو مہ ئیختساسی و ہزارہتی پیرہو رددیہ بؤیہ من داوا ئو کہم کہ یہ کہم/ پیناسہیہ کی وازح و روون بؤ بہ ہرہ دار بکریت، دوو/ و ہگہر خستنی ئو بہ ہرہ دارہ دوای تہواو کردنی ریگا تاییہ تہ کہی بؤ خویندن و فیروون، ہر ئوہ کی و ہزارہتی پیرہو رددہ بی کہ چوئن ئومانہ بخرینہ گہر و جیگہ و پیگہی ہہستیار بگرنہ دہست دواتر بؤ ئوہی کہ بتوانن بہ زووترین کات و باشترین شیوہ ولات بہرہو پیش بہرن، سوپاس.

بہرپز ہیمن احمد حمہ صالح/ جیگری سہرؤکی پەرلہ مان:

سوپاس، د. اسماعیل فہرموو.

بہرپز اسماعیل علی طہ:

بہرپز سہرؤکی پەرلہ مان.

راستی و ہختی ئو ف ماددہ من دیتی کہ یفا من گہلہ ک ہات، بہس پشتی ئو زقریمہ پیناسا (۴۷) کو تاییہ تمہند و بہ ہرہ داران تہ عریف کری و ہسا دلخوشی بؤ من نہما، ئو گہر مہ بہست پی بہ ہرہ دار مہ بہست بن و مہ خسود بن پھیقا تاییہ تمہند یان ئو ف و ہ عتفی نہ بیمینت مابہیننی دا بیژتہ قوتابخانہ و خویندنگہی تاییہ تی بہ ہرہ داران، یہ عنی (المدرسة الخاصة) بؤ ئوانہ، ئوہ شتیکی باشہ ئو گہر تاییہ تہ تشتہ ک بیت بہ ہرہ دار تشتہ کی دی بیتن ئو ديسا پشتہ قانیا ماموستا عمری دہم پیئتقی تاییہ تہ بیتہ لادان، ديسا پشتہ قانیا وان پەرلہ مانتارا دہم ئو بیژم

پېتقيا به هرهداران بېته پېناسه کرن، پېناسه کا يا موحد دا ئىشتيها تيدا نه هېته کرن و كهيفا خو
والله ئەغه به هرهداره ئان ژى به هرهدار نينه، پشته قانيا وان په رله مانتارا هميا دكەم، نوقتا دى
ئەگەر مەبەست قېرى به هرهدار مەبەست بن ئەز دگەل پشته قانيا ماموستا كاروان و خوشكا
مژده دكەم كو پېتقيا بېته پېويسته لەسەر وهزاره تى نه مافى ههيه، ئەگەر مە قېت خەما
به هرهدارا بخوين پېتقيه، ئيه تمام پى بېته خارن، ئەگەر مەبەستا ياساييه يان پرۆژەى به هرهدار
بن ئەز دگەل هەندېمە په پره و لسەر ئاستى ئەنجومه نى وهزيران بېته داناندى گرنكى دان و
ئيه تمام بو مرقېت به هرهدار بېته دان، ئەگەر نا والله هەر مەدره سه كه وهكو يا نموونه ييه
ئەقېت بەرى نيكه مە ته جروبه لەسەر هەى، هنگى رېنمايى ئەز پشته قانيا وانا دكەم ئەقېت بېژن بلا
ب رېنمايى دەرېچيتن نه پېتقيا په پره و بيتن و مەجلس وزه را بى، سوپاس.

به رېز هېمن احمد حمه صالح/ جيگري سه روکى په رله مان:

سوپاس، بدريه خان فەرموو.

به رېز بدريه اسماعيل محمود:

به رېز سه روکى په رله مان.

سه بارهت به ماددهى (۳۸) منيش هه مان تيبينى ماموستا عمرم ههيه، تاييه تمه ند و به هرهدار
منيش پيشنيار ده كه م تاييه تمه ند لابرئ، له بهرئ وهى نابى هه ردووكيان به يه كه وه بين، سه بارهت
به به هرهداران ته بعن وهك به هاكان هه ر هه مووى رېزه ندى بو كردوو و شيكارى بو كردوو،
پېويسته به هرهدارانيش شيكارى بو بكرئ، له بهرئ وهى به هرهدار چوئ ئەلپى گشتگيره، ههيه له
بوارى ئايين دا ههيه له بوارى وه رزش دا و ههيه له بوارى ماتماتيك و ته كه لوجيا و وه رشه و
ئەمانه، بۆيه مە فروزه وهكو به هاكان ديارى بكرئ، زور سوپاس.

به رېز هېمن احمد حمه صالح/ جيگري سه روکى په رله مان:

سوپاس، به لئى به رېزان ئيستاش داوا له به رېز وهزير ئەكهين كه له ماوهى سى دهقه بابەتى
تاييه تمه ند شى بكا ته وه، فەرموو.

به رېز ئالان حمه سعيد صالح/ وهزيرى په روه رده:

به رېز سه روکى په رله مان.

به ر له وهى وه لامى پرسياره كان بده مه وه، به رېز گولستان خان بابەتېكى ويستى ئيسارهى
بابەتېك بكا و ته واوى نه كرد، من دوكيؤمېنته كان بو جه نابېشت و جه نابى سه روکى په رله مان و
بو سه روکى فراكسيؤنه كانيش ئەنېرم ئەو بابەته ئەسل و ئەساسى نيبه و هېچ بنه مايه كى نيبه و
ئىستا بوردى نمرهى هه موو مە كته به كهت بو ئەنېرم كه (۳۱۲) قوتاييه، به و هيوايه م جارېكى
ديكه به دوا داچوونى ورد لەسەر ئەو كه يسانه بكرئ ئينجا روو به رومان بكرئته وه، سه بارهت به
بابەتى ماددهى (۳۸) وهزارهت مافى كردنه وهى قوتابخانه و خوئندنگه تاييه تمه ند و به هرهدارى
ههيه، دوو بابەتى جياوازه، ئەگەر ديقهت بدهى سى فەقەر هيه، فەقەر هى يه كه ميان لەسەر
قوتابخانه تاييه تمه ند و به هرهدار قسه ئەكا، قوتابخانه تاييه تمه ند هېشتا له كوردستان دا
نيه، به لام ده مانه وئى ئيستحاسى بكهين وهكو قوتابخانه كانى تاييهت به بوارى وه رزش و

تایبەت بە بواری هونەر، ئەوانە ئەساسیاتیکی کەمی ریازیات و زمانەکان و بابەتەکانی تیا ئەخوینری، بەلام ئیھتیمامە کە لەسەر بابەتەکانی ریاژە و وەرزش و هونەر و ئەوانە ئەبێ، قوتابخانەکانی بەھرەداران بەپێزم بە پەیرەو دەبێ پێک بخری، لەبەرئەوھی ئیاتزاماتی مالی تیاپە، ئیمتیازات بۆ مامۆستاکانی دەبێ ھەبێ، ئەبێ ئەم ئیمتیازاتانە دەستەبەر بکری، بەشیکی پەییوھندی ھەپە بە وەزارەتی دارایی حکومەتی ھەرپەمی کوردستانەو، ئیمتیازی ئیشرافیان، ئیمتیازی بەرپۆھەردنیان جیاواژە، ئیمە لە کوردستان سێ قوتابخانە بەھرەدارانمان ھەپە و لە سلیمانی و ھەولپەر و دەوێک کە بە پەیرەوی ژمارە (۳) ی سالی (۲۰۱۳) پێکخراو کە لە کۆبوونەوھی (۲۰۱۱/۹/۲۱) ی ئەنجومەنی وەزیران مۆسادەقە کراو و پاشانیش گفتوگۆ کراو و پاشانیش لە ۲۰۱۳ پەیرەوھەکە ی پێ دەرچوو پێراو، ھەتا ئیستا پەیرەوی ھەپە، بۆپە ئەنجومەنی وەزیران دەری ئەکات ئیلتزاماتی مالی تیاپە، سەبارەت بە ئەو تیبینیەکی کە دزیدان تیبینیەکی دەروستە، ماددە/ ۱۴ دەبێ لابیری، سەبارەت بەوھی کە بۆ بەدەرکردن بکری، بە دەرکردن دەبێ بکری لەبەرئەوھی ئیمە ئیستا لە کوردستان ئەو حالەتەمان نیپە، زۆرجار پوو بەروی ئەو دەپینەو، بەپیی ھەموو لیژنەپەکی تیاپەتمەند مندالیک شیاوی ئەوھپە لە پۆلی سێ دابندرئ، بەلام تۆ دەبێ بە گوپرە یاسا و بە گوپرە ئەو تەعامولەکی کە ئیستا ھەتە ئەبێ لە پۆلی یەک دابینیی بۆ نمونە، ئەم ماددانەو ئەو قوتابخانانەکی کە مەوھیبەپەکیان ھەپە و قوتابیانە دەکریت بەدەر بکری لەو مەرچە دەسەلاتی وەزارەت ئاوەلا کریتەو، لەزۆر شوپن بیستوتانە دەلی فلانە کەس لە ۱۵ سالی مەسەلەن کۆلیژی تەواو کردوو، یان شەشی ئامادەپیی تەواو کرد واتا تەسرعیکی بۆ ئەکری، ئەم بابەتە پەییوھندی ھەپە بەوھو، دەمەوئ کۆتا خال بلیم سێ قوتابخانە بەھرەداران ھەپە، ئەندامانی بەرپۆزی پەرلەمانی کوردستان، دووبارە ئەکە مەوھ لە ۷/۱۰ ھو ئیمە لەم پەرلەمانە سویندمان خواردوو، سێ قوتابخانە ھەپە بچن مەلەفی ھەر سێ قوتابخانە کە دەریپین، یەک واژوو متتان بینئ ئیستسنام بۆ ھەر کەسێک کردبوو جەلسە ی داھاتوو پیم بلینەو، بەلام ناکری ھەموو شتی بە گومانەو پیتان وابئ ئیمە ھەموو کوری مەسئول و ھەموو کورپکی دەولەمەند و واستەچپەکمان بردوو لەم قوتابخانانە دانرابئ واللە یەک تەلەبە لەلایەن منەو ئیستسنا ی بۆ نەکراو لەم کابینەپە، ئەو مامۆستا (احمد گەل) یش ماوھپەکی زۆر مەسئولی ئەو مەلەفە بوو و ئاگادارە، لەبەرئەوھ پیم خۆشە بچن مەلەفەکانیان دەریپین بزائن بلین وەزیر چ وەرەقەپەکی بۆ ناردوو بۆ ئیستسنا ئەو کاتە ئەگەر مەلەفیکتان دۆزیوھە من وەلامی ئەدەمەو، بەلام ھەمووی بە بەد گومانپەو سەیری بکەین ناکری سێ قوتابخانە ھەپە و جەنابتان دەتوانن ئەو بکەن، پرسیارپکی زۆر بەجئ کرا، ئەگەر قوتابیەک لە گوند بوو بەراستی چۆن تەقیدیمی ئەو قوتابخانانە بکات؟ دەتوانن تەقدیمی ئەو قوتابخانانە بکات، چونکە تەقدیم کردن مافی ھەموو کەسێکە کە لە سنووری محافەزەکەیا بئ ئەو کاتە وەزارەت دەتوانن بتوانن بۆ خۆی تەبەنی ئەو بابەتە بکات، خەرجی ئەو قوتابیە دابین بکات، بەلام ئەوھش پێویستی بە پالپشتی حکومەتە، ئەو قوتابخانانە قوتابخانە حکومین، قوتابخانە ئەھلی نین، قوتابیەکانی ئەم قوتابخانانە ئیستا توپزینەو ئەنجام دەدەن وەکو ئەوانە کە لە ماستەر و لە قۆناغەکانی تری دکتۆراپا ئەکری، زۆر زۆر سوپاس.

بەرپز ھېمىن احمد حمە صالح / جىڭرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، گەلاوېز خان فەرموو، بەرپزان تەككەتەن لى ئەكەم ئاڭگاتان لە كات بى.

بەرپز گلاوېز عبىد عثمان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

دەست خۆشى لە ھەڭلانم دەكەم بۇ دەولەمەند كەردنى ئەو ماددەيە و پراو سەرنجەكانيان، من پېموايە زانا (لويس تېرمان) كە يەكەم كەس بوو خويىندەنەوھى كرد، توپىزىنەوھىيەكى كرد بۇ بەھرەداران توپىزىنەوھىكە (۳۵) سالى خاياند، پېناسەيەكى بۇ بەھرەدار دانا، مندالى بەھرەدار واتا تەفەوقى علمى ژىر واتا بالا، ئەو مندالەيە كە رېژەي زىرەكى لە (۱۳۵) تىپەر بكات و ئەگەر پېوھرى ستاندفورد بىنى لەسەر تاقى بكەينەوھى كە تايبەتە بە پېوانەي زىرەكى، بەلام زانايان لەسەر ئەوھى زور مۆتەفق نەبوون، گوتيان زىادەپەوھىيەكى كردووھى بۇيە رېژەكەيان دابەزاندى لە بۇ ۱۲۰، سى جورمان ھەيە نايابەكانمان ھەيە و بلىمەتەكانمان ھەيە و ژىر بالامان ھەيە، ئەوانەش چەند پېوھرىكى ھەيە، بۇيە من پرسىارىكم لېرە لە بەرپز وھىزىرى پەروھردەيە ئايا ئەو پېوھرانە لە قوتابخانەكانى بەھرەدارانى ھەرىمى كوردستان جى بەجى دەكرىت؟ چونكە ئەوھى وھى وھى ئەمەن ئاڭدارم قوتابىيانى كە لە پۇلى پېنج كە دەتوانن..... .

بەرپز ھېمىن احمد حمە صالح / جىڭرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس جەنابت لە لىژنەي، سوپاس بەرپزان بچنە سەر ماددەي دواتر، كاك عبدالسلام فەرموو.

بەرپز عبدالسلام عبدالله حسن:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

تەوھرى يانزەم: وەرگرتنى مندالان و قوتابىيان و خويىندكاران

ماددەي (۳۹):

۱- وەرگرتنى مندالان و قوتابىيان و خويىندكاران و تۆماركردنەيان لە دامەزراوھى حكومىيەكان لەسەر بىنەماي رەخساندى ھەلى يەكسان بۇ ھەمووان دەبىت.

۲- پېويستە ھەموو قوتابخانە و خويىندنگەيەكى حكومى جگە لە قوتابخانە و خويىندنگە تايبەتمەند و بەھرەدارەكان بە پەلى يەكەم ئەو قوتابى و خويىندكارانە و ھەرگىر كە دانىشتووي ئەو گەرەك و ناوچە جوگرافىيەن كە قوتابخانە و خويىندنگەي تىدايە.

۳- نايىت دامەزراوھى حكومىيەكان جگە لە قوتابخانە و خويىندنگە بەھرەدارەكان مەرجى پىش وەختە و تاقى كەردنەوھى دەرەكى بۇ وەرگرتنى قوتابى و خويىندكار دابىن، جگە لە مەرجەكانى تواناي زمانەوانى قوتابى و خويىندكار و ئەو مەرجانەي لەم ياسايەدا رېگەيان پىدراوھ.

۴- وەرگرتنى مندالان و قوتابىيان و خويىندكارانى خاوەن پىداويستى تايبەت بە پىي يەكپك لەم دوو مىكانىزمە دەبىت.

۱/ ئەو مندال و قوتابى و خویندكارانى لە لایەن لیژنەى تايبەتەو ھەلسەنگاندنیان بۆ كراو، توانای فیروونی پرۆگرامەکانیان لا ئاسانترە لە پۆلى ئاسایى وەك قوتابى دیکە وەردەگیرین، بەلام مامۆستای تايبەتیان وەك مامۆستای دووھم لە پۆلدا بۆ تەرخان دەكریت.

۲/ ئەو مندال و قوتابى و خویندكارانى لە لایەن لیژنەى تايبەتەو ھەلسەنگاندنیان بۆ كراو و توانای فیروونی پرۆگرامەکانیان بەھۆى ئۆتیزم، داوون سیدرۆم یان ئیفلجى قورسى میشك و ھەتا دواى لا قورسترە لە پۆلىكى تايبەت لە دامەزارو ھكومیەكان یان لە دامەزارو ھەبەكى ھكومی تايبەت وەردەگیرین و پرۆگرام و مامۆستای تايبەتیان بۆ دابین دەكریت.

بەریز ھیمن احمد حمە صالح/ جیگری سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، بەلى بەریزان ھەر بەریزىك ئەیەوى لەسەر ئەم ماددەى ھەتوگۆ بکات با دەست بەرز بکاتەو و ناوھەکان تۆمار ئەکەین، بەلى بەریزان ئەو بەریزانە ئەیانەوى ھەتوگۆ لەسەر ماددەى (۳۹) بکەن بریتین لە بەریزان كاك جلال، كاك چیا و گولیزار خان و مامۆستا خدیجە و كاك عبدالستار و كاك جمال، كاك بەلین، شنۆ خان، شیرین امین، شیرین خان، كاك علی، مامۆستا شەمول، روپاك خان، كاك ھىقىدار، كاك كاو، كاك د.اسماعیل، بدریە خان، مامۆستا عمر، مژدە خان، ھەلز خان، كاك مەم، كاك فیصل، تەنھا یەك تیبینی بچووك بەریزان بەپى پەیرەو ھەر بەریزىك بۆ ئەو ھىختسارى وەختەكە بکەین، ئیستا لە ماددەى پێشتر تیبینی ئەو ھەمان كرد ھەر (۲۳) ئەندامە بەریزەكەى پەرلەمان زۆرتر لەسەر بابەتى تايبەتەند قسەیان كرد، ئەگەر پشنگیری لە رای ھاوړیکانیان بکەن باشترە بۆ ئەو ھىختسارى وەختەكە بکەین بەریزان، نەك ئەو ھەموو تەفسیلە بدریت، مامۆستا شەمول فەرموو.

بەریز شەمول اشین صابر:

بەریز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۲) بەراستی لایەنى ئیجابى و سلبى تیدایە لایەنى ئیجابیەكە ئەو ھەبە ماددەى (۳۹) خالى (۲) لایەنى ئیجابى و سلبى تیدایە، لایەنە ئیجابیەكە ئەو ھەبە ھیچ بەرپۆبەریك یاخود ھیچ مامۆستایەك، ھیچ خویندگە و قوتابخانەىك ناتوانى ھەر لەو خویندكارە بكا و بۆئەو ھى نەتوانى وەرى بگرى لەو مەكتەبەى كە لە گەرەكەكە یەتى، بەلام لایەنە سلبیەكەى ئەو ھەبە بەراستی بە نموونە خیزانەك لە خانوویەكى كریچینە لەو گەرەكە دەبن كاریكى لەو مەكتەبە وەردەگیرى، دواى ئەو ھەبە دەچیتە گەرەكیكى تر لەو ھى ئەگەر مندالیكى دیکە بچیتە بەر خویندن ناتوانى بچیتە ئەو مەكتەبە، بۆیە لەوانە یە تووشى ئەو حالەتە بە بروای من ئەو خالە لابەین ھەر وەزارەت دەتوانى خۆى بە پێنمایەك دەرى بكا و زۆر سوپاس.

بەریز ھیمن احمد حمە صالح/ جیگری سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، روپاك خان فەرموو.

بەرپز روپاك احمد رحمان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

والله من لەسەر بڕگەى (۳) كە دەلى له مەرجه كانى تواناي زمانه وانى ئەگەر پوونكردنه وه يه كى زياتر له لايهن وه زير يان ليژنهى تايبه تمه ند، له بڕگه (۴) خالى يه ك كه دهلى مامۆستاي دووهم له پۇلدا بۆى تهرخان ده كرى بۆ ئەوانهى خاوهن پيداويستى تايبه تن، ئەوه مامۆستاي تايبه تمه ند ئايا وه زارهت ئەو توانايهى هه يه يه عنى ئەوه جى به جى بكات؟ ههروه ها له بڕگهى دوو يش هه ر دهلى مامۆستاي تايبه تيان بۆ دابين ده كرى وه كو پرسيار، سوپاس.

بەرپز هيمن احمد حمه صالح/ جيگري سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك مم فەرموو.

بەرپز مم اسكندر مم:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

قسه كانى من كران، سوپاس.

بەرپز هيمن احمد حمه صالح/ جيگري سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك هيقيدار فەرموو.

بەرپز هيقيدار احمد سليمان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

له موداخه لهى پيشتر هه ندهك پرسيارم له بەرپز وه زيرى پەروەردە كرد جوابى پرسياره كانى منى نه دا يه وه، هه ز ده كه م جواب بداته وه، بەرپز وه زيرى پەروەردە قوتابخانه ك هه يه له هه ولير موديره كهى به منى گوت ئەم قوتابخانه يه له يه ك حكومه ته وه سه پورتى ده كرىت بۆ عائيلهى فه قير و مندالى فه قير و شه هيدان، وتى توخوا ئيواره سه عات ۳ ته ماشاي بهر ده رگاي ئەو قوتابخانه بكه چه ند له گزير و پورش و كورپى مندالى ده وله مندى تيدا يه، جه نابى وه زير خوى ئەزانيت ئەبى ته عريفى ئەو قوتابخانه بكرىت مندالى كى تيدا وه رده گيرىت، يه كسانيه كه بۆ كيبه؟، ببوره جه نابى سەرۆكى پەرلەمان مامۆستايه ك ئىستا نامه يه كى نار دووه وتى له جه نابى وه زير بپرسه ئەو قوتابخانه ئەهليانه هه نديك ده نووسن ئەهلى، هه نديك ده نووسن تايبه تمه ند، هه نديك ده نووسن قوتابخانهى ناحكومى، با جه نابى وه زير رپكى بخت، زور سوپاس.

بەرپز هيمن احمد حمه صالح/ جيگري سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك جلال فەرموو.

بەرپز جلال محمد عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

له م مادده، يه كه م/ ئەو قوتابى و خويندكار... ليژنهى تايبه تمه ند ... ناخو يئمه وه، به مه زه ندهى من ئەگەر ئەو شيوازه بوو دهلى ئەوانهى تواناي وه رگرتيان زياتره يه عنى مامۆستاي تايبه تيان ئەگەر له هه مان پۆل بۆ دابندرئ به راستى ده بيته هوى جياكارى و پوخاندى وره ي ئەو قوتابيانه ي تر كه به رامبهريان ئەوجا نازانم ئەوانه له ژوورپكى تايبه ت داده نرين يان له هه مان ژوور، چونكه له هه مان ژوور بى و له پيش چاوى ئەوانى تر بى ئيتر خوداي گه وره ئەو

تايپه تمه نديهي پي نه به خشيون، به مه زندهي من ده بيته هوې روخاني ورهې ئه و قوتايپانهي كه له هه مان پوښ، زور سوپاس.

به ريز هيمن احمد حمه صالح / جيگري سه روكي په رله مان:

سوپاس، ماموستا خديجه فهرموو.

به ريز خديجه عمر طه:

به ريز سه روكي په رله مان.

من له سهر برگه ي چوار قسه ده كه م، وهرگرتي قوتايپاني خاوه ن پيداويستي تايپه ت، من پيموايه ليره دا زور گرنه گه ئه و قوتايپانهي كه پيش ئه وه ي ببن به قوتايي له قوتابخانه كان له هه نده ك سهنه ري تايپه ت شيانديان بؤ بكرت، بؤ ئه وه ي كه ئاماده سازييان بؤ بكرت له قوتابخانه كان و ههروه ها يارمه تي ده ريكي باشيش ئه بيت بؤ خانه واده كاني ئه و قوتايپانه بؤ كوئتروډل كردني ئه م قوتايپانه، له خالي يه كه م و دووهم به باشي ئاماژه پيكراوه هيچ كيشه يه ك تيډا نابينم، به لام يه غني هه نديك شوين هه يه له كوردستان كه سهنه ري بؤ نموونه مندالاني ئوتيزم، سهنه ري ئوتيزم زور تيډا كه م، بؤ نموونه له سوران كه منالي ئوتيزم ژماره يه كي زوري تيډايه و روژبه روژ زياتر ئه بن ئه و مندالانه، به لام ته نها يه ك سهنه ري تيډاهه يه كه ئه ويش سهنه ريكي تايپه ته كه ئه و خانه وادانه ي كه داهاتيان سنوورداره و كه م ده رانه تن ناتوان مناله كاني خو ي له و سهنه رانه دابنين، بويه پيويست ده كات حكومه ت گرنه ي بدات به سهنه ري حكومي له وئ دروست بكات، ئه مه ئه ركي وه زاره تي په روه رده نييه، به لام من پيموايه كه وه زاره تي په روه رده ش ده بيت له گه ل وه زاره تي كاروباري كو مه لايه تي هاوكار بيت بؤ كردنه وه ي ئه و سهنه رانه داوا له حكومه ت بكات بؤ ئه م بابته، پيموايه له چوارچيوه ي ئه مه دا كه پيوسته خالي سي بؤ برگه ي چوار زياد بكرت، به م شيوه يه، ۳ / پيوسته وه زاره ت به هاوكاري له گه ل وه زاره تي كاروباري كو مه لايه تي و وه زاره تي ته ندروستي كار بكات بؤ كردنه وه ي سهنه ري حكومي تايپه ت بؤ راهييان و شيانديني منالاني ئوتيزم و خاوه ن پيداويستيه كاني تر كه پيوستيان پيه له هه موو شوينه كاني كوردستان، سوپاس.

به ريز هيمن احمد حمه صالح / جيگري سه روكي په رله مان:

سوپاس، كاك چيا فهرموو.

به ريز چيا حميد شريف:

به ريز سه روكي په رله مان.

من تيبينه ك هه بي داخازا ژ جه نابي وه زيروي هه بوو، ماددا (۳۹) به حسي په خساندي هه لي يه كسان دكه ت و ههروه سا به شه كي به حسي وهرگرتنا قوتايي ناوچي و گه ركه ك دكه ت، من پي باشه مادده ك بيته زيده كرن، وهرگرتنا ريژه كا تايپه ت بؤ مالبا تين شه هيدا و زيندانيه ن سيادي، ئه گه ر مه رجين تايپه ت ژ بگرن ئه و ريژا مالبا تي شه هيد و زيندانيه ن سياسي لي بيته زيده كرن و زور سوپاس.

به ريز هيمن احمد حمه صالح / جيگري سه روكي په رله مان:

سوپاس، كاك فيصل فهرموو.

بەرپز فيصل عباس عولا:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خىواي گەورە و مېھرەبان، لە ماددەى (۳۹) من پېشنيار دەكەم خالى دووهم باس لەو قوتابخانە دەكات بەس كەسوكارى ئەو خويىندكارانەى ئەو گەرەكانە وەرېگىرئ بۆ خويىندكارى تر وەرناگىرئ؟ داوا لە وەزىر دەكەم، ئەگەر نا ئەو بېرگەيە لابردرئ، بېرگەى (۳) باس لەسەر زمانەوانى قوتابى دەكات ئەو تايبەتە بە وەرزش، چونكە تەوهرى وەرزشيە دەبئ جەستەييش ئيزافە بكرئ، سوپاس.

بەرپز هېمن احمد حمە صالح/ جىگري سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك جمال فەرموو.

بەرپز جمال حوىز مصطفى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەخپرهاتنى بەرپز وەزىر و شاندى ياوهرى دەكەم، من لە ماددەى (۳۹) تېبىنىم هەم لەسەر پېناسەى ماددەكە و بېرگەى (۱ و ۴) هەيە، پېناسەى ماددەكە وەرگرتنى قوتابيان و مندالان و خويىندكاران، من پېم باشە واى لئ بكرئ وەرگرتنى مندالان لە قوتابخانە و خويىندنگان، ياخود مندالان لابىرئ و واى لئ بكرئ و وەرگرتنى قوتابيان و خويىندكاران، چونكە مندال تا تۆمار نەكرئ نابىتە قوتابى و خويىندكار، بېرگەى يەكەم، پېم باشى وا دابىرپزىتەو، يەكەم وەرگرتنى مندالان لە قوتابخانە و خويىندنگان و تۆماركردنيان لە دامەزراره حكومىەكانالخ، ياخود هەرواى لئ بكرئ، وەرگرتنى مندالان يان قوتابيان و خويىندكاران و تۆماركردنيان لە دامودەزگاكانى حكومى و هەروەها خالى/ ۴ بەهەمان شپۆه ئەو راست بكرىتەو و سوپاس.

بەرپز هېمن احمد حمە صالح/ جىگري سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك على فەرموو.

بەرپز على حمە صالح:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خىواي گەورە و مېھرەبان، بەرپز جەنابى وەزىر، من نازانم بۆ وشەى دامەزراره حكومىيەكان بەكارىەت، بۆ ناوترئ قوتابخانە و خويىندنگا حكومىەكان، چونكە چەمكى دامەزراره حكومىەكان زۆر فراوانترە، پاشان بۆ پېداويستى تايبەتەكان ئەو مندالەى كە بەهرەدارە لە پۆليك دا بەوہى كەم ئەندام قسە لەسەر خاوەن پېداويستى تايبەت ئەكەين، تواناى زىرەكى زۆرتەر، بە هەمان مەنھەج تاقى كردنەوہى لەگەلا ئەكرئ، بە هەمان مەنھەج ئەچىتە كېپرکپۆه، ئايا مامۆستاي ئيزافەى بۆ دابىن ئەكەى وەزىفەى ئەو مامۆستايە چىيە يەعنى؟ ئەگەر هەمان ئىمتيحان و هەمان مەرج و هەمان تاقى كردنەوہ بىت؟ ئەمە پەنگە بۆ خالى دووہمى پېويست تر بئ كە نەنووسراوہ ئەوہى كەم ئەندامە و ناتوانئ يەعنى تواناى فېرپوونى درەنگترە، پاشان بۆ خالى يەكەم ئەگەر خاوەن پېداويستى تايبەت بۆ نموونە مەبەست ئۆتيزم بئ كە رېژەيەكى كەم لە ئۆتيزم زىرەكە، ئەمە خاوەن پېداويستى تايبەت حساب ناكريئ، ئەمە بە بەهرەمەند حساب دەكرئ، ئەگەر مەبەست ئەوہى، ئەگەر مەبەست

ئەوھىيە كە يەككە دەست و قاچ و ئەوھى نىيە ئەوھى پەيوھندى بەو بابەتەوھ نىيە، واتا ئەمە پەيوھندى بە بابەتە مېشك و بېرکردنەوھ ھەيە يەككى رېژەى زىرەكى زياتر بى بە ئۆتيزم نابى بە خاوەن پېداويستى تايبەت ھەژمار بىرئ و سوپاس.

بەرپز ھىمن احمد حمە صالح / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك بەلپن فەرموو.

بەرپز بەلپن اسماعيل حاجى ابراهيم:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ديارە لە برگەى يەكەم پېم باشە كە لەسەر بنەماى رەخساندى ھەلى يەكسان بە شىوازيكى دادپەرورەرانە بۇ ھەمووان بېيت، يەعنى ئەوھى بۇ زياد بکەين، لە برگەى ۲/ لەراستى دا بەرپز سەرۆكى پەرلەمان، ئەوھى يەككە لەو گرفتانەى كە ئىستا پرووبەروى زۆرىك لە ھاوولتايان ئەببەتەوھ لە كاتيك دا مالهەكى لە شوپنېكەوھ بۇ ئەگوزپتەوھ بۇ شوپنېك يان دايكى قوتايبەكە يان دايكى خویندنكارەكە باوكى شوپنى دەوامى نزيكە لە قوتابخانەيەكى حكومىيەوھ كە لە گەرەكەكەى خۆى نىيە لە ناوچەكەى خۆى نىيە، بەلام خویندنكارەكەى وەرناگيرئ و كېشەى بۇ دروست دەكات، لەبەرئەوھى پشتيوانى مامۆستا شەمۆل ئەكەم كە ئەوھى بە رېنمايىەك بە شىوازيكى ورد رپك بخرئ، ۳/ لە خالى دووھى برگەى ۴/ لەراستى دا نووسراوھ يا لە دامەزراوھىەكى حكومى تايبەت لەم قانونە دامەزراوھى حكومى تايبەت پېناسە نەكراوھ، يەعنى كە ئيمە قوتابخانە ئەكەينەوھ بۇ ئەوھى خاوەن پېداويستى تايبەتەكان لپى بخوینن، ئەمە دامەزراوھى حكومى تايبەت بۇچىيە؟ قوتابخانەيەكى تر ئەكەيتەوھ مامۆستاي تايبەت بۇ ئەوھ كەسانە دائەنپى كە خالى دووھى لە برگەى ۴/ دەيانگرپتەوھو زۆر سوپاس.

بەرپز ھىمن احمد حمە صالح / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك عبدالستار فەرموو.

بەرپز عبدالستار مجيد قادر:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

والله ھەر سەبارەت بە خالى (۱) لە ماددەى (۳۹) ئاماژە بە بنەماى رەخساندى ھەلى يەكسان كراوھ، ئەوھى بنەمايەكى چاكە بەراستى ئيمە كە ياسا دەرئەكەين بۇ ھەموو خەلكە بە بى جياوازى، بەلام باسى ئەوھى كراوھ كە وەرگرتنى مندالان و قوتايبان و ئەوانە لە دامەزراوھ حكومىيەكان ئەى دامەزراوھ ناحكومىيەكان؟ يەعنى ئەوانيش نابى وەزارەت لپى بەرپرسيار بى كە ئەو بنەمايە لەوئيش پيادە بىرئ، نەك ھەر ئەو بنەمايە زۆر بنەماى ديكەش چونكە بەراستى ئيمە كە ياسا دەرئەكەين حەقىقەتەن پېويستە ئەوانە بگرپتەوھ، چونكە دياردەيەك پەيدا بووھ لە خویندنگا ناحكومىيەكان بەگشتى لە زانكۆكان ھەتا بۇ ريسالەى ماستەر و بۇ دكتورا برۆ بە يەككە بلى كامە من لە فلان زانكۆى ئەھلى دەمەوئ ماستەر تەواو بکەم، يا برۆ زانكۆى سەلاحەدين بزانه كامەيان ھەلدەبژيرئ، ئەھليەكەى ھەلدەبژيرئ پپى ئاسانترە و زووتر دەستى دەكەوئ رەنگە چاوپۆشيشى زياتر تېدابی، بەلام لەوئ قورسترە و ئىعتباريشى زياترە، بۇيە من پېموايە ئەو ياسايە كە دەرەكئ لە ھەر شوپنېك مەگەر تايبەتمەندىەكى تايبەتەى خوئانيان

هه بئى به پيى رېنماييەك به پيى ياسايەكى پيشوو دىنا به پراستى هه موو ئەو بنه مايانەى كه به لگەيه له سەر يەكسانى و به لگەيه له سەر ئەوہى كه هه موو به چاويك تە ماشا دەكرين و يەعنى قوتابى ئاستى پيش دەخرى و گەشەى پى دەكرى بيانگريتهوه، سوپاس.

بهريز هيمن احمد حمه صالح/ جيگري سهروكى پەرلەمان:

سوپاس، ماموستا عمر فەرموو.

بهريز عمر عبدالله فتاح:

بهريز سهروكى پەرلەمان.

من له م ماددهيه من سى تيبينى و سى پيشنيارم ههيه، له برگهى (۲) تهبعن ئەمه شتيكى باشه له سەر بنه ماي گه رهك و شوينى جوگرافى قوتابخانهكان منالهكان وهريگرن، به لام به داخه وه دايك و باوك ماندوو دهكرى له ههنديك حالهت دا له نيوان دوو قوتابخانه، بويه پيم باشه ئەوہى بؤ زياد بكرى بهرە چاوكردنى مندا ل بئى بهش نهكرى له خویندن له نيوان دوو قوتابخانهدا تهبعن ناتوانين مهسهلهى ماندووکردنى دايك و باوك له نيوان دوو قوتابخانه جئ بکهينهوه، بهس بهم سيغهيه دياره مه بهسته كه ئەوہيه، له برگهى (۳) له مهرجهكانى تواناي زمانهوانى قوتابى بؤ قوتابخانهى حكومى به پراستى ئەمه زور جيگهى مولاچهزهيه مادام مهرج له م ياسايه ههيه بؤ هه موو قوتابيهك مهرجهكان دهست نيشان كراون و وردن و ياسايين و له گه ل بنه ما پهروه دهيههكان دا دهگونجین پيوست ناکات مهرجى زمانهوانى هه بيئت، به داخه وه له كوردستان دا ئيستا قوتابخانهى ئەلمانى و فەرهنسى و ئينگليزى و تەنانەت كوريش ههيه، بويه ئەم مهرجى زمانهوانيه بؤ قوتابى به پرواى من له گه ل برگهى (۱) دا كه بنه ماي يەكسانيه ناگونجئ ئەبئ لايرى و پيشنيار ئەكه م ليژنهى بهريز ئەمه لابهرن، خاليكى تر سه بارهت به منالانى كه م ئەندام و خاوهن پيداويستى تايهت ئەم پيشنياره بچوو كه م بؤ ليژنهى بهريز ههيه، ئەويش ئەوہيه له خالى يەكه مى برگهى ۴/ له لايەن ليژنهى تايهتەوه هه لسه نگانديان بؤ بكرى بگورپت له لايەن ليژنهى پزيشكيه وه، چونكه ئيمه له كورستان دا ليژنهى پزيشكيان ههيه دهست نيشانى دهكات ئەم مناله پزىهى كه م ئەندامى چەندە ئەتوانئ بخوینئ ناتوانئ له پۆلى ئاسايى دابندرئ، له پۆلى ئاسايى دابندرئ، ئيستا حكومهت له هه ولدايه سهنتهريكى هه ميشه يى دهست نيشان كردنى كارمەندانى بکاته وه كه ئەوه ئاستى دهست نيشان كردنى كه م ئەنداميه كهى زور بالآ و ورد دەبئ، بويه پيشنيار ده كه م ئەو ليژنهى تايهتەوه له بهر ئەوہى هه ر ليژنه تايهتەكهش له پيناسهكان دا نيهه، ئالۆز ئەمپنيتهوه، بويه ئاواى لئ بكرى له لايەن ليژنهيهكى پزيشكى تايهتەوه، زور سوپاس.

بهريز هيمن احمد حمه صالح/ جيگري سهروكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك كاوه فەرموو.

بهريز كاوه عبدالقادر حسن:

بهريز سهروكى پەرلەمان.

والله له ماددهى (۳۹) برگهى (۱) كه ده لئ: وهرگرتنى مندا لان و قوتابيان و خویندكاران و تۆمارکردنيان..... ليره ده لئ له سەر بنه ماي رهخساندنى هه لى يەكسان بؤ هه مووان، هه ست

دەكەين ئەو بېرگەيە تۆزىك مەتاتىيە، بۆيە ئەكرى وەكو بلىيى قەتەى بكەين و بلىين پىويستە سەرجم مندالان و قوتابيان و خوئندكاران لە دامەزراوە حكومىيەكان تۆمار بكرى، بۆ ئەوەى ئەوەى تىدا نەبىت، لە بېرگەى (۴) خالى (۱) كە باسى ئەو مندال و قوتابيانەى كە لەلايەن لىژنەى تايبەتمەندە ھەلسەنگاندنيان بۆ دەكرىت، يەنى پيمان خۆشە روونكردەنەوئەيەكەمان بۆ بدەنى كە ئەو ھەلسەنگاندەنە لەسەر چ بنەمايەكە؟ چۆن ھەلسەنگاندەنەكە ئەكرى؟ ئىنجا لە ھەمان بېرگە لە خالى (۲) باسى دامەزراوەى حكومى تايبەت ئەكات، ئەكرى بە شپوئەيەكى باشتەر روونبكرىتەوئە كە تايبەت بى بەو جۆرە مندالانەى كە ئەو نەخۆشيانەيان ھەيە يان بەم شپوئەيەن، ئىنجا پشتگىرى خديجە خان ئەكەم كە پىويستە بەراستى ئەوانە ئەوئەندەى پىويستيان بە راھىنان ھەيە بۆ نموونە لە خوئندنگاكان پىويستيان بە شتى تر نيە، بۆيە گرنگە سەنتەرى راھىنان ھەبى، ھەرچەندە من تەسەور دەكەم ئەو خوئندنگە تايبەتيانەش ھاوشپوئەى سەنتەرى راھىنان زياتر بە عەمەلى بن ئەك بە لەبەركردن و نەزەرى، بۆيە پشتگىرى خديجە خانىش ئەكەم و سوپاس.

بەريز ھيمن احمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، د.اسماعيل فەرموو.

بەريز اسماعيل على طه:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

خالا دووى پىويستە ھەموو قوتابخانە و خوئندنگەيەكى حكومى جگە لە قوتابخانە و خوئندنگەى تايبەت بەھەرەدارەكان بە پلەى يەكەمى ئەو قوتابى و خوئندكارانە و ھەريگرەن كە دانىشتووى ئەو گەرەك و ناوچەيەن ئەز بىنم ئەگەر ئەف ئەو گەرەك و ئەو رىنمايەك بىتە رىكخستن، چنكى راستى گەلەك مال ئەزبەت و نەخۆشەت دبىنن تىنە قە گواستن ژ مەجبورى ناچاريا خۆ تاخىكى دچنە تاخەكى دى كرئدارە و خۆدانى خانى دەرئىخن، وى وەختى چووئە جھى دى قوتابيا وى بزقرىت بىتە وى مەدرەسى ئەوا ئەو لوى و ئەويش بارگرانيەكا مەزنا بۆ وى كەسى، ژ ئەقە ب رىنمايەكى بىتە چارەسەركرن وى رىنمايى ئىشارەتى بدەنە ھەندى بۆ چارەسەريا قى ئالۆزىيە و ھەندە مالى دكەفئە كرئچى و كرئبەدا، تىببىنيا منيا دوئى دخالا دوئى دا مناليت پىداويستى تايبەت د بىژىتن، بەلام مامۆستاي تايبەتيان وەك مامۆستاي دووئەم لە پۆلدا بۆ تەرخان دەكرى، يەنى ئەم موستەلەحە مامۆستاي دووئەم ھەيە دى دانان ژى مامۆستاي ھارىكارە، مەخسەد پىي مامۆستايەكى ھارىكار دگەل بيت يان وەكو موستەلەح ئەم بىژىن قانونى دانىين، ئەز بىژم ئەگە ھارىكار بيت چ بيتن باشتەر بيتن، تىببىنيا منيا سى ديسا ئەز دگەل وان ئەندامىت پەرلەمانى ئەقى داخاز كرین روونكردەنەكا ژ جەنابى وەزىرى ھەبى، مەخسەد پى چىيە لە دامەزراوئەيەكى حكومى تايبەت يەنى قەدەر تەربىيى، موئەسسەسەكا دى نەيا تەربەوى يەنى موئەسسەسەكا ديا حكومى بيتن كاروبارىت قان پى رابىيتن يان ژى ھەر عەلاقەتى ب تەربىيە ھەيە و سوپاس.

بەريز ھيمن احمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، شنۆ خان فەرموو.

بەرپز شىنۆ اشقى عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

جەنابى ۋەزىر ماددەى (۳۹) بىرگەى (۳) پېشنىيار ئەكەم ئەم ماددەى ھەر لىبىرى، لەبەرئەۋەى ناروونىيەكى زۆر ھەيە ھەر ھەموو ھەقالانم ئاماژەيان پېيدا، دامەزراۋەى حكومى مانايەكى زۆر فراوان ھەلدەگرى و لەگەل ئەۋەشدا باس لە مەرجىك كراۋە تۆ ھەموو مەرجەكانى ۋەرگرتنى مندال و خویندكار و قوتابىت داۋەتە دەست ئەنجومەنى ۋەزىران، لېرە ئاماژە بە تواناي زمانەوانى خویندكار و قوتابىت كىرۋە، كە ھەر لە ماددەى يەك و بىرگەى (۴۷) یش ۋەكو نمونە باس لە ھونەر و ۋەرزىش ئەكرى، يەنى ھونەر و ۋەرزىش چ پەبتىكى بە تواناي زمانەوانى ھەيە دەتوانى زمانەوانى جارىكى تر ئايا مەبەست لە ناتقى زمانى دايكە يان زانىنى زمانى دوۋەمە؟ ھەردوۋكى بە پرواى من پېۋىست ناكات ھەبىت، پېشنىيار ئەكەم ئەم ماددەى لىبىرى و لە بىرگەى (۲) پىشتىۋانى قسەكانى مامۇستا شەمۇل ئەكەم يو ھەروەھا پىشتىۋانى لە قسەكانى مامۇستا ەمرىش ئەكەم و زۆر سوپاس.

بەرپز ھىمىن احمد حمە صالح / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، شىرىن خان فەرموو.

بەرپز شىرىن امين عبدالعزىز:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (۳۹) بىرگەى (۳) كە دەلېت نابى دامەزراۋە حكومىيەكان پېشنىيازى قسەكانى على دەكەم، بىرېت بە دامەزراۋە پەروەدەيىيەكان تۆ بلىكى دامەزراۋەيەكى ئاۋو كارەبا و شارەۋانى تەداخول لە بىرپارىكى ۋەزارەتتىكى مەنى ۋەكو پەروەردە بكات، سەبارەت بە بىرگەى (۴) خالى (۱) كە دەلېت ئەو مندال و قوتابى و خویندكارانەى لەلايەن لىژنەيەكى تايبەتەۋە ھەلسەنگاندىان بۆ دەكرىت سەبارەت بە تواناي فېرېۋونيان كە دەلېت لە پۆلىكى ھەمان پۆلى ئاسايى ۋەردەگىرىنەۋە، بەلام مامۇستاي دوۋەمىيان بۆ ئىزافە ئەكرىت، خۆى لەپراستى دا خویندكار و قوتابىيەك كە تواناي فېرېۋونى زۆر بەھىز بىت و زىرەك بى باۋەرناكەم پېۋىستى بەۋە بكات مامۇستايەكى دىكەى بۆ ئىزافە بىرى، ئەكرىت لە سالىك دا دوو قۇناغى خویندن بىرېت، بەلام بۆ ئەو خویندكارانەى كەلەپروۋى تەندروستى و جەستەيىەۋە ئەشكالى درەنگ فېرېۋونيان ھەيە ئەۋانە رەنگە زياتر پېۋىستيان بە تەكنىكى فېرېۋون و پېۋىستيان بەۋە ھەبىت كە مامۇستاي زياتريان بۆ ئىزافە بىرېت، دەست خۆش.

بەرپز ھىمىن احمد حمە صالح / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، بىرىيە خان فەرموو.

بەرپز بىرىيە اسماعيل محمود:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (۳۹) بىرگەى يەك منىش ھەمان پېشنىيارم ھەيە دامەزراۋە حكومىيەكان بىرېت بە دامەزراۋە پەروەدەيىيەكان يان ناۋەندەكانى خویندن، سەبارەت بە بىرگەى دوو پىشتىگرى لە قسەكانى مامۇستا شەمۇل و كاك بەلېن و كاك د. اسماعيل ئەكەم ئىمە زۆر جار

ناداديمان بينيوه بهرامبەر به خویندکار سنووری جوگرافی بۆ خوینکار په چاوه نه کراوه له گه ل نه و تیبینیه نهی هەر سى برى به پېزم کردیان، سه بارهت به برگه ی (۴) خالی دوو منیش هه مان پرسیارم بۆ وه زیری به پېز هه یه سه بارهت به نه و پېزه زوره ی که ئیستا له ناوه نده کانی خویندن منالانى ئوتیزم و هاوشیوه کانیمان هه یه، ئایا مامۆستای پېویست دابین کراوه له و قوتابخانانه دا، زۆرسوپاس.

به پېز هیمن احمد حمه صالح/ جیگری سه رۆکی په رله مان:

سوپاس، مامۆستا هلز فەرموو.

به پېز هلز احمد محمد:

به پېز سه رۆکی په رله مان.

تیبینیهت من سه ر ماددا (۳۹) برگا دوو هه ی، ته به عن ناعه داله تی هەر دیته کرنی ئە ف برگا هه نی هاتیه دانان خوژی جی به جی بیتن لی جی به جی نابیتن، هنده ک به پېزا گوئی رېنما ته به عن رېنماییت هه ی، هه می سالا خشتیه ک تیبتن تاییه تی بۆ بازنی سى، بېژتی ئە گه ر قوتابی فلان قوتابخانه فلان، فلان سنووریت هه ی جوگرافی بدی وه رگری، لی لقیری نادادیه کا هه ی وه گرتنا ته له با دا ب تاییه تی ئە قیت کریچیه وان ده قه را پشتی چهن وه سيقا وی نه نه و قوتابخانا بۆ هاتیه ته حدید کرن نایه ته وه رگرتنی، کریچیه، چونکی مه جالی دی تر نینه، سه ر برگا (۴) ی خالا (۱) قیری مامۆستای تاییه تیان مه مامۆستای په روه رده تاییه تیا هه ی هه گه ر بېته راست قه کرنی، چونکی دی پاشگیز بابه تی تر دا برگا دی تر دا به حسى وی کر، په روه دیدا موسته له حى مامۆستای دووهم نینه، مامۆستای هاوکار زېده تر بیتن، پاشلپشتیا د. اسماعیل سگری دکه م به س لقیری پرسیاره ک هه ی ئە گه ر مه ته له به یه کی ئوتیزمی هه بیتن پۆلا ئیکى لقی مه دره سی خره کی ئیکى مامۆستای پۆلا یان بېژم په روه ردا تاییهت هه بیتن ئایا د فریا که ویتن گه ل ته له با پۆلا ئیکى دانیشهت بچتا پۆلا دوه ی دگه ل دا دانیشهت، بچتا پۆلا شه ش دانیشهت مه ل ده وکی جه نابى وه زیری مه قوتابخانا هه ی ۱۴ قوتابیهن خودان پیتقیه ن تاییهت هه ی ئیکى مامۆستا په روه ردا تاییهتا ئایا دقئ راگه هیتن هه میا دگه ل دا بینته خاری وه ک مامۆستایى هاوکار یان نا؟.

به پېز هیمن احمد حمه صالح/ جیگری سه رۆکی په رله مان:

سوپاس، مژده خان فەرموو.

به پېز مژده محمود محمد:

به پېز سه رۆکی په رله مان.

به ناوی خوی گه وره و میهره بان، سه بارهت به مادده ی (۳۹) که ده بوو پيش مادده ی (۳۶) بیت هیوادارم نه و تیبینیه بۆ لیژنه، سه بارهت به نه وه ی که ده لی مامۆستای دووهم، مامۆستای تاییهت، په روه ده ی تاییهت، پیناسه کراوه، به لام مامۆستای دووهم هه م شیاو نییه و مامۆستای هاوکار له وه به جوانتر بى، پشتیوانی قسه کانی کاک د. اسماعیل و هلز خان ده که م، ده ستتان خو ش بى.

به پېز هیمن احمد حمه صالح/ جیگری سه رۆکی په رله مان:

سوپاس، به پېز جه نابى وه زیره دوو سى ده قه یه ک وه لامه کان به ره وه، به لی فەرموو.

بەريز ئالان حمە سەئىد/ ۋەزىرى پەروەردە:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەشېك لە پەرلەمانتاران ھەندېك جار بەھۆى كەمى كاتەۋە گلەيى دەكەن كە ۋەلامەكانيان پى نەگە يىشتۆتەۋە، بەلام ئەۋىش بەھۆى ئەۋەيە من يەك كەسم جەنايىشان جارى ۋاھەيە بىست موداخەلە ئەكرى، لەبەرئەۋە داۋاى لى بوردن دەكەم مەبەستم نىيە خۆم لە ھىچ ۋەلامىك بەدزەمەۋە، چونكە بە فەزلى خۋاى گەۋرە ئەۋەى بىزانىن پىتان دەلېين، ئەۋەى نەشى زانىن دەلېين ۋەلاممان لا نىيە، سەبارەت بەۋەى كە كاك ھىقىدار پىسارى كىرد، كاك ھىقىدار پىسارىت كىرد ۋە پىسارىكەى جەنابت ۋەلامەكەى لە ماددەى (۲) دا ھەيە ئىمە چ تاكىكمان ئەۋى دەست نىشانى بكەين، ماددەى ۲/ كە لە سەرەتا موناقلەشەمانى كىرد، ۋەلام دەروەى ئەۋە پىسارىكەى جەنابت كىردت، سەبارەت بە گۆرانكارى كەش ۋە ھەۋا ۋە مەناخ ۋە ئىنگە ۋە ئەۋانەى دىكە، سەبارەت بە تاقى كىردنەۋەكانى بىركارى ۋە زانست ئىمە دۋاى سى سال بۇ يەكەمىن جار تۋانىمان بە پالپىشتى جەنابى سەرۆكى حكومەت كە بوجەشى بۇ دابىن كىردۋە ۋە دەست بىننىن كە تاقى كىردنەۋەى (تىمس) بكەين، تاقى كىردنەۋەى (پىسا) بكەين، تىمس بۇ بابەتى بىركارى ۋە زانستەكان ئەكرى، تاقى كىردنەۋەىكى ئىۋدەۋلەتەى، (۲۰۲۳/۳/۲۷) دەست پى ئەكا ۋە (۲۰۲۳/۴/۲۸) كۆتايى دىت، ئىمە ئىستا لە گەل تىمى تىمس لە ئىمارات لەسەر خەتىن خەرىكى ئامادەسازىيەكانىن بۇ تاقى كىردنەۋەىكە يەكەمىن جارە لە كوردستان دا ئەكرىت، ئىستاش لە سالى (۲۰۲۵) ئەكرىت بۇ پۆلەكانى چۋار ۋە پۆلەكانى ھەشت دەكرىن ئەۋە تاقى كىردنەۋانە، كە ۋابوۋ ئىمە بۇ يەكەمىن جار داخلى ئەۋە نەخشەيە دەبىن، سەبارەت بەۋە قوتابخانەى باسىشت كىرد بەراستى نازانم ئەگەر ھەر ئەندام پەرلەمانىك باسى قوتابخانەيەك بكات، بەلام عىنۋانم پى نەلى نازانم، بەلام من دلنات ئەكەم ئەگەر باسى قوتابخانەكانى ساپىس ئەكەى كە بۇ مندالى شەھىد تەرخان كراون، بۇ مندالى شەھىد تەرخان كراون ئىستىسنامان نەكىردۋە دۋاى ئەۋە بە قورعە ۋە رىگىراون، ئەم سال سى مندالى شەھىد ھەبوۋە لە كۆى حەۋت قوتابخانەى ساپىس تەقىدىمى كىردۋە، بەبى ھىچ مەرجىك ۋە رىگىراون، نە ئەچنە قورعەۋە نە ھىچ شىكى دىكە، ئەۋەى دىكەش لە ۋە رىگرتنا ھىچ ئىستىسنايەكمان نەكىردۋە تا ئەم ساتە لىي بەرپىسارىم جا ھەموۋى مندالە دەۋلەمەندە من ھىوادارم شتەكان تەحدىد بكەن، چونكە لە بەرنامەيەك دابىن لە پەخشىكى راستەۋخۇ قسە ئەكەين، كاتىك دەلېين قوتابخانەيەك من ۋەزىرم بەرپىسارىيەتىم لەسەرە نە مندالىكەم بە ئىستىسنا ۋە رىگرتوۋە، نە مندالىكىشم ناردۋە لەبەردەم ھەموۋىشتان ئەللىم بلىن كاكە بۇ قوتابخانەى ھەۋلىرى نمونەيى تۆ ئەم مندالەت ناردۋە، ھەتا تەحەمولى بەرپىسارىيەتەكە بكەم، بەس ناكىرئى ناۋى قوتابخانەكە نەلېن ۋە ئەۋەش بلىن، ئىمە دەبىت بەرگرى لە ۋە مەوقفانەى خۆمان بكەين، سەبارەت بەۋە ماددەيە بەرپىزان ئەۋە قوتابىانەى كە باسى ئەكات لەسەر ئەساسى مەوققى جوگرافى خۆى دەبى راستىيەك ھەيە دەبى باسى بكەين، ئەۋىش ئەۋەيە بابەتەكە شىۋىنراۋە، ئىمە زۆرجار لە كوردستان ھەندېك قوتابخانە ئەبىننىن لۇدى زۆرى لەسەرە، ئەۋە لۇدە زۆرى كە لەسەر قوتابخانەيە ۋە پۆلەكان پىرن ئەۋە بەشىكى بەھۆى پەغبەتى خەلكەۋەيە، بەھۆى ئەۋە بوۋە كە لە پاردوۋ ئەم قوتابخانەيە ناۋبانگىكى باشى دەر كىردۋە ھەموۋى ھەۋلى

داوہ بچن لہو قوتابخانہ یہ بخوینن، سہیر دہکیت کہ ژمارہی قوتابیہکان لہ پۆلیکی زۆردان ئەساسی تەختیتی عیمرانی، ئەساسی دروست کردنی قوتابخانە بۆچیہ؟ بۆ خەلکی ئەو گەرہکە یە کہ لپی سوودمەند بئ، کہ حکومەت قوتابخانە یەک دروست ئەکات بۆ نموونە لہ گەرہکی بەختیاری ھەولپیر بۆ ئەو یە کہ قوتابیانی ئەو قوتابخانە یە لپی سوودمەند بن، کاتی حکومەت قوتابخانە یەکی دیکەشی لہ گەرہکی نازادی ھەولپیر دروست کردبئ نابی قوتابیہکانی گەرہکی نازادی بین لہوانە ی بەختیاری بخوینن، خۆی ئەمە بنەما دروستەکە یە کہ دەلپین مەوقعی جوگرافی، بەلام جئ بەجئ نەکردنی ئەمە لہ پابردوو وای لئ کردووہ لۆدیک لہسەر ھەندیک لہ قوتابخانەکان زۆرتەر بئ، لہبەرئەوہ ئەم خالە خالیکی زۆر زۆر گرنگە ھەبئ، ئەو خالە ی کہ ئیوہ گرفتتان تیا یە ھە یە سەبارەت بەوہی کہ نابی دامەزراوہ حکومیہکان، ئیمە نووسیومانە لہ سەرەتایا دامەزراوہ پەرورەدیہ حکومیہکان، کاک علی ناتوانین بلپین باخچە، قوتابخانە، خویندنگا، پەیمانگا، کۆمەلگە ی پەرورەدی، ئەبئ پینچ ناو بە یەکەوہ بپینن، بەلام دەبئ بلپین دامەزرۆہی پەرورەدی حکومی دامەزراوہی پەرورەدی ناحکومی، بۆ یە من ھەر بۆخۆم لہگەل ئەوہم کہ بکریتە دامەزراوہی پەرورەدی حکومی یەعنی کەلیمە ی پەرورەدیہکە ی بۆ زیاد بکریتەوہ، سەبارەت بە جەنابی سەرۆکی پەرلەمان، سەبارەت بە ئەو بابەتە ی کہ پرسیار کرا بۆ مامۆستای پەرورەدی تاییەت مامۆستای دوو ھەمە یان چییە، ئەو مامۆستایانە دەچنە ناو پۆلەکانەوہ، ئەوہی مامۆستا ھلز باسی کرد ئیمە ئیستا ئیمکانیتە کەمان ئەو ھەندە یە ئەو ھەندەمان بریار داوہ کہ بیانکەینە وانە بیژ بیریشتان نەچئ دەرچوو ی پەرورەدی تاییەتمان زۆر نییە لہ کوردستان دا ئەگەر پیتان وابئ مەسەلەن ۱۵- ۲۰ ھەزار دەرچوو مان ھە یە نیمانە تەسەور ناکەم، چونکە بەشەکان بەشی تازەن تازە کراونەتەوہ، بۆ سالی یەکەم ئەو قەدەرە ی ئیمە (۶۸۵) کەس دائە نیپین نیسبەتیکی تا رادە یەک باشە، بەلام ئایا مندالی خاوەن پیداو یستی تاییەت زیاتری پپویستە وەکو مامۆستا ھەلزو تی بە تاکید زیاتری پپویستە و سوپاس.

بەرپز ھیمن احمد حمە صالح/ جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، ماددە ی/ ۴۰ فەرموون لیژنە ی تاییەت، دگە لاویژ فەرموو.

بەرپز گلاویژ عبید عثمان:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

تەوہری دوازدە یەم/ قوتابی و خویندکاری گەراوہ لہ دەرەوہی ھەریم

ماددە ی (۴۰):

۱- پپویستە وەزارەت رپکاری پپویست بۆ ئاسانکردنی وەرگرتنی ئەو قوتابی و خویندکارانە ی لہ دەرەوہی ھەریم دەگەرپنەوہ بگریتەبەر.

۲- ئەو قوتابی و خویندکارانە ی لہ دەرەوہی ھەریم دەگەرپنەوہ لہ سالیکی زیاتر لہ دەرەوہی ھەریم نیشتە جئ بوون مافی خویندنیان ھە یە بەم مەرجانە ی خواروہ:

۱/ نووسراویکی راستینراو لہو قوتابخانە یە یان خویندنگە یە یان پەیمانگا پەرورەدیہ بپینن کہ لہ دەرەوہی ھەریم لپی ھاتوون.

۲/ بېروانامه كانى خويىندنيان پيشكەش بكن به مه به ستنى هاوتاكردنيان له لايهن وهزاره ته وه، وهك
بنه مايهك بۆ وهرگرتنيان له و ئاسته ي به پيى هه لسه نگاندى وهزاره ت به گونجاو ده زانرپت.
۳/ ئه و قوتابى و خويىندكارانه ي له دهره وه ي ههرپم گه راونه ته وه و زمانى كوردى يان عه ره بى
ياخود هه ردوو كيان باش نازانن بۆ ماوه ي دووسال له دهرچوون له و بابته ده به خشرپن.
سو پاس.

به رپز هيمن احمد حمه صالح/ جيگرى سه روكى په رله مان:

سو پاس، به لى به رپزان هه ر به رپزيك ئه يه وي له سه ر ئه م مادده يه گفوتوگو بكات؟ ئه و به رپزانه ي
گفوتوگو له سه ر مادده ي (۴۰) ده كهن برپتين له به رپزان: كاك هه لكه وت، كاك چيا، ژيان خان، كاك
نزار، كاك شپخ ظاهر، كاك عبدالستار. ده ه ورامان، ماموستا راهى، كاك كاروان، كاك ياسين، كاك
دمحى الدين، كاك د. اسماعيل، بدرية خان، ماموستا عمر، ماموستا ابوبكر، مزده خان، روبيينه
خان، كاك على، د. گه لاويژ، شنو خان، شيرين امين، كاك راهى فه رموو.

به رپز راهى راهبر ابراهيم:

به رپز سه روكى په رله مان.

به ناوى خواى گه وره و ميهره بان، له برگه ي (۳) ئاماژه به وه دراوه كه ئه وانه ي له دهره وه ي ههرپم
گه راونه ته وه دوو سال ده به خشرپن له وانه كانى عه ره بى و كوردى، خو ي گرفته كه هه ر به خشين
و نه زانين نييه، گرفته كه له وه يه كه ئه م خويىندكارانه كه ده گه رپنه وه ههرپم فيرنا بن، زمانه كه
فيرنا بن كه دوو ساله كه ش ته واو ده بيت، سالى سييه م هه ر فير نه بوون سوودى نه بووه ئه و
به خشينه، بويه له گه ل ئه وه م مه رجيك زياد بكرپت له م برگه يه ئه و مه رجش ئه وه يه كه به شدار
بن له ناو پۆل ئه و ماوه ي كه دووساله ببه خشرپن، سو پاس.

به رپز هيمن احمد حمه صالح/ جيگرى سه روكى په رله مان:

سو پاس، كاك ياسين فه رموو.

به رپز ياسين خضر طه:

به رپز سه روكى په رله مان.

به ناوى خواى گه وره و ميهره بان، دياره كاك راهى له مادده ي (۴۰) خالى (۳) كه ده لى ئه و
قوتابيانه ببه خشرپن من پشتگيرى كاك راهى ده كه م، يه عنى ناكري تۆ له دوو زمان به تايبه تى
زمانى كوردى ته له به ببه خشرپت، با به شدار بن به س ده توانن ده ستيان له سه ر سووك بكرپت،
زۆر سو پاس.

به رپز هيمن احمد حمه صالح/ جيگرى سه روكى په رله مان:

سو پاس، كاك على فه رموو.

به رپز على حمه صالح:

به رپز سه روكى په رله مان.

به ناوى خواى گه وره و ميهره بان، والله من چهن د پرسيارپكم هه يه به رپز جه نابى وه زير. له
ساليك زياتر ئه م مه رجانه ئه گريته وه، ئه ي ئه گه ر ساليك بوو؟ دواتر تۆ نازانى دهرچوو ه يا
كه وتوو، يه عنى مه رج بۆ ئه وه چيبه؟ دووه ميان به حوكمى ئه وه ي كه ماموستا بووم من چهن د

سائیک یه عنی بۆ نموونه ئەگەر ریزمانی پۆلی حەوت و هەشت نەزانی و دەرتبچووین، ریزمانی نۆ فیر نابی، قەواعیدی حەوت و هەشت نەزانی نۆ فیرنابی، پاشان ئیە تەسبیتمان کرد که زمانی رەسمی زمانی کوردییە، ئەمانە دینە قوتابخانە حکومییەکان ئەی بۆ وانەکانی تر بە کوردین چی ئەکەن؟ بۆ جوگرافیا چی ئەکەن، بۆ بابەتە کۆمەڵایەتیەکان چی ئەکەن؟ یه عنی حەلیان بۆ ئەوە چیبە؟ سوپاس.

بەرێز هیمن احمد حمە صالح/ جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، بەرێزان میوانیکمان هەیه سەرۆکی لیژنە یه یوه ندیەکانی پەرلەمانی فەرەنسا لەگەڵ بەرێز جەنابی سەرۆکی پەرلەمان لیرەن، بەناوی پەرلەمانی کوردستانەو زۆر بە گەرمی بەخیرھاتی ئەکەین و سوپاسی گەل و حکومەتی فەرەنسا ئەکەین بۆ هەموو ئەو پالپشتیانە ی بۆ هەریمی کوردستانیان کردوو، دووبارە بە بەخیربێن، د.محی الدین فەرموو.

بەرێز محی الدین حسن یوسف:

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان.

من دەست خۆشی لە ئەو ماددە یه دەکەم بەراستی شتیکی باشە، بەلام ئایا ئەو خویندکارانە ی که لە دەرەوہی هەریم پاریزگاکانی عیراقیش دەگریتەوہ؟ چونکە بەشیکی لە ئەوہی که ئەمە مامەلەیان لەگەڵ دەکەین، دوو/ خالی یه کەمیان که باس لە نووسراویکی راستینراو دەکات، پیم باشە ئەو راستینراو لە بەرئەوہی بەشیکی لە ئەوانە ی دەگریتەوہ نالیم زۆرەیان بەشیک هەندیکی حالەت هەبوو که بروانامەکیان ساختە بوو، بەشیکیان من ئەو وەختە لە زانکۆ بووم، خەلک هەبوو بروانامە ی هیناوە لە شارەکانی تری عیراقەوہ یان لە دەرەوہی هەریمەوہ لە کۆلیژ وەرگیراوە دواتر دەرچووہ که بروانامەکی ساختە یه، بۆیە بۆ ئەوہی دروستی ئەو بابەتانە بکەین پیموایە دەبێ پە یوہندی بگیری لەگەڵ وەزارەتی ئەو ولاتانە ی که بروانامەکانیان لێ دیت، بۆ ئەوہی که تەسدیق بکری، خالیکی تر ئەوہی پە یوہندی بەوہ هەیه دەپرسم ئایا ئە مەرجانە ی بۆ وەرگرتنی قوتابیان لە هەریم هەیه ئەگەر هاتوو تەزاروبی کرد یاخود جیاوازی هەبوو لە پرووی تەمەنەوہ ئایا بە هەمان شیوہ ئەو مەرجانە ی هەریمی لەسەر جێ بەجێ دەکری ئەگەر هاتوو تەمەنەکی جیاواز بوو مەسەلەن سیستمی وەرگرتنی تەمەنەکی لە هەریم جیاواز بوو لەگەڵ ئەو ولاتە ی که تیبیدا هاتووہ، ئایا بە هەمان شیوہ دەبیت؟ ئەوہی پە یوہندی بە تاقی کردنەوہکان هەیه ئایا که دەبەخشی نریٹ دوو سال لەوہی ئایا ئەزمونەکان یاخود تاقی کردنەوہکان بە زمانەکی خۆی دەکات که زمانەکی شارەزا بوو یاخود بەو ماددانە ی که لە هەریمی کوردستان دەخوینری و زۆر سوپاس.

بەرێز هیمن احمد حمە صالح/ جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، مامۆستا عمر فەرموو.

بەرێز عمر عبدالله فتاح:

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان.

والله من پرووم لە خوشک و برایانی هەردوو لیژنە یه، ئیمە هەندی حالەتمان هەیه لە کوردستان بەدەرە لەمە، لە هیچ شوینیکی تری ئەم یاسایە من نەمبینی چارەسەر کرابی، ئەویش ئەوہیه

ھەندىيە خالەتى ئائىسىيە ھەيە بۇ ئىمۇنە ئەو مىنلانىئە لى مالىھانى مىنلانى يان ھەندىيە چار مىنالى بەھۇي توندىوتىزى لىسەر دايكىيەو ھەتە مالى دالدىدانى ژنان ناچار ئەبى مىنلەكەي يەتە مالى مىنلان، دەستىيان بە دۇكىومىنت ناگات ب ناسنامە ناگات بە دەرەجەكانى پىشووويان ناگات، ھندىيە خالەت لى پارىزگاكانى عىراقەو ھاتوون بۇنمۇنە لى بەغدا و بەسرە و عەممارەو، بۇيە مىن پىشنىيار ئەكەم ئىوھى بەرپىز چارەسەرىك بۇ ئەو مىنلانى بەدۇزنىو ھەتە دەرەوھى ھەرىم نىن و ھەر لىناو ھەرىم دان، بەلام دەستىيان بە بەلگەنامە فەرمىيەكان ناگات، ئەويش ئەوھەي ئەو مىنلانى ھەربىگىرىن لى قۇناغەكانى خويىندىن بەپىي پىشتىگىرى فەرمانگەكانى چاودىرى كۆمەلەيەتى سەر بە وەزارەتى كار و لەگەل بەلگەنامەكانى دادگا تا ئەو كاتەي دەستىيان بە ناسنامە فەرمى و بەلگەنامەكانىيان ئەگات ئەكرى تا قۇناغى (۱۲) بەم جۇرە دەرەفەتىيان پى بدرى و زۇر سوپاس بەرپىزان.

بەرپىز ھىمىن احمد حمە صالح / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، رۇبىنە خان فەرموو.

بەرپىز رۇبىنە اوىملىك عزيز:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرگەي (۲) خالى (۱) بىژىت نووسراوئىكى رەستىنراو لىرەدا مىن دىقەت بىژم بەلگەكى فەرمى ل قوتابخانا خۇ بىنىتىن يان خويىندىنگە يان پەيمانگا و پەرورەدە بىتىن كە لى دەرەوھى ھەرىم لى ھات بن، سوپاس.

بەرپىز ھىمىن احمد حمە صالح / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك چىيا فەرموو.

بەرپىز چىيا حمىد شريف:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

دەست خۇشيا بۇ لىژنا تايىبەتمەند و ھەرورەسا ئەف ماددە ماددەكى زۇر زۇر گىرنگە ھىقىدارم خەمەكى باش، تەنھا مىن پىرسىيارەكى ژ جەنابى وەزىر ھەبى رۇتىنىياتىن ئىدارى بۇ تەسدىق كرنا باوہرنامەيى رۇتىنىياتەكى گەلەك گەلەك دىژ بى ب تايىبەتى ل وەزارەتا خويىندىنا بالا و ھەرورەسا ل وەزارەتا پەرورەدى، ئايا ئەف رۇتىنىياتە كىم بوونە ب چ شىوازيىيە بۇ تەسدىق كرئى ھەتا نوکە چ ماوہىيەكە چونكى گەلەك جارا قوتابىت ھەتا بەلگەنامە خۇ تەسدىق بکاتىن سالەكى ژ خاندنا وى دچىت، ھەرورەسا بۇ سىھى راستى جى دەست خۇشىيە ئەز دەست خۇشىيى لىجنا تايىبەتمەند كەين كو ئەف ماددە لى زىدە كرئى بۇ ماوہ دوو ساللا بىنە عەفو كرئى ژ خاندنىت عەرەبى يان ھەر زمانى دى، زۇر سوپاس.

بەرپز ھېمىن احمد حمە صالح / جىڭرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك شېخ ظاھر فەرموو.

بەرپز ظاھر محمدعلی حسین:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددە ۴۰/ خالى ۲/ ئەو قوتابى و خویندكارانهى له دەرەوہى ھەرپم دەگەرپنەوہ له سالىك زياتر له دەرەوہى ھەرپم من لپره پرسيار دەكەم ئايا مەبەست له دەرەوہى ھەرپم ولاتانى دەرەوہىہ ياخود ناوچەكانى ترى عىراقىش دەگرپتەوہ خو ئەگەر ناوچەكانى ترى عىراق بگرپتەوہ، له خالى (۳) ھاتووہ دەلى ئەو له دەرەوہى ھەرپم گەرپاوانتەوہ زمانى كوردى يان عەرەبى، خو ئەگەر له دەرەوہى ھەرپم بيت يەك له و زمانانە ھەر دەزانى يان كوردە يان عەرەبە خو خەلكى تر ھەيە، بەلام بەرپزەيەكى كەم لويە پيشنيار ئەكەم له بەرگەى (۲) خالى (۱) نووسراويكى راستينراو له قوتابخانە يان خویندنگە يان پەيمانگا پەرورەدەيەكە بپنن كە له دەرەوہى ولات يان له و ولاتەى كە لپيوہ ھاتوون، زور سوپاس.

بەرپز ھېمىن احمد حمە صالح / جىڭرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، ژيان خان فەرموو.

بەرپز ژيان طاھر احمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددە ۴۰ (۳) برگەى (۳) رستەيەك بەم شپوہىہ زيات بكرپت له كوتايپەكەى بەو مەرچەى ھەردوو سال له پولى خویندنى ئەو بابەتانە ئامادە بن بو ئەوہى فيربن، بەمەش پشتگيرى ھەردوو براپەت بەرپزم كاك راھى و كاك ياسين دەكەم، زور سوپاس.

بەرپز ھېمىن احمد حمە صالح / جىڭرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، دگەلاويژ فەرموو.

بەرپز گلاويژ عبید عثمان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بە نيسبەت ماددە ۴۰ (۴۰) زور حالەتمان ھەيە سيستمى خویندنيان لەگەل سيستمى خویندنى ھەرپمى كوردستان جياوازه، نموونەى زیندوووشمان ھەيە چەندین جار ھاتینە لامان ھەتا ئیستا برپوانامەكانیان ناتوانن بچنە كۆلیژ لپره برپوانامەكانیان بو ھاوتا نەكراوہ، ئايا بو ئەم حالەتانە چ دەكەم مەسەلەن لەوانەيە خویندنى ئامادەيى لەوئ پینچ سال بئ، لپره شەش سالە، يان خویندنى كۆلیژ لەوئ جياواز بئ و لپره ئەوہكى ترى ھەيە، بەلام ئیمە ناچینە سەر ھى كۆلیژ مەبەستمان وەزارەتى پەرورەدەيە زياتر، ئايا چى دەكەن بو ئەو حالەتانە نموونەيەكى زیندوووشمان ھەيە كە تا ئیستاش چارەسەر نەكراوہ ھيوادارم چارەسەر بكرئ، سوپاس.

بەرپز ھېمىن احمد حمە صالح / جىڭرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك نزار فەرموو.

بهريز نزار مهلا عبدالغفار:

بهريز سهروكي په رله مان.

به ناوي خوداي گه وره، سه بارهت به مادهدي (٤٠) خالي (٣) نهو قوتابيانه ي كهوا بو ماوه ي دوو سال له نه زاني زماني عه ربه ي و كوردي ده به خشرين، ئايا نه م قوتابيه له ژير چاوديري ماموستا ده بي نه دوو ساله؟ يا خود نه م قوتابيه له م دوو ساله هيچ راهينائيكي پي ده كريت بو نه وه ي فيري زماني كوردي و عه ربه ي بي؟ زور سوپاس.

بهريز هيمن احمد حمه صالح/ جيگري سهروكي په رله مان:

سوپاس، كاك د. اسماعيل فهرموو.

بهريز د. اسماعيل علي طه:

بهريز سهروكي په رله مان.

من پي خو شه نه ز وه كو پرسياره ك نه وه لي ده ست پي بكم، قوتابي و خويندكاري گه پاره له دهره وه ي هه ريم مه به ست چييه به ته حديد دهره وه ي هه ريم، دهره وه ي ولاته يان دهرقه ي عيراقيه؟ مه قسه د پي دهرقه ي عيراقيه يان دهرقه ي هه ريميه؟ دقيت نه فه بيته ئاشكرا كرن، چونكي راستي مه ساكل قيروي چي دبن و بسه ري من هاتن، خو بسه ري مه هاتن نه ز مالا من ل به غدا بوو، نه ز هاتمه فه دهوكي پشتي نه حداسيت داعشي چي بوي، عايلا خو من هينا قيروي مه دره سه يي ته عامولا مه هاته كرن وه كو ئيي نه جنه بي، هه روه كول نه مسا و سويد نه ز هاتيمه فه، مه دهرسيت كوردي ل عايلي من نه هاتنه قه بيل كرن، نه و شه شي ته خه روج كرين كولياتيت حكومي كوردستاني نه هاتنه قه بيل كرن گو تول دهرقي هه ريمي، دره فه ي هه ريمي نه ز كوردم و هي قي وه لاتي مه بو نه ركه كي و واجبه كي چوومه جهه كي نه ركي خو و واجبي خو به جيھينم ده من من عايلا خو زفرانديه ته عامول دگل من هاته كرن وه كو نه جنه بي، وه كول دهرقه هاتي، پيئتيه نه فه بيته چاره سه ر كرن، يه عني قوتابي و خويندكاري گه پاره له دهره وه ي ولات ئان بيژن دهره وه ي ولات دا يه عني ته فسيه ركه حه رفي نه دهن يان زي نه گه ر مه خسه د پي دهره وه ي هه ريم ياني فايده مه عنا وي دهره وه ي هه ريمه، كه ركيك هاته نه ربيلن مه عنا وي دهره وه ي هه ريمه، وي وه ختي دي نه شكالات درست بن مه خسه د پي چييه؟ يا دي نه ز پشتگيريا وان كه سا دكم نه ويټ گوټي ب تايهت كاك راهي و ماموستا ياسيني، راسته دوو سالايټ عه فونه نايه نه حسيب كرن راسب، به س پيئتيا مه رجه ك هه بيت به شداري كرن د خاندن دا هه ر هه بي، يه عني بلا بيټنه عه فو كرن، به س پشكدار بن رونيشتنن دا خاندنن دا بلا نه خيرئ به س عه فو بيت ژ ئيمتيحانن، نه عه فو بن ژ دهوام نه كرنن، نه خيرئ نه ز پيشنيار دكم نه ف بابه ته بچيته بابه تنن نه ركيټ وه زاره تنن لقيروي جهي.....

بهريز هيمن احمد حمه صالح/ جيگري سهروكي په رله مان:

سوپاس، مزده خان فهرموو.

بەرپز مژده محمود محمد:

بەرپز سەرۆکی پەرله مان.

سهبارت به خالی (۳) که دهلی دوو سال له درچوون له و بابتهانه ببه خشرین، له عهره بی و له کوردیش ههردووکی قهواعیدی ههیه ئەگەر له قهواعید دا ئەوهی پیش بلی ههفتهی پیشووتر له وانهیه دهیخوینی دواتر نهیخوینیوه، له وانهیه موشکیلهی بۆ دروست بکات له سەر ساله کانی داهاوو من پیشنیار ده که م ریگه چارهیه کی دیکه بدۆزیته وه ئەو دوو سال به خشینه لابرئ چونکه به راستی زهر به له ته و او ی ساله کانی داهاوو ی دعات، سوپاس.

بەرپز هیمن احمد حمه صالح/ جیگری سەرۆکی پەرله مان:

سوپاس، کاک هه لکه وت فهرموو.

بەرپز هه لکه وت انور خلیفه:

بەرپز سەرۆکی پەرله مان.

به ناوی خوای گهره و میهره بان، به خیرهاتنی جه نابی وه زیری په روه رده و ستافه بهرپزه که ی ده که م، له مادده ی (۴۰) خالی (۲) برگه ی (۲) ی هاتوو ه ئەلی: پروانامه کانی خویندن پیشکەش بکن به مه بهستی هاو تاکردنیان له لایه ن وه زاره ته وه، ئەوه وه ک بنه مایه ک بۆ وه رگرتنیان له و ئاسته ی به پی هه لسه نگان دنیان وه زاره ت به گونجاو ده زانین، بهرپز جه نابی وه زیر ئەگەر هاتوو ئەنجومه نی وه زاره تی په روه رده پیشتر یاسایه ک یان پینمایه کی دهر کرد بیت که به م شیوه یه قوتابی و خویندکار وه رده گیریت که واته ئەو برگه یه ی سهره وه زیاده که هاتوو پروانامه کانیان پیشکەش بکن به مه بهستی هاو تاکردنیان له لایه ن وه زاره ته وه وه ک بنه مایه ک بۆ وه رگرتنیان، له سییه میس دا هاتوو وه ده لیت ئەو قوتابی و خویندکارانه ی له دهره وه ی ههریم گه راونه ته وه زمانی کوردی یان عهره بی یاخود ههردووکیان باش نازانن بۆ ماوه ی دوو سال له دهرس یان ئەو بابته ته ده به خشریت، من پیم زۆره دوو سال یان ههر نه یژمیرن یان ههر له یه ک سال زیاتر نه بی، زۆر سوپاس.

بەرپز هیمن احمد حمه صالح/ جیگری سەرۆکی پەرله مان:

سوپاس، کاک کاروان فهرموو.

بەرپز کاروان عبدالرحمن عبدالله:

بەرپز سەرۆکی پەرله مان.

به شیک له برادران به دیاری کراوی کاک شیخ زاهر که پشتیوانی لئ ده که م باسی له وه کرد که ئەم بابته تی دهره وه ی ههریمه، ئایا دهره وه ی ههریم عیراقیش ده گرتیه وه، من پیم وانیه دلنیام مه به ستان ئەوه یه که له دهره وه ی عیراقیش بی، یه عنی ئەم بابته ته بۆیه ئەگەر به واز تری ئاماژه ی پی بکن، روونتر بی باشتره، له برگه ی (۳) پشتیوانی ته و او ی کاک راهی ده که م، ئەشکالی ئیمه به راستی جه نابی وه زیر زیاتر خویندنی بالایه ئەم بابته ته وه کو چپاش باسی کرد، نازانم له په روه رده ئەم کیشه یه تا چهند زۆره، به لām ئەشکاله گه وره که ئەوه نییه که تو چهند سال ده بیه خشی، ئەشکاله که ئەوه یه که ی فیر ده بیت، چونکه بابته ته که ته نها زمانی کوردی نییه که ده کړئ ته نها له ماله وه موماره سه ی بکات و به لām که ی به ریزمانی فیری ئەو زمانه ده بیت که له

قوتابخانه كان بتوانن موماره سهى بكا و سهركه وتوو بىت، بۆيه دوو سال كه مه بۆ به خشين نه گهر بكرى سى سال بى باشتريشه، چۆن به دىلى به كه م ته عويى نه وه چۆن ده كرىته وه وه كو قهره بوى خويندنه كه، دووهم چۆن به دىلى فېرېوونه كه ديارى ده كرىت، خۆى نه مه موهممه به راستى، زۆر سوپاس.

به ريز هيمن احمد حمه صالح / جيگري سه روكى په رله مان:

سوپاس، كاك دابان فهرموو.

به ريز دابان محمد حسين:

به ريز سه روكى په رله مان.

به ناوى خواى گه وره و مېهره بان، ماده ده (۴۰) به كه م / پېويسته وه زارته رېكارى پېويست بۆ ئاسانكرردنى وه گرتنى نه و قوتابى و خويندكارانهى له دهره وهى ههرېم بگه رپنه وه بگريته بهر، نه م رېكاره پېويستانه نه گهر رېكارى قانونين پېويسته له قانونه كه دا جيگه بگريته وه، نه گهر رېكارى كارگېرى و ئيدارين نه وه پېويست ناكات به عنى نابى واجبى وه زارته، بۆيه برگه به كه مم به لاه زياده و پيم باشه كه لايرى، خالى (۳) تايهت به گه پانه وهى قوتايان له دهره وهى ههرېم كه له زمانى كوردى و عهره بهى نه گهر باش نين به خشرين، به عنى پېوه رى باش نه بوون چييه؟ كه سيكه نه گه رپنه وه ئايا پېوه ره كه چييه واجب كراوه كه بخوينى، به لام نه گهر نازانرى به عنى به خشرى، خه لك هه به قسه نه كا ئاساييه به عنى له دهره وهش گه پاره ته وه قسه نه كات، به لام له وانهى جوگرافى تى ناكات، له كوردى تى ناكات، به عنى و هكو كاك على وتى ههر له مه فهومى دهره سكاني تى ناكات، پېويسته نه مه موعاله جه بكرى، موعاله جه كه ش زۆر زۆر قورسه به عنى، من پيموايه زۆر زۆر قورسه، نه گهر قهرار بى كوردى و عهره بهى نه خوينى بره وابه كه جوگرافى له كوردى قورس تره، به عنى نه گهر كورديه كهى باش نه بىت، دوو / خالىكى تر نه وه به كه ده لى نه گهر له دهره وهى ههرېم گه پاره ته وه كه واته هاوولاتى ههرېم بووه و له دهره وه گه پاره ته وه، نهى نه گهر كه سيكى بيانى بىتيع له قوتابخانه كان دا بخوينى نه وه يان چۆن موعاله جه نه كرى؟ و زۆر سوپاس.

به ريز هيمن احمد حمه صالح / جيگري سه روكى په رله مان:

سوپاس، كاك عبدالستار فهرموو.

به ريز عبدالستار مجيد قادر:

به ريز سه روكى په رله مان.

والله سه بارته به خالى (۲) له برگه به (۲) ماده ده (۴۰) باس له هاوتاكردنى بره وانه كان نه كات، ئايا وه زارته پېوه و سيستمى خۆى نييه بۆ چۆنيه تى هاوتاكردنى بره وانه كان؟ بۆ ده بينين به عنى هه ميشه نه و قوتايانهى كه دپنه وه له ههرېمى كوردستان كيشه هى هاوتاكردنى بره وانه كانيان هه به، زۆر به راستى نه زيهت و نارپه حه تيان هه به، ئايا كاتيك كه رپگه به قوتابى دهرى له دهره وه بخوينى، به عنى سيستم و پېوه ريان نييه كه به چ پېوه ريك ده چن بۆ دهره وه ده خوينى دوايش به و پېوه ره به كه رپگه يان پيدراوه هاوتا بكرى، له م رۆژانه به كيك په يوه ندى پېوه كردم كاتى خۆى سى دهره جه يان پيداوه به عنى قهرارى سى دهره جانيان هه بووه، (۸۲) يا

هه بووه چۆتە دەرەوہ ئیستا ھاتۆتەوہ بڕوانامەکەى بۆ ھاوتاناکەن دەلین ئەتو ۸۲ ھەبووہ چۆن چووہ دەرى؟ دەرى کاکە قەرارى خۆتان ھەبووہ یەعنى ئایا مەبەستم ئەوہ یە پێوہرێک نىیە بۆ ئەمانە؟ یەعنى بۆچى کابرا تووشى ئەو گرفتاریەى بکریت، ھەر لە بنەرەت دا یان پێگەى پى نەدرى یان کە پێگەى پیدرا بۆ ھاوتاناکریت، ئەمە یەك، دوو/ ھەر سەبارەت بە بڕگەى (۲) ئەو دوو مەرەجەى بۆ دانرابوو بڕای من وەزارەت یەعنى لێرە مەرەجەکان نەنووسى، پینمایى ھەبى بۆ ئەم بابەتە، بۆچى دەستى خۆتان دەبەستن، یەعنى ئیحتمالى ھەبە سبەى بڕگە یەك لێرى زیاد بکرى، ئیحتمالى ھەبە کەم بکرىت، ئیحتمالى ھەبە شتى نویتان بۆ بیتنە پینشى، بەرەى من ھەر خالى دووہم ئەو قوتابى و خویندکارانەى لە دەرەوہى ھەرىم دەگەرینەوہ لە سالیك زیاتر لە دەرەوہى ھەرىم نىشتەجى بوون مافى خویندنیان ھەبە و تەواو، دواى وەزارەت بۆ خۆى پینمایى ھەبە بە پى پینمایى کان دەگۆرپت، لە بڕگەى (۳) پشنگىرى کاک دابان و کاک على و ئەو بڕادەرەنە دەکەم زۆر سوپاس.

بەریز ھىمن احمد حمە صالح/ جیگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، شنۆ خان فەرموو.

بەریز شنۆ اشقى عبداللە:

بەریز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتیوانى قسەکانى کاک راھى و کاک چیا و کاک کاروان ئەکەم، زۆر سوپاس.

بەریز ھىمن احمد حمە صالح/ جیگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، د. ھەورامان فەرموو.

بەریز ھەورامان حمە شریف:

بەریز سەرۆكى پەرلەمان.

منیش پشتیوانى قسەکانى کاک کاروان ئەکەم لە بڕگەى ۳.

بەریز ھىمن احمد حمە صالح/ جیگرى سەرۆكى پەرلەمان:

دەستتان خۆش ئاوا زۆر باشە، سوپاس، بدربە خان فەرموو.

بەریز بدربە اسماعیل محمود:

بەریز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددە (۴۰) منیش ھەمان پرسیار کاک د. محى الدین م ھەبە ئایا منالانى عىراق و ئاوارەکانیش ئەگریتەوہ، ئەوہ زۆر گرنگە ئەگەر جەنابى وەزیر وەلامان بداتەوہ، بۆ بڕگەى (۳) پشنگىرى لە کاک راھى و کاک دابان و مژدە خان و کاک کاروان و کۆى ئەو ھاوپیشانەم ئەکەم کە سەبارەت بە ئەو دوو سألە قسەیان کرد، پشنگىرى لە مامۆستا عبدالستار ئەکەم سەبارەت ھاوتاکردنى بڕوانامەکان کە ھەمیشە گرفتى زۆر بۆ قوتابیان لە ھەرىمى کوردستان دروست دەکرى و زۆر کەیسىشمان سەبارەت بەو بابەتە لایە، زۆر سوپاس.

بەریز ھىمن احمد حمە صالح/ جیگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، شیرین خان فەرموو.

بەرپز شیرین امین عبدالعزیز:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددە ۴۰) قسەکانی من کرا پشستگیری لە رەئى كاك على و كاك دابان و روپاك خان و مامۆستا عمر دەكەم، زۆر سوپاس.

بەرپز ھێمن احمد حمە صالح/ جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

دەستتان خۆش زۆر سوپاس، مامۆستا ابوبکر فەرموو.

بەرپز ابوبکر عمر عبدالله:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

والله منيش پشتگیری له كاك كاروان و د.اسماعیل و كاك راهی و كاك ياسين ئەكەم، بەلام پرسىارىكم هه‌بوو له‌و بەرپزانه‌ی كه‌ شاره‌زایی و ئەزمونیان هه‌یه‌ ئەوانه‌ی كه‌ ره‌گه‌زنامه‌ و ئىقامه‌ی و لاتانی ئەوروپیان هه‌یه‌، ئایا له‌ویش خۆینكار مه‌رج نییه‌ زمانى دایك و زمانى ئەو و لاتە فیر بئى؟ بۆیه‌ ئەگەر ئەم بڕگه‌ی (۳) هه‌ر بۆنیکى دەست بەردار بوون یان به‌ كه‌م گرتنى زمانى كوردی لى بى‌ به‌پراستی ئەبى‌ ئەمه‌ به‌رى لى بگرین، ده‌رباره‌ی هه‌ر ئیمیش له‌پراستی دا ئەم ماددیه‌ پیناسه‌ كراوه‌، بڕگه‌ی (۱) ماددە ۱) كه‌ هه‌ر ئیم هه‌ر ئیمى كوردستانى عیراقه‌، به‌لام ئەوه‌ جیایه‌ كه‌ له‌ ره‌شنووسى ده‌ستوورى هه‌ر ئیما به‌ سنوورى كوردستان له‌ قه‌له‌م دراوه‌، زۆر سوپاس.

بەرپز ھێمن احمد حمە صالح/ جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، بەرپز جەنابی وەزیر ئەگەر لە دوو دەقە؟ كاك ياسين ناوت نەنووسراوه‌، بەرپزان كه‌ ناو نەنووسى تەكایه‌، ئەگەر به‌ نووسین بینووسى زۆر سوپاستان دەكەین، كاك ئالان فەرموو.

بەرپز ئالان حمە سعید/ وەزیری پەرلەمان:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەو قوتابیانە له‌ پۆلا دەمێننه‌وه‌، بەلام له‌ ماوه‌ی ئەم دووسالە ده‌به‌خشرین، ئەگەر خالی (۳)تان به‌لاوه‌ ئاسایی نییه‌ با هه‌ر نه‌بى، یه‌عنى ئىعتیادیه‌ به‌ نىسبەت ئىمەش وه‌كو وه‌زارەت، به‌لام بۆ هه‌ندى عایله‌ گرفت دروست ده‌كات به‌پراستی ئەوانه‌ی كه‌ ده‌گه‌رێنه‌وه‌ بۆ كوردستان و مندالەكانیان له‌ زمانى كوردی نه‌یان خۆیندوووه‌، نه‌یان توانیوه‌ مافی زمانى كوردیان بۆ ده‌سته‌به‌ر بكړى، ده‌بى واقعى بین ئىعادەى ته‌ئهللیان ئەوئ هه‌تاوه‌كو رادین ئەمه‌ به‌ كه‌م سه‌یر كردنى زمانى كوردی نییه‌، به‌لام نه‌شتانه‌وئ بمینى با نه‌مینی، به‌س ته‌نها له‌سه‌رى یه‌ك قسه‌ی كاك چیا كه‌ باسى ته‌سدیقی شه‌هادات زۆرى پى ئەچى و جەنابیشیان فەرمووی له‌و بابەتە ساختەكارى ئەكړى، به‌پراستی ئیمه‌ فلتەرمان هه‌یه‌ و شۆوازی كارکردنمان هه‌یه‌ په‌یوه‌ندیمان له‌گه‌ل وه‌زاره‌تى ده‌وله‌تان هه‌یه‌ هه‌تا ئیمه‌یل نه‌كه‌ینه‌ ئەو قوتابیانە به‌ ته‌واوه‌تى به‌ ئیمه‌یلی فەرمى حكومه‌ت وه‌لاممان نه‌دریته‌وه‌ ئیمه‌ هیچ شه‌هادیه‌ك ته‌سدیق ناکه‌ین، له‌به‌رئوه‌ تووشى رۆتین ئەبین شه‌هادیه‌ك له‌ قوتابیانەیه‌ك له‌ سوید داوا ئەكەین تووشى رۆتین ئەبین، به‌لام ئیجرائاتەكانمان تۆزىك سارمن، زۆر زۆر سوپاس.

بەرپز ھېمن احمد حمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، دەست خۆش ماددە (۴۱) فەرموو.

بەرپز گلاویز عبید عثمان:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

مافی گواستنەوہی قوتابیان و خویندکاران

ماددە (۴۱): قوتابیان و خویندکاران مافی گواستنەوہیان بە گویرەہی ئەو مەرجانەہی وەزارەت

دیاری دەکات ھەہیە.

بەرپز ھېمن احمد حمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، بەلئ بەرپزان بەس تەنھا یەك تیبینی بچووك بەرپزان ئەمە دانیشتنی خویندەوہی

دووہمە لەسەر یاسای پەرورەدە گفتوگۆ لەسەر ئەم ماددانە ئەکرئ، ئەمە دانیشتن نییە بە پئی

ماددە (۶۶)، بەلام ئیمە لەگەل ئەوہشدا ھەولمان داوہ دەر فەتیک بدۆزینەوہ بۆ ئەوہی تەئسیر

لە خویندەوہی دووہمە کە نەکات بەرپزان تکتان لئ ئەکەم، بەلئ بەرپزان ئەو بەرپزانی

ئەیانەوئ لەسەر ماددە (۴۱) گفتوگۆ بکەن، بەرپزان: بدربە خان، کاک د.مھی الدین، کاک

د.اسماعیل، مامۆستا عمر، کاک د. ھەورامان، کاک یاسین، سەوسەن خان، شیخ ظاہر، کاک نزار،

کاک چیا، مامۆستا خدیجە، تەواو، کاک شیخ ظاہر فەرموو.

بەرپز ظاہر محمد علی حسین:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددە (۴۱) قوتابیان و خویندکاران مافی گواستنەوہیان بە گویرەہی ئەو مەرجانەہی وەزارەت

دیاری دەکات ھەہیە، من لە زۆر شوینی دیش لەرووی سیاغە کردنی قانونی واباشترە بە گویرەہی

ئەو مەرجانەہی کە لە چوارچێوہی حوکمەکانی ئەم یاسایە دەری دەکات باشترە لەرووی سیاغە

کردن باشترە.

بەرپز ھېمن احمد حمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، کاک نزار فەرموو.

بەرپز نزار ملا عبدالغفار:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

پشتگیری لە قسەکەہی شیخ زاهر دەکەم و تیبینی دووہمیشم ئەوہیە قوتابیان خویندکاران مافی

گواستنەوہیان ھەہیە بە گویرەہی ئەو مەرجانەہی وەزارەت دەری دەکات بۆچی بە رینماییش جئ

بەجئ ناکرئ جەنابی وەزیر سوپاس.

بەرپز ھېمن احمد حمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، سەوسەن خان فەرموو.

بەرپز سوسن محمد میرخان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

منیش تېبىنىم لەسەر رېكخستنه وهى ئەو ماددە يە يە كە بەو شىوازەى لى بکرىت قوتابیان و خویندکاران مافی گواستنه وهیان هە يە بە گوپرەى ئەو مەرجانەى وهزارەت بۆيان (دوايى) ديارى دەكات، چونكە دوو فعل لە دواى يەك نە يەت لە رستەدا جوانترە، زۆر سوپاس.

بەرپز هېمن احمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك چيا فەرموو.

بەرپز چيا حمید شریف:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

والله من تېبىنىەك هەبوو بۆ جەنابى وهزيرى ئەقە دىتە بارگرانىەكى زۆر سەر وهزارەتى، لە هېچ دەولەتەكى دا من نە دىتە كۆ قە گواستن رېكخستنا وى وهزارەت بکات، هەر دايكەك و باب رېكخستنا قە گواستنا و ئەركى و يىبە بۆ مالباتى بۆ قوتابى بگە هينىتە قوتابخانا، ئەگەر هاتوو سبە د كۆستەرەكى دا يان تەكسيەكى دا قوتابىەك بىتە رەفاندىن ئايا دى وهزارەت تەحەمولا مەسئولەت دكات، بۆيە جەه نەبت ئەف بارگرانىا كە بسەر وهزارەتى هەر دايك و باب بەرپرسە ژ رېكخستنا و گەھاندا قوتابى بۆ قوتابخانى و زۆر سوپاس.

بەرپز هېمن احمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، خديجه خان فەرموو.

بەرپز خديجه عمر طه:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من پيموايه ئەو ماددە يە بخريته سەر ماددەى (۳۹) و بکريته برگەى (۵) لە ماددەى (۳۹) يەعنى مافی وهرگرتنى قوتابیان و خویندکاران و بليين گواستنه وهیان يەعنى ئەو هەش هەر يەك ماددە يە يەعنى لە ژير يەك تەوهر دەو هەستى ئەو بابەتە بکريت، سوپاس.

بەرپز هېمن احمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، شايان خان فەرموو.

بەرپز شايان كاكە صالح محمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خواى گەورە، تېبىنىكەى من تەنها بۆ ئەو يە رەنگە هەلە يەكى مەتەبەعى هەبووبى و تېپەر بووبى بەسەر بەرپزان لە وهزارەت ياخود ئەندامانى ليژنە، لەلاپەرە (۴۰) ئاماژەتان داوہ تەوهرى (۱۲) يەم، لەلاپەرە (۴۱) يەكسەر بووہ بە تەوهرى (۱۴) يەم نەك (۱۳) يەم، پيموايه دەبىت بىتە تەوهرى (۱۳) يەم ئىنجا دواى ئەوہ تەوهرەكانى تريش چاك بکريت، تەوهرى (۱۵) يەم دەبىتە (۱۴) يەم، تەوهرى (۱۶) يەم دەبىتە (۱۵) يەم، زۆر سوپاس.

بەرپز هېمن احمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك ياسين فەرموو.

بەرپز ياسين خضر طه:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگيرى قسه كانى كاك شېخ زاهر ده كه م، به لام ئەو خالەى پېشوو ده توانم بيليم ئيستا؟ والله قسه له سەر ئەوهى كراوه له سەر ماددهى (۳) كه دەلى ئەوانەى له ئەوروپا دېنەوه، ئەى ئەدى ئەو خویندكارانەى به ئینگلیزى و به فەرهنسى دەخوینن خو هیچ زمانى كوردى نازانن ئيستا رسته به كى خه بهرى تى ئەگهى لېيان بېرسه نازانن بكه ر و فەرمان نازانن، ئەوانه چ لى ده كه ن؟ زۆر سوپاس.

بەرپز هېمن احمد حمه صالح/ جيگري سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، د. هه ورامان فەرموو.

بەرپز هه ورامان حمه شريف:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

به ناوى خواى به خشندهى ميهره بان، ماددهى (۴۱) له راستى دا من واى به زه رور ده زانم كه ليره مهرجه كان ديارى بكرت، ئەو مهرجانه چين كه ديارى ئەكرين، ليره ئەگه ر ئاماژهى پى بكرت بېموايه باشته ر.

بەرپز هېمن احمد حمه صالح/ جيگري سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، به دريه خان فەرموو.

بەرپز بدریه اسماعيل محمود:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

منيش هه مان تيبينى مامۆستا هه ورامانم هه يه پيوسته ده سه لاته كان ديارى بكرى بو ئەوهى ناعه داله تى دروست نه بېت كه ديارى كرا بو نموونه وه كو ته قبرى توبى و نه خوشى و كيشهى كۆمه لايه تى ئەمانه گرنگه ديارى بكرى، زۆر سوپاس.

بەرپز هېمن احمد حمه صالح/ جيگري سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، د. محى الدين فەرموو.

بەرپز د. محى الدين حسن يوسف:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

تهبعه ن گواستنه وهى قوتابيان به تايبه تى له وه زرى دووه مى خویندن كيشه به كى گه و ره دروست ده كات به تايبه تى بو قوناغى ۹ى بنه رتهى و له گه ل پۆلى (۱۲ى ئاماده يى، بۆيه نازانن ئيستا مهرجه كانى پيش وه خته تا قسه له سەر مهرجه كان بكه ين، به لام من پيم باشه وه زاره ت ئەوهى له به رچاو بى له وه زرى دووه مى خویندن به تايبه تى بو قوناغى ۹ و ۱۲ يه م، مهرجى توندتر دابنى و زۆر سوپاس.

بەرپز هېمن احمد حمه صالح/ جيگري سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، د. اسماعيل فەرموو.

بەرپز د.اسماعیل علی طه:

بەرپز سەرۆکی پەرله مان.

من پئ خوۆش بوو سئ، چار پەرله منتارا گۆتی مه بهست دهره وهی ههریم چیه، دهره وهی عیراقه یان ژ دهره وهی ههریم مه عروفه حدودی ههریم، مه بهرسف نه وهرگرت مه پئ خوۆش بوو بهرسف وهرگرت با چونکو وهسا بمینیت بی شك د بیته جهی ئیختلافی، بی شك، چونکی وهکو ته عیرفا داها تی ههریم ههریما کوردستانی جوگرافیای مه علومه ل کیری ههتا کیرییه، ما نه ئه فی میسل بهیت ژ دگریت بیژیت ته عامولا دهره وهی ههریمی دگه ل ته کهین و پیتقی کوردی بیته عه فوکر، فه ئه م پئ خوۆشه وه لاما خوۆ وهرگرین، یا دووی ئه ز پشته قانیا حاجی نزاری دکه م ئه قه به پینماییا بیته چاره سهر کرن هه گواستنا قوتابیا باشته ژ قئ گاخی و سوپاس.

بەرپز هیمن احمد حمه صالح/ جیگری سەرۆکی پەرله مان:

سوپاس، مامۆستا عمر فهرموو.

بەرپز عمر عبدالله فتاح:

بەرپز سەرۆکی پەرله مان.

من له مادهی (٤١) دوو پيشنيارم ههيه، پيشنياری يه كه م بو ئه وهی پوونتر بی دياره گواستنه وهی قوتابيانه له قوتابخانه يه كه بو قوتابخانه يه کی تر ئه وهی بو زياد بکری، مافی گواستنه وه یان هه يه له دامه زراوه يه کی پهروه ده یی بو دامه زراوه يه کی تری پهروه ده یی، خالی دووم ئه وه يه كه پشتگیری له قسه کانی مامۆستا هه ورامان و بدریه خان ئه كه م پیم باشه مه رجه کان ده ست نیشان بکری، ئه م په يره وه زۆر شتی داوه به سيستم و به په يره و و ئه م ياسايه به پینمایي و به بریاری وهزاره ت بو ئه وهی ئه م بابه ته کيشه يه كه له قوتابخانه کان دا حه سر بکری و قوتابی مافی خوۆ بزانی و ئیداره ی خویندنگه بزانی له چ کاتيک دا ئه رکی هه يه ده سه لاتی هه يه له بابه تی گواستنه وه به کاری بهینی لیره ده ست نیشان بکری، زۆر سوپاس.

بەرپز هیمن احمد حمه صالح/ جیگری سەرۆکی پەرله مان:

سوپاس، بهرپز جهنابی وهزیر ئه گه ره له ماوهی دوو ده قیقه پوونکردنه وه يه كه بده ی فهرموو.

بەرپز ئالان حمه سعید/ وهزیری پهروه ده:

بەرپز سەرۆکی پەرله مان.

زۆر زۆر سوپاس، ته نها ئه وه يه ئه م ماده يه ئیقراری حه قه، ئیقراری حه قی گواستنه وهی قوتابیان و خویندکارانه له ناو ناوه نده کانی خویندن، هه یچی دیکه نییه، ورده کاریه که ی به پینماییه كه ئه کری و پرۆسه که ش له پڕیگه ی سیستمیکی دیجیتالیه وه ئه نجام ده درئ و سوپاس.

بەرپز هیمن احمد حمه صالح/ جیگری سەرۆکی پەرله مان:

سوپاس، مادهی (٤٢) بهرپزان فهرموو.

بەرپز ئاشنا عبدالله قادر:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

تەوهرى پانزەيەم/ كارو رەفتارە پى پىنە دراوہ كان

ماددەى (۴۲):

۱- ئەو كارو رەفتارانەى لە گەل پەيامى پەرورەدە و فېركردن ناگونجېن لە دامەزراوہ كاندا پى

پىنە دراون بە تايبە تيش ئەمانەى خوارەوہ:

۱/ ھەلگرتنى چەك و ئامپىرى برىندار كەر و مەترسىدار.

۲/ جگەرە كېشان و نېرگە لە كېشان بە ھەموو جۆرە كانپەوہ.

۳/ چالاكى دوور لە پەرورەدە و فېركردن و پىكلامى بازگانى و چالاكى سياسى.

۴/ بە كارھېنانى توندوتىژى جەستەيى و دەرونى و مەعنەوى و رەفتارى يەكتر شكاندن.

۵/ بە كارھېنان و خستەنە پرووى ئەو دروشمانەى لە گەل بنەماكانى پىكەوہ ژيانى ئاشتىانەى گەلى

كوردستان ناگونجېن.

۲- ئەو كەسەى سەرپىچى خالەكانى بىرگەى يەكەمى ئەم ماددەيە دەكات ب پى پىنمايى

وہزارەت سزاي كارگىرى دەدرىت بى ئەوہى پىگە لە ھەر سزايەكى دىكە كە لە ياسايەكى دىكەى

بەركار دا دەق نووس كراوہ بگرى.

۳- بنەماكانى پەپرەوى خويىندن و پىكخستنى ھەلسوكەوتى قوتابيان و خويىندكاران بە پى

پىنمايى وەزارەت پىك دەخرىن، بە رەچاوكردنى ئەوہى كە سزاي دورخستەنەوہى قوتابيانى

قۇناغى بنەپەرتى لە ماوہى يەك سالى خويىندن دا ناپىت لە دە رۆژ زياتر بىت.

سوپاس.

بەرپز ھىمن احمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، ئەو بەرپزانەى دەيانەوئى لەسەر ئەم ماددەيە گەتوگۆ بکەن با دەست بەرزىكەنەوہ تا

ناوہ كان تۆمار بکەين؟ بەلئى بەرپزان ئەو بەرپزانەى ئەيانەوئى گەتوگۆ لەسەر ماددەى (۴۲) بکەن

برىتېن لە بەرپزان: كاك د.محي الدين، كاك د.اسماعيل، كاك ديارى، بدريه خان، مامۆستا عمر،

مامۆستا ابوبكر، سەرچنار خان، ھلز خان، كاك مسلم، كاك عبدالستار، گولستان خان، گولستان

سعيد، كاك لوقمان، د.ھەورامان، شادى خان، شىرىن خان، شىرىن يونس، كاك بەلېن، شىرىن خان،

شىرىن امين، كاك ياسين، كاك كاروان، كاك محمد، كاك چيا، مامۆستا خديجه، كاك رزگار عيسى

سوار، ژيان خان، سوسن خان، كاك شىخ زاهر، سارا خان، روبىنە خان خان، كاك ھىمداد، كاك مم

اسكندر، لىزا خان، مامۆستا شەمۆل، ئاشنا خان، د. گەلاوئىژ، نجاە خان، كاك جمال، كاك على،

ئەبوایە بمان وتايە كى نايەوئى قسە بکات دەست بەرز بکاتەوہ وا دەقىق تر بوو، نجات خان

فەرموو.

بەرپىز نجاۋە شەعبان عبداللە:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

سەبارەت ماددى (۴۱)ى بىرگە (۳) دورخستنا قوتايپان كار و رەفتارىت وان، نابىتن يدورخستن ھەبىت، چونكو لېرە ئەكا ئەم بەرى خۇ بدەينى، بابەتەكى نىزىكى حەفت ماددە ھەبن، شەش رۇژا دەوامى دكەن، ھەكا تو فى دە رۇژا بىكەى دىنە چەند سەعات بىتە دابرىن قوتابى مەعنا وئ ھەكاي بىزقارىتەقەش ژ كارتىكرنەكا گەلەك خراپ سەر بىتن و بەلكى نەشەت تەعويز كات، لېەر ھەندى دوورخستن نەبىتن، بەس ئەو دى شىرەت ھەبت، زۇر سوپاس.

بەرپىز ھىمىن احمد حمە صالح/ جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس، مامۇستا عبدالستار فەرموو.

بەرپىز عبدالستار مەجىد قادر:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بەراى من ئەمە يەككە لە ماددە گرنگەكانى ئەم پىرۇژە ياساىە، كە باسى كۆمەللىك شتى كىردوو ھە پىگەپى نەدراون لە دامەزراوہكانى پەرورەدە و فېركىرن، من بېشمواىە ئەو ھەردوو چىن بىگرىتەوہ، يەئنى مامۇستاش بىگرىتەوہو قوتابىش بىگرىتەوہ ئەو خالانەى كە باسكراوہ، بۇ ھەردوولا پىويستە، ھەرورەك چۇن مامۇستا پىويستى بەو ھەيە شىكۆى بىپارىزى و پىزى بىپارىزى قوتابىش پىويستى بەو ھەيە كە دلنەواىى بىكى دەستى بەسەردا بېئىندىت و گوئى لى بىگرى و بەدواى گرفت و كىشەكانى دابچى، لېرە من بەپاستى بە پىويستى دەزانم ماددەيەكى بۇ زىاد بىكرىت، ئەوئش ئەوئەيە كە سەبارەت بە مامۇستايان كاتى خۇى ئەوانە پىرۇژەشيان بىشكەش كىردووہ، داوايان كىردووہ كە شىكۆى مامۇستا بە ياسا يا بە ئەنئىمەيەكى ناوخۇئى بىپارىزى، چونكە ئەگەر مامۇستا شىكىنرا ئەگەر بەپاستى رۇللى مامۇستا بى پىز كرا قوتابىش پەرورەدە ناكى، من عەرزت بىكەم لەم رۇژانە نموونەيەكم ھەيە مامۇستا ھەيە لە مەكتەب بە مەدیرەكەى گوتووہ كاكە من لەبەر فلان تەلەبەى ديارە بىپىزى بەرامبەر كىردووہ و ھەلامى داوئەتەوہ كاكە دەوام ناكەم نەچۇتەوہ مەكتەبى گوتووئەتى تا ئەم تەلەبە لېرە بى من دەوام ناكەم، يەئنى بۇ واى لى بى مامۇستا نەتوانى دەرس بلىتەوہ، بۇئە من بە پىويستى دەزانم ئىمە بىرگەيەك زىاد بىكەين كە ھەزارەتى پەرورەدە رىبەرىك دەردەكات بۇ پاراستنى شىكۆى مامۇستا، زۇر سوپاس.

بەرپىز ھىمىن احمد حمە صالح/ جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس، لىزا خان فەرموو.

بەرپىز لىزا فلك الدىن صابر:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

سەرەتا پىشتىگىرى لە بۇچوونەكانى نەجاۋە خان ئەكەم، ھەرورەھا لېرە لەم ماددەيە باس لە كارورەفتارە پىپى نەدراوہكان ئەكا، باسى لە ھەلگرتنى مۇبايل و ئامپىرە زىرەكەكان نەكىردووہ، بىم باشە ئەگەر بىكرىت لېرە خالىك بۇ بىرگەى يەكەمى ئەم ماددەيە زىاد بىكرىت، بەم شىوئەيە

خالى (6) به كارهيئاننى ئامرازه زيره كه كان جگه له وانهى كه قوتابخانه بۇ قوتابى ديارى دهكات،
قدهغه يه له لايه ن قوتابيانه وه، زور سوپاس.

بهريز هيمن احمد حمه صالح/ جيگري سهروكى پهرله مان:

سوپاس، سارا خان فەرموو.

بهريز سارا دلشاد بكر:

بهريز سهروكى پهرله مان.

پشتگيري له قسه كانى ليزا خان و نه جاة خان ده كه م، زور سوپاس.

بهريز هيمن احمد حمه صالح/ جيگري سهروكى پهرله مان:

سوپاس، كاك مم فەرموو.

بهريز مم اسكندر مم:

بهريز سهروكى پهرله مان.

سهرپاي وي كو پشتگيريا ئاخافتنييت نه جات خان و ليزا خانى دكه م، هه مان ده مدا ئه شان هه ر
سى برگه يه ن مادده يى (42) ي نه ز هوسا نه ز هه س پى دكه م كو ده رباره ي قوتابى و سه ريپچى و
زيده گاقه ين قوتابيا هاتينه نقيساندن، قوتابى و ماموستا ته مام كه رى ئيكن بۇ په روه رده كرنا
جيله كى پيگه هه شتى و پيرى مه عريفه ت، ئه ي نه گه ر ماموستا دگه ل رپزييت من بۇ هه مى
ماموستايا و كارى وان و پيشه يه ت وان، نه گه ر ماموستاي هه مان په فتارييت نه لايه قيه نه جه ي
خۇ به رامبه ر قوتابى كرن بۇچى به حسى قى بابه تى ئى لپره دا نه هاتيه كرن، بۇچى
به رپرسياريه تيا هه مى لسه ر مليت قوتابى بيت، گه له ك سوپاس.

بهريز هيمن احمد حمه صالح/ جيگري سهروكى پهرله مان:

سوپاس، كاك رزگار فەرموو.

بهريز رزگار عيسى سوار:

بهريز سهروكى پهرله مان.

پيشه كى پشتگيري بهريز نه جاة خان و بهريز عبدالستار دكه م، ماددى (42) برگه ي (1) نه وه ي كه
باس ده كاتن نه و كارو ره فتارانه ي كه له گه ل په يامى په روه رده و فيركردن ناگونجپن له
دامه زراوه كان دا رپگه پينه دراون به تاييه تيش نه مانه ي خواره وه لابي رپتن بنووسرپتن برپتبه له،
به هه مان تاييه ت سى برگه چه ز ده كه م زياد بكرپت، به لام ته سه لسوله كه با ليژنه خو ي بريار
له سه ر بداتن له كى نه نگونجپتن، نه ويش برپتبه له به كارهيئان و كرين و فروشتنى هه ر
مادده يه كى هوشبه ر و چه ب له ناو چه ره مى قوتابخانه كان، برگه ي تر: به كارهيئان و خواردنه وه ي
مادده ئه لكه وليه كان، برگه يه كى تر: به كارهيئان خراپى ته له فون و هه موو جو ره كانى تو ره
كۆمه لايه تيه كان كه په يوه ندى راسته وخويان هه يه به په روه رده و قوتابخانه له چه ره مى
قوتابخانه كان، برگه ي ئاخو پشتگيري نه جات خانم پيشه كى كر دووه و پيموايه نه م برگه يه زياد

بكریت كه پيويسته له بری دورخستنوه قوتابی یان دهرونناسهك ببینیتن یان بهشی
كۆمه لئاسهك، زۆر سوپاس.

به پیز هیمن احمد حمه صالح/ جیگری سه رۆکی په رله مان:

سوپاس، ژیان خان فهرموو.

به پیز ژیان طاهر احمد:

به پیز سه رۆکی په رله مان.

له برگه ی (۳) دا بنه ماکانی په یه روهی خویندن و پیکخستنی هه لسه ووتی قوتابیان، ئەدی
هه لسه ووتی مامۆستایان چی به پیز سه رۆکی په رله مان، کئ ئەدا و کاری مامۆستایان
هه لسه نگیئنی؟ له هه موو ولاته پيشكه و تووه کان هه تا له ولاته مامناوه نده کانیش پيش کۆتایی
هه ر وهرزیک له پيگای قوتابیانه وه مامۆستایان هه لسه نگانديان بۆ ده کریت، ئەوهش له پيگای
دابهش کردنی فۆرمی راپرسی هه لسه نگاندن له لایه ن کارگيرانی قوتابخانه کان، بۆیه پيشنیار
ده که م بره که به زیاد بکریت به م شپوهیه: ۴/ فۆرمی راپرسی هه لسه نگاندن له لایه ن کارگيرانی
قوتابخانه کان به کار ده هیندریت بۆ کۆکردنه وهی زانیاری له خویندکاران سه بارهت به
ئهمونه کانیان له قوتابخانه که کوالتی په روه رده که و هه ر پيشنیاریک بۆ باشتکردنی په روه رده
که به کار بهیندریت، زۆر سوپاس.

به پیز هیمن احمد حمه صالح/ جیگری سه رۆکی په رله مان:

سوپاس، شیخ طاهر فهرموو.

به پیز طاهر محمد علی حسین:

به پیز سه رۆکی په رله مان.

ماده (۴۲) خالی (۱) ئەو کارو په فتارانه که دیاری کراوه له و خاله به پئینه دراو واتا
قه دهغه کراو، پرساری من ئەوهیه له وه زارهت یاخود له لیژنه ی تایبه تمه ند ئەگه ر کاریک به
قه دهغه دانرا ئەی نابی عقوبه که شی بۆ دابنئی به پئی مه بدهئی (لاجریمه لاعقوبه الا بالنص) له و
یاسایه ته ماشام کردوو به پیز سه رۆکی په رله مان نازانم نه ئەمن نه ببینوه یاخود تییدا نییه،
هیچ ئەرکیک له سه ر قوتابی دانه نراوه، یه عنی قوتابی پابه نده به ئەنجامدانی ئەوانه بۆیه
پيشنیار ده که م چه ند ماده به که زیاد بکریت به نموونه پابه ند بوونی قوتابی به کاتی دهوام،
رپزگرتنی مامۆستا و قوتابیانی هاوړپی، سئ/ پاریزگاری کردن له قوتابخانه و که لوپه له کان
له روهی خاوینی، به کارنه هینانی مۆبایل له ناو هۆلی خویندن، چه ندینی تریش ئەوانه هه روه کو
(علی سبیل المثال) ه (لا علی سبیل العصر)، خالی دووه م/ ئەو که سه ی سه ریچی خاله کانی
بره گی یه که می ئەم ماده یه ده کات به پئی رینمایي وه زارهت سزای کارگيری ده دریت، ئایا چ
جوړه سزایه که که دیاری بکریت به چ شپوهیه که سزا ده دریت؟ خالی (۳) دورخستنوهی قوتابی
قوناعی بنه رته ی له ماوه ی یه که سالی خویندنی دا نابیت له ده رۆژ زیاتر بیت، ئەی ئەگه ر
قوتابییه که چا نه بوو یاخود هه روه کو خوی به ره فتاره کانی باشت نه کرد ئەو ده رۆژه پیمواین
لابریت تا چا بوونی ره فتاره کانی قوتابی، پشتگیری کاک رزگار عیسی ده که م له خالی زیاد
کردنی ئەو بره که یه ی که باسی کردوو، زۆر سوپاس.

بەرپز ھېمن احمد حمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، كاك لوقمان فەرموو.

بەرپز لقمان حمد حاجی:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددە (۴۲) لەراستی دا ئەم ماددە یە زۆر بە شیوازیکی مەتاتی دیاری کراوە و پێویستی بە دارشتنەو ھە یە، بۆیە زۆریک لە پەفتاری تە ھە یە کە ئە چیتە چوارچۆیە پەفتارە رێگە پێنە دراوە کان، بۆیە پشەتگیری لە ھەموو ئەو راپانە ئەکەم کە داواي پێداچوونەو بەم ماددە یە دەکەن، زۆر سوپاس.

بەرپز ھېمن احمد حمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، گولستان خان فەرموو.

بەرپز گولستان سعید حمد:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددە (۴۲) پیم باشە لە خالی (۲) کە برگی (۱) جگەرە کیشان و نیرگە لە کیشان و ماددە یە ھۆشبەر و کحولیە کان زیاد بکری، ئەم خالانەش لە داواي چوارەمەو دەست نیشان بکری دەست درێژی کردن بۆ سەر شکۆی مامۆستا و ھەر پەشە کردن لپی، قەدەغە کردنی ئامپەرەکانی پە یو ھەندی، ھەوتە میان زەرە روزیان گە یانەن بە ئامپەر و کەرەستەکانی دامە زراوە پەرور دە ییە کان، دەستتان خۆش بی و زۆر سوپاس.

بەرپز ھېمن احمد حمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، شادی خان فەرموو.

بەرپز شادی نوزاد و ھاب:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

لە ماددە (۴۲) یە کەم خالی (۴) بە کار ھێنانی توندوتیژی جەستە یی و دەرونی و مەعنەوی و پەفتاری یە کتر شکانەن، ئەگەر ئەم خالە مەبەست لپی بولین یاخود تەنە مور بیت ئەوا ئیمە پێویستە وشە یەکی دیاری کراوە لە زمانی کوردی دا یاخود دەستەواژە عەرەبیە کە یان ئینگلیزیە کە ی بە کار بینین، چونکە بولین یاخود تەنە مور لە ئیستا یە کیکە لە کیشە ھەرە گەرەکانی ھەموو سیستەمەکانی پەرور دە لە سەرتاسەری دونیا یا، بۆتە ھۆکاری ئەو ی کە دە یان کیشە ی جۆراو جۆر لە ناو خۆیندنگا کان دا دروست بی ئەبیتە ھۆکاری سەرەکی ئەو ی ھەموو ئەو خالانە ی دیکە کە ئاماژە ی پێدراوە لەم خالی یە کە مە ی ماددە / ۴۲ دا دروست بین، بۆ ئیمە پێویستمان بەو یە ھەر بۆ رووبەر و بوونەو ی ئەو دیاردە ترسناکە ی کە ئیستا لە سیستەمی پەرور دەکانی دونیا دا ھە یە و لە ئیستادا لا ئیمەش ھە یە و دیاردە یەکی زۆر زە قیشە، لە خالی دوو ھم ئەو رپنمایە ی کە دەردە کری تەنھا بۆ رپکخستەو ی سزا کان نە بی، بە لکو بۆ رووبەر و بوونەو ی دیاردە کە بی بە شیو یەکی ئە ساسی و سەرەکی بتوانی ئەو رپنمایە گشتگیر تر بی بۆ ئەو ی کە لە سەرەتاو ھ و پێش دروست بوونی ئەم کیشە و ئەشکالیە تانە پێویستمان بەو ی بی دە رۆژ خۆیندکارە، قوتابیە دوربە یەو ھە لە سیستەمی خۆیندەن بە رپنمایە رووبەر و ی

ديارده كه بېينه وه، ههروهه راپسته يه كه ي من به هيچ شيوه يه كه له گهل ئه وه نيم كه ئه وه ده رۆژه ده ستكارى بكرى، به لكو له گهل ئه وه م كه وه لامى ئه وه پرسياره مان ده ست بكه وي كه شېخ زاهر كردى، ئه ي ئه گهر خوښكارىك، قوتابيه كه ئه وه ده رۆژه كافي نه بوو بو رووبه رپوونه وه ي كيشه كه ي رپكارى چاره سه رى تر رېنمايه كه ديارى ئه كات يا خود پيويستمان به برپه يه كه ي تر هه يه له ياسايه كه و زور سوپاس.

به رپز هيمن احمد حمه صالح/ جىگرى سه روكى په رله مان:

سوپاس، كاك به لپن فهرموو.

به رپز به لپن اسماعيل حاجى ابراهيم:

به رپز سه روكى په رله مان.

دياره خالى (۳) له برپه ي (۱) چالاكى دوور له په روه رده و فيركردن و رپكلامى بازرگاني و چالاكى سياسى، له راستى دا يه كيك له و گرفتانه ي كه ئيستا له هه رپمى كوردستان ئه وه يه كه ئيمه سه نديكايه كي تايبه تمان نييه له خوښكاران، له جياتى ئه م سه نديكايانه رپكخراوه كاني خوښكاران و قوتابيان سه ر به هه ر ئه جزاييكي سياسى بن خويان شپووزى نوينه رايه تي كردنى ئه مان، ئه مانه چالاكى ئه كه ن له ناوه نده كاني خوښدنا و بېگومان ئه بى به چالاكى سياسى ئه ژمار بكرى و قه دهغه بكرى له كاتى قه دهغه كردنيا من دلنيام له وه ي كه وه زاره تي په روه رده هه م له گهل ئه جزايى سياسى تووشى گرفت ئه بى و هه م له گهل رپكخراوه كاني خوښكاران و قوتابيان، له به رئه وه پيويست ئه كا روونكردنه وه يه كي زياتر به ين له سه ر ئه وه ي ئايا چالاكى سياسى كي ئه نجامى دها و چوڻ رپوشوښى قه دهغه كردنه كه ي ئه گيرپته به ر، پشتيوانى له راي ليزا خان و هاو رپكاني تريشم ئه كه م كه يه عنى ئه بى رپوشوښيكي دابندريت بو شپووزى مامه له كردن له گهل ئامپره كاني په يوه ندى كه له راستى دا ئيستا يه كي له گيرو گرفته هه ره گه وره كان نه كه له نا قوتابخانه كاندا له ناو خپزانه كان دا له هه موو كوچه و كو لانيكي ئه م ولا ته ئه وه يه كه ئامپره كاني په يوه ندى خراب به كار ئه هينرى جا ئه م خراب به كار هينانه بشكه وپته ناو ناوه نده كاني خوښدنيش كاره ساتى تر دروست ئه كات، پشتيوانى له قسه كاني كاك شېخ زاهر ئه كه م له علاج كردنى ئه و دده رۆژه يه عنى چوڻ مامه له ئه گهر لابيرو چى ئه كه ين ئه گهر وه كو خوى بېنيته وه پيويسته وه لامى ئه م پرسياره وه رېگريته وه، زور زور سوپاس.

به رپز هيمن احمد حمه صالح/ جىگرى سه روكى په رله مان:

سوپاس، به رپزان (۳۷) به رپز ناويان تو مار كردو وه له سه ر ئه م مادده يه گفتوگو بكات، تكاتان لى ئه كه م به پيى په يره و كه به رپزيكتان رايه كه ئه خاته روو به رپزيكى دواى ئه وپش هه مان راي هه يه به س بللى پشتيوانى لى ئه كه م نه كه دووباره ي بكاتو وه له به ر وه قت، كاك على فهرموو.

به رپز على حمه صالح:

به رپز سه روكى په رله مان.

به ناوى خواى گه وره و ميه ره بان، والله من چه ند پيشنيازيكم هه يه به شيك له مانه ئيستا به قه رار ته حسيل حاسله و يه عنى رپگرى ليكراوه، به شيكيان پيويستى به روونكردنه وه يه كه ئه لپى جگه ره كيشان له هه موو ناوه نده كاني په روه رده و اتا ماموستا بوى نه بى له داخلى قوتابخانه شا

جگەرە بکیشنى، ئەو تەفسىرەكەى ئەمەيە، جى بەجى ناکرى يەنى ئەو ھۆلەكانى خويىندى ئەگرىتەو زياتر، من پىم باشە چالاكى سىياسى بکرىتە خالىكى سەرەخۇ كارى حزبى و چالاكى سىياسى، يەنى ھەر قوتابيان و خويىندكاران نين كاك بەلپىن ئاماژەى پيدا لە زۆرىك لە مەكتەبەكان دا ئابوونە كۆئەكرىتەو، كۆبوونەو ھى حزبى ئەكرى، يەنى كارى زۆر حزبى ئەكرىت، لە ھەلئاسىنى تابلۆ و رەسم و ھەتا ئەخىر... ئەمە بکرىت بە خالىكى سەرەخۇ بۆ سزاكان تەبعەن ئەگەر ھەر زۆر وردى بکەپنەو مەن لە ماددەكانى ئەخىرا لە ۱۰۰ و ۱۰۲ و ئەوانە بىنيم بۆ سەرپەرشتىار پىوەر دانراو، بەلام زۆر بەروونى ھەموومان ئەزانين بەرپوۋەبەرەكان لەسەر بنەماى حزبى ئايا ماددەيەك جىگىر بکرى مىكانىزمى دانى بەرپوۋەبەر چۆن دەبىتە بەرپوۋەبەرى قوتابخانە، ئەسلەن بەرپوۋەبەر و موشرىف بەرپوۋەبەرى زۆر زۆر زياترە ئايا بە ھەلسەنگاندىن بە ھەلبۇزاردى ناو مامۇستايان بى بە پىي خالبەندى بى، يەنى موشكىلەكان زۆرن ھەموومان ئەزانين، دوو/ دە رۆژ دانراو بۆ سزا مەن پىم باشە ئەى لە ئەگەرى دووبارە بوونەو؟ ئايا ئەكرىتە ۱۵ رۆژ ئايا ئەكرىتە فەسل، ئەكرىتە فەسل كاتى؟ سزاكەى چى ئەبى و سوپاس.

بەريز ھىمن احمد حمە صالح/ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، سەرچنار خان فەرموو.

بەريز سەرچنار احمد محمود:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بەم ماددەيە منىش چەند تىبىنىيەكم ھەيە لە خالى يەكەميەو ھەكو خۆى بىمىنپتەو، خالى (۲) جگەرە كىشان و نىرگەلە كىشان پىشتىگىرى لە كاك رزگار عىسى سوار ئەكەم كە ئەو بەكارھىنان و شىپوازى بەكارھىنان و ئەوانەشى كە ئەگەر ئەو ھى بۆ ئىزافە بکرى بەو شىپوازە، خالى سىيەم ئاوا سىياغە بکرىتەو ھەر دەستىپوۋەدانىكى حزبى و سىياسى لە پەرسە پەروەردەيىبەكان و ديارى كەردنى پۆستەكان لە دامەزراوەكانى پەروەردە و فېرکردنا قەدەغەيە، يەنى بەو شىپوۋەيە لى بکرىتەو، نەك بەمەى كە ئىستا ھاتو، خالى (۴) بەكارھىنانى توندوتىژى ئەو ھى بۆ زىاد بکرى بەرامبەر بە مامۇستايان و قوتابيان و ئەو فەرمانبەرەنى كەوا لە دامەزراو پەروەردەيىبەكان و فېرکردنا ھەن، چۈنكە شكۆى مامۇستا گرنگە لېرە پارىزراو بىت و ناوى بھىندى، راستە توندوتىژى ھاتو بەس بە موتلەقى ھاتو، خالىكى تر مۇبايل و ئامپىرەكانى پەيوەندى كەردن لەناو پۇلدا قەدەغە بکرى، چۈنكە مامۇستا ھەيە جارى وايە لە پۇلا قسە ئەكا بەلام لە دەرەو ھى پۇلدا تەبىيە مامۇستا بەكارى بھىن، بەس لەناو پۇلا، خالىكى ترى بۆ ئىزافە بکرى بەكارھىنانى ماددەى ھۆشەبەر و بازىرگانى پىوۋەكەردى، چۈنكە ماددەى ھۆشەبەر بە ھەموو شىپوازەكانىيەو و بازىرگانى پىوۋەكەردىشيان لە ناوەندەكانى خويىندى لە قەدەغەكراوەكان بن، بىرگەيەكى تىشى بۆ ئىزافە بکرى، ھەرچەند لە ماددەى (۴۳) ھاتو، بەلام ئەو باسى رېكپوۋشى كەردو، بەلام ئىمە لېرە دەلى لەبەر كەردى جىل و بەرگى نەشىا و نەگونجاو لەگەل داب و نەرىت و بەھاكانى خويىندى، ئەو خالە ئىزافە بکرىت و سوپاس.

بەريز ھيىمن احمد حمە صالح / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك ديارى فەرموو.

بەريز ديارى انور حمەرحيم:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خواى گەورە، لەسەر ئەو سەرنجەى كە بەريزتان ئاماژەتان پىي كىرد ئەگەر خالىك يان سەرنجىك لەسەر بىرگە و ماددەكانى ئەم پىروژە ياساينەى كە خويىندەنەوى دووھمىيان بۇ ئەكرىت ئەگەر دووبارە بوو تەنيا پىشتىوانى بكرىت، پىشنىياز دەكەم بۇ بەريزتان و دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمان لە كاتى گىفتوگۆ كىردن بۇ ماددەكاندا ئەو بەريزە و ئەو ئەندامە بەريزانەى كە ناو ئەنووسن ئىوھش حسابى ئەو بەكەن بۇ ئەوھى جارىكى دىكە ھەر ئەو بەريزانە لە پىشەوھە قسە نەكەن، دواجار بۇ ئەوانى دىكە خۆت ئەزانى بۇ ھەر ماددەيەك يان بىرگەيەك چەند سەرنجىك لەسەرى ھەيە دواجار ھەمووى دەبى بە دووبارە، بۇيە بۇ ئەوھى ھاوپىيانىش يەئنى ئەو بابەتە بە جدى ھەربىگىن پىويستە بەريزىشتان پەچاوى ئەو بەكەن، بەشپىكى زۆرى سەرنجەكان لەسەر ئەم ماددەيە وترا لەراستى دا من پىموايە ئەم ماددەيە پىويستى بە زۆر فراوانتر كىردن ھەيە، بەشپىكى گەورەى ئەم ياسايە و ئەو ياساينەى دىكەش كە ئىمە لىرە تەشربىعان ئەكەين كىشەكە ئەوھەيە زۆريان دەسپىرىن بە پەيرەويك كە لەلایەن ھەزارەتەكانەوھە ديارى ئەكرىت كە پىموايە بەشپىكى زۆرى دەكرىت لىرە دابىرپىرئى و چارەسەر بكرىن، ئەو بابەتەى كە لە دە رۆژ زياتر نەبىت لە راستى دا يەككە لە كىشە گەورەكان بەر لەوھى تۆ سزاكە دابنىيى پرسىيارەكە ئەوھەيە چۆن شىاندنى بۇ ئەكەى بۇ بەس ئىمە خەيالمان لای سزاىە، بۇ خەيالمان لای شىاندن نىيە چۆن ئەم كارەكتەرە ئەم قوتابىيە جارىكى دىكە دروست ئەكرىتەوھە و ئەو رىگايانەى كە واى لى ئەكات نەچىتەوھە سەر ئەو ھەلەيەى كە كر دوويەتى، ھەندى بابەتى دىكە من پىموايە جىايە، يەئنى بابەتى جگەرە، مەشروب و خوارنەوھە كھولەكان و ماددەى ھۆشبەر و ھەموو ئەوانەى دىكە بە پىي ياسا بەركارەكان لە ھەموو دونىايا بۇ خوار منالى ۱۸ سال بۇ نموونە ھەر ئۆتۆماتىكى ئەم بابەتە بابەتەى كە قەدەغەيە، ھە شتپىكى دىكە كە زۆر زۆر گىرنگە پىروھسى سزا يان ھەر كىردارىكى نەشپاوا لە نىو قوتابخانەكان دا بۇ مامۆستا و بۇ خويىندكارىشە، يەئنى چۆن ئەگەر خويىندكارىك كە لە پىروھسى پەروھردە و فىركىردندا پەنگە زياتر موغارەزە بۇ ئەوھى ھەلە بكات، بەلام دواجار مامۆستا و ئەو كارەكتەرە سەرەكەيە كە راستەوخۆ رۆژانە بەر خويىندكار ئەكەوئى، ھەموومان دەزانين لە سالانى رابىردوودا لە نىو سىستىمى پەروھردە لە ھەريمى كوردستان يەكئى لە كىشە گەورەكان ئەوھە بووھە بەردەوام مامۆستا وتوويانە لە فلانە تەلەبەى داوھە يان ئەوھى كر دووھە پىزىكى زۆرم بۇ مامۆستا باشەكان بەس پرسىيارەكەى من لەسەر ئەمەيە كە چۆن وا بەكەين بىورە بەريز سەرۆكى پەرلەمان چۆن وابكەين ھەردووكيان بەرامبەر بە سزا و بە پاداشت، بەرامبەر بە ياسا، بەرامبەر بەم پەفتارانە يەك پرسى دىكە پرسى تابلىت و ئەوانە يەئنى تكا ئەكەم ئەم بابەتە زۆر گىرنگە لەبەشپىكى گەورەى ولاتانى دنيا پىروھسى خويىندن لە رىگەى تەكەنەلۆزىياوھە ئەنجام ئەدرى.....

بەرپىز ھىمىن احمد حمە صالح / جىڭرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، دەست خۇش دوو دەقە و نيوت برد، بە نووسىن دەتوانن ئەو شتانه باس بكن، كاك د.مى الدىن فەرموو.

بەرپىز د.مى الدىن حسن يوسف:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من تەقريبەن ھاوپام لەسەر ئەوھى كە ماددەى ھۆشبەر و رەواجى پىدانى ئىزافە بىرئىتە سەر ئەوھى، بەتايىبەتى ئەوھى لادىرى كە نووسراوھ بە تايىبەتى چوئىكە حەسرى دەكەى لەو نىوونانەى كە ھاوئوھ بۆيە پىموايە حەسرى نەكەين، رەنگە لەداھاتوودا ھەندىك تەسەروفات و شتى نەشياوى تر ھەبىت كە رەنگە لى بگىرپىن، پىكلامى بازىرگانى و چالاكى سىياسى جودا بىرئىتە ھەو خالە، بىرئىتە دوو خالى سەرەبەخۇ لەگەل چالاكى دوور لە پەرورەدەيى، پىموايە بىرئىتە چالاكى پەرورەدەيىبەكەى بىرئىتە ھەلسوكەوتى نەشياوى دوور لە گىيانى پەرورەدەيى، ھەرورەھا پابەندبوون بە برپار و ياسا و پىنمايىە پەرورەدەيىبەكان، جگە لەوھش كە مەسەلەى پىكپۆشى، من پىرسىارىكەم ھەيە سەبارەت بەوھى ئايا ئەگەر ئەو دە پۆژە لە كاتى تاقتى كىرئەوھەكان بوو؟ ئايا ئەو قوتايىبە چۆنى بۇ قەرەبوو دەكرىتەوھ و ئەگەر كۆتايى سال بوو ئەو قوتايىبە فەسل كرابوو بۇ ماوھى دە پۆژ ئايا بە كەوتو ھەژمار دەكرىت و سالىكى خويئىدىنى لەدەست دەچىت ئاخود بۆى تەعويز دەكرىتەوھ، زۆر سوپاس.

بەرپىز ھىمىن احمد حمە صالح / جىڭرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك مسلم فەرموو.

بەرپىز مسلم عبدالله رسول:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (۴۲) پىشتىگىرى لە ھەموو ئەو ھاوپىيانە ئەكەم كە لەسەر بەكارھىپاننى مۇبايل كاك رىزگار و لىزا خان و گولستان خان، لەسەر ماوھى دە پۆژەكە كە پىيوستە جىا بىرئىتەوھ كە كەسىك مامەلەيەكى نەشياو بە چەك ئەكات جىاوازە لەگەل ئەوھى كە يەكپىك جگەرە ئەكپىشى، بۆيە بەپاستى سزاكانىيان جىاوازە لەسەر مامەلەى دە پۆژەكە بۆيە پىشتىوانى قسەكانى كاك شىخ زاهر دەكەم، سەرچنار خان پىشتىوانى ئەكەم كە باسى شىوازى جىل و بەرگ كر كە لادان نەبى لە ئادابە گىشتىەكان و خالىك زىاد بىرئىتە بەوھى كە ئەنجامدانى بىپىرپىزى و مامەلەيەكى نەشياو بەرامبەر بە مامۇستا، لادان لە پەوشت و بەھاو ئادابە گىشتىەكان، بەپاستى لەسەر دوورخىستەوھى قوتايىيان بەپاستى ئەوھەمان بۇ دەردەكەوئ كە توپىژەرە كۆمەلەيەتەكان پىنمايىكارى پەرورەدەيى ئەوانە زەرورەتپىكى گىشتىن بەپىز وەزىرى پەرورەدە كە لە ھەموو قوتابخانەكاندا ھەبن، لەسەر ئەوھى كە ئەم ئادابانە زۆر جار كپشە بۇ قوتابى و بۇ مامۇستا و بۇ پىگەى خويئىدىن دروست دەكات كە چارەسەريان بىرئىتە لەلايەن توپىژەرە كۆمەلەيەتەكانەوھ، زۆر سوپاس.

بەرپىز ھىمىن احمد حمە صالح / جىڭرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك ھىمداد فەرموو.

بەرپز ھىمداد صباح بلال:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خىواي گەورە، سەبارەت بە ماددەى (۴۲) من دەستخۆشى لە لىژنەى پەيوەندار دەكەم، بەلام دەتوانىن ئەو زياتر دەولەمەند تر بکەين، دارشتنى بۆ بکەينهوه، لە برگەى (۱) دا ئەو کارو پەفتارانەى لەگەل پەيامى پەيرەوى ناوخۆى بۆ زىاد بکەين، پەيرەوى ناوخۆى پەروەردە و فېرکردن، سەبارەت بە خالەکانى تر من پشتىوانى لە لىزا خان و نەجات خان و سەرچنار خان و گولستان خان دەكەم، لەگەل رېژىم، سوپاس.

بەرپز ھىمن احمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، رۆبينە خان فەرموو.

بەرپز روبىنە اويملك عزيز:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ھەلبەت زۆر ئاخافتن ھاتنە کرن، بەس من دقېت خالەكى لىرە زىدە بکەم، ھەر ئامپىرىك و كەرەستەبەكى كە كارگىرى نەرىنى لەسەر پەوشى خویندن دا ھەبىتن، پشتگىرى كاك شىخ زاھر و كاك رزگار و كاك ھىمداد دكەم، زۆر سوپاس.

بەرپز ھىمن احمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك محمد فەرموو.

بەرپز محمد سعدالدين انور:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە برگەى (۱) خالى (۳) چالاكى سىياسى ھندەك مەتاتىە، ھەموومان ھەر لە پەرلەمان ھەم لە حكومەت لە سەرەتاي قۇناغى تەنزىمان لە ئامادەى و قوتابخانەكان لە پىكخراوەكانى قوتابيان بوونە، ھەر چالاكىەكى نەتەوہىيە كە ئەرکەكى نىشتمانى بىتن بىكەن لەوانەى بەرپۆەبەرى قوتابخانە ياخود ئامادەى بە گوپرەى ئايدۆلۆژىاي وى بىتن بلى ئەو كارىكى سىياسىە، چونكە پىناسەكى نىبە چالاكىەكە، ھەموو چالاكىەكى نەتەوہىيە و نىشتمانى پووەكى سىياسى ھەىە، بۆيە باشترە بكرىتە چالاكى حزبى، يەئنى حزبىيەتى بە زەقى نەكرىت باشترە، بەلام چالاكىەكى سىياسى ئەمە بەرفراوان ترە و مەتاتىە، سوپاستان دەكەين.

بەرپز ھىمن احمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك چيا فەرموو.

بەرپز چيا مجيد شريف:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من يەك تىبىنى ھەبى گەلەك خال ھاتىنە بەحس کرن، بەلى ئەوە من نەدیتىە كو چ لایەنىك دى قان تىشتا كۆنترۆل کرن، بۆ نموونە بەحسى چەك و موخەدەرەت و تىشتى دى ھاتىە كرنى، ئەقە كارەكى پروفىشنالە، بۆيە من دقېت خالەك لى بىتە زىدە كرنى بە قى شىوازی: دروست كرنا لىژنەكا تايبەت وەكو لىژنا پەفتارى دە ھەر قوتابخانەكى دا ھەماھەنگى دگەل دەزگایەت ئەمنى

بیتن، چونکه بابەتیی چەك و موخەدەرات ئەقە كارەكى پرۆفیشنألە بۆ وئى جئى مامۆستا تنى بۆ كارى گەل زەعيفە ئەو لىژنا ئەمنى دگەل ئاسايشنى و يان پاراستن و دەزگايەت ئەمنى شىم بەكەين، ھەرەسا خالین پيشتر پشتهقانيا نەجات خان و ليزا خانى و كاك رزگارى دكەم، كو ئەو خالیت وان بەحس كرن بېنە زېدە كرنى و زۆر سوپاس.

بەرپز ھىمن احمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، خدیجە خان فەرموو.

بەرپز خدیجە عمر طە:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (٤٢) بپرگەى (١) ھەر ديسان دامەزراوھەكان ھاتووہ بە گشتى ھاتووہ، لپرەشدا دەبى پەرورەدەبىيەكان زياد بەكەين، لە ماددەكانى دواتریش ھەر وا ھاتووہ بەس دەلى دامەزراوھەكان، يەعنى لەونيش دا دەبى پيداچوونەوہ بكریت و ھەموويان وشەى پەرورەدە بۆيان زياد بكریت، لە خالى (٤) پيموايە دەبیت بەم شپوہيە زيادەيەك پيوستە، ھەر جورەكى تر ھەرەشەى راستەوخۆ يان نا راستەوخۆ بەشپوہيەك گوتراو نووسراو يان لەرپگەى سوشىال ميديا و ئامپرەكانى ترى پەيوەندى، سەبارەت بە بپرگەى (٢) تيبينيهكم ھەيە نازانم مەبەست لە سزاي كارگيرى چيبە ئەگەر ئەو سزايانە بۆ قوتابيان بيتن ئايا قوتابى سفەتى فەرمانبەرى ھەيە، چونكە سزاي عقوباتى ئيدارى تەنھا بۆ فەرمانبەر بۆ كەسانى تر ناگرپتەوہ، ئامانج لە عقوبەى ئيدارپيش ئەوہيە كە ئيمە يان موشەرە دەيەويت دامەزراوہ گشتيەكان ياخود مرافق عامەبپاريزيت بۆ ئەوہى بتوانين بەردەوام بن لە خزمەت كردن بۆ بەرژەوہندى گشتى، بەلام لپرە قوتابى ھيچ سيفتەتيكى فەرمانبەرى نيە و سزاكانپيش ديارى كراون لە قانونى ئينزيباتى موەزەفينى دەولە، پيموايە نابيت بليين سزاي كارگيرى لپرە، دبیت تەنھا بليين سزا دەدرپت ئەوجا دواتر دەبيتن ھەمووى ديارى بكرپت باشتەرە نەك وەكو بە رپنمايى، سوپاس.

بەرپز ھىمن احمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، سەوسەن خان فەرموو.

بەرپز سوسن محمد ميرخان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من پشتيوانى كاك رزگار دەكەم لەمەر قەدەغەكردنى مۆبايل و ئامرازەكانى پەيوەندى كردن و ماددە ھۆشبەرەكان، لەبپرگەى (٣) دا خالى (٣) دا لەپاستى دا چالاكى دوور لە پەرورەدە و فپرکردنيان پيناسە نەكراوہ لە ماددەى يەكەم دا بۆيە يەعنى مامۆستا دەتوانى لەھەر كاتپك دا ھەزى لە قوتابىيەك نەبى يەعنى ئەو بەشە بەكاربھيئى بۆ قوتابى، لەبەرئەوہ من پيموايە دەبى تەحيد بكرى كە چالاكى دوور لە پەرورەدە و فپرکردن چيبە؟ سەبارەت بە خالى (٤) دەلى بەكاربھينانى توندوتيزى جەستەيى و دەرونى و مەعنەوى و پرفتارى يەكتر شكاندن، پرفتارى يەكتر شكاندن ھەر دەچيتە خانەى توندوتيزى دەرونى، بۆيە تەسەور دەكەم ئەوہ زيادە و پيوست ناكات ئاماژەى پى بدرى، لەبپرگەى (٣) دا پشتيوانى خدیجە خان دەكەم، سزاي كارگيرى

چىيە نازانين، لەبەرگەي (۳) دا لە راستى دا لىرەدايە ئەگەر بىر بارە قوتابى دوربخرىتەو، يەنى لە خویندن چۆن ئەو فەراغە پەردە كرىتەو، يەنى لىرە بۆ قوتابى چۆن ئەو فەراغە پەردە كرىتەو، ئەي رۆلى رېنمايى كاری پەروەدەيى و سەرپەرشتىارى پەروەدەيى چى دەبى ئەگەر قوتابى دوربخرىتەو، چونكە لىرەدا يەنى زەرورەتى ئەوانە بەديار دەكەوئ، چونكە لە ماددەكانى داها تودا ئاماژە بەو دەراو كە لەسالانى خویندى رابردودا يەنى ئاماژە بەو دەراو كە رېنمايى كاری پەروەدەيى و سەرپەرشتىارى پەروەدەيى چەند گىرنگە، بەلام لىرەدا ئاماژە بەو دەراو كە ژمارەيان كەم دەكرىتەو لە جياتى زياد بكرئ، لەبەرئەو مەن پىموايە كە ئەو ئەبى رۆلى خوڤان بىين و پشتيوانى نەجات خان و لىزا خانىش دەكەم، سوپاس.

بەرپىز هىمەن احمد حمە صالح / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، لىژنەي پەروەردە چوار ئەندامتان لىرەن و ھەر چوارىشتان ناوتان نووسىوہ جا وەكو لىژنە قسە ئەكەن يان وەكو ئەندام پەرلەمان قسە ئەكەن، ئەزانم جارئ ماون، مەن پرسىارم لەوانە وەكو لىژنە قسە ئەكەن يان بتانخەينە ئەخىرى دوايى؟ تەواو باش موداخەلەيە وەكو لىژنە نىيە، كەواتە دەتانخەينە ئەخىرەو، كاك ياسىن فەرموو.

بەرپىز ياسىن خىزىر:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خواي گەورە و مېھرەبان، پشتىگرى قسەكانى كاك بەلەين و نەجاة خان و لىزا خان و كاك مەم و كاك عبدالستار و كاك رزگار و كاك شىخ زاهر و سەرچنار خان و كاك على دەكەم، بەلام خالىكى دىكە لىرەدا لە ماددەي (۴۲) خالى (۴) كە دەلئ مەسەلەن بەكارهينانى توندوتىژى دەرونى و مەعنەوى و پەفتارى يەكتر شكاندن، ئايا مامۆستا بەرامبەر بە تەلەبەي بكات، يان تەلەبە بەرامبەر مامۆستاي بكات، پوون نەكراو تەو، بۆ نموونە ھەر ناوى مامۆستاي دىنن ئەي ئەو فەرمانبەرەن؟ مەن بە بەرپىز جەنابى وەزىر دەلئەم لەو رۆژانە خویندكار كە چۆتە قوتابخانەكەي پانتۆلەكەي رەش بوو تۆزەك سىيى بۆتەو مەزەفەكە نەيھىشتووہ بچىتە پۆلىك كە پۆلى (۱۲) شە، باشە تەلەفۆنى بۆ بابى كر دووہ و بابى چووہ بە تەرى پانتۆلىكى تەرى بردووہ و گوتووہ تى كاكە ئەو پانتۆلە تەرەكەيەتى، بەلام مەزەفەكە ھەر نەيھىشتووہ بچىتە ژوورئ، ئايا ئەو توندوتىژيە بەس بۆ تەلەبەيە بەرامبەر بە مامۆستا؟ يان مامۆستاش بەرامبەر بە تەلەبەي بكات؟ ئەگەر روونكردەنەو مەن بەدەنئ لەگەل رېزم بۆ جەنابتان، سوپاس.

بەرپىز هىمەن احمد حمە صالح / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك جمال فەرموو.

بەرپىز جمال حوىز مصطفى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

دىبارە ئەو ماددەيە وەكو ھاوپىشەكانم ئاماژەيان پىدا ماددەبەكەي زۆر گىرنگە، بەلام خوى رىكخستنى ئەو پەيوەندىانەي نىوان مامۆستا و خویندكار بەروونى ئاماژەي پى نەدراو لەناو بىرگە و ماددەكانى دا، مەن باسى بىرگەي (۳) دەكەم، بئەماكانى پەپرەوى خویندن و ھەلسوكەوتى قوتابيان و خویندكاران، مامۆستايانىشى بۆ ئىزافە بكرئ، لىرەدا ھاووہ دەلئ وەزارەت رېنمايى

دەردەكات پېم باشە ئەو رېنمايانە لەچەند بېرگەيەك لەو ماددەيەى جى بكاتەو، ياخود رېكخستنى پەيوەندىەكانى نېوان قوتابى و خوئندكار بكرېتە ماددەيەكى سەربەخۆ، چونكە ئيمە بىنيمان بەداخەو ئەوسال مامۆستاشى تېدا كوژران، ھەروەھا زۇرجار قوتابىش بېرېزى بەرامبەر مامۆستاي دەنوئى، ھەروەھا مامۆستاش بەرامبەر قوتابى، پېم باشە يان بكرېتە ماددەيەكى سەربەخۆ يانئىش لەچەند بېرگەيەك دا يان ھەر لەو ماددەيە جى بكرېتەو و سوپاس.

بەرېز ھېمىن احمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، شىرىن خان فەرموو.

بەرېز شىرىن يونس عبدالله:

بەرېز سەرۆكى پەرلەمان.

لەبېرگەى (۳)ى ماددەى (۴۲) دەلى خوئندكار نابى لە دە رۆژ زياتر دووربخرېتەو، ئايا لەرۋوى دەرونيەو خوئندكار ناشكى و تووشى لادانى زياتر نابىت؟ دواى ئەو ماوہيە كە دوور دەخرېتەو دەچىت بۆ كوئ، ئايا ناوہنديكمان ھەيە بۆ چاكسازى ئەو خوئندكارە؟ ئايا دەچىت بۆ كۆلان و كافترىكان؟ بۆيە پيشنيار دەكەم يان سزاي دوورخستەو لەبدرېت، يان ناوہنديك دابمەزىت بۆ چاكسازى ئەو خوئندكارانە، زۆر سوپاس.

بەرېز ھېمىن احمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، شىرىن خان فەرموو.

بەرېز شىرىن امين عبدالعزيز:

بەرېز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (۴۲) سەرەتا بە پېويستى دەزانم پشتگىرى لە سەرەنجەكانى كاك ديارى بكەم پېويست دەكات وەكو دەستەى سەرۆكايەتى پۆلئىن بەنديەك ھەبىت بۆ ئەوہى كە ھەموو جارېك چەند ئەندامېك ياخود، چەند ئەندام پەرلەمانېك بەديارى كراوى دەست پى نەكەن، يەعنى.....

بەرېز ھېمىن احمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

ھەمانە شىرىن خان جياكارى ناكەين و بەپىى توانا لە ھەموو ئەو چوار بەشەى كە ھەيە بە فراكسيۆنە جياوازەكان وەكو يەك دەرفەتى يەكسانتان بەينى، فەرموو.

بەرېز شىرىن امين عبدالعزيز:

بەرېز سەرۆكى پەرلەمان.

نازانم ئەوہندەى كە سەرنجم داوہ چەندىن ئەندام پەرلەمان ھەيە سەرەتان يەعنى ھەر ئەوانەن تىكرار دەبنەو.....

بەرېز ھېمىن احمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

شەرت نىيە، شەرت نىيە فەرموو.

بەرپز شيرين امين عبدالعزيز:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

والله ئەتوانم ناوہكانت پى بلىم ئەگەر لەبەر.....

بەرپز ھىمن احمد حمە صالح/ جىگري سەرۆكى پەرلەمان:

حەز ئەكەى لەمەولا قورەتان بۇ ئەكەين بەرپزان ئەو ناوانەى كە تۆمار ئەكرين بە پى قورە

رېزبەندى دائەنېين، فەرموو جەنابت بابەتە باس كە فەرموو.

بەرپز شيرين امين عبدالعزيز:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

خالىكى تر كە لەلايەن ئەندامانى پەرلەمانەوہ خرايەروو سەبارەت بە ماددەى ھۆشبەر بوو

پىموايە ماددەى ھۆشبەر ياساى تايبەتى ھەيە و قەدەغەيە لە ھەموو شوين و جىگايەك ئايا

پىويست دەكات لېرەدا ساغ بکريتهوہ و تەسبىت بکريت ياخود نا؟ خالىكى تر ئەوہيە سەبارەت

بە خالى (۳) چالاكى دوور لە پەرورەدە و فيرکردن و رىكلامى بازرگانى و چالاكى سياسى،

تەبەن چالاكى سياسى زۆر زۆر بە زەقى ئەبينىرئ بەداخەوہ تاوہكو ئىستاكە لەناوہندەكانى

خويندن دا لە كاتيك دا رېكخراوہكانى بوارى قوتابيان و خويندكاران كە ئەمانە سېبەرى حزبين

و زۆرجار ئەھمىەت و گرنگى تايبەتيشيان پيدراوہ بۇ ئەوہى چالاكيەكانيان ساغ بکريتهوہ، لە

پال ئەمەدا بەداخەوہ لە زۆربەى ناوہندەكانى خويندن يان ئەتوانين بلىين ھەموو ناوہندەكانى

خويندن پەسىمى بەرپرسەكان لە ئىدارەى قوتابخانەكان دا بوونى ھەيە، دەكرىت بە نموونە

تابلويەك بيت تەعبير لە بوارى پەرورەدە و فيرکردن بكات، چى پىويست دەكات پەسميك ساغ

بکريتهوہ و ھەلبواسرپت كە كەسانى سياسى و حزبى و حكومى بيت، سوپاس.

بەرپز ھىمن احمد حمە صالح/ جىگري سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، د. ھەورامان فەرموو.

بەرپز ھەورامان حمە شريف:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خواى بەخشندەى ميھربان، سەبارەت بە ماددەى (۴۲) عینوانەكە پىم باشە تۆزئ پەقە

ئەو رېپىنەدراو ھەر بکريئ بە كارو پەفتارى نەشیاو، يان كارو پوفتارە نەشیاوہكان، سەبارەت بە

بەرگەى (۳) چالاكى دوور لە پەرورەدە و فيرکردن، ديار نييە ئەمە بەس سەرپىچيە ھەرورەھا

كارو چالاكى سياسى پىم باشە بکريت بە چالاكى حزبى، چونكە سياسەت عام تر و فراوانترە،

بابەتى بېرپزى بەرامبەر بە مامۆستا بە ھەموو شىوہيەكانى زياد بکريئ بەكارھيئانى مۇبايل لەناو

پۆلدا زياد بکريئ، ھەرورەھا من پشتگيرى لەو خوشك و برا بەرپزانەى كە باسى ئەوہيان كرد كە

ئەبى باسى بابەتى مامۆستاش بکريئ بە ھەمان شىوہ، زياتر قوتابىيە يەعنى، خوى ئەم بابەتە

زانايانى كۆن كتيبيان لەسەر ئەم بابەتە زۆر نووسيوہ بەناوى ئادابى عالم و موتەعەلم،

ھەردوۋى تىدايە ھەم قوتابى و ھەم مامۇستا كە بەراستى دەبوو لەم ياسايە ھەردوۋى جى
بىكرايەتەو، سوپاس.

بەريز ھىمن احمد حمە صالح/ جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك كاروان فەرموو.

بەريز كاروان عبدالرحمن عبدالله:

بەريز سەرۋكى پەرلەمان.

لەراستى دا من جياواز لە پەفېقەكانم پەنگە بۆچوونىكى جياوازترم لەسەر ئەو ماددەيە ھەبى
من پىموايە كە كۆى ماددە لابىرىت، ئىمە كاتىك كە باس لە ياسايەك ئەكەين كە ياساى
پەروەردەيە من پىموايە دەبى كە ئەمە زەمىنەسازىيەكى مەعريفى بۆ بىكرىت بۆ ئەوئە كە
خوئىندكار ياخود قوتابى رابھىندرى چۆن بتوانى تەسەروف بىكات، ھەرچەندە پىموايە كە ئەمانە
بىنرايىتن بۆيە لە ياساكەدا جىگەيان كراوئەتەو، فەراغىك بىنرايى و كىشەبەك ھەيە بۆيە لە
ياساكە جىگەيان كرايىتەو، بەلام پەروەردە پىويستى بە كلتورىكى ھاوبەشى خۆشەويستى
ھەيە، پىويستى بەو ھەيە كە زەمىنەسازى بۆ بىكەى چۆن خوئىندكار وا رابىنى، فىرخوازيك وا
رابىنى خۆشەويستى بەرامبەر بە نىشتمان بەرامبەر بە ئادابە جوانەكانى كۆمەلايەتى، بەرامبەر
بە دىن، بەرامبەر بە ھا پىرۆزەكانى ئەم و لاتە ھەبىت، كاتىك كە تۆ دىي تەعقيداتىكى وا دائەئىي
پىموايە ئەمە دەست بەستنى قوتابى و خوئىندكارە، بەلى ئەمانە كارى زۆر زۆر خراپىن، بەلام ياسا
ھەيە بۆ رىگرى كردن لەمانە، پىموايە وەزارەت خۆى بتوانى ئەمانە بە رىنمايى غلاج بىكات،
موعالەجەى ئەمە بىكات لەگەل ناوئەندەكانى خوئىندىن لە پارىزگا و لە ئىدارە سەربەخۆكان ئەو
كىشەيە چارەسەر دەكرىت، ئەم ياسايە بەو جوانىەكانى خۆيەو كە يەك دنيا بابەتى جوانى
تىدايە، كە يەكە دنيا ماددەى تىدايە باس لەو دەكات ھاندانى قوتابى و خوئىندكار بۆ پىكەو
ژيان بۆ خۆشەويستى نىشتمان، بۆ رىزگرتن، بۆ رىزگرتنى مامۇستا لەبەرامبەر فىركارىك،
مامۇستايەك چۆن بتوانى خوئىندكارەكەى بە باشترىن شىوئە پەروەردە بىكات بۆ ئەمانە لىرە باس
بىكرىت، كە بە رىنمايى دەكرىت ئەمانە علاج بىكرىن دووبارە، من دلنىام ئەم دىاردانە ھەن و ئەم
زاھىرەبە ھەيە، بەلام بەشىوئەيەك نىيە كە نەتوانرى كۆنترۆل بىكرى، بەشىوئەيەك نىيە كە
خراپىيەكەى لە باشىيەكەى زىاتر بى، بۆيە من پىشنىياز دەكەم ئەمە ھەر لابىرىت لەراستى دا، ئەم
بابەتانەى كە بەو شىوئەيەن واى لى بىكەين كە سوكى بىكەينەو و واى لى بىكەين قوتابى ياخود
خوئىندكارىك لە پۆلى پىنج و شەشى ئامادەيى لە يانزەو دوانزەى كۆتا قۇناغەكانى خوئىندنىش
مەجالى ئەو رىگە نەدەين كە بۆچوونى سياسى خۆى ھەبىت ئەمە كارىكى خراپە، يەئنى بۆ نا
دەيان شۆرشى گەورە لە دنيادا لەسەر ئەساسى خوئىندنگاكان و زانكۆكان دا بىنا كراو و
پەروەردە كراون و ھاتوونەتە بەرھەم، من پىشنىياز دەكەم ماددەكە لابىرىت و وەزارەت خۆى
ئەمە بە تەعلىمات و بە رىنمايى حەل بىكات و زۆر سوپاس.

بەريز ھىمن احمد حمە صالح/ جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، مژدە خان فەرموو.

بهريز مژده محمود محمد:

بهريز سه روکي په رله مان.

به ناوي خواي گه وره، سه بارهت به مادهي (۴۲) پيشنيار ده که م چه ند برگه يه که زياد بکريت له کار و په فتاره ريپينه دراوه کان، يه کيک له وانه ويښي که ساپه تي حزبي له ناو هو له کاني خویندن و تاقی کردنه وه دا، که نه وه کار يکي نه شياوه، نيا سزا بو نه و به ريپوه به رانه چييه که ويښي که ساپه تي حزبي له ناو قاعه ي ئيمتحنات دا ه لده واسري، له ناو پوله کاني خویندن دا، شويني په روه رديه يا خود حزبايه تيبه؟ سزا که ي چي ده بي نه و به ريپوه به ره، خو هه موومان ده زانين نه گه ر به ريپوه به ره کان نه گه ر وه لائي حزبيان نه بيت دانانرين له قوتابخانه کان دا، سه بارهت به خاليکي دیکه پيشنيار ده که م زياد بکري نه ویش چاوديږي نه ينييه که قه ده غه بي که جاران پيمان ده وت مراقبي سري نه وه له ناو ونده کاني په روه رده و فيرکردن دا خویندکار فيري جاسوسي ده بي مراقبه به ي که سي دیکه، نه وه کار و په فتاريکي نه شياوه هيواردارم مراقبي سري يه عني له رفتاره قه ده غه کان بي، خاليکي دیکه سه بارهت به جل و به رگي نه شياو له ناو ونده کاني خویندن که دوور بي له نادابه گشتيه کانه وه، هه روه ها چالاکي سياسي، به شيک له ريکخراوه کاني قوتابيان و خویندکاران سر به حزين نه وانه هه نديک جار هه تا هه رپه شه له ماموستاي وانه بيژ ده کن که ناگدار کردنه وه يان پي نه دن له گردبو ونه وه و له نارپه زايه تي ده رپينه کانيان هيوادارم ده ستي نه وانه له ناو ونده کاني خویندن دا ده ربه پندريت نه و وه لائه حزبييه، سه بارهت به ده رپوه که نه و ده رپوه سزا که، نيا نه گه ر خویندکاريک جگه ر ي به کاره ينا بي ده رپوه دوورده خريته وه، نه ي نه گه ر فروشتبييتي، نه گه ر بازرگاني پيوه کردبيت؟ نه و بوږي نه وه ي هه بووي جگه ر بي نيته ناو قوتابخانه که وه، بو يه پيشنيار ده که م نه وه ي جگه ر کيشانه که خالي دووم به و شيوه يه ي لي بکريت بازرگاني کردن و به کاره يناني جگه ر کيشان و نيرگه له و ماده هوشبه ره کان و ماده کحوليه کان، له په يمانگانا کان دا نه وانه ته قريبهت به پي ته مه نيان ريگه پيدراون، سوپاس.

بهريز هيمن احمد حمه صالح/ جيگري سه روکي په رله مان:

سوپاس، د اسماعيل فهرموو.

بهريز د اسماعيل علي طه:

بهريز سه روکي په رله مان.

نه ز دبنم ماده کی گه له کی گرنگه پيتقيا رينگريا له تشتي نه شياو و نه لايه ق بيته کرن، ده سيستم ي په روه دي پتر قوناغي ت باشر بجيتن و نه رمانج و نه هداقي ته حقيق بن، ل ماده ي (۱) نه ز نه ف تيبينيهت هاتينه گو تن پشتگيري و پشته قانيا وان براي هت و خوشکان دکم ليزا خاني و کاک رزگار و خوشکا سه رچنار و ماموستا زاهر و نه قيت فيري دا گو تن تايبهت د خالا ۳ ي دا نه ز دگل هه نديمه فعله ن بيته جودا کرن، چالاکي دوور له په روه رده و فيرکردن و ريکلامی بازرگاني بيته خاله کا تايبهت و دي ف را بيته چالاکي چالاکاني حزبي و سياسي، چالاکيهت حزبي و سياسي چونکی راستي گه له ک ريکخراوي ت قوتابيان نه کاری ريکخراوي دکين کاری

حزبایه تیبی دکهن دناف مه دره سا دا پیئتقیا ئەقە بیته راگرتن، ئیذەن ئەوہ بیتە خالە کا تایبەت، یا دیماهیکی سیی خالا (۳) بنه ماکانی پهروه رده هەر دیسا عینی پرسیارا شیخ زاهریه ئەز دووباره دکەم ئەگەر وان دە رۆژا دا چاره سەر نه بوو چاره چییه؟ حەل چییه؟ سوپاس.

بهريز هيمن احمد حمه صالح/ جيگري سهروكي په رله مان:

سوپاس، مامۆستا عمر فەرموو.

بهريز عمر عبدالله فتاح:

بهريز سهروكي په رله مان.

لەم ماددەيە سئ برگەيە، برگەي (۲و۱) وەك دياره په يوه نديداره به مامۆستا و فەرمانبەر تیکه لیه کرا له و نیوانه، چونکه برگەي (۳) زۆر به پوونی باس له قوتابی دەکات، باس له وە دەکان وەزارەتی پهروه دە رینماییه ک دەرنه کات بۆ ئەوہی هەلسوکەوتی منالان دەست نیشان بکات، ئەوہی کە له برگەي (۳) دەست نیشان کراوه له دە رۆژ زیاتر نه بیته، زۆر زۆر زەرورە بمرینتەوہ و من تەنانت پيشم زۆرە، چونکه منال تا (۱۵) سال ۱۰۰% خیزان و دایک و باوک و قوتابخانە لیری بهرپرسە له رەفتار و هەلسوکەوتی، به شیکی کەمی له ئەستۆی خوێبەتی، بۆیە نابێ له دە رۆژ زیاتر بئ، ئەوہ یەك، دووہم/ بۆ ئەوہی ماددەي برگەي یەكەم و دووہم زۆر به پوونی مامۆستا و فەرمانبەر بگریتەوہ ئاواي لی بکەن، ئەم کار و رەفتارانەي خواروہ کە له گەل پەيامی پهروه رده و فیڕکردن ناگونجین له مامۆستا و فەرمانبەران قەدەغەن، ئیتر ئەوہ تەفسیر هەلناگری، دواي ئەمە به سەر قوتابی بۆ مامۆستا یان فەرمانبەرە، ئەو وشەي (بەتایبەتی) ئەوہ لا بیری چونکه سزا سزایه و ئەبی زۆر موحەدەد بئ و زۆر روون بئ مامۆستا بزانی کە چی لی قەدەغە کراوه، خالیکی ترسە بارەت به جگەر و نیرگە له کیشان موبایلیشی بچیتە سەر به راستی مامۆستایه ک تەسبیحیکی به دەستەوہ بئ و به جگەر یەكە و به موبایلێکەوہ خوئی بکات به پۆلا مامۆستا نییه به هیچ جۆریک، له گەل رفتاری پهروه رده یی ناگونجی و دوورە، منال ئەوہ فیڕ نابێ مامۆستا پیی ئەلی پرۆگرامە کانمان پر بن له بابەتی خرابی جگەرە کیشان ئەوہ فیڕ ئەبی کە مامۆستا کە له پيش چاوی ئەکا بۆیە بمرینتەوہ زۆر زەرورە، له برگەي یەكەم دا خالی (۳) پشتگیری له قسەکانی د. اسماعیل دەکەم، مامۆستا علی یش باسی کرد، بکریتە دوو برگە ئیستا خویندنگە و ناوہ ندەکانی خویندن و یران بوون به دەست هەیمەنەي حزبه کانهوہ به سەریانەوہ، به داخەوہ گۆرینی بهرپوه بەری خویندنگەکان و قوتابخانەکان له بارەگای حزبه کانهوہ ئەکرئ، دانانیان له بارەگای حزبه کانهوہ ئەکرئ، خالیکی تر سە بارەت به برگەي ۲/ رینمایي وەزارەت، ئیمە یاسای بهرزەفتی فەرمانبەرانمان هەیه له وئ سزای گونجاو دیاری کراوه بۆ هەلەي فەرمانبەر و مامۆستا زۆر سوپاس.

بهريز هيمن احمد حمه صالح/ جيگري سهروكي په رله مان:

سوپاس، كاك ابوبكر فەرموو.

بەرپز ابوبكر عمر عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگىرى راكەى كاڭ كاروان ئەكەم لەسنى پروانگەو، يەكەم/ ھەر ئەمەى بېرگەى (۳) يەمى ئەم ماددەيە كە ئەلپت بنەماكانى پەيرەوى خویندن و پىكخستنى ھەلسوكەوتى قوتابيان مامۆستايان و فەرمانبەرانىشى بۇ پىك بخرى و بە پىنمايى لە وەزارەت بوى بخرى كافىيە، دووہم/ زۆربەى لەمانەى ئىرە كە ئەم پىنچ خالەى بېرگەى (۱)ى ماددەى (۴۲) ھەموويان لە ياسا بەركارەكان دا ھەن، ھەلگرتنى چەك، چالاكى سىياسى و حزبى نەك لەناو ناوھندى خویندن ئەبى لە دامەزراوھەكان لەناو وەزارەتەكان كە بەداخەو جى بەجى ناكرى مەسەلەى توندوتىژى جگەرە كىشان ئەوە ياساى خوى ھەيە، ماددەى ھۆشبەر ياساى خوى ھەيە، لەبەرچى لە بېرگەى (۳) يەنى ھەر لە بېرگەى (۲) دا باسى كر دووہو ئەلئ ئەم ماددەيە پىگر نابى لەوہى ھەر سزايەكى تر لە ياسا بەركارەكانى ھەرپم دا كە دەقنوس كراو، كەواتە كە ت بۇ سزا سەرىپچى ئەمانە بگەرپيەو بۇ ياسا بەركارەكان، چونكە لەم ياسايە دەست نىشان نەكراو كە بگەرپيەو بۇ ياسا بەركارەكان چ ئىحتىياج ئەكا ئەمە لىرە بكەى، بوىە من پىموايە ئەم ماددەيە ھەلگىرى بە پىرەويك وەزارەت ئەوہى كە ھەمووى پەيرەوى خویندنە و بنەماكانى پەيرەوى خویندنە لەگەل كارو پوفتارە رى پىنەدراوھەكان لەسەر قوتابى و مامۆستا و فەرمانبەر بەپەيرەو خوى پىكى بخت، زۆر سوپاس.

بەرپز ھىمن احمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، بدريه خان فەرموو.

بەرپز بدريه اسماعيل محمود:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە تەوہرى پانزە بۇ ناوئىشانەكە منىش ھەمان پىشنيارى مامۆستا ھەورامانم ھەيە و پىشتىوانى لى ئەكەم، ماددە (۴۲) بېرگەى (۱) پىشتگىرى لە قسەكانى خاتوو سەرچنار ئەكەم بۇ خالى يەكەم و دووہم و سىيەم، بۇ خالى دووہم منىش جەخت لە ماددە ھۆشبەرەكان دەكەمەو بە ھەموو جۆرەكانىيەو پىويستە جى بىكرتەو، بۇ خالى (۴) پىشتگىرى لە قسەكانى مامۆستا عبدالستار ئەكەم كە ھاوسەنگى پابگرى لە بەينى مامۆستا و قوتابى دا كە پىويستە شكوى قوتابىش پارىزراو بى، بۇ خالى (۵) ھەر لە بېرگەى (۱) پىشتگىرى لە قسەكانى خاتوو لىزا دەكەم بەكارنەھىنانى ئامپىرە ئەليكترونىيەكان وەك مۇبايل و ھەر ئامپىرىكى تر بۇ تىكەندانى ژىنگە و پىشوى پۆل، ئەو خالە منىش پىشتگىرى لى ئەكەم زياد بكرى، لە بېرگەى (۳) پىشتگىرى لە قسەكانى مامۆستا عمر ئەكەم، زۆر سوپاس.

بەرپز ھىمن احمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، ھلز خان فەرموو.

بەرپز ھلز احمد محمد:
بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت ماددا (۴۲) پىشتىگىرىيا د.مى الدىن دىكەم كۆنە موسستەلەھى (بەتايىبەتى) بىتە لادان چۈنكى ئىختىمالە دى حەسر بىتن دناق چەند ئەوپا ھاتىنە دەست نىشان كرن، سەبارەت ئەو پەرلەمانتارىت بەھس زىدە كرنا ماددا ھۆشەبر و بكارھىنان و بازرگانى بھان بھىتە ئىزافە كرنى، پىشتىگىرىيا كاك رزگارى و سەرچنار خانى و د.مى الدىن دىكەم، موبایل و بكارھىنانا وى يان ئامپىرېت پەيوەندى كرنى دناق پۆلى دا پىشتىگىرىيا شىخ زاھرى دىكەم و بدرىە خانى و سەرچنار خانى دىكەم، سەبارەت خالا ۳/۱ فەلەن چالاكىەت حزبى و سىياسى بىنە جودا كرنى ژرېكلامى چۈنكى نوکە مەقېت و نەمەقېتن ھندەك رېكخراو ئابوونا كۆمىت دىكەن و فۇرما پىر دىكەن، كۆمبونا رېك دىخن، تەواسولاتا يەت دىكەم، يەنى نوکە ناوەندىت مەبى خاندنى بوبە بنگەھەك بۇ كارىت سىياسى و حزبى بەر ھەندى ئەف خالا گەلەكى گىرنگە، يەك پىسىار مەنا ھەى ژجەنابى ۋەزىرى يت برگا (۳) دا ئەگەر دەھ رۇژا مرۇف قوتابىبەكى گىر بخاتە ژ قوتابخانى تەبەھن ھەر رۇژەكى ئەم ژ بىر نەكەين شەش وانا بى بەھرە بىتن، شەش بەشا وانا گەلەكن، ئەگەر ئەم ل قېرى كىمتر لى بىكەين، ئىشكالەك ھەبىت بىژىن ئەگە بىژىن حەفت رۇژا بىتن، حەفت رۇژا دىبەتە ۴۲ بەشە وانا ئەف قوتابىيا بى بەھرە بىتن، ئەگەر ئەف حەفت رۇژا بۇ وى رادە نەبىتن پىشترا ھەبىفەكى وى فەصل بىكەن و دىر بىخەنەو ە ژ قوتابخانى ھەر بۇ وى رادە چى نابىتن و خۇ چاك ناكەتەھەو.

بەرپز ھىمن احمد حمە صالح/ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، لىژنەى تايىبەتمەند كاك شەمۇل و ئاشنا خان و دىگەلاوېژ و گولستان خان، رەئىبەكانتان كۆكەنەو، گولستان خان فەرموو.

بەرپز گلستان باقى سلیمان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت ماددى (۴۲) قى ماددى دا ھەمى ئەو كارىن رېك بھىنەتىدان و ھەمى سەرىپچىەن جوراوجورن پىتقىا جورىن سزای بۇ بھىنە دىار كرن بۇ ھەر برگەبەكى، يان ژى ۋەزارەتى ئەو بخۇ دانايە كو رېنماىى دىار كاتن پىشتى بىن ھىنانا قى پرۇژى، يەنى ۋەزارەت دى كارى رابىتن كو رېنماىيا دەرېبىختن سەبارەت جورىن سزای، سەبارەت برگا (۳) بەھس دىر خستنا قوتابىيا كرىبە، راستە لەھەر قوتابخانەبەكى ئەنجومەنەكى ئان لىژنەبەكى ھاتنە دانان، ئەنجومەن ژى ھاتنە دانان و بەخىوكارىن قوتابىيا ژ سامىانىت وان ئەندامن تىدا، لى بۇچوونا من بەرى پىنگاھا دىر خستنا قوتابى بھىتە دان دىق دايك و بابىت قوتابى بھىنە بانگىرن، دگەل رېنماىى كارىن پەرورەدەبىيا وى قوتابخانى ئەو ژى ئەگەر ھەبن رېنماىىكار، ئەگەر وى ئارىشەبەت دگەل دا بھىتە بەھس كرن، چۈنكى رېكارىن دى ھەنە بگىرنە بەر بەرى قوتابى دىر بىخن ژ ناھەندا خاندنى، زۇر سوپاس.

بەرپز ھىمن احمد حمە صالح/ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، ئاشنا خان فەرموو.

بەرپز ئاشنا عبدالله قادر:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

راستە يەكەي ئەم ماددەيە لە لىژنەش گەفتوگۆي زۆر چرۆپى لەسەر كرا ديارە رايەكان دوو رەئى جياواز بوون ئىمە نەمانتوانى رەئى خۇمان تەسبىت بکەين، لەسەر ئەوەي كە خویندكار سزا بدرى بە راستى نابی خویندكار سزا بدرى بە تايبەتى لە خالى (۳) دا مەسلەن دەلى قوناغى بنەرەتى يەنى خویندكارىكى پۆلى ای بنەرەتى تۆ بە چى سزای ئەيەي، يەنى چوزانى ھەلەو راست چىيە، دواي ئەمە باسى كۆمەلېك شت كراو ھەلگرتنى چەك و ئەوانە، بۆيە ئىمە ئەتوانم بەناوي چەند برادەرېكىشەو ە بېلېم بە تەواوەتى لەگەل ھەلگرتنى ئەو سزای دوورخستەو ەي قوتابىن، يەنى تۆ نابی قوتابی دوورخستەو ە لە خویندن و واى لى بکەي پرۆسەي خویندى لى لەبەرچا و كەوئ بە ەكسەو ە ئەگەر بۆ نموونە بۆ قوناغەكانى سەرۆتر سەير بکەي لەو ە چى ئەو خویندكارە لەسەر ئەو رەفتارە نەشیاو ەي بەردەوام بى بۆ ئەو ەي كە سزا بدرىت و دوورخستەو ە لە خویندن، چونكە ئەو نازانى مەسلەحتە و با بلىين باشەي ئەو لە چىايە، ئەو ە خالىك، خالىكى تر لەسەر زيادکردنېك بۆ ئەو رەفتارانەي كە لەگەل پەيامى پەرورەدە ناگونجىت، جەخت ئەكەينەو ە لەسەر ئەو ەي كە گرنگە چالاکى حزبى بۆ زياد بکرى و زۆر سوپاس.

بەرپز ھىمن احمد حمە صالح / جىگري سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، مامۇستا شەمۇل فەرموو.

بەرپز شەمۇل اشىن صابر:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەي (۴۲) خالى (۳) كە باسى قوتابىانى قۇناغە بنەرەتى دەكات و دوورخستەو ەيان بۆ ماو ەي دە رۆژ، من پىم باشە لە قۇناغى بنەرەتى دا چونكە سى بازنەمان ھەيە لە قوناغى بنەرەتى، بازنەي يەك پۆلى يەك تا پۆلى سىيە، بازنەي دوو ەم پۆلى چوار تا پۆلى شەشە، بازنەي سىيە ەم پۆلى ەوت تا پۆلى نۆيە، پىم باشە تەنھا بازنەي سى بگريئەو ە ئەگەر بىئى ئەو دە رۆژە، قۇناغى ئامادەي و ئامادەيە پىشەيەكان و پەيمانگا پىشەيەكانىشى بۆ زياد بکرى و زۆر سوپاس.

بەرپز ھىمن احمد حمە صالح / جىگري سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، د. گەلاوېژ ھەر لىرە نيە، بەرپزان ھەر بۆ ئاگادارىتان پىش ئەو ەي دەرفەت بەدەينە جەنابى و ەزىر دواي جەنابى و ەزىر ئىمە دانىشتنەكە ھەلئەگرين و دوو و نيو دەست پى ئەكەينەو ەو تا ئىوارە دائەنىشىن، بەيانىش دانىشتنمان ئەبىت و رۆژانى ترىش بەردەوام ئەبىن ھەتا تەواو ە ئەكەين، بەيانى تا دوو، بەرپز جەنابى و ەزىر پىنج دەقىقەت ھەيە، تەكايە بەرپزان جەنابى و ەزىر قسە ئەكات، فەرموو.

بەريز ئالان حمەسەيد/ وەزىرى پەرۋەدە:

بەريز سەرۋىكى پەرلەمان.

زۆر سوپاس، بەشىۋەيەكى گىشتى دەمەۋىت ھەندىك تىبىنى بدەم لە سىلقى دەرەۋەى ماددەكە ھەندىك تىبىنى گىشتى درا وپنەى حزبى لەناو ناۋەندەكانى خویندن، ئىمە وپنەى كەسايەتى حزبىمان لەناو ناۋەندەكانى خویندن نىيە ئەو وپنە ھەمان ھەمان وپنەى كەسايەتى نىشتمانى و مېژوۋىيى و نەتەۋەيىن، ئەوانە رموزن، ئەوانە ئەشخاسى حزبى نىن ھەر بۇ پىش چاۋ پوونى، سەبارەت بەم ماددەيە كە ئاماژەى پى ئەدرى، ئەم بابەتە گىرنگە لەبەرئەۋەى ئىمە لە واقع دا دەزانىن كە گىرگە ھەيە و ئەم گىرگە ھى چەند سالىكە و دەبى بە ياسا تەنزىمى بكەين بۇ ئەۋەى كە سەنەدىكى قانونىمان ھەبىت، ئىمە دەزانىن بۇيە باسى ماددەى ھۆشبەرمان نەكردوۋە، چونكە ياسايەك لەم پەرلەمانە بەريزە كە ياساى ژمارە (۱)ى سالى/ ۲۰۲۰ بە پەنجا ماددە لىرە دەرچوۋە سەبارەت بە ماددەى ھۆشبەر و ماددەى كارتىكەرە عەقلىكەن پەرلەمانى كوردستان دەرى كىردوۋە كە لە قانونى عقوباتىش دا ئەم بابەتە ساغ كراۋەتەۋە كە مداۋەلە كىردن و تىجارەت كىردن و بەكارھىنەنى ماددەى ھۆشبەر قاچاغە لە عىراق دا و سزاي لەسەرە، بۇيە ئىمە لىرە باسما نەكردوۋە، بۇ باسى چەكمان كىردوۋە، لەبەرئەۋەى ئەو تىبىنىيەى كە ئىمە ھەمان بوو لە ياساى چەك ھى سالى/ ۲۰۲۲ كە ئەۋىش ياساى ژمارە (۲)ە، لەو ياسايە چەك مۆلەتى ھەلگىرتن ھەيە، واتا كەسەك ئەگەر فەرمانبەرى دەۋلەت بى ئەگەر مۆلەتى ۋەرگىرتىت و مامۇستا بى و دەتوانى چەكى پى بى لەناو ناۋەندىكى خویندندا، بەس تۇ چۇن قەدەغەى دەكەى ئەگەر مامۇستايەك ئەگەر فەرمانبەرىك ئەو چەكە ئەگەر چەكە مۆلەت پىدراۋىش بى بىاتە نا ناۋەندەكانى خویندەۋە بەم ياسايە ئەبى قەدەغەى بكەى، بەرپىنمايەكان بە تەنھا قەدەغە ناكىرى، خالىكى دىكە كە دەلپىن چالاكى سىياسى، چالاكى سىياسى لە چالاكى حزبى فراوانترىكە، چالاكى حزبى بەشپىكە لە چالاكى سىياسى ئىمە مەبەستمان چالاكى سىياسى كۆى ھەموو ئەو نەشاتە سىياسىانەيە مەرج نىيە چالاكىيەكى سىياسى حزبىك بىكات، دەكرى چالاكىيەكى سىياسى گىروپىك بىكات كە مۆلەت پىدراۋىش نەبن، دەكرى پىكخراۋىك بىكات كە مۆلەت پىدراۋىش نەبى حزبىكى سىياسى نەبىت، لەبەرئەۋە پىكخراۋە پىشەيەكان و كارى ئەو پىكخراۋانەى كە لەبۋارى قوتابى و خویندكاران و فىرخوازانەۋە كار ئەكەن ئەم بە چالاكى سىياسى ئىعتباريان ناكەين، بەلام ئەۋانەى كە بە ئامانچىكى سىياسى كار ئەكەن نەك بە ئامانچى خىزمەت كىردى قوتابيان ئەۋانە بە چالاكى سىياسى ھەژمار ئەكرىن، خالىكى دىكە لە سزاي دە رۇژى قوتابيان دا بەريزان ئەم ماددەيە تەنھا بۇ قوتابى نىيە، ئەم ماددەيە بۇ ھەموو دامەزراۋە پەرۋەردەيەكانە، بۇ مامۇستايە، بۇ فەرمانبەرە، بۇ قوتابيانە، ئىمە زۆر باش لەۋە تى ئەگەين لەگەل بەريزانىش گىتوگۆى چىرمان ھەبوۋە، زۆر باش لەۋە تى ئەگەين كە چۇن شكۆى مامۇستا پىارىزىن لە ماددەى/ ۱۷۵ ى ئەم پىرۇژەيە دوو فەقەرە ھاتوۋە كە تىايا ھەموو ئىعتىدا كىردىك ۋەك چۇن ئەو رۇژە لەگەل براى بەريز كاك جلال موخالف بوۋىن لەسەر لىدانى مامۇستا، بەلام ئەۋە بەمەننا پىشت تىكردن لە مامۇستا نىيە، ئىمە لىرە حەقى مامۇستامان چەسپاندوۋە ۋەكو ۋەزارەتى پەرۋەردەۋە ھەۋكار ئىۋەش، ھەموو ئىعتىدايەك ھەموو دەست دىرژىيەك بۇ سەر مامۇستا ئىنجا ئەگەر بەخپوكارى قوتابى بىكات، ھاوۋلاتى بىكات، قوتابىيەكە خۇى بىكات، خویندكارىك بىكات،

به زهرفى موشهدهد ئيعتبار ئه كرى، ههتا حورمهتى قوتابخانه و خويندنگاكانيشمان ليره له ناو ماددهى/175 دا داناوه، له بهرئهوه ههه دهست دريژيهك بو سهر ماموستا ههه كه سيك بيكات جگه له هه موو ئه و عقوبانهى كه ههه ئيعتبار ده كرى به زهرفيكي موشهدهد دواچار ئه م قانونه له بهردهم محاكمهكان دا كارى پى ئه كرى و ئيستيناد ده كرىت له سهرى، سه بارهت به بابتهى ده رپوژه كه له بهرئهوه ئه م فهقهريهه و ئه م مادديه مادديهك نييه وابسته بى به قوتابخانهوه به فه رمانبه ران و به ماموستايان و به قوتايان و به هه موويهوه وابستهيه، سه بارهت به ده رپوژه كه ئه گهر به ديليكى باشترتان ههيه پيمان بلىن ئيمه ده ليين سروشتى ئينسان وايه مهرج نييه قوتابيهكى پولى يهك و دوو كه سزاي ده روژى بدهى يا سزاي سى روژى بدهى، به لام ئه گهر قوتابيهك له ئيعداديه بى ريزى به رامبهه به ماموستا كرد، بپريزي به دامهزراوه كه كرد، عه به سى به كاروبار و به كه لوپه له كاني ئه و دامهزراويه كرد ريكار ههيه، ريكارى مامه لهى پهروه ده بيانهى له گه ل ئه گريته بهر، به لام ئه گهر ئه م حاله تانه تيكار بووه خو ده بى قوتابخانه ده سه لاتي هه بى حه دى ئه قضا پاراستنى مافى قوتابيهه، حه دى ئه قسا نابى له گه ل ده روژ زياتر دوورى خه يته وه، بو ئه وهى سالى خويندنه كهى نه فه وتى، به شيويه كهى گشتى جه نابى سه روكى په رله مان ئه وه بابته كه بوو، به لام من ده موئى ئاخر تيبينيم له سه ر ئاميره زيره كه كان بدهم، ئاميره زيره كه كان ئيمه ناتوانين له ناو ناوه نده كاني خويندن قه ده غه يان بكه ين، چونكه مهرج نييه هه موو ئامپريكي زيرهك بو كاروبارى خراپه به كاربه يندريت يان به لايه نى نيگه تيف به كاربه يندريت، ئيست عه رزى جه نابتن ده كم، ئيست ئيمه له گه ل موئه سه سه يه كهى كه وهى ئيماراتى خه ريكي ن پانزه قوتابخانه مان له كوردستان كردووه ته ديжитالى و له چوارچيوه ي ئه وانه يايه، له بهرئهوه ئيمه پيوستمان به وه ئه بى ئامپري زيرهك له ناو ناوه نده كاني خويندن بى، به لام ناكري ماموستا وانه بليتته وه و قوتابيهك له ولاوه لايه بكاته وه به موباييله كهى، ئيمه مه به ستمان ئه وه يه دنا ماموستاش پيوستى به ئامپري زيره كه و ماموستا پيوستى به كو مپيوته ره، له وه ئه چى داتاشو به كارئه هينى كو مپيوته ر ده باته ژوره وه ئه مانه زور زور ته بيعين، ئيمه به هيچ شيويه كه نامانه وى ئامپري زيرهك له ناو ناوه نده كاني خويندن له ماموستايان قه ده غه بى، به لام ده مانه وى خراب به كاره ينانى قه ده غه بكه ين، ناكري ماموستايهك وانه بليتته وه و قوتابيهك له دواوه لايقيك بكاته وه، ئه مانه ده بى ريگه پينه دراو بن به ياسا و عقوباتى ئينزياتيان له سه ر بى و زور زور سوپاس.

بهريز هيمن احمد حمه صالح/ جيگرى سه روكى په رله مان:

سوپاس، به لى بهريزان دانيشتنه كه هه لئه گرين تا سه عات دوو و نيو.

پاش پشوو

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

مامۇستا شەمۆل ماددەى (۴۳) بخوینەو و فەرموو، بەلى كاك ياسين فەرموو.

بەرپز ياسين خضر طه:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئىمە ھەموو ئەندام پەرلەمانين و ياسا دەرئەكەين، ئەگەر يەك مۆزەف غايب بىت لە و پەرلەمانەى عقوبەى دەدەن، بەلام مەعقول نيە، لە (۱۱۱)، ئەندام پەرلەمانى (۵۰)، ئەندام پەرلەمان نيە ژوورئ، پىم خۆشە ياسايەكى دانين لە كاتى خۆيدا بىنە ژوورئ، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

والله ياسا ھەيە بەس چبەكەين، ئىستا غيابات وەردەگرينەو و جارېكى تر، سوپاس، فەرموو كاك شەمۆل.

بەرپز شەمۆل اشين صابر:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۴۳):

يەكەم: لە دامەزراوہ كاندا سيستەمى يەك پۆشى لە جل و بەرگ پەپرەو دەكرىت. دووہم: وەزارەت شىوازى جل و بەرگى يەك پۆشى ديارى دەكات، ھەروەھا دامەزراوہ كانى لى ئاگادار دەكاتەو و رېگە نادرىت بى رەزامەندى وەزارەت گۆرانكارى تىدا بكرىت، ئەگەر وەزارەت ويستى گۆرانكارى لە جل و بەرگەكەدا بكات، دەبىت پيش كۆتايى ھاتنى مانگى ئايار گشت دامەزراوہ كانى لى ئاگادار بكاتەو، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

ھەر بەرپزىك قسەى ھەيە لەسەر ئەم ماددەيە دەستى خۆى بەرز كاتەو؟ ئەو بەرپزانەى قسەيان ھەيە لەسەر ئەم ماددەيە، (د. اسماعيل، مامۇستا عثمان، كاك مەم، سەرچنار خان، ھلز خان، بدرىە خان، د. شېركۆ، مژدە خان، مامۇستا عمر، كاك كاروان، شيرين يونس، كاك ياسين، كاك على، كاك ھيرش، شيرين امين، كاك چيا، كاك سەروان، سەوسەن خان، ژيان خان، كاك جلال، كاك شىخ ظاھر، سارا خان، ليزا خان، كاك ھىقيدار، مامۇستا ويسى)، فەرموو بدرىە خان.

بەرپز بدرىە اسماعيل محمود:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (۴۳)، لەسەر يەك پۆشى، ئىمە جەخت لەسەر ئەو دەكەينەو كە ئەو يەك پۆشيبە نابىت پىچەوانەى دابونەرىتى كۆمەلگا بىت، ھەروەھا رەچاوى بنەما ئاينيبەكان بكرىت، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك اسماعيل.

بەرپىز اسماعىل على طه:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەوھلەن وەكو تېببىنى ئەگەر ئەفە چوبار پىنماييا ب پىنماييا بەھاتبا پىكخستن چوبار باشتر بوو
وەكو تېببىنى بوپە، ئەز پىشتفانیا بدريه خان دكەم، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك مەم.

بەرپىز مەم برهان محمد قانع:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من تەنھا سى وشە بە ئىزافە و پىپويستى ئەزانم، ئەو گۆرانكارىيەى لە جل و بەرگەكەيا كە ئەلى
لە مانگى ئايار بىكرىت ئەو ئەمزا بىكرىت بۆ سالى داھاتووى خويىندن نە بۆ ئەم سالى بىت، يەئنى
كە گۆرانكارى لە جل و بەرگ ئەكرىت بۆ سالى داھاتووى خويىندن، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو مژدە خان.

بەرپىز مژدە محمود محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان

بەناوى خواى گەرەو مېھرەبان، ماددەى (۴۳) ئەوھى بۆ زىادبىكرىت بە رەچاوكردنى ئادابە
گىشتىبەكان، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو سارا خان.

بەرپىز سارا دلشاد بىكر:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە بىرگەى يەكەم دەلى لە دامەزراوھكاندا سىستەمى يەك پۆشى لە جل و بەرگ پەپرەو
دەكرىت، پىم وايە مامۆستايانى پىاو و ئافرەت دەبىت جلىكى ئاوا لەبەرەكەن كە كارىگەرى
نەرىنى لەسەر قوتابىبەكان دروست نەكات، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك وىسى.

بەرپىز وىسى سعید وىسى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خواى گەرەو مېھرەبان، ماددەى (۴۳)، ماددەبىبەكى زۆر گرىنگە پەيوەندى بە شىپواى
جل و بەرگى قوتابىبان ھەيە، ھەرۈھە زۆربەى زۆرى خانەوادەكانىش قوتابىبان ھەيەو خانەوادە
ھەيە زىاتر لە يەك قوتابىشى ھەيە، من پىشنىار دەكەم لە بىرگەى دووھم وەزارەت شىپواىو نىرخى
جل و بەرگ، چونكە نىرخى جل و بەرگ لە بازار بارگرانىبەكى زۆر بۆ خانەوادەكان دروست

دەكات، ھەروەھا پېشنيار دەكەم ھېچ جياوازی نەبى لەو نرخە لە نېوان قوتابخانە ئەھلىيەكان و قوتابخانە حكوميپهكان، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو ليزا خان.

بەريز ليزا فلك الدين صابر:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

قسەكانى من، لەلایەن مامۆستا (ويسى)، كرا پشتيوانى دەكەم، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك سروان.

بەريز سروان محمد على:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ھەمان رەئى مەلا (ويسى)م ھەيە، پشتگيرى قسەكانى دەكەم، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو سەوسەن خان.

بەريز سوسن محمد ميرخان:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

منيش پشتگيرى لە رەئى مامۆستا (ويسى)، دەكەم لە راستيدا ليژنەكانى وەزارەت چاوديرى ئەو نرخانە دەكەن، چونكە لە راستيدا تايبەت لە قوتابخانە ناحكوميپهكان، يەئنى نرخى ئەو جل و بەرگانە بەشپۆھيەك گرانە، يەئنى بەراستى كە دەرەقەتى ئەو نايەت تەنانەت دەگاتە ھەندىچار سى سەد تا چوار سەد دۆلار، بۆيە پېويستە وەزارەت چاوديرى ئەو نرخانە بكاو كۆنترۆلى لەسەر ھەبىت، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو زيان خان.

بەريز زيان طاھر احمد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (٤٣) سەبارەت بپرگەى يەكەم، من نازانم لە دامەزراھكاندا سيستەمى يەك پۆشى مەبەست لىي تەنيا بۆ قوتابىيە يان مامۆستايانىش دەگرىتەو، ئەگەر تەنيا بۆ قوتابى بيت پېشنيار دەكەم مامۆستايانىش بگرىتەو، ھەروەھا بپرگەيەك زيادبكرىت بە تەسەلسولى سىيەم بەم شپۆھيە:

سىيەم: ھەر قوتابخانەيەك لۆگۆى خۆى دەبيت و پېويستە قوتابى و خويندكار لەماوھى خويندندا ئەو لۆگۆيە بەستن، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك ظاهر.

بەرپز ظاهر محمد على حسين:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خواى گەورە، ماددەى (٤٣)، خالى دووهم وەزارەت شىوازى جل و بەرگى يەك پۆشى ديارى دەكات، من پيم باشە ليرە ئەو بەشەى ئەو بەرگە يەى بۆ زيادبكرىت كە بگونجىت لەگەل دابونەرىتى كۆمەلگا و بنەما پەرورەدەيبەكان، ھەرورەھا لە دىرى كۆتايى ئەگەر وەزارەت ويستى گۆرانكارى لە جل و بەرگ بكات دەبىت پيش كۆتايى ھاتنى مانگى ئايار بىت گشت دامەزراوەكان لى ئاگادار بكاتەو، من پيم باشە ئەگەر ماوہەك ديارى بكرىت بۆ نموونە ماوہى پينج سال بۆ جل و بەرگ بىت نەك سالانە بگۆردى و خەلك بەو كەم دەرامەتییەو تووشى زەرەر و زيان بىت و ھەر سالەو نەوعە جلكەك و قوتابىيان تووشى گرفتى گەرە دەبن، بۆيە پيشنيار دەكەم ماوہەكەى ديارى بكرىت بۆ ئەوہى خەلكەكە بزانيت تا چەند ساليكە جل و بەرگەكان يەك نەوعە جل و بەرگن، ھەرورەھا پشتگيرى (مامۆستا اسماعيل و بدریە خان و مامۆستا ويسى) دەكەم، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو شيرين خان.

بەرپز شيرين يونس عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

قسەكانى من لەلايەن (مامۆستا ويسى و كاك مەم قانع، كرا پشتگيرى ھەردوو كيان دەكەم، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك ياسين.

بەرپز ياسين خضر طه:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خواى گەورەو مېھرەبان، ديارە بە نىسبەت يەك پۆشيبەو ليرە ديارى نەكراوہ ئايا لە پۆلى چەندەو بۆ چەندەو بىت يان ئايا ھەر خوینكار دەگرىتەوہ يان قوتابى يان مامۆستاش؟ بۆيە من پيشنيار دەكەم، يەعنى يەك جل دابنرىت ھەتا ھەتايە جارى واىە تۆ دوو منالت ھەيە يەككيان گەرەيە يەككيان بچوو كە بۆ ئەوہى بتوانى بە حوكمى ئەوہى ئيمە ئابووريبەكى موستەقيمان نيبە ئابوورى ئيمە دائيمەن لە بەرزى و نزمى داىە تاوہكو ئىستا چوار سالە من لە پەرلەمانم بودجە نەھاتوہ خەلك نازانيت داھاتى چى ليدىت و چى لينايەت، بۆيە من پيم باشە جليك بىت ھەتا ھەتايى و زۆر ئاسايبە پيشان سپى و پەساسى ھەبوو، يان پەش و سپى ھەبوو زۆر ئاسايبە ناكرىت مەكتەبەك ئەلوان بىت و يەككىكى تر ئەلوان نەبىت، من كورەكەم لەو مەكتەبەيە بەيانى نەقلى دەكەم بۆ مەكتەبەكى تر دەبىت جليكى ترى بۆ بكرم، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك كاروان.

بەرپز كاروان عبدالرحمن عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خواى گەورەو مېهرەبان، من وەكو ماددەى (٤٢)ش بۆچوونىكى جياوازترم ھەيە، ئەم پرسیارە ئاراستەى وەزارەتى مەعنى و لیژنەى پەرورەردەش دەكەمەو ھە پەرلەمانى كوردستان، كە ئایا گۆرپىنى جل و بەرگ پەنگى جل و بەرگ چى ئەخاتە ئاستى مەعریفى خوینكارىك لە خویندنگەيەكدا؟ ئایا ئەمە ئەتوانى ئاستى قوتابییەكانمان بەرەو پېشەو بەرپت؟ ئایا ئەمە بارگرانى دارایی دووبارە بۆمان دروست ناكات؟ ئایا ئەو كېشانەى كە ھەن زەقتريان ناكاتەو ھو زياتريان ناكات؟ ئایا سوودە ئەكادیمی و مەعریفەكانى جل و بەرگى يەك پۆشى لە خویندنگەو قوتابخانەكانى ھەرپمى كوردستان چين؟ من پيم وایە نەك ئەمە چارەسەرى ئەو ناكات كە ئەگەر بېت و چينايەتى لەناو قوتابخانەو خویندنگانمان دا ھەبېت ئەمە سەربارى پېشیل كردنى ئازادى بەخپوكارو قوتابى و خویندكار خۆشى كە ئەمە كار دەكاتە سەر موستەقبەلى لە ھەمان كاتدا، لە ھەمان كاتدا چارەسەر ناكات، بەلكو برینەكەى قوولتر دەكاتەو، بۆیە من پېشنياز دەكەم ئەم ماددەيە لابېرپت، ئەگەر لاينابەن موناقلەشەيەكى وردترى بكەن لەسەر ئەو ھەى كە ئەمە چى دەخاتە سەر ئەو ھەى كە ئاستى مەعریفى ئەمە بۆ ھەموو ناوھندەكانى خویندن راستە ئیمە جل و بەرگ پیکدەخەين، بەلام ئاستى مەعریفیمان لەچ ئاستىك دایە، با جل و بەرگ ھەمووى يەك پۆش بېت كېشە نيیە، بەلام ئەگەر خویندنگەكانمان لە ئاستىك دانەبن كە لە ئاستى تمووھى كۆمەلانى خەلكى كوردستانمان، ئەو كات ناتوانن سویدیكى گەورە بگەيەنى با جل و بەرگ يەك پۆش نەبېت، بەلام ئەگەر ئاستى مەعریفى خویندكارو قوتابى زۆر باش بوو سوودەكەى سوودیكى زۆر نایاب و باش دەبېت و كېشەمان بۆ دروست نابېت، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك على.

بەرپز على ھەمە صالح:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خواى گەورەو مېهرەبان، من پيم وایە ئەو بابەتى قانون نيیە، بەراستى ئەمە بە رېنمایيەك بە بریارىك وەزارەتەى پەرورەردە ئەبېت بىكات لە دۆخىكەو ھە بۆ دۆخىك لە ناوچەيەك بۆ ناوچەيەك، يەعنى نەبوو ئەكرى بلیى وەكو پزېشكى ھەموو ئەو جلەى لەبەر دا بېت لەكاتى نەشتەرگەرى نا نابېت، يەعنى ئەو پيم وایە زیادە ئەبى لايبەين لە شەرھەكەشا نەكراو ھە سىستىمى يەك پۆشى بۆ كى؟ بۆ مامۆستا؟ بۆ قوتابى؟ بۆ كارمەند؟ بۆ چاودېر؟ بۆ كى؟ زۆر جارن گرتیش لە يەك رەئى و لە يەك پۆشییەكە نيیە ديزاینى جل و بەرگ زۆر جار زياتر دەور ئەبىنېت لە رەنگى جلەكە، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك ھېرش.

بەرپز ھېرش حسن حمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خواى گەورە، من پشتيوانى قسەكانى كاك شيخ ظاهر دەكەم، قسەكانى من كرا، زۆر

سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك عبدالستار.

بەرپز عبدالستار مجيد قادر:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خواى بەخشندەى ميهرەبان، والله من ھەر لەگەل بوونى ئەو ماددەيە نيم، چونكە بۆچى يەك پۆشى قازانجەكەى چيە، لەوانەيە وەلامىكى سادە ھەيىت بلىن، ئيمە ھەمووى وەكو يەك لى دەكەين و تەبەقات ناھيلىن ويەكى كراسەكى بە پىنج وەرەقەى لەبەر دەبى و يەككە كراسيەك بە پانزە ھەزارى، بەلام من پيم وايە مەكتەب مەسكەر نيبە ديسپليني بەكار بىنى ھەمووى يەك بەرگ بىت و يەك جل بىت ھەمووى يەك رەنگ بىت، من پيم وايە لەم رۆو ھەو ھەك ئازادكەين بەراستى ھىچ پيوستمان بەو ھى نيبە زەبتيش و ديسپليني و رېكويپكيش بە بەرگ، ھەروەھا بە جل و بەرگيش نيبە بەراستى بە يەك پۆشيش نيبە ئەمە يەك، دوو: بەراستى ئەگەر بتانەويىت بمىنيتەو، كە من لەگەل بوونى نيم بمىنيتەو ھەقىقەتەن پيوستى بە ئەو ھەيەكەم و رەدەكارى بكرى، لە ھەمان كاتيشدا ھەر لەگەل ئەو رەئيبەى كاك (على ھەمە صالح)م، ئەگەر ھەر بشبىت ئەو رەنگە پيوست كات، يان مەسەلەن بە پىنمايەكى وەزارەت يان بە برپارىكى وەزارەت، چونكە ئەمە لە قۇناغەك بۇ قۇناغەك دەگۆرئ لە بارودۆخى بۇ بارودۆخەشكە دەگۆرئ لە ژيانى خەك لەم قۇناغە بۇ قۇناغەشكە دەگۆرئ، يەنى ھەندى شت ھەيە بۇ بيكەين بە ياسا و دەستى خۇمان بەستين، ئەگەر ھەر بشمىنيتەو بەراستى من لەگەل ئەو ھەم كە دەبىت لەمەدا بنەما ئاينيبەكان رەچا و بكرىت، ھەروەھا ئادابى گشتى رەچا و بكرىت ئەمە وای لى بكرىت بەراستى بكرىتە دەستە چيللەيەك بكرىتە پاساويك بۇ شتيكە و بلىن كاكە والله ئەو ياسايە و دەبىت ئەم جلكە ئاوا بىت، ئەدى ئەو خەلكەى كە پابەندە بە بنەما شەرعيبەكان بە حىجاب بە بالاپۆشى بە ھەندى بنەماى ديكەى ئادابى گشتى، بۆيە پيوستە بەراستى ئەمەشى بۇ زيادبكرى، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو سەرچنار خان.

بەرپز سەرچنار احمد محمود:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

راستى من دوو خالم ھەيە لەسەر ئەم ماددەيە، يەكەم: ئەمجارەش ئەيليمەو بەراستى ئەو (۱۸۱) ماددەيە زۆربەى يەككە لەوانە ئەمەيە بەرپىنمايى بە پەيرەوى ئەنجوومەنى وەزيران زۆر

ماددەى ھەيە ھەل ئەبېت ئەمە كە داۋى چوۋە بوۋى جېبە جى كىرەنەۋە يەكەم كەس كە گىر ئەخوات بەدەستىيەۋە ۋەزىرى پەروەردەيە، چونكە داۋى دوو، سى سالى تر ئەبېت ھەر ماددەيەك كە بېگۆرپى ئەبېت لەرپى پەرلەمانەۋە بېت و داۋى ھەموۋى ياساكە بىكەتەۋە (۱۸۱) ماددە ھىسابكە دەبېت ھەموۋى جار لەرپى پەرلەمانەۋە داۋى ھەوار بىكات و ئايا ئەۋ ھەموۋە بىرپىت يان نا، بەس ئەگەر بە رېنمايى بوايە ۋەزىر خۆى بە ئاسانى ئەيكرە بە پەيرەۋ بوايە ئەۋە لە ئەنجوومەنى ۋەزىرانەۋە بە ئاسانى ئەكرا ئەمە ان شاءاللە تەمەننا ئەكەين لە كاتى ئامادە كىردى راپۇرتەكە رەچاۋى ئەۋ خالە بىرپىت بۇ ئەۋەى لە جېبە جى كىرەنەۋە خۆين، يەنى ئەۋ قسەيە جارىكى تىرىش ئەكەم داۋى زەرەرى لى ئەكەين ھەموۋىمان بەدەرەجە يەك ۋەزارەتى پەروەردەۋ ۋەزىرى پەروەردە، سەبارەت بە دارپشتنەكەى نووسراۋە لە دامەزراۋەكاندا سىستەمى يەك پۇشى لە جل و بەرگ پەيرەۋ دەكرپت، كە دەلپت دامەزراۋە پېناسەكەى ھاتوۋە لە بىرگەى بىست و نۆزدەى ماددەى(۱)، دامەزراۋە قوتابى ئەگرپتەۋە مامۇستا ئەگرپتەۋە فەرمانبەر ھەموۋى ئەگرپتەۋە، ئايا لېرە تەحدىد كراۋە ئەۋ يەك پۇشىيە تەنھا بۇ قوتابىيە يان بۇ مامۇستا. دوۋەم: ۋەزارەت شىۋازى جل و بەرگى يەك پۇشى دىارى دەكات، ئەمەى بۇ زىادبىرپت ئەگەر ھەر لانه چوۋ ماددەكە، بەمەرچىك لەگەل دابونەرىت و بەھاكانى خويندىن دا بگۇنچىت و رەچاۋى بنەما ئاينىيەكان بىرپىت ھەروەكو بدرىە خان باسى كىرد، پىشتىگىرى لە قسەكەى دەكەم، زۇر سوپاس.

بەرىز د. رېۋاز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموۋ كاك عثمان.

بەرىز عثمان على سمايل:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناۋى خۋاى گەۋرەۋ مېھرەبان، مېنىش تەنھا جەخت دەكەمەۋە لەسەر ئاينىي خەلك بەراستى زۇر گرېنگە قوتابى باۋكى لە قوتابخانە دەرىھېناۋە لەبەر ئەۋەى كە مامۇستا فەرمانى كىردوۋە كەۋا پانتۇل لەبەر كات ئەۋ ئافرەتە ئەۋ كچە، بۇيە ئەۋ خالەى بۇ زىادبىرپت رەچاۋى ئادابە گىشتىيەكان و يان شەرىحەت، ھەروەھا پىشتىۋانى لە (بدرىە خان و مامۇستا اسماعيل ومژدە خان و شېخ ظاهر و سەرچىنار خان) دەكەم، زۇر سوپاس.

بەرىز د. رېۋاز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموۋ كاك ھېقىدار.

بەرىز ھېقىدار احمد سلیمان:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

قسەكانى من كرا، تېبىنىيەكەم ھەبوۋ رۇژى يەكەم بەرىز ۋەزىرى پەروەردە لېرە بوو لەۋ رۇژەۋە موناقەشەى ئەۋ قسەيەى جەنابى ۋەزىرى پەروەردە دەكەم، كە وتى بۇ سالى خويندىنى (۲۰۲۲، ۲۰۲۳)، ھەقدە مىلياردىنار، بۇ چاپكىردى شازنە مىليون پەرتوۋك خەرجىكراۋە، دەبېت ۋەزارەتى پەروەردە كار لەسەر رۇشنىبىر كىردى قوتابىيان بىكات پەرتوۋكەكانىيان بىرپىزىن بە پاك و خاۋىنى ھەلگىرن ناۋى ۋەزارەتى پەروەردە، ۋاتە ھەم بەشى پەروەردەيى تىدايە ھەم بەشى

زائىنەكەشى تىدايە ئەمە ئەكرىت بۇ سەرەتا وەرزى خويىندىن مامۇستاكەن حەوافزى بدرىت و قوتابىيەكان مەدالىيەي پاكزى و پاكرتنى پەرتووكةكەي ھەلبىگرىت لايەنىكەم نىوہى ئەو پلانە جىيەجى بكرى و سالى دابىتن ھەشت مىيارو نىو دەگەرپىتەوہ ئەتوانىن ھەشت قوتابخانەي باشى لى دروست بكەين ھەر ويستم ئەو موداخەلە بكەم جەنابى وەزىر، زۇر سوپاس.

بەرىز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك چيا.

بەرىز چيا حميد شريف:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

من تىبىنى ھەبوو كو ئەف ماددەيە پىويستە ب رپنمايەك رپىكبخرىت نە بۇ ياسا، ياسا دەپىتە بارگرانى سەر وەزارەتى، چونكى پىشتى ماوہكى دى ئىحتىمالە بىتە گۆپىنى بابەتى يەك پۆشى، بويە بارگرانىيەكى زىدەي دارايى لسەر مالباتا، من پى باشا ئازادىيەكى زىدە بۇ خەلكى بىت دانى كو ئەف يەك پۆشىيە نەمپنت، ئەگەر بىمپنى پىتقىا ھەم بۇ مامۇستاي جىيەبت، ھەرەسا پىشتقانىا كاك كاروان و كاك على حەمە صالح و مامۇستا عبدالستارى، بۇ وان خالا ھاتىنە بەعس كرن، زۇر سوپاس.

بەرىز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك جەلال.

بەرىز جلال محمد عبدالله:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە جىگىرکردنى نرخ بەراستى لەسەر مەسەلەي يەك پۆشى پىشتگىرى قسەكانى مامۇستا مەلا ويسى و كاك سروان و سەوسەن خان دەكەم، سەبارەت بە يەك پۆشى بۇ مامۇستايانىش زۆربەي ولاتان بەراستى مامۇستاش ھەمان شتە جاروايە چاكەتپكى نىلى رىباتپكى مارپونى پانتۇلپكى رەساسى، يەعنى ئەوانىش بۇ ئەوہى جودا بكرپنەوہ ئەگەر يەك پۆشىيەكە لادرىت ئەوہ شتپكى ترە ئەگەرنا با مامۇستايانىش بەراستى بەھەمان شپوہ يەك پۆشبن وەكو قوتابىيەكان و شتپكى جوانتر دەپىت، زۇر سوپاس.

بەرىز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو شىرىن خان.

بەرىز شىرىن امين عبدالعزيز:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەي (۴۳) بۇ يەك پۆشى لە ناوہندەكانى خويىندن، من پىشنىيازى ئەوہ دەكەم كە دەسەلات بدرىت بە بەرپوہبەرە گىشتىيەكان، بۇ ئەوہى رەچاوى ناوچەي جوگرافى بكرپت، بە نموونە لە دەستپكى سالى نوپى خويىندا كەلار بەرزترىن ئاستى پلەي گەرما بوو لە كوردستانا كە پلەي گەرماي (۴۳) يە، نزمترىن پلە لە بازىان بوو كە (۱۸) پلە بوو، ناكرىت لە ئاستى ھەرپىمى كوردستانا ھەمووى يەك رەنگ بىت، ھەرەھا كەسانى شارەزاو ھونەرى دىزايىنى يەك پۆشى دابرىژن باشتر دەپىت، زۇر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك شېركۆ.

بەريز د. شېركۆ جودت مصطفى:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

عېبرەت لە يەك پۆشپەتەيە ئەك لە يەك پۆشپەتەيە بۆيە يەك پۆشپەتەيە ئەنھا سېمى ئەو ئەدا كە ئەو فېرخوازە، يان ئەو مامۆستا، بەرپەئى من يەك پۆشپەتەيە باشترە، بەلام لەو گرنگتر رېك پۆشپەتەيە جەل و بەرگى فېرخواز ئەبېت جوان بېت ئەبېت رېكبېت ئەبېت پاكبېت، بۆيە رېك پۆشپەتەيە پەل، ھەر ھە پشەتگىرى لە قسەكانى د. اسماعيل و مامۆستا عبدالستار و سەرچنار خان و بەرپە خان و مامۆستا عثمان ئەكەم، عللەتى ئەم مەوزووعە رېك پۆشپەتەيە ئەبېت ئەبېت چەند پۆشپەتەيە بېت كە يەكەم تەسبېت بېت لە ياساكە كە ورووژبەنەر ئەبېت كە ئەمە لە دنيايە يونسكو و الامم المتحدة، يەنى رېكخراوہ نېودەولتەيەكان زۆر جەختى لەسەر دەكەنەو تەنانت كەرتى تايبەت و كۆمپانىا ناشالەكانىش نايب و ورووژبەنەر بېت نايب خىلافى داب و ئادابى گشتى بېت نايب فەرقى تەبەقەي تيا بەرجەستە بېت ئەم (سى، چوار)، پۆشپەتەيە پەل يەك پۆشى و رېك پۆشپەتەيە، پېم وايە شتېكى مۆتەكامل دەردەچېت، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك عمر.

بەريز عمر عبدالله فتاح:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

لەم بابەتە (دوو، سى) ئېشكال ھەيە تەبەن، بەرپەزەن مامۆستا قەدو، مەن ئەنھا لە مەنھەجە فېرنابېت كە ئەنھا لەبەر دەستيايەتى، لە رەفتارى فېرنابېت لە ھەلسوكەوتى فېرنابېت لە شېوازى جەل لەبەر كەردن و پاك و خاويئەيەكانى فېرنابېت، بۆيە ھەر پەيامىكى ھەلە لە مامۆستاو لە مەنھەجە كە زووتر ئەگات پېي، لەم پوانگەيەو جەل و بەرگ زۆر زۆر گرېنگە لە ناوئەندەكانى خويئەن، بۆيە ئەم بابەتە (دوو، سى) جۆر ئىستغلالى تېدايە. ئىستغلالى يەكەم: بەداخو ھەندى بەرپۆشپەتەيە ھەندى مامۆستا نايب لەگەل رېزى زۆر بۆ ھەموو مامۆستايان لەگەل خەلكانىك رېك ئەكەون، ئەمە بۆتە بابەتېكى بازگانى كە ئىستغلالى تايبەت ئەكەن جەل ساغ ئەكەنەو بەسەر مەنالا ئەو خالى يەكەم. خالىكى تە ئەو ھەندى بەرپۆشپەتەيە بەمىزاجى خوى جۆرە جليك لە تەلەبەكان لە مەنالاكان لە خويئەكارو قوتاييەكان قەدەغە ئەكات مەسەلەن لەسەر لەچك بە مەنالاكى سەرەتايى قسە زۆر ئەكرى لەسەر جۆرى جەل و بەرگى پانتۆل يان حىجاب بېت ھەريەكە لەوانە بۆيە ئەو ھەي كە ئەو بەرپەزەنە فەرموويان كە (بەريە خان، د. اسماعيل، كاك شېخ ظاھر، سەرچنار خان، كاك عبدالستار، مامۆستا عثمان، د. شېركۆ)، مەن بەم جۆرە داى ئەرپۆشپەتەيە بەرگەيەك زىادبكرېت خۆشەويستانى لېژنەي پەروەردەو ياسا بەم جۆرە بېت، لەسېستەمى يەك پۆشپەتەيە ئازادى لە شېوازى جەل و بەرگ بە رەچاوكردنى بەنما ئايئەيەكان و ئادابى گشتى مافىكى پارېزراوہ بۆ قوتاييان و مامۆستايان و فەرمانبەران ھەر ئەو نەيە

مامۇستامان ھەيە ۋەك ئەۋەي بۇ ئاھەنگىك بچىت جل لەبەر ئەكاو ئەچىت باشە ئەگەر مامۇستايەكى ئاۋا بچىتە پۆلەۋە منال چۆن ئەتوانىت تەركىز لەسەر خويىندىن و فېرىۋون بىت ھەر چاۋى لەۋەيە بزانىت نىنۆكەكەي چۆن رەنگ كىردوۋە، جلەكانى چۆن لەبەر كىردوۋە، لە چ سالۋنىك خۆي پازاندۆتەۋە، ئەمە لەگەل پەيانى پەروەردەييا ناگونجىت، بۆيە جەخت ئەكەمەۋە لەسەر زيادكىردى ئەو بىرگەيە، زۆر سوپاس.

بەرىز د. رېۋاز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو ھلۇ خان.

بەرىز ھلۇ احمد محمد:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت ماددا (۴۳) پەيرەۋو كىردنا سيستەمى يەك پۆشى پىتقىيەكا پىتقىيە بۇ خاسەتەن كۆمەلگەھى مەيە كوردى لى، من ھەمان پىرسىيارو پوونكىردنا دقپىتن مامۇستا ژبان خانى و سەرچنار خانى خالا ئىكى دا يان بىرگا ئىكى دا ھاتى لە دامەزراۋەكاندا ل ماددا (۱)دا، پىناسە بىران و دامەزراۋە ھاتىيە كىرنى، ئايا ئەف يەك پۆشىيە بۇ ھەمى ئەف مامۇستاۋ فەرمانبەرۋو قوتابيانە، دىتتا من و ۋەك من نىكى بىست ساللا مامۇستايەتى كىرى كە باشترىن رىك ئەۋە مرؤف ژى كونترۆل بىكەتن سەر حەرض ئەرزىيە ئاقا دىتە كىرن و كە موئەسەساتىت مەي تەھلىمى دا ئەقەيە يەك پۆشى بۇ مامۇستاي ژ ھەبىت حەقىقەت يەك پۆشى ھەبىتن. سەبارەت بىرگا دوۋىش، پىشتىگىرىيا (د.اسماعىل و بدىرە خان و سەرچنار خان و د.شىركۆ) دكەم ، كو دقپىتن دگەل دابونەرىت و بەھايىت كۆمەلەيەتى بگونجىتن، زۆر سوپاس.

بەرىز د. رېۋاز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

بەرىز ۋەزىرى پەروەردە قسەتان ھەيە، سوپاس، فەرموو كاك ئالان.

بەرىز ئالان حەمە سەيد صالح / ۋەزىرى پەروەردە:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو ماددەيە تايبەتە بەتەنھا قوتابيان و خويىندكاران كە ئەلى لە دامەزراۋەكان مەبەستى باخچە و خانە و پەيمانگاكانە سكوپ يونى فۆرم لە ھەموو دىنبايا ھەيە، يەنى ئەمە حالەتەك نىيە تەنھا لە كوردستانا ھەبىت، ھەروەھا ئەم بابەتە مەزائى زۆرە يەكىك لە فايدەكانى ئەۋەيە ئىنزابات لاي قوتابى زياد ئەكات، يەكىكى تر ئەۋەيە كە بەپىي ئەو دىراساتانەي كراۋە توندووتىزىيەكان لەناۋ دامەزراۋە پەروەردەيىيەكان كەم دەكاتەۋە، يەكىكى تر لە باشىيەكانى ئەۋەيە كە بەكەسەۋە تىچوو لەسەر خانەۋادەكان كەم دەكاتەۋە، چونكە تۆ داۋاي يەك جۆر جل و بەرگ ئەكەي بۇ قوتابى، بۇ نموونە ئىمە بەگوپىرەي قۇناغەكان دەگوپىت جل و بەرگى پەساسى و سىپى داۋاكرائە حىسابى گەرما و سەرما و جلى رەش و ئەۋانەش كراۋە سالانە بۇ ھەموو ناۋەندەكانى خويىندىن ئەۋە ئىعلان دەكرى و مەبەستەكە ئەۋەيە تەنھا قوتابيان و خويىندكاران دەگرىتەۋە، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئ زۆر سوپاس، ماددەى دواى ئەو ماددەى (٤٤) فەرموون.

بەرپز گولستان باقى سلیمان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (٤٤): پېويستە قوتابى و خویندكار له وانهكان ئامادەو و بەشداربن لایەنى زۆرى پۆژانى ئامادەنەبوونى قوتابى و خویندكار بەرپنماییهك رېكدەخرېت كه له لایەن وەزیرەو دەردەكرېت، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموون كئ دەیهوئیت لەسەر ئەم ماددەیه قسە بكات؟ بەرپزان ناوەكانتان ئەخوینمەو (كاك عباس، كاك لقمان، كاك بەلئین، كاك دابان، كاك ارشد، كاك چیا، مامۆستا نجا، كاك هېقىدار، مامۆستا وپسى، كاك هیمداد، لیزا خان، كاك كاوه، بدریە خان، مامۆستا ابوبكر)، كاك عباس فەرموو.

بەرپز عباس فتاح صالح:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (٤٤)، من پېشنیاری ئەو دەكەم هەر ئەم تەوەرە كه پئى دەلئین كارو رەفتارە پئ پینەدراوكان كه ماددەى (٤٢، ٤٣، ٤٤) دەگرئتەو، بەراستى هەرسىكى بكرئت بە یەك ماددە بۆ ئەوێ كه وەزارەت رېنمایى تایبەت دەردەكات سەبارەت بە یەك پۆشى و كەلوپەلە رېپینەدراوكان و ماوێ ئامادەنەبوونى خویندكاران و مامۆستایان لەبەرئەوێ هەموویان پئوېستیان بەرپنماییه، بۆیه ئەو هەموو ماددەیهو رېنمایى دەرنەكات بیکەینه یەك ماددەو جەنابى وەزیر رېنمایى پئ دەرکاو هەتا ئیستاش هەر هەبوو ئەو رېنماییه، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك بەلئین.

بەرپز بەلئین اسماعیل حاجى ابراهیم:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

قسەكانى من، لە لایەن كاك عباس كرا پشتیوانى دەكەم، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك ظاهر.

بەرپز ظاهر محمد على حسين:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (٤٤) لایەنى زۆرى پۆژانى ئامادەنەبوونى قوتابى و خویندكار بەرپنماییهك رېكدەخرېت كه له لایەن وەزیرەو دەردەكرېت، ئەمە له پېشووتریش باسەم كرد بەراستى كه له لایەن وەزیر دەردەكرېت له چوارچێوهى حوكمەكانى ئەو یاساییه، چونكه ئەو یاسایه یاسایهكى تایبەتە

له پرووی سیاقه کردن وا باشه له هەر شوپینیک ئەو پینمایانە هات له چوارچێوهی حوکمهکانی ئەم یاسایەدا بێت، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رێواز فائق حسین / سەرۆکی پەرله مان:

سوپاس، فەرموو کاک ارشد.

بەرپز ارشد حسین محمد:

بەرپز سەرۆکی پەرله مان.

قسەکانم له لایەن کاک عباس کرا، پشتگیری قسەکانی دەکەم، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رێواز فائق حسین / سەرۆکی پەرله مان:

سوپاس، فەرموو نجاە خان.

بەرپز نجاە شعبان عبدالله:

بەرپز سەرۆکی پەرله مان.

دیتنا من ماددە (٤٤) بەرئ خۆ دەینی دبیته تەناقز دگەل برگە ی سپی ماددە (٤٢)، چونکە برگە ی سپی ماددە (٤٢) بە عسێ دوورخستنا قوتابی دکەتن ئیتره پیتقیئا ئامادەبیتن ژبەر هەندئ تقیئا ئەقی ماددە (٤٤) بە شیوه کی بێته ریکخستن کو تەناقز نەبیت، ئەگەر هاتوو چوو برگە ی سپی ماددە (٤٢)، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رێواز فائق حسین / سەرۆکی پەرله مان:

سوپاس، فەرموو کاک هیقیدار.

بەرپز هیقیدار احمد سلیمان:

بەرپز سەرۆکی پەرله مان.

مادام جەنابی وهزیر به پینماییی دەرئە کریت وچوونی تەلە به بۆناو هۆلە خویندن تەحسیل حاسلە دەبیت تەلە به ئامادەبیت ئەگەرنا هیچ پیویست ناکات لیرەوه ماددەیه کی کاملی بۆ دابنریتن، من پیم وایه ئەم ماددە هەلبگیریتن بپیت به به شیک له حوکمهکان و وهزیر به پینماییی دەر بکریت تەلە به خۆ هەر دەبیت بچیتته قوتابخانە سەتەکە ی، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رێواز فائق حسین / سەرۆکی پەرله مان:

سوپاس، فەرموو کاک ویسی.

بەرپز ویسی سعید ویسی:

بەرپز سەرۆکی پەرله مان.

ماددە (٤٤)، من له گەلی دامه نەمینییت، چونکە هەر به خۆی له ناو ماددە کەش دەلیت به پینماییه ک ریکدە خریت دەرچوونی پینماییه که کافیه ئەوه نەمینییتن، هەر وهه پشتگیری قسەکانی کاک هیقیدار دەکەم، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رێواز فائق حسین / سەرۆکی پەرله مان:

سوپاس، فەرموو کاک کاوه.

بەرپز كاوه عبدالقادر حسن:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

لېرە دەلېت پېويستە قوتابى خویندكار له وانه كان ئاماده و بەشدارين، ئى ئەو ئەمادەيەكە ديارە دەبیت مەوجوود بېتن له پۆل له قوتابخانە و دەوام بکات، بەلام مەبەست له بەژداريەكە چيە؟ ئايا بەژدارى وانه كان بکات مشارەكە بکاتن لەناو پۆل ئەگەر مەبەستىكى تر هەيە پيم وایە بەژدارى کردنەكە زیادە، هەرۆهە پشنگيرى شېخ ظاهر دەكەم كە دەلېت لەلایەن وەزیرەوہ لە چوارچيۆهى حوکمەکانى ئەم ياسايە دەربكرى، هەرۆهە پشنگيرى هەموو ئەوانەش دەكەم كە بەراستى پييان وایە ئەم ماددەيە زیادە، چونكە تۆ مادام پيئمايى دەرنەكەى ئەكرين هەر ئەو ماددەيە لە چوارچيۆهى پيئمايەكان رېكبخريت و پېويست نيە بكریتە ماددەيەكى قانونى، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك ابوبكر.

بەرپز ابوبكر عمر عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پشنگيرى قسەكەى كاك كاوه ئەكەم ئەمادەبوون و ئەمادەنەبوون ئەو پوونە، بەلام پيۆەرەكانى بەژداربوون و بەژدارنەبوون چيە يەنى ئەو پەيوەندى بە رۆژانەوہ هەيە كە مامۆستا وانه بە قوتابىەكانى ئەلپتەوانى و لېرە ئەو بابەتە زیادە، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو بدریە خان.

بەرپز بدریە اسماعيل محمود:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەرەتا بۆ لابردينى ماددەكە پشنگيرى لە قسەكانە كاك عباس دەكەم ئەگەر مایەوہ پشنگيرى لە قسەكانى كاك شېخ ظاهر دەكەم كە لە چوارچيۆهى حوکمەكانى ئەو ياسايە هەرۆهە پشنگيرى لە قسەكانى براى بەرپزم مامۆستا ابوبكر دەكەم، كە لە ماددەى (۳۱) بۆ نموونە (۱۷۰) رۆژى سألەكەو (۵) رۆژى حەفتەو (۴) سەعاتى رۆژەكەى هېناوہ بۆيە لابردينى باشتەرە ئەو ماددەيە، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك لقمان.

بەرپز لقمان حمد حاجى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (۴۴) لەبەر ئەوہى لە ئامانجە گشتيەكان ئىشارەتى پيەراوہ هەمان بۆچوونى كاك (عباس) مەيە، پشنگيرى ليدەكەم ئەم ماددەيە لابرديت، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك دابان.

بەرپز دابان محمد حسين:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بۇ ئەم ماددەيە پشتيوانى له قسه كانى كاك عباس و كاك هېقىدار ده كه م لابدريت مادده كه باشته، زور سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك چيا.

بەرپز چيا حميد شريف:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەقى ماددى دلقى ياسايى دا هيج گرینگيا خو نامينيت چونكى بهرهينگى ئەف ماددەيە وازع هاتيه باس کرن پشتفانيا نجاة خان و كاك هېقىدار و كاك عباس دكه م، زور سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك هيمداد.

بەرپز هيمداد صباح بلال:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

به ناوى خواى گوره، قسه كانى من، له لايهن هاوپريان كرا، بويه پشتيوانى له كاك عباس و نجاة خان و كاك شيخ ظاهر ده كه م، زور سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو ليزا خان.

بەرپز ليزا فلك الدين صابر:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ميش پيم وايه ئەم پرۆژه يه پيوستى به م ماددەيە نيبه و ده توانرى دواتر رينماييە كى بۇ دهر بكرىت، بويه پشتيوانى له بوجوونه كانى كاك مه لا ويسى و كاك هېقىدار و كاك دابان ده كه م، زور سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموون ماددەى (٤٥) مان، بۇ بخويننه وه، بهرپز وهزيرى پهروهده ويستت قسه بكهى دهست بهرزكەيته وه ده تيبنم بهلى فەرموو. كاك ئالان.

بەرپز ئالان حەمه سعيد صالح / وهزيرى پهروهده:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

جەنابى سەرۆكى پەرلەمان بوونى ئەو ماددەيە زور زور زهرووره له بهر ئەوهى له ماددەى (٣٧) ئاماژه به وه ئەكات كه وهزارهت مافى ههيه كه خويندى (ئەليكترونى و ئون لاین و ئى ليرنين) رېگه پى بدات واته سيسته مى ئاويتهى خويندى رېگه پى بدات له بهر ئەوه ده بيت بۇ ئەو حاله تانهى كه قوتابيه ك سيسته مى ئەليكترونى يا سيسته مى ئاويته هەل ئەبژيرن كه له ماددەى (٣٧) هاتوو، وهزارهت ده سەلاتى هه بيت له رووى قانونى ته نفيز بكرى كه رينمايي ورد

بۇ ئەو بابەتە دەرىكات پۇژانى ئامادەبوون و ئامادەنەبوونى قوتابيان خویندكاران بخاتە پروو، زۆر سوپاس.

بەریز د. ریواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

ماددە (۴۵) بخویننەو بەریزان فەرموون.

بەریز گولستان باقی سلیمان:

بەریز سەرۆکی پەرلەمان.

تەوهری (۱۶)، ژمارەى بازنە قۇناغ و پۇل، تەلارو كئییخانە لە دامەزراوہ كاندا.

ماددە (۴۵):

یەكەم: پېویستە ھەموو قوتابخانە یەكی خویندنی بنەپەتی لە یەك بازنەى خویندن كەمتر لەخۆ نەگریت، جگە لە گوند و ناوچە دوورە دەستەكان.

دووہم: پېویستە ھەموو خویندنگە یەكی ئامادەى ھەرسى پۆلەكانى (۱۰، ۱۱، ۱۲) لەخۆ بگریت لە كاتى كردنەوہى خویندنگە یەكی نوئى دەكریت بە یەك پۇل دەست پى بگریت.

سېیەم: پېویستە ھەموو پەیمانگایەكی پەروەردەى ھەر پینج قۇناغەكانى خویندن لەخۆ بگریت لەكاتى كردنەوہى پەیمانگایەكی پەروەردەى نوئى، دەكریت بە قۇناغى یەكەم دەست پى بگریت.

بەریز د. ریواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

بەریزان كى ئەیەویت لەسەر ماددەى (۴۵) قسە بكات؟ ئەو بەریزانەى قسە دەكەن (كاك حكمت،

كاك بھەمن، كاك لقمان، د. اسماعیل، مژە خان، د. شایان)، د. اسماعیل فەرموو.

بەریز د. اسماعیل علی طه:

بەریز سەرۆکی پەرلەمان.

من تنى پرسیارەك ھەیە چ بوو لیژنا تاییەت چ جەنابى وەزیرى جواب دەتن خالا دووى بیژیتن ھەموو خویندنگە یەكی ئامادەى ھەرسى پۆلەكانى (۱۰، ۱۱، ۱۲) لەخۆ بگریت لەكاتى كردنەوہى خویندنگە یەكی نوئى دەكریت بە یەك پۇل دەست پى بگریت، ئەگەر دە یەكی بەس قوتابى سەفەكی ھەبن یەعنى قییت ئامادەىی وئىرئ نەھیتە كرن بچتە دئیەكی تر؟ زۆر سوپاس.

بەریز د. ریواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو مژدە خان.

بەریز مژدە محمود محمد:

بەریز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بە تەوهرى (۱۶)، ژمارەى بازنە پیم وایە زیادە لەگەل وشەى تەلار، لە ماددەى (۳۶) ئاماژەم بەوہ کرد تەلار خویندنگە گونجاو نییە، یەعنى پرسیم بە ئەندازیارو خەلكە پسپۆر كرددوہ تەلار لە دواى سى قاتەوہ دەست پى دەكات سى تابقیش پى ناگوتریت تەلار لە چواروہ دەست پى دەكات، پئشنیارم ئەوہیە وشەى تەلار ھەر لە یاساکەدا لابدریت، چونكە لە یاساکەدا خویندنگەمان نیە لە چوار نھۆم پیکھاتبیت پیم وانییە شتى وا ھەبیت، سەبارەت بە

خالى دووهميش لابدريٽ له ماددهى (٤٥) دووهم لابدريٽ چونكه زياده به برواى من، زور سوپاس.

بهريز د. ريواف فائق حسين / سهروكى په رله مان:

سوپاس، فهرموو كاك حكمت.

بهريز حكمت محمد عبو زيد:

بهريز سهروكى په رله مان.

ميش پيم وايه خالى دووهم لابدريٽ نه ميټين باشتره، زور سوپاس.

بهريز د. ريواف فائق حسين / سهروكى په رله مان:

سوپاس، فهرموو كاك به همهن.

بهريز به همهن كاك عبدالله احمد:

بهريز سهروكى په رله مان.

هگر مه به ستى وه زارته له بازنه يهك دهوامييه به راستى خاله كى زور زهرووره، به لام ئايا هممه تا چند له ئيستاي كوردستانه وه تا پينج سالى تريش ده توانرى جيبه جى بكرىٽ، چونكه ئيمه كيشه يه كى گوره مان له په روره ده له كوردستانا كه مى بينايه، هه روه ها زورى دهوام كردن له ناو يهك بينا هممه وايكردووه هم مه نه جه كه ش زوره، وه زارته كه مان ناوى وه زارته ي په روره ده و فير كردنه له كوردستان به داخه وه له بهر كه مى بينا و له بهر زورى دهوام له بينا كانا په روره ده كراوته قوربانى فير كردن، بويه هممه گرنگه نه و خاله وه كو خوى جيبه جى بكرى و بيناى بو دابين بكرىٽ، خالى دووهم ميش پيم وايه نه و خاله زياده يه چونكه خويندنگا كه ناوى ئاماده يى بوو ده بيت له (٤، ٥، ٦) پيكيٽ، خالى سيپه م زهرووره من به زهروورى ده زانم كه نه و قوتابخانه ي ده كرىټه وه ئاماده ييه كه تازه ده كرىټه وه ته بيعييه با له چواره وه ده ست پى بكات به س پولى چوارى هه بيت، زور سوپاس.

بهريز د. ريواف فائق حسين / سهروكى په رله مان:

سوپاس، فهرموو شايان خان.

بهريز د. شايان كاكه صالح محمد:

بهريز سهروكى په رله مان.

بهريزان له ماددهى (٤١) ئاماژه م به وه دا كه به س ريزبه ندى ته وه ره كان هه له يه، واته له (١٢) يه كسه ر هاتووه بو (١٤) ئيستاش كه ده لى ته وه رى (١٦) يه م، خوى ته وه رى (١٥) يه، هيوادارم چاكى كه نه وه نه وه كه نه وها به سهرتان تيپه رىٽ، زور سوپاس.

بهريز د. ريواف فائق حسين / سهروكى په رله مان:

سوپاس، فهرموو كاك لقمان.

بەرپز لقمان حمد حاجى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (۴۵) بىرگەى دووهم كە ئەلى پىويستە ھەموو خويىندىنگە يەكى ئامادەى ھەرسى پۆلەكانى (۱۰، ۱۱، ۱۲) لەخۆ بگرىت، پۆلى (۱۲) تاقىكردنەو ھى نىشتىمانىيە ئىستا لەزۆرىك لە خويىندىنگاكان لە گوندىكى گەرە پۆلى (۱۰، ۱۱) لىيە، بەلام تواناى پەرورەدى خويىندىنگا ھەلناگرىت پۆلى (۱۲) بىكاتەو، ئەى ئەگەر حالەتتىكى وا ھەبوو كە ئىستا ھەيە لە زۆرىك لە گوندىكان پۆلى (۱۰، ۱۱) تىدايە بۇ فەرز بگرىت ئىلا دەبىت پۆلى (۱۲) تىدا بىت، چونكە پۆلى (۱۲) تاقىكردنەو ھەيەكى نىشتىمانىيە پىويستى بە تواناى زۆر دەبى، بۆيە من پىم وا يە ئەمەش ۋەك خالى يەكەم لى بگرىت، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

ماددەى (۴۶) فەرموون بىخويىننەو، سوپاس، فەرموو خىجە خان.

بەرپز خىجە عمر طە:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۴۶):

يەكەم: دەكرىت باخچەى مندان پاشكوى قوتابخانەو خويىندىنگە بىت ۋە بەشىكى قوتابخانە يان خويىندىنگە كە بەكاربىنىت بەمەرچىك پەرژىنىك يان بەربەستىك لە نىوانىان ھەبىت. دووهم: دەكرىت تەلارى دامەزراو ھەيەكى پەرورەدى ۋە فىركردن لە خولى يەكەمى خويىندى بنەرەتى تا پۆلى (۱۲) لەخۆ بگرىت بەمەرچىك بەربەستىك يان رىگرىك لە نىوان قوتابىان ۋە خويىندىكاراندا ھەبىت. سىيەم: لە تەلارى كۆمەلگاي پەرورەدىدا دەبىت بەربەستىك يان رىگرىك لە نىوان قوتابىان ۋە منالان ۋە خويىندىكاران ھەبىت.

بەرپز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

ھەر بەرپزىك ئەيەوئىت لەسەر ئەم ماددەيە قسە بىكات با دەست بەرزكاتەو ھە؟ ئەو بەرپزانەى قسە لەسەر ئەم ماددەيە دەكەن (كاك كاو، مامۇستا عمر، روباك خان، كاك مسلم، بىرىە خان، مژدە خان، كاك كاروان، شادى خان، سەوسەن خان، كاك چىا، كاك شىخ ظاھر، كاك جەلال)، سەوسەن خان فەرموو.

بەرپز سەوسەن محمد مىرخان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من تىبىنىم لەسەر ۋشەى يەكەم ھەيە كە دەلپت (دەكرىت)، يەعنى ئەو ھەمان دروست ئەكات بەراستى، بۆيە ئەو (دەكرىت) ھ، لادىرىت باشتەر، ھەرورەھا سەبارەت بە بىرگەى دووهم ۋە سىيەم، يەعنى ئەو ھەندەى چاوم لە پىناسەى تەلارى دامەزراو ھەيەكى پەرورەدى ۋە فىركردن ۋە تەلارى كۆمەلگەى پەرورەدى كرد پىناسەكانىان ۋەكو يەكە، لەبەر ئەو ھەمان پىشنىار دەكەم بىرگەى دووهم ۋە سىيەم بىكرىتە يەك بىرگەو چىر بىكرىتەو دەتوانىن بەو شىوازە كە تەلارى

دامه زراوه يه كى پەروەردەيى و فېرکردن دەتوانين تەلارى كۆمەلگەي پەروەردەيش زيادبەكەين و بابەتەكانى تر وەكو يەكە، بەلام تېبىنىم لەسەر بەربەستىك يان رېگريپەك ئەو بەربەستە چىيە، يەنى راستە باشە ئەگەر قوتابيانى بنەپەرتى و نامادەيى لېكجىابكرېتەو، بەلام وازح نىيە، ئەو بەربەستە چۆن دروست دەكرى و بەچ شىوازيك بەكاردەهينرى؟ زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك ظاهر.

بەريز ظاهر محمد على حسين:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (٤٦) خالى يەكەم، بەراستى من تېبىنىم لەسەر ئەو بەربەستەو رېگريپەك ھەيە، ئايا بەربەست و رېگريپەك بەمەبەستى جياكردنەو ھى مندالانە لەوانى تر؟ پيەم وابى ھەر بۆ ئەم مەبەستەشە، بۆيە پيشنيار دەكەم خالى يەكەم بەمەرجيەك پەرزىنيەك يان بەربەستىك بۆ جياكردنەو، ئەو وشەيەي بۆ زيادبكرېت بۆ جياكردنەو لە نىوانياندا ھەبيت، خالى دووھميش لە دىرى كۆتايى بەمەرجيەك بەربەستىك يان رېگريپەك لەنىوان قوتابيان و خویندكاراندا ھەبيت بەمەرجيەك بەربەستىك بۆ جياكردنەو، ئەو (رېگري) يە وشەي (رېگري) لابدرېت لەنىوان قوتابيان و خویندكاراندا ھەبيت، خالى سىيەم بەھەمان شىوہ دەبيت بەربەستىك يان رېگريپەك لەنىوان منالان و قوتابيان و خویندكاران ھەبيت، لىرەش پيشنيار دەكەم ئەو (رېگري) يە لابدرېت بكرېتە بەربەستىك بەمەبەستى جياكردنەو لەنىوان منالان و قوتابيان و خویندكاراندا ھەبيت، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك كاروان.

بەريز كاروان عبدالرحمن عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (٤٦)، ئيمە لە ماددەكانى پيشوو تېبىنىمان ھەبوو لە راستيدا ئەمە لە ناچارىيە تيدەگەين لەوھى كە وشەي (دەكرېت) بەكارھاتووہ بۆ حالەتى ناچارىيە بۆ حالەتيەك نىيە كە وەزارەت ناچارىيە، بەلام كى برپارىدا كە كوردستان تا دە سالى تر بەم شىوہيە بمىنيتەو، كى برپارىدا كە تا پانزە سالى تر بەم شىوہيە بمىنيتەو؟ وە كى قەرارىدا ئەم قانونە بۆ دوو سال بيت بۆسى سال بيت؟ قانون موودەتيكى زۆرى ھەيە رەنگە ئەم قانونە ھەموار نەكرېتەو بۆ خۆمان ئىلزام بەكەين بەم بابەتە، من لە ماددەكانى پيشوو ئاماژەم پىكرد جەنابى وەزىر ئىستا حالەتيكى ناچارى ھەيە كە دوو دەوام ھەيە لەشويئىكى ديارىكراو لە قوتابخانەيەك لە خویندنگەيەك لە فيرگەيەك لە باخچەيەكى مندالان ئىستا لەو حالەتە تۆ ھاتووى خراپتر لەمە باخچەي مندالان پاشكۆي چى بيت خویندنگە و قوتابخانە، خۆي لە ئەصلدا باخچەي مندالان ئەبيت شويئىك بيت زۆر جياوازو تايبەت بيت ھەتە ئەگەر حالەتى ناچارىش رېگە بەوہ بدات خۆتان ئىنقازكەن بەو

بابەتە، بەلام با نەبىت لە ياسادا ئەمە لابدەن بۇ ئەوھى دواى تووشى ئەشكالپكى قانونى با ئىجبار نەبىن بە قانون و ئەمە بىت بە قانون و و جودى ھەبىت، خۇتان بەرپىنمايى ھەلىكەن قەينا تىدەگەين لەوھى كە تەفاهوومى ئەوھە دەكەين كە كېشەمان ھەيە لەرپووى ھەبوونى شوپىن و مەكاناتەوھ، بەلام با لاجىت بۇ ئەوھى كە بتوانىن چارەسەرى ئەو كېشە بە قانونى نەكەين، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو شادى خان.

بەرپىز شادى نەوزاد وھاب:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەوھى لە ئىستايا لەبەر دەستمانە بەشپكى زۆرى يان زياتر لە نيوھى وەزارەتى پەرورەدە لە مامۇستايان ژنان، ھەرورەھا يەكپك لەو حالەتانەى كە ھەمانە بۇ ژنان و كار ئاسانپبەكە بۇ ژيانى رۇژانەى ژنان بىرپت ئەوھىە كە داينگە بۇ مندالەكانيان ھەبىت لەوكانەى كە بەدەوامى رەسمى خۇيان ھەلدەستن مندالەكانيان موتمەئىن بن لپيانەوھ، بەشپكى زۆر لەو قوتابخانە و خویندنگانەى كە ھەمان لە ژوورپك يان لە پۆلك لە پۆلەكاندا لە حالەتپكدا كە ئەمە پىشتەر بە رپنمايى وايزانم رپكخرابوو داينگەيەك دەكرایەوھ لەناو سنوورى قوتابخانە يان خویندنگەكەدا، بەلام ئەم سال ئەوھ نەماوھ ئەم حالەتە بارگرانپبەكى زۆر لەسەر ئەو خپزانانە دروست ئەكات كە ھەردوو داىك و باوك مامۇستان و بەشى زۆرىشيان لە ھەمان خویندنگە وانە دەلپنەوھ، بۇيە من پىم باشە برپگەيەك لپرە زىادبىرپت لەحالەتى بوونى شوپنپكى گونجاو بەھاوكارى لەگەل وەزارەتى كارو كاروبارى كۆمەلايەتى كە داينگەكان دەكەوئتە سنوورى كاركردى ئەو وەزارەتە داينگەى تايبەت بىرپتەوھ بۇ ئەو داىك و باوكانەى كە مامۇستان يان فەرمانبەرى خویندنگا و قوتابخانەكانن دل موتمەئىن بن لە منالەكانيان لەھەمان كاتپش ئەمە رەنگە تپچووويەكى كەمترى ھەبىت لەوھى كە منالەكانيان بەرنە داينگەيەكى تايبەت بەراستپش ئەمە گرپنگپەكى زۆر زۆرى ھەيە بۇ ئەو ژنانەى كە كار دەكەن پپووستە زۆر لەبەرچاو بگپرپت، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك جەلال.

بەرپىز جلال محمد امين:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خواى گەورە، سەبارەت بە برپگەى يەكەم دەكرپت باخچەى منالان پاشكو بپت، من لەگەل ئەوھم كە ئەمەى لىن لابدرپت باخچەى منالان يانى لەژپر ھپچ بيانوپكا نابپت پاشكو بپت بۇ قوتابخانە و خویندنگە، بۇيە پشتيوانى قسەكانى كاك كاروان گەزنەى دەكەم، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك عمر.

بەرپز عمر عبدالله فتاح:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

تەبعەن ئەسلەكە ئەو دەپ جىايە بازىنەكانى يەك و دوو جىابىن سى جىابىت و چوار جىابىت، بەلام ھەندى دەرفەتى داوھ لەم ماددەيە شتىكى باشە بە پرواى من، بۆيە ئاسانكارىيەكى تىايە بۆ دايك و باوكى خویندكار كە دوو منالى ھەبىت لە دوو قۇناغ بەئاسانى بچىتە يەك شوین لە برى دوو سى شوین بكات يان ھەندى موئەسەسە ھەموو قۇناغەكانىان ھەيە بەتايبەت ناحكومىيەكان، بەلام زۆر زۆر ھەستىارە منالى يەكى سەرەتايى لەگەل پۆلى دوانزە ھىچ جۆرە نزيكىيەكان ھەبىت يان نۆى بنەرەتى، چونكە لەرووى تواناي جەستەيەو ھەقلىيەو ھەروونىيەو بەپاستى منالانى تەمەن خوار قابىلى ئىستغلاان قابىلى زىان پىگەياندن، بۆيە ئەو بەرەستەى باسكراوھ بۆ جەختكردەو ھەپىم باشەو پىشنيار دەكەم ئاواى لى بىت (بەرەستىك بە تەواوھتى پىكھاتەكانى پۆل و گۆرەپان و كافتريا لەيەك جىابكاتەو)، واتە منال لە ھىچ يەككە لەو شوینانە بەرپەك نەكەون لەو تەمەنە جىاوازانە يان لەو بازىنە جىاوازانە يان لەو قۇناغە جىاوازانە، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو مژدە خان.

بەرپز مژدە محمود محمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەرەتا پىشتىوانى لە قسەكانى كاك عمر دەكەم، ھەروەھا سەبارەت بە ماددەى (٤٦) خالى يەكەم: دەكرىت باخچەى مندان پاشكۆى قوتابخانەو خویندنگە بىت، بۆ پىي دەگوترىت باخچە، يەنى ژىنگەى باخچە جىاوازە لەگەل قوتابخانە، يەنى منالان ناچن بۆ باخچەش بۆ شوینى تايبەتەندىش ھەزىان لى نىيە، بۆيە مەفرۆوز نىيە لىكېدرىت لەگەل قوتابخانەكان، سەبارەت بە وشەى تەلار ھەروەكو لە برگەى پىشتر ئاماژەم پىكرد، يەنى لە سى تابق بەرەو سەرەو ھەروە جوائترە بكرىت بە (بىنا) يان وشەيەكى دىكەى بۆ بدۆزرىتەو، ھەروەھا وشەى (دەكرىت) لىبرىت لە دووھەدا (دەكرىت) مەطاطىيە، ھەروەھا وشەى (رپگرىك) ئەويش بكرىت بە (پەرژىن) جوائترە، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك مسلم.

بەرپز مسلم عبدالله رسول:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (٤٦) راستى ھەر ئەو تىبىنيەى مامۇستا (عمر) ھەبوو، خۆى لەتەلارى قوتابخانەيا لە باخچەى ساوايانەو ھەست پىدەكات تا دوانزەى ئامادەى، يەنى ئەو پەرژىنەى كە لىرە باسكراوھ بە پەرژىن ناوى ھاتوو، يەنى نازانى ئەو پەرژىنە چۆن دەتوانى لەنيو تەلارىكى قوتابخانەدا ئەو ھەموو جىاوازى چىنايەتییە لىكجيا بكاتەو بەتايبەت كە باخچەى منالان و يەكى سەرەتايى تا بازىنەى يەكەم دەتوانم بلىم سى سەرەتاي ئەمانە چىنيكەن لە

قوتاييان كه له پرووی جه سته یی و عه قلییه وه زۆر جیاوازن له گه ل قوتايیانی تر مامه له شیان جیاوازه رهنگه له زۆر کاتدا یه کتر بیینن به ریه ککه وتنیان هه بیته به راستی کاریگه ری نه ریئی زۆر خراب دروستکات له سه ر قوتایی، بۆیه ئه وه ته وزیع بکریت باشته، زۆر سوپاس.

به ریژ د. ریواز فائق حسین / سه روکی په رله مان:

سوپاس، فه رموو کاک کاوه.

به ریژ کاوه عبدالقادر حسن:

به ریژ سه روکی په رله مان.

والله له و خاله مادده ی (٤٦) ته قریبه ن برگی یه که م و دووهم و سییه می له یه کتره وه نزیکه، به لام یه کیان باخچه ی ساوایانه ئه وانی تر جیاوازن خوی تیکه ل بوونی ئه وانه یه عنی هه ر له پرووی ئه وه شه وه زۆر زۆر مه تر سیداره، یه عنی تو ناکریتن باخچه یه کی ساوایان قوتايیانی باخچه یه کی ساوایان له گه ل بنه رته ی تیکه ل بکرین هه تا به یه ک ریژه ودا تیپه رن یه عنی ئیمه ئه وه ی که عمه لی ماموستایی کردیته ده زانی که به یانیان پیکه وه دینه ژۆری که ده گه ریپنه وه ئه و هه موو قوتاییه به یه که وه برۆنه ده ره وه ئه وه هه ندیکیان هه ر ده که ونه بن ده ست و پی گه وره کان گچکه کان، بۆیه ده بیته ریژه وی خوی جیاوازیته ئه گه ر بینایه که شی یه ک بینا بیته، به لام ده کریت هه ر یه که یان بو نموونه ریژه وی خوی هه بیته ده رگای سه ره کی خوی هه بیته ئه وه ی هه بیته، ئیستا هه مانشت له (٣٢) پارک له گه ره کی سه ره به سته یه یه قوتابخانه ی بنه ره تییه و باخچه ی ساوایانی شی تی دایه، به لام ریژه وه که یان ده رگا سه ره کییه که یان جیاوازه هه تا ئیداره کانیان جیاوازه ئینجا ئه کریت نموونه یه کی تر په یه ره و بکریتن، خو ئیمه به حیسابی خو مان پلانی دریزخایه نمان هه یه بو په ره رده و فی رکردن له هه ری می کوردستان پیویستمان به بینای زۆر هه یه له مه ودوا هاوشیوه ی کومه لگا په ره رده ییه کان ری کبخریت ئه کریت چه ند بینایه ک، بو نموونه بو باخچه ی ساوایان، بو بنه رته ی، بو ئاماده یی، له ناو یه ک سیاج بن ئه وه ی که له کومه لگه ی په ره رده یی شه قلاوه دکتور ئالان ره نگه بینییته یی له کومه لگه ی په ره رده یی (فاخر می رگه سو ری)، ئه وانی تر په یه ره و کرایه ئه کری هه مان شت بو ئه و دیزاینه ی بو کومه لگه ی په ره رده ییه کان ئه کری به هه مان شتیش بو قوتابخانه کان و باخچه ی ساوایان و بنه رته ی و ئاماده یی جیبه جی بکریت، زۆر سوپاس.

به ریژ د. ریواز فائق حسین / سه روکی په رله مان کوردستان:

سوپاس، فه رموو کاک چیا.

به ریژ چیا حمید شریف:

به ریژ سه روکی په رله مان.

تیبینیا من لسه ره رسئ خالا بوو به س ته نها تیبینیم ئه وه بوو که ئه ف به ره به سته بو چینه چونکی مادام ته لاری قوتابخانه یه که سه ره به وه زا ره تا په ره رده یه، ئه ز لگه ل هندیمه ئه ف به ره به سته نه بن، چونکی هه رده م به ره به ست بوونه سه به بن مه شاکیلا دناف قوتابخانه ی دا ئه ز ژ گه ل سه وه سه ن خانئ و پشتقانی سه وه سه ن خانئ و شیخ ظاهری دکم، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو گولستان خان.

بەرپز گولستان سعید حمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (٤٦)، من خودى خۆم پەرئىم وایە باخچەى منالان قەت نابىت پاشكۆى قوتابخانە بىت باخچە شوینىكى تايبەتمەند بىت ئەشى ئىمە ئەم ماددەبە بەشپووزىك رېكخەینەو ھەر ئەو ئەزموونەى كۆمەلگا پەرورەدەبىيەكان كە لە شارەكانى ھەرئىمى كوردستان ھەبە ئەتوانم بلىم شپووزىكى زۆر پېشكەوتوو لەپووى داخلى بوونيان بە پڕۆسەى خویندن و بۆ ئامادەکردن لە باخچەكانى دىكە كە لەو كۆمەلگانە ھەبە بەو شپووزەى لى بكرىت كە ئەو فەرەبە زياتر پەرەى پى بدرىت نەك لېرە وای لى بكرىت باخچەى منالان بە پاشكۆى قوتابخانە ئەژمار بكرىت، سەبارەت بە پېشنیارەكەى بەرپز (شادى نەوزاد)، من زۆر پشتيوانى لى دەكەم كە خالىك لەم ماددەبە زيادبكرىت، بۆ داپەنگە بۆ ئەو مامۆستايانەى كە لە قوتابخانەكان وانە ئەلینەو ھەم كار ئاسانە بۆ ئەو ھىچ دل بەدواو نەبن بۆ منالەكان، ھەرورەھا جورىكيش لە دلىايى ئەبەخشىت بە دايك كە منالەكەى لە شوینىكدایە كە لای خووى نزيكە و ئەتوانىت متابح بىت لەسەرى، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو روپاك خان.

بەرپز روپاك احمد رحمان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

قسەكانى من بەشى زۆرى كرا، بۆبە من پشنگىرى لە مامۆستا عمر و كاك مسلم دەكەم، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو بدرىبە خان.

بەرپز بدرىبە اسماعيل محمود:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (٤٦)، منبىش لە بركەى يەكەم پشنگىرى لە مامۆستا عمر و شادى خان و مامۆستا مسلم دەكەم، تەبەن لە بركەى يەكەم كە باس لە باخچەى ساوايان دەكات حەزلىك ھەبە پېويستە ئەم شتانەى ھەبىت (ژىنگەبەكى ئارام و پۆلەكەى گونجاو بىت و پىداوېستىبەكانى بۆ جىبەجى بكرىت)، بەلام پېشنيارى ئەو دەكەم لە كۆتايىبەكەدا، بەلام (باخچەكە بەپى ستاندارد بىت) ئەو جوملەبەى بۆ زيادبكرىت، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

ماددەى (٤٧) فەرموون بىخویننەو، ئىو بەس تەرحتان كرددوو پرسیارتان نەكرد، ئاخىر پرسیارتان لى نەكرددوو پەئى خۆتانتان وتوو، كاك كاو ئىو پەئى خۆتانتان وتوو ئەشلىت وەزىر دەتوانىت ئىجبارى نىبە، بەس پەئىتان وتوو پەئى جىاوازىشتان وتوو بەرپزان، ئەگەر

پرسىياربىت وەلام ئەداتەۋە دەست بەرزكاتەۋە بەسەرچاۋ دەرفەتى ئەدەم بەلى فەرموو بەرپىز
ۋەزىرى پەرۋەردە.

بەرپىز ئالان حەمە سەئىد صالح / ۋەزىرى پەرۋەردە:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ئەمەۋىت زۆر وەلام نەدەمەۋە كە ئىستفادە لە كاتەكە بەكەين ئەگەرنا تەۋزىحات زۆر بەرپىزان
لەسەر ھەموو يەككە لەۋ بابەتەنە بىدەين، ئەۋ خالانەي كە لىرە ھاتوون باس لەۋە ئەكات
كۆمەلگەي پەرۋەردەيى، كۆمەلگەي پەرۋەردەيى جەنابتان بزانن باخچە و قوتابخانە و خوئىندىنگا
ھەرسىكىيان پىيان ئەۋترى كۆمەلگەي پەرۋەردەيى، بەلام ئەۋانە بەبى پەرژىنىك يان بەربەستىك
ئەۋ پىگرىبەي كە باس ئەكرىت ئەۋە حاجزىكە حاجزىك ئەبىت مەسەلەن كە منالېكى بىنەرەتى
لە ئامادەيى جىياكاتەۋە، ھەرۋەھا منالېكى باخچەي منالان لە قۇناغى بىنەرەتى جىياكاتەۋە كاتىك
باس لەۋە ئەكات كە قوتابخانەكان ئەتوانن باخچەكان ئەتوانن بىنە پاشكۆيەك لە قوتابخانەكانا
ئەمە ئىتجاھىكى عالەمى تازەيە ئىستا لە دنيايا، ئىمە بىستوو مانە بەراستى دواي دىراسەت
لەناو ئەۋ پەرۋەيە تەبەنەي كەين ئىستا لە دنيايا پۇلى سفر ھەيە، پۇلى سفر يونسىفېش
پىشتىگىرى ئەۋ بۇچوونە ئەكات پۇلى سفر يان خوئىندى پىش ۋەختە ئىمە ئىستا حالىيەن
پراكتىزەي ئەكەين لە پانزە قوتابخانە لە دەشتى ھەۋلىر كە تىيا سەر كەۋتەنمان ھىناۋە منال لە
تەمەنى پىنج سالىيەۋە لە پۇلى پەرۋەردەي پىش ۋەختە ۋەرئەگىرىت ئەۋ پەرۋەردەي پىش
ۋەختە ۋەكو باخچەيەك ۋايە لەناو قوتابخانەۋە زەمىنە سازىشى بۇ ئەۋەي كە بتوانىت
بچىتە قوتابخانە، لەبەر ئەۋە بە مولحەق كەردى باخچە بۇ قوتابخانە نە كارېكى مەترسىدارە،
چونكە بەسەرىيى عىبارە دەلى دەبىت پەرژىنەك ھەبىت جىيايى بىكاتەۋە لەۋ حالەتە پىم ۋايە
ماددەكە ھىچ حالەتېكى نەخوازراۋى تىدانىيە كە مەترسىمان لەسەرى ھەبىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فائق حسين / سەرۋكى پەرلەمان:

ماددەي (۴۷) بخوئىننەۋە فەرموو.

بەرپىز خىجە عمر طە:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ماددەي (۴۷): دامەزراۋە حكومىيەكان كىتبخانەيان دەبىت، لە حالەتى نەبوونى كىتبخانەدا
دەبىت كار ئاسانى بۇ گەبىشتى قوتابىيان و خوئىندىكاران بە نىكتىرىن كىتبخانە بىكرىت، زۆر
سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فائق حسين / سەرۋكى پەرلەمان:

تكا دەكەم ھەۋلبدەن قسەي يەكتىرى دووبارە مەكەنەۋە موبەپرپراتەكان دووبارە مەكەنەۋە
ئاسايىيە بلىي من پىشتىگىرى فلان دەكەم، من دلم نايە پاتانگرم، بەلام ھەندى قسە ھەيە ھەشت
جار گويم لى ئەبىتەۋە يەنى ھەر عەينى موبەپرپە ھەر بلىن پىشتىگىرى فلان كەس ئەكەم بىروا
بەكەن كافىيە ھەر پەپرەۋىش پىگەي ئەۋ دووبارە كەردنەۋەيە نادات، ھەر بەرپىزىك قسەي لەسەر
ماددەي (۴۷) ھەيە دەست بەرزكاتەۋە؟ ئەۋ بەرپىزانەي قسە لەسەر ئەم ماددەيە دەكەن
(د. شىركۆ، كاك كاۋە، د. محى الدين، د. اسماعيل، سەرچنار خان، ھلز خان، بدريه خان، مامۇستا،

عثمان، كاك فيصل، كاك كاروان، كاك عباس، كاك زكري، شنۆ خان، كاك بالانبؤ، كاك گؤران، گولستان خان، كاك مسلم، كاك رۆميؤ، كاك بهمن، كاك چيا، رۆژان خان، سهوسه ن خان، كاك شېخ ظاهر، مامؤستا ويسى، ليزا خان، كاك جنان، روبينه، مامؤستا نجا، كاك لقمان، شيرين يونس، كاك شه مۆل، كاك جلال، كاك ازاد، بهرپزان دووباره نيه، يه عنى قسه ي دووباره وهرناگرين، فهرموو نجا خان.

بهرپز نجا شعبان عبدالله:

بهرپز سهروكى په رله مان.

مادده (۴۷): وه كو يا ديار حكومه تا هريما كوردستانى بهر ف حكومه تا ئه ليكترونى دچيتن ديف هيلين گشتييت كابيننا نه هى حكومه تا هريما كوردستانى، و پينگا قيت گه لك مه زنى ها قيتين قى ئه قيدا بتاييه ت وه زاره تا په روه رده ي ژى ئه و پينگا قه بيت ها قيتين، ئه رى پرسيارا من لي ره ئه وه وهخت نه هاتيه كه كو كتيبخانه بيت ئه ليكترونى ژ بهينه دامه زراندىن بيته پالده ركه ئاسانكارى به دهل ريكخوش كرن و گه هاندىن و ئاسانتر بيت و دا هه ريه كه له شوينى خو كتيبخانا ئه ليكترونى هه بيتن و دشپتن مالا خو بى مه زه ختنا وهختى كو وه خى وه بچيت، زور سوپاس

بهرپز د. رپواز فائق حسين / سهروكى په رله مان:

سوپاس، فهرموو كاك جنان.

بهرپز جنان جبار بوي:

بهرپز سهروكى په رله مان.

پشتگيرى نجا خان ده كه م، عه بنه ن قسه ي منه، زور سوپاس.

بهرپز د. رپواز فائق حسين / سهروكى په رله مان:

سوپاس، فهرموو كاك ازاد.

بهرپز ازاد اكرم بهرام:

بهرپز سهروكى په رله مان.

ئهو مادده يه به راستى ئه گه ر به ئيجرائات بكرى مادده كى مهيمه، مه سه له ن له قوتابخانه كان كتيبخانه ئيستا هه يه، به لام به كارى ناهين به رهى من، ئه گه ر بيت و ئه مين مه كته به، چونكه ته له به نازانى چ كته به كى بخوينى وه نازانى چون بخوينى ئه مين مه كته به ئه گه ر كته به كى لو هه ليزي ريت بداته ده ستى بلئ ئه و كته به ي بخوينه پاش هه فته كى دى كورته يه كم لو بنووسه وه له و كته به كى كه خوينديته وه ئيستا له هه موو مه كته به كان ئه مين مه كته به و كته به هه يه، به لام به كارى ناين لو يه ئه من ده ليم ئه و مادده يه سيغه كه ي كو بگورين بو ئه و شكلى هه تا ئيستفاده له و مادده يه بكرى، زور سوپاس.

بهرپز د. رپواز فائق حسين / سهروكى په رله مان:

سوپاس، فهرموو كاك محى الدين.

بەرپز محى الدین حسن یوسف:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

جیگای دل خوشیبه بهراستی ئیستا وهزارهتی پهروره ده گرینگی به کتیبخانه کان ددها بهس له وه گرینگتر نه وهیبه، که پیم وایه تهرخانکردنی کاتیکه له نیوان وانه کاندایه وهی قوتابییه کان بتوانن سهردانی کتیبخانه کان بکن، ههروهها پيشنیار ده کهم یه عنی کاتیکیشیان بۆ تهرخان بکریت جگه له وه، من پيشنیاری نه وه ده کهم که نه وه مادهیه له گهل مادهی (٤٦) لیکبخری بیته برگی چوارهم له مادهی (٤٦)، زور سوپاس.

بەرپز د. ریواز فائق حسین / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فرموو کاک عثمان.

بەرپز عثمان علی سمایل:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

تهنها من پرسیاریکم له جهنابی وهزیر هه بوو له جهلسه رابردوو که بهرپزیان وتیان هیچ رینماییه کمان نییه بۆ وهگرتنی پاره له قوتابیان بهناوی گواستنوه، بهلام من لیره داوا له جهنابی وهزیر ده کهم که رینماییه که ده رکات قهدهغهیه به هیچ پاساویک پاره له قوتابی وهگریت، زور سوپاس.

بەرپز د. ریواز فائق حسین / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فرموو سهرچنار خان.

بەرپز سهرچنار احمد محمود:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

نه گهر سهیری نه سه که بکهین نه لئ دامه زراوه حکومییه کان، دامه زراوه له برگی نۆزدهی مادهی (١) پیناسه کردوو که لاپه ره ی پینجی نه م پرۆژهیه نه کا دامه زراوهی حکومی و ناحکومی هیناوه نه گهر بیت و کتیبخانه زهروور بیت بۆ حکومی لیره بۆ ناحکومی لئ ده رکردوو نه لئ دامه زراوه حکومییه کان، یه عنی هه صلی کردوو، یه عنی دامه زراوه ناحکومییه کان نایانه ویت که نه بی بلیت دامه زراوه حکومییه که لاچیت له وهی کتیبخانه یان نه بیت ئینجا نه لئ له حاله تی نه بوونی کتیبخانه دا ده بیت کارناسانی بۆ گه یشتنی بکات، نه مه کئ نه وه کارناسانیه نه کات؟ بلیین نه گهر دامه زراوه یه که کتیبخانه ی نه بوو نه وه میکانزمه چییه؟ کئ نه یکات یان مدیر نه یکات یان مدیرعام نه یکات یان وهزیر نه یکات له وه یان دیاری نه کراوه نه بیت بۆ دیاری کریت، برگی دووه میس نه وه وهزارهت کار بکات بۆ دامه زرانندی کتیبخانه ی سهرده میانه ی نه لیکترۆنی، چونکه له مادهی (١٨) باسی پرۆژه ی ناماده یی کراوه، پرۆژه ی ناماده یی پیوستی به سهرچاوه هه یه، ههروهها هه ندیک مال هه یه له وه نه چیت له بهر باری دارای نه توانن یان سهرچاوه که یان ئی نه وه نه بیت که کتیبخانه ی تیابیت سوود له کتیبخانه ی نه لیکترۆنی وه برگرن باشتروایه نه وه بیت به نه رکی وهزارهت و کاربکات بۆ دامه زرانندی کتیبخانه ی نه لیکترۆنی، زور سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرله مان:

سوپاس، فەرموو رۆژان خان.

بەرپز رۆژان ابراهيم على:

بەرپز سەرۆكى پەرله مان.

دقى ياسايى دا نينه تشتهك ناقى دامه زراوه حكومييه كان ئان دامه زراوه يا هه يان دامه زراوه ي پەروەردە و فيركردنى حكزى و ناحكوميا هه ي ئەز پيشنيار دكەم ئەقە بېتە راست قەكرن و كتيپخانهش ئەگەر بەس ناف هەبت، يان چەن بچى ژى بيتن لازمه هەبيتن دناف قوتابخانه دا، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرله مان:

سوپاس، فەرموو كاك بەهمەن.

بەرپز بهمن كاك عبدالله احمد:

بەرپز سەرۆكى پەرله مان.

والله من هەمان رەئى سەرچنار خانم هەيه، كه دامه زراوه حكومييه كان بكرېتە دامه زراوه پەروەردە ييهە حكومييه كان و ئەهلييه كانيش، چونكه ئىستا دەر فەتى كتيپ خويندە وه و دەرسى كتيپخانه له دامه زراوه ئەهلييه كان زياتره، چونكه دامه زراوه ئەهلييه كان يهك دەواميان تيايه حكومييه كان دوو، سى دەواميان تيايه، پيم وايه ئەم خالە بۆ ئىستاي كوردستان تەسەور دەكەم تا داها توويه كى دووريش جيپه جى ناکرېت، چونكه ئىستا ئيمە دوو، سى دەوام له قوتابخانه يه كا هەيه وه كتيپخانه، من (۱۴) سال مامۆستاي بووم دەرسى كتيپخانه هەر نييه، يەنى له زۆر بهى قوتابخانه كان نييه، هەروەها ئەگەر هەشېت ئىستا مەن هەجه كه بەشى ئەوه ناکات، يەنى كاتەكهى كاتى دەوامى قوتابخانهى حكومى بەشى ئەوه ناکات دەرسى كتيپخانه يان هەبېت، هەروەها مامۆستاي پەروەردەى كتيپخانه شمان نييه، بۆيه ئەم خالە زەرورە بېت، بەلام كارى لەسەر بكرېت بۆ ئەوهى جيپه جى بكرېت، چونكه بەراستى سەقافەتى كتيپ خويندە وه فيرى مندالە كانمان بكرېت له سەرەتاييه وه زۆر مووهيمە، بەلام با دامه زراوهى ئەهلييه كانيشى بۆ زياد بكرېت، چونكه ئىستا ئەهلييه كان هەم كاتيان هەيه له (۸) ي بهيانى تا (۲) نيوهرۆ دەوام دەكەن هەم كاتيان هەيه هەم بيناكانيشيان بينايه كى سەر بەخۆيه و ئەتوانن ئەوه جيپه جى بكەن، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرله مان:

سوپاس، فەرموو كاك فيصل.

بەرپز فيصل عباس عولا:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خودا، لە ماددەى (٤٧) باس لە حالەتى نەبوونى كتيبخانه دەكات، پيشنيار دەكەم ماددەى (٤٧) بەم شيوەيهى لى بکريت، دەبیت دامەزراوە حکومىيەکان كتيبخانهيان هەبیت، زۆر سوپاس.

بەرپز د. ريواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك زکرى.

بەرپز زکرى احمد اسماعيل:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بناقى خودى مەزن و دلۆفان، ماددا (٤٧)، ئەز پيوست نزانم ئەف ماددەيا زیدەيه پيوستە وەزیر ئەقى ماددى بکاته رینمايى زۆر باشتەرە، چونکە ئەقە ياسايە گەر کيشەك هەبیت ياسا ثقىا بىتە هەموار کرن ئيعتماله ئيشكال دروست بين، زۆر سوپاس.

بەرپز د. ريواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك گۆران.

بەرپز گۆران عمر على:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خواى گەرەو ميهره بان، سەبارەت بە ماددەى (٤٧) دامەزراوە حکومىيەمان كتيبخانهيان دەبیت، ئايا كتيبخانه گشتييه كان ئەگریتەو؟ چونکە لە هەندى ناحيه لە هەريمى كوردستان بيبەشن لە كتيبخانه وەكو (ناحيه شكارته و ناحيهى بەرزنجە)، ئەمانە تاكو ئىستا كتيبخانهى لینه كراو تەو و چەندین ناحيه و شوینی تریش هەيه كە بيبەش كراون لە كتيبخانه، ئايا ئەركى وەزارەتى پەرەردەيه يان ئەركى وەزارەتى رۆشنبيريە جيبە جيبى بکات؟ هەرەها پشتگيرى قسەكانى سەرچنار خان دەكەم، زۆر سوپاس.

بەرپز د. ريواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو گولستان خان.

بەرپز گولستان سعید باقى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من پيم وايە ئەم ماددەيه ماددەيهكى زۆر گرینگە و جەو هەرييه، چونکە پيوستە لەناو قوتابخانه كانا كتيبخانه هەبیت هەول و تيكۆشانپكى زۆر كراو ئەو دۆلابەى لە پشتى بەرپۆه بەر بوو، هاتۆتە هۆلكەو كە بەناوى هۆلى خویندەو هيه لەناو قوتابخانه كانا، بۆيه بە پيوستى ئەزانم لەناو هەموو دامەزراوەيهكى حكومى و ناحكوميدا كتيبخانه هەبیت، هەورەها لەم ماددەيهدا ئامازە بکريت بەو كاروچالاكيانهى كە ئەبیت لە كتيبخانه ئەنجام بدریت، لەرووى هاندانى خویندكاران بە خویندەو هەرووى هەفتەى پيشپرکى بۆ خویندكاران، بۆ ئەو هەى لەرووى زانستى و مەعريفیيهو هە ئاستيان بالاتر بیت، لەرووى هەندى چالاكى و هونەرى و مەسرەحى كە

لەسەر كۆتەبىخانا بىكرېت بۇ ئەوھى ئەم منالانە ھاندىرېن لەناو مالەكانى خۇشيان كۆتەبىخانا دروستكەن بەداخەو، يەنى كۆتەبىخانا ئەبىت زۆر زۆر بايەخى پېدىرېت، چونكە ئاراستە تاك بە ھاوتا لەگەل وانەكانى خويىندىن بەرپى ئەكات وە زانستى و زانىارى زياترى ئەداتى كە ئەو منالە ئەتوانى ئاستىكى بالاتر لە زانست و زانىارى كۆكاتەو لاي خۆى، بۆيە من داواكارم ئەم ماددەيە فراوانتر بىكرېت، ھەرۈھە ئەركى كۆتەبىخانا دەستىشان بىكرېت لە ماددەكە و ئەركى مامۇستا چىيە؟ مامۇستا تەنيا منال ئەباتە كۆتەبىخانا يەك لە ژوورېكا دايىنى و ئاگاي لەو ئەبىت كە ئەركى خۆى چىيە، ئەبى ئەركەكەى مامۇستاش دىارىكرىراو بىت ھەندىك وانە ھەيە ئەكرېت لەناو كۆتەبىخانا كە بوترىتەو.....

بەرپىز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

گولستان خان پېشنيارت بۇ ماددەكە بلى، شەرحمان بۇ مەكە تكاتان لىدەكەم گرېنگە ماددەكە گرېنگە بەس ماددەكە چى لېكەين.

بەرپىز گولستان سعيد باقى:

..... من داواكارم ئەركەكانى ئىدارەى كۆتەبىخانا دىارى بىكرېت ئەركەكانى ئەمىندارى كۆتەبىخاناى قوتابىخاناكان دىارى بىكرېت (لەرۈوى ھاندانى خويىندەو، لەرۈوى پەخساندى ھەلى پېشېركى لەنيوان خويىندكارەكان، لەرۈوى ناساندنى كۆتەبى تەشجىيە تەلەبە بۇ ئەوھى سەرچاۋە ھەمەرەنگ و ھەمەچەشەكان، ھەرۈھە دابىنكردىنى كۆتەبى بەپى تەمەنەكان لە قۇناغى باخچە ھەتا قۇناغى ئامادەيى، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك بەلانبۇ.

بەرپىز بالانبۇ محمد على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۴۷) دەلى دامەزراۋە حكومىيەكان، من پېشنيار دەكەم لەبەر ئەوھى لېرە دامەزراۋە ناحكومىيەكانى تىانييە، ھەرۈھە ئەم ياسايەش بۇ پەرۋەردە و فېركردنە پېشنيار دەكەم ئەم ماددەيە بەم شىۋەيە لى بىت، دامەزراۋەكانى پەرۋەردە و فېركردن پېويستە، دەبىت بىكرېت بە پېويست، چونكە (دەبىت) ئەتوانى بىكەى ھەرۈھە ئەشتوانى نەيكەيت لەبەر ئەوھى بەم شىۋەى لى بىكرېت، دامەزراۋەكانى پەرۋەردە و فېركردن پېويستە كۆتەبىخانا پان ھەبىت لە حالەتى نەبوونى كۆتەبىخانا پېويستە كار ئاسانى بۇ گەيشتنى قوتابيان و خويىندكاران بە نزيكترين كۆتەبىخانا بىكرېت، ھەرۈھە پىشتىگرى سەرچنار خان و رۇژان خان و كاك زكرى دەكەم بۇ ئەو ۋاۋ بۇچوونانەى كە ھەيانبوو لەو بارەيەو، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو شىرىن خان.

بەرپز شيرين يونس عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

قسەكانى من لەلايەن د.محي الدين و سەرچارخان كرا پشتگيرى هەردووکیان دەكەم، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك رۆميو.

بەرپز رۆميو حزيران نيسان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

منيش لەگەڵ ئەوهم مەرج نيبه هەموو دامەزرارهيهكى حكومى كتيبخانهى هەبيت بەراستى، بەلام خۆى تەحديد بۆ پەروەردەيهيهكانه بۆ قوتابخانهكانه ئەبيت ئەم مەسەلەيه يەكلايى بكرىتەوه هەرچەند ماددهى رابردووش گفتووگۆيهكى زۆر لەسەر كرا، بۆ بەشى دووهم لەحالهتى نەبوونى كتيبخانهدا، من لە كۆتاييهكانى سالى شەستهكانى سەدهى رابردوو من لە سەرەتاي ئەم خويىند لە گوندێك كە كتيبخانهى نەبووه تا ئىستاش نەبووه، لەبیرمه لە خولى دووهمى پەرلەمان كە ياساى پەروەردە هاته كايهوه ديسان ئەم باسه كرا ئەمە زياتر لە (۱۰) ساله تائىستاش كتيبخانهيان نيبه، بەلام شتيكى باشه دەست خۆشى لە جەنابى وهزير دەكەين وهزارهتيش كە ئەمە خراوته ناو ياسا كە رۆژيک لە رۆژان كتيبخانهيان هەبيت، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو ليزا خان.

بەرپز ليزا فلك الدين صابر:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگيرى لە پيشنيارهكەى نجاة خان دەكەم پەنگە كردنەوهى كتيبخانه لە هەموو قوتابخانهيهك كاريكى زۆر زۆر ئاسان نەبيت و بارگرائيهكى زۆرى لەسەر وهزارهتى پەروەردە هەبيت، بۆيه گرینگە وهزارهتى پەروەردە پرۆژهيهكيان هەبيت بۆ بە ئەليكترونى كردنى كتيبخانه ياخود لەئاستى نيودهولەتى پيى دەلین دیجيتالى كە دەتوانریت لەرپگه كۆمپيوتهريکهوه لە هەر ژوورپك دابنریت و قوتابى ئىستفادهى لى بكات، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك ويسى.

بەرپز ويسى سعيد ويسى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەم ماددهيه ماددهى (۴۷) ماددهيهكى زۆر گرینگە وه كاريگهري راستهوخۆى هەيه بۆ بە كەلتور كردنەوهى خويىندنەوهى كتيب، لە ناوهندهكانى خويىندن تاوهكو تاكيكى وشيارو خويىنەر بەرهم بهيىت، هەروها پيشنيار دەكەم برپگهيهكى تر زيادبكریت وهزارهتى پەروەردە هەماههنگى بكات لەگەڵ وهزارهتى رۆشنيارى و دەزگاكاني چاپهمنى و كتيب و بلاوكردنەوه بۆ داينكردنى كتيب و سەرچاوهى زانستى بۆ قوتابخانهكان، هەروها هەفتانهش كاتيک ديارى بكریت بۆ

ئەو ھى قوتابيان لەو يۈە فيرى خويىندەنەو ەبىن، ھەروەھا من دەمەويىت بەراستى رۇلى كىتابخانەى پەرلەمانى كوردستان بەرز بنرخىنم كە ھەمىشە رۇلىكى سەرەكى ھەبوو ەبۇ فەراھەم كىردنى ئەم دەرفەتە، ھەروەھا قوتابيانمان لە ھەموو ناوئەدەكانى خويىندن و زياتر بايەخ بە كىتابخانەى پەرلەمان بدريىت، زۇر سوپاس.

بەريىز د. رىواز فائق حسين / سەرۇكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو روبىنە خان.

بەريىز روبىنە اويملك عزيز:

بەريىز سەرۇكى پەرلەمان.

لېرە كارئاسانى ەمەلى نىيە پىويستە ئەو كارئاسانىە بىتە نغسىن چ شكلەك دىھىتە كىرن چۇن دىھىتە كىرن سابت بىتن لە قانوون ھەروەھا پىشتىگىرى كاك رومىو و نجاە خان دكەم، زۇر سوپاس.

بەريىز د. رىواز فائق حسين / سەرۇكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك ظاهر.

بەريىز ظاهر محمد على حسين:

بەريىز سەرۇكى پەرلەمان.

ماددەى (٤٧) لە سى شوين كىتابخانە ھاتوو ەپىم وابىت ئەگەر بكرىتە پەرتوو كخانە دروست ترە لەرووى زمانەوانىيە كىتابخانە ەرەبىە پىم وابىت، ھەروەھا لەو ەكى باس لەو ەدەكرىت لە ھەرشويىنىك كىتابخانە ھەبىت، ئەى ئەگەر شوينەكان دوورە دەستبن لە لادىيەك باوكى قوتابى يان بەخپوكار خوا خوايەتى منالەكەى بنىرتە قوتابخانە چۇن لەوى ئاسانكارى دەكرىت بۇ ئەو ەكى بچىتە پەرتوو كخانە، يەئنى مندالەكانيان بچىتە پەرتوو كخانە، زۇر سوپاس.

بەريىز د. رىواز فائق حسين / سەرۇكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك چيا.

بەريىز چيا حميد شريف:

بەريىز سەرۇكى پەرلەمان.

بكورتى زەفە لسەر وئ ماددەبىن نەبوونا كىتابخانەبى دابىنكرنا كىتابا برپا ئۇنلاين پىشتقانيا پىشنىارا نجاە خانى دكەم، زۇر سوپاس.

بەريىز د. رىواز فائق حسين / سەرۇكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك عباس.

بەريىز عباس فتاح صالح:

بەريىز سەرۇكى پەرلەمان.

سەبارەت بەم ماددەبە دامەزراو ەكوميىەكان ئەو ە ھەر كىتابخانەبىان دەبىت ھەر دامەزراو ەكى ەكومي نا، من دەمەويىت زۇر دووبارەى نەكەمەو ەبىخويىنمەو ەئە و پىستەبەى كە بزەبت ماددەكە وا لى بكەين، دەبىت دامەزراو ەرودەبىيە ەكومي و نا ەكوميىەكان كىتابخانەبىان

هه بېت، يه عنى مه سه له ي كارئاسانى و ئه مه، به پاستى من به پره ئى خو م پيم شتيكى زياده، چونكه كارئاسانى يه عنى چييه كارئاسانى ده كه ين يه عنى كو سته ر بو مه كته به كه ده گرى بيگوازيه وه كتابى پي ده ده ي ده يه وي ت كتابيك بخوي ني ته وه سه ي بو ئه وه ي كار يك نه كه ين كه پيمان ناكري ت هه ر بي ته دي كو رى ياسايه كانمان من پيم وايه ئه گه ر ئه مرپوش نه توانين هه ندئ خوي ندنگا يان قوتابخانه په رتوو كخانه ي هه بېت ئه وه بو داها توو له وان هيه هه يبېت، هه روه ها پيم وايه ئه گه ر نيه تيكي وه زاره ت و دامو ده زگا په روه رده ييه كاني له گه ل بېت، پيم وايه هه موو خوي ندنگايه ك ده توانن له رپي گاي هاوكارى خوي ندكاره كانيانه وه په رتوو كخانه يه كي بچوو كيش بېت له خوي ندنگا كه يان داينين كه پيم وايه سوو دي گشتى ده بېت، بويه پيم باشه به م شيويه يه لئ بكري ت و كارئاسانيه كه شي لئ بكه ينه وه با شتره له بهر ئه وه ي زه حمه ته ئه مه كار يكي ئاسان نيه، زور سو پاس.

بهريز د. رپواز فائق حسين / سهروكي په رله مان:

سو پاس، فه رموو كا ك جلال.

بهريز جلال محمد امين:

بهريز سهروكي په رله مان.

به ناو ي خوا ي گه و ره، دياره من مه به ستمه بل يم وه زاره تي په روه رده سالانه چند هه زار كتيب چاپ ئه كات ئه شتوانيت بو ئه و قوتابخانه و خوي ندنگايانه ي كه كتيبخانه يان نييه، چند هه زار كتيبيك چاپ بكاو بگاته ده ستيان واته كارئاسانيه كه بدرئ و به م شيويه يه لئ بكري ت، ده بېت دامه زراوه حكومي و ناحكوميه كان كتيبخانه يان هه بېت، هه روه ها پشتيواني گولستان خان و كا ك محي الدين و ماموستا نجا ده كه م، زور سو پاس.

بهريز د. رپواز فائق حسين / سهروكي په رله مان:

سو پاس، فه رموو شنو خان.

بهريز شنو اشقي عبدالله:

بهريز سهروكي په رله مان.

دامه زراوه حكوميه كان پيشنيار ده كه م بكري ته ده مه زراوه په روه رده ييه حكومي و ناحكوميه كان، هه روه ها پشتيواني قسه كاني كا ك عباس كا ك فيصل و سه رچنار خان و كا ك به همهن ده كه م، هه روه ها پشتيواني له گولستان خان ده كه م له وه ي كه ئه ركي ماموستا دياري بكري ت له ناسانن و به كارهيان و سوو د وه رگرتن له كتيبخانه كان بو ئه وه ي بتوانين له رپي گه ي ناو هنده كاني خوي ندن كتيب خوي ندنه وه بكه ين به كه لتور، زور سو پاس.

بهريز د. رپواز فائق حسين / سهروكي په رله مان:

سو پاس، فه رموو كا ك شيركو.

بەرپز د. شېركۆ جودت مصطفى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەرەتا پىشتىگىرى لە پىشنىبارەكەى مامۇستا نەجە و سەرچنار خان و كاك جنان و كاك شېخ ظاهر دەكەم سەبارەت بە بوونى حكومى و ناحكومى، چونكە كىتېبخانە بۆ حكومى و ناحكومى زۆر گرېنگە لە ھەمان كاتىشدا ھەموومان باش ئەزانىن كە خویندىنى دىجىتالى پىشى خویندىنى ۋەرەقەى داۋەتە ۋە بەرپزەى لە ۶۰% زىاتر كە دىراساتى علمى ھەيە لەم بواریا، ھەرۋەھا بىرمان نەچىت كە كىتېبخانە موھىمەى خۆى ھەيە ئەو قوتابخانانەى كە ئىستا كىتېبخانەى موھمەلىان ھەيە پەرە لە كىتېب كە پەيوەندى نىيە بە مەنھەجى علمى و پەرۆگرامە ۋە ئەبىت ئەو تەجەوز كەپەن لەو ماددەيە كە زۆر زۆر موھىمە، پىشنىبارى من ئەو ھەيە كە بلىن دەبىت كىتېبخانەكان لە پىناو دەۋلەمەندكردنى پەرۆگرامى خویندىن و شىۋازى زانستى خول و سىمىنارەكانى خویندىن و فېرېوون بىت، يەئنى ئەو كىتېبانەى لەو كىتېبخانەيە ھەيە پالپشت بىت بۆ مەنھەجە علمىيە كە بۆ ئەو ھەيە ئەو تەلەبەيە سەرچاۋەى لەو پەيوە دەستكەۋىت نەك ون بىت ئىنجا مەسائىلى فېكرى و ھەقىدە ۋە چى و چى ئەو ھەيە جىي مەكتەب نىيە مەنھەجى علمى پالپشتى لەوئى ھەبىت لە ھەمان كاتىش خول و سىمىنار و كۆر و كۆبوونە ۋە بۆ تەدقىق و تەوھىيەى فېرخوازەكان ھەر كىتېبخانە باشترىن شوئىيەتى كە لەوئىا ئەتوانى بەرنامجى گەشەپىدانى مرۆى و پەرەپىدانى مرۆيش جىبەجى بكات، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېۋاز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو بدريە خان.

بەرپز بدريە اسماعيل محمود:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (۴۷) كە باس لە دامەزراۋە ناحكومىيەكان و پەرۋەردەيەكانى بۆ زىادبكرىت، ھەرۋەھا سەبارەت بە كارئاسانى، منىش ھەمان پىرسىارى سەرچنار خانم ھەيە ۋە پىشتىگىرى دەكەم كە پىيوستە ئالىيەتە كە دىاربىت، ھەرۋەھا پىشنىبار دەكەم و شەى (دەبىت) بىت بە (پىيوستە)، پىيوستە كىتېبخانە بۆ گشت ناۋەندەكانى خویندىن دابىن بكرىت كە زۆر لە گوندە دوورە دەستەكان كىتېبخانەيان نىيە، ئەو ئالىيەتە چۆن جىبەجى دەكرىت كە باس لە كارئاسانى دەكات، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېۋاز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك كاۋە.

بەرپز كاۋە عبدالقادر حسن:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پىشتىگىرى ھەموو ئەوانە دەكەم كە باس لە كىتېبخانەى ئەلىكترۆنى دەكەن، بەلام كىتېبخانە بەتايبەت كىتېبخانەى دامەزراۋ زىاتر بەمەبەستى دەۋلەمەند كردنى سەرچاۋەى بابەتەكان بىتن

نەك بەشېك لە كتيبخانەكان ئىستا لە قوتابخانەكان ھەن بەشېك لە كتيبەكانيان ھەر پەبتي بە بابەتەكانى خویندن نىيە و نابنە مەصدەر بۇ دەولەمەند كردن بۇ بابەتەكانى خویندكاران، بۆيە من پيشنيار دەكەم ماددەكە بە و شيوہەي لى بكریت، دامەزراوہ حكوميہەكان كتيبخانەي دامەزراو يان ئەليكترونيان دەبيت لە حالەتي نەبووني كتيبخانەدا دەبيت بەرپوہ بەرايەتي خویندنگاكان كارناسانى بۇ گەيشتنى قوتابيان و خویندكاران بە نزيكترين كتيبخانە بكەن، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك اسماعيل.

بەرپز د. اسماعيل على طه:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بيژيت دامەزراوہ گەلەكا دووبارە بووہ كو، يەعنى ليژنەي گوتبا خلاس دەبوو پەپرەو بوو، بيژيت دامەزراوہ پەرورەدەيى دگەل بيتن دا ئىلتباس چى نەبيت يەعنى ئەقبت بيژيت حكومى و ناحكومى كو بوچوونا هيژا وان خوشكا سەرچنا خان و خوشكا شيرين خان و برايى عباس و د. شيركو ئەز پشتقانا ھەميان دەكەم كو پيتقيا قيرى حكومى و ناحكومى ھەردوو دگەل بيتن، وە دەبيت ئان بيژن پيوستە ھەبيت ھەبيت ئان دەبيت ھەبيت يەعنى ئەرك، ئەگەر دەبيت ھەبيت وەختى مەرج نينە كتيبخانا ھەمى قوتابخانا وەكو ئيك بيت ئيك مستەوا بيت ئەو قوتابخانا دى گوندەكى قوتابخانا ناحيەكى ئەكيد مەكتەبيت وان وەكى ئيك نابن بەسەر يەكى مەكتەبا خويا جوودا ھەبيتن، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك كاروان.

بەرپز كاروان عبدالرحمن عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەي (٤٧) زۆرەي پيشنيازەكان ئەوہ بوون كە كتيبخانە ھەبيت، بەلام لە حالەتي نەبووني چۆن موخالەجە بكریت بە ئەليكترونى بۆيە من ماددەكەم دارشتوتەوہ لەسەر ئيزنى جەنابنان، دامەزراوہ پەرورەدەيىە حكومى و ناحكوميهەكان كتيبخانەيان دەبيت و لە حالەتي نەبووني كتيبخانە كتيبخانەي ئەليكترونى شوينى دەگریتەوہ تا كاتى دروستكردى واتە ھەم شتيوانى پيشنيازەكەي سەرچنار خانە ھەم نجاە خانيش و ئەو برادەرانی كە پيشنيازەكەيان كردوہ، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك لقمان.

بەرپز لقمان حمد حاجى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

تیبينیەكانى من سەبارەت بە ماددە (٤٧) لەلایەن سەرچنار خان و كاك عباس و شيرين خان كراو پشتيوانيان دەكەم، زۆر سوپاس.

بهريز د. رپواز فائق حسين / سهروكي په رله مان:

سوپاس، فهرموو هلز خان.

بهريز هلز احمد محمد:

بهريز سهروكي په رله مان.

ناخافتنيت من هاتنه کرنی پشتگيريا سه رچنار خانې دکم، ههروهها هه ر بهريزه کی به عسی دامه زراندا کتیبخانه ی ئه لیکترونی کری سه بارهت به دامه زراوه حکومیه کان قیرئ مادام گوئییه دامه زراوه حکومیه کان نا حکومیه کانیش ژ دگهل دابیتن یان بتنی دامه زراوه بیتن، ئه گهر دامه زراوه هات پیناسه شامله هه ردووی دیتن، زور سوپاس.

بهريز د. رپواز فائق حسين / سهروكي په رله مان:

سوپاس، فهرموو كاك شه مۆل.

بهريز شه مۆل ناشتی صابر:

بهريز سهروكي په رله مان.

دياره ئيمه وه كو ليژنه كesh موناقه شه يه کی زوری ئه و ماده ده يه مان کرد، ههروهها به ناماده بوونی بهريز وه زيرو تیمی وه زارهت ئه مه پیمان و ابوو كه ده بيت خویندنگاگان هه موو کتیبخانه یان هه بيت، يه عنی ناکریت مه تاتی بیت ئه و ماده ده يه دامه زراوه حکومیه کان کتیبخانه یان ده بيت، يه عنی ده کریت نه یان بیت هه رچهنده واش نووسراوه ده لئ له حاله تی نه بوونی کتیبخانه کارناسانان بؤ ده کات، بؤیه پيوسته وه زارهت و حکومتی هه ریمی کوردستان کار له سه ر ئه وه بکات كه هه موو خویندنگاگان کتیبخانه یان هه بيت، هه ر دوینئ خویندنگاگه په يوه ندی پيوه کردوومه كه کتیبخانه یان بؤ دروست بکه یین به راستی خویندنگاگان یان کتیبخانه به سوال و سه ده قه دروست ناکریت، زور سوپاس.

بهريز د. رپواز فائق حسين / سهروكي په رله مان:

سوپاس، فهرموو كاك مسلم.

بهريز مسلم عبدالله رسول:

بهريز سهروكي په رله مان.

سه بارهت به ماده ده ی (۴۷) راسته به دوو دیر باسی دروستکردنی کتیبخانه کرا، به لام به راستی جه وه هری یاساکه يه، ئيمه ئه گهر بچينه ناو کرپوکی بابه ته كه وهك زانايهك ئه فهرموئ (کتیب وه کو مامؤستایه کی بیده نگ وایه به هیمنی و نارامی خوینه ر فیرئنه کات)، وشه ی ده بيت له ناوه راستی دهسته واژه كه وه بیته وه سه ره تاي دهسته واژه كه، ده بيت دامه زراوه حکومیه کان کار بؤ ئه وه بکریت هه موو دامه زراوه په روه رده يه حکومیه کان و ناحکومیه کان کتیبخانه یان تیابیت، چونکه به راستی کتیب قوتابی ده گورپت و ده یخاته ئاستیکی زور به رز.....

بهريز د. رپواز فائق حسين / سهروكي په رله مان:

مامؤستا توخوا شه رح مه كه، پيشنيارت چی ده بيت.

بەرپز مسلم عبدالله رسول:

پيشنيارى مامۇستا سەرچنار و د. محى الدين و مامۇستا شەمۇل، قبول دەكەم و پشتيوانيان دەكەم، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

ماددە ۴۸) فەرموون بىخویننەوہ. فەرموو كاك عبدالسلام.

بەرپز عبدالسلام عبدالله حسن:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

تەوہرى حەقدەھەم: ئەنجوومەنى بەخپوکارانى قوتابيان و دیدارى گەشە ماددە ۴۸):

يەكەم: بەخپوکارانى قوتابيان مافى پېكھېننى ئەنجوومەنى بەخپوکارانيان ھەيە، بەمەبەستى پشტიگېرى كوردنى مندالەكانيان و پەرەپيدانى دامەزراوہكە.

دووم: ئەركى بەرپوہبەرى دامەزراوہكانە كارتاسانى بۇ ئەو ئەنجوومەنە بكات ئەگەر ئەنجوومەنەكە بوونى ھەبوو.

سېيەم: ئەنجوومەن لە (۳ تا ۹) كەس پېكدېت، ۋە بۇ ھەر سالىكى خويندن يەكيان دەبيتە سەرۆكى ئەنجوومەنەكە.

چوارەم: ئەنجوومەن مافى دارشتنى ئامانچ و پلانى كاريخوى ھەيە.

پېنجەم: ئەنجوومەن كۆبوونەوہى خولى خوى دەكات و جگە لەوہش دەتوانيت لەكاتى پېويست كۆبوونەوہى ديكە سەبارەت بەو پرسانى كە پەيوہستن بە گەشەپيدانى

خزمەتگوزاربيەكانى پەرورەدەو فيركردن لە دامەزراوہكەدا بكات.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سەوسەن خان لەسەر ماددە ۴۸ پيشوتر قسە بکە، بيوورە ناوہكەتم نەخويندبووہ.

بەرپز سوسن محمد ميرخان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەمە ئەوانەى لە پشتهوہين بەراستى دووجار غەدرمان ليدەكرېت، جاريك بۇ ئەوہى كە زۆر

تاخير ناومان دەخويندريتەوہ، جاريكى تريش بۇ ئەوہى كە دەرەفەتمان پينادريت.....

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سەوسەن خان جارى واھەيە يەكەم كەس تۆ وەرەدەگرم.

بەرپز سوسن محمد ميرخان:

دووجارە و ابزانم.....

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

ئىنجا ھەر دووجار بەرت ئەكەويت لە رۆژيكا.

بەرپز سوسن محمد میرخان:

چوار ساله دووچاره ئەگەرنا هەمیشە لە کۆتاییا.....

بەرپز د. رپواز فائق حسین/ سەرۆکی پەرلەمان:

وانییە.

بەرپز سوسن محمد میرخان:

خۆی ئەو ماددەیه زۆر زۆر گرینگە لەبەرئەوه پیداغری دەکەم که قسە بکەم، لەبەرئەوه خۆی ماوهیهک لەمەوبەر کتیبیکم خۆیندەوه لەسەر بواری خۆیندەوهی کتیب که زانایاکی پەروردهی دەلیت (ئەگەر دەتانهوئیت منالەکانتان فیری خۆیندن و خۆیندەوه بکەن کتاب بکرن و فریڤدەنه مائی، تەنیا ئەگەر منالەکه ببینی و لەمسی بکات ئەوه یەعنی خۆی خولیا ی فیربوون و کتیب خۆیندەوه دەکات)، لەبەر ئەوه من دەلیم ئەو ماددەیه دەبیت ئیلزامی بکریت لە تەواوی کتیبخانەکان و قوتابخانەکان، چونکه ئەگەر کتیبخانەکه بچووکیش بیت گرینگ و ئەهمیەتی خۆی هەیه بۆ قوتابیان، هەر وهها فیری خۆیندەوه بیان دەکات، وه سەبارەت بە برگی کۆتایی، لە راستیدا من تەسەر دەکەم که عەمەلی نییه، چونکه قوتابیان ناتوانن لەکاتی خۆیندن و ئەو کاتانی که وانەیان هەیه بچن سەردانی قوتابخانە ی تر بکەن ئەوه خۆیندەوه که بیان بە فیرۆ دەپوات، لەبەر ئەوه من تەئکید لەوه دەکەمه وه که ئەوه بکریته ئیلزامی لە تەواوی قوتابخانە حکومی و ناحکومییهکان، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رپواز فائق حسین/ سەرۆکی پەرلەمان:

ماددە (٤٨) کێ قسە هەیه دەست بەرزکاتەوه؟ بەرپزان لیژنە ی ئازیزی پەرورده والله ئەبیت ئەوانەتان مونا قەشە کردبیت، ئەوانە ی لەسەر ماددە (٤٨) دەست بەرزکەنه وه تا ئاشنا خان قسەکانی تەواو دەکات. فەرموو ئاشنا خان.

بەرپز ئاشنا عبدالله قادر:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

راستیەکه ی کاک شەمۆل بەخیرای ئاماژە ی پید، ئیمە زۆر مونا قەشەمان کرد لە لیژنە ی تایبەتمەند که وتان دەبیت بە واجب لەهەموو ناوهندیکی خۆیندن کتیبخانە ی تیابیت، بەلام وهزارەت وتی ئەوه لەدەر وه ی وهزارەت دایه و ئیمە ناتوانین ئەوشته بکەین، بەلام تییبییهکی گرینگ لەسەر ئەم بابەته با کتیبخانەشی تیابیت لەناو قوتابخانەکان و ناوهندی خۆیندنا ئەگەر کاتیکی بۆ تەرخان نەکریت بۆ دروستکردنی ئەو که لتوره لەلای خۆیندکار بۆ ئەوه ی فیری بکه ی چۆن کتیب بخۆینتەوه بەراستی، پیم وایه هەر دیکۆر ئەبی و هیچی تر هەر کاتیک تەرخان بکریت که خۆیندکار فیربکریت فیری کلتوری خۆیندەوه بکریت نەکه بەتەنها کتیبخانە ی تیابیت، چونکه ئیمە ئەزانین زۆر به ی خۆیندنگەکان دوو دەوامن ئەو کاتە ی که پیمان ئەدریت بۆ پشوو لە (١٠) دەقه زیاتر نیه چۆن کتیب بخۆینتەوه ئەگەر کاتی بۆ تەرخان نەکریت، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:
بەريز ۋەزىر ئەتەۋى قسەبكەى بەلى فەرموو.
بەريز ئالان حەمە سعید صالح / ۋەزىرى پەرۋەردە:
بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

واللهى دەمويست قسەبكەم ئەگەر ئىزن ھەبىت، چونكە ھەندى ئەرقام ھەيە ئەمەۋى تەۋزىح بەدەم، سەبارەت بە بوونى كىتېبخانەكان بەريزان پېشنيارى ئەۋەيان كرد كە ئىمە كىتېبخانەى ئەلىكترونى دابمەزرىنن، ئىمە كىتېبخانەى ئەلىكترونىمان دامەزراندوو بە ئىنجازەى سەرۆكى پەرلەمان ئەگەر تۆزىك كاتم پېدەى لەسەر ئەم ماددەىە قسەبكەم. ئىمە خزمەتگوزارىيەكانمان كە لەماۋەيەكى نزيك ئىعلانى دەكەين برىتېيە لە ئى خىزان پلاتفۆرمىكان كردۆتەۋە كە ھەم بە قىدىۋ ھەم قۇيس ھەم بە پۇستەر رېنماى ھۆشيارىيە بۇ خىزان كە، چۆن مامەلە لەگەل مندالەكانيان دەكەن، پلاتفۆرمىكى ترمان دروست كردوو بە ناۋى ئى ھەلسەنگاندن كە چۆن مامۇستا لەسەر (۳۸) قوتابخانە لە كوردستان تېست ئەكرىت، چۆن مامۇستا فېدباك ئەدات، پلاتفۆرمىكى ھەرە گرېنگمان كە ئىستا، ئىمە كارمان لەسەر كردوو بە ھاۋكارى دامەزراۋەى (ستىرلىن) كە سەدو شەست ھەزار دۇلارى تىچوو پېشكەشى ۋەزارەتى پەرۋەردەى كردوو برىتېيە لە ئى كىتېبخانە، ئى كىتېبخانە كىتېبى تىايە بۇ مندالان تەسنىف كراۋە ھەموۋى بە دىجىتالىيە ھەرۋە ئەۋ پلاتفۆرمە ئەمەۋىتە كار. خالىكى دىكە جەنابى سەرۆكى حكومەتى ھەرىمى كوردستان لەمىانى گرېنگىدانى بە كلتورى كردنى خويىندەۋە سالى پار بۇخۇى چل مىلۇن دىنارى تەشخىس كردلە حىسابە شەخسى خۇى، بۇ كرېنى كىتېب بۇ قوتابخانەكانى سلىمانى، ئەۋە بوو لە پېشانگى كىتېب لە سلىمانى، ئىمە تەسلىمى بەرپوۋەبەرايەتى گشتى پەرۋەردەى سلىمانىمان كردوو بۇ ناۋەندەكانى خويىندن لەۋى كرا، لە كوردستانا دوو ھەزارو شەست و شەش قوتابخانەمان ھەيە كە كىتېبخانەيان ھەيە ئەگەر پېويست ئەكات پارىزگا بە پارىزگا ئىدارى سەربەخۇ رەقەمەكانى ئەخويىنەۋە ھەر ئەم سالى حەفتەيەك پېش ئىستا جەنابى سەرۆكى حكومەت رەزامەندى داۋە بە تەرخانكردى پېنج سەد ھەزار دۇلار بۇ پرۆژەى بە كلتور كردنى خويىندەۋە ئىستا بەرپوۋەبەرايەتى گشتى پلان دانانى ۋەزارەت سەرقالى نامادەسازىيە بۇ ئەۋەى كە پرۆبۆزەلىك دابنى چۆن بە كلتورى كردنى خويىندەۋە بكەين مەرج نىە ئىمە ۋانەيەك تەرخان بكەين بۇ بابەتى كىتېب خويىندەۋە لە كۆرياي باشوور قوتابى دەچىتە كىتېبخانە (۱۰) دەقە، بەلام دواى دەگەرپتەۋە بۇ ناۋ ۋانەكان لەۋى بابەتەكان ئەخويىت. خالىكى دىكە كە ئەمەۋىت ئاماژەى پېدەم بەريزان زۆر تەئكىدىان لەسەر ئەۋە كردەۋە ئەم فەسلە فەصلى خويىندى حكومىيە فەصلىكى گەرە چەندىن ماددە دانراۋە بۇ خويىندى ناكومى، ئەگەر لەۋەى خويىندى ناكومى نەبوو ئەۋكاتە تېبىنى بەدەن لەسەر ئەۋە كە بۇ كىتېبخانە لە قوتابخانەى ناكومى نىە، بەلام ئەلېرە باسى خويىندى حكومى دەكەين كە رۇشتىنە ناۋ خويىندى ناكومىيەكەۋە دەيان ماددە دانراۋە ئىلتىزامات زۆر لەمە زىاتر فەرزكراۋە، جەنابى سەرۆكى پەرلەمان ھەر ويستم تەئكىد لەۋە كەمەۋە كە ئىمە كىتېبخانەى ئەلىكترونىمان ئىنجاز كردوو پەرۋەكان ۋ پالېشتى جەنابى سەرۆكى حكومەت بۇ ۋەزارەتى پەرۋەردەۋ ئەۋەشى كە

ئىمە دامانناوۋە بەوشىۋەيە كە گرېنگى ئەدات بە بابەتى كىتەبخانەكان لە قوتابخانەكان، زۆر سوپاس.

بەرىز د. رېۋاز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سەبارەت بە ماددەى (۴۸) ئەم بەرىزانە ناويان نووسىۋە، (لقمان وردى، د.اسماعيل، كاك سەركۆ، كاك دابان، كاك رزگار، كاك على، شىرىن يونس، كاك ياسىن، كاك چيا، كاك حاجى ھەلكەوت، كاك شىخ ظاھر، پۇژان ابراھىم، كاك محمد، مەلا ويسى، حاجى نزار، مامۇستا نجا، كاك جنان، مژدە خان، كاك بالانېۋ، كلارا خان) كاك لقمان فەرموو.

بەرىز لقمان حمد حاجى:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (۴۸) من پېشنيار دەكەم بېرگەى (۱، ۲، ۳، ۴، ۵) بىرئىتە يەك بېرگە بەم شىۋەيە ئەم ھەموو تەفاسىل و دووروو درېژەى ناويت مادام بەخىوکارانى قوتابيان مافى پېكھېنانى ئەنجوومەنيان ھەيە ئىتر ئەنجوومەنەكە لە سى پېكدېت لە نۆ پېكدېت لە يانزە پېكدېت ئەو ھەيە خۇيان قەرار ئەدەن بەپېى ھەلومەرجهكە، وە ئەكىد ئەنجوومەن ھەبى كۆبوونەو ھەكەت، بۇيە من پېشنيار دەكەم ئەم ماددەيە بەم شىۋەيە دابېرېژرېت: بەخىوکارانى قوتابيان مافى پېكھېنانى ئەنجوومەنى بەخىوکارانىان ھەيە، بەمەبەستى پىشتىگرى كردنى مندالەكانيان و ئەركى بەرىۋەبەرى دامەزراۋەكانە ھاوکارو كارناسانى بۇ ئەو ئەنجوومەنە بىكەن، زۆر سوپاس.

بەرىز د. رېۋاز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك دابان.

بەرىز دابان محمد حسين:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (۴۸)، پېم واىە ئەم ماددەيە زىادە، وە بەپېويستى ئەزانم لاپېرېت، چونكە ئەمە باس لە پېكھېنانى ئەنجوومەنىك ئەكەت ئىختىيارىشە ھەبى، يەنى ئىختىيارىيە نەشبى ھەر زۆر زۆر ئاسايىيە، كە ئىختىيارى بېت بۇچى ھەبېت لە ياساكە، خالىكى تر ئىمە ئەزموونىكى خۇشمان لەگەل رېكخراۋ و ئەنجوومەنەكان كارا نىيە تاۋەكو ئىستا لەگەل بەخىوکارەكانا ھەمان بېت لە راپردوۋا نامەۋىت ناۋى ھىچ رېكخراۋ ھىچ شوئىنىك بېنم، بەلام ئەزموونىكى باشمان نىيە دەستى حزب رۇيشتۇتە ناۋ ناۋەندەكانى خوئىندن لە خوئىندى بالا و ئەوانى تر، ئىتر ئىستاش ئەنجوومەنىك دروست بېت بەبى ئەۋەى كە صەلاحياتى دەسەلاتى دياربېت ھىچ پېويست نىيە يەنى، داۋا ئەكەم كە ئەم ماددەيە بەتەۋاۋەتى لاپېرېت، زۆر سوپاس.

بەرىز د. رېۋاز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك رزگار.

بەرىز رزگار محمد محمود:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۴۸) بېرگەى سېيەم: ئەنجوومەن لە (۳ تا ۹) كەس پېكدېت، وە بۇ ھەر سالىكى خوئىندن يەكپىيان دەبېتە سەرۆكى ئەنجوومەنەكە، بەراستى من پېشنيار دەكەم ھەر بەتەۋاۋەتى

بگۆردى ئىنجوومەنەكە، چۈنكى پەنگە ئەو ئىنجوومەنە خۇيان لەناو يەكە رېكبەكەون و ھەر ئەو نەبىت تەنھا لەناو خۇيان بىت ھەرۈھە پىشتىگىرى قسەكانى كاك لقمان دەكەم بەراستى لە برگەي يەكەم تا پىنجەم بىرئىت بە يەك ماددە، زۆر سوپاس.

بەرىز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك سەرکۆ.

بەرىز سەرکۆ ازاد حسين:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددە (۴۸) بەراستى من لەگەل ئەو دەدام ئەم ماددەيە لەبەر ئەو ھى ئىستا لە قوتابخانەكانا ھەموو بەرپۆھبەرەكە ھەرۈھە مامۆستاكە ئەتوانن ھەفتانە بىت يان مانگانە بىت لەگەل بەخپۆكەرانى قوتابىيەكە يان خويىندكارەكانا كۆبوونەو بەكەن، ھەرۈھە ھەر كاتىكىش كە كىشەو گىروگرفت دروست ئەبىت ئاگاداريا ئەكەنەو، و بەخپۆكەران پىشتىگىرى تەواوى خويىنكارانى خۇيان دەكەن يان منالەكانى خۇيان يان نەوەكانى خۇيان ئەكەن، ئەگەر ئەمە بىت بەراستى دوو ترسى ھەيە، يەكيان ئەو ھەيەكە بارگرانى دارايى دروست بىكات، بەشىكى تىرىشى ئەو ھەيەكە كارى حزبى تيا بىرئىت، ئەمە بەراستى من بە تەواو ھەيەكە لەگەل ئەو دەدام كە ئەو ماددەيە لىبىرئىت و پىشتىوانى بۆچوونەكەي كاك دابان ئەكەم، زۆر سوپاس.

بەرىز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك ھەلكەوت.

بەرىز ھەلكەوت انور خليفە:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددە (۴۸) سىيەم: ئىنجوومەن لە (۳ تا ۹) كەس پىكىدئىت، و ھەر سالىكى خويىندىن يەكپىيان دەبىتە سەرۆكى ئىنجوومەنەكە، من لىرە ئەو رىژە لە (۳ بۆ ۹) ناوبەينيان زۆرە ھۆكارى چىيە ناوبەينەكە ئەو ھەندە زۆر يان (۳ بۆ ۵، ۵ بۆ ۷، ۹) نەبوو، ئەمە ئىنجوومەنى بەخپۆكارانى قوتابىيانە نەك پۆلكان سەرەتايى و ناو ھەندى و دوانا ھەندى بۆيە بەدىارىكراوى بۆ ھەر لايەنىكىان پىويستە ديارى بىرئىت، زۆر سوپاس.

بەرىز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو رۆژان خان.

بەرىز رۆژان ابراهيم على:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەز پىچەوانەي ھەقائىت خۆ ئەز دىبىنم ئەف ماددە ھەبى ئەگەر بى تەتبىق كىردى گەلەك گرىنگە ئەگەر ئەف ئىنجوومەن بىت دايىنانى ھەرچەندە تەعريفى دايىن گوتى ئارەزوو مەندانەيە بەس برگە چوار، ئەز دگەل ھەندىمە بىت لادانى چۈنكى دارىشتنا ئامانجىت وئ زۆر نەجىيى خۆ دايە كو ئىنجوومەن بخۆ ئامانجىت خۆ دياردەكەن چۈنكى بە پىچەوانەي برگەي يەكە مەبەستا پىشتىگىرى كىردنا مندائىت، يەنى بچووكىت وانن، و پەرە پىدانان دامەزراوئىيە، پىشنىارا من و ھەيە برگا چار بىت لادانى و ماددەكە ھەك خۆ بىمىنئىن، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك محمد

بەريز محمد سعدالدين انور:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە كۆبوونەووەى بەخپوکاران و ئەنجوومەنى بەخپوکاران لە ياسا، كە ھەموو تەوەرەكان بە تيارو تەسەلى ھەيە تەفاسيل ھەيە، بەلام ليرە ئامانج يان بايەخ لە كۆبوونەووەى بەخپوکاران نەنووسراو، ئيمە دەزانين بەس باشترە بنووسریت، چونكە تەنھا ئەو نىيە كە مامۆستا تەنھا تەقىمى تەلەبەى بكات لە بەرامبەر بەخپوکاران ئەوانە دەبنە حەلقەى وەسل لە نيوان بەخپوکارەكان و قوتابى باشترە ئامانجەكەى بنووسریت كە ھەول دەدەن بۆ چارەسەرکردنى گرفتەكان و كيشەكانى قوتابىبەكانىش لەگەل مامۆستا و ئىدارە سوپاستان دەكەين ئەگەر ليژنەى پەرورەدە شتىك دابريزيت بۆ ئەمە باش دەبيت، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو نجا خان.

بەريز نجا شعبان عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

دەست خۆشيبى لە وەزارەتا پەرورەدەى دەكەين كو ئەف پرۆژە ياسايا پەرورەدە گرینگترينە ئيك ژ ياسايا گرینگترينايە ژ پرۆژەيا، وە گرینگترين تەوەر قى پرۆژەيا ئەف تەوەرەيە بۆچى، چونكى بە حوكمى ئەو ھەندى ئەزموون و ھەندى كو چەندەھا سال ئەز رېفەبەرا دواناوەنديەكى بووم دواناوەنديا سۆلاف لە ئاميدىيە لە ساليكدا مە دوو كۆبوونەقە لەگەل دايك و باوك دكەين ئيك بەرى سالى ئيك پشتى ھينگى بە كردار ھاتە سەلماندن پشتى كۆنبوونا ئاستى قوتابى ۸۰% دەرەجە ھاتە گھۆرين بۆ باشتر نەوعياتا وى ھەميا، ئينجا ئەف پرۆژە گەلەك ھەر تاكەكى كوردستانى گریداىە چ مابشر بيت چ غەير مابشر بيت لەر ھەندى پرۆژەكا گەلەكى باشە گەلەكى گرینگە گرینگيا ھەمى تەوەریشى ئەف تەوەرەيە، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك نزار.

بەريز نزار ملا عبدالغفار:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خواى گەورە، سەبارەت بە ماددەى (۴۸) سيبەم: ئەنجوومەن لە (۳ تا ۹) كەس پيكديت، پيم وايە زۆرە نو كەس داوادەكەم كەمتر بيت، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك جنان.

بەرپز جنان جبار بویا:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددە (۴۸) سییەم: ئەنجوومەن لە (۳ تا ۹) کەس پیکدیت، وە بۆ ھەر سالیکی خویندن یەکیان دەبیتە سەرۆکی ئەنجوومەنەکە، لێرە من دەمەویت ئیزافە بکەم بەلایەنی کەم سەرۆکی ئەنجوومەن شەھادەتی دبلۆمی ھەبیت، لەبەر ئەوە ئیمە زۆر لە ئەنجوومەنەکان دەبینین ھیچ شەھادەیان نیە عەلەئەقەن ئەوەی شەھادەتی ھەبیت دەتوانیت طلّاع لەسەر موادی فصولی ئەو قوتابخانە یە ھەبیت، بەنسبەت چوارەم ئەنجوومەن مافی دەرستنی ئامانج و پلانی کاری خۆی ھەبە، یەعنی (سەر بەخۆی) بۆ زیاد بکریت، کاری سەر بەخۆی خۆی ھەبیت، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رێواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو کاک اسماعیل.

بەرپز اسماعیل علی طە:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەزبیش دبینم تەبعەن ئەف تەوەرە گرینگە دانە پیتقی تەواصل مابەینا ئیداری و مابەینا دیک و بابیت قوتاببایدا ھەبیتن، بەس پیتقی ئەنجوومەنیکی فعلی بیت کارا بیت دسیت پشتنە قانیا قوتابی بکەتن، لەبەر ھندئ ئەز دبینم، یەعنی رێگەک بیتە دیاریکردن ئەو لەن ئەو ئەنجوومەن (۳ تا ۹) پیک دیت، ئەف سی ئەھە بەچ رێگەک دینە دەست نیشانکردن ئەری رێکا خۆ تەرشیح کرنی یان ئی رێگەکا دی ھەبە کو بێنە دەست نیشان کردن، چونکو دایک و بابیت زارۆکا ھەندەکی ھەی رۆشنبیرن پیتقی بێنە دەست نیشان کردن یان دی سەرۆکی ئەنجوومەنی چ رێگەک دەیتە دیارکردن ئیک شقان ئەھا دبیتە سەرۆکی ئەنجوومەنی بەچ رێگەکا، ئەز بینم بیتە دەست نیشان کردن ھەر دقئ یاسایە دەریچیتن ب رێگەکا ھەلبژاردن ھەلدەبژیریت، یەعنی ئەگەر بوونە ئەھ لاق وان ئەھا دا ئەو یەکی ھەلبژیرن ئە ئیدارەمە دچن بژیرتە دایە و بابی تو سەرۆکی ئەنجوومەنی سەد سەد بینا ئەقیدی سەر وان ئاف بەینا وان ئەھاندا ھەلبژاردن بیتە کرن بۆ دەست نیشان کرنا سەرۆکی ئەنجوومەنی، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رێواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو مژدە خان.

بەرپز مژدە محمود محمد:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبەت بە ماددە (۴۸) پیم وایە زیادە یە لە یەکی لە بڕگەکانی یاساکە دا دەلیت ئەگەر ئەنجوومەنەکە بوونی ھەبوو، کەواتە ئەشپت ئاساییە، بۆیە مەفرۆز نییە کە شتیکی بە بپاریک شتیکی ھەل دەبیت بکریتە یاسا، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رێواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو کاک علی.

بەرپز علی حەمە صالح:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

بەناوی خواى گەورەو مېھرەبان، منیش پشتیوانى هەموو ئەو بەرپزانە دەكەم كە مادام مافە كە ئەكریت هەبى يان نەبى لابریت، هەروەها ئەرك و دەسلەت و ئامانجەكانى ئەو ئەنجوومەنە روون نىيە. ئەوەى كە ئەخوینیتەو پەيوەستە بە گەشەپیدانى خزمەتگوزارى پەروەردە یەعنى چى، ماناكە روون نىيە بۆ ئیمە، ئایا هەر ئەوەیه مەسەلەن ئەو ئەنجوومەنە داوا لە دایكان و باوكان بكات بۆ پرسىكى گرینگ پاره كۆكریتەو، یەعنى هەدەفەكە روون نىيە كۆبوونەوەى ئیستا وەرزى هەیه و زۆریەى مەكتەبەكان ئەيكەن ئەو ئەنجوومەنەش تەحسیل حاصڵە، وە من پیداکرم لەسەر ئەو ئەم هەموو وردەكارىیە نەهینینە ناو قانونونەو ئەى لامەركەزىت شۆركردنەوەى دەسلەتەكان، یەعنى لە قەزایەكا خۆى، با بەرپۆبەرى پەروەردە بەرپۆبەرى قوتابخانەكان خۆیان میكانیزمىكى گونجاو بدۆزنەو بۆ كۆنتاكت، یەعنى ئەمە دژى لامەركەزىتە هەمووشتیك لە قانونا جیگیركەین، یەعنى ئەمە ئەصلەن رپنمایى وەزیریشى ناویت، قوتابخانەكان بەپى ئەو تاییەتمەندییەى كە خۆیان هەیانە كۆنتاكتیان دروستكردووە گروپ و قایبەرو وەتس ئەپ هەیه بۆیە پىویستى نازانم، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رپواز فائق حسین/ سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو شیرین خان.

بەرپز شیرین یونس عبدالله:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

لەبەرگەى چوارى ماددەى (٤٨) هەرچەندە منیش هەمان رەئى كاك (دابان و كاك علی)م هەیه، بەتەواوى لابریت، لە ئەگەرى لابرینى دەلى ئەنجوومەن مافى دارشتنى ئامانج و پلانى كاری خۆى هەیه، بۆیە پىویستە وەزارەت پەیرەو پڕۆگرامى تاییەت ئامادەبكات بۆ هەموو ئەو ئەنجوومەنە هەموویان لەسەر ئەو رپگایە برۆن كە وەزارەت دايدەنى نەك دایك و باوكان بەئارەزووى خۆیان بنووسن بەم جۆرە ئەتوانین باشتر بلیین یەك پەروەردەى باشترە لە فرە پەروەردەى، ئەگەر وەزارەت رپكخستنى ئەنجوومەن و پەروەردە كردنە نەك دایك و باوكى خویندكاران، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رپواز فائق حسین/ سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك بالانبۆ.

بەرپز بالانبۆ محمد علی:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددەى (٤٨)، كاتێك باس لە دروستكردنى ئەنجوومەنىك ئەكا ئەمە میكانیزمى دیاریكردنى ئەنجوومەنەكە دیاریى نەكراو ئەیا بەهەلباردن ئەبیت ئایا بەدانان ئەبیت، وە پیم وایە لە هەردوو حالەتەكە ئەمە لەجیى ئەوە كارتاسانى بكات كیشە دروست ئەكات لەبەر ئەوەى تۆ ئەگەر بە هەلباردن بپت دایك و باوكى دووسەد مامۆستا لە كوئ ئەتوانن یەك ببینن هەروەها

چۆن ئەتوانن كەسك بكن به نوپنەرى خۇيان بۇ ئەوہى كە قسە لەسەر ئەرك ومافەكانى
مائلەكانيان بكات بۇيە من پيشنيار ئەكەم ئەم ماددەيە بەگشتى لاپرېت، وه ئەگەر ھەر
ئەشتانەوئ ئەم ماددەيە پيوستە وەزارەتى پەروەردە گرینگى زياتر بە كۆنتاكتى بەينى
مامۇستاو بەخويندكار بدات لەبەر ئەوہى ئەگەر ئەم خويندكارە لە مائلەوہ گرفتېكى ھەبېت يان
لە خويندنگا گرفتېكى ھەبېت بەئالوگورکردنى زانياربيەكان لەبەينى بەخپوکارو لەبەينى
مامۇستا ئەتوانى ئىستفادەى زياترى لېبكرېت ئەگەر ھەر ماىەوہ، من پيشنيار دەكەم بەم
شپوہيەى لېبكرېت، دامەزراوہكانى پەروەردەو فيركردن پيشنيارو پاسپاردەكانى بەخپوکارانى
قوتابيان و خويندكاران وەردەگرن بۇ ئەوہى بتوانن سوودمەندبن لېيان ئەگەر ئالوگورې بيروپا
ھەبوو ئەوہ پيم وايە بە مامۇستاكەو بە داىك و باوكى خويندكار ئەتوانن زياتر سوودمەندبن،
زۆر سوپاس.

بەريز د. رپواز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك ياسين.

بەريز ياسين خضر طه:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خودا، ئەگەر رپگەم پيبدەى لە ماددەى(٤٧) يەك وشە بلېم ئەگەرنا پشتگيرى ئەو
برادەرانه دەكەم.....

بەريز د. رپواز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:

ماددەى(٤٧) تەواو بووہ كاك ياسين.

بەريز ياسين خضر طه:

واللهى ئينجا پيشنيارە، ئاسانە خۇ ھيچ نيبە.....

بەريز د. رپواز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:

بينووسە بۇ ليژنەكە.

بەريز ياسين خضر طه:

پشتگيرى كاك دابان و كاك سەركۆ و كاك بالانبو دەكەم كە ئەو ماددە نەمپنيت، زۆر سوپاس.

بەريز د. رپواز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك چيا.

بەريز چيا حميد شريف:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بلعەكس ئەز دبينم ئەف ماددە ماددەكى زۆر گرینگە بۇ باشتەر کردنا پەيوەنديا ناف بەينا مالباتى
داو قوتاببادا، ھەروسا دقېت برگەكى لى زېدە بكرېت خالا پينجى، ئەف ئەنجوومەنا ل ھەر
وہرزەكى دا يان سى ھەيقا جارەكى كونبوونەكا دگەل رپقەبەرېن پەروەردەبيىن يان رپقەبەرييا
گشتيپن پەروەردە بکەت و بۇ زېدەتر پتەوکرنا وان پەيوەنديا پيشنيارا بۇ پەروەردەيى، ھەروسا

من پيم باشه ماددهى (۴۹) سهردارتره ئەف مادده (۴۹) ديت ببيتته يهك مادده چونكى تهقريبه ن مادده (۴۸، ۴۹)، سهر يهك بايه تيبه پتويست ناكات دوو ماددى جياوازين مادده (۴۹) بكه نه (۴۸) ببيتته برگهك لسهر ماددا (۴۸)، زور سوپاس.

بهريز د. رپواز فائق حسين/ سهرۆكى پهرله مان:

سوپاس، فهرموو كاك ظاهر.

بهريز ظاهر محمد على حسين:

بهريز سهرۆكى پهرله مان.

پيشنيار دهكهم ئەو ئەنجوومه نه بكرتته ئەنجوومه نى بهخپوكاران و مامۇستايان ههر دووكيان بهيهكه وه ئەنجوومه نيك دروست بكرتت، وه ئەگەر ئەمەش نهكرتت پشستگيرى ره ئيبهكه كاك لقمان دهكهم ههر پينج خالهكهى بكرتته يهك له شيوهى پيناسه يهك دابريزرتته وه جارپكى تر هه موو ئەو ئەرك و دهسلات و كۆبوونه وانەى كه لهم خالانه دياريكراوه له پيناسهكه جيكرتته وه، زور سوپاس.

بهريز د. رپواز فائق حسين/ سهرۆكى پهرله مان:

سوپاس، فهرموو كاك ويسى.

بهريز ويسى سعيد ويسى:

بهريز سهرۆكى پهرله مان.

ماددهى (۴۸) منيش پيشنيار دهكهم و هاوپاي كاك نزار و كاك حاجى ههلكه وتم كه ئەنجوومه نهكه رپژهكهى زوره ئەگەر بمانه وپت ئەنجوومه نهكه به فعلى كۆبوونه وه بكات دهبيت ستافهكهى كه متر دابنيين له (۳ بو ۷) باشه، ههروهها له برگهى چواره ميش ئەنجوومه ن به هه ماههنگى بهريزه بهرايه تى قوتابخانه كان مافى دارشتنى ئامانج و پلانى كارى خوئ ههيه بهم شيوازه لى بكرتت، چونكه دهبيت ره چاوى ئەو هيله گشتى و ستراتيجيانه بكرتت كه قوتابخانه ههيه تى دهبيت هه ماههنگى له گهل بهريزه بهرايه تيبهك بكات باشتت دهتوانى پلانهكهى خوئ دابريزرتت، زور سوپاس.

بهريز د. رپواز فائق حسين/ سهرۆكى پهرله مان:

سوپاس، فهرموو كلارا خان.

بهريز كلارا عوديشو يعقوب:

بهريز سهرۆكى پهرله مان.

ئەز ئى وهكى وان هه قالان دبينم كو ئەف ماددا مادده كا گهله كا گرینگه و گهله كا موهمه كو ياسايى پهروره دهى دابيتن، بوچى چونكو سهركهفتنا ههر قوتابيبهكى، ههروهسا سهركهفتنا پرۆسهى پهروره دهى نه بتنى لسهر ئاتقى حكومه تى يان ئى وه زاره تى پهروره دهى بهلكى ئەف پرۆسيساو سهركهفتنى قوتابى بهاريكاريا سه ميانين قوتابى خيزان دگهل دامه زراندين قوتابخانه يا، ژبه ره هه ندى ماددا (۴۸) يهكهم باشتت ههكهى ئەوسا بهيتته گوتن كو هه ندهك ئارمانجى ئەقى چهنده بهينه نقيسين بو نموونه ل رپزا دووماهيكى بهمه بهستى پشستگير كرنى منداله كانيان وه بهريز كرنا په يوه ندى دناقههرا خيزان و خيزانين قوتابخانه، ههروهسا هاريكارى و

بەژداری كرن كۆنترول كرنا رەفتارىن جفاكيين قوتابى و مامۇستايان دناف قوتابخانەداو
ھەرۈسە دەرئەھى قوتابخانە، زۆر سوپاس.
بەريز د. رپواز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:
بەريز ۋەزىر ئەتەۋى قسە بکەى.
بەريز ئالان ھەمە سعید/ ۋەزىرى پەرۋەردە:
بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەكورتى تەۋزىچىك لەسەر ئەو ماددەيە بدەين بۇچى گرىنگە: ناپىت ھىچ دامەزراۋەيەك ھىچ
شتىك ھىچ ئەنجوومەنىك تەشكىل بکرىت لە دەرەۋەى قانون و سەنەدىكى قانونى نەبىت
اتصال لەگەل قوتابخانە بکات بەچ دەسەلاتىك ۋەزىر تەشكىلى بکات؟ بەچ دەسەلاتىك
بەريۋەبەرى قوتابخانە تەحاموول لەگەل ئەنجوومەنىكا بکات؟ ناپىت دەسەلاتىك ئەساسىكى
قانونى ھەبىت، ئەگەر ئەساسىكى قانونى نەبىت بەراستى رەنگە توۋشى ئىشكال ببىت كە
ئەبىت نە مودىر و نە ۋەزىر و نە كەس ناتوانىت بەبى ئەساسىكى قانونى ئەمە دروست بکات.
بەكورتى تازەترىن توۋزىنەۋەكانى بۋارى پەرۋەردە پىيان وايە كلتور و قوتابى و مامۇستاو
قوتابخانە زۆر گرىنگن، بەلام لەوانە گرىنگتر بۇ بەرەۋىپىشچوونى پىۋسەى پەرۋەردە بۇ ئەوانە
برىتتەيە، لە خىزان واتە خىزان رەقەم يەكە لە بەرەۋىپىشچوونى پەرۋەردەيا ھەتەتەتە
خىزان تىكەل بە پىۋسەى پەرۋەردەو بە سىستەمى پەرۋەردە كەين، ناتوانىن سىستەمىكى
پەرۋەردەى باش و پىشكەوتوومان ھەبىت، كە خىزانمان تىكەل كىرد گرىنگىدان و ئىلايى
ئىعتىبارى خىزانمان تىكەل كىرد بە ناۋەندەكانى خویندن و بە قوتابخانە ئەۋە سىستەمىكى
پەرۋەردەى باشمان دەبىت بىرۋن ئەو تەجرۋانە تاقىكەنەۋە ئەو خانەۋادەى كە كۆنتاكتەكى
باشترىان ھەيە لەگەل قوتابخانەكان لەگەل ئىدارە لەگەل مامۇستاكان ئاستى قوتابخانەكانىان
باشتر كە ۋەك لەوانەى بەتەنھا بەس قوتابى دەبىنن و خانەۋادەكەى نابىنن يان خانەۋادەكە
بەتەنھا بەس منالەكى خۋى ئەبىنن و مامۇستا و قوتابخانەكە نابىنن، لەبەر ئەۋە بوونى ئەو
ماددەيە زۆر زۆر زەرۋورە ئەمە ھىچ مەترسىەكى نىيە، ئىمە باسى رىكخراۋەكانى كۆمەلگەى
مەدەنىمان نەكردوۋە باسى ئەوانەمان نەكردوۋە باسى ئەنجوومەنىكىان كىردوۋە ئەگەر
ژمارەكەبتان پى زۆرە ئەو ژمارە فەرەقە زۆرەى لەبەبىنى (۳) تا ۋەكو (۹) بۇ ھەدەدى قوتابىيە لە
قوتابخانە قوتابخانە ھەيە سەد قوتابى ھەيە قوتابخانەش ھەيە ھەزارى ھەيە ھەزارو
دووسەدى ھەيە، لەبەر ئەۋە ئەو ھەدەدە مرونەتىكى تىايە لەو بابەتە، زۆر سوپاس.

بەريز د. رپواز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك دابان.

بەريز دابان محمد حسين:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان:

لېرەيا چوارچىۋەيەكى قانونى بۇ ئەنجوومەنىك دانىن كە نىيە بلىين لە داھاتوۋا ھەبىت، بەلام
لە ئىستىيا دوو رىكخراۋ ھەيە رىكخراۋى (قوتابىان و خویندكاران)، ئەگەر وايە با لەمەش جىي

بەكەينەو چوارچىۋەيەكى قانۇنى بۇ ئەوئەش دابىئىن، چۈنكە حزورىان ھەيە ئىستا ئەوانە، زۆر سوپاس.

بەريز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

نايىت حزورىان ھەيىت لەناو موئەسەساتا لە راستيا نايىت، فەرموون برۆنە سەر ماددەبەكى تر ماددەى (۴۹)، فەرموو كاك عبدالسلام.

بەريز عبدالسلام عبدالله حسن:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۴۹):

يەكەم: ئەركى قوتابخانەو خويىندنگەكانە لە ناوہراستى ھەر وەرزيكى خويىندندا دیدارى گەشە بۇ قوتابى و خويىندكارانيان رېكبخەن بۇ تاوتويىکردنى بارى خويىندنى قوتابى و خويىندكار بەمەبەستى ليكتيگەشتنى ھاوبەش بۇ پەرەپيدانى تواناكانيان و باشترکردنى باروودۇخى خويىنديان.

دووم: دیدارى گەشە لەنيوان مامۇستاو قوتابى و بەخيوكاردا رېكدەخرىت.

بەريز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

ھەر بەرپىزىك قسەى لەسەر ماددەى (۴۹) ھەيە دەست بەرزكاتەوہ؟ ئەو بەرپىزانەى لەسەر ماددەى (۴۹) قسەيان ھەيە (د.شېركۆ، د.شايان، كاك ياسين، كاك ازاد، رۇبينە خان، د.اسماعيل، كاك سەرکۆ)، د.شېركۆ فەرموو.

بەريز شېركۆ جودت مصطفى:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

لەسەر مەوعىدى كۆبوونەوہكان ئەگەر لە ناوہراستى سال بىت بىگومان كيشەيەكى زۆر لەوانەيە ھەيىت يان كەموكورتى قابىلى عىلاج كردن بىت لە ناوہراستى سال ئەو كۆبوونەوہيە بكرىت، وە بەرنامە دابىرىت بۇ چارەسەر كردنەكان تا كۆتايى سال ئەگەر چارەسەر بكرىت ئەگەر واىت فرىاي سالەكە نەكەوت بۇيە پيشنيار دەكەم كە بوترىت كۆبوونەوہكان پيش دەستپيىكى سال ھەرۋەھا لە ناوہراستى سال، يەئنى دوو كۆبوونەوہ بكرىت بۇ ئەوہى كە فرىا بەكون، زۆر سوپاس.

بەريز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو شايان خان.

بەريز شايان كاكە صالح محمد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

لە ماددەى (۴۹) كە باسى دیدارى گەشە دەكات ئەو ديرو نيوہى كۆتايى كە دەليىت (بۇ تاوتويىکردنى بارى خويىندنى قوتابى و خويىندكار)، ئەوہ لە پيناسەش باسكراوہ، بۇيە پيم باشە لابرىت يا پيشنيار دەكەم لايبەن ئەو دوو ديپەر، واتە بۇ تاوتويىکردنى بارى قوتابى و خويىندكار تا كۆتايىبەكەى لابرىت، چۈنكە خوى لە ماددەى (۱) پيناسەى دیدارى گەشە باسكراوہ، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك ياسين.

بەريز ياسين خضر طه:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خودا، لە ماددەى (٤٩)، دووهم: دیدارى گەشه لەنيوان مامۆستاو قوتابى وبەخپوکاردا رېکدەخریت، بەخپوکار لېره چ دەورېكى هەيه، ئەگەر بۆمان روونکەنەوه مەبەستيان چييه، يەئنى روونکردنەوهيهكى باشمان دەنى، يەئنى بەخپوکار هەيه خویندەوارى نيه بېت لە دیدارى گەشه چبكات، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بۆ ئەگەر باوكيەك خوینەوار نەبوو نابيت بچیتە كۆبوونەوهكەوه؟ سوپاس، فەرموو كاك ازاد.

بەريز ازاد اكرام بهرام:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (٤٩)، دووهم: دیدارى گەشه بەرەئى من بگۆردریت بۆ هەلسەنگاندن چونکە ئەمە ئەو قوتابىيه هەلدەسەنگيئين لە مابەينى مامۆستاو بەخپوکار كۆبوونەوهكانيش زۆرجار بەراستى من لە مەكتەب بوومه موديرەكان وەك محازەرەكى دەدەن ئەو محازەرە نەمپنيت ئەورۆژى هەلسەنگاند بېت ئەو تەلەبەيه لە فەصلى يەكەم چۆن هەلى دەسەنگيئى مەسەلەن لە ماددەكەى خۆى هەموو ماددە بە ماددە بكریت بەرەئى من ئەو كاتى ئىستيفادە لەو برگەيه دەكەين، يەئنى گەشه چييه دەرى سوعبەت بكرى و محازەرە بكرى و لەوى، لەبەر ئەوه هەلسەنگاندن بېت باشتەر، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو رۆبينە خان.

بەريز رۆبينە اويملك عزيز:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددە (٤٩) يەكەم: ئەركى قوتابخانەو خویندنگەكانە لە ناوهراستى هەر وەرزيكى خویندندا دیدارى گەشه بۆ قوتابى و خویندكارانيان رېكبەخن، لېرهدا ديارە لە ناوهراستى هەر وەرزيكدا، خالا دووى بېژى، دیدارى گەشه لەنيوان مامۆستاو قوتابى و بەخپوکاردا رېکدەخریت، ئايا چەندە چ وەرزه چەندجارەكە ئەويش بېتە دياربكرن، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك سەركۆ.

بەريز سەرکۆ ازاد حسين:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۴۹)، يەكەم: ئەركى قوتابخانە و خويندنگەكانە لەسەرەتاو ناوەرپاستى ھەر وەرزيكى خويندندا دیدارى گەشە بۆ قوتابیان و خويندکارانیان پیکبخەن، تا ئەو بەشەى بمینیتەو بەشەى تری لایبەن، بەلام لە سەرەتاو کۆتایشا زیادکریت بۆ ئەو برگەیه، زۆر سوپاس.

بەريز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك اسماعيل.

بەريز اسماعيل على طه:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو لەن ئەز پشتگيريا د. شيرکۆ دکەم بێتە دیاریکرن ھەر وەرزهكى پۆشتنەکا تايبەت ھەبیت، دووھم: دیدارى گەشە لەنیوان مامۆستاو قوتابى و بەخپوکاردا پیکدەخریت، مەعناى وەيە بەس بۆ قۇناغا بنەرەتى تنى دینەکرن باشە قۇناغا ئامادەيى پيويستى قى دیدارى نینە ھەر لگەل وانە بێتەکرن، بۆ وانە پتر پيويست پیتقى بیتن دشى بنەرەتى تنى مەبەست وەکو قوتابى، ئايا مەبەستى ئەو بەس بنەرەتییە یان ژى ھەموویان دگریتن، زۆر سوپاس.

بەريز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

غەلەتى تەبەعە دەست خۆش ئەو غەلەتى تەبەعە بۆ ئەو بەرگەى يەكەم چاکمانکرد ئەو ھى دووھم چاک نەکرایە، بەريز وەزیری پەروردە قسەتان ھەيە.

بەريز ئالان حمە سعید صالح / وەزیری پەروردە:

نەخیر، بەلام ھەردوو قۇناغ دەگریتەو ھەمادەيى و بنەرەتى، زۆر سوپاس.

بەريز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى راستە ئیمە ھەلەمان کردوو ھە تەبەع، ماددەى (۵۰) بخویننەو ھەرموو. سوپاس، فەرموو گلاویژ خان.

بەريز گلاویژ عبید عثمان:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۵۰)، تۆمارەکانى دامەزراو ھکومییەکان ئەركى گشت دامەزراو ھکومییەکانە ژمارەيەك تۆماریان بەپيى رینمایيەکانى وەزارەت ھەبیت.

بەريز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

پەقەمى ئەو تەو ھەرانە ھەمووى چاککەنەو ھە ماددەيەى کە د.شایان وای وت، ھەر بەريزيك لەسەر ماددەى (۵۰) قسەى ھەيە دەست بەرزکاتەو ھە؟ ئەو بەريزانەى لەسەر ئەم ماددەيە قسەیان ھەيە (د.مخى الدين، كاك چيا، كاك حاجى ھەلکەوت، مامۆستا نجا)، د.مخى الدين فەرموو.

بەريز محى الدين حسن يوسف:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

يەكەم: من پيم وایە ئەو تۆمارانە وای لیبکریت، ئەركى گشت دامەزراو پەروردەيیە ھکومییەکانە ژمارەيەك تۆماری تايبەتيان ھەبیت کە بەپيى رینمایيەکانى وەزارەت دیارى دەکریت، يەعنى وەزارەت تەحیدى جۆرى تۆمارەکان بکات نەوعییەتى تۆمارەکان بکات. دووھم: ئەو تۆمارانە قابیلی ئەو ھەبن کە وردیینی و بەدواداچوونیان بکریت لەلایەن دامەزراو ھکومییەکانى سەرۆكى خۆیانەو ھە بۆیە موتابەعە بکریت.

سېيەم: له هه مووی گرينگتر ئه وه يه پاراستن و ئه رشيفكردى ئه و تۆمارانه يه زۆر جار ده بينى
ئه و تۆمارانه له هه ندى قوتابخانه كاندا به راستى فه رامۆش ده كرىن له كاتى هه لگرتيان، بۆيه
پېويسته ئه رشيفكردى و پاراستيان له ئه ستۆى دامه زراوه كان بېت كه تۆماره كانيان تېدايه، زۆر
سو پاس.

به رېز د. رېواز فائق حسين / سه رۆكى په رله مان:

سو پاس، فه رموو نجاه خان.

به رېز نجاه شعبان عبدالله:

به رېز سه رۆكى په رله مان.

ديف كۆنتاكتييت من لگه ل رېقه به ريت قوتابخانه ئه و تومارې ئه ليكترونى ژى هه يه و تومارا ژى
هه يه دبېت ئيشاره ت پييدات جوړې تومارې هه روه سا پالېشتيا ئاخافتنا كاك د. محى الدين
دكه م، زۆر سو پاس.

به رېز د. رېواز فائق حسين / سه رۆكى په رله مان:

سو پاس، فه رموو كاك هه لكه وت.

به رېز هه لكه وت انور خليفه:

به رېز سه رۆكى په رله مان.

مادده (50)، تۆماره كانى دامه زراوه حكوميه كان ئه ركى گشت دامه زراوه حكوميه كانه
ژماره يه ك تۆمار به پيى رېنمايه كانى وه زاره ت هه بېت، ئيمه لېره باسى وه زاره تى په روه رده
ئه كه ين ئه گه ر مه به ست له هه موو يا خود گشت دامه زراوه كانى حكومه تى هه رېمى كوردستانه
ئه وه قسه م نييه له سه رى، به لام ئه گه ر مه به ست له دامه زراوه حكوميه كانى وه زاره تى
په روه رديه لازمه بره كه به م شپوه يه لېبكرېت، (ئه ركى گشت دامه زراوه كانى سه ر به
وه زاره تى په روه رديه ژماره ي تۆماريان به پيى رېنمايه كانى وه زاره ت هه بېت)، پشتگيرى له
قسه كانى د. محى الدين ده كه م، زۆر سو پاس.

به رېز د. رېواز فائق حسين / سه رۆكى په رله مان:

سو پاس، فه رموو كاك چيا.

به رېز چيا حميد شريف:

به رېز سه رۆكى په رله مان.

تېبينيا من لسه ر دامه زراوه حكوميه كان بوو نه ك، گه لكه وازحه پيم باشه بكه ت دامه زراوه
په روه رده حكوميه كان، زۆر سو پاس.

به رېز د. رېواز فائق حسين / سه رۆكى په رله مان:

مادده (51) فه رموون بيخويننه وه.

به رېز گلاويژ عبید عثمان:

به رېز سه رۆكى په رله مان.

مادده (51): چېشتخانه و فروشتگه له دامه زراوه حكوميه كاندا.

يه كه م:

۱- هه موو دامه زراوه يه كى حكومى مافى كردنه وه ي چېشتخانه و فروشتگاي بو قوتابى و
خويندكاران هه يه به مه رجيك په سه ننامه ي وه زاره تى ته ندروستى بو وه ربگرېت.

۲- لە کاتی کردنەوێ چیشتخانە و فرۆشتگا دەبێت خوار دەمە نییە کان تەندروست و بەنرخێکی گونجاو بن که پیش وەختە و سالانە لەلایەن دامەزراوە که یان لیژنە یەکی وەزارەت پەسەند دەکرێت.

دووهم: ئەرکی ئەنجوومەنی دامەزراوە حکومییە که یە زیادکردنی ئاشکرا بۆ بەکرێدانی چیشتخانە و فرۆشتگا که سازبکات و وردەکاری ئەم پرسە بەرپنمایە کە رێکدەخرێت که وەزیر دەریدەکات.

سێیەم: داھاتی بەکرێدانی چیشتخانە و فرۆشتگا بەپێی رپنمایە وەزارەت، بۆ مەبەستی بەرەو پێشبردنی خودی دامەزراوە که خەرج دەکرێت.

چوارەم: ئەرکی دامەزراوە که یە چاودێری پابەندبوونی بەلپندەر بە مەرجەکانی رپنمایە تەندروستیەکانی وەزارەتی تەندروستی بکات.

بەرپز د. رپواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

ھەر بەرپزێک لەسەر ماددە (۵۱) قسە ی ھە یە دەست بەرزکاتەو؟ ئەو بەرپزانە ی لەسەر ئەم ماددە یە قسە یان ھە یە (د. محی الدین، د. اسماعیل، موژدە خان، کاک زکری، کاک دابان، کاک رزگار، کاک مەم بورھان، کاک یاسین، کاک گۆران، کاک ارشد، کاک ادیس، ژیان خان، کاک چیا، کاک علی، شیرین یونس)، کاک ادیس فەرموو.

بەرپز ادیس اسماعیل عبوش:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددە (۵۱) ژمارە یە ک، پێشنیار دەکەم تەنیا نە ک پەسەندنامە ی وەزارەتی تەندروستی بۆ وەربگیرێت، پێشنیار دەکەم ئەو ی بۆ زیادبکریت (بەردەوام لەلای لیژنە ی تەندروستی پشکنینی بۆ بکریت) لەبەر ئەو ی بینیمان لەو فەترە بەتایبەتی ئەوکاتە ی ھاوین کە لەچەندین قوتابخانە قوتابی فیری تەسەموم بوو، من پێشنیار دەکەم لەبەر ئەو کە بەردەوام پشکنینی بۆ بکەن، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رپواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو ژیان خان.

بەرپز ژیان طاھر احمد:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

بۆ ئەم ماددە یە پێشنیار دەکەم بڕگە یە ک زیادبکریت بەم شیوہ یە،

پینجەم:

۱- ئەو کەسە ی فرۆشتگا یان چیشتخانە وەردەگریت نابێت لەھیچ ئۆرگانێکی حزبی یان دامەزراوە یە کی حکومی و نا حکومی مووچە ی ھە بێت.

۲- ھەرسال جارێک زیادکردنی ئاشکرا دووبارە ببیتەو و ئەو کەسانە ی پێشتر وەربانگرتبوو مافیان نیە جارێکتر بەژداری پرۆسە ی زیادکردنی ئاشکرا بن، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رپواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو کاک ارشد.

بهريز ارشد حسين محمد:

بهريز سهروكي په رله مان.

پاستی پيم باشه نه و ته وهره هه مووی نه گهر به پينماييا له وانه يه هه ندی شتی تر زياد بيتن بو
وه زيږيش ده ست کراوه ترو باشتريش بوو نه ک به ياسا حه سم بکه ين، وه نه گهر هه ر ماده که ش
بمپنيت پشتگيري قسه کانی کاک ادريس ده که م که به رده وام پشکينی ته ندروستی هه بيت و
چاوديري بکريت، زور سوپاس.

بهريز د. رپواز فائق حسين / سهروكي په رله مان:

سوپاس، فهرموو کاک چيا.

بهريز چيا حميد شريف:

بهريز سهروكي په رله مان.

خالې يه کي پشتمانيا کاک ادريس دکم، خالا دووی من پيباشه خوار دنه کانی ته ندروست مخابن
له هه می قوتابخانه يی کوردستانی جيبه جي نابن هه می قوتابخانا هه رپما کوردستانی چپس
شوکلوت که خراپترين شتن که له سه ره تايي هه تا ناماده يی دینه فروتنی نه قه دزی وان
رپنمايان کو له هه می ده وله تا بکاردينن بتاييه تی چپس و شکولات هاتينه قه ده غه کرن له
نه کسه ريه ت قوتابخانين دوونيايي به لی موخابن هه تا هه نووکه نه قه به رده وامه هيفيدارم نه قه
به رپنماييه کی تاييه ت بيته په سه ندکرن چ خاږن بيته فروتن چ نه خارنييه نه هيتته فروتن، زور
سوپاس.

بهريز د. رپواز فائق حسين / سهروكي په رله مان:

سوپاس، فهرموو کاک ذکرې.

بهريز ذکرې احمد اسماعيل:

بهريز سهروكي په رله مان.

بناقی خودی مهن و دلوقان، مادی (۵۱) خالا ئیک، من پيم باشه ئيزافه يه ک ليبيته کرن به م
شيويه يه لی بکريت (هه موو دامه زراوه يه کی حکومی مافی کردنه وه ی چيشته خانه و فروشته گای
بو قوتابی و خویندکارانی دامه زراوه که هه يه به مهرجیک په سه ندنامه ی وه زاره تی ته ندروستی و
وه زاره تی په روه رده وه رېگريت و هيچ په يوه ندی به ماموستايان نه بيت، زور سوپاس.

بهريز د. رپواز فائق حسين / سهروكي په رله مانى کوردستان:

سوپاس، فهرموو کاک رزگار.

بهريز رزگار محمد محمود:

بهريز سهروكي په رله مان.

ماده ی (۵۱) باس له وه نه کات چيشته خانه و فروشته گه له دامه زراوه حکوميه کاند، پرگه ی يه ک تا
پرگه ی چوار باسی نه وانه ده کات، به لام پيوسته له نه و قوتابخانه ی که زیاتر له هه زار
ته له به يان تيايه، يه عنی بنکه ی ته ندروستيشی تيداييت به راستی حه قه له م ياسايه نه وه ش
دياری بکريت، زور سوپاس.

بهريز د. رپواز فائق حسين / سهروكي په رله مانى کوردستان:

سوپاس، فهرموو کاک ياسين.

بەرپز ياسين خضر طه:

بەرپز سەرۆكى پەرله مان.

به ناوى خواى گه وره و ميهره بان، سه ره تا پشتگيرى له كاك ادريس ده كه م، به لام خالى سيبه م ده لپت داهاى به كرپدانى چيشخانه و فروشتگان به پي پي رپنمايى وه زاره ت بو مه به ستي به ره و پيش بردنى خودى دامه زراوه كه خه رج ده كرپت، لپره دا پيشنيار ده كه م كه 50% بو خودى قوتابخانه كه ي نه و قوتابخانه يه سه رف بكرپت له بهر نه وه ي سالانى پيشوو من ئاگام لپبووه نه و ماموستايانه ي كه داهايان هه موو نارديووه وه زاره تى په روه رده كاتيك كه جاميكيان ده شكا ده با كتايكيان كر دبا وه صليان پر بگردباوه هه تا چووبان نه وه پيچا كه نه وه بو يه پيشنيار ده كه م نه وه زياد بكرپت 50% ي داهاى قوتابخانه كه بدرپته وه نه و قوتابخانه ي كه مه سه له ن فروشتگان كه ي لى به كرپ داوه راسته له هه ندئ شويني قوتابخانه كان فروشتگان يان پارهى ناكا يان ته له به ي كه مى تيدان يان گه ره كي هه ژارن كه مى پار ه ده كه ن يان له لادى كان نه وه نيبه، به لام بو نه وه ي نه و مه كته به ئيستفاده ي لپبكاته وه به لوعه يه كي ده شكى، په نجه ره يه كي ده شكى، كيلونه كي ده شكى و لپده بپته وه، ده بپت كتاب بكه بو په روه رده، په روه رده له وسه رى بو نه و سه رى بپته وه يه عنى بروات هه بئ هه تا كيلونه ك ده گوردريپت مه كته به كه ته واو ده بپت، بو يه پيشنيار ده كه م له و قانونى ياساييه دا 50% بدرپته وه خودى قوتابخانه كه، زور سوپاس.

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرله مانى كوردستان:

سوپاس، فهرموو شيرين خان.

بەرپز شيرين يونس عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرله مان.

له خالى دووى مادده ي (51) ها تووه فروشتگان نرخه كان يان گونجاو بپت، من پيشنيار ده كه م نرخه كان بنوو سريپت، چونكه گونجاو ته لاعبى پپده كرپت و مووبه رپى بو ده دوزنه وه بو نه وه ي نرخه كان يان زياد بكه ن، له خالى يه كه مپيش پشتگيرى كاك ادريس ده كه م، زور سوپاس.

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرله مان:

سوپاس، فهرموو مژده خان.

بەرپز مژده محمود محمد:

بەرپز سەرۆكى پەرله مان.

سه باره ت به مادده ي (51) پيشنيار ده كه م له بر گه ي يه كه م، خالى يه كه م نه وه ي بو زياد بكرپت له كو تاييه كه يدا هه روه ها له ژپر چاو ديپرى به رده وا م بپت، چونكه نه و شوينه نه ساسه مه فروزه به به رده وا مى چاو ديپرى له سه ر بپت هه روه ها سه باره ت به خالى دووه م كه ده لئ له كاتى كر دنه وه ي چيشخانه و فروشتگان ده بپت خوارده مه نيبه كان ته ندروستبن، ته ندروست چپسى په تاته كه ي ته ندروسته، بسكيت كه ي ته ندروسته كه جو ره شه كرپكى تپدا يه به ته نها پزيشكى موخته س ده توانئ ديارى بكات كه چه ند خه ته ره و نه و شه كر ه نيه كه ده كرپته ناو چايه، چپسى په تاته به ئيعترافى پزيشكانى مندالان به شيكى شيرپه نجه ي مندالان به هو ي چپسى په تاته وه يه بو يه من پيشنيار ده كه م له وانه يه قسه كه م مه قبوول نه بپت، به لام پيشنيار ده كه م بر گه يه ك زياد بكرپت به وه ي كه خوارده مه نى سروشتى ميوه كان به شيوا زى ته ندروست و مه وا دى پا ككه ره وه له فروشتگانى خو يندنگا كاندا بفرؤ شريپت له ژپر چاو ديپرى ته ندروستيدا ته غليف بكرپت، به نمونه

سەيرى ئەو ويئەيەكەن، يەنى ئەو ميوەيە مندالېك سەرەنجى دەبات ھەم تەندروستە ھەم پاكىشە كولفەيەكى زۆرى تىناچىت بۇ مندال لەوانەيە بۇ دايك و باوكەكانىش ئاسان بىت زۇرجار پىيان عەيبە مندالەكان ميوە بەرن بۇ قوتابخانە لەوانەيە بىنە ھۆى تانەو تەشەنى چواردەورەكەيان بۇيە پىشنيار دەكەم ئەگەر پىنمايش بىت جەنابى ۋەزىر ئەو لەوانەيە شتىكى باش بىت و سوودى تەندروستىشى ھەيە، زۆر سوپاس.

بەريز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك اسماعيل.

بەريز اسماعيل على طه:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

من پىم خۇش بوو ئەقە بەاتبا لادان و ب پىنمايەك بەاتبا رىكخستن پىويست نەبوو ھاتبات قىرى دا ماددىت موھىم تر ھەبوون بىنە تىدا، ۋەكو ماددەى گرىداى تاقىکردنىت دوانزەى ئامادەيى، يەنى ۋەكو من زانى نەھاتىە پرۇژەيىدا بەس ئەگەر ھەر بىمىنيت ئەگەر ھەربىمىنيتن، ئەز پىشنيار دكەم خالا سىي بىژىت داھاتى ب كرىدانى چىشتخانەو فرۇشتگا بەپىي پىنمايى ۋەزارەت بۇ مەبەستى بەرپۇە پىشبردنى خودى دامەزراۋەكەش دەكرىت، ئەز پىشنيار دكەم بىتە بەپىي ئەنجوومەنى ۋەزارەت، نە ۋەزارەت ئەنجوومەنى ۋەزارەت بە راپوئىز لگەل بەرپۇقەبەرە گشتىبەكان، چونكە باش دزانن ھەو جەويىت مەدارسى دتوانى گەلەك جارا يەنى مەدارس ھەست دكەن زولم ژ لى تىتە كرن ۋەزارەت سەد سەد بىنيتن ئىلا رپۇژا ھندى بۇ ۋەزەت بىت رپۇژا ھندى بۇ مديرعام بىت رپۇژا ھندى بۇ مەدرەسە بىت چ چشتى ۋەسا نامىنيتن ھەوجەويىت مەدرەسەيى بىتە تەھىد كرن ژبەر ھندى پىتقىا راپوئىزى لگەل وانا بىتە كرن دا ھەوجەويىت وانا بىنە دەستىشان كرن، زۆر سوپاس.

بەريز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك گوران.

بەريز گوران عمر على:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

منيش رەئىم وايە كە ئەم ماددەيە ھەر بە پىنمايى لەلايەن خودى ۋەزارەتەو ۋە دابنرايە باشتر بوو ۋەك لىرەيە جىگىريان كردوو بە ماددەيەك، بەلام ئەگەر ھەر ماددەكەش ئاوا ئەھيلىنەو ۋە پشكىنى ۋەرزى بۇ بكرىت و زيادبكرىت، ھەرۋەھا لە خالى سىيەم داھاتى بەكرىدانى چىشتخانەو فرۇشتگا، ئەويش ئىجبار بكرىت دابىنكردنى فىنكەرەو ۋە گەرمكەرەو ۋە تىدابىت، ھەرۋەھا قۇرغكارى تىدا نەكرىت، ھەرۋەھا ئەو زيادكردنى ئاشكرايە جىبەجى بكن، زۆر سوپاس.

بەريز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك على.

بەريز على حەمە صالح:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خواى گەرەو مېھرەبان، ديسان من باوهرم وايە ئەم ماددەش ھەر بەپىنمايى حەل كرىت راستە صرف قانونى پىويستە صلاحىەتى صرف قانونى پىويستە، بەلام بۇ نمونە ھىچ حانوت كافتريايەكى بۇ نمونە صە ھىچ شوپىنىكى تر زانكو قانونى نيە، ھەرۋەھا

ئەتوانى پووخ كرىتتەو خالى سىيەم موزايەدە مەرج نىە باش بىت لەمە، ئەم سال بە شىكى زورى مەكتەبەكان موزايەدەيان كرد وتيان نرخمان بەراورد بە سالى پار بوو بە دوو قات ھەبوو پەيوەندى ئەكرد ئەيووت، من ناتوانم ئەوھى لىدەم چونكە نرخ زيادكەم ئەبىت كوالىتى شتەكەبىنمە خوارەوھە يان شتەكە گرانكەم واتە مەرج نىە ھەمىشە موزايەدە باش بىت بەلكو لوانەيە پەروەردە خوى بتوانىت تەھدىدى نرخ بكات بۇ ئەم مەكتەبە ئەمەو ئەوھە باشتر ئەبىت بۇ ئەوھى بتوانىت رەقابە كات، مەكتەبىك بە بىست مليون دەرچىت، تەلەبەيەك بە دە مليون دەرچى، بە دووسەدو پەنجا دىنار، يەئنى ئەمە تەئسىراتى زور دەكات ئەمە وردبىتتەوھە، خالى سىيەم من ھىوادارم بەرپىز وھىزىرى پەروەردە پشتيوانى بۇچوونەكەھى كاك ياسىن نەكات، چونكە لە خالى سىيەم ئەلى لە ۱۰۰% بۇ مەكتەبەكە خەرج ئەكرىت ئىستا ئىمە بىكەينەوھە لە ۵۰% نا، بەلام يەك خەلەل ھەيە لىرە سەيركە (بزوين و كە) ئامرازى ناسىنە بۇ تاكىش بەكاردىت (دامەزراوھەكە) ئەو مەكتەبە، بەلام من پىم وايە بۇ كوى گشتى كۆكرىتتەوھە لە سەبەتەيەكا دابەشكرىتتەوھە بەسەر سەرجەم مەكتەبەكانا مەكتەبى وا ھەيە تەلەبەي زۆرە حانوتى زۆرە داھاتى زۆرە، ھەيە تەلەبەي كەمە حانوتى نىيە، داھاتى نىيە، كەواتە ھەندىكى وودمەند دەبىت لەو خزمەتگوزارىيە، بەلام لە گوندىكا جامىشيان بشكىت لەوانەيە پارە نەبىت، بۇيە بوترىت كوى ئەم داھانە بەروونى بەكار ئەھىنرىتتەوھە بۇ خزمەتگوزارى قوتابخانەو خويندنگاكان، زور سوپاس.

بەرپىز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

تىگەيشتنەكەھى كاك على راستترە كاك ياسىن. فەرموو كاك مەم.

بەرپىز مەم برھان محمد قانع:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

۱- من ئەو پرسىارەم ھەيە پىشتر رووبەرووى وھىزىرى بکەمەوھە ئايا لە رابردوودا كاتىك مەسەلەي پرسى حانوتەكان ھىچ قانوونىكى بۇ نەبووھە ھىكەت چىيە لەسەر ئەوھى حانوتەكان لەناوقانوونەكان جىگىر بکەين.

۲- پشترى زور لە بۇچوونەكانى ئەو ئەندامە بەرپىزانە ئەكەم كە بەباشيان زانى كە لە رىنماييا كورت بكرىتتەوھە بۇ نموونە لە برگەھى يەكەم باس لەوھە ئەكا، يان دامەزراوھەكە يان لىژنەيەكى وھزارەت جا ئەگەر لىژنەھى وھزارەت دەست وھربداتە حانوتەكان سى، چوار ھەزار مەكتەبمان ھەيە (سى، چوار) ھەزار حانوت ئەبى سالىكى درىزى خويندن بە دە لىژنەش ئەمە چارەسەر ناکرىت ئەم كىشانە ئەم بابەتە پىشتر لە ماددەكانى تر باسى ناواھەندىيەتى دەكرد شۆرکردنەوھى دەسەلاتەكان جارئ ھەر وھزارەت رۆنەچىتە ناو ئەو مەسەلەيە، بۇيە برىواي من لەناو رىنمايىيەمان وھكو لە برگەھى دووھەم ھاتووھە ئەلى بەرپىنمايى رىك ئەخرىت بەشىكى داناوھە ئەلى بەرپىنمايى رىك ئەخرىت كوى ئەم بابەتانە بەرپىنمايىيەك رىك بخرىت وھكو كوى داھاتى حانوتەكان بچىتتەوھە شەفافیەتى تىدا رەچاوبكرىت كوى داھاتى حانوتەكان بچىتتەوھە بۇ خزمەتكردىنى قوتابخانەكان و پىداوىستىيەكانيان بۇ پاك وتەمىزى بۇ موشتەمەلاتيان زور قوتابخانە ھەيە تەلەبەكان و مامۇستا پاكى دەكاتتەوھە يەئنى ھەموو ئەم مەسەلانە پىم وايە لەناو رىنمايىيەكا ئەگەر وھزارەت دەرىكات كىشەھى ئەم ياسايە كوى ئەم بابەتانەھى كە خەرىكە وھختى ئەوھى ھاتووھە لەناو ئەم ياسايە ئەبىنن ھەر بىتتە سەر ئەوھى بلىت قەلەم جاف دابەش بكرىت يان ئەبىت قەلەم رەساس و لاستىك، ئەم بابەتانە زور موفەصلەن پىويست بەوھە

ناكات به بېروای من له ناو پښتياييېه كا وهزير دهرېيكات كوې ئه مانه ده توانې چېگيرې كاته وه، زور سوپاس.

بهريز د. رېواز فائق حسين/ سهرؤكى په رله مان:

سوپاس، فېرموو كاك دابان.

بهريز دابان محمد ياسين:

بهريز سهرؤكى په رله مان.

به ته واوه تې پشتيوانې قسه كاني كاك مه م و كاك على و هه موو ئه و بهريزانه ئه كه م، كه داوايانكرد ئه مه به پښتيايي رېك بخرېت له يه ك مادده يا كه به م شپوه يه ي لېبكرېت، هه موو دامه زراوه يه كي حكومي مافى كردنه وه ي چېشخانه و فروشتگه ي بؤ قوتابيان و خوښكاراني دامه زراوه كه هه يه به پښتياييېه كه له لايه ن به رپوه به رې گشتي، يان وهزيره وه بؤ كاره كاني چاودېرې دهره دچېت يه عنى ئه مه كافيه ئه توانرېت دواي به پښتيايي بكرېت، به لام ئه گهر مادده كاني تر يه عنى قهراره بمېنېته وه هه نديك ئيشكالي هه يه، بؤ نمونه مادده ي (٤) ئه ركى دامه زراوه كه يه چاودېرې پابه نديونى به لېنده ر به مەرجه كان و پښتيايي ته ندروستيه كان بكات، واته به رپوه به رې قوتابخانه كه ئه ركى ئه وه يه كه چاودېرې و ئه و كارانه بكات له گه ل به لېنده ر كه يا ئه سبه ي ئه گهر ئيشكالي له به ينى ئه م به رپوه به روه و ئه م به لېنده ر كه ئيتفاقيك هه بوو خو وهزاره ت ناتوانې چاودېرې بكات، چونكه ئيمه لېره به قانون دهرمانكردووه خو ئه ركى ئه وه وهزيره ي ئه وه ئه وكاته به رپوه به رايه تې گشتي وهزاره تيش ناتوانې لېرسينه وه له به رپوه به رېك بكات، زور سوپاس.

بهريز د. رېواز فائق حسين/ سهرؤكى په رله مان:

بهريزان داهاتې فروشتگاي قوتابخانه كان به (١٣٧) هزار، ده بيتا هه رهه مووي بېرواته وه بؤ خه زينه ي گشتي، وه ئه گهر پالشتييه كي قانونى نه بيت بؤ ئه و لامه ركه زيه ته ي كه هه رهه مووتان بهريزان داوايه كه ئه كهن ته نانه ت بهريز وهزيرى په روه رده ش ناتوانې به پښتيايي بېرېارېدات به وه ي كه داهاتې چېشخانه و فروشتگاي قوتابخانه كان بؤ مه به ستى خزمه تگوزارى ناو قوتابخانه كان سهرف بكرېت، له به ر ئه وه داواتان لېنده كه م ئه گهر باوه رتان به وه هه يه كه ئه و لامه ركه زيه ته داراييه جوزئيه هه بيت ئه بى ئه و ته فسيله له ناو قانونا هه بيت، به لى فېرموو بهريز وهزيرى په روه رده.

بهريز ئالان حه مه سعيد صالح/ وهزيرى په روه رده:

بهريز سهرؤكى په رله مان.

جه نابي سهرؤكى په رله مان سوپاس بؤ ته وزيعه قانونيه كه ت يه عنى به تكاوه جارېكي تر پېشنيار ده كه م تكيه ته حامولى ئه و ياسايه تان هه بيت ئپوه مووشه ريعن ياسا كه دووروو دريژه كورتي ئه كه ينه وه، به لام هېچ شتيكتان پى ئه وه نه بيت كه ئيمه ديراسه مان نه كړدووه بؤ خو مان هه روا به مووه وه سى هېناومانه ته ناو ياسا كه وه، ئه مه ئه بيت ئه ساسى قانونى هه بيت ئه مه پاره يه داهاتې ئه مه نزيكه ي نؤ مليار دينار ده بيت سالانه بهريزان ئيمه دوو ساله له سهر يه ك بؤ يه كه مين جاره له ميژووي وهزاره تې په روه رده جه نابي سهرؤكى حكومت جگه له م پاره يه ده عمى راسته وخوې قوتابخانه كاني كړدووه سى مليار سى مليارى پېداون، ئيست پښتيايي كاني

ئەم فرۇشتايانەتان بۇ بېنم چواردەو پانزە لاپەرەيە، تۆ پېتوایە چوار دېر زۆرە، بەلام پانزە لاپەرە پېنمايمان بۇ دەرکردووه لە رۆژنامەي وه قائيعی كوردستانیش بلاموكراووتەووه يەئنی تكا ئەكەم خو ئەبیت بناغەيەكي قانونی بۇ شتەكان دانیین ئایا فرۇشتگا بەشیک نییە لە قوتابخانە بەشیک نییە لە سیستەمی پەروردهو فېربوون و ئەو شتەي كەلەناو قوتابخانەو خویندنگەكانی ئیمە هەیه مادام بەشیکە ئەبیت ئیتارەکی قانونی بۇ دروستكەین مادام بەشیکە با بەقانون بلین داھاتی ئەم فرۇشتگایانە لە چوارچېوھی پەروردهكان بۇخیانا سەرف ئەكریتەووه بەیانی هەر قەراریك بدریت كە ئەم داھاتە مەسەلەن لە ۵۰% بۇ وەزارەتی پەرورده ئەبیت لە ۵۰% بۇ قوتابخانەكان ئەبیت چی ئەكەن من بەیانی ئەرۆم وەزیریکى تر دیت برپاریك دەرئەكاو رېنماییهك ئەنیرئ و لە وه قائيعی كوردستان لە ۵۰% بۇ قوتابخانەكان و لە ۵۰% ی بۇ وەزارەتی پەرورده ئەی ئەو كاتە چی ئەكات پەرلەمان؟ لەبەر ئەووه با ئیتاریکی قانونی هەبیت تكا ئەكەم چوار دېر نووسراوه لەم چوار دېرەیا، بەلام پانزە پەرە بەس رېنمایي وردی هەیه چۆن دابەش ئەكریت چی بۇ مندالی خاوهن پېداوویستی تاییبەتە هەر قوتابی و خویندكاریک چەندیکی بەرئەكەویت داھاتەكە چۆن كۆئەكریتەووه هەر پارێزگایەك لە سنووری خۆیان داھات كۆئەكەنەووه داھاتەكە ناگەریتەووه بۇ وەزارەت ئەمە ئەبیت ئیتاریکی قانونی هەبیت وەك جەنابی سەرۆکی پەرلەمان فەرمووی، لەبەر ئەووه من لەم یاسایە مەسئولن لە (أ تاوەكو یاء) شەو هەبووه تاوەكو سەعات دوو و سېی شەو ئیشمان تیايا كرددووه نەك شەویك دەیان شەو لەسەر یەك یەك حەرفمان نەخستۆتە ناو ئەم یاسایەووه یەك بەندمان نەخستۆتە ناو ئەم یاسایەووه دراسەمان نەكرددووه ئەگەر زۆرە كورتی ئەكەینەووه قەینا، بەلام نابیت هەر فرۇشتگا وەزیر بە رېنمایي پەکی ئەخات بەرېنمایي میزاجە، من وەزیرم لە ۵۰% داھات ئەدەم بە قوتابخانەكان یەكێکی تر لە ۴۰% ئەیدات یەكێکی تر لە ۱۰% ئەیدات، تكا ئەكەم، یەئنی ئەم یاسایە مەكەن بە دوور و درېژییەكەي پشتیوانی كاك عمر گولپی دەكەم لېرە نییە، وتی دەبوایە چوارسەد ماددەي كەشی زیادبوایە، ئیمە یەكەم قسە یەكەم رۆژ كە بۇ جەنابتانم كرد وتم تكا ئەكەم ئیمە دەسەلاتی خۆمان هیناوتە ناو پەرلەمان بۇ ئەوھی لېرە تەشریح بكریت لە میزاج دووركەویتەووه یەئنی هەر پڕۆسەيەكي رۆتینی كە بەرۆتینی تیبگەن رۆتین نیە لە ئەساسا ئیووه دەنگی لەسەر ئەدەن دەبیت بەقانون و دەبیت ئیمە وەكو حكومەت جیبەجیی بكەین، ئەوھی كاك یاسین ئەیلیت واللەي پەنجەرەيەکیان پئ چاكاناكریتەووه واللەي پارەیان لەبەردەستایە هەر قوتابخانەيەك پەنجەرەيەكي پئ چاكاناكریتەووه لە كەموكوری خۆیەتی حەفتەي پېشوو من چوومه یەكی لە قوتابخانەكان (۱۰) دە پانكەي كړی بوو مودیرەكە هەلی نەواسیبوو وتم پارەي فرۇشتگات وەرگرتوووه وتی بەلئ پارەي فرۇشتگام وەرگرتوووه، بەلام بە (۱۰) رۆژ هەلی نەواسیبوو لەشوینی خۆیا عقوبەم دا، بەلام پارەیان لەبەردەستایە لەبەر ئەووه ئەم ئیتارە قانونییه تكا ئەكەم وەكو جەنابی سەرۆکی حكومەت فەرمووی، گرینگە ئەوھی لەناو ئەم یاسایە هاتوووه ئیمە هەموومان تەجرووبە كرددووه (اسأل المجرب ولاتسأل الحكيم) من سوپاستان دەكەم تكایە بەهەندی وەرېگرن، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

ماددەي (۵۲) بخویننەووه فەرموون، بەرپزان ئیستا ئیمە بە بەیانیکیش بلاوی ئەكەینەووه كە قەراریوو بەیانی جەلسەمان هەبیت، بە هەمان بەرنامەي كار سېشەممە جەلسەمان ئەبیت، واتە بەیانی پشووه، سوپاس، فەرموو حسیبە خان.

بەرپز حسیبه سعید ابراهیم:

بەرپز سەرۆکی پەرله مان.

بهشی شه شه م: دامه زراوه حکومییه هاوبهش و پشتیوانکراو و نیوده وله تیهه کان.
تهوه ری یه که م: دامه زراوه هاوبهش و پشتیوانکراوه کان.

ماددهی (۵۲):

یه که م: وه زارهت مافی راده ستکردنی بهرپوه بردنی دامه زراوه یه کی حکومی به دامه زراوه یه کی
ناحکومی هه یه به رامبه ر تیچوو ی سالانه.

دوو ه م:

۱- ئه رکی وه زارهت به پپی گریبه ستیک بره پاره یه ک بو ئه و دامه زراوه ناحکومییه نه ی له برگی
یه که می ئه و مادده یه دا ئماژه ی پیکراوه دابین بکات.

۲- دامه زراوه ناحکومییه که گشت تیچوو ه کانی مووچه و کریی ته لاره که و تیچوو ه کانی دیکه له
ئه ستۆ ده گریت.

سییه م:

۱- راده ستکردنی پیدانی تیچوو ی سالانه به دامه زراوه ناحکومییه که شیوازی بهرپوه بردن و
هه لومه رگی کاری فه رمانبه ران، شیوازی سه ریه رشتی کردن، تاقیکردنه وه کان بروانامه کان گشت
پرسه کانی دیکه به پپی گریبه ستیکی پیشوه خته ی نیوان وه زارهت و دامه زراوه ناحکومییه که
ده بییت.

۲- گریبه سته که هه ر سی سال جاریک نوی ده کریته وه.

چواره م: ئه م دامه زراوه ناحکومییه نه ی بهرپوه بردنی دامه زراوه حکومییه کان ده گرنه ئه ستۆ
ده توانن پرۆگرامیکی خویندنی حکومی، یان پرۆگرامیکی خویندنی نیوده وله تی باوه رپیکراو
پیاوه بکن.

پینجه م: خویندن بو قوتابیان و خویندکاران له م جوړه دامه زراوانه به خوراییه.

شه شه م: به لگه نامه ی ده رچوونی پۆلی نۆیه می بنه رته تی و دوانزه یه می ئاماده یی ئه م
دامه زراوانه به یه کی له م دوو جوړه ده بییت.

۱- ئه گه ر پرۆگرامی خویندنی قوتابخانه که یان خویندنگه که نیوده وله تی بوو، به لگه نامه ی
ده رچوون له سه ر بنه مای تیکرای ده رچوون له قوتابخانه یان خویندنگه و ده رچوون له
تاقیکردنه وه نیوده وله تیهه کان ده دریت.

۲- ئه گه ر پرۆگرامی خویندن حکومی بوو به لگه نامه ی ده رچوون به پپی ریکاری پیدانی بروانامه
له قوتابخانه و خویندنگه حکومییه کان به ئه ژمارکردنی ده رئه نجامی تاقیکردنه وه کان ده دریت.

حه وته م: کاروباری دامه زراوه هاوبهش و پشتیوانه کراوه کان به پپی رینمایه ریکده خریت که
وه زیر ده ری ده کات.

بەرپز د. رپواز فائق حسین/ سەرۆکی پەرله مان:

هه ر بهرپزیک ئه یه ویته له سه ر مادده ی (۵۲) قسه بکات ده ست به رزکاته وه؟ ئه و بهرپزانه ی له سه ر
ئه م مادده یه قسه یان هه یه (د. محی الدین، د. اسماعیل، مژده خان، سه رچنار خان، کاک دیاری،
کاک کاوه، شیرین امین، کاک علی، نجاه خان) کاک علی فه رموو.

بەرپزىزىلىنىڭ ھەممەسى:
بەرپزىزىلىنىڭ بەرلە مان.

بەناۋى خۇاى گەر ھەممەسى، ۋاللە من پىرسىيارىكىم لە جەنابى ۋەزىر ھەيە تەبەھەن ھەر ماددەھەكى قانۋونى ھەدەفەكى لەپشەتە ئامانچەكى لەپشەتە ھەكىمە تەكى تىايە، ئىمە خۇيۇندىگايەكى ھەكىمەن ھەيە، بۇ نمۋونە ئەيدەين بە كۆمپانىيەك بەرپۆھى ببات تىچۋوھەكەى ھەكىمەت دابىنى ئەكات خۇيۇندەكەش بە خۇپرايە ۋاتە بە پارە نىيە ھەكىمەتە ئەمە چىە يەئەنى؟ مەسەلەن ھەكىمەت نائوانى خۇيۇ ئەم قوتابخانە يە بەرپۆھى ببات ئەى چۇن ئەتوانى قوتابخانە يەكى تە بەرپۆھى ببات، يەئەنى بەرپاسەتى من زۇر ورد بوومەو ھەم ماددە يە لە ھەكىمەتەكەى تىئەگشەم، زۇر سوپاس.

بەرپزىزىلىنىڭ د. رىۋاز فائىق ھىسەن / سەرۋەكى بەرلە مانى كوردستان:
سوپاس، فەرموو سەرچنار خان.

بەرپزىزىلىنىڭ سەرچنار ھەممەسى:
بەرپزىزىلىنىڭ بەرلە مان.

منىش پىشتىۋانى لە كاكەلى دەكەم بەرپاسەتى غموزىك دەينەم لەم ماددە يە لە بەر ئەو ھەكىمەتە گەر پوونكردە ۋە مان بەداتى جەنابى ۋەزىر، ۋە خالى چوارەم ئەلى ئەم دامەزراۋە ناھەكىمەتە پىشتىۋانى بەرپۆھى بىردىنى دامەزراۋە ھەكىمەتە كان دەگرە ئەستۇ دەتوانن پىرۇگراممەكى خۇيۇندىنى ھەكىمەتە، يان پىرۇگراممەكى خۇيۇندىنى نىۋدە ۋە تە باۋەرپىكراۋ پىيادە بەكن، مەبەست چىيە لەمە خۇيۇندىنى نىۋدە ۋە تە باۋەرپىكراۋ ئەم مىكانىزمە چىيە بۇ ئەۋەى ئەم خۇيۇندە باۋەرپىكراۋ بىت ۋە بىيەنئە ئەم ۋە مەنەھە جەم خۇيۇندىنى لە سەر بىنا بىكرەت، زۇر سوپاس.

بەرپزىزىلىنىڭ د. رىۋاز فائىق ھىسەن / سەرۋەكى بەرلە مانى كوردستان:
سوپاس، فەرموو كاكە دىيارى.

بەرپزىزىلىنىڭ دىيارى انور ھەممەسى:
بەرپزىزىلىنىڭ بەرلە مان.

منىش بەتەۋاۋى پىشتىۋانى ھەردو بەرپزان دەكەم ھىوادارم ۋەزىرى پەرۋەردە پوونكردە ۋە تە ۋاۋەتە بەدات لە سەر ئەم بىرگەم ماددە يە، چۈنكە لە پىشتىۋانى ئەمە دەرگايەكى گەر ئەكاتە ۋە پىرسىيارەكە ئەۋەيە دواجار ئەگەر ئەمەش كرا لە پىناۋى چى ئەكرەت بۇ ئەكرەت، ۋە ئايندەى ئەم خۇيۇندىكارو تەلەبانە ئايا لە بەرمەبناى چى ئەمە ئەكەى كاتىكە مەنەكەى خۇم ناردۇتە بۇ نمۋونە ئەم قوتابخانە يە چۇن دواجار ئەيدەى بە شۇيۇنەكى دىكە ئەمانە ھەموۋى پىرسىيارىكن ھىوادارم بەرپزان پوونكردە ۋە مان بەدەنى لە سەر ئەمە، زۇر سوپاس.

بەرپزىزىلىنىڭ د. رىۋاز فائىق ھىسەن / سەرۋەكى بەرلە مان:
سوپاس، فەرموو كاكە كاۋە.

بەرپزىزىلىنىڭ كاۋە ھەممەسى:
بەرپزىزىلىنىڭ بەرلە مان.

ۋاللە ئەم ماددە يە پىمە ۋايە ھەر ماددە يەكى زىيادە پىشتىۋانى دەكەم لادىرەت، چۈنكە بە تىروانىنى خۇم ۋ خۇيۇندە ۋەى خۇم ۋەكو ئەۋەيە كە ئىستا جۇرىك لە سىياسەتەكە ھەيە بە بەتايەتكردىنى كەرتە گىشتى، كەرتە گىشتى دەگوزىتە ۋە بۇ كەرتە تايەتە ۋەكو ئەۋەيە ئىستا شارەۋانىيەك لە قەزايەك لە ناھىيەكە كرىكارى خۇيۇ ھەيە، يان سەيارەى خۇيۇ ھەيە ئىشى پىناكات ھەكىمەت

دايتيهوه كهرتى تاييهت و پارهيهكى باش ئەداتە كهرتى تاييهت و ئەوان ئيشهكهى بۇ دەكەن لەجيات ئەوهى خۆى بيكات و بەدەستى كارى خۆى بيكاتن ئىنجا ئەوهى سەرچار خان گوتى بېرگەى چوارەم بەراستى، يەنى ئەوئەندەى دەيخوئىييهوه نازانى مەبەستى پېرۇگراممىكى خوئىندى نىودەولەتى چيه، ئىمە لېرە باسى ئەوه ئەكەين كه تەقريبەن پېرۇگراممى خوئىندن موەحدە لە ئەهلى و لە حكومى نازانم مەبەستەكه چيه نىودەولەتئيهكه چيه هيوادارم روونكرندنەوهەمان بۇ بەن، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو نەجات خان.

بەريز نجاە شعبان عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت ماددەى (۵۲) چ بېرگاو چ خالا من نەدیت رېكارىن وەرگرتنا قوتابىي و ئەگەهاستنا كو بهيئە دياركرن تيدا نيه ئنجا قيرا باشە بهيئە دياركرن رېكارىت وەرگرتن و ئەگەهاستنى، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو شيرين خان.

بەريز شيرين امين عبدالعزيز:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۵۲) بېرگەى دووهم، خالى دوو دامەزراوه ناحكومىيهكه گشت تىچووہکانى مووچە و كرپى تەلارەكه وتىچووہکانى ديكە لە ئەستۆ دەگرېت، ئەى سەبارەت بەخوئىندن لەقوتابخانە نىودەولەتئيهكان ئايا تىچووہكهى لەسەر ئەستۆى حكومەتە يان بوودجەى ئەوان بەديارىكرامى لە كوئوہ دىت، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو مژدە خان.

بەريز مژدە محمود محمد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (۵۲) پيشنيار دەكەم ئەو ماددەيه لابرېت، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

سوپاس، فەرموو كاك اسماعيل.

بەريز اسماعيل على طه:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەز پشتگيريا وان پەرلەمانتارانكەم مە گوت ئەف ماددە بېتە را كرن مامۇستا على و خوشكا سەرچار سەيدا كاوه سەيدا ديارى و هەر ئەندامىكى گوتبىتن پيوست ناكەتن ئەف ماددە هەبىتن ئەفە ئىك. ماددى دووى بېژىتن ئەركى وەزارەتە بەپىي گرىبەستىك بېرە تىبىنيا پارەيهك بۇ ئەو دامەزراوه ناحكومىيانهى لە بېرگەى يەكەمى ئەو ماددەيهدا ئاماژەى پىكراره دابىن بكات، يەنى لەگەل وى ژى تەسليم بكت و پارە ژى بىتن بداتە وى وەختى يەنى نزانم ئەفە چيهيه (مع الحلم) نوقتا دووى بېژى دامەزراوه ناحكومىيهكه گشت تىچووہکانى مووچە و كرپى تەلارەكه و تىچووہکانى ديكە لە ئەستۆ دەگرېت، مادام ئەستۆ دەگرېت بۇ ئەركى وەزارەتئيه بېرە

پارەكنى بۇ تەرخان بكتەن ئەز تېناگەم وان ھەردوو خالاو ديسان تەئكىدئ لسەر پرسىيارا خوشكا سەرچنار دكەم سەر وئ نوقتا خالا چارئ چوارەم: ئەم دامەزراوہ ناحكومىيانەى بەرپوہ بردنى دامەزراوہ حكومىيەكان دەگرنە ئەستو دەتوانن پرؤگرامىكى خويئندنى حكومى يان پرؤگرامىكى خويئندنى نيودەولەتى باوہرپيكر او پيادە بكن، تەئكىد لسەر ئەوہ دكەم، زور سوپاس.

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرؤكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك محى الدين.

بەرپز محى الدين حسن يوسف:

بەرپز سەرؤكى پەرلەمان.

ئەمەش يەككە لەو ھەنگاوانەى كە دەيانەوئت كەرتى گشتى بەتايبەتى بكن، ھەر وہا بەتايبەتى كەرتى پەرودەو فيركارى، بؤيە پيشنيار دەكەم ئەو مادديە لابريئت ھەر وہا پشنگيرى كاك كاوہو مژدە خان و د. اسماعيل دەكەم، زور سوپاس.

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرؤكى پەرلەمان:

بەرپز وەزيرى پەرودە پئويستمان بە روونكردنەوہيە فەرموون.

بەرپز ئالان حەمە سعيد صالح / وەزيرى پەرودە.

بەرپز سەرؤكى پەرلەمان.

نازانم بۇ دەبيت بە خەس خەسە يان بەتايبەت كردن بيت لەسەر حيسابى خەلك دەقەكە زور بەوازى ئەليت خويئند بۇ قوتابيان و خويئندكاران لەم جورە دامەزراوانە بەخوپرايىيە، بۇ يەنى بۇچى ئەلين بەتايبەت كردنە، من بەس حەزدەكەم لەو پرسىيارە تيبگەم بۇ دەبيت ئيتجاھى پرؤژە ياساكە بەرەو ئەوہ بېريت كە ئيمە ئەمانەوئت شتەكە بەتايبەتى بگەين ئەمە ھيچ بنەمايەكى نيە جەنابى سەرؤكى پەرلەمان ئەمە تەنھا لەو مەسائيلانە زياتر بەكار ئەھينريت كە لە مەسائيلي (پى پيم) كە (العقود ادارة) ي پئى ئەوترئ. ھەر وہا لە مەسائيلي بابەتى براندەكان، من نموونەيەك ئەھينمەوہ ئيمە قوتابخانەيەكمان ھەيە ئەم قوتابخانەيە ئەگەر بمانەوئت بيكەين بە نيودەولەتى دەبئ بە پرؤگرامىكى نيودەولەتى و ئەتيكيشنەكى نيودەولەتى واتە ئەمانە ھەمووى پئويستى بە براندە پئويستى بە موئەسەساتى گەورە ھەيە كە ھەم پرؤگرامى بۇ دانابيت ھەم ئەتيكيتى بكات لەھەمان كاتدا سەرپەرشتى بكات و تاقىكردنەوہى نيودەولەتيش بكات ئەم قوتابخانانە دەبنە قوتابخانەيەكى نيودەولەتى ھەتا ئەم ساتەى لەگەل جەنابتان قسە ئەكەم يەك قوتابخانەى كامل صرفى حكومى نييە نيودەولەتى بيت يەك قوتابخانەشمان نييە نيودەولەتى بيت حكومەتبئ و نيودەولەتى بيت ئەگەر بەيانى ويستمان قوتابخانەيەك بگەينە نيودەولەتى حكومى بيت چؤن ئەيكەين نابيت گريبەستىك لەگەل كؤمپانيايەك بگەين ئەركى بەرپوہ بردن و ئيدارەدانى پرؤگرامەكان و راھپنانى مامؤستايان و تاقىكردنەوہكان و سەرپەرشتى كردن و وەرگرتنى ئەتيكەيشن بۇ ئەم دامەزراوہيە بكات ئەمە بەچى ئەكريت بە گريبەستىك ئەكريت، قوتابخانەمان ھەيە واييت، بەلام ئيتاريكى قانونى نەبيت بەلئ حەوت قوتابخانەكانى سابيس كە بۇ خزمەتى مندالى فەقير بەتايبەتى بۇ كەسوكارى كورپو كچى شەھيدو ئەنفالكر او ان كر او نەتەوہو لە سەرەتايە، ئەو قوتابخانانە بەگويرەى گريبەستىك بەرپوہ ئەچن كە سئ سال جارئك گريبەستەكە تازە ئەكريتەوہ پرؤگرامىكى نيودەولەتى. ھەر وہا برانديكى نيودەولەتى كە سابيسە، ھەر وہا تاقىكردنەوہيەكى نيودەولەتى ئەنجام ئەدەن، ھەر وہا سەرپەرشتى كردنيكى نيودەولەتيان

ھەيە ئەمە بۇ ئەم بابەتەيە، بەلام ھېچ كەسك پاره نادات ھېچ قوتابىيەك پاره نادات يەنى بۇ ئەبىت ترس لەوہ بىت، من مندالەكەم لە قوتابخانەيە ئەبىت حكومت ئەم قوتابخانەيە بكاتە نپودەولەتى. من ھېچ ئىلتزامىكى ماددىم لەسەر نىيە، ئەوہى كە ئەدرى حكومت خوى ئەيدات، بەلام بۇ ئەوہيە كە حكومت بتوانى عەقدىكى ئىدارە بە كوالىتى باشتەر لەگەل كەرتى تايبەتا ئەنجام بدات، بەلام ئەمە بە ئەھلى كردنى خویندن نىيە، زۆر سوپاس.

بەريز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

ماددەى (۵۳) بخویننەوہ فەرموون. فەرموو حسیبە خان.

بەريز حسیبە سعید ابراهيم:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

تەوہرى دووہم: دامەزراوہ حكومیيە نپودەولەتییەكان

ماددەى (۵۳):

یەكەم: وەزارەت دەتوانى لەرپگەى گریبەستىك لەگەل ناوہندیكى فیركردنى نپودەولەتى دامەزراوہیەكى پەرورەدى و فیركردنى حكومتى بكات بە دامەزراوہیەكى پەرورەدى نپودەولەتى حكومى كە وەزارەت بەرپوہى بیات، ھەرورەها بتوانىت دامەزراوہى نپودەولەتى حكومى نوئى بكاتەوہ.

دووہم:

۱-كارمەندانى ئەو جۆرە دامەزراوانە فەرمانبەر و كارمەندى حكومى دەبن بە پەچاوكردنى خالى دووى ئەم برگەيە.

۲-وہزارەت دەتوانىت گریبەستىك لەگەل مامۇستایانى دەرەوہى ولات بۇ كارکردن لەم جۆرە دامەزراوانە بكات بەرامبەر برە مووچەيەك و دەشتوانىت كارمەندان و مامۇستایانى دەرەوہى وەزارەت بەكار بخات و مووچەى گشت ئەوانە لە داھاتى قوتابخانەكە دەدرىت.

سپيەم: خویندن بۇ قوتابیان و خویندكاران لەم جۆرە دامەزراوانەدا بەخۆراییە.

چوارەم: پرۆگرامى خویندننى ئەم جۆرە دامەزراوانە پشت بەست بەيەكك لە پرۆگرامە نپودەولەتییە برپوا پیکراوہكان دەبىت.

پینجەم: بەلگەنامەى دەرچوونى پولى نۆيەم و دووانزەيەمى قوتابخانە و خویندننگە نپودەولەتییە حكومیيەكان لەسەر بنەماى پرۆگرامە نپودەولەتییەكە و دەرچوون لە تاقىکردنەوہ نپودەولەتییەكان دەدرىت.

شەشەم: كاروبارى ئەم جۆرە دامەزراوانە بە رپنمایيەك رپكدەخرىت كە وەزیر دەرىدەكات.

بەريز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

ھەر بەرپزىك لەسەر ماددەى (۵۳) قسەى ھەيە دەست بەرزكاتەوہ؟ فەرموو رۆژان خان.

بەريز رۆژان ابراهيم على:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۵۳) برگەى دووہم خالا دووى، مادام برگەى يەكەم ژ ناحيا قانونى قە پەھايى ھاتە كوو دامەزراوہ فەرمانبەر و كارمەندى حكومىين حەلەقەن لازمە برگا دوو رپزەيەكى ديار بكەتن مەسەلەن دگەل مامۇستايى دەرەوہى ولات ۳۰% بىت يان ۵۰% بىت نىسبەكى ديار بكەتن، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك ويسى.

بەريز ويسى سعيد ويسى:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (۵۳) پيشنيار دەكەم لە خالى چوارەمى ماددەكە دەستەواژەى پرۆگراميكي خويندى نيو دەولەتى پيادەبەكەن بگۆردرېت بە پرۆگراميكي خويندى نيو دەولەتى گونجاو لەگەل كۆمەلگاي كوردستانى پيادەبەكەن، چونكە مەرج نيبە هەموو پرۆگرامە نيو دەولەتتیبەكان لەگەل واقعى كۆمەلگەى كوردى گونجاوبن، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك راھى.

بەريز راھى رەھبەر ابراھيم:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە بېرگەى دووهم خالى دووهم، ئاماژە بەو ەكراو ە گريبەست دەكرېت لەگەل مامۇستايانى دەرەو ەى و لات لە حالەتېكدا لە ماددەى پيشوو ماددەى (۵۲) ئاماژەى بەو ە داو ە كە بېرە پارەبەك سەرف دەكرېت بۆ دامەزراو ە حكوميبەكان يان نيو دەولەتتیبەكان، بۆ ئەو ەى خويان سەرفى بەكەن، ئېستا وەزارەت سەرفى دەكات يان مەكتەبەكە خۆى سەرفى دەكات روون نيبە، چونكە پيشەوانەى ماددەى (۵۲) خالى دووهم بېرگەى دووهم، ەرو ەھا لە ەمان كاتدا باس لە داھات دەكات لە كاتېكدا ەلە ماددەى پيشوو باس لەو ە دەكات كە بېرە پارەبەك سەرف دەكرېت، ئەى داھاتى بۆ چيبە، كەواتە ئەو داھاتە لەكوپو ە ديت ئەو بېرە جياوازە لە داھاتەكە يان ەلەر بەكە، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك على.

بەريز على ەمە صالح:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

راستە دوو تەو ەرى جياوازن، بەلام ماددەى (۵۲، ۵۳) تەواو كەرى بەكن چۆن، من شەرحەكەى وەزيرم قبولە، بەلام قانوون ئەبیت تەفسير ەلنەگرېت. لە خالى چوارەم ئەلى ئەم دامەزراو ە ناھكوميانە دەكرېت پرۆگرامەكەى ەلەر حكومى بېت يان نيو دەولەتى بېت واتە ئەگەر بديرېتە كۆمپانيا كۆمپانيايەكى حكومى بېت، واتە ئەمە بۆ ئەو بەشەى دوو ەمى نيبە، كە جەنابى وەزير تەفسيرى كرد ئەكرېت پرۆگرامەكە نيو دەولەتى بېت، لە ماددەى (۵۳)، بەلام لېرە سەيركەى كە ەموو قوتابخانە نيو دەولەتتیبەكان سەل بەكوپن نيو دەولەتى حكومى كە وەزارەت بەرپو ەى ئەبات، ەرو ەھا دەتوانيت دامەزراو ەى نيو دەولەتى حكومەت بېكاتەو ە واتە وەزارەت خۆى ئەتوانيت بېكاتەو ە. بۆبە بەعنى ديسان تەئكيد دەكەم ەو ە لەگەل حورمەتما بۆ نيبەتى پاكى وەزير، بەلام ئەمە بەكېكى تر وەزيرە بە ماددە دەرگا ئەكرېتەو ە بۆ ئەو ەى قوتابخانەبەكى حكومى بە مەنھەجېكى حكومى بە ەمان ستاف و مامۇستا بديرېتە كۆمپانيايەكى كەرتى تايبەت تېچوو ە لەسەر حكومەت بېت، ەرو ەھا مووچەكە وەرگرېت، لە ماددەى (۵۲) ئەكرېت نيو دەولەتتیبەكە بديرېتە كۆمپانيا، بەلام لە ماددەى (۵۳) سەيربەكە نيو دەولەتى كى بەرپو ەى ئەبات، ئايا كۆمپانيا بەرپو ەى ئەبات يان حكومى بەرپو ەى ئەبات؟ حكومى بەرپو ەى ئەبات بۆبە

ئەمە ئەببەت پىكىرىتەو. من ئەمەم قىبولە كۆمپانىيە ئىودەولەتى ئەببەت تۆ براندت دەكپى خاوەنى ئەو براندە ئەيەوئىت خۆى قوتابخانەكە بەرپۆەببات نايداتە دەستى حكومەتى ھەرئىمى كوردستانەو ئەمەم قىبولە، بەلام بۆ ئەو بەشەى كە مەكتەبىكى حكومى و بە مەنھەجىكى حكومى بدربىتە كۆمپانىيا ئەمە دەرگا ئەكاتەو بۆ شتىكى خراب لە ئايندە، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك بالانبۆ.

بەريز بالانبۆ محمد على:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۵۳) من پرسىيارىكم لەلا دروست بوو لە كاتىكدا برىگەى سىيەم دەلى خويىندن بۆ قوتابيان و خويىندكاران لەم جۆرە دامەزراوانەدا بەخۆپايە، ھەرۆھەا لە ماددەى دووھم برىگەى دووھم ئەلى مامۆستا و ئەوانەى لەدەرەوھى وەزارەتن گرىبەستيان لەگەل بگرىت لە داھاتى قوتابخانەكان ئەدرىت، ئەم داھاتە لە كۆپۆە سەرچاوە ئەگرىت يەعنى داھاتى قوتابخانەكان چىيە، ئەگەر كۆمپانىيايەك دىت ئەيەوئىت خويىندنگايەكى حكومى وەربگرىت بۆ ئەوھى بىكاتە بىكات بە خويىندنگايەكى ئىودەولەتى مەبەستى چىيە ئەم كۆمپانىيايە كە دىت ئەيەوئىت ئەم خويىندنگا حكومىيە وەربگرىتە و بىكات بە خويىندنگايەكى ئىودەولەتى ئايا مەسەلەكە بزنسە يان مەسەلەكە يارمەتيدانى ھەرئىمى كوردستانە لەپرووى پەروەردەو فېرکردنەو بەھىوام پوونکردنەوھەيەكى بەرچا و پوونيمان دەنى، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك دابان.

بەريز دابان محمد حسين:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

پىم وايە ئەو پوونکردنەوانەى كە جەنابى وەزىر داى دەقاو دەق بۆ ماددەى (۵۳) بوو. بۆ ماددەى (۵۲) نەبوو، يەعنى ئەوھى كە پوونىكردەو مۆتەفقين يەعنى بۆ ماددەى (۵۳) راستە، بەلام بۆ ماددەى (۵۲)، كە تىمان پەراند شتىكى واز نەبوو لېرە بە دەقىقى ئەلى وەزارت مافى رادەستکردنى بەرپۆەبردنى دامەزراوھى حكومى ھەيە بە ناكومى بەرامبەر بە برە پارەيەك بىدانى تەوزىحى لەسەر ئەمە نەبوو، لەسەر ماددەى (۵۳) دوو پرسىيارم ھەيە تۆزىك غامزە.

۱-كارمەندانى ئەو جۆرە دامەزراوانە فەرمانبەر و كارمەندى حكومى دەبن بە رەچاوكردنى خالى دووى ئەم برىگەيە، واتە مۆزەفى حكومەتن لېرەش باس لەو ئەكات ئەتوانرىت مامۆستا لەدەرەوھە بھىنرى و گرىبەستىكى لەگەل بكات، ھەرۆھەا لېرەش ئەشتوانى كارمەند و مامۆستايانى دەرەوھى وەزارت بەكارى بخت ئايا مامۆستا فەرمانبەرى دەرەوھى وەزارت بە دەوامىكى تر بەكارى بخت يان چۆن تىناگەم.

۲-مووچەو گشت ئەوانە لە داھاتى قوتابخانەكە ئەبن، ئى باشە خويىندنىش لەمە بەخۆپايە داھاتى قوتابخانە جگە لە فرۆشتنگا چىترى ھەيە كە ئەم ھەموو مووچەو كولفەيە بدرى، ئەگەر بەو نەوعەيە لە ھەرئىمى كوردستان، ھەرچى مەكتەبمان ھەيە واى لىبەكەين قازانجمانە ھەرچى مامۆستاو بەرپۆەبەر ھەيە لە داھاتى قوتابخانەكەى مووچەكەى بدەنى ئەگەر ئەوھە ئاسانە، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك شيركو.

بەريز شيركو جودت مصطفى:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

با پېناسەى پرۆگرامى نېودەولەتى بکەين بزائين پرۆگرامى نېودەولەتى چييه؟ پرۆگرامى نېودەولەتى: ئەو پرۆگرامانەيه که لهچەند ولاتىكى رەسمى برواڤيکراوى دنيا ئەوترىتەوه هەر وهها نەتەوهيه کگرتوووه کان و مونه زەمەى مەعنهوى نەتەوهيه کگرتوووه کان يان (يونسکو UNESCO يان UNICEF يونسيف)ه، ئەپرۆقى کردوووه موسادەقهى لەسەر کردوووه، که ئەلېين پرۆگامى نېودەولەتى يەعنى ئەمه، ئەمەش چەند ئىجابياتى زۆره، بەلام هەندىك حەزەرى هەيه، يەعنى بۇ نموونه ئىتفاقييهى (سيدا) و سەر بەنەتەوهيه کگرتوووه کان کراوه، هەر وهها مەسەلهى فيمينيزم و بەحزىك مەسائىلى تر (الام المتعدة) موسادەقهى لەسەر کردوووه که ئەلېى پرۆگرامى نېودەولەتى، يەعنى حەجايب نيهيه ئەوهى که له (الام المتعدة) له ئىتفاقى هاتوووه بىتە ناو پرۆگرامى نېودەولەتتیهوه که غەرقىكى پەرودەيهى زۆر مەترسیداره ئەگەر وریای نەبين، بۇ چاره سەرکردنى ئەمه چونکه ئیمه ئەزائين نيهيهتى وهزارهت و نيهيهتى ئەم ياسايه ئەوهيه که له سەر مستهواى نېودەولەتى پرۆگرام بکرىت، بەلام ئا لەم حەزەره بۇ ئەوهى تەجاوزى بکەين بوى بکرى ئىزافهى کهين بۇ برگهى چوارەم که بلېين له چوارچىوهى دەستور و ياسا کارپيکراوه کانه ئىتر بهوه ئەپاريزرى که ئەلېين هەر پرۆگرامىكى نېودەولەتى موخەليف بوو بۇ دەستور و ياسا کارپيکراوه کانه هەريم، ئیمه پيى دەلېين لەم برگهيه ستۆپ ناکرىت، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو سەرچنار خان.

بەريز سەرچنار احمد محمود:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

من له ماددهى (۵۲) ئەو پرسيارەم له وهزير کرد وهلامى نەبوو لەسەر پرۆگرامى نېودەولەتى تا ئىستا د. شيركو تەوزيعى دا، مەبەستەكهى منيش هەر ئەوهيه له ماددهى (۵۳)، ئەمه زۆر هاتوتەوه پرۆگرامى نېودەولەتى، ئايا پرۆگرامى نېودەولەتى لهگەل عورفى ئەمه ئەگونجيت ئەگەر قەيدىكى بۇ دانەنرىت، يەعنى دەستور و ياسا کارپيکراوه کان، چونکه ئەو ئىتفاقيانە بەراستى بىتە ناو مەنەهه جى خویندىنى ئیمه وه ناگونجيت لهگەلآ كه تۆش قوتابخانەيهكت کرد به نېودەولەتى ئەبىت پابه نديت به پرۆگرامى نېودەولەتى لپرهش مەطاطيه ديارنييه ئى يەكپك له ولاتەکان يان جۆرىكى ئەهپنرىت ئەمه خالىك، لهبەر ئەوه پشتيوانى له د. شيركو دەكەم له وه خاله. خالى يەكەم ئەلئ وهزارهت ئەتوانئ له پىگهى گرىبه ستىك، ئەمەش شتىكى مەطاطيه گرىبه ست لهگەل كئ ئەكات جاروايه ئەمه ئىستىغلال ئەكرىت هەتا بۇ كورە مەسئوليك له وه ئەچىت ئىستىغلال بکرىت، يەعنى مەسەلەن كەسىكى دەست رۆيشتوو بىت ئىستىغلالى بكات كه بىت گرىبه ست بكات لهگەل وهزارهت ئەمه ئەبىت قەيدىكى بۇ دابنرىت ئايا ئەو مەرجانەى كه هەرچەنە له برگهى شەشەم هاتوووه ئەلئ كاروبارى ئەم جۆره دامەزراوانه به رېنمايهك رپكده خرىت كه وهزير دەريدهكات، يەعنى ئەم قانونه له ئەوهلهوه تا ئاخير وهزير رېنمايهى دەرئەكات حەزئەكەم له ئاخيرا حيسابى بکەم كه ماددهكه تەواو بوو بزائم وهزير چەند رېنمايهى

دەرئەكات لەم قانوونە لەو ە ئەچى سەدو ەشتاو يەك رېنمايى دەربكا ەەر ماددەيەك رېنمايىيەكى بۇ دەربكات كە ئەمەش نەقسىكە دروست بوو ەركە وەزىرى پەرورەدە زۆر زياترو قورستر ئەكات لە جىبەجى كردن، خالى دوو ەم من پشتگىرى لە رۆژان خان ئەكەم كاتى ئەلى وەزارەت ئەتوانى گرىبەست لەگەل مامۆستايانى دەرەو ەكات ەندىجار ئەو مامۆستايانە ديارنىيە ئايا كوردن يان ەەر لە دەرەو ەن، بەلام ئەتوانى بۇ پرۆگرامە نىودەولەتییەكان ئىستفادەيان لىبكرىت و ئەبىت رىژەكەشى تەحدىد بكرىت، يەنى ناكرىت ەەر ئاوا بە مەطاطى بمىننیتەو ە بۇ ئەو ەى تەزارب نەكا لەگەل خالى يەكەمى برگەى دوو ەم. پرسىارپكىش لە خالى دوو ەم برگەى دوو ەم داھاتى قوتابخانە ئەو ەندە زۆر ئەو ەموو ئىشەى پىكرىت و ئەم مامۆستايانەى پى بەرپى بكرىت ئەو ەش وەلاممان ئەو یت، زۆر سوپاس.

بەرىز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك ئالان.

بەرىز ئالان حەمە سەئىد صالح / وەزىرى پەرورەدە:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۵۲) لەگەل (۵۳) دوو تەرىقەى جىاوازن ەردووکیان باسى قوتابخانەى نىودەولەتى دەكات بەس لە ماددەى (۵۳) حكومت و وەزارەت خوى ئىشەكە ئەكاو بە ئىشەكە ەلەستى، ەروەھا لە ماددەى (۵۲) بەشپاوازىكى ھاوبەش و پشتىوانىكراو دەبىت واتە (المدراس المدعومة) دەبىت، بەلام حكومت خاوەندارىەتى ئەكات بە گرىبەست ئەكرىت. سەبارەت بەو تىبىنىيەى كاك على، ئەو قوتابخانانەى كە پرۆگرامى نىودەولەتى بەكارئەھىنن دەبىت كۆمپانىيەكى نىودەولەتى ئەو گرىبەستەى لەگەل بكەى كە خاوەنى مولكى فكرى پرۆگرامەكەى خویەتى بۇ نموونە من حەزناكەم ئىرە بكەمە مەمبەرى رەواجىدان بەھىچ شتىك ەىچ قوتابخانەيەك بەبى رەزامەندى كۆمپانىيەى سابىس ناتوانى يەك كنىبى سابىس بەكاربىنیت ەىچ قوتابخانەيەك بەبى رەزامەندى دامەزراو ەى كامبرىج (Cambridge) ناتوانىت يەك كنىبى كامبرىج بەكاربىنیت، بەلام ئەو مولكەى فكرى پرۆگرامىكى نىودەولەتییە مولكى فكرىيە ەىچ كەسك بەبى كۆلىج بۆردى ئەمەرىكى ناتوانىت ئىنتحانى ساتو ەم بكات وە ئىنتحانى ئەيوپى بكات كە ئەمە تاقىكردنەو ەى نىودەولەتىن ەىچ كەسك بەبى دامەزراو ە رەزامەندى فەرمى دامەزراو ەى رەسمى ناتوانىت ئىنر ناشىونىيال بەكەلۆرى بكات، ئەوانە ەمووى براندن لە جىهان مووئەسەساتى گەورەن ەم ئەتىكەيشن ئەدەن، ەم پرۆگرام دانەنپن ەم شپاوازى ئىنتحان ەەر يەكەيان بەشپاوازو شپو ەو تەخەسوس و جوراو جورى خوى.

خالىكى دىكە لىرە كە دەلى بە پرۆگرامىكى حكومى لە ماددەى (۵۲)، باسى ئەكات كاك على يان ەركەسكى تر ئەزموونىكى بوارى پەرورەدەبى ەبە من بەھمان تىچوو ئىدارەى قوتابخانەكەى ئەدەمى ئەگەر بەپرۆگرامىكى حكومىش بوو بۇ بەرجەستە كردنى كوالىتى گرىنگ چىبە.

لىرە گرىنگ ئەو ەبە لىرە ئەم پرۆسەيە ەىچ شتىك لەسەر دايك و باوكى تەلەبە و لەسەر قوتابى زىاد ناكات لەسەر حكومت، عەقدى تىچوو ئىدارەى لەگەل ئەكەى بەو تىچوو ە. من بۇ ئەو مووئەسەسەيە لە سالىكا ئەو ەندە ملیون دىنار خەرج ئەكەم حىساباتى خۆمى پى ئەدەم لەسەر ئەمە، تۆ ئەتوانى ئەمەم بۇ بەرپو ەبەرى ئىستا چەندىن قوتابخانە ئامادەبىيان تىايە بەبى ەىچ بەرامبەرىكىش تەبەنى يان ئىتفاقیەتى حكومى بكەن ئەركى بەرپو ەبردنى قوتابخانەكەش بگرنە

ئەستۇ بۇ ئەوھى كە بتوانن ئەو كارە بكن، ئىمە تائىستا رېگمان پىنەداوھ لەبەر ئەوھى ئىتارىكى قانۇنىشمان نەبووھ.

خالىكى تر كە ئەمەوئىت باسە بكم ئەو تەعريفەى كاك د.شېركۆ كرىى وەكو پړوگرامى ئىودەولەتى، پړوگرامى ئىودەولەتى ئىمە بە دىوئىكى تر سەبرى ئەكەين پړوگرامى ئىودەولەتى پەيوەندى بە (الام المتحدة) يونسيف و يونسكو و ئەو بابەتانه نىيە، پړوگرامى ئىودەولەتى لە وەزارەتى پەروەردە ئەو دامەزراوانەى كە لەسەر ئاستى دنيا باوھپىكراون موخەسەسن لە دروستكردى كوروكلەم ئەوانە مافيان ھەيە پړوگرامى ئىودەولەتى دابننن لە بابەتەكانى زانست لە بابەتەكانى بىركارى و ھەموو بابەتەكانى دىكەى كىميا و فىزىيا و بايەلۆجى و بابەتەكانى تر، بەلام ھىچ دامەزراوھىەك لە كوردستان مۆلەتى پىنادرئىت ئەگەر لە بەرپۆھبەرايەتى گشتى پړوگرامەكان پړوگرامەكانى سەير نەكرئىت تەسدىق نەكرئىت، چونكە ئىمە ھەموو كۆمپانىايەك ئىعتىبارى لەسەر ناكەين كە پړوگرامىكى ئىودەولەتى دابنئىت، ھەروھەا ھەموو كۆمپانىايەكىش ئىعتىبارى لەسەر ئەو ناكەين براند بئىت بەرنامەيەكمان ھەيە ھەتتا ئەو مەكتەبانەى كە ئىنجازەيان پى ئەدەين بىست و سى جۆر براندمان ديارى كردووھ بۇ ھەموو ئەوانە مەسەلەن پىنج براندمان ديارى كردووھ بەرىتانيە كە ئەم پىنج براندە وەزارەتى پەروەردەى بەرىتانيا محامەلەيان لەگەل ئەكا و ئىعترافيان پى ئەكات ھەموو براندىك ئىمە مامەلەى لەگەل ناكەين ھىوادارم ئەم دووماددەيە لەم سىاقە بخوئندرىتەوھ ماددەيەكيان ئەوھىە كە حكومەت خۆى پى ھەلدەسى ماددەيەكاشيان ئەوھىە كە حكومەت لەگەل كەرتى تايبەت پى ھەلدەسى.

بەلئى بەلئى جىھەتئىكى بالى علمى بەلئى بە تەئكىد. خالىكى تر دەلئى ئەو پارەيە چۆھ ئەدرئىت؟ ئەو پارەيە ئىمە دەسەلات ئەدەين مادام باسى قوتابخانەيەكى ئىودەولەتى ئەكەين زۆرجار قوتابخانەيەكى ئىودەولەتى پىويستى بە مامۆستاش ئەبئىت ئىستا لە كوردستانا بەتايبەتى لە قوتابخانە تايبەتەكان يان ناھكومىيەكان چەندىن مامۆستا ھەن كە لە دەرەوھى ولات ھاتوون و پەگەزنامەى بيانان ھەيەو لەو قوتابخانانە دەرس ئەلپنەوھ وانە ئەلپنەوھ، ئەوھ ئەگەر قوتابخانەيەكى ھكومىيە بكمەين بە ئىودەولەتى تۆ مومكىنە پىويست بئىت بودجەى ئەو قوتابخانەيەكى كە ئەكرئىتە قوتابخانەيەكى ناھكومى، يەكەم پىويستە بودجەى بۇ دابىن كرىت، چونكە ئەو پړوگرامانەى خوئندن ئەكرئىتەيشنى ئىشراف كرىنى ئەمە پارەى پىويستە لە چوارچىوھى بوودجەيەكا ئەبئىت كە حكومەت بۆى دابىن ئەكات ئىزافەتەن بەس تەنھا پارەى فرۆشتگا نىيە، ئەو دەعمەى كە حكومەت سالانە ھاوكارى قوتابخانەكان دەكاو پىشەينەيان پى ئەدات ئەوھش ئەبئىت داھاتى قوتابخانەكە ھەموو ئەو بابەتانه بەيەكەوھ ئەبنە داھاتى قوتابخانەكەو ئەتوانن تەسەروفي پىبكمەن، زۆر سوپاس.

بەريز د. رىواز فائق حسين / سەروكى پەرلەمان:

ماددەى (۵۴) بخوئننەوھ فەرموون.

بەريز ئاشنا عبدالله قادر:

بەريز سەروكى پەرلەمان.

بەشى ھوتەم / قوتابخانەو خوئندنگەى ئىواران و خوئندنى ناپەپرەو كراو و تاقىكردەوھى دەرەكى.

تەوھرى يەكەم: قوتابخانەو خوئندنى ئىواران

ماددەى (۵۴):

۱- قوتابخانەى ئىپواران دەوامى ئىپوارانەو بۇ ئەو قوتابى و خويىندكارانە تەرخان كراوہ كە بەھۆى مانەوہى دوو سال لەسەر يەك لەھەمان پۆل يان بەھۆى تىپەپوونى تەمەنى ياسايان مافى بەردەوام بوونيان لە قوتابخانەى بنەرەتى و ئامادەييان لە پۆژ نىيە.

۲- ئەو قوتابى و خويىندكارانەى خويىندنى ئىپواران بە سەرکەوتووى ئەنجام دەدەن و لەتەمەنى ياساى خويىندنى بنەرەتى يان ئامادەييان مافيان ھەيە بگەرپنەوہ بۇ قوتابخانەو خويىندنگەى پۆژ. ۳- كاتەكانى خويىندنى قوتابخانەو خويىندنگەى ئىپواران و ژمارەى بەشە وانەكان و تاقىکردنەوہكان و بپروانامەكان و ھەموو كاروبارەكانى پەيوەست بە قوتابخانەكن و خويىندنگەكانى ئىپواران بە رېنمايىيەك كە وەزىر دەريدەكات رېكدەخرېن.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

كى لەسەر ماددەى (۵۴) قسەى ھەيە دەست بەرزكاتەوہ؟ ئەو بەرپزانەى لەسەر ئەم ماددەيە قسەيان ھەيە، كلارا خان فەرموو.

بەرپز كلارا عوديشو يعقوب:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۵۴) ئەف ماددە ناگونجىت دگەل خويىندنا سريانى يان توركمانى يەعنى نزانم دى چەوا چارسەرکەن ئان دى نقيسن بەدەر پيکھاتەكان ئان زمانى سريانى و زمانى توركمانى يان زى دى پرسيارا من ئەو، چۆن ديف بابەتا وى عىلاج بېتن بۇ قوتابىيىت مە ئەقەيت كو زمانى سريانى يان توركمانى دخينن، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك ازاد.

بەرپز ازاد اكرم بهرام:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگيرى قسەكانى كلارا خان دەكەم لەبەر ئەوہى ئەمە دەوامى مەسائيمان نىيە.....

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

تەواو كاك ازاد گەيشتووہ پەيامەكەت، كاك جنان فەرموو.

بەرپز ازاد اكرم بهرام:

..... ئاخر من ملاحظەم ھەيە دەلى تەعليمات رېنادات سالى سىيەم بىت لە مەكتەبمان بخويىنى لۆيە ئەمە ناگرېتەوہ، چونكە ئىپوارەمان نىيە ئەوشتانە زۆرجار موديرەكان تووشى ئەو موشكىلە دەبن، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك جنان.

بەرپز جنان جبار بويا:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگيرى قسەكانى كاك ازاد و كلارا خان دەكەم، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو روبىنە خان.

بەرپز روبينه اويملك عزيز:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

منيش ههروهكو هاوپاي برادهرانم، ئايا استسنائهك بۆ وان پيگهاته بيته كرن وهكو توركمان و سريان، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك لقمان.

بەرپز لقمان حمد حاجى (لقمان وردى):

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (٥٤)، من خالى يەكەم تيبينيم هەيە كە بوار ئەدات بەو كەسانەى كە دوو سال لەسەر يەك لە پۆليكا دەمىننەوہ يان بەھۆى تيبەربوونى تەمەن، بەلام لە خالى دووہم كە بوار ئەدا بەوانەى ئەو قوتابى و خویندكارانەى خویندى ئىواران بە سەرکەوتووى ئەنجام دەدەن بوار بەوانە ئەدات، مەفروزە بوار بە بابەتیکى تریش بدریت هەندى خەلك پەنگە لەبەر دۆخى تايبەت داوا بکات عوزرېكى مەشروعى هەبیت بتوانى خویندى ئىواران درېژە پيبدات بەرەئى من بوار بۆ ئەوہش بدریت قەتیس نەكریت لە تەمەن و لەوانەى كە لە دوو سال ئەمىننەوہ لە پۆليك لەسەر يەك، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو گولستان خان.

بەرپز گولستان سعید حمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگيرى لە قسەکانى كاك لقمان دەكەم، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك ياسين.

بەرپز ياسين خضر طه:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگيرى لە قسەکانى كاك لقمان دەكەم، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك اسماعيل.

بەرپز اسماعيل على طه:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەز بېژم وهكو پيناسە دا هاتيه كو بۆ خویندنا رۆژى نقيسى پەپرەو كراو دووجار هاتيه ل دووى داو سى دا يان يەكەم و دووہم ئاخير هاتيه خویندى رۆژ ئەگەر بيته پەپرەو كراو باشتر دبیت، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك مەم.

بهريز مه م اسكندر مه م:

بهريز سهروكي په رله مان.

به نافي خوداي مهن، خوندنا ئيواران دهرفته كه گه له كاشه بو قوتايان بو هندی به رده وامي
به نا خوندنا خو كو ئامانجا مه ئي په روه رده كرنا نه وه ييكي ساغله م و پر مه عريفه يه لن مخابن
ل هندی ده قهره ن گه له كي به رفرنا ئه و ستافي پيټقي و جيهن پيټقي نينه كو قوتابخاني شه قئ
بينه قه كرن، به عني هه ر خه لكي هه ئه ژارو ده ست كورت ژ قئ چه ندى ديته بي به ركرن په ننگه
په وشا داراي حكومه تيش هه نده هاريكار نه بيتن كو ل هه مي جيها تا ئه قئ بوشاتي پر بكه تن
لهر هه ندى پيشنيار دكه م كو ئه ف دوو ساله بيتته سي سال خوندنا روي، زور سوپاس.

بهريز د. ريواف فائق حسين / سهروكي په رله مان:

سوپاس، فهرموو كاك چيا.

بهريز چيا حميد شريف:

بهريز سهروكي په رله مان.

ئاخافتنا من له لايي كاك لقمانى هاته كرن پشتقانيا ئه وي دكه م، ته نها ئه و كه سين كو بارئ ئابووريا وان
ب روي شول بكه ن ب شه ف ده وام بكه ن مه جال تيدانه، زور سوپاس.

بهريز د. ريواف فائق حسين / سهروكي په رله مان:

سوپاس، فهرموو مزده خان.

بهريز مزده محمود محمد:

بهريز سهروكي په رله مان.

سه باره ت به ماده ده (54) ئه وان هه كه دوو سال ماونه ته وه له گه ل ئه وان هه كه ته مه نى ياسايي
خويندنى رويان تيپه پاندوه، به عني هه ر له و دوو خاله دا چر نه كرئته وه ئيستا خه لك هه يه
باوكي له ژياندا نه ماوه يان كاسبكهر يان نييه و هيچ مووچه يه كيان نييه، به عني هه يه
خويندنه كه ده كاته ئيواران بو ئه وه ي به روي كاربكات، هه روه ها خويندنه كه شى له كيس نه چيټ،
پيشنيار دكه م، به عني به شيويه كه ريكبخريته وه به عني هه ر له و دوو جيها ته دا نه بيت، زور
سوپاس.

بهريز د. ريواف فائق حسين / سهروكي په رله مان:

سوپاس، فهرموو سه رچنار خان.

بهريز سه رچنار احمد محمود:

بهريز سهروكي په رله مان.

من تيبينييه كم هه بوو حهل بوو، به عني خو م سه يري ماده ده كه م كرد ده ست خو ش، زور سوپاس.

بهريز د. ريواف فائق حسين / سهروكي په رله مان:

ماده ده (55) فهرموون بخويننه وه. ببورن كاك روميوم بيرچوو بوو له گه ل ماموستا نجا، فهرموو
كاك روميو.

بهريز روميو حزياران نيسان:

بهريز سهروكي په رله مان.

ماده ده (54) له برگه ي به كه م، من پشتگيري له براي به ريزم كاك لقمان ده كه م بو ئه و مه سه له يه
چونكي ئيمه (ماشاء الله) ئه وه نده حاله تي راده به دهر يان بابليين له ده ست ئيمه نه بيت خه لك زور
ناتوانيت به رده وامي به خويندن بدات، دووهم من وازنم ناكوكييه كه له نيوان برگه ي به كه م كه

دەلى قوتابخانە ئىدارە دەوامى ئىدارە بۇ ئەقوتابى و خويندكارانە تەرخان كراوۋە كە بەھۇ مانوۋەى دوو سال لەسەر يەك لەھەمان پۆل يان بەھۇ تىپەپوونى تەمەنى ياسايان مافى بەردەوام بوونيان لە قوتابخانەى بنەرەتى و ئامادەبىيان لە رۆژ نىيە، لەگەل برگەوى دوووم ئەقوتابى و خويندكارانەى خويندىنى ئىدارە بەسەر كەوتووى ئەنجام دەدەن و لەتەمەنى ياساى خويندىنى بنەرەتى يان ئامادەبىين، دەلى ئەوانەى لەو تەمەنەن.

بەلام ئەويتەر دەلى ئەوانەى كە لەبەر ھەر ھۆكارىك تەمەنەكەيان تىپەپاندوۋە ئەمە ناكۆك نىيە، ھەرۋەھا پىشتىگىرى لەو بەرپزانە دەكەم كە باسى ئىستىسنائىك بكرىت بۇ خويندىنى سريان و توركمانى خويندەنەكانى تر بە زمانەكانى تر، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو نجاۋە خان.

بەرپز نجاۋە شەبان عبداللە:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پىشەكى ئەز پىشتقانىا كاك مەم دكەم سەبارەت ماددى (۵۴) نموونەكا يا زىندى ھەكا بەرى خۇ دەينى ئەز قادىنى چوومە ئامپىدىن من گەنج دىتن چووينە ئامپىدىن نىكى مە بوون مونا قەشە دگەل كرن چار گەنج بوون يەكى ۷۰% ھىلەۋە بوون ھەر چارا ھىلەۋە بوو بەس چەوا بوو ئىكى خوبەخو ھىلەۋە بوو، يەنى ب ئارەزوومەندانە ھىلەۋە بوو ھەرسىكى دى كار بكت بەس نەبوونا خاندنا ئىقارى كۆمەلگەھەكى ۋەكى بۇ نموونە ھەمى كۆمەلگەھا بەس ۋەكو نموونە ئەف سامپلا قادىنى بوو يەنى سامپلەك بوو نە شتىك تىدابوو بوو سوتفە بوو يەنى نە دىراسە كرىبوو چارە تىنى حەزا خاندنى ھەرسىك كو نەبوونا خاندنا ئىقارى بوو، لەبەر ھندى ئەف تەمەنى دوو سال دىتن من ئى يەنى بۇ كۆمەلگەھا چ بىژم، يەنى بىژم سى سال چار سال دەر كرى قىت يەنى دىراسەتەك بۇ بھىتە كرن و موعالجە كىشە بكن بۇ كۆمەلگەھا، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى بەرپز جەنابى ۋەزىر ئەتەۋى قسە بكى فەرموو، بىوورە مامۇستا ئاشنا، فەرموو بەرپز ۋەزىرى پەرۋەردە.

بەرپز ئالان حەمە سەيد / ۋەزىرى پەرۋەردە:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

تەنھا ھەر بۇ تەۋزىچىك لە رىنمايەكانى ئىستىسنا بۇ چەند حالەتتىك كراون ئەوانەى كە فەرمانبەرن ئەوانەى كە بەخپوكارى خىزانن ئەوانەى كە خۇيان خىزاندارن ئەوانەى كە ئىستىسنائىيان بۇ كراوۋە، بەلام ھەموو ئەوانە دەپىت بە دۆكۆمىنت سەلمىنرىت ئەۋەى سەبارەت بە پىكھاتەكانىش بۇ برايانى توركمانى و سريانى، ئىمە لە جەلسەكانى پىشوو ئامازەمان بەۋەدا ئەگەر قوتابخانەى ئىدارە نەبى ئەوانە بەردەوام دەبن لە قوتابخانەى رۆژ، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو ئاشنا خان.

بەرپز ئاشنا عبداللە قادر:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

تەۋەرى دوووم: خويندىنى ناپەيرەۋكراو.

ماددەى (۵۵) دەبىت وەزارت و قوتابخانەى خويىندى ناپەپرەوكرائو تەرخان بكات كە خويىندى خيىراو خويىندى نەھىشتى نەخويىندەوارى لەخۆ دەگرىت، زۆر سوپاس.

بەريز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

ھەر بەريزىك لەسەر ماددەى (۵۵) قسەى ھەيە دەست بەرزكاتەوھ؟ ئەو بەريزانەى لەسەر ئەم ماددەيە قسەيان ھەيە (د.محي الدين، كاك كاوه، د.اسماعيل، كاك بالانبؤ، كاك ياسين) كاك ياسين فەرموو.

بەريز ياسين خضر طه:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۵۵) دەبىت وەزارت و قوتابخانەى خويىندى ناپەپرەوكرائو تەرخان بكات كە خويىندى خيىراو خويىندى نەھىشتى نەخويىندەوارى لەخۆ دەگرىت، يانى خولى نەھىشتى نەخويىندەوارى بليىتەوھ پرسیارەكە ئەوھەيە لە جەنابى وەزىرى كەسيك ئەگەر لەتەمەنيكى مەسەلەن پەنجا سالى بچيىتە نەخويىندەوارى، بۆ نموونە بتوانيت قۇناغەكان ھەموو بپرئ دەتوانى بچيىتە زانكو يان نا؟ لەبەر ئەوھى حالەتيك ھەبوو چەند سال پيش ئيستا زۆر كەسمان ھەبوو لە دائىرەكان پييان دەگوتن نەخويىندەوار بە شەوان ئەھاتن تەمەنيشيان زۆر بوو، ھەرھەھا شەشيان تەواوكر دەخويىندى خيىرا كەچى دواى شەھادەكەنيان بۆ نەبەسترا لەگەل مووچەكەى، دەمانەوئ روونكر دئەوھەيەكى تەواومان بداتئ ئايا ئەو كەسانە دەتوانن شەھادەكانيان بەياني بەرن مەسەلەن بۆ دامەزراندن كەلكى ليوەردەگرن يان نا، زۆر سوپاس.

بەريز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك بالانبؤ. كاك ياسين جەنابت بۆت ھەيە قسەبەكەى تەواو قسەى خۆت كرد دەستەكانت خۆش بىت، ئى كئ جوابى دايتەوھ، تەواو دەست خۆش زۆر سوپاس، سەبرتان ھەبىت ئەزانم زۆر ماندوون، فەرموو كاك بالانبؤ.

بەريز بالانبؤ محمد على:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۵۵) ياسا بۆ ئەوھەيە بۆ جيبەجئ كردنى كاريكە يان ريگريكر دئە لە جيبەجئكر دنى كاريك ليرە دەبىت شيوھەيەكى مەطاطيە، يەعنى ئەتوانى بيكەى وە ئەشتوانى نەيكەى ئەگەر ئەمە ياسايە بەراستى ئەمە ليرە پيوستە بكرئ بە پيوستە يان (دەبىت)ەكە، ئەبىت لادريئ وەكو ئاماژەم پيدا، لەبەر ئەوھە ئەمە نە ريگري كردنە لە كاريك نە مولزەم كردنە بە جيبەجئ كردنى كاريكەوھ ئەوھە ھەر بەريئمايى ئەتوانى دەر بكرئ و پيوستى بەوھەنيە لەناو ياسا جيگەى بكرئتەوھ، زۆر سوپاس.

بەريز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك محى الدين.

بەريز محى الدين حسن يوسف:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو ماددەيە بۆ ريكخستنى دوو بابەتە، يەكەم خويىندى خيىرايە، دووھەميان پەيوەندى بە نەھىشتى نەخويىندەوارىيە، بۆيە پيشنيار دەكەم ئەو ماددەيە لەگەل.....

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

كاك ياسين يارمەتى خوشكى خۆتبدە با جەلسەكە بېروات، براى نازىزمانى كاك ياسين با دكتور محى الدين قسەبكات، تەمەنى لە ئىمە گەورەترە، فەرموو كاك محى الدين.

بەرپز محى الدين حسن يوسف:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو ماددەيە بۇ رېڭخستنى دوو بابەتە يەكەم خويندى خىرايە، دوو ميان پەيوەندى بە نەھىشتنى نەخويندە واريە، بۆيە پيشنيار دەكەم ئەو ماددەيە لەگەل ماددەكانى (۵۶، ۵۷، ۵۹) يەكبخرين، ھەروەھا بکريته سى بېرگە لەدواى ئەو دواتر ماددەى (۵۹) بەدواداييت، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك كاوه.

بەرپز كاوه عبدالقادر حسن:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

مەسەلەى خويندى خيرا شتيكى باشە شتيكى گرینگە كە ئەو ماددەيە لېرە جيگيركراوه، بەلام وەكو دكتور محى الدين پشتگيرى لە بۆچوونەكەى ئەكەم دەكرين ھەمووى بکريته يەك ياخود بکريته بېرگەيەك لەگەل ماددەى (۵۶، ۵۷) ئەوانە بکريته يەك ماددە ھەروەھالېرەش بەتەواوہتى پوونكراوہتەوہ، بەلام داواى پوونكردنەويەك لە جەنابى وەزير دەكەين كە دەليت دەبيت وەزارت و قوتابخانەى خويندى ناپەيرەوكراو تەرخان بكات، ئايا ئەمە ھەموو سەرتاپاي كوردستان ئەگرېتەوہ يان، بۆ نموونە بەس شارەكان دەگرېتەوہ يان قەزاو ناحيەو گوندەكانيشش دەگرېتەوہ، چونكە لە ھەندى شوين كيشەى خويندى خيرا ھەبووہ، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك اسماعيل.

بەرپز اسماعيل على طه:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بيدايەتى پرسيارەكا ھەى بېزيتن ئەو يەدكو پەيوەنديين قوتابيين نەكرى باشە مە برينە گوتى يا بابەندكراوہيە يەعنى مولزەمە، باشە بۆ نەھاتىە عقوبە كرن ھەتاكو دوو سالا بمينى نەچيتە مەدرەسى، تيبينيا من دووى مادەم ئەف بابەتە ئەف ماددە بۆ ھەندى چارەسەر كرنان وان كەسا قبيت زروفيت وانا بووينە ئەگەر نەچووينە مەدرەسە و نەخويندين ئەم ھەند قەيد ناكەين شانزە ساليان كەمتر نەبيتن ئەگەر زیدەترە مەيدى بکەين مرونتى بدەينى دا پتر چارەسەريا قى بابەتى بکەت، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك ئالان.

بەرپز ئالان ھەمە سعید / وەزيرى پەرورەدە:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

دوو پرسيارمان ئاراستە كرا، كاك كاوهو كاك ياسين، سەبارەت بەوہى بەرپز كاك ياسين لە ماددەى (۵۹) ئەوہى نەھىشتنى نەخويندەوارى باس ئەكات، خويندى خيرا كە ئەو پينج ئاستە

ئەبىرپىت تاۋەكو پۇلى نۆ حىسابە نۆى بىنەپەتى واتە شەھادەى نۆى بىنەپەتى ۋەردەگرىت دواى ئەتوانىت بەگوپىرەى تەمەنەكەى ئەگەر تەمەنەكەى گونجاو بوو لە قوتابخانەى پۇژ لە ئامادەىى بخوئىت، ئەگەر تەمەنەكەشى لە سەرۋوى ئەو تەمەنەۋە بوو كە لەم پىرۇژەىە دىارىكرائو ئەتوانى لە قوتابخانەكانى ئىۋاران بخوئى و دواى ئەتوانى بچىتە زانكوۋ حەسەب ۋەرگرتن لە زانكوۋ. سەبارەت بە نە هېشتنى نەخوئىدەۋارى لە ماددەى(۵۹) دىارى كر دوۋە ئەو شەھادەىەى كە ۋەرىدەگرىت لە سى سالى خوئىدن هاۋتا ئەكرىت بە شەھادەى شەشى بىنەپەتى كە ئەبىت مافى درىژەدانى بەخوئىدن نامىنىت بەس بۇ ئەۋەىە بتوانى بىنەماكانى ژمىركارى و تۋانى نووسىنىكى ھەبىت و بخوئىتەۋە. ئەۋەى كاك كاۋەش حەسەب وىستى ۋەزارەت و حەسەب داۋاكارىش پىكھاتوۋە، زۇر سوپاس.

بەرىز د. رىۋاز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فرموو خدىجە خان.

بەرىز خدىجە عمر طە:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

تەنھا وىستەم ئەۋە ئامازە پىبىدەم كە ئەمە دوو جوۋرە يان سەرىحە يان زمىنىە، كە وشەى پىۋىستە دىتن يان دەبىتن ئەۋەش ئىلزامە بەسراحت ئامازە بە حوكمى قانۋونەكە دەكات لە راستىدا ئەگەر ئەو دەبىتە و ئەو پىۋىستەش نەبن، يەئنى ئەگەر ناپىت لەناۋ ماددەىەكدا ھەر دىسان بەشىۋەىەكى زمنى حوكمى ئەو قانۋونە دەبىت جىبەجى بىكرىت ئەگەر دەبىت و پىۋىستىش نەبىت ھەر بابەتەكە ۋەكو قانۋون دەبى جىبەجى بىكرىت و ئىجبارىيە، زۇر سوپاس.

بەرىز د. رىۋاز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

ماددەى(۵۶) فرموون بىخوئىنەۋە. فرموو كاك شەمۇل.

بەرىز شەمۇل اشىن صابر:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

لقى يەكەم:

خوئىندى خىرا ماددەى(۵۶):

۱-خوئىندى خىرا بۇ ئەو كەسانەىە كە لەدوۋو سالى زىاتر وازيان لە قوتابخانە ھىناۋە، يان پەىۋەندىان بە قوتابخانەۋە نەكر دوۋەو تەمەنىشىان لە پۇژى(۳۱ى كانوونى يەكەم)ى ئەو سالىەى خوئىدن لە(۹) سالى زىاترەو لە(۱۶) سالى كەمترە.

۲-ئەو قوتابىانەى خوئىندى خىرا كە تەمەنىان لە(۱۴) سالى تىپەر ناكات لە تەلارى تاىبەت بەخۇيان دەخوئىن.

بەرىز د. رىۋاز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

ھەر بەرىزىك لەسەر ماددەى(۵۶) قسەى ھەىە دەست بەرزكاتەۋە؟

ئەو بەرىزانەى لەسەر ئەم ماددەىە قسە دەكەن (كاك دابان، كاك پاهى، كاك چىيا) كاك دابان فرموو.

بەرپز دابان محمد حسين:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

لەم ماددەيە ديارە تەمەن و كۆمەلەك رېكارى تەريارىكراره، من پيم وايە مافى خويندن و خويندەوارى مافى هەموو ئينسانىكە يەنى مەرجى تەمەن و ئەوانەى كە هەيە لابدرىت زۆر زۆر سوپاست ئەكەين، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك راھى.

بەرپز راھى رەھبەر ابراهيم:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من پرسىارىكم هەيە لە بەرپز وەزىرى پەرودەو لىژنەكەى خۆشم تەبەعن، لە ماددەى (۵۶) ئاماژە بەوە دراوہ كە ئەوانەى خويندنى خيرا دەيانگرېتەوہ (۹ سال بۆ ۱۶ ساله) واتە هەرە گەرەكەى (۱۵) ساله، لە ماددەى (۵۷) ئەلئى (۵) ساله پېنج قۇناغە ئەوہ بىست سال، لە ماددەى (۵۸) ئەلئى (۲۲) ساله، ئەو دوو ساله جياوازيه چيە، يەنى بۆچى لەوہ زياتر تېناپەرېت بۆچى ئەو دووہ دانراوہ، پرسىارەكەشم ئەوہيە ئايا خويندنى خيرا كەوتنى تېدايە يان تېيدا نيە؟ زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، فەرموو كاك هيرش.

بەرپز هيرش حسن حمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

لە ماددەى (۵۶) جياوازي تەمەنەكان ديارىكراره، بەلام لە برگەى دووہم دەلئى ئەو قوتابيانەى خويندنى خيرا كە تەمەنيان لە (۱۴) سال، تېپەر ناكات لە تەلارى تايبەت بەخويان دەخوينن، ئەى (۱۵) ساله كە ديارى نەكراوہ لېرە، ئەوان چييان بەسەردىت، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، فەرموو كاك چيا

بەرپز چيا حميد شريف:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

تېبىنيا من پرسىارەك بۆ جەنابى وەزىرى، ئايا ئەو قوتابىيەت كو بارىت تەندروستيا نە جيگيرە يان نەخوشيا دريژخايەن هەنە شاملى وان دوو ساله دەبن يان نە؟ خالادى كو شانزە سال تەمەن پشتقانيا كاك دابانى دكەم، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپز وەزىر دەتانهوئ قسە بكەن؟

بەرپز ئالان حەمە سعيد صالح / وەزىرى پەرودە:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەلئى، ناكريت ئەوہى كاك دابان فەرمووئ ئەوہ تەمەن و مەرجانە لابەرين، ئەگەر وايە مەسەلەن بۆچى دانراوہ، ئەگەر يەكئىك تەمەنى گەيشتە نۆ سال و پەيوەندى نەكردىت بە قوتابخانەوہ چى قەرەبووى ئەداتەوہ خويندنى خيرا قەرەبووى ئەداتەوہ، ئەگەر ئيمە ئەم سالانە لابەرين لېرە

که ئەبیت خەلك به ئاره زووی خوئی نه هاتبايه بۆ مه كتەب له شەش ساله له هەوت سالی نایه ده چیت بۆ خوئی له مه جالیكا خوئی ئەكا به خویندنی خیرایا و به پینج سال نۆ ئاست ئەبیت، ئەوانه بۆ ئەو كه سانهیه كه حاله تیکى تايبه تیان ههیه، چونكه ئەو كاته ئەبیت ژماره ی قوتابخانه كانی خویندنی خیرا زۆر له مه زیاتر بیت، ئەو ماددانه ی كه دانراون ئەوه ی كاك راهی وتی خویندنی خیرا كه وتنی تیايه؟ به لئى كه وتنی تیايه، مه به ست له وه یه له وه زیاتر وه رناگیریت ئەو شانزه سال و بیست و دوو ساله ی كه ئاماژه ی پیدرا، زۆر سوپاس.

به ریز د. ریواز فائق حسین / سه رۆكى په رله مان:

مادده ی دواى ئەوه مان بۆ بخویننه وه به ریزان.

به ریز شه مۆل اشین صابر:

به ریز سه رۆكى په رله مان.

لقى دووه م:

ئاسته كانی خویندنی خیرا

مادده ی (۵۷):

ماوه ی خویندن له قوتابخانه كانی خویندنی خیرا پینج ساله و ئەم پینج ئاسته ی خواره وه له خۆده گریت:

ئاستی یه كه م: هاووتایه به ئاستی پۆلی یه كه م و دووه می قۆناغی بنه رته ی.

ئاستی دووه م: هاووتایه به ئاستی پۆلی سییه م و چواره می قۆناغی بنه رته ی.

ئاستی سییه م: هاووتایه به ئاستی پۆلی پینجه م و شه شه می قۆناغی بنه رته ی.

ئاستی چواره م: هاووتایه به ئاستی پۆلی هه وته م و هه شته می قۆناغی بنه رته ی.

ئاستی پینجه م: هاووتایه به ئاستی پۆلی نۆیه می قۆناغی بنه رته ی.

به ریز د. ریواز فائق حسین / سه رۆكى په رله مان:

هەر به ریزیک له سه ر مادده ی (۵۷) قسه ی هه یه ده ست به رزكاته وه؟ نییه، فه رموون مادده ی (۵۸) بخویننه وه.

به ریز خدیجه عمر طه:

به ریز سه رۆكى په رله مان.

مادده ی (۵۸):

۱- به لگه نامه ی ده رچوونی قوتابخانه ی بنه رته ی بۆ ئەو قوتابییه ی كه به سه ركه وتووی ئاستی پینجه می قوتابخانه ی خیرای ته واو كرده ده ریت.

۲- ئەو قوتابییه ی كه ئاستی پینجه م به سه ركه وتووی ته واو ده كات مافی به رده وام بوونی خویندنی له پۆلی ده یه می خویندنگه ی ئاماده یی هه یه، به مه رجیک ته مه نی له بیست و دوو سال تیپه ر نه بوویت.

۳- بۆ گه رانه وه بۆ خویندن له قوتابخانه ی بنه رته ی په یپه و كراو قوتابیانی خویندنی خیرا ده بیت له و تاقیكردنه به ژداربن كه وه زاره ت ریکى ده خات، ئەویش به مه به ستی ده ستنیشانكردنی ئاستی زانستیان.

۴- پرۆگرام به ته كانی خویندن ئەنجامدانی تاقیكردنه وه كان به ده سه ته پینانی بروانامه كان و كاروباره كانی دیکه ی په یوه ست به خویندنی خیرا به رینماییه ك رپكده خریت كه وه زیر ده ریده كات.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرله مان:

هەر بەرپزىك له سەر ماددهى (٥٨) قسهى ههيه دهست بهرزكاتوهه؟ ئه و بهرپزانهى له سەر ئه م ماددهيه قسهى ههيه (د. اسماعيل، سەرچنار خان). فهرموو كاك اسماعيل.

بەرپز اسماعيل على طه:

بەرپز سەرۆكى پەرله مان.

تېبىنيا من لسەر ئى ئه وه له ن مه سه له حى سەر كه فتى و نه سه ره كه فتى ئه گهر ته گو تى سەر كه فتى به رامبه رى وى نه سه ره كه فتى به وه ش ژ چى دبىتن وه كو دهروونىن قوتابى شكاندن تىدا هه بىتن، چونكى ئه گهر گو تى سه ره كه فتى ئه بىت به رامبه رى وى ساقت بووى رآست بۆ بىزى نه سه ره كه فتى نه يا جوانه لسەر كارتى ده رچوو نه ده رچوو باشتره شولى، تېبىنيا من يا دووى خالا ئه خىرى چواره م بىزىتن رىكده خرىت كه ئه نجوومه ن ئاماده بكه ت وه زىر په سه ند بكه ت با ئه نجوومه ن بۆچوون و ره ئى تىدا هه بىتن وه په سه ند كرنا جه نابى وه زىرى بىتن، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرله مان:

سوپاس، فهرموو سەرچنار خان.

بەرپز سەرچنار احمد محمود:

بەرپز سەرۆكى پەرله مان.

له م ماددهيه ش و له مادده كانى ترىش هه ر ئه و وشه يه زۆر دووباره ئه بىته وه سه ره كه وتوو، تا ئىستا كارتى قوتابىيه كمان بىنيوه نووسرا بىت سه ره كه وتوو، هه ر ئه نووسرى ده رچوو، يه عنى بپوه رى ده رچوون و ده رنه چوون، نه ك سه ره كه وتن و كه وتن به موقابىلى، ئه وه په روه رده يى نىيه ئه و موصه له حه، له بهر ئه وه پشتگىرى له وته كانى د. اسماعيل ده كه م به گو رىنى ئه م وشه يه، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرله مان:

سوپاس، فهرموو نجاه خان.

بەرپز نجاه شعبان عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرله مان.

سه باره ت ماددى (٥٨) دووه م، دىتنا من ئه گهر خوندنى ته مه نى قه نه هىته گرىدان يان به رده وامى تىدا هه بىتن باشتره يه عنى هه مى گاڤا خىندن بىت حه فتى سالا يا هه شتى سالا بپويسته بخوئىنى حه زدكه ت بخوئىتن، ئه گهر ته مه ن تىدا نه با باشتر بوو، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرله مان:

ماددهى (٥٩) فهرموون بخوئنه وه. سوپاس، فهرموو كاك عبدالسلام.

بەرپز عبدالسلام عبدالله حسن:

بەرپز سەرۆكى پەرله مان.

لقى سىيه م: نه هىشتنى نه خوئنده وارى

ماددهى (٥٩):

١- هه موو ئه وانى كه ناتوانن بخوئنه وه و بنه ماكانى ژماردن نازانن ته مه نى شيان له سه رووى شانزه ساله مافىان هه يه بى به رامبه ر په يوه ندى به قوتابخانه كانى نه هىشتنى نه خوئنده وارى بكه ن.

۲-خویندن له قوتابخانه كانی نه هیشتنی نه خوینده واری له سنی سالی خویندن پیکدیت، وه هر که سیک به سرکه وتوویی نه و قوناغه بپریت به لگه نامه ی دەرچوونی نه هیشتنی نه خوینده واری پیده به خشریت، که هاوتایه به به لگه نامه ی دەرچوون له پۆلی شەشی خویندن بنه پره تی.

۳-پرۆگرام و بابه ته كانی خویندن نه نجامدانی تاقیکردنه وه كان به دهسته پینانی پروانامه كان و کاروباره كانی دیکه ی په یوه ست به خویندن نه هیشتنی نه خوینده واری به پرینماییه ک ریکده خریت که وه زیر دهریده کات.

به ریز د. ریواز فائق حسین / سهروکی په رله مان:

هر به ریزیک له سهر ماده ی (۵۹) قسه ی هه یه ده ست به رزکاته وه؟ نه و به ریزانه ی نه یانه ویت له سهر نه م ماده یه قسه بکن، (کاک دابان، شنو خان، کاک چیا، ماموستا نجاة)، شنو خان فهرموو.

به ریز شنو اشقی عبدالله:

به ریز سهروکی په رله مان.

له ماده ی (۵۶) برگی دووهم، نه لئ نه و قوتابیانه ی خویندن خیرا که ته مه نیان له چوارده سال تیپه ر ناکات له ته لاری تاییه ت به خویندن، ماده ی (۵۹) ش، که تاییه ته به نه هیشتنی نه خوینده واری ده لئ له سهرووی شانزه ساله وه، نه ی نه وانه ی ته مه نیان پانزه ساله مه سیلیان چی لیدیت، زور سوپاس.

به ریز د. ریواز فائق حسین / سهروکی په رله مان:

سوپاس، فهرموو کاک دابان.

به ریز دابان محمد حسین:

به ریز سهروکی په رله مان.

من جاریکی تر پیداغری له سهر نه و قسه یه ی پیشووتری خووم ده که مه وه که مه رچی ته مه ن لایبریت، لیره ئیستا بو نموونه باسی شانزه سال نه کریت، نه گهر که سیک ته مه نی حه قده سال بوو به ک سال، ته نیا بو هی هه یه سنی سال پرواته خویندنگه یه ک بو نه وه ی که نه خوینده واریه که ی نه هیلیت، وه دوا هیچ مافیکی خویندن نییه له زانکو له کاتیکا له دنیا خه لک ته مه نی نه ود ساله نه پروا ماسته ر نه خوینن دکتورا نه خوینیت، یه عنی نه م دهر فته به بو بسه ندریته وه له که سیک ته نیا له بهر سالیک، من جاریکی پیداغری له سهر نه م بوچوونه نه که مه وه که نه م هرجه لایبرین نه مه ش بخریته چوارچیوه ی نه وه وه هه مان نه و مه رجانه ی پیشووتر با بو که سیکیش که ته مه نه که ی به رزه هه ژمار بکریت، زور سوپاس.

به ریز د. ریواز فائق حسین / سهروکی په رله مان:

سوپاس، فهرموو کاک چیا.

به ریز چیا حمید شریف:

به ریز سهروکی په رله مان.

برگا دووی من تیبینیه ک هه بی، نه و که سنی کو به لگه نامه دەرچووی وه رده کرت هاوتا له گه ل شه شی خویندن بنه پره تی، نایا نه و قوتابی پشتی به لگه نامه شه شی بنه پره تی وه رگرت چ ده ست پیبکات بو یه کی ناوه ندی خوندنا ناوه ندی بکه ت یان نا، قیرئ دیار نه کردنه نایا قوتابی پشتی دەرچووی ناماده یا ناوه ندی ده ست پیبکات یان نا؟ نه و به لگه ئیعتبارا خو هه یه، زور سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

نا نىيەتى ئەگەر سەيرى خويىندى بىنەرەتى بىكە ئەلى نۆزدە سال، وه ئەبىت تەواوى كرديت خويىندى بىنەرەتى، ئى شانزه و سى ئەكاتە نۆزدە. فەرموو نجا خان.

بەرپز نجا شعبان عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەگەر سەحكەينە ناھىشائىت قى ماددەى نەھىشتى نەخىندەوارى، بەس ئەگەر بەرى خۇ بدەينە ناھەرپۇكا بىرگا يەكى، بىژىتن مافىان ھەيە، يەنى دكەتە ئىختىيارى ناكەتە ئىجبارى، عىنوائى وى نەھىشتى نەخىندەوارىيە، يەنى تقيما مافيا ھەيە تقيت ئىجبار بەيتە كرن، دەبىت يان دقیت، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك مەم.

بەرپز مەم اسكندر مەم:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

قسەكانى من كران، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپز ۋەزىر دەتانهوئ قسە بىكەن؟

بەرپز ئالان ھەمە سعید صالح / ۋەزىرى پەرۋەردە:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ناۋەلله بەس يەك تەۋزىعم ھەيە، لەو شوپىئانەى كە ئەلى رېئىمايىكە لەلايەن ۋەزىر رېئىماى لىئەدات، خۇزگە ۋەزىر نەبوايە، بەلام چى بىكەين بارە قانۋونىيەكەى وايە، تەعلیمات بەس بە فەرمانى ۋەزىر دەرئەچىت، بۇى ھەيە بەس لەلايەن ۋەزىرەۋە دەرېچىت ئەۋ بابەتە بارىكى قانۋونىيە، ئەگەر ئەم تەعلیماتانەش كەبەلاتانەۋە زۆرە، ئىمە سىستەمى قوتابخانە بىنەرەتى وخويىندىنگا ئامادەبىيەكانى (۲۰۰۹) مان، ھەيە دوو كىيە لە ئەنجوومەنى ۋەزىران دەرچوو، كاتىك كە ئەمە دەرئەچىت ئەۋ پەيپەرۋە دەرناچىت، تەنھا دوو پەيپەرۋە بۇ بەھرە داران و تاقىكردنەۋەكان ئەنجوومەنى ۋەزىران دەرېدەكات، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموون ماددەى دواى ئەۋە بخويىننەۋە.

بەرپز عبدالسلام عبدالله حسن:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

لقى چوارەم: تاقىكردنەۋەى دەرەكى

ماددەى(۶۰):

ۋەزارەت سالانە تاقىكردنەۋەى دەرەكى بۇ ئاست و بابەتەكانى خويىندى رېكەدەخات بەم شىۋەيەى خوارەۋە:

۱-ھەركەسىك تەمەنى نۆزدە سالى تىپەر كرديت خويىندى بىنەرەتى تەواۋ نەكرديت.

۲-ھەركەسىك تەمەنى بىست و چوار سال تىپەر كرديت و خويىندى ئامادەيى تەواۋ نەكرديت.

۳-ھەركەسىك تەمەنى لە بىست و ھەشت سال تىپەر كرديت و خويىندى پەيمانگاي

پەرۋەردەيى تەواۋ نەكرديت.

۴-ھەرکەسنىڭ ئەو تاقىکردنەوانەى كە لە بېرگەكانى (يەكەم، دووھەم، سېيەم)ى، ئەم ماددەيە دەقتووسكراون بەسەرکەوتووى ئەنجامدات بېروانامەى تەواو كوردنى خويىندى ئەو بابەتە يان ئەم قۇناغى خويىندە ديارىكراوہى پيدەدرىت.

بەريز د. رېواز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:

ھەر بەريزىك لەسەر ئەم ماددەيە قسە دەكات دەست بەرزكاتەوہ؟ ئەم بەريزانەى ئەيانەويىت لەسەر ئەم ماددەيە قسە بکەن،(مامۇستا ھلز، سەرچنار خان، د.اسماعيل، كاك بالانبۇ، كاك حاجى ھەلكەوت، مامۇستا شەمۇل)، كاك حاجى ھەلكەوت فەرموو.

بەريز ھەلكەوت انور خليفە:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

خودى ماددەكە ناخويىنمەوہ لەبەر كات، لە ماددەى(۱) ئەلن مەرجدار نەكرىت بەتەمەنى خويىندى، پەچاوەى نالەبارى ژيان و نەبوونى بۇ بكرىت، چونكە زۆر لەو كەسانە پاش تەمەنى چل سالى بۇ بېروانامە دەخويىن بۇ بەرزكردنەوہى ئاستى زانستيان، بۇ نموونە من تەمەنم(۵۲) سالى، ئىستا دەخويىنم، يەنى با مەرجدار نەكرىت ئەو خالە، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك بالانبۇ.

بەريز بالانبۇ محمد على:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەراستى من پيىم واىە دانانى ئەم تەمەنانە بۇ خويىندكاران پيىشيلكردى مافەكانىيەتى، لە كاتىكدا لە زۆربەى ولاتانى دونيا خويىندى بۇ گەورە سالان ھەيە، حكومەتى ھەريىمى كوردستان ئەبيت دەعمى ئەو پېرۆزەيە بكات، بۇ ئەوہى ھاوولاتيان ئاستى پۇشنىبيريان بەرزبىتەوہ ھەروہا بتوانن ھەموويان لە پەروەردەو فيركردن سوودمەندبن، حكومەت چ زەرەريىك ئەكات ئەگەر كەسنىك تەمەنى چل سال بىت پروات لە پۇلى شەشەم بخويىنيت يان لە نۆيەم بخويىنيت، لەبەر ئەوہ من لەگەل ئەوہم بەراستى تەمەنەكە ھەلبگيرىت، چونكە بەبوونى ئەم تەمەنە غەدرىكى زۆر زۆر لە خەلكانىك ئەكرى كە ئارەزوومەندن بەبيئەوہى حكومەت ھىچ پالپشتىيەكيان بكات لەسەر تىچووى خويان بپون بخويىن، وە ئەشبينين حكومەت ئەوانەى كە لە تەمەنى خويانن ئەخويىن ھىشتا داينامەزىنيت ئى ترسى چى ھەيە لەوہى ئەگەر كەسنىك لە چل سال و پەنجا سالى پروات بخويىنيت، پيىم واىە ئەمە داواى دامەزراندن لە حكومەت ناكات لەبەر ئەوہ لەمە(۱۰۰%) پشنگيرى كاك حاجى ھەلكەوتەم و ئەبى ئەو تەمەنە لادريىت بۇ ئەوہى غەدر لەو خەلكانە نەكرىت كە خويان ئارەزوومەندن بگەن بە ئامانجى خويان، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو مامۇستا ھلز.

بەريز ھلز احمد محمد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

تېببىنيا من لسەر تاقىكرنا دەرەكى ماددا(۶۰) ئەقەيە، بېرگەكا دى بىتتە ئيزافە كرنى ب تەسەسول پېنجم، ئەركى وەزارەتا ئاسانكارى بو خويىندكارانى دەرەكى بكات، كە لە نزيكترين شوين

تاقىکردنە ۋە كەيەن ئەنجام بەدەن، بۇ نەمۇنە لە قەزاكان، بەرپىز ۋە زىرى پەرۋەردەيى، ل ماۋەيى كۆرۈنۈپ ل قەزا ھاتنە كرنى ئىنتىھانى دەرەكى، ۋەكى دى ل ھەر قەزايەكى با مەجبۇر بوو ھاتبا سەنتەرى پارىزگەھى ھەفت رۇزا تەكلىفە بو سەر قوتابيان، ژبەر ھەندى ئەگەر ئەقە ژبىتە ئىزافە كرنى كار ئاسانە بىت بو قوتابيان، زۇر سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فائق حسين / سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو سەرچنار خان.

بەرپىز سەرچنار احمد محمود:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

پشتگىرى لە مامۇستا ھلۇ دەكەم، لە ۋ خالەي كە ئىزافە بكرىت بۇ تاقىکردنە ۋەي دەرەككەيەكان بەتايبەتە پۇلى دوانزە بۇ لە كاتى وزارىيەكان لە قەزاكانا ئىمتىحان ھەيە تاقىکردنە ۋە ھەيە؟ بۇ لە دەرەككەيەكانا ئەبىت بچىت بۇ سەنتەرى پارىزگاكانا؟ خالىكىتر ئەوانەي كە تاقىکردنە ۋەي دەرەكى دەكەن ئايا پىۋىست ناكات لىپرسىنە ۋە يەكەيەن ھەيىن بە نووسىن ۋەكو داۋاكارىيەك، يان تەلەبىك بەكەن لە بەرپۇبەرى قوتابخانە بىت، يان لە بەرپۇبەرە گشتىيەكان بىت بۇ ئەۋەي بەژداربەن ۋ كۇدىان بۇ بكرىت بۇ ئەۋەي بەژدارى لە ۋ تاقىکردنە ۋە دەرەككەيەكان بەكەن، زۇر سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فائق حسين / سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك اسماعيل.

بەرپىز اسماعيل على طه:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ئاخافتنى من ژلايى خوشكا سەرچنارو خوشكا ھلۇ ھاتنە كرن، ئوز پشتقانيا وان ھەردووكان دەكەم بۇچوونىت وان، زۇر سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فائق حسين / سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك شەمۇل.

بەرپىز شەمۇل اشين صابر.

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

پشتىۋانى لە قسەكانى ھلۇ خان ۋ سەرچنار خان دەكەم، چونكە شوينى تاقىکردنە ۋەكان كيشەيە بۇ خویندكارانى دەرەكى، ھەۋەھا دەست خوشى لە د.ئالان دەكەم دوو سالى تاقىکردنە ۋەكان لە قەزاكانىش ئەنجام دەدرىت تاقىکردنە ۋە دەرەككەيەكان، بۇيە پىم باشە بىتە خالە پىنجەم ۋ شوينى تاقىکردنە ۋەكان ديارى بكرىت، زۇر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەريزان تا نۆزده سال له خويىندى پەيرەوكراره، يەنى له بنهپهتى له مهكتهبه، دواى ئەوه هەتاوهكو تەمەنى هەيه ئەتوانيت، تا بيست و چوار سال له ئامادهيبه خويىندى پەيرەوكراره، دواى تا تەمەنى هەرچەنده ئەتوانى بچپته خويىندى دەرەكى، بيست و هەشتيش له پەيمانگايه، بەپيچەوانهوه زۆر باش دانراوه بابەتى سالهكه زۆر له صالحى خەلكه، بەريز وهزير قسهتان هەيه؟

بەريز ئالان حەمه سعيد / وهزيرى پەروهرده:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

جەنابت خالى يەكهەمت پوونكردهوه بەريز سەرۆكى پەرلەمان، زۆر مهبهستم بوو، چونكه ويئەكه وا كرابوو، كه ئيمه زۆر غەدرمان له خەلك كريدوو، بەلام جەنابت پوونكردهوه يەكى زۆر زۆر جوانت دا، تا ئەو تەمەنه بۆخوى له قوتابخانهيه لهسەروى ئەو تەمەنهوه مافى پيدراوه به مهفتوحى. سەبارەت بەوهى پەروهردهى قەزاكان تاقىكردهوه له قەزاكان بكەن؟ ئيمه لهو كابينهيه بهس له سالى يەكهەم ئەوانه هاتوونته سەنتەرى شارە گورەكان، دواى بۆ ئەوهى كه حاديسه نهبيت بۆ ئەوهى ژينگه بياريزييت، بۆ ئەوهى خزمەتى ئەو قوتابى و خويىندكارانه بكرىت تاقىكردهوه كانمان بۆ بردوونتهوه قەزاكانى خويان و له شويىنى خويان تاقىكردهوه دهكەن، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموون ماددهى (٦١) بخويىننهوه. فەرموو گەلاويژ خان.

بەريز گلاويژ عبید عثمان:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بهشى هەشتم: فەرمانبەران و پيکهاته پەروهردهيى و کارگيرپيهکان له دامەزراوه حکوميهکاندا.

تەوهى يەكهەم: بەريپوهبەر ياريدەدهرى بەريپوهبەر، مامۆستايان و فەرمانبەران و کارمەندانى ديهكه له دامەزراوه حکوميهکاندا، ماددهى (٦١).

١- هەموو باخچهيهكى مندالانى حكومى بەريپوهبەر، مامۆستا، فەرمانبەرانى ديهكه لهخۆ دهگرىت، ئەگەر ژمارهى مندالان له باخچهيهكدا له (٢٠٠) مندال زياتر بوو، دهبيت ياريدەدهريكى بەريپوهبەر دابنريت.

٢- هەموو قوتابخانهو خويىندنگه و كۆمهلگهيهكى پەروهردهيى و پەيمانگايهكى پەروهردهيى حكومى، بەريپوهبەرى خۆى دهبيت، ئەگەر ژمارهى قوتابيان و خويىندكاران له (٢٠٠) زياتر بوو، دهبيت ياريدەدهريكى بەريپوهبەر يان زياتر دابنريت.

٣- هەموو قوتابخانهو خويىندنگه و كۆمهلگهيهكى پەروهردهيى و پەيمانگايهكى پەروهردهيى حكومى، ژمارهيهك مامۆستاي دهبيت، كه لهگەل ژمارهى خويىندكاران يان قوتابيان بگونجيت.

٤- وهزارەت كار دەكات، بۆ ئەوهى هەموو قوتابخانهو خويىندنگه و كۆمهلگهيهكى پەروهردهيى و پەيمانگايهكى پەروهردهيى حكومى، بۆ هەر (٢٥٠) قوتابى يان خويىندكارىك، رينمايى كارىكى پەروهردهيى هەبيت.

۵- وەزارەت كار دەكات، بۇ ئەوھى ھەموو قوتابخانە و خويندنگە و كۆمەلگايەكى پەروەردەيى و پەيمانگايەكى پەروەردەيى حكومى، كە (۲۵۰) قوتابى يان خويندكارى زياترى ھەبوو، خزمەتگوزارى تەندروستى بۇ دابىن بكرىت.

۶- ھەموو داموزراوھەيەكى حكومى پىويستە ژمارەيەك فەرمانبەرى كارگىپرى و خزمەتگوزارى ھەبىت، ژمارەكەيان بە رېنمايەك ديارى دەكرىت كە وەزىر دەرىدەكات.

۷- ھەموو كۆمەلگەيەكى پەروەردەيى حكومى بەرپوھەبەرپىكى كۆمەلگەي دەبىت، جگە لەوھە بۇ ھەر قۇناغىكى خويندنىش بەرپوھەبەرىك دادەنرىت، بەرپوھەبەرى كۆمەلگە بەرپىرسى سەرەكى دەبىت لە پىرسە ئەكادىمى و داراييەكان و ئەركى سەرەكى سەبارەت بە سەرپەرشتى كردنى بەرپوھەچوون و دابىنكردنى دلئايى جۇرى خويندن لە قۇناغە جياوازەكانى كۆمەلگا لە ئەستۇ دەگرىت.

۸- قوتابخانە و خويندنگەكانى گوندەكان و شوپنە دوورە دەستەكان لە مەرجهكانى برپگەكانى سەرەوھى ئەم ماددەيە بەدەرن و كارەكانيان بەرپنمايى و وەزارەت رېكدەخرىت.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

ھەر بەرپىزىك لەسەر ئەم ماددەيە قسەي ھەيە دەست بەرزكاتەوھە؟ ئەم ماددەيە تەواو ئەكەين، دوای ئەوھە جەلسەكە ھەلدەگرين، بەلى بەرپىزان ئەو بەرپىزانەي لەسەر ئەم ماددەيە قسە ئەكەن (گولستان سعید، كاك لقمان، كاك بالانبۇ، كاك سەركۆ، كاك بەلین، شادى خان، كاك دابان، شيرين امين، كاك على، ئاشنا خان، دگەلاويژ، مامۇستا شەمۆل، سەوسەن خان، كاك، چيا، كاك حاجى ھەلكەوت، كاك مەم اسكندەر، كاك كاوھ، د.مخى الدين، كاك ديارى، د. اسماعيل، كاك مەم، مامۇستا ابوبكر، كاك ياسين، د.زىدان، سەرچنار خان، ھلز خان، بدريه خان، مژدە خان)، ئەوھى ئەيەويپت رېست وەرگرىت با رېست وەرگرىت، چونكە ئەو ماددەيە دەخايەنپت، بەلى بەرپىزان كۇتايى بە دانىشتنەكە دىنين بۇ بەيانى. سوپاستان دەكەين.

د. رېواز فائق حسين
سەرۆكى پەرلەمانى
كوردستان - عىراق

ھيمن ھورامى
جىگىرى سەرۆكى پەرلەمانى
كوردستان - عىراق

منى نبى قھوچى
سكرتېرى پەرلەمانى
كوردستان - عىراق